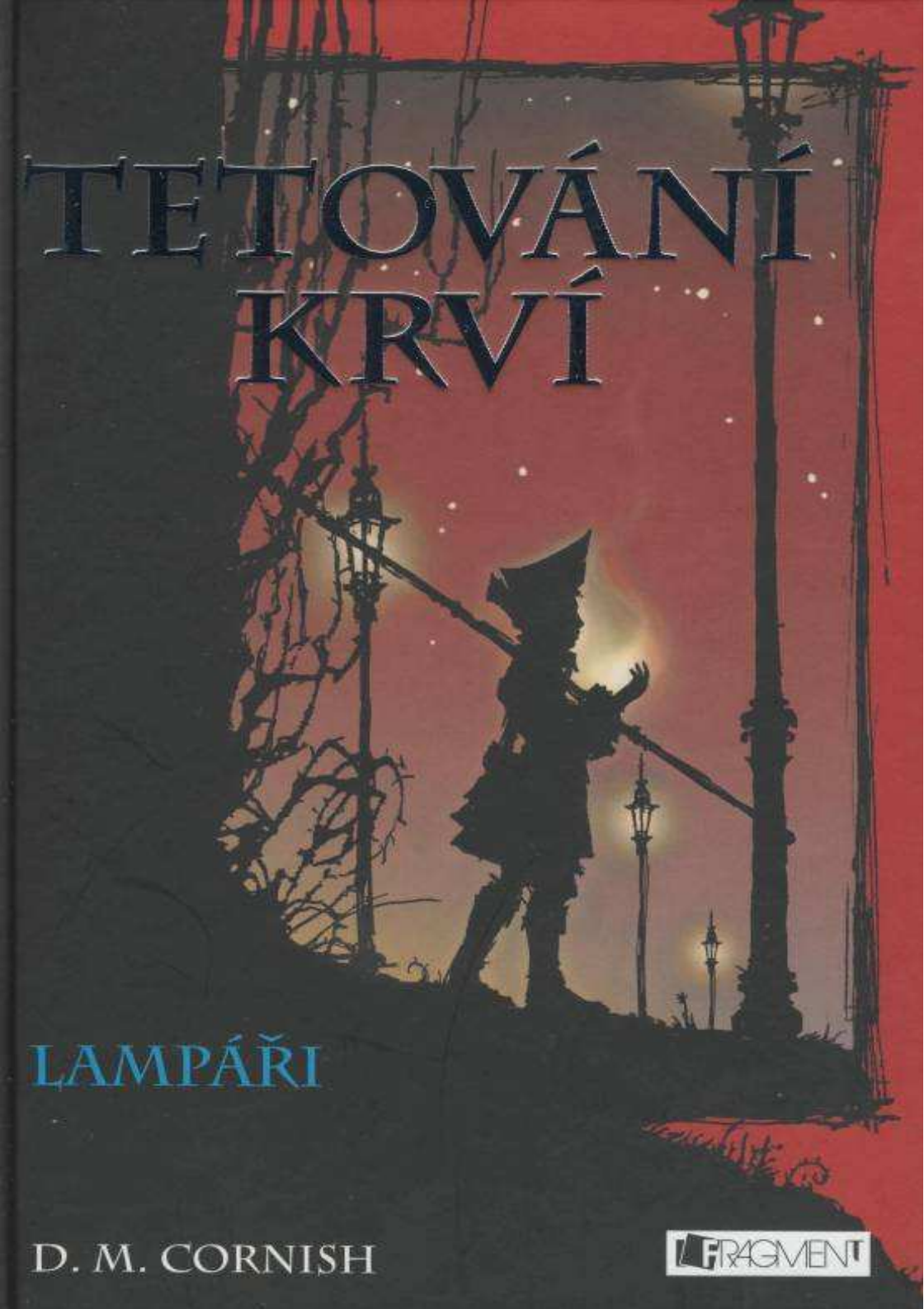
TETOVÁNÍ KRVÍ

LAMPÁŘI

D. M. CORNISH

FRAGMENT

TETOVÁNÍ KRVÍ

POLOKONTINENT SE STÁVÁ STÁLE NEBEZPEČNĚJŠÍM MÍSTEM, PROTOŽE ÚTOKŮ PŘÍŠER PŘIBÝVÁ, A ODLEHLÁ MĚSTA A VESNICE SHÁNĚJÍ POSILY PRO SVOU OBRANU. LAMPÁŘI MUSÍ DENNĚ RISKOVAT ŽIVOT A VYRÁŽET DO NEBEZPEČNÝCH KONČIN, ABY UDRŽELI SILNICE BEZPEČNĚ OSVĚTLENÉ. NENÍ TO ZAMĚSTNÁNÍ PRO STRAŠPYTLY. VŽDYŤ KAŽDÝ TÝDEN PŘICHÁZEJÍ ZPRÁVY O NOVÝCH TEROSKÁDÁCH.

Nalezenec Rosamunda Zaknihovaný složil přísahu a stal se nováčkem v císařském oddíle lampářů. Nyní zjišťuje, jak je výcvik v Železné baště těžký. Také se tam cítí osaměle. Život se mu ještě ztíží po příchodu mladé witky, která se rozhodla stát obyčejnou tyčkařkou natruc své slavné matce. Rosamunda sice začíná v tomto pochmurném světě nacházet přátele, ale ještě víc získává nepřátel. Zjišťuje, že mu byl určen hrozivý osud, který překonává jeho nejhorší představy.

Druhý díl rozsáhlého příběhu nazvaného *Tetování krví* se jmenuje *Lampáři* a slibuje dvojnásobnou dávku napětí a dobrodružství, objeví se v něm nové úžasné postavy a neuvěřitelní tvorové, přináší dvakrát tolik vzrušující zábavy! Vstupte opět do světa zvaného Polokontinent a držte si klobouky!

TETOVÁNÍ KRVÍ

KNIHA DRUHÁ

LAMPÁŘI

D. M. CORNISH

S AUTOROVÝMI ILUSTRACEMI

FRAGMENT

Poprvé vydalo nakladatelství Scholastic Australia Pty Limited v roce 2008
(www. scholastic. com.au)
ISBN 978 1 86291 687 6 (Scholastic Australia)
Text copyright © D. M. Cornish, 2008
Cover and text illustrations copyright © D. M. Cornish, 2008
Maps copyright © D. M. Cornish, 2008
Copyright © Scholastic Australia Pty Limited, 2008

Z anglického originálu Monster *Blood Tattoo, Book Two: Lamplighter*
přeložila Drahomíra Michnová
Redigoval Štěpán Kovařík
Jazyková korektura Jan Řehoř
Odpovědná redaktorka Helena Škodová
Technická redaktorka Alena Suchánková
Vydalo Nakladatelství FRAGMENT, Radiová 1122/1, Praha 10,
jako svou 1645. publikaci, 1. vydání, 2008
Sazbu zhotovil TypoText, spol. s r.o.
Vytiskl Finidr, s. r. o., Český Těšín

České vydání © Nakladatelství FRAGMENT, 2008
Translation © Drahomíra Michnová, 2008

Fantasy, sci-fi, horory/Fantasy, sci-fi, horory/edice Krvavá znamení

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována bez písemného svolení majitelů práv.

e-mail: fragment@fragment.cz
http:// www. Fragment.cz

ISBN 978-80-253-0773-1 (1. vydání, 2008)

Pro TJ,
mého nejlepšího přítele

OBSAH

Seznam ilustrací

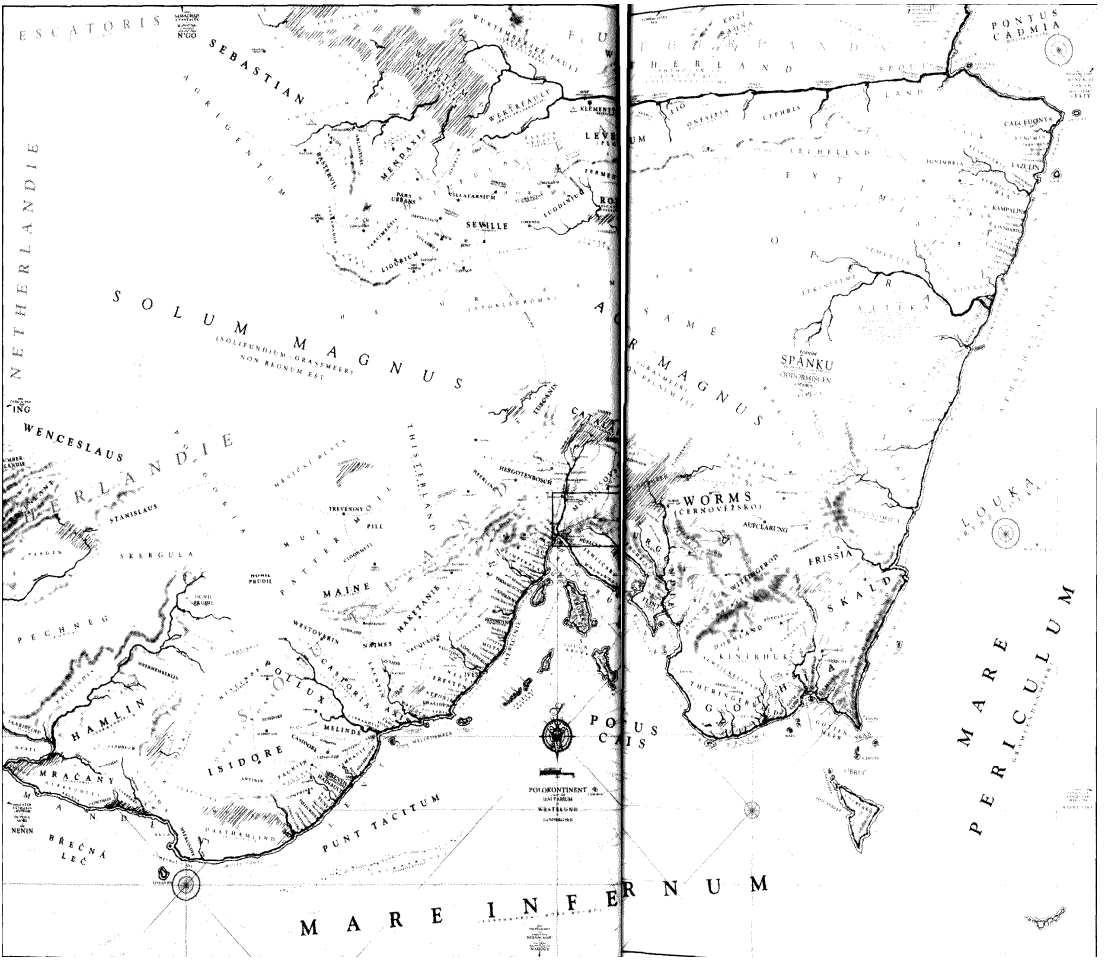
1. Pan Louda
2. Křídla holubice
3. Návrat do Železné bašty
4. Rozhovor s chirurgem
5. Threnody jde do toho
6. Lampářská hlídka
7. Truchlivé ráno
8. Rajbování
9. Slavnostní nástup
10. Numps
11. Sem a tam
12. Tetování a výzva
13. Otázka bez odpovědi
14. Sklepení
15. Nepoužívaná cesta
16. Maršál lampářů
17. Odjezd narychlo
18. Úklady odhaleny
19. Vyřazení nováčků
20. Odjezd z Železné bašty
21. Mrštná Kočka
22. Mrzký konec silnice
23. Červovitá výspa
24. Lampářův život
25. Houští a štrapáce
26. Ukázka síly
27. Světlo na vaši cestu!
28. Před výslechem
29. Falešný falšman
30. Quo gratia

Explikarium

Přílohy
Příloha 1 (A)
Příloha 1 (B)
Příloha 2
Příloha 3
Příloha 4
Příloha 5
Příloha 6
Příloha 7
Příloha 8
Poděkování

SEZNAM ILUSTRACÍ

Mapa Polokontinentu
Mapa Planin
Rohatá příšera
Četař lampářů Čakan
Vlkodav mamutí, jeden ze psů v Baráčku
Dolorosa
Threnody
Sebastipol
Herdebog Paroháč
Koule
Lady Vey
Numps
Doktor Crispus
Nulifus Drak
Evropa
Rosamunda
Reverman
Maršál lampářů
Železná bašta
Nejvyšší úředník
Černooký wit
Crichiticello
Posádka dostavníku
Squarmis
Červovitá výspa
Máma Liegerová
Sekvecius
Slintavec
Baklažán
Škrábal
Laudibus Hromada
Grotius Násoska

Toto je mapa jižní a střední části Polokontinentu.
Oblast v obdélníčku je podrobněji zobrazena na straně 11.

MAPA PLANIN

VČETNĚ

OBLASTI ČERVOVITÉ CESTY

SPRAVOVANÉ

CÍSAŘSKÝMI LAMPÁŘI

VELKÉ MĚSTO

MALÉ MĚSTO

PEVNOST

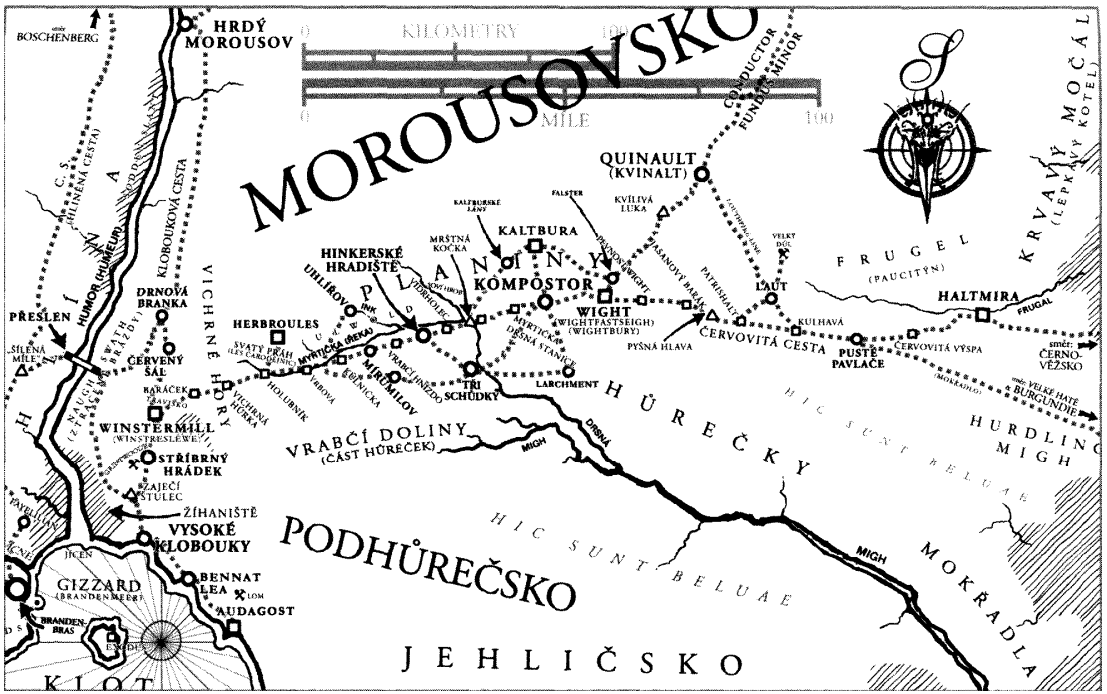
ŘÍČNÍ BRÁNA

CESTA

BAŽINY

MOROUSOVSKO
PODHŮREČSKO
JEHLIČSKO
HŮREČKY
VRABČÍ DOLINY
(ČÁST HŮREČEK)
KILOMETRY
MILE
0
100
HRDÝ MOROUSOV
BOSCHENBERG
HUMOR (HUMEUR)
PŘESLEN
ŠÍLENÁ MÍLE
DRNOVÁ BRANKA
ČERVENÝ SÁL
KLOBOUKOVÁ CESTA
VICHRNÉ HORY
HERBROULES
SVATÝ PRÁH
(LES CAROGNES)
MYTICKÁ ŘEKA
HINKERSKÉ HRADIŠTĚ
UHLÍŘOVA INK
PLANINY
KALTBURA
KOMPOSTOR
MRŠTNÁ KOČKA
KALTBURSKÉ LÁNY
FALSTER
KVÍLIVÁ LUKA
QUINAULT
(KVINALT)
CONDUCTOR
FUNDUS MINOR
WIGHT
(WIGHTFASTSEIGH)
(WIGHTBURY)
PYŠNÁ HLAVA
ČERVOVITÁ CESTA
KULHAVÁ
PUSTÉ PAVLAČE
ČERVOVITÁ VÝSPA
ČERNÁ VĚŽSKÁ
VELKÉ HATĚ
BURGUNDIE
HURDLING MIGH
HIC SUNT BELUAE
FRUGEL
(PAUCITYN)
HALTMIRA
FRUGAL
LAUT
KRVAVÝ MOČÁL
(LEPKAVÝ KOTEL)
MIRIMILOV
TŘI SCHŮDKY
LARCHMENT
DRSNÁ
MIGH
WINSTERMILL
(WINSTRESLEWE)
STŘÍBRNÝ HRÁDEK
ZAJEČÍ PŘÍSTUPEC
ŽÍHANIŠTĚ
VYSOKÉ KLOBOUKY
GIZZARD
(BRANDENBERG)
BRANDEN-BRAS
BENNAT LEA
AUDAGOST
MOKRADLA
HIC SUNT BELUAE

ROHATÁ PŘÍŠERA

PAN LOUDA

kalendářky někdy zvané strigaturpyně či prostě strigy – obecný název pro jakoukoli bojovnici; Gótové jim říkají mynchenky – podle starodávných žen, které konaly dobro. Kalendářky se sdružují do tajných společností nazývaných klávy (jejich členky jsou tzv. klávistky), sestávajících téměř převážně z žen a založených na ideálech sociální spravedlnosti a filantropie. Klávistky poskytují zejména teratologickou ochranu potřebným a chudým. Obvykle žijí poměrně stranou na hrádcích, jimž se říká kalanserie. Některé klávy skrývají ohrožené osoby – hlavně ženy – a chrání je v odlehlých pevnůstkách zvaných sekvestury. Jiné klávy poskytují mladým dívkám výchovu a vzdělání, rozvíjejí jejich krásu a mrštnost v zařízeních zvaných mulierbria. Kalendářky jsou pravděpodobně nejproslulejší svým zvláštním a výstředním oblečením, které nosí proto, aby je každý poznal.

Krátký úsek cesty směrem na východ od Železné bašty do Baráčku byl považován za nejsnadnější služební rajon – a většinou tomu tak bylo. Tomuto kousku silnice se mezi nováčky říkalo Červíček. Protože silnice začínala hned u Železné bašty, mohutné pevnosti lampářů, nemuseli se ti, kdo se na tomto nevelkém prostoru pohybovali, obávat střetu s vrypouny a bahňáky. Bylo to v bezpečné blízkosti, a tedy ideální místo pro základní výcvik mladých lampářských nováčků.

„Tyčkaři“, jak jim říkali ostřílení veteráni, kteří je tady učili a mučili, museli projít dvouměsíční drezurou. Pokud zvládli základní výcvik, stali se z nich během dalších dvou měsíců řádní lampáři. Den, kdy se nováček stal lampářem, byl velkým mezníkem jeho života. Tato pozice s sebou nesla výsadu ubytovat se v jednom z mnoha baráků – pevnůstek lemujících dlouhou Červovitou cestu – a začít život řadového lampáře.

V půli čtyřměsíčního výcviku vzali nováčky na silnici a učili je rozsvěcet a zhášet velké lampy podél Červovité cesty. Do té doby pochodovali, podstupovali pořadovou přípravu a plnili povely, učili

se teorii a cvičili se v rozsvěcování lamp na velkém dvoře pevnosti, kde jim nic nehrozilo. Rosamundu tohle všechno příšerně nudilo. Veškeré jeho dřívější obavy, jak nudný a jednotvárný život lampáři nejspíš vedou, se naplnily. Když byl poprvé vyslán rozsvěcet lampy na silnici, čekala ho úmorná dřina bez jakýchkoli zajímavých zážitků a nocování v nedalekém Baráčku bylo nepohodlné. Zpáteční cesta do pevnosti, během níž následujícího rána zase lampy zhášeli, byla stejně bezútěšně fádní jako celý předešlý večer. S trpkou lítostí si uvědomoval, že se nejspíš nikdy nestane námořníkem, jak kdysi doufal, a častokrát si pomyslel: *Takhle to u námořnictva nechodí; tohle na válečné lodi nedělají.*

První polovina výcviku se sice nekonečně vlekla, ale přesto si Rosamunda nepřipadal tak osamělý jako kdysi ve Ctihodném námořním útulku madam Opery pro osiřelé hochy a dívky. Při výcviku v Železné baště trpěli všichni nováčci úplně stejně. Byli to chlapci jeho věku, z podobně chudých a obyčejných poměrů jako on. Společně se lopotili na cvičišti a zápolili s dlouhými fodikary, společně sebou trhli při každém nejistém výstřelu z pistole nebo muškety, který jim škubl ramenem dozadu, společně si natírali mastí unavené nohy po celodenním pochodu. Ostatní kluci ale bohužel nebyli tak náruživými čtenáři sešitových románů, příběhů o hrdinných předcích Císařství a o příšerách skolených chrabrými bojovníky. Většina z nich sotva uměla číst, i když museli chodit na hodiny „písemnictví“, což byla výuka čtení a psaní, kterou vedl sodovkář první třídy Hubert. Žádný z nich neprojevil sebemenší zájem o octová moře a Nejvyšší službu, nikdo se nechtěl stát námořníkem. Přitroublí přízemní suchozemci – tak by je nazval pan Fransitart, jeho starý vychovatel.

Protože se Rosamundovi nepodařilo dorazit do bašty lampářů včas, nestihl začátek výcviku a promeškal tak počáteční dobu, která je důležitá pro navázání křehkých pout přátelství. Opozdil se jen o týden, ale četař lampářů Čakan ho hned překřtil na „pana Loudu“ a už mu to zůstalo.

Jedna věc, kterou se naučil u madam Opery, se však ukázala jako obzvlášť užitečná. Hodiny strávené dychtivým pozorováním starého vychovatele a dispensuristy Křampalína přinesly své ovoce a

o Rosamundovi se brzy vědělo, že se vyzná v jedolentech a posilujících prostředcích. Dostal na starost lékárničku, a když bylo potřeba, přiděloval posilující prostředky nebo vyráběl léčivé odvary. Získal si takto trochu úcty, ale zároveň to znamenalo, že když byli v terénu a ostatní nesli mušketu s krátkou hlavní zvanou fusila, on se musel spokojit s pouhou lampářskou tyčí a brašnou jedolentů. Už se v životě setkal s účinky střely z muškety i odpuzujících prostředků. Člověk se sice cítil klidný, když držel v rukou mušketu, která uměla štěknout a hlasitou ránou poděsit nepřítele, ale dobře vržený jedolent zasáhl mnohem víc příšer najednou a často na ně měl větší účinky.

Večer před druhou výpravou nováčků musel Rosamunda nastoupit a s ním i šest dalších, k nimž byl již od počátku přidělen. Byli to chlapci z 3. nováčkovského družstva, družstva Hesioda Gaety. Podle abecedního seznamu bylo Rosamundovo jméno ve velké registrační knize mužstva až na druhém místě od konce. Každý list byl opatřen dvěma kopiemi a jeho příjmení Zaknihovaný bylo samozřejmě pod „Z“. Ale přiřadili ho k šestici chlapců, kteří byli v abecedě o kus před ním: například ke Gidiánu Pilousovi a Kroftonu Loudilovi. Už druhé odpoledne musela tato šestice spolu s Rosamundou nastoupit do řady na cvičišti na dvoře a ostatní nováčci na ně civěli. Četa nováčků byla rozdělena na tři družstva, z nichž vždycky jedno k večeru vypochodovalo rozsvítit lampy, přenocovalo v Baráčku a následujícího rána se za svítání vracelo zpátky do Železné bašty. Cestou nováčci lampy opět zhášeli, takže do pevnosti dorazili až během dopoledne. Každé družstvo bylo pojmenováno po nějakém chrabrém maršálovi lampářů: Protogénovo družstvo, Io Harpsicarovo družstvo a družstvo Hesioda Gaety, kam patřil Rosamunda.

S pokřikem „Světlo na vaši cestu!“ četař lampářů Čakan vyvedl své družstvo velkou bronzovou bránou Železné bašty na strmou východní cestu, která se jmenovala Přístupová, a pak dále na Červíček. Za nimi pochodovali ostřílení lampáři první třídy, Assimus, Bellicos a Puttinger, lampářští veteráni, kteří se mračili a hudrovali pod vousy a nebrali příliš ohledy na to, že jejich nadávky nejsou vhodné pro zelené uši nováčků.

Převážná část devitikilometrového úseku silnice vedla po náspu, který se zvedal téměř metr nad úroveňTraviska – rozlehlé pláně, na níž stála Železná bašta – a byl odsud dobrý rozhled na nekonečnou rovinu porostlou bujnou trávou. Ačkoli Travisko pravidelně sekaly početné pracovní čety vojáků a místních zemědělských dělníků s blyštivými kosami, tráva vždycky zase narostla, hustá a tmavá. Na východním konci, po sedmi kilometrech a osmnácti lampách, se Červíček srovnal s okolní krajinou a vedl nevelkým lesem Vřesovcem. Po obou stranách cesty rostly vysoké javory a spletité houští, v němž kralovaly keře stále zelené myrty. Kořeny stromů byly zakryté hustými polštáři vřesu. Když se předešlého večera družstvo houštím prodíralo, Rosamunda si uvědomoval mírný garam – ten strašidelný pocit, že vás něco skrytě pozoruje a okolní vzduch se tetelí nebezpečím. Teď tímto úsekem znovu procházeli a Rosamunda zaznamenal o něco silnější garam než včera, mrazilo ho v zátylku a vedlo ho to k ostražitosti.

Na kraji Vřesovce je čekala jedna vysoká lampa, další byla na opačném konci lesa a jedna přímo uprostřed. Prostřední lampa ozařovala malou mýtinku v ohybu cesty.

Pak už jenom pět lamp, utěšoval se Rosamunda. Dech se mu u úst srážel v obláčky páry, studený vzduch štípal do tváří. Podezíravě upíral zrak do ztemnělého lesa. Podél jeho okraje se na hromadách kupily trnité větve a klestí, které připravila denní hlídka na topení. Za takovým valem se mohlo ledacos plížit, číhat ve tmě mezi palouky vřesu a holými keři hlohu, mohlo se to krást od jednoho štíhlého bledého kmene stromu ke druhému, hladové a vyčkávající. Za sebou, nad klenbou stromů v místě, kde se cesta nořila do lesa, viděl hasnoucí zář zimního večera. Holými černými větvemi prosvítalo sinalé nebe. Rosamunda si v bledém světle pevněji přitáhl popruh salumantika – brašny s jedolenty – a znovu zkontroloval, že má vše potřebné na svém místě. Jako ostatní chlapci i on toužil začít rozsvěcet opravdové lampy, ale tohle pusté a nechráněné místo poněkud zviklalo jeho odhodlání. Zaklonil hlavu a podíval se zpod novotou zářícího černého tříroháku na nekonečnou bledou modř oblohy mezi převislými větvemi. Bezděčně mu unikl jakýsi nervózní zvuk, zněl skoro jako vzdech.

„Děláme něco, pane Loudo?“

Byl to četař Čakan. I když jen rozzlobeně sykl, znělo to, jako by zařval. Tenhle člověk snad řval vždycky, přestože se při noční hlídce mělo mluvit potichu.

Rosamunda se rychle vzpamatoval. „Ne, pane četaři, já jen…“

„Ticho!“

Rosamunda sklonil hlavu, aby nebylo vidět, že se mračí. Spolkl vztek a držel jazyk za zuby. *Copak Čakan necítí, jak kolem bobtná děs?*

Družstvo nováčků rozsvítilo první lampu ještě odpoledne a pak se zastavilo u každého stožáru a pomocí dlouhých tyčí, na koncích úplně zčernalých, rozmotalo naviják uvnitř lampy. Zachumlaní až po bradu zaháněli nepříjemně lezavý chlad, znovu se zastavili, podupávali a brblali a Čakan si zavolal Mrňouse Drťu. Hoch točil navijákem, trochu neobratně namotal úponek světélkující rostliny na řetízek a rozmotal ji ve skleněném zvonci lampy naplněném sodovkou. Rostlina ožila a zvolna se rozzářila. Ostatní chlapci pozorně přihlíželi a četař Čakan už nejmíň posté předříkával jednotlivé kroky neustále se opakujícího úkonu.

Mrazení v zádech a strašidelný garam sílily. Rosamunda se už nedovedl soustředit tak svědomitě jako na začátku. Něco se blížilo, něco zlého, co se chystalo ublížit – cítil to až v morku kostí.

A už to bylo tu! Dusot koňských kopyt, divoký a hlasitý. Blížil se nějaký kočár, a to dost rychle.

„Z cesty, hoši! Z cesty!“ volali jedním hlasem veteráni a šťouchaním tyčemi zaháněli stádečko nováčků ze silnice. Několik větších kluků do Rosamundy narazilo zády či ramenem, div se v tom postrkujícím se chumlu nesvalil.

„Zpropadení mizerové! Který blázen jede takhle potmě cvalem?“ zuřil četař Čakan, až se mu zježily kníry. „Dívejte se, kdo to je, chlapci – ať na něj můžeme z bašty napsat hlášení!“

Ze tmy se vynořilo šestispřeží řičících koní. Hnali se blíž a táhli velký kočár – podle všeho soukromý. V běhu se vzpínali a skákali tak divoce, že se kočár s rachotem otřásal. Když se mihl kolem zkoprnělých lampářů, bylo jisté, že se co nevidět rozletí na kusy.

Garam, který Rosamunda cítil v zádech, mohutně zesílil.

„Není tam žádný kočí, pane četaři!“ křikl někdo.

Rosamundovi se sevřel žaludek a výkřik zděšení se mu zadrhl v hrdle. Vzadu na kočáře se tyčilo něco temného, příšerného. Mělo to mohutné zahnuté rohy a štěrbiny zlých oranžových očí jako by hořely. Když se kočár s rámusem přehnal kolem Rosamundy, projela mu tělem bolestivá vlna garamu. Náraz vzduchu jej div neodhodil stranou, ucítil pronikavý zápach rohatého tvora.

Několik chlapců spustilo nářek.

„Tisíc láteř!“ zaklel Čakan. „Napadli kočár!“

Jak se šestispřeží přehnalo kolem, uviděli několik dalších rohatých příšer, hrozivě velkých. Visely po stranách kočáru, sápaly se do něj a chňapaly po cestujících uvnitř. Váha chlupatých bestií kočár tak nakláněla, že se chvílemi řítil jen po dvou kolech. Z okénka vyšlehla žlutozelená záře jedolentu a poslala jednu odpornou nestvůru velkým syčivým obloukem od kočáru. Na skupinku chlapců se snesla sprška spálených chlupů a masa, zahalil je oblak kouře. Příšera s hlavou v plamenech padla do vřesu a změnila se v zuhelnatělou trosku. Ve stejném okamžiku, kdy odletěla od kočáru, se vymrštila další příšera a skokem se přenesla na hřbet vedoucí klisny. Sama byla velká jako kůň. Zahryzla se do hřívy a do krku nešťastného, strachem šíleného zvířete. Klisna vyrazila smrtelný výkřik a zhroutila se pod drtící kopyta svých družek. Rozjetý kočár se zarazil a zakymácel, protože pád klisny strhl celé spřežení k zemi, setrvačná síla jej převrátila a odhodila z cesty. S ošklivým rámusem tříštícího se dřeva a lámajících se kostí sebou vůz ještě smýkl a nárazem do vysokých kmenů hustého lesa na protější straně silnice se rozletěl na třísky.

Na několik mučivých vteřin nastalo hrozivé ticho přerušované jen slabým nářkem smrtelně raněného koně a bručivými povely, které Čakan uděloval nováčkům.

Rosamunda stál jako zkoprnělý. On i jeho tyčkařští druhové napjatě čekali, co se vyvine z obrazu zkázy, který měli asi dvacet metrů před sebou mezi spoře osvětlenými stromy.

„Tyče zarazit do země a připravit zbraně!“ houkl četař Čakan a nováčky to konečně vytrhlo z nehybného ohromení. „Utvořte dvě

řady střelců podle šarže: nováčci vpředu, lampáři vzadu! Loudo, vy doprava a připravit jedolenty! Odvahu, chlapci!“

Nováčci vytvořili při okraji silnice ocelovou hradbu z tyčí zaražených do země. Šestice chlapců se za ni přikrčila, čelem k troskám kočáru, za nimi stáli čtyři muži a zezadu na ně dopadala chladná zář lampy.

Rosamunda zaujal pozici na pravé straně útvaru a třesoucí se rukou svíral dva jedolenty. Byla to dvojitá dávka určená k hodu. Prvním jedolentem byl Frazzardův prášek v plátěném váčku, který vyvolával závratě a oslepoval, tím druhým byla křehká porcelánová lahvička falešného ohně, hořící záhuba. Zoufale si přál, aby tu s nimi byl nějaký lír, který by se upřeně zadíval do houstnoucí tmy a dobře rozpoznal, kde příšery jsou.

V přítmí za kruhem světla lampy se vynořily mohutné rohaté stíny a začaly plíživě obcházet pošramocenou kabinu kočáru.

„Těch paskřivců je nejmíň pět. Netušil jsem, že takové odporné obludy vůbec existují,“ vydechl užasle lampář Bellicos.

„Jo,“ zavrčel Čakan, ale teď už šeptem. „V životě jsem takové zrůdy neviděl.Ty jo, Assimusi?“

Lampář Assimus jen odmítavě zabručel. „To by mě zajímalo, kde se tu vzali!“

Četařovi se zablýsklo v nevýrazných očích. „Dnes večer se budeme mít co ohánět, pokud nechceme o ty kluky přijít!“

V hloučku chlapců to ustrašeně zašumělo.

Dva nebo tři obrovské nahrblé stíny trhaly a hltaly zraněné koně. Ostatní bestie se křivými pařáty dobývaly do rozbitého kočáru a chtěly z něj vydolovat chutná sousta. Osazenstvo bylo zjevně ještě naživu, protože byly slyšet výkřiky. Byly to ženské hlasy.

„To mění situaci! V sázce jsou teď životy druhých a jejich záchrana je naší povinností,“ prohlásil Čakan rozhodně. „Rychle do zbraně a dobře mířit! O zbabělce nikdo nestojí. Loudo! Je čas použít to nejhorší, co vaše brašna nabízí. Musíte nás chránit, když budeme nabíjet. Hoši! Zamiřte tamhle na tu zatracenou potvoru na silnici!“

Jedna z rohatých příšer se přiblížila směrem k nim. Její stín se zřetelně rýsoval proti bledé záři oblohy v místě, kde cesta vbíhala do lesa.

„K palbě připravit!“ Jako jeden muž nováčci i jejich učitelé namířili pušky na netvora. Několikanásobné kovové cvaknutí kohoutků jej upozornilo na jejich přítomnost. Upřel na ně ohnivý, lstivý pohled, jako by říkal: *Teď jste na řadě vy…*

Rosamunda měl jedolenty připravené v ruce, ale ještě si pevněji přitáhl popruh brašny, aby mu při házení nepřekážela.

„Zůstaňte v řadě!“ pokračoval Čakan, tiše a zachmuřeně. „Nabíjejte pečlivě, pokud chcete přežít – může dojít i na pěstní souboj, ale já se *postarám*, abyste se dostali bezpečně na kavalce!“

Rosamundovi se sevřelo hrdlo: představa, že dojde na pěstní souboj – na bitku s příšerou –, byla naprosto děsivá. I menší a na pohled slabší příšery dokázaly z kdejakého hromotluka nadělat fašírku. Věděl, co by takový boj obnášel: příšera by je rozdrásala na krvavé cáry. Jen z pocitu povinnosti, který mu tady vtloukali do hlavy, zůstal stát na svém místě.

Čakan zvedl ruku, byla to předehra k povelu „pal!“, ale než jej mohl vykřiknout, celé družstvo zachvátila obrovská vlna mrazení a závratě.

Rosamunda se zapotácel, jako by se pod ním zatočila země a ještě se zahoupala.

Chlapci zápolili s puškami a někteří vyděšeně kleli.

„Mají tam wita…,“ podařilo se Bellicosovi zachvácenému křečí procedit mezi zuby.

„A špatného…,“ zasípal Puttinger.

Rosamunda před několika týdny strávil na cestě do Železné bašty pár dní s fulgarkou a teď zakusil na vlastní kůži práci wita. *Tak takové to tedy je, když na vás vyšle své witovské mrazení…* Divný stav rychle pominul, zanechal mu však v hlavě odporný pocit zbabělého strachu.

Příšera, co předtím stála na cestě, byla pryč.

Z trosek kočáru vyšlehl záblesk – byl to nějaký světelný jedolent, z něhož se ihned utvořil jasný načervenalý plamen. Jako hořící pochodeň jej držela v ruce drobná, štíhlá postava. Nějaká žena se snažila vyprostit se z vraku a osvítila místo jasně červeným světlem, které bolestivě bodalo do očí. Příšery se bázlivě před neznámou rudou září stahovaly do tmy mezi stromy.

„Ách! Oční oheň!“ zavrčel lampář Assimus a zakryl si loktem zrak. „To je specialita skoldů.“

„Jo,“ zahučel Čakan, „ale když nás budou takhle lehkovážně witovat a oslepovat, nemůžeme jim pomoct. Připravte se a mějte oči přivřené, abyste se mohli dívat do toho oslnivého světla.“

Ohromený Rosamunda pořádně nechápal, co se děje, ale přimhouřil oči plné slz, jak mu je tam vehnala náhlá a bolestivá záře. Oční oheň byla silná chemikálie, kterou bylo nesmírně obtížné takto rozhořet, a Rosamunda i v tom zmatku toužil vidět, kdo ohnivou pochodeň drží.

Příšery se zatím opět osmělily a opatrně tu ženu kruhem obcházely. Když se plížily mezi posádkou kočáru a lampáři, byly v jasném světle vidět černé siluety jejich těl a k lampářům se donesl závan šelmího pachu. Nejmenší příšera měřila něco přes dva metry, odhadl Rosamunda, ta nejvyšší skoro tři. Tělo jim pokrývala rozježená štětinatá srst, ostré štíhlé rohy zlověstně směřovaly dozadu do týla dlouhé lebky. Výhružně se kymácely a kolébaly, ale vše probíhalo za naprostého, nervy drásajícího ticha. Pomalu se shlukovaly a měly něco za lubem.

Četař Čakan z nich nespouštěl pohled. „Zamiřte na tu nejbližší obludu. Uvidíme, jestli se nám podaří trochu změnit poměr sil.“

Sotva to dořekl, vyskočila z trosek kočáru štíhlá mladá dívka v podivném oblečení, dlouhé vlasy jí při skoku divoce zavlály. Za ní se ozval nějaký rozzlobený a ustrašený výkřik, něco jako „Threnody, *ne!*“ Dívka se nezastavila, tančila směrem k příšeře a tiskla si spánek. Rosamunda znovu ucítil ten zvláštní a velice nepříjemný pocit závratě spojené s mrazením někde uprostřed hlavy, které se ihned přeneslo do žaludku. Tentokrát na okamžik přestal vidět a zavrávoral. Všichni ostatní také.

Bellicos vydal dávivý zvuk, Rosamundův kamarád Štangl se pozvracel, a když ten stav konečně pominul, tři další chlapci se složili na zem.

Čakan vrávoral a klel. „Vypatlaná witka! Na co si hraje?“

„Jsou to ty odporný kalendářky!“ slyšel Rosamunda hněvivý šepot Assimuse.

Rosamunda o nich něco četl. Byly to spolky žen – lahzarek, skoldek, pistolnic a podobně – odhodlané konat dobro, chránit slabé a provozovat další ušlechtilé činnosti.

Trýzeň rychle ustala a Rosamunda zase jen cítil bolest v lebce. Přesto měl tolik sil, že si všiml, jak jsou příšery na rozdíl od jeho motajících se kamarádů witčiným zásahem nepoznamenané. Pokusy dlouhovlasé kalendářky jim ani v nejmenším neublížily. Zřejmě nebyla ve witování dost zkušená – počínala si zbrkle, neobratně. A příšery se teď rozhodly zaútočit. Ta největší bránila Rosamundovi ve výhledu na witku a podle všeho se chystala dívku sežrat.

Znovu ucítili witčino zběsilé mrazení a ti, kdo dosud stáli na nohou, klesli na kolena. Jedna z příšer také padla. Z trosek kočáru s příšerným zaječením vyskočily dvě další podivně oděné postavy a třetí, která držela oční oheň, se s námahou drala za nimi. Ty dvě běžely v plápolajícím červeném světle witce na pomoc. Poskakovaly a kroužily kolem ní v podivném tanci, který byl zároveň bojem na život a na smrt s rohatými příšerami. V rukou držely dlouhé ostnaté dráty. Příšery se trochu zarazily a slídivě se klátily kolem tanečnic, zuřily a dávaly svůj vztek najevo rozezlenými přidušenými skřeky, protože tanečnice se do nich dráty pustily, švihaly jednu po druhé, držely je v šachu a každý úder doprovodily čistě provedenou piruetou.

Jedna z tanečnic však náhle udělala chybný krok a to byl její konec. Rohatá příšera ji chňapla do spárů a trhala ji na cucky – byl to mnohem horší konec než tenkrát Licuriův, kterého rozsápaly ostré drápy šklebounů. Rosamunda nad tím výjevem ucítil hořkou pachuť na jazyku. Těžko se vyrovnával se skutečností, že se z živé lidské bytosti během chvilky stane beztvará hromada krvavé kaše. Ani ten nejlepší vyztužený oblek ji nezachrání před takovou živelnou silou. Když žena padla, druhá tanečnice se dala do ještě zuřivějšího tance. S žalostnými výkřiky tančila jako šílená kolem vraha své sestry, sekala do něj zas a znovu, usekla mu jeden roh, zle mu poranila znetvořenou ruku a uťala mu ucho. Z houští vyrazila další bestie, chňapla útočící ženu kolem pasu a zakousla se jí obrovskými tesáky do obličeje. Z trosek kočáru, kde ještě pořád někdo byl, vyšlehl záblesk a ozvala se rána z pistole, kterou ozvěna nesla vysokým

trnitým lesem – podle těžkého, pleskavého zvuku výstřelu šlo nejspíš o salinumbus. Střela příšeru zasáhla někam do nohy. Zavrávorala a pustila svou zohavenou kořist. Další zvučná rána a na hlavě příšery vzplanula oranžová záře. Ozvalo se hlasité praskání. Příšera se s hlavou v plamenech zvrátila nazad a chraptivě zavyla. Klopýtla o své oběti a padla na zem. Zář hořícího těla osvětlila bojiště.

Během těchto bleskových událostí několik dalších příšer obklopilo dlouhovlasou witku, která se krčila a vysílala neúčinné vlny svého mrazení. Rosamunda z místa, kde stál, cítil, jak příšery vyzařují garam, protože chtěly svou kořist nejprve ochromit strachem a hrůzou, aby nad ní pak lehce získaly převahu.

Rosamundovi kamarádi fňukali a naříkali.

„Zhoubný garam!“ nadával Assimus.

„Vemte si na mušku toho paskřivce nejvíc vlevo!“ křikl Čakan.

Družstvo zvedlo pušky.

„Pal!“

Družstvo s pronikavým rachotem spustilo palbu, příšery se polekaly a kouř z pušek zaclonil lampářům výhled.

Jedna bestie se zhroutila pod četnými zásahy kulek, ležela zkroucená a namáhavě sípala. Několik párů planoucích očí – možná čtyři nebo pět – si střelce zle měřilo.

„Znovu nabít! Nabít!“ velel Čakan a nováčci rychle plnili rozkaz. Dlouhovlasá kalendářka klesla na kolena.

Příšery obrátily pozornost zpátky k ní a shlukly se kolem klečící kořisti těsněji.

Zatím do vřavy dovrávorala i ta nejmenší kalendářka. Byla to ta, která zapálila oční oheň a udržovala ho při životě, aby její sestry viděly. Mávla pochodní směrem ke zkroucené příšeře, rudé světlo teď rychle sláblo, když jej nepřiživovala další chemikálií. Bestie sebou škubla, jedolent ji zasáhl. Srst začala doutnat, pak rychle vyšlehly rudé plameny a zachvátily hlavu a plece. Další dvě příšery se o hořící oběť nezajímaly, tiše se přibližovaly, slintaly a olizovaly se, jak cítily pach krve a kouře.

Ve světle hasnoucího očního ohně Rosamunda viděl, že ta statečná žena má na hlavě špičatý klobouk, jaký nosí skoldové, a po obou stranách obličeje se jí táhnou dvě řady bílých spur. Kolem krku

měla smetanově bílou kožešinu, která jí zakrývala i ramena, a ze zad jí trčela podivná křidélka. Působila křehce a zranitelně, odsouzená k záhubě.

Jeden pár divých očí se však neustále upíral na nováčky, kteří spěšně nabíjeli pušky, aby mohli vystřelit podruhé. Tahle příšera si je vyhlédla jako své příští oběti a vvrazila k nim. Každý skok znamenal téměř třímetrové zkrácení vzdálenosti, která je od ní dělila.

„K palbě připravit!“ řval Čakan.

Tyčkaři sotva stihli zvednout pušky včas, protože bestie se pěti skoky dostala už na půl cesty k nim. Cenila zuby a z tlamy se jí valily chuchvalce páchnoucího dechu.

Rosamunda zvedl ruku, připraven hodit své jedolenty.

„Zamířit!“

Rohatý netvor se v běhu nahrbil, chystal se udeřit. Téměř současně se ostatní příšery vyřítily na kalendářky… a zarazily se, jako by do nich uhodilo. Rozběhnutá příšera se v půli skoku svalila a rozplácla se u silnice.

„Co se to…?!“ vykřikl Čakan.

„Zachráněni,“ zavzlykal Krofton Loudil.

„Je to bana!“ žasl Assimus. Bany byly zároveň skoldkami i witkami a představovaly něco vzácného a výjimečného.

A vskutku, kalendářka se teď s očividnou námahou dotýkala levého spánku, což bylo gesto typické pro wita. Nováčci s posvátnou úctou sledovali, jak žena dokonale předvedla hrozivou sílu a přinutila tu největší bestii, aby se před ní svíjela v záchvatu agónie. Druhé dvě dokázala udržet v naprosté strnulosti. A byla tak zkušená, že na rozdíl od své dlouhovlasé kolegyně nevyslala žádné vlny nepříjemného mrazení, které by způsobily lampářům potíže. Rosamunda cítil někde uvnitř nezřetelné chvění.

S chraptivým výkřikem připomínajícím ržání koně se příšera naklonila směrem k lampářům a snažila se vyprostit tělo z neviditelného sevření. Vrávoravě ukročila doleva, pak doprava, chtěla se otočit a vrhnout se na družstvo nováčků, kteří vyčkávali s připravenými puškami.

„Pal!“ zahulákal Čakan a družstvo s praskotem zasypalo příšeru sprškou střel. Ta jen hlasitě zabečela jako ovce a definitivně dobojovala.

Kalendářka pořád držela dvě další bestie v neviditelném vězení. Vtom se z trosek kočáru vynořila pistolnice. Držela dvě pistole s dlouhou hlavní a z obou vypálila do planoucích, bezmocných očí jednoho spoutaného netvora. Ten sebou divoce trhl a z hlavy se mu vyřinula černá krev. Bylo po něm.

Zbývala už jen ta největší příšera. Změnila se ve zmučené cosi, co se svíjelo a mlátilo sebou na zemi, v zajatce svého vlastního utrpení. Žena se nepohnula, nedotkla se ho, ruku si pořád držela na spánku. Pohyby tvora pomalu ochabovaly, svíjení přešlo v poškubávání a to nakonec také ustalo. Hrozivé oranžové oči vyhasly a poslední bestie konečně vydechla naposled.

Kalendářka bana si hlasitě a vyčerpaně oddychla a sklesla na zem.

I Rosamunda tiše vydechl úlevou.

„Dokázali jste to, hoši!“ zvolal Čakan. Byl na ně hrdý a ještě úplně nevyšel z údivu. „Právě jste zvítězili ve své první teroskádě.“

Není moje první, pomyslel si Rosamunda, ale nechal si to pro sebe.

„Všichni dostanete tetování,“ sliboval četař Čakan.

„Je to už pěkně dlouho, co ho nějaký nováček dostal,“ přidal se Bellicos.

Nováčci se na sebe unaveně usmívali, byli šťastní, že vůbec přežili.

Já se nechci nechat tetovat! bránil se v duchu Rosamunda.

Čakan se na něj obrátil. „Vy máte v brašně ohnivé soli, Loudo. Můžete jít se mnou,“ prohlásil.

Lampáři měli zatím za úkol nováčky seřadit a četař důstojně vykročil k rozbitému kočáru. Bana a pistolnice se skláněly nad zabitou sestrou a dlouhovlasá witka zhrouceně seděla na špinavé zemi poblíž štětinaté mrtvoly příšery.

„Husa jedna usmrkaná – málem nás všechny zničila těmi svými nedomyšlenými witovskými fóry,“ brblal si Čakan pod vousy, ale když se k nim přiblížili, zavolal: „Nazdar, kalendářky! Byl to

statečný boj a zasloužené vítězství, dámy! Četař lampářů Čakan a jeden nováček vám přicházejí nabídnout jakoukoli pomoc.“

Bana, skloněná nad tělem své družky s krvavou kaší místo obličeje, k němu vzhlédla. Tváře a obočí se jí třpytivě leskly potem, oči měla vpadlé a pleť zarudlou. Rosamundu napadlo, že vypadá spíš nemocná než zraněná. „Sice jsme zvítězily v boji, ale ztráta dvou sester není nic potěšujícího,“ odpověděla tiše se zpěvavým jižním přízvukem. „Jmenuji se lady Dolorosa, četaři, a jsem bana a služebnice lady Vey, ctihodné představené Řádu mírumilovné holubice. Vaši pomoc uvítáme. Moje sestra je těžce zraněná v obličeji, ale přežije to, když se jí dostane rychlé péče. Ošetřila bych ji sama, ale nemám potřebné prostředky.

Máte něco proti krvácení? Hojivé masti?“ Po celou dobu, co mluvila, nevstala. Mluvení ji namáhalo a nemohla popadnout dech.

Rosamunda horlivě přikývl, protože velice chtěl být užitečný. „Pane četaři, mám všechno, co potřebuje,“ řekl důrazně a přehraboval se ve své brašně. „Thrombis a lahvičku zvonkové tinktury.“ Thrombis zastavuje krvácení a zvonková tinktura má posilující účinky, pokud se přidá do jídla nebo do nápoje.

„Tak do toho, chlapče,“ odpověděl úsečně Čakan a přikývl. „Poskytněte jim, co potřebují.“

Rosamunda přidržoval lahvičky s léky a pistolnice ošetřovala hrozná zranění v obličeji své sestry. Přinutil se proceduru sledovat, neodvracet pohled od zkrvavené tkáně, necukat sebou a nemrkat: nebyl by nikomu užitečný, kdyby projevil slabost nad zraněními druhého. S úlekem zaznamenal koutkem oka záblesk a polekal ho i následný výstřel. To Bellicos přiložil svou fusilu k hlavě přemožené příšery a ukončil její v záškubech vyhasínající život.

„Musím se vás zeptat, lady bojovnice, co vás vedlo k tomu, že jste se vydaly s šestispřežím na cestu takhle navečer?“ Čakan si založil ruce. „Měla byste vědět, že tím příšery jen přilákáte!“

Drobná kalendářka Dolorosa si četaře změřila od hlavy až k patě, jako by byl nějaký zabedněný hlupák. „Já to vím,“ odpověděla unaveně, „tohle přece ví každý školák. Koně měli vyztužené čabraky a dostali dávku těch nejlepších nulovačů. Kdyby nám vaši neochotní bratři dovolili přenocovat v Baráčku, nemusely jsme se takhle

nebezpečně trmácet v noci dál.“ Četař se na ni upřeně díval, ale ona jeho pohled vydržela. „Jenže nás odmítli ubytovat, řekli nám to bez jakýchkoli okolků. Že tam prý není místo pro šest koní. Tak to řekli.“

„To nemůže být pravda,“ zamračil se Čakan. „To se ví, že v Baráčku je místo na ustájení šesti koní – k čemu by byl, kdyby tam tolik místa nebylo? Jaké další důvody vám uvedli?“

„Už žádné, pane četaři,“ řekla bana chladně. „Hned po první větě nás ten přívětivý velitel prostě odmítl vpustit a poslal nás pryč. Našim dvěma sestrám se nemuselo nic stát, kdyby nás tam nechal.“

„Pche!“ vyrazil ze sebe Čakan vztekle. „Další slizký patolízal z té bandy, co si říká nejvyšší úředníci,“ zamumlal. Nahlas řekl: „Je to jeden z těch nových, co sem poslali z Konsidýnu. Jestli je pravda, co říkáte, promluvím si o tom s maršálem lampářů – co je to za způsoby, odmítat pomoc lidem na císařské hlavní silnici? Od toho jsme tady! Pomoc všem a světlo na jejich cestu,“ uzavřel jedním z mnoha hesel, které vtloukali nováčkům do hlavy od prvního dne výcviku.

„Světlo na vaši cestu,“ opakovali nováčci automaticky, jak je to naučili.

„Opravdu, pane četaři,“ odpověděla Dolorosa, „císařovi lampáři už nejsou tím, co bývali.“

Čakan se ovládl.

Rosamunda také pocítil osten urážky. Lampáři, které doposud znal, se opravdu houževnatě snažili udržovat silnice osvětlené a dobře střežené.

„Útoků přibývá a nás ubývá, madam,“ namítl četař a hrdě zvedl bradu, „a počet lamp na silnici zůstává stejný a my je musíme všechny obejít. Takže se znovu ptám: co děláte na silnici?“

Kalendářka se nedala. „Jestli tomu dobře rozumím,“ řekla zvolna, „vaši nováčci nemají dost času, aby se důkladně naučili řemeslo, je to tak?“

„Ano, výcvik je dost krátký. Proč se ptáte?“

„Z jednoho prostého důvodu,“ řekla Dolorosa ještě tišeji. Podívala se na dlouhovlasou kalendářku – na tu, které říkaly Threnody a která teď nazlobeně hleděla na četaře i na Rosamundu. „Tato mladá dáma touží stát se lampářkou.“

KŘÍDLA HOLUBICE

fodikar též lampářská tyč, lampářská hůl, rozžínadlo, lampářský hák či jenom hák; nástroj lampářů, dlouhá železná tyč s kolmo vsazeným hákem na jednom konci, používaná k aktivaci sodovkových lamp, které osvětlují mnoho důležitých císařských silnic. Hák na konci umožňuje používat fodikar i jako zbraň, jakousi halapartnu, na obranu proti člověku i příšerám.

Z toho mála, co Rosamunda věděl, lampáři zřídkakdy, pokud vůbec, zaměstnávali ženy jako lampářky. Možná jako služebné, úřednice v barácích nebo dokonce jako vojačky, ale nikdy ne jako lampářky.

Četař Čakan nafoukl tváře a paličatě vystrčil bradu. „Tahle?“ Pak se dal do smíchu – do hlasitého smíchu, který působil ve smutečním tichu po útoku skoro hloupě. „Málem nás všechny zničila. Bude mít štěstí, když ji nepostavím na pranýř za maření služebních povinností zaměstnanců Jeho císařského Veličenstva!“

Threnody tam stála se zaťatými pěstmi. „Jsem šlechtického původu, mrzký plaze, moje postavení je daleko vyšší než vaše. *Vy* budete mít štěstí, když neuplatním své právo quo gratia a nenechám vás vsadit za mříže, vy směšná nulo!“

Rosamunda si v té chvíli přál být želvou, aby mohl vtáhnout hlavu do krunýře.

Ostatní nováčci poděšeně popostoupili blíž.

Četaře Čakana div neranila mrtvice. „Mrzký plaz? Směšná nula? Quo gratia?“ Červený obličej mu úplně zfialověl. „Nestojím o witku, která mi zdecimovala družstvo při útoku příšer! Někdo kvůli tobě akorát zbytečně vyhodil peníze za chirurga, ty náno!“

Threnody pronikavě zaječela a přitiskla si obě ruce na spánky.

Rosamundovi se roztočila hlava, rozbouřily vnitřnosti a ztratil rovnováhu. Zapotácel se a upadl, s ním i Čakan, lampáři, nováčci, a dokonce i pistolnice se svíjela v prachu.

„Dost!“ křikla Dolorosa a nečekané mrazení ustalo. Bana jediná zůstala stát, levou ruku si tiskla na spánek a pravou mířila na Threnody, která teď ležela na břiše na zemi. Witovala ji, jednu ze svých snaživých sester. „Stačí,“ zašeptala znovu. Vypadalo to, že je jí velice špatně. Přesto natáhla smířlivě ruku k Čakanovi, chtěla mu pomoct vstát.

„Já se posbírám sám, madam,“ vztekal se, a když se mu to podařilo, zavrávoral.

Rosamunda a jeho kamarádi se s námahou zvedali. Dolorosa vzdychla. „Ta ‚nána‘ je dcerou naší augusty a budoucí markýzou: udělali byste dobře, kdybyste jí prokazovali náležitou úctu.“

Lampáři Bellicos, Puttinger a Assimus něco vztekle zabručeli.

Nováčci se podívali na svého četaře.

„A jsem přesvědčen, že pro vás taky byla velkou přítěží,“ usmál se Čakan. Lehce se uklonil a hlasitěji řekl: „Omlouvám se vám, slečno.“ Chvilku bojoval sám se sebou a pak se záměrně ledovým klidem dodal: „Nevím, který moula takový předpis vymyslel, madam, ale u lampářů se s ženami nepočítá!“

„My to dobře víme, pane četaři!“ Kalendářka bana nejistě vstala a Rosamunda si všiml, že je v obličeji smrtelně bledá. Určitě trpěla nějakou horečnatou nemocí. Smutně se usmála. „Asi máte pravdu, ale snad to není úplně nemožné, aby ve vašich řadách byla i žena, ne?“

Čakanovi to zaškubalo v naježeném kníru, jak se krotil. „Nejsem oprávněný rozhodnout, jestli jo nebo ne, vážená bano,“ řekl nakonec. To je na panu maršálovi.“

„Proto jedeme do Železné bašty, pane četaři,“ odpověděla Dolorosa.

„Večerní služba nás vede právě opačným směrem.“ Čakan se zhoupnul na patách, ruce měl pořád zkřížené. „Ale pošlu pro vás vůz s ostrahou, aby vás všechny převezli zpátky do Baráčku. Když je vás teď o šest koní míň, budou vás muset ubytovat, předpokládám.“ S těmito slovy se četař otočil na naleštěném podpatku, přešel na silnici a zavolal k sobě nováčky i lampáře.

Rosamundovi bylo z witčina úporného mrazení dost špatně, potácel se za četařem a dával si dobrý pozor, aby neklopýtl přes

zapáchající mrtvoly příšer. Četař rychle vše zorganizoval: on a Bellicos budou s nováčky pokračovat do Baráčku, do pevnůstky směrem na východ, a cestou rozsvítí zbývající lampy. Rosamunda, který má na starost salumantikum, musí zůstat zde a postarat se o kalendářčina zranění. Zůstane tu s nimi ještě lampář Assimus s Puttingerem jako stráž a pracovní skupina, která pak pomůže naložit mrtvé a postará se o zavazadla.

S výkřikem: „Družstvo, vlevo v bok! Seřadit a pochodem v chod!“ se četař Čakan, lampář první třídy Bellicos a vykulení, nervózní nováčci vydali na cestu a Rosamundu zanechali s dalšími dvěma lampáři a s ostražitými, zamlklými kalendářkami.

Assimus a Puttinger si Rosamundy nevšímali. Lampáři málokdy klábosí s nováčky; baví se s nimi, teprve až se z nich stanou skuteční lampáři. Po krátkém otálení se pustili do práce. Vyprošťovali z trosek a třísek věci, dávali na hromadu rozbité kufry a potrhané cestovní vaky. Chovali se stejně podivínsky jako většina starších mužů, kteří pracovali na tomto snadném úseku silnice. Dostávali poloviční plat a měli za úkol dohlížet na nováčky, když se na silnici učili řemeslu. Věnovali chlapcům jen tolik pozornosti, kolik vyžadovala služba.

Rosamunda se cítil nesvůj a k nepotřebě a choulil se zimou, která na něj neodbytně dotírala.

Holé větve se o sebe ve větru třely a vydávaly tiché, skřípavé zvuky. Suché větvičky chrastily.

Aby si nepřipadal tak neužitečný a opomíjený, chvilku pokukoval po kalendářkách a pak se s hlavou sklopenou a trochu ostýchavě přehraboval v salumantiku, až našel ještě trochu zvonkové tinktury. S nervózním zakašláním ji nabídl Dolorose. „Možná se vám to ještě bude hodit, madam. Mrzí mě, že tu nemám nic jiného – žádný lék proti horečce nebo byliny…“

Neodpověděla hned, podívala se Rosamundovi na ruce a pak mu pohlédla do tváře. V jejím pohledu byl neskutečný klid. Spury, ty bílé linky, které jí vedly svisle od okraje čela přes obě oči k bradě, byly ve tmě zřetelně vidět. Dodávaly jí vážný, nebezpečný výraz. Podobně jako Evropa i ona působila smrtelně vážným dojmem.

Rosamunda zalitoval své troufalosti.

„Děkuji, mladý lampáři,“ přikývla bana vznešeně. „Bylo ode mě hloupé, že jsem vyrazila na cestu nemocná a nevzala si s sebou přísady ani na ten nejjednodušší posilující odvar. Dejte mi, cokoli máte.“

Rosamunda odložil fodikar a pustil se do práce. Dal jí i lordii – prostředek dodávající energii, o němž četl v jedné knize z malé knihovny v Železné baště, že přichází velmi vhod po velkém stresu a vypětí. Koupil lordii od podomního apatykáře, potulného prodavače, který se v Železné baště zastavil před necelým měsícem.

Bana vděčně ocenila všechno, co jí nabídl.

Rosamunda nikdy neviděl tolik teratolžek pohromadě. Když rozdal, co měl, nenápadně si prohlížel jejich zvláštní oděvy. Kalendářky měly velmi kvalitní vyztužené bosoky a přes ně pláště v kombinaci modré, oranžové a bílé barvy. Dolorosu hřály navíc teplé kožešiny. Přes rukávy měla natažené kožešinové mančíny – návleky lemované beránkem a přivázané stužkou k ramennímu švu pláště. Rosamunda nemohl odtrhnout oči od jejích křidélek: vypadaly jako opravdové, jako by mohla každou chvíli vzlétnout, ale věděl, že jsou to jen ozdoby.

Všechny kalendářky měly na nohou papůčky: boty s měkkou rovnou podrážkou a pohodlně širokou špičkou. Nejzajímavější však byly jejich zvláštní zdobené klobouky – říkalo se jim švihovky – každá měla jiný. Pistolnice, která se jmenovala, jak brzy zjistil, Karolínka, měla široký třírohák. Pokousaná tanečnice měla klobouk vytvořený z černých stužek a přichycený k hlavě spoustou kloboukových jehlic, které jí teď sestry pečlivě vytahovaly. Trucovitá Threnody byla prostovlasá, bez klobouku či jiné ozdoby hlavy. Zdobila ji však také spura: tenká linka ve tvaru šípu směřujícího vzhůru nad levým obočím – označení witky. Rosamunda někde četl, že witové jsou vždycky holohlaví. Vrtalo mu hlavou, proč tahle witka ne.

Dolorosa dávala lampářům smutným hlasem strohé povely a ti podle nich našli v troskách kočáru tělo jejich šesté sestry. Přenesli je na kraj silnice nedaleko lampy, stranou od mrtvol příšer. Vedle ní položili mrtvou tanečnici, zabalili do pestrých plášťů a s brbláním se

vrátili ke shromažďování zavazadel. V té vypjaté situaci získal Rosamunda další nový poznatek o lampářích: že rádi remcají.

Tři kalendářky stály u ležících těl se sklopenými hlavami.

Lampáři ustali v práci a pozorovali je. Drželi se se svým hartusením v dostatečné vzdálenosti od truchlících žen. Rosamunda také pokládal za zdvořilé je nyní nerušit a posadil se na kraj silnice. I jeho trápil jejich zármutek. Měl dojem, že Threnody tiše pláče, zatímco Dolorosa sotva slyšitelně šeptala: „Sbohem, milá Panetko. Odpočívej v pokoji, drahá Iduško. Holubice tě vzala do svých křídel…“ Kalendářky promlouvaly nad oběma mrtvými, zapálily jedolenty na potlačení zápachu rozkládájících se příšer a zpívaly tiché smuteční písně. Lampáři na to jen mlčky civěli. Když rituál skončil, ženy se usadily na okraji světelného kruhu lampy a odpočívaly.

Po smutečním obřadu se lampáři zase pustili do práce a rychle ji dokončili. „Myslejí si, že ji dají k nám!“ zasípal polohlasně Assimus Puttingerovi, když spolu vlekli těžký kufr k hromádce věcí, které patřily kalendářkám. „Že mezi sebe přijmeme holku! Slyšels někdy takovou blbost, Pute? Vsadím se, že to maršál neschválí: nic podobného jsem v životě nezažil!“

Threnody to podle všeho zaslechla. Probodávala je nepřátelským pohledem.

Rosamundovi bylo trapně, a i když sám nic takového neřekl, celý se červenal a nervózně šoupal nohama.

„Hej, ty tam,“ zavolala na něj Threnody tiše, ale nevraživě, „Ty s tou lékárničkou. Potřebovala bych evandrovou vodu, jestli máš.“

Rosamunda zaváhal. Posilující vodu neměl – jen gromvel, levnou náhražku, kterou dávali do lékárniček – ale pomáhala, když bylo nejhůř. Sdělil jí to a mladá kalendářka se zatvářila trochu znechuceně.

„To bude stačit,“ usoudila a natáhla ruku.

Přistoupil k ní a podal jí obyčejně vyhlížející lahvičku s gromvelem označenou písmeny **Tp.**

Threnody si ji vzala, s nechutí se na ni podívala a pak ji jedním dlouhým lokem vyzunkla. „Tak a je to,“ řekla místo poděkování a přestala si ho všímat.

Na Rosamundu to neudělalo žádný dojem. Mohla být tak o rok nebo o dva starší než on.

„Myslím, že jste jí padl do oka, pane Loudo," rozchechtal se Assimus.

Rosamunda se díval stranou a nereagoval.Tenhle druh humoru, jak už stačil za poslední dva měsíce poznat, prostě patřil k lampářům.

„Ne abyste si ale něco začínal s kalendářkou, chlapče," pokračoval Assimus tiše. Zcela nečekaně se byl ochoten podělit o své bohaté zkušenosti. „Vždycky se nám na cestě pletou do cesty, víme? A pořád kujou nějaké vznešené pikle. Ale," dodal a poplácal mladého nováčka po zádech, „protože vás tak okouzlily, stanete se nejspíš jejich rytířem. To je hezké, že jste se toho tak šlechetně ujal, mladý muži, a že nás ušetříte té námahy. Moc hezké!"

„Já myslel, že je povinností *každého* lampáře chovat se rytířsky," opáčil Rosamunda vážně.

Assimovi bylo najednou trapně, ale rychle se vzpamatoval. „Co ty víš o rytířském chování, takový tyčkařský pulec?" vybafl na něj. „Jakýmapak jsi prošel nebezpečíma? Až budeš mít za sebou to, co já, pak můžeš rozumovat. Zatím drž hezky zobák a jen se koukej, jak se má co dělat!"

Rosamunda se cítil ponížen a hloupě a držel se jeho příkazu.

Večerní nebe bylo bez mraků a ochlazovalo se. Ženy si mezi sebou něco špitaly cizím jazykem, ale svým třem strážcům příliš pozornosti nevěnovaly. Pistolnice ošetřovala zranění své napůl sežrané sestře, kterou obestřely milosrdné mrákoty, Threnody o něčem dumala a Dolorosa seděla a soužila ji horečka. Karolínka se s těžkými pistolemi u pasu pomalu procházela mezi mrtvými příšerami a často sklouzla pohledem k temnému lesu ozářenému jen matným svitem vycházejícího měsíce. Jak přecházela od jedné zdechliny ke druhé, vždycky k ní na okamžik podřepla, dloubla do ní, pak vstala a popošla k další a pokaždé si něco nenápadně a hbitě strčila do velké brašny. Rosamundovi vrtalo hlavou, co to dělá, a poočku ji nenápadně sledoval, aby si toho nevšimla. U jedné mrtvoly zahlédl, jak zátkuje nějakou lahvičku zvláštního tvaru. Už takovou viděl, říkalo se jí zkoumavka – lékaři a chirurgové v ní uchovávali tělesné tekutiny a teratologové… *krev příšer!*

Byl zvědavý, jak se taková věc dělá – cestovní nepromokavý almanach, který dostal od Fransitarta, se na toto téma vyjadřoval jen velmi neurčitě. Tvářil se co nejlhostejněji, přiloudal se k jedné z příšer a upřeně se na ni zadíval. Pátral po stopách Karolínčiny ohavné práce. Oči rohatého netvora byly vypoulené a zíraly prázdným pohledem, stejně prázdným, jako když divá příšera žila, jen v nich už nehořel oranžový oheň. Rosamunda se do nich smutně díval. Tak úžasně silný tvor! Přesto pořád cítil jeho zlotřilou povahu: vždy to byl nepřítel, nikdy přítel. A jak hrozně páchl! Jako dlouhá léta nečištěný prasečí chlívek se vším tím hnojem, močůvkou a zahnívajicím žlabem.

„Jsou to hnusný, shnilý obludy," vylekal Rosamundu přidušený hlas lampáře Assima, který se znenadání objevil po jeho pravici. „Podívej tady!" Lampář šťouchnul fodikarem do těžkého těla. „Tohohle jsme trefili my – vidíš ty dírky? Každá kulka je dobrý zásah. Vidím, že si ty drzé princezny už nabraly, ale my taky máme nárok na svoji dávku krve. Odeber trochu, Pute – zítra po službě řekneme Kérákovi, ať nám udělá tetování."

Puttinger pochmurně kroutil hlavou a vyndal hrozivě vyhlížející nástroj.

Střiksna, uvědomil si Rosamunda. Byla to kovová trubička esovitého tvaru, která měla jeden konec opatřený jehlou a z druhého vybíhala pružná hadička zhotovená ze střívka.

„Budou tvrdit, že ji zabily ony, to je jasné," řekl Puttinger svým pádným gótským přízvukem. Shýbl se a vrazil jehlu do dírky po střele z muškety. „Ale my se na tom taky podíleli!" Nasál krátce z hadičky a několikrát ji stiskl, až do ní začala proudit hustá, tmavohnědá krev příšery – ichor. Stiskl hadičku a zastavil tok. Pak odzátkoval svou vlastní zkoumavku a nechal do ní ichor stékat. Rosamunda věděl, že když je ichor uchováván mimo tělo, říká se mu kruor – rozlitá krev.

Rosamunda to sledoval zaujatě a zároveň s nechutí. Pak mu najednou i jeho vlastní krev začala tuhnout. *Nenechám se tetovat!* Měl ke kruorpunktům odpor od té doby, co viděl smutný konec Popleteného Filuty, který zahynul Evropinou rukou. *Nikdy* ovšem tuto averzi nesmí dát najevo: přiznání něčeho takového znamená, že

vás označí za sedornera. A u lampářů stejně jako ve velkých městech posílali milovníky příšer vždycky na šibenici. Rosamunda byl nejednou svědkem toho, jak někoho oběsili na náměstí Spravedlivého stromu, které bylo kousek od útulku Boschenbergu, kde kdysi žil. Nikdy si v takové podívané neliboval, na rozdíl od mnohých ostatních, kteří přihlíželi a strkali se, aby lépe viděli, pošklebovali se a posměšně bučeli. „Zrádce! Zrádce! Kdo se teď bude místo tebe mazlit s příšerami?“ Takové a podobné výkřiky se ozývaly z davu a nešťastníkův obličej mezi tím modral a černal a jazyk mu vylezl z pusy.

Rosamunda se při té živé vzpomínce celý otřásl.

„Tebe nebudeme tetovat, skrčku,“ řekl Puttinger, jako by Rosamundovi četl myšlenkv. „Tvoji kolegáčkové se snažili, ale ty na zabití příšery nemáš žádný podíl.“

Rosamunda se rychle vrátil do přítomnosti. „Jistě, pane lampáři.“ Ach, jak byl rád, že se zabitím příšery nemá nic společného – i když tihle vrypouni nebyli žádná neviňátka.

Assimus poodešel stranou a opatrně dloubnul špičkou boty do toho, co zbylo z koně. Podíval se pohrdavě na kalendářky. „Koně, no ovšem! Na takové noční cestování je mnohem chytřejší volský potah,“ prohodil k ostatním dvěma lampářům, ale tak, aby to slyšely i kalendářky. Jediná Threnody mu věnovala špetku pozornosti – zamračený pohled. „Voli nejsou pro příšery takovou lahůdkou a nelákají je jako půltucet přepychových koní.“ Poškrábal se na hlavě. „Ale zajímalo by mě, Pute, kde se tady, tak daleko na západě, vzalo tolik těch chramstalů?“

Puttinger vážně pokyvoval hlavou. „Naši bratři na východě jsou pod moc velkým tlakem a tihle špinavci jim proklouznou. Je to tak, jak říkají lidi: maršál s tím bojuje.“

„Maršál lampářů to zvládne, žádný strach,“ řekl Assimus. Jen mi to připadá, jako by se vracely ty starý zlý časy – kdypak to bylo? Pamatuješ, Pute? Když všichni tyhle zpropadený ježouři vylezli z Lepkavýho kotle a taky hordy šklebounů a my museli vyrazit na pomoc… Díky maršálovi jsme to tenkrát zvládli a maršála ještě pořád máme a zvládneme to zas – levou rukou!“

„Jo.“ Puttinger to neřekl moc přesvědčeně. Sbalil střiksnu a poodstoupil od příšery. Podezíravě se díval do hrozivé tmy.

Rosamunda už o vrypounech a bahňácích hodně přečetl – o „chramstalech“, jak je Assimus nazval –, shlukovali se do smeček a útočili na odlehlé a bezbranné osady. V dřívějších dobách nájezdy příšer pustošily i velká centra všedních lidí. Příšery si klidně troufly plenit celé farnosti a nezastavily je ani městské hradby. K takovým hrůzám dnes už docházelo jen vzácně, jen se o nich stále vyprávělo, i když představa něčeho podobného v obyvatelích Císařství i nadále budila strach. Neurčitý strach z měst zamořených příšerami, které vraždí a ničí civilizaci, strach z drásajících spárů a potoků krve, strach ze světa zbaveného lidí dřímal v srdci každého obyvatele. Kdyby všichni nebyli bdělí a ostražití, mohla by se dávná historie opět lehce stát děsivou současností. I kvůli tomuto strachu se obyvatelé Císařství tak odhodlaně mstili každému sedornerovi, kterého ve svých řadách přistihli.

Tady na okraji Planin Rosamunda slýchal množící se povídačky, že se příšery vrhají na místní lidi čím dál častěji; četl o tom v několika časopisech koupených od prodavačů tiskovin, kteří tu a tam zabloudili až do Železné bašty. Nejdříve si myslel, že se podobné věci dějí jenom na odlehlém venkově, ale když už jsou zneklidněni i tak ostřílení lampářští veteráni, jako je Assimus a Puttinger, tak na tom asi něco bude a Rosamunda se strachoval dvojnásob. Byl moc rád, že je ve společnosti neohrožené bany, ačkoli ta dáma zrovna nebyla v nejlepší formě.

Z trosek kočáru zachránili též trochu pošramocený koš. Ve světle lampy, kam se kalendářky i lampáři stáhli do bezpečí, se Karolínka přehrabovala v rozbitých nádobách, z nichž ledacos vytékalo, přendávala upatlané balíčky a rozdávala zachovalé věci ostatním. Pistolnice nazvala věc, kterou nabídla Rosamundovi, „opravdovou lahůdkou“. Pochybovačně ji zkoumal: byl to jakýsi koláč nadívaný kousky něčeho zvláštně vonícího.

„Je to křepelka v těstíčku, lampáři,“ poučila ho Threnody podrážděně. „Jen to sněz!“

Rosamunda ji poslechl, a i když ho sousta studila na jazyku, musel uznat, že je to docela dobré.

V houstnoucí tmě vyšla nad východními kopci zelenavá Maudlin a napověděla jim, kolik z noci už mají za sebou. Četař lampářů se v přiměřené době vrátil se čtyřčlennou skupinkou statných habardiérů z posádky Baráčku a s nimi přijel i povoz tažený jedním neklidným volem. Zvíře bylo obalené v houni, přikrývce z hrubé vlny se silnou výztuhou. Obrátili povoz a naložili na něj vyčerpanou, zraněnou a bezvědomou kalendářku, její dvě mrtvé sestry a poničené věci. Domluvili se, že bude lepší vrátit se raději do Baráčku a ne na Železnou baštu.Tak se dostanou pod střechu, dříve než nastane hluboká noc a nebude jim hrozit tak velké nebezpečí ze strany příšer. S důkladným ošetřením zranění se bude muset počkat do rána.

„Běžte vedle vozu, pane Loudo," přikázal Čakan. „Buďte jim k dispozici, kdyby bylo potřeba dalšího ošetření." Tak Rosamunda kráčel s habardiéry a oběma lampáři vedle vozu a byl připraven poskytnout léky. Na druhém konci lesa uviděl zkroucená těla kočího a jeho ozbrojeného průvodce. Příšery je strhly z pádícího spřežení, rozsápaly a mrtvé pohodily u cesty. Oba muže naložili na vůz. Zabaleni do velké plachty spočívali vedle ostatků dvou kalendářek.

Na pozadí šedého nebe posetého hvězdami se tyčily oblé kopce Vichrných hor. Lamp přibývalo: konečně se ocitli na dosah baráku.

Jaká to byla úleva uvidět signální světla a osvětlená okna té malé pevnůstky, dvojčat zvaných Baráček schoulených na úpatí hor. Po obou stranách Červíčku stála robustní věž, každá obehnaná silnou kamennou hradbou. Věže byly kus nad zemí spojeny chodbou, které se říkalo Omfalon. Byl to vlastně most se stěnami z pevného dřeva a příkrou střechou, který se klenul přes silnici. Na této zvýšené galerii byly noclehárny lampářů a lucerny blikající za úzkými okny obrátily Rosamundovy myšlenky k představě lůžka a spánku.

Konečně vešli do opevněné uličky mezi dvěma věžemi. Minuli zdobené strážní kadidelnice, velké mosazné báně usazené na těžkých třínožkách z každé strany silnice. V nich ve dne v noci hořely odpuzující prostředky proti příšerám a jejich jedovatý kouř unikal otvory vyvrtanými v matném kovu. Když Rosamunda nocoval v Baráčku poprvé, pořádně si toho smrtonosného kouře lokl a na okamžik si myslel, že udeřila jeho poslední hodinka. Ale milosrdný

vítr hned odfoukl kouř jinam a Rosamunda se vzpamatoval. Od toho dne si dával pozor, aby kolem kadidelnic prošel se zatajeným dechem a očima zavřenýma nebo využil příznivého směru větru.

S obrovskou úlevou prošel masivními dubovými vraty v mohutné zdi severního opevnění a stanul v bezpečí na malém dvoře pevnosti. Všichni tu už přetřásali neštěstí, které narušilo dnešní noc, ale kalendářkám se stejně nedostalo uctivého přivítání. Velitel pevnůstky je s nakvašeným výrazem očekával na dvoře a trval na krátkém rozhovoru s Čakanem. Rosamunda tedy musel dál čekat v zimě. Četař lampářů se tvářil, že na něj velitelova řeč nedělá žádný dojem. Dolorosa k té dvojici, dohadující se pod lampou na dvoře, po chvilce přistoupila a rozhovor náhle skončil, s očividně neuspokojivým výsledkem. Velitel odmítavě zvedl ruku a hlasitě prohlásil: „To je vše, madam! Mám své důvody. Vyřiďte si to s naším maršálem v Železné baště, pokud žádáte další slyšení.“ Propustil Čakana a autoritativním pokynem ruky přivolal Rosamundu.

Bylo mi řečeno, že si vás tyto zbědované ženy oblíbily, chlapče,“ řekl velitel a rychle pokračoval, aniž čekal nějakou odpověď. „Budete tedy jejich spojka. Všetečné čmuchalky – možná vám přestanou připadat tak sympatické, až s nimi strávíte nějaký čas. Zaveďte je teď do skladiště na opačném konci Omfalonu.Tam můžou složit své utrápené hlavy.“

Rosamunda v duchu zaúpěl. Provedl ženy strážnicí severní věže, která byla v přízemí a neměla okna, a ukazoval jim cestu úzkými chodbami z tmavého dřeva. Stěsnané místnosti stavby postavené pro vojenské účely nenabízely žádné pohodlí. Vystoupali po úzkém schodišti na galerii a za různě silného chrápání spících nováčků ji přešli, až dorazili do vykázané místnosti v jižní věži. Rosamunda zaslechl, že mezi Threnody a banou Dolorosou celou cestu probíhá nějaký tichý a vážný rozhovor – začal už ve strážnici.Teď se změnil v přidušenou, leč vášnivou hádku. Když stál nahoře na jižním schodišti, aby jim ukázal, kudy dál, slyšel, jak Threnody něco se zaťatými zuby vztekle a netrpělivě zasyčela. Bylo to však tak potichu, že nerozuměl.

Kalendářky konečně dorazily do narychlo připravené světnice a teď popuzeně obhlížely neodpovídající ubytování. Krabice a bedny s potravinami byly chvatně naskládané na sebe, v uvolněném prostoru se tísnilo několik skládacích lůžek. Všude bylo plno prachu a pobíhajících škvorů.

Rosamunda se za to prostředí styděl, přesto se toporně uklonil a popřál jim dobrou noc.

Unavená Dolorosa a pistolnice mu úklonu oplatily a bana řekla: „Jste laskavý a umíte se chovat. Jsme vám velice zavázány, mladíku. Hodně jste nám pomohl.“

Threnody se jen zamračila a s nevrlým odfrknutím si lehla na nepohodlný kavalec. Rosamunda už nemyslel na nic jiného než na postel, dosel do světnice, chvilku tápal mezi spícími nováčky a pak sebou hodil na lůžko, tak jak byl, oblečený a v botách.

VLKODAV MAMUTÍ,
JEDEN ZE PSŮ V BARÁČKU

NÁVRAT DO ŽELEZNÉ BAŠTY

baráky malé pevnůstky často připomínající běžný dům, které stojí u hlavní silnice a slouží jako ubytovn a bezpečné útočiště pro lampáře a jejich pobočníky. Baráky lemují silnice a stojí 15 až 20km od sebe, aby lampáři nebyli při rozsvěcení lamp dlouho vystaveni nebezpečím nepřátelské noci. Velikostí se mohou lišit, od malého domku s vysokou podezdívkou a úzkými, vysoko posazenými okny až po standardní objekt obehnaný zdí s hlavní budovou a několika menšími přilehlými staveními pro služebnictvo. Největším typem je tzv. hrádek, hradbami obehnaná stavba, jako je například Haltmira na Conduit Vermis (Červovité cestě) nebo Tungum na Conduit Felix.

Rosamunda se probudil po krátkém spánku za zvuku bubnu doprovázejícího veselou vojenskou píseň „Vzhůru, chlapci!“ Rachocení bubnu a tato píseň takhle každé ráno v pět lampáře probouzely.

Vzhůru, chlapci,
Už je čas,
Boj a sláva
Čeká nás

Tiše zanaříkal. Společná noc v Baráčku znamenala chrápání a noční výkřiky a nedostatek pořádného odpočinku. Měl by na to být zvyklý: takhle trávil všechny noci, když ještě žil v útulku madam Opery. Dva měsíce služby v Železné baště, kde měl svou vlastní komůrku, mu daly něco, co nikdy předtím doopravdy neznal: soukromí. Přestože byla místnůstka velice malá a proleželé lůžko boulovité jako pytel brambor, dokázal tohle osamělé zátiší ocenit.

Rosamunda se posadil a mnul si nevyspalé oči, které ho štípaly. Hlava se mu ještě točila po sérii zlých snů o chňapajících příšerách a napadených kočárech. Čtverylka, pěší pošťák v císařských službách,

se kterým se seznámil na své cestě do Železné bašty, mu říkal, že je život lampáře nebezpečný, a on teď už jako nováček pochopil proč.

Život plný dobrodružství. Život plný násilí.

Rozsvítili lamperky a jejich chladné světlo pomalu odhalovalo dlouhou nízkou světnici. Ostatní nováčci se probouzeli a vstávali, halasně a vzrušeně hovořili o teroskádě z včerejší noci.

„A co teprve ta mladá kalendářka!“ Mrňous Drťa visel za obě ruce na jednom nízkém zešikmeném trámu a zálibně zavýskl, za což ho stihlo brblání těch rozespalých. On však byl ráno vždycky ve formě.

Hromotluk Tworp se zatvářil potměšile. „No jo! Byla to fešanda, i když neuměla ani za mák witovat.“

„Slyšeli jste, co včera říkal starouš Čak?“ pokračoval nadšeně Drťa. „Možná nás budou tetovat! Slyšeli jste ho přece: povídal, že nováčky už pěkně dlouho netetovali!“

„Mě nebudou,“ vyhrkl Rosamunda s větší radostí, než mínil dát najevo.

„Proč ne, Rózo?“ Drťa se přestal houpat na trámu.

„Lampář Puttinger mi řekl, že jsem nepomáhal při zabíjení.“

„Aha,“ řekl Drťa lakonicky.

„Neříkáš to moc smutně, Rózo. Copak ty nechceš obrázek?“ přidal se Tworp. „Možná těch potvor mělo být víc, aby ses k nějaké taky dostal.“ Jízlivě se zašklebil.

„Mně jich připadalo zbytečně moc,“ vložil se do debaty Krofton.

Loudil s očima navrch hlavy. „Myslel jsem, že je s náma konec, fakt! Jak vždycky říkávala chudák máma…“

Nezačínej zase se svým chudákem mámou, Loudile!“ okřikl ho nevrle Eugus Hájek, ještě se povalující v posteli.

Jo,“ poznamenal Gidián Pilous, „buďte rádi, že to nebyli ti paskřivci gudžini, co jsem o nich slyšel – ti, co řádili na Uhelné cestě.“

„Spoléhají na to, že wit nedokáže zastavit revermana.“ Loudil se otřásl, očividně šťastný, že se včera večer nedostal do spárů těmto ohavným potvorám.

Gudžinové! Revermani? Rosamunda se prudce posadil. „Kde jsi o tom slyšel?“ zavolal na Pilouse.

„Když jsme byli onehdá ve Stříbrném Hrádku," odpověděl Pilous. „Nějaký chlápek v kuželně na Kamenné ulici tvrdil, že byl v Mírumilově a že se tam nemluvilo o ničem jiném než o tom lomu, kolem kterého obchází ta umělá bestie."

Rosamunda zděšeně přikývl. „Ale jak se tam dostala? Přece mají být někde zavření, ne? Revermani se nepotloukají jen tak, kde je napadne, nebo jo? Někdo je musí nasadit."

„Nejspíš utekl ze ztečové arény," soudil Pilous vědoucně a zazubil se.

Ztečování byla zakázaná zábava, kdy proti sobě v aréně postavili příšeru a gudžina a uzavíraly se sázky na vítěze. Rosamunda pomyslel na Piháče a revermana, kteří byli tenkrát uvězněni v klecích v podpalubí *Prasečí hlavy. Možná je vezli právě tam?* Měl teď dvojnásobnou radost, že Piháče vysvobodil.

„Ale to je špatné!" vykřikl bez přemýšlení.

Ostatní se na něj netečně podívali.

„No, já slyšel, že si boháči tyhle paskřivce drží, aby jim hlídali všechny šperky a tajnosti," řekl nakonec Mrňous Drťa a zvláštním způsobem zakoulel očima. Udělal gesto, jako by se přehraboval v hromadě zlaťáků, a všichni kolem propukli v řehot.

„Já zase slyšel, že v Železné baště je nějaký chudák, který je úplně s nervama hin, protože se připletl k souboji revermanů," ozval se už úplně probuzený Hájek. „Dřív to prý býval vzorný lampář, ale od té doby to nemá v hlavě úplně v pořádku."

„Zavřete zobáky, omladino!" ozval se hromový hlas Assimuse. Všichni se polekali, když s dupáním vešel do světnice, aby je nahnal ke džberům k ranní hygieně. „Kdo tady tlachá tak brzo ráno o revermanech? Vstávat, umýt se! Alou na dvůr! A hněte kostrou!"

Podél zdi na malém dvorku přiléhajícím k nádvoří severní věže stála řada džberů s vodou. Kluci se třásli zimou v ranním mrazíku, ale pořádně se drhli. Hovor se brzy stočil k příjemnějším tématům. Nejdřív se mluvilo o rošťárnách, které se prováděly minulý hauzdag ve Stříbrném Hrádku, a plánovalo se, co podniknout příště – protože hauzdag byl den klidu, kdy měli všichni volno, a i pro ně to byl den odpočinku. Za tichého nesouhlasu ostatních kluků, kteří nechápali, proč se k nim na jejich zčásti pijáckých výpravách nepřipojí, zůstával

Rosamunda v pevnosti a četl si, protože raději utrácel peníze za sešitové příběhy než za pití. Za tu dobu, kdy nastoupil do Železné bašty, vyrazil do Stříbrného Hrádku jen dvakrát, aby si nakoupil další čtení a zjistil, jestli by se nemohl zase sejít s Čtverylkou, který mu na cestě do služby tolik pomohl. Zaneprázdněný pošťák ještě neměl příležitost zajít do Železné bašty. Stříbrný Hrádek a obydlí kolem Strakatého lesa byly jeho rajonem a on tak poctivě sloužil svým „zákazníkům“ – jak říkal lidem, kterým doručoval poštu – že měl málokdy volný den pro sebe. Jejich setkání proto byla neuspokojivě krátká a Rosamunda nepřestával toužit po dni, kdy si budou moci v klidu sednout a vážně si pohovořit.

Hovor kluků se stočil zase na nejdiskutovanější téma – ve kterém baráku by nejraději kdo sloužil, až jim skončí výcvik a všichni se stanou lampáři 3. třídy.

„Chtěl bych jít na Mírumilovskou,“ řekl Mrňous Drťa a oči mu zasvítily. „Tam se zabývají hlavně chytáním banditů a pašeráků a tak.“

A co Haltmira?“ navrhl Tworp a poočku se podíval na Loudila. „Tam uvidíš spousty příšer,“ popichoval ho.

„Tam přece neposílají lampáře 3. třídy,Tworpe!“ ohradil se Loudil, který vycítil osten. „Je to tam pro nezkušené lampáře nebezpečné.“

„Jo,“ řekl Hájek, „plně to chápu, když si vzpomenu, jak jsi včera fňukal.“

Rosamundovi na tom nijak zvlášť nezáleželo: kam ho pošlou, tam půjde. Vždyť to bude prašť jako uhoď: rozsvítit lampu, zhasnout lampu, rozsvítit lampu, zhasnout lampu, rozsvítit lampu, zhasnout lampu a při tom čekat, kdy se odněkud vyřítí nějaká příšera a připraví mu hrozný konec.

Rosamundovi se podařilo umýt si pouze obličej a ani si nesundat košili. Pak už je zase hnali na galerii, aby se dooblékli. Dnes si měl dát čerstvou dávku nulovače pachů, Křampalínova odsmraďovače. Slíbil Křampalínovi i Fransitartovi, že jej bude svědomitě nosit nastříkaný na pruhu plátna omotaném pevně kolem hrudi, pod oblečením. Ale jeho vzácný odsmraďovač odpočíval v Železné baště, uložený ve voskovaném plátně pod slamníkem boulovitého lůžka.

Než si oblékl kvabard – důkladně vyztuženou vestu, kterou všichni lampáři nosili přes kabát –, zadíval se na výšivku zlatou nití, která jej zdobila. Znázorňovala sovu s rozpjatými křídly a nataženými pařáty na pozadí rudé a bílé. Sagix Glauxes Rex – moudrá císařská sova – znak císařova muže. *Za slávu staré dobré sůvy!*

Družstvo posnídalo obvyklé suchary a malé pivo (nebylo zdaleka tak dobré, jako čepovali U Zaječího štulce – vždycky taková vodová břečka). Zítřejší snídaně v baště nebude o nic lepší – tmavý smrdutý chleba spláchnutý salupem, nápojem z rozemleté kůry sassafrasu povařené v oslazeném mléce. Další ráno dostanou zase suchary, pak chleba, pak suchary a pořád dokola.

Když snídani zhltli, nastoupili na dvůr severní věže. Slunce ještě nevyšlo. Před sebou měli zpáteční cestu do Železné bašty spojenou se zhasínáním všech včerejších lamp. A museli dorazit včas na citrusovou přestávku – mezi prvním a druhým ranním rozkazem. Během ní ostatní nováčci v pevnosti nastoupili na dvůr a čekali na návrat noční hlídky. Dostávali pivo s citrusovou šťávou, aby si udrželi dobré zdraví. Nastoupení chlapci se vždycky na nápoj těšili, i když se třásli v ranním chladu v jasném světle sodovkových lamp, pod studenou zamlženou oblohou, kde se kalnou září ohlašoval nový den. Tato doba byla pokládána za nejbezpečnější část dne, protože noční příšery už zalezly do svých doupat a denní se teprve probouzely.

Mrzutí a unavení staří lampáři sehnali své stádečko dohromady a uštědřovali jim při tom šťouchance fodikary. Čakan je seřadil do útvaru a pak vypochodovali z brány. Zamířili do Železné bašty, kde je po krátkém odpočinku čekaly vážné povinnosti jejich výcviku.

Odcházeli všichni kromě Rosamundy. Četař jej tam kvůli kalendář kám ze zdvořilosti nechal. Rosamunda je měl vzbudit a pak doprovodit na velitelství. Nyní se vracel z nádvoří a šel kolem pana Bolta, nočního strážného a uršprechmana, který seděl ve strážnici severní věže za malou špinavou stoličkou, sloužící jako stolek. Rosamunda se ho zeptal, kolik je hodin.

Nachmelený stařík, z něhož táhl klaret, na něj chvilku ospale mžoural a civěl. „*Quota hora est,* se ptá!“ řekl pak a vyndal z

kapsičky těžké cibule. „Kolik vlastně je?“ Mračil se na tajemný ciferník. „Nu, tyčkaři, je něco přes půl hodiny následující po hodině páté z tohoto krutě studeného rána a zbývá ta menší půle, než bubeník vzbudí ostatní a já zalezu do své blechárny“ (čímž myslel svou postel).

Podle pokynů, které kalendářky večer udělily, měly ještě hodinu spánku k dobru. Rosamunda měl konečně chvilku pro sebe, o samotě a bez strkání, bez řvaní povelů – to bylo něco velice vzácného, jak se už v lampářském životě poučil. Uchýlil se do šerého koutku pod schodištěm na galerii a doufal, že si jej tam nikdo nevšimne, že si možná přečte kousek z nového sešitku, aniž ho někdo objeví a dá mu nějaký nepříjemný úkol.

Mýlil se.

Jakmile se znovu ozval břinkot na buben, který vzbudil zbytek posádky baráku do nového dne, velitel jej cestou k snídani pod schody zahlédl. „Hej, ty tam! Tyčkaři! Včera jsme spolu mluvili,“ štěkl na něj velitel. „Nakrm psy. Žrádlo mají v kuchyni.“

„Ano, pane veliteli,“ odpověděl Rosamunda sklesle. Psy měla krmit zdejší denní služba a velitel to určitě věděl. I když tady Rosamunda mimořádně zůstal, neměl po něm tyhle věci nikdo chtít, protože pro něj platil denní režim jeho družstva. Neměl se psy žádné velké zkušenosti – u madam Opery být nesměli – a kdykoli s nimi měl něco do činění, nebylo mu to příjemné. Roztřásl se, ale poslechl bez odmluvy a v kuchyni se zeptal, kde psy najde.

„Jsou na dvoře jižní věže,“ houkl na něj nedbale oholený kuchař a podal mu obrovský kbelík se žrádlem. „Pozor, je to těžké!“

Rosamunda vzal objemný kbelík do náruče, který byl plný páchnoucích odřezků, ale nepřipadal mu moc těžký, a vydal se k jižní věži Baráčku. Prošel s rozměrným břemenem kolem strážných, přecházejících po okraji silnice; byla to polovina družstva habardiérů. Schválně do něj strkali, když se je snažil obejít.

„Nepleť se tu, troubo!“

Doklopýtal na druhou stranu Červíčku a loktem zabušil na malá dvířka vedoucí do dvora jižní věže. Nikdo neotvíral a Rosamunda nepřestával bušit, až k němu přišel jeden z habardiérů, s cynickým úsměvem mu dvířka odemkl a vpustil jej dovnitř. Na malém prostoru

dvora obehnaného vysokou hradbou stály velké psí kotce přistavěné k přízemí věže, s mohutnými železnými mřížemi zapuštěnými do kamene.

Tam přebývali psi, pět vlkodavů mamutích – obrovských psisek se skvrnami na bocích a slintajícími mordami. Už měli hlad. Tihle psi se chovali v mnoha barácích a měli je i v Železné baště. Kdykoli se někde nablízku potulovala příšera, hlásili to vytím a kňučením.

Jakmile spatřili Rosamundu, začali hrozivě vrčet. Všech pět psisek se bojovně nahrbilo a ze chřtánů jim vycházelo chraptivé bublání. Sklopili uši dozadu, až se jim dotýkaly strakatých krků.

„Haló, pejsánci," zkusil to Rosamunda a zamával několika páchnoucími kousky masa.

Jeden z pětice sebou prudce trhl a spustil divoký štěkot. Ostatní se rázem div nepominuli, skákali jeden přes druhého, dozadu a dopředu, doráželi na mříže a štěkali jako smyslů zbavení.

Rosamunda uskočil dozadu, div nepustil kbelík, jak uklouzl na šedivých kočičích hlavách.

Ze všech stran se začali sbíhat důstojníci, lampáři a habardiéři, někteří něco křičeli, někteří konejšili psy, leč marně, a hned se Rosamundy ptali: „Cos jim udělal?"

Jakýsi nižší důstojník – poručík – popadl Rosamundu pevně za paži a odtáhl ho o kus dál. „Co to tady provádíte?"

„Nic, pane poručíku!" odpověděl ustrašeně Rosamunda. „Já… jen jsem je chtěl nakrmit, podle rozkazu."

„To je v pořádku, pane poručíku," ozval se lampář z denní hlídky. „Je to jeden z těch, co je včera napadli."

„Vidíte, jak jsou šikovní?" řekl jeden z habardiérů obdivně na adresu psů. „Ještě pořád cítí pach příšer ze včerejška."

„Tak ho odsud odveďte," nařídil poručík. „Dejte mu nějaký jiný úkol."

„Měl byste se vrátit k těm potřeštěným dámám, hochu," řekl lampář Rosamundovi tiše. „A rychle, než se psi ještě víc rozběsní."

Rosamunda vděčně opustil kbelík a vrátil se do severní věže. Vyšlapal po schodech nahoru a přes galerii došel do dočasného útočiště kalendářek. Threnody mu odpověděla na přání dobrého rána

jen chladným pohledem a mlčením. Dolorosa vypadala stejně zbědované jako předešlého večera.

„Smím vám nabídnout trochu odvaru se zvonkovou tinkturou?“ zeptal se Rosamunda.

„To bych velice uvítala,“ odpověděla vděčně.

Rosamunda spěchal do kuchyně a požádal kuchaře o dovolení připravit posilující nápoj. Jako nejlepší mu připadalo vmíchat zvonkové kapky do salupu a přidat trochu lordie. Dolorosa nebyla vybíravá. Vypila všechno do poslední kapky a vrátila mu hrnek s milým úsměvem.

„Moc vám děkuji. Budeme hned připravené.“

Čekal přede dveřmi hezky dlouho, než se kalendářky vypravily. Pistolnice Karolínka s nimi jet neměla. Měla se vydat poštovním dostavníkem zpátky, směrem na východ přes Divokou soutěsku ve Vichrných horách k lady Vey, do pevnosti kalendářek, doručit tam zprávy a přivézt těla dvou mrtvých. Dolorosa, Threnody a zraněná tanečnice Pandomé, která ležela v bezvědomí s ovázanou hlavou na nosítkách, budou pokračovat na západ do Železné bašty. Bana ani po vypití posilujícího nápoje nevypadala v dobrém stavu a Rosamunda se jí znovu zeptal, jak se cítí.

„Díky za vaši starost, mladíku,“ odpověděla mu. „Nevypravila bych se takhle nemocná na cestu, kdyby mě k tomu nepřinutila neodkladná záležitost. Ale služba je služba, však to znáte.“

Rosamunda horlivě přikyvoval. „Jen co dorazíme do bašty, zavedu vás k našemu lékaři, madam. Říkají o něm, že umí vyléčit úplně všechno.“

Dolorosa se usmála a Threnody se zamračila.

Když bylo vše připraveno, vypravila se malá skupinka na cestu. Vydatně lilo – *bojové počasí*, řekla by Evropa. Rosamunda na okamžik zapřemýšlel, kde může ta hrozná fulgarka být. Je ještě v Hříchoři – městě proslaveném svými chirurgy, co přetvářejí lidi a dělají z nich lahzary – a dává si do pořádku své umělé fulgarské orgány po záchvatech křečí, které ji málem stály život? A vrátí se brzy, jak slíbila? Přijede se podívat, jak se mu daří? V duši se mu usadila tichá bolest: i když měl k jejímu řemeslu odpor a zabíjení příšer, mezi nimiž Evropa vůbec nerozlišovala, se mu ošklivilo,

vlastně se mu po ní stýskalo. Vždyť ho zachránila ze spárů zlotřilého Perlíka.

Kalendářky tentokrát necestovaly volským potahem, ale pohodlně se usadily v malém krytém dvoukolovém kočáře taženém dvěma statnými oslíky. Povoz řídil nemluvný lír, kterého Rosamunda ani pořádně neznal, ale o němž slyšel už řadu úctyhodných historek a věděl, že se jmenuje pan Klement Dobrotivý. Muž potvrdil příhodnost svého příjmení tím, jak nerudně se kalendářkám představil a každé přitom věnoval zarputilý pohled svých zvláštních žlutých očí s olivově zelenými duhovkami a tvářil se, jako by ho úkol, kterým byl pověřen, nesmírně obtěžoval. Než si lír nasadil stenikon, Rosamunda se v duchu podivil jeho podivně zbarveným očím, tak jiným, než měl pan Sebastipol. Pan Klement byl lagard, jako Licurius: dokázal lépe vidět předměty skryté ve stínu, ve tmě či někde v ústraní než lžičtenář, ale nedokázal tak dobře odhalit lež. Když si nasadil svůj biolog, vyvedl skupinku na silnici. Mluvil málo a veškerou energii věnoval pozorování krajiny před sebou a kolem sebe a pátral po případných příšerách.

Rosamunda po zkušenostech s Licuriem, který ho tenkrát chtěl uškrtit, kráčel vedle Klementa poněkud stísněně. V bičujícím lijáku šel mlčky, ale byl přece jenom rád, že mají líra s sebou a že je bude v případě nebezpečí včas varovat. To bylo přinejmenším velice uklidňující.

Ani kalendářkám nebylo do řeči, a tak cesta z baráku do bašty probíhala v úplném tichu.

Cestovali zpátky přes Vřesovec s jeho plíživým garamem, kolem místa, kde předchozího večera došlo k potyčce. I když notně pršelo, skvrny od krve byly v blátě cesty ještě zřetelně vidět. Hlídkovali zde habardiéři a skupina unavených lampářů z Baráčku, kteří měli denní službu, odklízela mrtvoly příšer a koní. Snášeli je na hromadu, kterou pak hodlali zapálit. Ponurou práci provázelo radostné ranní švitoření ptáků. Těla zabitých příšer bylo potřeba co nejrychleji odklidit, protože bylo známo, že kdyby tu zůstala ponechána napospas rozkladu, přilákalo by to jejich živé druhy.

Když pochodovali po Červíčku, Rosamunda se lekal každého zašustění v trávě a vždy se upřeně díval, co to mohlo být. Déšť ještě

zesílil a on měl za zvednutým okrajem tříroháku plno vody, která mu tekla do obličeje a za krk, kdykoli pohnul hlavou.

Cítil neodbytné nutkání rozsvítit každou lampu, kterou míjeli, přestože byl den. V hodinách s panem Hubertem, kde probírali povinnosti lampářů, se donekonečna omílalo, že Červovitá cesta je páteří, kolem níž vyrůstá mnoho měst a vesnic, že cesta tato města spojuje do jednoho propojeného celku, že posláním lampářů je každodenní namáhavá dřina udržovat ji neustále bezpečnou a že pokud to nebudou dělat, může nastat konec civilizace a zánik všeho. Rozsvěcet lampy znamenalo, že jednotlivá království mohou každou noc klidně spát. Každá lampa, kterou minuli, mu to břímě odpovědnosti připomněla. Vzdychl a vlekl za sebou fodikar v blátivé kaši, která teď pokrývala udusanou hlínu uctívané silnice.

„Zvedni svou lampářskou tyč, chlapče!“ napomenul ho přísně lír a mladý nováček s bezmyšlenkovitým úlekem uposlechl. Vtáhl před destem ještě víc hlavu mezi ramena a šlapal dál. Kalendářky nemluvily, pan Klement se také jen mlčky soustředil a Rosamunda v duchu hořekoval nad tím, jak by jeho život mohl být jiný, kdyby byl námořníkem ci dokonce – jak ho na chvilku napadlo – Evropiným faktótem.

DOLOROSA

ROZHOVOR S CHIRURGEM

poštovní dostavník druh kočáru používaný k dopravě po hlavních a vedlejších silnicích Polokontinentu. Poštovní dostavníky doručují poštu a přepravují lidi (za poplatek) od jedné pošty ke druhé. Posádku tvoří poštovní kočí nebo vozka, průvodce (obvykle ozbrojený a ve vyztužené výstroji), jemuž se říká doprovodná stráž nebo červenáček (když je oblečen v červené kazajce císařského vojáka), také prušák (ti nosí tmavomodré kazajky soukromého zaměstnance) a jeden nebo dva zadáci poslíčci, poštovní doručovatelé nebo kurýři, kteří sedí na sedátkách u zadní části střechy. Pokud cestují nebezpečnými úseky, mohou přibrat ještě dalšího zadáka vojáka s mušketou a dobrým zrakem. Poštovnímu dostavníku se někdy zkráceně říká pošdos – poš (tovní) dos (tavník).

Jak kráčeli, krok za krokem před nimi rostla Železná bašta. Ta starobylá pevnost, mohutná a osaměle se tyčící nad plochými mokřinami Traviska, už Rosamundovi přirostla k srdci a těšíval se do ní. Nepřestával obdivovat její důmyslně rozčleněné, jakoby přičapnuté střechy s mapami lišejníku a vysoké, štíhlé věže komínů, silné obvodové zdi a pevné základy, na kterých se vypínala vysoko nad okolní krajinu. Když si ji během těch prvních dvou měsíců prohlížel, připomínala mu nějaký velký, rozlehlý zámek, ale teď věděl, že je to především pevnost. Kdysi bývala malou tutinskou výspou, ale v průběhu staletí se rozrůstala: přibývaly věže i poschodí, stavba původní Železné pevnosti se ještě více zvedla a chránily ji mocné vnější zdi. Kdysi stávala na křižovatce obchodních cest, teď na ně shlížela ze svých výšin. Západní část Červovité cesty a severojižní úsek Bohaté cesty tvořily tunely přímo v základech pevnosti a pak se za ní spojovaly. Jak Rosamunda věděl, říkalo se těm tunelům Střeva – jestli měly ještě jiné jméno, neslyšel o něm. Večer se jícny tunelů zatarasily mohutnými mřížemi, aby si v nich nemohli hledat úkryt příšery a pobudové. Každý den brzy ráno se do tunelů stříkaly velké dávky odpuzujících prostředků k odhánění případných číhajících

nestvůr. Patřilo to mezi povinnosti provozního personálu pevnosti, což Rosamunda velmi vítal. V historii stávajícího Císařství nebyl zaznamenán jediný případ, kdy by do pevnosti nějaká příšera pronikla.

Široká císařská zástava, která obvykle hrdě vlála a neohroženě se třepotala ve větru nad cimbuřím, teď zplihle visela v neustávajícím dešti.

Dorazili pozdě a zmeškali citrusový nápoj. Druhý denní rozkaz již také proběhl a ostatní se věnovali běžným dopoledním povinnostem. Rosamunda byl příšerně unavený. Prošli masivní bránou a službu konající úředník se svými pomocníky družstvo přepočítal. Z hradeb na ně volal jeden z členů stráže:

„Hej, kamarádi! Je tu paní Kouzelná hůlka a může nás potrápit svým čarováním! A taky witovat jako naše kamarády!“ Zvěsti o Threnodiných kouscích stačily dorazit do pevnosti před nimi.

„Nedráždi ji, troubo,“ okřikl jej další. „Může tě zmrazit dřív, než si uprdneš.“

To už znělo trochu vulgárně a Rosamunda se poočku podíval na Threnody, která seděla bez hnutí na zadním sedadle. Mladá kalendářka se tvářila hrdě, bradu měla zdviženou, ale ve tvářích jí poškubávalo, jak vzteky zatínala zuby.

Kopyta oslů a kola kočáru nadělala spoustu hluku v bílém štěrku, kterým byla vysypaná široká příjezdová cesta vedoucí od brány k hlavnímu vchodu do pevnosti. Cesta se stáčela kolem velkého vydlážděného prostranství, jemuž se říkalo Velký luh. Byly to čtyři akry pozemku před pevností, kde se nacházely kotce pro psy, různé opevněné domky a rovněž seřadiště pro celou osádku pevnosti. Tam se konaly slavnostní přehlídky a nástupy a zároveň tudy mohly oběma směry projíždět povozy. Zdi pevnosti dokonce lemoval pás zeleně a upravený trávník s lavičkami lákal důstojníky k posezení ve stínu vzrostlých borovic. Každý večer se sem slétalo hejno havranů, chvilku tady krákali a kejhali a pak se zase vrátili na své hrady na hřebenech střech, odkud nerudně pozorovali okolí a odháněli holuby. Na konci cesty rostl osamělý strom se sukovitými větvemi, pro svůj tvar zvaný Šibenice. Rosamunda jej pozoroval během prvního večera stráveného v pevnosti.

Teď však kráčel po boku kočáru a uviděl, jak ve stínu východní zdi vzorně provádí výcvik skupina habardiérů. Ostatní nováčky neviděl, měli právě výuku, což znamená, že se příšerně nudili v učebně s panem Hubertem. Bránou projel poštovní dostavník, minul jejich kočár a hrčel směrem ke stájím v pravém křídle budovy. Postilion zatroubil na dlouhou trubku a ohlásil tak svůj příjezd. *Pošta jede! Pošta jede!* zpívala trubka.

Rosamundy se zmocnilo rozčilení. Zaplavila ho příjemná vlna očekávání, že by dostavník mohl přivážet dopis od někoho blízkého – třeba od Verlíny (už to byl měsíc, co mu naposledy psala) nebo od Fransitarta… či dokonce od Evropy.

Ukázalo se, že příjezd kalendářek je očekáván, neboť z pevnosti vypochodovali důstojníci v bezvadných uniformách a šli návštěvnice uvítat. Když Klement zastavil povoz u hlavního vchodu, kalendářky nejdříve pozdravil vrchní úředník Pódius Wimpr ve své drahé uniformě v odstínu císařské červeně. Byl proslulý přehnanou horlivostí a úslužnosti a usmíval se na všechny strany. Teprve v tomto roce se stal druhým nejvyšším velitelem pevnosti a s povýšením vzrostla i jeho moc.

Doprovázeli jej další nejvyšší úředníci i se svými tajemníky: proviantní důstojník, skrblický správce zásob, obtloustlý hlavní velitel pracovní čety a jeho dozorce prací a zamračený hlavní velitel plížičů. Byl tu dokonce i zřídkakdy vídaný kapitán thaumatérů. Následovala skupinka nižších úředníků v čele s Drápalem doprovázená stráží trubardiérských pěšáků v nablýskaných ocelových lorikách a hranatých kloboucích z měkké plsti. Místo obvyklých halaparten nesli velké deštníky, protože neustále drobně mžilo.

Jeden člověk se však vymykal z této vyšňořené společnosti. Schovával se za zády vrchního úředníka v černém splývavém hábitu a sledoval vše strnulým zmijím pohledem podivných očí se světlomodrými duhovkami obklopenými červeným bělmem. Byl to Laudibus Hromada, lír a věrný lžičtenář Pódia Wimpra. Býval často vídán, jak něco šeptá svému nadřízenému do ucha – donašeč, který mu sděloval, co je pravda a co lež. Rosamunda k němu cítil jakousi

nedůvěru, připadal mu falešný a byl rád, že s ním i s jeho pánem má máloco do činění.

Jediný, kdo chyběl, byl maršál lampářů.

„Lady *Threnody,* konečně jste nás poctila svou návštěvou!“ Vrchní úředník se uklonil, byl ztělesněná zdvořilost. „A lady Dolorosa. Zase se setkáváme po tak dlouhé době. Vždyť už je tomu skoro rok, co jste nám pomohla zasáhnout proti těm zavilým popelářům v Sovím hrobě.“

Dolorosa mu věnovala unavený, vědoucný pohled.

„A jak se nám ulevilo,“ pokračoval vrchní úředník ve svém šveholení a rozpřáhl paže, aby upozornil na okolostojící lampáře, „když jsme dostali zprávu, že vás naši neúnavní lampáři včera večer zachránili. Je to velké štěstí, že jste sem obě dorazily v pořádku a bez úhony.“

Bana vypadala celou cestu velice zbědovaně, ale teď se vzchopila. „Pane vrchní úředníku,“ řekla a trochu se zamračila na lžičtenáře a našeptávače Laudibuse, který svému pánovi neustále něco šuškal do ucha, „je nám potěšením.“ Odmlčela se a pak pokračovala: „Jsem velmi vděčná za vaši včerejší pomoc. Vidím, že váš maršál není přítomen. Zdrželo ho něco naléhavějšího než naše záležitost?“

I Rosamunda věděl, že nepřítomnost maršála lampářů v uvítacím průvodu znamená velkou urážku. Maršál měl v Železné baště nejenom nejvyšší postavení, ale bylo o něm známo, že je dochvilný a chová se jako pravý džentlmen.

„Ach, ctěná lady bano, je vidět, že vám nic neunikne. Maršál lampářů by se vám jistě co nejupřímněji omluvil, kdybychom ho dokázali najít.“ I když se vrchní úředník tvářil omluvně, oči mu zářily.

Dolorosa přikročila blíž k hloučku úředníků. „To nevadí. Naše schůzka musí bohužel stejně počkat, protože sestra Pandomé je vážně zraněná. Řekli mi, že váš lékař Crispus má výbornou pověst. Dovolil byste, aby ji okamžitě přišel ošetřit?“

Vrchní úředník musel poodstoupit, opustit své suché místečko pod trubardiérovým deštníkem a také svého lžičtenáře. „Vskutku, madam, doktor Crispus je opravdu vynikající muž,“ řekl a jeho

úsměv od ucha k uchu div nepřešel v úšklebek. Jeden z trubardiérů už přispěchal s velkým deštníkem a přidržel mu jej nad hlavou. „Bohužel však odjel do Červeného Šálu, kde znenadání vypukl mor. Ale to nijak nevadí. Je tu Grotius Násoska, náš chirurg a jeho zástupce. Určitě vám poslouží."

Kalendářky to nepřijaly příliš nadšeně.

„Budeme vám vděčné za cokoli," pravila Dolorosa unaveně.

Úřednictvo se již chystalo k rozchodu, ale vtom spatřili, jak k nim ze vrat pevnosti spěchá sám maršál, jemuž císař udělil čestný titul hraběte z Fayeliliánů. Šlo o starce vznešeného vzezření s dlouhým bílým knírem, který sice už nebyl v módě, nicméně mu to neubíralo na důstojnosti. Nenosil paruku, jako správný lampář dával přednost vlasům ostřihaným nakrátko. Oblečen byl zcela prostě – přes kajzrrok měl navlečený kvabard, působilo to nenuceně a přirozeně. Vypadal spíše jako obyčejný lampář, lampář tělesně zdatný, bystrý a nebezpečný. Přesto vypadal trochu unaveně, aniž to dával znát, ale bystrý pozorovatel by si všiml, že je neklidný a zřejmě přepracovaný. Přivítal se s kalendářkami navýsost srdečně a s kajícným úsměvem hned spustil: „Co nejupřímněji se vám omlouvám, drahá lady Doloroso, musíte si myslet, jaký jsem nezdvořák. Je neodpustitelné, že jsem tu nebyl a nepřivítal vás jako první." Kníry se mu trochu naježily, když vrhl pohled na Pódia Wimpra, jenž si v něm mohl přečíst potlačovaný hněv. „Byl bych tu včas, ale zcela zbytečně mě odvolali do nejzazšího kouta pevnosti. Dozvěděl jsem se teprve teď, že jste tady."

Vrchní úředník se podlézavě uklonil a hned úlisně spustil: „Ti noví úředníci nestojí za nic. Jejich chování je nepřijatelné, pane, naprosto nepřijatelné. Musí být co nejpřísněji pokáráni."

Nastal okamžik ticha.

Maršál nabídl Dolorose rámě. „Je vidět, že vám není dobře, moje milá. Pojďme do mé pracovny, je tam klid. Doufám, že si tam odpočinete. Jak se vede vaší vzácné představené, lady Vey? Máte od ní zprávy?"

Oba se k vrchnímu úředníkovi obrátili zády a beze slova jej opustili. Zamířili dovnitř. Pódius Wimpr nezapomněl na vybrané způsoby a uklonil se jejich vzdalujícím se zádům.

Když se úředníci rozešli, přivolali dva nosiče a ti odnesli Pandomé do místní ošetřovny. Rosamunda děkoval Signálním hvězdám, že nikdy nemusel vyhledat zdejšího chirurga. Grotius Násoska zde působil na výslovnou žádost vrchního úředníka a říkalo se o něm, že se věrně drží kréda chirurga, totiž že nejdřív amputuje a teprve potom vyšetřuje, a že se daleko raději přehrabuje lidem ve vnitřnostech, než by doporučil osvědčenou a vyzkoušenou léčebnou kúru, jakou ordinovali dispensuristé nebo lékaři. Jakpak byla ta říkačka, kterou o něm kdosi složil?

Slavný doktor Grotius
hnedle sahá pro pilku.
Jen si k němu zajít zkus,
lehčí budeš za chvilku.
Šmiká ruce, když máš kašel,
s rýmou přijdeš o nohu.
Ejhle, ještě něco našel,
takže ti nos odkrouhnul.

Rosamunda se otřásl – nikdy by nikomu nedovolil, aby se mu vrtal v útrobách, a nemohl pochopit, proč lahzaři a jim podobní podstupují ty odporné zákroky a ještě za ně chirurgům platí.

Doprovázel nosítka, z druhé strany po boku své zraněné sestry šla Threnody. Vedl kalendářky prázdným vestibulem do hlavní chodby a spletí dalších postranních chodeb, které směřovaly k ošetřovně. Pohybovali se v hlavní byrokratické části Železné bašty, v místě, které všichni, kdo nepatřili k úřednictvu, pokládali za divné a nepříjemné, dokonce i ostřílení lampáři. Míjeli řadu bíle natřených dveří, odkud tu a tam vyšel nějaký tajemník, úředník nebo sluha. Někteří zamumlali jakousi omluvu, jiní se netrpělivě ušklíbli a zašli zase do jiných bílých dveří. Jak postupovali dál a dál bludištěm chodeb, bylo cítit kouřový pach starobylého nábytku z tmavého dřeva, trámů a obložení. Ten zesílil, když se dostali do velké chodby, které se pro její prostornost říkalo Široká. Po obou stranách byly opět bílé dveře a mezi nimi visely standarty místních městských států.

První dveře vlevo měly světle zelenkavou barvu. Vedly do ošetřovny.

Rosamunda k nim přistoupil a váhavě zaklepal. Ošetřovatelka otevřela téměř okamžitě, její široká hnědá sukně a příliš velká zástěra zaplnily celý dveřní prostor. Výraz jejího obličeje jasně říkal: *Ano? Co chcete? Na to nemám čas!* Nemusela ani otevřít ústa.

Rosamunda smekl a uklonil se. „Tato zraněná dáma potřebuje lékařské ošetření, prosím."

Ošetřovatelka se přes něj podívala na zbědovanou kalendářku, na nosiče, na Threnody a zase na Rosamundu, tiše vzdychla, otočila se a odšustila. Nosiči to považovali za dostatečně výmluvné povolení ke vstupu, takže se hned hrnuli dovnitř a odstrčili Rosamundu stranou. Threnody je následovala, ani nepoděkovala. Ocitli se v dlouhé místnosti s řadami vzorně ustlaných postelí po obou stranách. Přikrývky byly úhledně srovnané s příznačnou vojenskou přesností a prostředkem vedla úzká ulička, kterou se teď ošetřovatelka chvatně ubírala, až jí sukně hlasitě šustila, jak se otírala o čela postelí. Pár lůžek bylo obsazených, bylo slyšet kašlání a vzdechy nemocných a u jedné postele podobně oblečená žena právě ošetřovala pacienta. Za psacím stolem seděla osoba, kterou hledali: Honorius Ludius Grotius Násoska, řezač lampářů, jejich chirurg. Byl malý a hubený, s pečlivě upraveným knírkem a zamračeným výrazem. Plášť měl bez poskvrnky, v jedné ruce držel pilku a přejížděl jí sem a tam o brousek, nedbaje o okolní pacienty.

„Promiňte, pane doktore."

Mírně sebou trhl, vstal a otočil se k ošetřovatelce. Trochu zmateně přehlížel skupinku návštěvníků. „Pojďte, pojďte," řekl se zrakem upřeným na Rosamundu, „prohlédnu vás."

„Ne mě, pane doktore," uvedl situaci na pravou míru Rosamunda a nervózně ukázal na Pandomé na nosítkách. „*Ji.*"

Chirurg Násoska se podíval na kalendářku. „Dobrá, dobrá. Nechte ji tady."

Nosiči položili nosítka na nejbližší prázdnou postel a rychle se rozloučili. Rosamunda a Threnody zůstali s Násoskou sami.

Threnody před Násosku hrdě předstoupila a povystrčila bradu. „Musím vám sdělit, pane, že jsem pod stálým lékařským dozorem

toho nejlepšího transmogrifikátora v Císařství. Než ji svěřím do vašich fušérských rukou, vy šarlatáne, ráda bych vám řekla toto: moje matka je lady Vey, a jestli budete s mou sestrou zacházet nějak hrubě, budou dny vaší zákonné praxe sečteny.“

Rosamunda se díval do země.Tohle určitě nebyl ten správný postup, pokud se chtěla stát lampářkou.

Chirurg si ji chladně změřil. „*Někteří* mohou pokládat voperování přídatného orgánu za velký um a talent, ale existují další chirurgické zákroky, které vyžadují mnohem zručnější ruku. To, co umím já, je víc než dostatečné k tomu, abych dal vaši sestru zase do pořádku.“ Vzal podivně vyhlížející monokl, jehož vystouplá čočka byla z hladkého černého skla, a nasadil si ho do levého oka. Byl to ještě podivnější nástroj, než jaký Rosamunda viděl u doktora Verhoverhavena, když u Zaječího štulce léčil Evropu z těžkých křečí. Určitě jde o nějaký podivný biolog, který chirurgovu či lékařovu práci nějak vylepšuje, napadlo Rosamundu.

Threnody stála u lůžka a podezíravě sledovala, jak se Násoska sklonil a zkoumal zraněnou a stále bezvědomou Pandomé. Pedantsky svým monoklem obhlédl každý šrám, trhlinu a pohmožděninu, z nichž se teď skládal její obličej. Ošetřovatelka byla připravena vyplnit každý jeho pnkaz. Násoska pracoval mlčky, jen tu a tam udělal „mhm“. Jinak bylo slyšet pouze škrábání pera po papíře, jak si činil jakési poznámky o svých nálezech.

Rosamunda fascinovaně přistoupil blíž, aby měl lepší pohled na to, co viděl velký chirurg.

Násoska se napřímil a zpražil ho ledovým pohledem. „Zůstaňte stranou, mladíku! Není nutné, abyste se vy díval tak zblízka. A vlastně vy všichni – dopřejte mi laskavě prostor k práci!“

Threnody se ovládla. „Povězte mi, doktore, dokážete ji dát dohromady?“ zeptala se ostře. „Nebo máme počkat na doktora Crispuse?“

Násoska se znovu narovnal a po chvilce, během níž očividně zvažoval svou odpověď, kysele odpověděl: „I když jsem jen jeho zástupce, mladá dámo, můžu vám říct, že jsem už zjistil věci a provedl zákroky, o kterých doktor Crispus tvrdí, že jsou nemožné! To, co se ten dobrý doktor učil celý život, já zvládl za pár

měsíců.Takže na vaši první otázku odpovídám ‚ano', na tu druhou ‚ne'. Už vám to nemohu dál tolerovat! Jestli si pro svou sestru ve zbrani přejete to nejlepší, musím pracovat v klidu. Prokažte mi tu laskavost a odejděte!"

Násoska rozpřáhl tenké paže a chtěl je vyprovodit z ordinace. K Rosamundově zděšení Threnody zjevně nemínila odejít a nehnula se z místa. Násosku její paličatá nehybnost vyvedla z míry a teprve po hloupé, nesmyslné prodlevě se dívka uvolila nechat se vyprovodit na druhou, méně hrůznou stranu dveří. Zavřely se za nimi s úmyslným bouchnutím.

„Znáš tohoto Grotia Násosku dobře, lampáři?" zeptala se ho Threnody.

„Zřejmě je dostatečně kompetentní, slečno. Myslím, že jej doktor Crispus pověřil, aby ho zastupoval," odpověděl Rosamunda ochotně a nevšímal si dívčina panovačného tónu. „Musím se přiznat, že jsem nikdy nebyl natolik nemocný, abych potřeboval jeho nebo doktorovy služby."

Threnody to příliš neuspokojilo. „Nezdá se mi, že by někoho zastupoval. Ale radila bych mu, aby se činil: nebyly to z mé strany žádné plané výhrůžky."

Na Rosamundu to neučinilo pražádný dojem, a tak jen řekl: „Měl bych vás zavést k paní Dolorose."

V pracovně maršála lampářů je uvítal usmívající se registrační úředník Škrábal. „Jen račte dál, slečno."

Threnody vstoupila do tajemné místnosti a nechala Rosamundu stát přede dveřmi. Ani nepoděkovala, ani se s ním nerozloučila.

Možná byste tu měl počkat, vojíne Zaknihovaný," navrhl mu Škrábal laskavě. „Myslím, že ta mladá dáma bude za chvilku potřebovat váš doprovod." Rosamunda si to vyložil jako nemilou narážku, že se on i jeho kamarádi budou muset smířit s tím, že se mladé šlechtičny jen tak rychle nezbaví.

Během čekání pocítil nutkání jít na záchod, ale neodvážil se odejít. Místo toho chodil sem a tam Širokou chodbou, bylo to nepříjemné a nutkání sílilo. Pak se dveře prudce otevřely. Vyšel z nich četař Čakan a tvářil se vážně. Chvatně Rosamundovi pokývl,

neřekl nic a šel dál. Brzy nato z místnosti důstojně vyšla Threnody, za ní Dolorosa a sám maršál.

„Co na to říkáte, mladý muži? Budeme mezi sebou mít dámu!“ Maršál lampářů zcela jasně učinil rozhodnutí.

Threnody se měla stát v císařské pevnosti Železná bašta prvním lampářským nováčkem v sukních.

THRENODY

THRENODY JDE DO TOHO

fusila též karabina či arquebus; lehčí mušketa se zkrácenou hlavní, která umožňuje rychlejší nabíjení, není tak nepohodlná pro pohyb v houští a v lese a je i podstatně lehčí než běžná mušketa. Tím, že je kratší, dobře poslouží jako palaš, když v boji dojde na pěstní souboj. Proto je fusila preferovanou zbraní záložníků a dalších pěšáků, jež se často dostávají do potyček, a zároveň se hodí k výcviku mladých vojáků, kteří se teprve obeznamují se zbraněmi.

Po neobvyklém začátku toho dne nenastal žádný obrat k lepšímu. Rosamunda vzal Threnody do registrační kanceláře, kde uvedla všechny svoje údaje a dostala císařův milion. Zavedl ji do výdejny výstroje, tam obdržela dva kvabardy – jednu kompletní uniformu a jednu pro každodenní nošení. V knihovně ji vybavili knihami o teorii výcviku a předpisech. Následovala cesta do zbrojnice, odkud si odnesla fusilu a fodikar, a obešli i všechna další nezbytná místa. Všude se chovala arogantně a s nezdvořilou povýšeností. Obvykle dobře naložený Škrábal div nevyletěl z kůže, když z ní musel pracně páčit každé slovo potřebné k vyplnění formulářů. Handrkovala se s výdejci výstroje kvůli jejímu složení. Obořila se na knihovníka, že kniha lampářské teorie není nic než pustý žvást, že učebnice, z kterých se ona učila v Herbroulesu, jsou daleko lepší. Hádala se se zbrojmistrem v plstěných přezůvkách o jeden sequin, který musela zaplatit jako zástavu za mušketu a fodikar. A po celou dobu Rosamundu ignorovala způsobem člověka, který je zvyklý mít služebnictvo.

Ten ji bez reptání vodil z místa na místo, byl pořád sklíčenější a trápila ho bodavá bolest v močovém měchýři. Radostná úleva se dostavila teprve poté, co ji konečně zavedl do její nově přidělené cely, kde na ni už čekala její zavazadla. Threnody se šla převléct do

své výstroje a Rosamunda upaloval na záchod. Vrátil se a zastihl ji, jak s nakrčeným nosem vychází z cely.

„Fuj! Smrdí to tady, protože tu bydlí pohromadě moc kluků," ušklíbla se.

Rosamunda na to nic neřekl. Trávil celý život vždycky jen se spoustou kluků, a proto byl vůči chlapeckému odéru imunní. „Pojďte," řekl místo toho a vedl ji do šeré jídelny s vysokým stropem v zadní části pevnosti, odkud se ozýval zvuk bubnu oznamující, že se bude vydávat oběd. Pak do jídelny napochodovali ostatní nováčci, řadili se do fronty a zírali s neskrývaným údivem na tuhle novou tyčkařku.

Byla teď oblečená do bohaté, elegantní obměny lampářského stejnokroje: hedvábného kajzrroku, kvabardu, kamaší a vysokých kožených bot. Černý tříroháč jí půvabně seděl na černých kadeřích – celý její zevnějšek svědčil o kvalitě střihu i materiálu a připomínal elegantní uniformu vrchního úředníka. Ostatní nováčci vedle ní naopak vypadali jako stádo umouněnců.

Threnody si jich nevšímala stejně jako předtím Rosamundy. Kluci naopak pokračovali v nepokrytém civění, někteří se na novou společnici tvářili navýsost zmateně.

Rosamunda vděčně přijal jídlo, které servírovali dva malí tlustí kuchaři z kotlů zavěšených nad velkým ohništěm na opačném konci místnosti. V jednom kotli, z něhož se linula nezřetelná lahodná vůně, byla hustá omáčka s kousky masa, v tom menším takzvaná haše, rozmačkaná růžičková kapusta s hráškem.

Threnody se mračila na jídlo, na kuchaře, na kluky i na samotnou jídelnu a sedla si k jednomu ze dvou dlouhých stolů, které zaplňovaly skoro celou místnost.

„Je… je všechno v pořádku, slečno?" zeptal se Rosamunda opatrně, protože s nepříjemným pocitem zaznamenal, že se Threnody usadila na místo, kde obvykle sedával dost nepříjemný kluk jménem Severýn.

„Ano." Threnodin hlas zněl trochu nakřáple. „Ne… Co chce tady ten –"

„Podívejte, slečno, já…," protestoval Severýn, který opustil frontu na jídlo a přišel ke stolu. „Podívejte, tady obvykle sedím já."

Threnody se nepohnula, nedala nijak najevo, že ho vůbec slyšela.

„A – a tohle jablko by mělo být moje," trval na svém Severýn.

Threnodiny oči dostaly výraz, který už Rosamunda znal – povýšený a nebezpečný. Letmo se podívala na ovoce před sebou na stole, o němž ten kluk mluvil. Jablko vypadalo úplně stejně jako všechna ostatní jablka vyrovnaná do řady po celé délce stolu, aby si je pak nováčci po obědě odnesli s sebou. Threnody jablko elegantním ženským pohybem vzala do ruky. „Myslíš *toto* jablko?" řekla a schválně do něj kousla. Byla to výzva k boji.

Severýn se výhružně nahrbil.

Threnody neohroženě chroustala jablko, tvářila se spokojeně, jako by si dopřávala šťavnaté ovoce někde na pikniku. Všichni kluci – i kuchaři – zatajili dech.

„Dej mi moje jablko, holčičko," zavrčel Severýn, „a běž si sednout na druhý konec stolu. Tady sedíme my."

„Toto jablko?" Znovu si kousla. „Myslíš *toto* jablko, že?… *Tak si ho teda vem!"* Jablko přeletělo dobře mířeným obloukem celý stůl na délku a s hlasitým *buch* a *ssss* dopadlo přímo doprostřed ohniště na ty nejžhavější uhlíky.

Všichni zmlkli, nastalo hrobové ticho. Někteří dokonce přestali žvýkat.

Rosamunda měl chuť stát se neviditelným.

„Budu sedět, kde chci, a jíst, co chci, ty vyjevenej balíku," sykla s takovou prudkostí, až vyprskla.

Severýn s vykulenýma očima o několik kroků couvl, otevřel pusu dokořán, jako by chtěl mermomocí učinit zadost Threnodině urážce. Pak se odšoural k volnému místu na konci druhého stolu.

Nováčci sedící vedle Threnody se odtáhli, jedni vystrašeně, druzí naštvaně.

Nikdo kromě Rosamundy se k ní neopovážil přiblížit. Bylo slyšet rozzlobené brblání. Rosamunda nevěděl, co říct, a tak koukal do talíře, aby se nemusel na nikoho podívat. Nakonec starost o plný žaludek zvítězila nad šokující událostí, jíž byli svědky, hovor se znovu rozproudil a doprovázelo jej cinkání vidliček a lžic o talíře.

Threnody se pustila do své porce, jako by se vůbec nic nestalo. „Kdo má tohle lepidlo jíst?“ zavrčela nakonec a odstrčila talíř s nevábnou břečkou s výrazem naprostého znechucení. „Všechno se dnes proti mně spiklo!“

„Proti vám, slečno?“ odvážil se Rosamunda k otázce a trudnomyslně žvýkal.

„Zachránila jsem nás před nečekaným útokem těch ohavných paskřivců,“ vybuchla najednou a uvolnila stavidla svému vzteku, „a jediné, co lady Dolorosu zajímalo, byla možnost, že se může stát něco, co se nakonec vůbec nestalo! Koně nás vlekli v kočáře, pak jsme se ocitly v jeho troskách a Dolorose bylo tak zle, že sotva mohla bojovat. Tak co jiného jsem měla dělat?“

Když si Rosamunda vybavil děsivé a nebezpečné účinky jejího neodborného witování, dospěl k závěru, že Threnody jen zhoršila beztak nepříjemnou situaci. Podle toho, co si pamatoval, to byla právě Dolorosa kdo je všechny včetně lampářů zachránil. Pomyslel si, že vzhledem k tomu, že nováčci sami zneškodnili dvě rohaté příšery, by bylo na místě trochu víc vděčnosti. Ale raději držel jazyk za zuby. Neodporoval by žádné rozčilené ženě, a už vůbec ne tady téhle lítici. Přispěla svým dílem k boji, nechtěla se mu zbaběle vyhnout – a nikdo by jí to neměl mít za zlé. Tahle dívka měla jiskru. Potřebovala jen víc cviku.

„Myslím, že jste se v té situaci chovala tak statečně, jak jste dokázala,“ poznamenal věcně.

Trochu sebou trhla, jako by vůbec nečekala nějaké povzbuzení.

„Tys mě viděl, jak jsem se do těch potvor pustila?“ zeptala se.

Spíš cítil. „Ano, slečno.“

„Nezblázním se z toho, že jsem je nezneškodnila sama, to ne!“ prohlásila a půvabně mávla rukou. „Udělaly jsme to společně, já a moje sestry. Zvítězily jsme nad příšerami a zničily je.“

Rosamunda myslel na to, jak statečně kalendářky bojovaly jako skupina. „Byla to opravdu hrdinská podívaná, slečno,“ řekl. „Nikdy předtím jsem nic podobného neviděl.“

„Já vím, že to tak bylo. A přesto mě *nutili,* abych se omluvila!“ soptila. „Přinutili mě, abych se *já* omluvila tomu… tomu nafoukanému páprdovi!“

„Omluvou“ asi myslí to, že se musela kát za své neumělé, špatně provedené witování, usoudil Rosamunda, a ten „nafoukaný páprda“ nebude nikdo jiný než Čakan, četař lampářů. Napadlo ho, že by mohla být ráda, že se nemusela omluvit všem lampářům a taky nováčkům – vždyť přece ohrozila jejich životy.

„A přitom jsme to byly *my*, koho odmítli ubytovat v Baráčku!“ Zaťala pěsti.

„To nebylo moc správné, slečno.“

„To teda nebylo! Panetka je mrtvá! Iduška je mrtvá!“ pokračovala dívka. „A *Dolorosa* se chová, jako by se to nejhorší stalo *vašim* lidem!

Když si pomyslím, že jsem sem opravdu chtěla vstoupit – mezi takové zabedněné hňupy, jako jste vy!“

„Neházejte mě tak rychle do jednoho pytle s těmi zabedněnými hňupy!“ ohradil se.

„Hm, asi by to ani nešlo, když jsi o dvě hlavy menší než ostatní kluci.“

Rosamunda jen zamrkal nad štiplavostí její urážky. Věděl, že je malý: neustálou připomínkou této skutečnosti byl jeho fodikar, který mu museli zkrátit. Ponížila ho, navíc se bál, že ji slyšel někdo z okolosedících. Zároveň si všiml, že mu už nevěnuje pozornost a dívá se někam za něj. Uvědomil si, že mu někdo stojí za zády. Ohlédl se a uviděl Arimise Arabise.

Nejstarší a nejzkušenější z nováčků Arimis Arabis byl na prvním místě v seznamu – nejen podle abecedy, ale i na základě svých schopností. Byl výborným střelcem a také si o sobě myslel, jaký je hezoun. I když toho Rosamunda nebýval očitým svědkem, doneslo se mu, jak láme srdce mladičkých dívek, které pracovaly ve Stříbrném Hrádku, každý volný den v týdnu jej rády provázely při jeho rejdech a hihňaly se všem jeho vtípkům.

„Ahoj, Rosamundo,“ řekl líně a připadal si okouzlující a nedbale elegantní. Opřel se Rosamundovi o rameno a znalecky se usmál na Threnody. Musel dělat rajony na celách a zmeškal její vzteklý kousek s jablkem. „Tak vidím, že je to pravda. Máme mezi sebou krásnou milostivou slečnu z Kalistie. Neseznámil bys mě s ní?“

„Ne, neseznámil,“ odpověděla Threnody ledově. „Zmiz!“

Arabisův úsměv pohasl. „Jen jsem chtěl navázat přátelství," zareagoval ostře. Okamžitě sundal ruku Rosamundovi z ramene a narovnal se. „Ale asi toho víte o navazování přátelství stejně tolik jako o witování." Plácl Rosamundu po zádech a měl se k odchodu. „Ať se ti se slečnou dobře spolupracuje, kámo," zašklebil se, odešel k vedlejšímu stolu a hned se dal do řeči s ostatními. Ozval se odtamtud výbuch míchu a kluci se otáčeli po Threnody s výrazem nelibosti ve tvářích.

Rosamunda zachmuřeně srkal omáčku.

Threnody zase zvedla bradu – podle čehož už Rosamunda dovedl rozpoznat, že jí dochází trpělivost nebo je naštvaná či zahanbená.

„Slyšela jsem tvé jméno správně, lampáři?" Znovu se na něj upřeně zadívala. Zřejmě se teď potřebovala na někoho upřeně dívat. V očích jí pomstychtivě zasvítilo. „Tak se přece nemůžeš jmenovat: Rosamunda! Nebo snad ano?"

„Spoustě lidí moje jméno připadá trochu směšné, ale mně ne," odpověděl klidně. „Zkrátka se tak jmenuju a jsem, kdo jsem."

Threnody měla dost slušnosti, aby na něj přestala civět.

Chvíli jedli mlčky. Rosamunda cítil jakýsi neurčitý vztek a přál si, aby aspoň dnes oběd netrval tak dlouho. Threnody se šťourala v jídle a pak nakrčila nos nad malým pivem.

„Je toho nějak málo," zavrčela nad nápojem.

„To určitě ano, slečno. Pivo mají mnohem lepší u Zaječího štulce," přitakal Rosamunda. Byl rád, že může přerušit trapné mlčení.

„Všude je všechno lepší než tady." Ve tváři měla napjatý, nešťastný výraz.

Rosamunda nedokázal mlčet tváří v tvář takovému trápení. „Já to nechápu. Když se vám tu tolik nelíbí, tak proč jste sem přišla?"

„Ty jsi ale neomalený drzý kluk, co?" obořila se na něj. „Ale když se ptáš, přišla jsem, protože jsem chtěla, jak jinak?"

„Proč nezůstanete kalendářkou?" Rosamunda to nedokázal pochopit. Kalendářky byly tajemné romantické bytosti, které odporovaly mocným a pomáhaly ubohým. Bojovaly s příšerami, jestliže někoho obtěžovaly, a pomáhaly lidem, kde bylo třeba. Práce kalendářky byla dobrodružstvím v dobrém slova smyslu, pokud

vůbec něco takového existovalo: dělaly život lepším a nezabíjely příšery bez přemýšlení a pro peníze jako Evropa nebo ostatní bojovníci.

„Kdybys znal mou matku…," odpověděla tiše, jakoby pro sebe. „Kdybys musel pořád plnit rozkazy a přání markýzy Syntyché, lady Vey, augusty Řádu mírumilovné holubice, která tě neustále peskuje, pak bys to pochopil. Nemáš na výběr. Nemůžeš se rozhodovat podle svého."

„Ale vy jste *měla* na výběr." Nemohl si to odpustit. „To vy jste se rozhodla přijít do Železné bašty a stát se lampářkou."

Dívka zaraženě našpulila rty. „To byl jeden z mála matčiných kroků vedle. Poprvé se jí něco vymklo z ruky. Jsme spolu neustále ve sporu. Když chci něco udělat, poručí mi pravý opak. Když je podle mě něco černé, ona tvrdí, že je to bílé. Pokaždé vyžaduje pravý opak toho, co chci já. Kéž by mě tak někdy vyslechla – přihlédla k tomu, co chci já, kdyby tak někdy na chvilku zaváhala a uvědomila si, že pod tou drsnou slupkou má také srdce a že jsem její dcera…" Threnody se zase rozlítila a její vznešené způsoby opět ovládl hněv. „A ne pouhý nástroj, který zachrání její nadevše vzácnou klávu! Pak bych se možná nikdy nestala nějakou mizernou lahzarkou!"

Rosamunda zapomněl na jídlo a nehnutě naslouchal.

„Chtěla jsem sloužit Řádu jako spendoneta, pálit na příšery ze svých pistolí, a ne…" Threnody si přitiskla zaťaté pěsti na obočí a rychle mrkala. „A ne strávit zbytek života tím, že se budu nalévat odvary, abych zkrotila rozbouřené orgány a vyždímala z nich něco víc než jen bolesti!"

Věděl toho o witech dost, aby chápal, o čem mluví. Buďto dvakrát denně pít katarový sirup, anebo snášet věčné bolesti hlavy, křeče nebo ještě horší útrapy.

„Ale když mě přinutila k transmogrifikaci – dobrá, přála jsem si umět sršet blesky jako ta Brandenská Růže –"

Rosamunda sebou málem trhl, když uslyšel vyslovit jméno, pod nímž byla Evropa všeobecně známá, ale nepřerušil proud dívčiny výmluvnosti připomínající syčící páru, která uniká z kypícího hrnce.

„Ale to ne! Drahá máti mi to nedovolila! Musela jsem se stát witkou protože kláva potřebuje wity, a správná kalendářka vždycky

poslouchá svou augustu. Snášela jsem to tak dlouho jen kvůli Dolorose.“

Oběd se chýlil ke konci. Ostatní nováčci odnášeli talíře, misky a sklenice na velký tác k umytí.

„Nakonec jsem doma ztropila takové peklo, že to se mnou matka už nevydržela. „Souhlasila s tímhle,“ řekla a rozhlédla se po jídelně a nováčcích, „jen proto, aby sama měla klid, ne kvůli tomu, že jsem to chtěla já. A tady se ze mě může stát pistolnice. Ne tak dobrá kalendářská spendoneta, jak jsem si přála, ale…“ Pokrčila rameny a nad jejím hněvem teď převládla překvapivá horlivost. „Tak, vypověděla jsem ti svůj příběh a teď jsi na řadě ty: proč ses dal k lampářům?“

I když byl čas jít, Rosamunda se zamyslel. „Protože jsem taky neměl jinou možnost. Mohl jsem jít dělat tohle, nebo zůstat trčet v sirotčinci. Jsem totiž nalezenec a my bereme, co nám dají, a ještě poděkujeme, ať se nám to líbí, nebo ne.“

„To tedy máme pramálo společného!“ Threnody hodila svůj talíř a ostatní náčiní rovnou do kbelíku se zbytky.

Útok příšer na kočár s kalendářkami, k němuž došlo tak blízko Železné bašty, vyvolal mezi lampáři nemalý rozruch. Bylo schváleno, že všech šest nováčků s mušketami, kteří se střetu zúčastnili, bude odměněno kruorpunkty. Dostanou malé tetování krví příšery, což se vždycky dělávalo, když nějaký nováček přispěl k zneškodnění nějaké potvory, ale nebylo jasné, kdo ji ve skutečnosti zabil. V srdci mnohých ostřílených hojovniků se také zrodila opravdová, téměř otcovská starost o hejno mladých tyčkařů. Byla to starost tak velká, že vedla lampářského maršála k tomu, aby zrušil hlídky nováčků a přesunul výcvik a praktickou výuku, které se normálně prováděly v terénu pod Železnou baštou, zase za bezpečné zdi pevnosti. Kvůli tomu se následujícího odpoledne konal střelecký výcvik – zacházení s mušketou, střelba, čištění a správné používání zbraně – v dlouhé a dřevem vonící chodbě zvané Toxothanon, která se nacházela na nejzápadnějším konci Dolního příkopu pod krásnou Síní slávy.

„Tak, hoši! Do dvojic a do řady!“ Benedikt, desátník, který měl na starosti nováčky, stál za hejnem tyčkařů. „Po dvou měsících očekávám dobrou mušku a rychlé nabíjení.“ K Rosamundově družstvu pronesl: „Počítám s tím, že mě vy, co jste včera tak statečně bojovali, úplně oslníte!“

Threnody stála na svém stanovišti vedle Rosamundy, sebejistě a elegantním pohybem zvedla mušketu a předvedla to nejlepší, co bylo mezi nováčky k vidění. K Arabisově trpkému úžasu nastřílela do černého středu jednoho z terčů, které byly umístěny na velkých balících slámy na protějším konci chodby, téměř stejný počet kulek jako on. Benedikt ji dvakrát pochválil za dobrý výkon, a dokonce dodal: „Z vás ještě něco bude, slečno.“ Byla sama se sebou tak spokojená, že úplně zářila.

Rosamunda, který byl přinejlepším průměrným střelcem, měl dnes bohužel svůj špatný den. Mnohokrát se úplně minul cíle a jedna kulka navíc zasáhla šikmý trám stropu. Jeho žalostné výkony samozřejmě neunikly ostřížímu zraku dohlížejícího desátníka.

„Pane Zaknihovaný! Je to ostuda, ale ani jednou jste nezasáhl cíl! Četař Čakan by řekl, že vaše práce s mušketou je střílení hlava nehlava a zároveň lehkomyslné plýtvání prachem! Večer vydrhnete všechno nádobí v kuchyni. Doufám, že za pár hodin důkladného rajbování získáte větší jistotu v rukách!“

Rosamunda sklesle pokračoval v činnosti: k palbě připravit, na rámě zbraň, zamířit na cíl, pal! – pořád a pořád dokola, až do večera, kdy se zase seřadili a tiché zvonění ohlašovalo milosrdný konec výcviku.

Vešli do pevnosti Výpadovkou – bočním vchodem a zároveň tím jediným určeným pro nováčky –, uložili muškety do patřičné skříně a vydali se zase do jídelny. Jedli vařené vepřové, vařené zelí a mazlavou rozvařenou rýži a během večeře se do jídelny přihnal pan Flek, pomocník poštmistra, a volal: *„Pošta!“* V jídelně se ozval vzrušený šum, když vyndával pomačkané balíčky a všelijak zprohýbané dopisy z poloprázdné pošťácké brašny.

„Kabátník… Cibulka… Zaknihovaný…“

Před Rosamundou přistál dopis, obálka byla trochu navlhlá a adresa rozmazaná, ale pořád dobře čitelná:

Pan
Rosamunda Zaknihovaný
Lampář ve výcviku
pevnost Železná bašta
Travisko
Morousovsko

… napsaná neklamně Verlíninou rukou. Třásl se radostí a s námahou rozlomil tuhou pečeť. Dopis byl datován 23. brumu, takže trvalo týden, než přicestoval po řece Humor do Vysokých Klobouků a odtud zase zpátky do Železné bašty. Stálo v něm:

Můj drahý statečný Rosamundo,
děkuji za milý dopis ze 13. pulchrysu. Měli jsme velikánskou radost, když jsme se dozvěděli, že jsi nakonec v pořádku dorazil – a božínku, jaká jsi zažil dobrodružství! Ta Evropa či Brandenská Růže budí strach, ale musí to být úžasně napínavé, potkat někoho tak slavného! Ty sis vždycky přál prožít nějaké dobrodružství a já bych si na Tvém místě pomyslela, že mi to bude stačit až do smrti, kdybych zažila takovou cestu. Není divu, že ses s příjezdem do Železné bašty o týden opozdil. Ale lépe pozdě než nikdy.

Já jen doufám, že jsi teď v pořádku a v bezpečí, že se ti daří plnit své úkoly a že jsi tam našel spřízněné duše, s nimiž budeš společně prožívat další dobrodružství, o která určitě nebude nouze.

Milý pan Fransitart je pořád odhodlaný zajet se za tebou podívat. Zatím ten plán nezměnil, a pokud, jak říkáš, nevíš, co má na srdci, musím přiznat, že sama nemám potuchy. I Křampalín z toho má těžkou hlavu. Oba se o Tebe strachují jako nějaké ustarané babky. Podle všeho změnili názor na tvůj lampářský život, ale když píšeš, že si na své nové povinnosti zvykáš, asi se už nebudou tak trápit. Napíšu o tom víc, až budu moct.

Radostnou událostí však je, že posilující prostředky pana Křampalína začínají dělat zázraky a Tvého milého pana Fransitarta už tolik nesouží jeho neduhy, které si přinesl z námořnictva. Tvůj starý lékárník má nějaké kontakty (jak to nazývá) za Morkem, napsal

tam o medikamenty a oni je ochotně poslali. Takže si teď nedělám s případnou cestou milého Fransitarta takové starosti.

Pan Křampalín má velkou radost, že jeho ohnivé soli udělaly tak dobrou službu. Chtěl, abych Ti důrazně připomněla, že máš pořád používat ten nulovač pachů a mít ho všude na sobě. Já o něčem takovém slyšela poprvé. Tak jen doufám, že víš, o čem je řeč. Tvářil se velice vážně, když mi to říkal, tak Ti kladu na srdce, abys dal na jeho slova a udělal, co žádá.

Můj čas vyhrazený na psaní už končí, jako musí skončit všechno, co je důležité.

Dávej na sebe dobrý pozor. A až budeš moct, vrať se. Navždy Tvá

Verlína

P. S. Malá Pavlínka (určitě si na ni vzpomínáš – vždycky jsi ji statečně bránil proti starším klukům), tak ta malá holčička říkala, že včera večer viděla Zelenáče. Prý šel po chodníku před naším domem a pak koukal do oken z protější ulice. Madam tvrdila, že to není možné, ale poslala pana Fransitarta a Barthomea, aby se tam šli podívat. Samozřejmě nic nezjistili, takže všichni jsme z toho celí pryč. I ten nejmenší mrňous, protože Zelenáč se tu stal strašidelnou legendou, i když je pryč teprve měsíc. Slyšela jsem, že se chtěl vrátit ke své rodině ale ti o něj nestáli. (Kdo by takhle dokázal odvrhnout své vlastní dítě? To odporuje zdravému rozumu, jak by řekl pan Fransitart.) Že by tady lelkoval, protože nemá kam jít? Můžu jen doufat, že z toho nic nevzejde. Pomyšlení, že tu někde pobývá, mě tíží stejně, jako když tady žil s námi. Fransitart něco vymyslí.

Odepiš mi brzy.

Vsadím se, že se opravdu *potlouká kolem útulku. Taková lumpárna na něj přesně sedí. Jsem rád, že jsem se ho zbavil!* Rosamunda zavrtěl hlavou, zaplašil všechny další myšlenky na starého nepřítele ze sirotčince a znovu si četl ten milý dopis.

Threnody se podívala na něj a potom na papír.

„Dostal jsi nějaký pěkný dopis, jak vidím," řekla.

„Ano, slečno," odpověděl, „ze svého bývalého domova."

Byl si moc dobře vědom, že ona nedostala z domova žádnou přátelskou zprávu: ve tváři jí jasně četl závist. S tichým zakašláním odložil dopis a začal jíst.

Když se podával moučník (nevzhledný koláč s hrozinkami, celý politý řídkým, málo oslazeným pudinkem), vzkázala lady Dolorosa pro Threnody. Bana zůstala v pevnosti jako host lampářského maršála, protože měla pořád horečku a potřebovala si odpočinout. Zároveň dohlížela na to, jak se zotavuje Pandomé. Vzkaz vyřizoval jeden malý lampář, ještě moc malý na to, aby mohl zahájit výcvik. Přišel s mnoha omluvami a neustále si odkašlával.

„Musím si jít vzít svoje odvary," oznámila Threnody Rosamundovi a v doprovodu malého poslíčka bez dalších řečí odcházela. Sledovaly ji přitom všechny páry očí kromě Rosamundových a nebyly to přátelské pohledy. Šla si vypít svoje plaudamentum a další případné lektvary, které witové potřebují k údržbě svých orgánů.

Takovou daň musí platit za své schopnosti! pomyslel si Rosamunda a hlavou mu bleskla vzpomínka na Evropu, na její bolesti u skomírajícího ohníčku, na její zuby začerněné hustým sirupem, který předtím vypila, na mrtvé šklebouny povalující se kolem. Jak byl rád, že není odkázaný na takové odporné medikamenty!

Po skončení večeře je čekal bod denního řádu, kterému se říkalo důtky. Během této krátké chvilky se přečetly záznamy i o sebemenších přestupcích, k nimž během dne došlo, a byl za ně vyměřen trest. Podle staletí zavedeného zvyku se Čakan postavil do velkých dvoukřídlých dveří jídelny a zahřímal: „Četař lampářských nováčků se hlásí u brány!" Byl to starodávný zvyk: jídelna nováčků byla jejich výsostným územím. Lampáři vyšší hodnosti tam mohli vstoupit jen se svolením nejvyššího nováčka. Chlapci všeho nechali a posadili se zpříma. Arabis vstal. Zvučným sebevědomým tónem zavolal: „Překročte práh a pojďte k ohni; tato místnost vás vítá!"

Když bylo zdvořilostem učiněno zadost, Čakan vpochodoval předpisovým krokem do jídelny. Za ním vešel civilním krokem Drápal a nesl velké černé desky se Seznamem provinilců, v němž byly zaneseny prohřešky uplynulého dne. S výrazem škodolibého

zadostiučinění se Drápal postavil k velkému ohništi, otevřel desky a upřel zamračený pohled na chlapce. „K dnešnímu dni, 6. pulvisu, HIR 1601…," začal a pokračoval vyvoláváním těch, kdo se dopustili nějakého drobného prohřešku, a zároveň jim ihned sdělil trest.

Rosamunda čekal, až uslyší svoje jméno. Věděl, co bude následovat.

„Zaknihovaný, Rosamunda, lampářský nováček – obviněn z mrhání černým prachem a špatného zacházení s mušketou, trestem budiž umývání nádobí prováděné po tři večery počínaje dneškem a konče 9. tohoto měsíce."

Rajbování!

Tento trest byl pro Rosamundu tvrdým políčkem. V sirotčinci se už něco naumýval nádobí, ale nikdy to nebylo za trest. Díval se teď hrdě vpřed, nesklopil hlavu ani zrak.

Následujícího dne Threnody téměř nemluvila, pouze s Rosamundou prohodila pár stručných vět, a to ještě jen jako s nějakým známým a ne s člověkem, kterému odkryla svou duši. Ostatní nováčci si rychle vzali ponaučení z toho, jak pochodil Severýn a Arabis, takže si jí nevšímali a většinou jen nasupeně brblali, že by dívky neměly mít mezi lampáře přístup. I tak ji ale mnozí tajně poočku pozorovali a ušklíbali se, když ráno a večer odcházela z jídelny vypít svůj sirup. S bradou hrdě zdviženou je všechny ignorovala a horlivě se snažila učit se všemu novému. Rychle se ukázalo, že už ovládá téměř vše, co tady bylo potřeba znát, a má talent zvládnout i ten zbytek. Třebaže se nikdy v životě neučila pochodovat, stačilo jí jedno odpoledne, aby zvládla pravidelný krok se stejnou lehkostí jako ostatní. Těm to trvalo víc než týden, a ještě museli vyslechnout od Čakana a Benedikta spoustu láteření a klení. Nováčci však její rychlé pokroky a samolibé způsoby přijímali s nelibostí. Sice se o tom mezi sebou nikdy otevřeně nebavili, ale bylo zřejmé, že ji nikdo nechce mít ve svém družstvu.Threnodin příchod navíc narušil symetrii seznamů mužstva a žádné ze tří družstev si ji nepřálo přijmout jako nadpočetného člena. Protože však byly noční hlídky nováčků prozatím zrušeny, zůstávala otázka, do kterého družstva se Threnody dostane, ještě nezodpovězena.

SEBASTIPOL

LAMPÁŘSKÁ HLÍDKA

skoldská střela olověné kulky vystřelené z muškety či pistole, předem podrobené chemickému působení účinných venifikantů, např. gringolu, speciálně vyrobených k likvidaci příšer. Tyto jedolenty jsou však korozní, poškozují hlaveň muškety a postupně, leč vytrvale stravují kov samotné střely. Když taková střela zůstane delší dobu nepoužita, postupně se sama rozplyne. Gringol je velmi účinný proti vrypounům a bahňákům a jeho nejlepší druhy příšeru otráví natolik, že ji pak lze lehce zneškodnit i běžnými zbraněmi.

S postupem zimy se zhoršovalo počasí. Vichry od Krvavého moře často přihnaly vydatný liják a nad Vrabčími dolinami se převalovaly těžké mraky věštící bouřku. Druhého rána po přepadení kočáru a Threnodině příjezdu měli nováčci pravidelný nástup na cvičišti před baštou. Vydatný noční déšť už vítr odfoukl na severovýchod, zůstaly po něm zakalené louže a nízká zachmuřená obloha. Čakan musel překročit blátivou kalužˇ, než se před ně postavil. „Přehodnotili jsme s maršálem lampářů naše rozhodnutí," zvolal na dva poslušně ztichlé šiky. „Víme, že mají-li se z vás stát kvalifikovaní lampáři, je důležité, abyste se cvičili přímo na hlavní silnici. Řekl jsem mu, že byste se kvůli jedné teroskádě neměli bát pohybovat se na hlavní silnici. Takový už je život lampáře, pánové. Vyhýbat se tomu nepřinese nic dobrého. Proto budeme od dnešního večera pokračovat v nováčkovských hlídkách," uzavřel.

U snídaně to v jídelně mezi nováčky bzučelo. Většinu hochů ta zpráva rozrušila, ozvaly se také ojedinělé hlasy několika bázlivců. Někteří hoši se předtím tiše radovali, že už nebudou muset chodit na silnici ohroženou příšerami. Šest Rosamundových kamarádů z družstva se pyšnilo čerstvými obvazy, pod kterými měli od předchozího večera malé kruorpunkty ve tvaru kapky. Tetování jim provedl bez velkých ceremonií Nulifus Drak, jeden ze zdejších

skoldů a jejich jediný punktograf. Teď už i Loudil bez obalu říkal těm ustrašenějším: „Nemusíte se bát, hoši! Jestli se nějaká potvora objeví, zaženeme ji i za vás!“

Po zbytek dne se nováčci pod vážným dohledem Benedikta učili zacházet s fodikarem nejen jako s pracovním nástrojem, ale i jako se zbraní: zbraň do pochodové polohy, do pohotovostní, do klidové, zbraň na rameno, namířit zbraň, otočit zbraň a pořád dokola. Rosamunda zacházel s fodikarem podobně, jako kdysi u madam Opery s holí při harundu. Tam se mu podařilo dlouhým a trpělivým působením trenéra dosáhnout jakéhosi výsledku, byť nepatrného, ale teď mu to při práci s fodikarem nebylo nic platné. Neobratně s ním zápolil a málem ho upustil na zem.

Ve čtyři hodiny odpoledne, když úmorný výcvik skončil, se nováčci znovu seřadili k výšlapu – byla to doba, kdy noční hlídka vyrážela na obchůzku. Čekali, než jim služba roznese salup a ovoce. Rosamunda si všiml, že pod stromem na důstojnickém stanovišti stojí Dolorosa, důkladně zabalená v kožešinách, a pozorně je všechny sleduje. Podíval se na Threnody, jestli také svou družku z klávy vidí, ale dívka ji okázale přehlížela. Arabis a jeho kamarádi si mezi sebou zamračeně brblali něco o tom, jak se ženy nehodí pro lampářskou službu.

Když přijel s obvyklým povykem poštovní kočár, Rosamunda sebou neklidně vrtěl a nervózními doušky vypil salup. Toho večera byla s hlídkou řada na jeho družstvu. Čakan stál před nimi. Vyvolával hochy jednoho po druhém a po krátké odmlce vyvolal i Threnody. Měla být přiřazena k němu, jako další opozdilec, k nelibosti Rosamundova družstva a k neskrývané úlevě ostatních dvou, aby se počet členů v jejich družstvu zvýšil na osm. Rosamunda na ni vrhl rychlý pohled, když se spolu řadili před ostatní, ale Threnody se dívala upřeně vpřed a nevšímala si ho.

Benedikt pokračoval ve výcviku se zbývajícími čtrnácti nováčky, kteří zůstali v baště. Čakan pochodoval s družstvem Hesioda Gaety k bráně a seřadil je na místě k tomu určeném na jižním okraji Velkého luhu.Tam už na ně čekali lampáři Assimus, Bellicos a Puttinger. Půjdou s nimi na noční hlídku.

Bellicos vrazil Rosamundovi do rukou nějakou krabici se slovy: „Podrž to!“

Když ji Rosamunda převzal, ihned pocítil hluboký neklid. Nahlédl do krabice a zjistil, že obsahuje spoustu nábojů do muškety, které se výmluvně černomodře leskly a neměly obvyklou matně šedou barvu olova. *Skoldské střely!* Byly to střely ošetřené jedovatými a žíravými prostředky. Silné jedy a kyseliny měly příšerám ublížit daleko víc než obyčejné náboje.

„Než dnes vyjdeme,“ řekl lampář nevrle, „každý z vás si nabije mušketu touhle kulkou.“ S velkým respektem vzal pinzetu a vyndal jednu kulku. Zvedl ji, aby všichni nováčci viděli. „Říkáme tomu slané olovo nebo skoldská střela. Chci, abyste každý touhle pinzetou vzali jednu kulku a nabili si jí mušketu. Ukažme každé bestii, která by se nás pokusila zastavit, zač je toho loket.“

Nováčci uposlechli, až na Rosamundu, který neměl fusilu, protože nesl salumantikum. Stál a úslužně ostatním přidržoval krabici. Každý nováček přistoupil a vzal si jednu kulku. I lampáři a Čakan si naplnili váčky na střelivo. Když nabíjení skončilo, Rosamunda byl rád, že může tu hnusně páchnoucí krabici vrátit Bellicosovi.

Čakan vrhl na Threnody pohled tvrdý jako ocel. „A vám říkám zcela jasně: jakékoli witování z vaší strany – stačí i ten sebemenší záblesk a bude to znamenat váš okamžitý odchod od lampářů, a to navždy!“

Lampářka se na něj taky sveřepě zamračila, ale četař se tvářil, že si toho nevšiml. Přecházel před družstvem sem a tam, než si nováčci navlékli muškety na rameno. „Bylo rozhodnuto, že s námi půjde lír, aby byla bezpečnost našich vzácných malých oveček ještě lépe zajištěna. Ne že bychom *my* kdy potřebovali pro svou ochranu nějakého hlídače s vykuleným přebarvenýma očima, když jsme byli tyčkaři.“

Assimus, Bellicos a Puttinger se uchechtli.

Rosamunda si těžko dokázal představit četaře jako neohrabaného vyjeveného nováčka.

„Á!“ Čakan se podíval směrem k baště. „Už si to k nám vykračuje.“ Nějaký vysoký muž v tmavém ukončil rozhovor s

Dolorosou a vydal se směrem k nim. Nesl dokonalou dlouhou pušku, na hlavě měl vysoký třírohák a tmavá pláštěnka mu zakrývala veškeré ostatní oblečení i boty.

Pan Sebastipol! Konečně je tu ten lampářský agent, který u madam Opery Rosamundu pro tuto práci najal. Když se před nováčky zastavil, podíval se přímo na Rosamundu – těma zneklidňujícíma červenomodrýma očima, které označovaly jeho statut lžičtenáře –, ale pokud jej poznal, nedal nic najevo.

„Tak, lampářský agente Sebastipole," oslovil jej chladně Čakan, „jste připraven pečovat o naše malé lampáře?"

„Pokud jste vy a vaši kolegové připraveni k odchodu, četaři," odpověděl Sebastipol klidně, „jsem připraven o ně pečovat." Lír se otočil a uklonil se nováčkům. „Dobrý večer, lampářští nováčci."

„Dobrý večer, pane," odpověděli všichni, jak jim kázala povinnost.

„Rozsviťme silnici." Sebastipol vedl družstvo po kamenné přístupové cestě. Lír prudce zaklonil hlavu, jak do sebe hodil něco z malé černé lahvičky. Rosamunda nevěděl, jestli má ten přípravek posílit smysly nebo zabránit, aby mu orgány stenikonu vrostly do nosu. Lír několikrát mocně popotáhl, pak vyndal zpod pláštěnky dřevěné pouzdro se stenikonem. Rosamunda si byl jistý, že zahlédl náznak znechucení když si Sebastipol upevňoval nenápadnou bedničku k obličeji.

Rosamunda se nadechl mrazivého vzduchu. Rozprostíralo se před nímTravisko, mírně zvlněná mokřina rákosí, plevele a trávy povívajících ve větru. Táhla se daleko na jih k zamlženým Vrabčím dolinám a také daleko na sever, kde světlá zeleň přecházela ve velkou slámově šedou pláň Morousovska.Ta neporušená idylická rovina pokračovala až k západu, kde bylo za jasných dnů vidět velké, vzdálené větrné mlýny, jejichž křídla se lenivě otáčela. Rosamunda ty mlýny už dříve pozoroval z Kloboukové cesty, když uprchl z *Prasečí hlavy.* Směrem na východ se táhla stuha Červovité cesty, na které nyní stál. Mírně se pak stáčela a vedla tmavým Vřesovcem a odtud na druhé straně ke starobylým holým kopcům Vichrných hor. Tam zmizela v tajemné a stinné rozsedlině Divoké soutěsky. I když tak daleko Rosamunda nikdy necestoval, věděl, že za Vichrnými

horami začínají Planiny, jimž se též říká Pustina. Za normálních okolností by ten výhled obdivoval, ale dnes večer pro něj neznamenal nic než hrozbu.

S těžkým povzdechem poslušně následoval své kamarády.

Sešli po kamenné Přístupové cestě a ocitli se na Červíčku, potemnělém chladnými stíny pozdního odpoledne. Tady, na konci kamenné rampy, začínala řada dvaceti čtyř lamp, které měli rozsvítit. Lucerna Vých Žel 1 Záp Bar 24 byla úplně první lampou na Červovité cestě a zacházelo se s ní s náležitou úctou. Umně vyvedené kované ozdoby představovaly důmyslný propletenec spirál a květin. Po obou stranách hlavního zvonu měla lampa ještě dvě menší koule. Byly to dvě fosforeskující duté perly, které se vytvořily v břiše kraulovačů a stateční potápěči je vylovili z ponurého mořského dna. Lampa byla okázalou ukázkou toho, jak je Císařství bohaté, když může takové vzácné dílo použít k osvětlení úplně odlehlého místa. Zároveň byla ukázkou lampářské bdělosti, když jak vidno žádná tlupa banditů až dosud perly neukradla. Světélkující rostlinu tady navíjeli Assimus s Bellicosem, protože žádný lampářský nováček se nesměl té ze všech nejcennější lampy ani dotknout.

Rosamunda se svými druhy přihlížel rozsvěcovacímu procesu, žasl nad zvláštně vyboulenými stěnami perel a jejich jemným, přirozeným jasem. Nemohl uvěřit, že něco tak krásného může pocházet z ohavných vnitřností nějaké obludné mořské příšery. Podíval se na Threnody, jestli také tak žasne nad perlovými lampami, ale ta stála nehybně a zkříženými pažemi se bránila zimě a celému okolnímu světu. Z druhé strany se na ni div nenalepil Mrňous Drťa a jeho nedokonale skrývaný zájem a obdiv prozrazoval, že o ní nemá takové špatné mínění jako ostatní nováčci. Úporně se snažil nevypadat směšně a beznadějně zamilovaný, ale dařil se mu pravý opak, takže si toho i Rosamunda všiml.

„Vzácně dokonalý tvar, že?“ ozval se za nimi podivně přidušený hlas.

Rosamunda se ohlédl a uviděl Sebastipola. Obličej mu kryl stenikon, jehož plochá přední část prázdně zírala na perlové koule.

Rosamundu napadlo, jak asi ta světla vypadají, když se někdo dívá tím bizarním přístrojem.

„Ano," souhlasil. Neměl jistotu, že si ho lír pamatuje. Mluvil potichu, aby si toho Čakan nevšiml.

Assimus s Bellicosem dělali svou práci a četař Čakan hlasitě popisoval nováčkům jednotlivé kroky. Takové rychlé opakování prováděl na začátku každé hlídky.

„Z věrohodného zdroje vím," pokračoval Sebastipol tiše, „že existují celá loďstva, která používají ještě nádhernější liafóby jako námořní světla vzadu na lodích."

„Jako záďové lucerny, pane." Rosamundovi to nedalo, aby jeho nesprávný termín neopravil. Byla to bezděčná reakce. „Záďové lucerny?"

„Ano, pane Sebastipole, záďové lucerny jsou připevněny k zábradlí na zádi lodi."

Threnody pohrdavě odfrkla. „Vševěde," zamumlala. „Mluvíš jako Námořnická encyklopedie."

„Vidím, že si mě pamatujete." Lír se podíval na Rosamundu, Threnodinu poznámku vůbec nevzal na vědomí. „Jsem rád, že jste se k nám nakonec dostal. Bravo. Měl bych vědět, že v přítomnosti mladíka z námořního útulku nemám používat špatné názvy pro součásti lodí." I přes stenikon, který podivně zkresloval zvuk, byla v lírově hlase slyšet prostá radost z toho, že ho Rosamunda poznává.

„Moc žvaníte," štěkl Čakan směrem k Threnody a Rosamundovi a vůbec nebral v potaz, že Sebastipol má vyšší hodnost než on. „Chcete si vykoledovat další tresty, kecálkové?"

„Ne, pane četaři!"

„Tak dávejte pozor, jak se rozžíná, tyčkaři, nebo dostanete ještě týden navíc, a to takové práce, až se z vás bude kouřit! Rozuměli jste?"

„Ano, pane četaři!"

Čakan vrhl na Sebastipola rychlý a mrazivý pohled.

Lír neřekl nic.

Lucerna už zářila a družstvo se dalo na pochod. Šli jeden za druhým, lampáři i nováčci, na vzdálenost délky fodikaru: tak to vyžadoval předpis. Obecně se vědělo, že takové rozestupy umožňují

každému lampářovi volně se ohánět fodikarem a zároveň ztěžují případné příšeře situaci, protože nemůže zaútočit na celou skupinu najednou. Naproti tomu se tento způsob příčil přirozenému nutkání nováčků semknout se kvůli ochraně těsněji k sobě a Čakan neustále opravoval jejich rozestupy, jak se chlapci instinktivně tlačili jeden na druhého. „Krok zpět, Loudile!

Máte za tím tyčkařem pochodovat a ne mu dýchat za krk! Jestli se ještě přiblížíte, Drťo, budu vás muset od Pilouse oddělit sekáčkem!“

Vypadalo to, že je čeká větrná noc s mrholením.Travisko připomínalo živého tvora, tráva šuměla a syčela, vlnila se pod nárazy větru a hejna žab vítala padající soumrak svými mnohohlasými písněmi. Do toho se po silnici na úseku mezi jednotlivými lampami ozývalo křupavé rytmické pochodování lampářských bot.

Rosamunda byl klidnější, když měli dnes s sebou Sebastipola. Lír otáčel stenikon nalevo a napravo, nalevo, napravo, pevnost za jejich zády se vzdalovala a on neustával v důkladném prozkoumávání terénu.

U lucerny Vých Žel 8 Záp Bar 17 přišla řada na Rosamundu, aby navinul fosforeskující rostlinu. Sotva svým krátkým fodikarem dosáhl na ozubenou hřídel. Dvakrát se pokusil dostat se hákem do správného místa uvnitř lucerny vysoko nad hlavou. Dvakrát se mu to nepodařilo, hák se komíhal a nechtěl zapadnout do náležité štěrbiny. Rosamundovi hned na počátku přidělili zkrácený hák s tím, že by nezvládl ten běžný, ale jak se postupně ukazovalo, jeho fodikar byl na provedení úkolu příliš krátký. Navíjení rostliny bylo na celé práci to nejtěžší, a pokud taktak dosáhl na ozubenou hřídel, bylo to ještě horší.

Ostatním nováčkům začala být zima, netrpělivě přešlapovali a bručeli.

„Díky za zdržování, Rózo!“

„Pan Louda si dá ještě víc načas a zůstaneme tu do jara!“

I staří lampáři netrpělivě přešlapovali, sledovali jeho počínání a podrážděně to komentovali.

„Co je s váma, pane Loudo?“ zuřil četař Čakan. „Jak chcete být lampářem, když se netrefíte hákem do díry!? Vy mě přivedete do hrobu dřív, než z vás toho lampáře udělám!“

Rosamunda musel chtě nechtě souhlasit. Když se chystal ke třetímu pokusu, vystoupila z hloučku Threnody. Její výraz Čakana odradil od jakéhokoli protestu. Pevně uchopila fodikar a obratně jej zasunula do otvoru. Hák se zachytil o hřídel a zvuk kovu o kov prozradil, že sedí správně.

„Á… děkuji, slečno,“ vydechl Rosamunda. Se zahanbeným výrazem ve tváři otočil hřídelí o tři zoubky nahoru a nechal ji vlastní váhou spadnout; zvednout a nechat spadnout – *nahoru dva tři, dolů dva tři,* tak se to muselo udělat, aby se roztočila kolečka, která rozmotávala rostlinu.

Ostatní nováčci nad Threnodiným počinem oněměli úžasem.

Threnody neřekla nic a poodstoupila, držela se stranou ostatních.

Čakan se očividně bavil. „No vida, ať už předem nebo zadem, člověk se tam vždycky dostane. Rozmotávejte rychleji, tyčkaři, noc má jen určitý počet hodin!“

Rosamunda s námahou a bolavýma rukama dokončil úkol a lampa se mu za jeho úsilí odměnila postupně sílící září. Družstvo se pohnulo dál.

Jejich bezpečné hnízdo Železná bašta s tisícem lamp a světly v oknech se jim za zády s každou rozsvícenou lucernou zmenšovalo.

U Vých Žel 15 Záp Bar 10 se už Rosamundovi dařilo rozmotávání lépe. Threnody předvedla vrozenou obratnost, když bez problémů rozsvítila svoje lampy.

Lucerna Vých Žel 17 Záp Bar 8 na kraji Vřesovce i po rozmotání rostliny vydávala hnisavě žlutozelené světlo. Sodovka v lampě se postupně zkazila.

Je čas sodovku vyměnit a s ní i rostlinu.

Bellicos vyndal z brašny sešit v plátěných deskách a zaznamenal špatný stav lampy. Sodovkáři z Baráčku ji budou muset ráno přijít opravit. Vítr mezitím zesílil, přihnal se od ledových sýpek na jihovýchodě, hvízdal jim v uších a utišil žabí píseň. Když se zase dali na pochod, Rosamunda otáčel hlavou a nakláněl krk, aby ulevil uším

od nárazů větru, s úzkostí se snažil naslouchat, jestli neuslyší nějaký podezřelý, nebezpečný zvuk. Sebastipol stále ostražitě sledoval okolí.

Zakrátko dorazili kVřesovci. Koruny stromů naříkaly ve větru, ale u země panovalo mrtvé ticho. Hranice z mrtvol příšer se změnila v mazlavou ohořelou hromadu, která ještě i po třech dnech syčela a čoudila. Vzduchem prostupoval mokrý pach dřeva. Jako by se garam nezmenšil, ale ještě zhoršil; jako by jej zabité rohaté příšery spíš rozvířily, než potlačily. Dokonce i nelida Čakan, jímž jen tak něco nepohnulo, to cítil. Lampáři popoháněli nováčky vpřed a raději lampy v lese rozsvítili sami. Ušetřili si tak čas i nervy. Při každém navíjení Rosamunda čekal, že Sebastipol vykřikne, že se na ně žene příšera – ale nestalo se tak.

Phoebe už vyšla nad ztemnělými kopci a shlížela dolů svou zmenšující se tváří, když družstvo nováčků s úlevou procházelo kolem velké čadící kadidelnice Baráčku a vstupovalo do bezpečí jeho zdí.

„Jaké to bylo?“ zeptal se jeden strážný.

„Garam roste,“ odpověděl Bellicos úsečně.

„Jo,“ opáčil strážný, „copak to tak není touhle dobou pořád?“

TRUCHLIVÉ RÁNO

plamence malé signální vlajky, vyrobené v sadách odlišných barev. Zastupují písmena, čísla, světové strany, vojenské hodnosti a společenské postavení, dokonce i celá slova. Barva plamence je rozhodující a nejdůležitější pro rozlišení, i když význam barev může být doplněn malou vícebarevnou vlajkou – té se říká partyžak. Plamence se používají pro civilní i vojenské účely jak na souši, tak na octových mořích.

Stejně jako při předchozích nočních hlídkách i tentokrát čekal Rosamundovo družstvo nemilosrdný budíček dřív, než slunce ohlásilo nový den. Snídali ve spěchu a Rosamunda při tom poděkoval Threnody za pomoc s lampářskou tyčí.

„Nedalo mi to," řekla trochu upjatě. „Takové jsou zkrátka kalendářky: bojují s utlačovateli, pomáhají utlačovaným, pracují pro ty, kdo si nemohou dovolit služby teratologů, krmí ty, kdo nemají jídlo, poskytují střechu nad hlavou lidem bez přístřeší, zajišťují lůžko těm, kdo nemají kde spát," odříkávala své naučené krédo monotónním hlasem.

Když se nováčci řadili k odchodu, pozdravil je přátelsky pan Sebastipol, což bylo v ostrém kontrastu s nevrlostí Assimuse, Bellicose a Puttingera. S lírem v čele družstvo vyrazilo do ranního šera, kdy se vzduch zdá být obzvlášť průzračný a nehybný, do tváří štípe chlad a každý mluví šeptem. Opět vyrazili zhášet světla pro slávu staré dobré moudré sůvy.

Ranní červánky se rozhořely v oslnivou růžovou záři, když se vraceli – nešlo to jinak – ještě zšeřelým Vřesovcem.

Rudé svítání, poutníka varování…

I ti ostřílení veteráni zmlkli a často pokukovali po lírovi. Rosamunda si byl jistý, že slyší podezřelé praskání a šramot v holém

zimním lese, plném matně světlých žab, ale Sebastipol nedával žádnou výstrahu.

Když vyšli z lesa na zvýšenou silnici nad Traviskem a klaustrofóbní houští nechali za zády, šlo se jim trochu volněji. Z Traviska se tu a tam do okolního ticha ozvalo osamělé zapísknutí straky, která hřadovala na nějakém skrytém místě. U lampy Vých Žel 5 Záp Bar 20 – zbývala už jen jedna a pak budou v bezpečí, na dostřel přesných děl bašty – jim Čakan dovolil krátký odpočinek. Posadili se na chvilku na kraj silnice, napili se z čutor vody, žvýkali ovesné suchary a poslouchali zurčení potůčku, který tekl pod silnicí. Jmenoval se Bubláček a pramenil v močále na severu, protékal rourou pod silnicí a pokračoval k malé mokřině na jihu, zvané Stařečkova pata. Rosamunda miloval jeho klokotavou písničku a byl rád, že se zastavili právě tady.

Jen Sebastipol ani chvíli klidně nepostál. Rychle se napil pomocí trubičky zasunuté do otvoru ve stenikonu a zase pokračoval ve svém tichém průzkumu. Zdálo se, že jeho pozornost upoutalo něco v temném Vřesovci, kterým prošli asi před hodinou. Rosamunda si všiml, že se lír tím směrem upřeně dívá, a vrtalo mu hlavou, co tam může být. Snad ne nějaká příšera? Viděl jen hustou mlhu, která stoupala z trávy a držela se nízko nad silnicí. Ale přece jen spatřil krytý povoz nořící se z mléčného oparu. Byl to nákladní vůz tažený očabrakovaným mezkem a uháněl po Červíčku takovou rychlostí, jakou mohlo tvrdohlavé zvíře vyvinout.

„První povoz dnešního dne," zavolal Bellicos. „Uvolněte mu cestu!" Byl to zbytečný povel, protože nováčci seděli na svažitém náspu pod silnicí.

„Žene se jako blázen!" utrousil Assimus.

Ačkoli byl vůz ještě daleko, už dobře rozeznali široké modré a bílé pruhy, které měl na bocích bez oken. Byl to řeznický vůz – něco, co patřilo do města a ne sem.

„Je mimo svůj rajon," uvažoval nahlas Puttinger.

„Co přivádí nějakého řezníka takhle brzy ráno na nebezpečné silnice?" divil se Bellicos.

HERDEBOG PAROHÁČ

„Myslím, že jsem ho tu už někdy viděl,“ soudil Assimus. „Přijíždí do bašty tak dvakrát třikrát ročně a od té doby, co starý hlavní kontrolor odešel, možná i častěji.“

Blížící se vůz nebyl tím, co Sebastipola zneklidnilo. Zatlačil za jednu ze tří malých drážkovaných páček na boku stenikonu a upřeně se díval za vůz, dál na silnici. Po dlouhém prozkoumání vzdálené části silnice zatlačil na biolog z druhé strany. „Musíme si pospíšit, četaři,“ prohlásil lír starostlivě a zřetelně. „Ten vůz má pádný důvod ke spěchu: někdo ho pronásleduje.“

„V kterém směru, líre?“ ptal se mrzutě Čakan.

„Přímo na východ.“

Četař si vzal dalekohled, výsadu své šarže, a podíval se určeným směrem. „Šero a stín,“ zabručel paličatě po důkladném zkoumání. „Nevidím nikde žádný problém.“

„Ale je tam *problém,“* trval na svém trpělivě Sebastipol. „Zatím je v mlze, ale dost brzy se vynoří. Musíme ihned vyrazit, člověče! Po stopě toho řeznického vozu jde umbragog!“

Umbragog! Rosamundu to fascinovalo a zároveň ho obešla hrůza. O umbragozích se říkalo, že patří k největším suchozemským příšerám, někteří byli dokonce větší než etinové a zároveň daleko nevrlejší a nepřátelštější vůči lidem. Ten jediný etin, kterého Rosamunda potkal, mu nepřipadal vůbec zlý, spíš smutný a popletený. Už také něco zahlédl. Nořilo se to z mlhy, bylo to obrovské a mířilo jejich směrem.

„I když je náš pronásledovatel ještě asi dvě míle daleko,“ řekl Sebastipol a neodvracel ani na okamžik pohled od vzdáleného nebezpečí, „pohybuje se velice rychle. Navrhuji, abyste nasadili rychlý krok či klus, pane Čakane, a nechali výcvik a zhášení lamp na příhodnější den.“

Čakan se taktak držel, aby nevybuchl, ale přece jenom řekl: „Ano, líre, to je dobrá rada –“

„Už zase něco!“ vyděsil se Krofton Loudil a jeho strach byl silnější než vědomí, že nemá skákat četařovi do řeči.

„Může dojít k dvěma teroskádám během jednoho týdne?“ kňučel Gidián Pilous.

„Jen klid, hoši, klid," napomenul je Čakan. „Před čtyřmi dny jste se s nimi střetli a dnes to zvládnete znovu, když bude potřeba. Teď se dejme na pochod – budeme doma dřív, než se ta rychlá potvora objeví! Ten paskřivec je ještě pěkně daleko tamtím směrem," řekl a ukázal rázným gestem doleva. „A nám zbývá jenom kousek cesty do bezpečí na opačné straně. Seřaďte se a mějte oči otevřené, jestli se nechcete dostat do potíží: blízké nebo vzdálené nebezpečí by nikdy nemělo ohrozit dobrý a ustálený pořádek! Vlevo v bok! A poklusem v *klus!"*

Tak klusali, Threnody stačila i těm nejlepším. Sebastipol se často zastavoval a odhadoval nebezpečí, lampáři jej přitom vždy pozorovali a napjatě čekali na jeho reakci. Pokaždé jen družstvo popohnal k většímu spěchu.

„Jak je možné," slyšel Rosamunda sípat Puttingera s jeho těžkým gótským přízvukem, „že si ten prašivec nevybere tu hromadu pečených mrtvol ve Vřesovci?"

„Ten smraďoch asi cítí něco lepšího v řezníkově voze," odpověděl Bellicos.

Řeznický vůz se přehnal kolem s hlasitým rámusem. Nováčci museli uskočit z cesty. Vozka a ozbrojený doprovod byli zachumlaní proti chladu, z obličeje jim byly vidět jen oči. Upírali kupředu nepřátelské, vylekané pohledy. Mezek lapal po dechu, div nepadl, ale přesto jej poháněli, jako by je honily všechny příšery Krvavého močálu. Zůstal po nich slabý závan rozkládajícího se masa a ještě něčeho odporně a známě páchnoucího, až se Rosamunda zhrozil – *prasečího sádla!*

Rosamundovi se obrátil žaludek. Potlačil pocit hrůzy, vybavily se mu vzpomínky na revermana uvězněného v tmavém podpalubí lodi. *Ale tady?* Zatřepal hlavou, aby ty myšlenky zaplašil.

„Myslím, že ho znám," řekl Krofton Loudil a sotva popadal dech. „Je to ten ras, který bydlí v lesích nad Hinkerským Hradištěm, odkud pocházejí moji předkové. Ale co dělá až tady?"

Ve stejném okamžiku z bašty vyrazil oblak kouře a následovalo malé zahřmění děla, které vyplašilo hejna ptáků. S hlasitým pokřikem vzlétli ze svých úkrytů a hradů v Travisku do chladného ranního vzduchu. V pevnosti vypálili z jednoho děla s dlouhou

hlavní, aby tak upoutali pozornost vyděšeného družstva. Začali také vytahovat plamence. Malé signální vlajky jasně zazářily v průzračném ránu a vysílaly stejné varování, které už slyšeli od Sebastipola.

Bellicos ukázal na signál a vykřikl: *„V Travisku je nějaká příšera!“*

Rosamunda uslyšel Sebastipola, jak zamumlal, jakoby sám pro sebe: „Jak jsem říkal…“

„Takže vaše předtucha se vyplňuje, líre. To se vám povedlo.“ Nezdálo se však, že by to četaře skutečně potěšilo nebo to na něj učinilo dojem.

Nováčci statečně klusali dál, ale začali se ustrašeně rozhlížet na všechny strany, ztratili rytmus a strkali jeden do druhého. Rosamunda narazil tlustému Tworpovi rovnou do širokých zad a zabořil se bradou a nosem do jeho masité plece. Threnody se elegantně vyhnula srážce.

„Seřaďte se a přestaňte se motat jak vítr v bedně!“ houkl na ně Čakan vztekle. Ohlédl se. „Kde je ta bestie?“ Podíval se opět dalekohledem a musel něco spatřit, protože řekl: „To je ale hnusák…“ Se zavrčením podal dalekohled Bellicosovi.

K mohutné bráně pevnosti jim zbývalo asi osm set metrů a z mlhy se nořil nějaký rozložitý neforemný tvor. Nebezpečně rychle se k nim přibližoval. Rosamunda viděl jeho obří rozměry: kymácející se kolos s řadou bodců na hlavě. A jak rychle jej ty mohutné tlapy nesly! Bylo dobře vidět, jak se vzdálenost mezi příšerou a jimi zkracuje.

„Myslím, že je to Herdebog Paroháč!“ supěl Bellicos s otrlým klidem ostříleného vojáka. „Poznám toho paskřivce i takhle na dálku. Vzpomínám si, jak řádil v osmdesátém sedmém.“

„To nemůže být on!“ mumlal Assimus. „Má se přece za to, že ho kolumbínky zahnaly až do severních bažin a tam ho zneškodnily.“

„Už se blíží!“ zaječel Loudil.

Ostatní nováčci se dali do fňukání.

„Nechci, aby mě sežrala příšera…,“ blábolil Tworp.

„Přestaňte panikařit!“ zařval Čakan. „Už jsem zažil horší patálie!“

„Čakane!“ houkl Sebastipol překvapivě zřetelně zpod zakrytého obličeje. „Dopravte s Puttingerem nováčky co nejrychleji do pevnosti. Assimus, Bellicos a já budeme dělat zadní voj. Zrychlete co nejvíc, četaři – nesmíme ztratit ani chvilku!“

Četař zopakoval rozkazy, jako by byly jeho vlastní. Nováčci uháněli, ještě zdvojnásobili už tak dvojnásobné tempo a nechali Sebastipola s lampáři vzadu, aby si s příšerou poradili, jak dokážou. U lampy Vých Žel 3 Záp Bar 22 se nováčci zastavili a oddychovali jako uhonění psi. Rosamunda se ohlédl a vytřeštil oči.

Okrově zbarvená příšera se ted blížila ohromnou rychlostí, pomáhala si přitom dlouhýma silnýma rukama. Od zadního voje ji dělila vzdálenost necelých dvou lamp. Byla asi o polovinu menší než etin, kterého viděl ve Strakatém lese, a podobala se znetvořenému jelenovi. Z hlavy jí trčely rozvětvené parohy a připomínaly zježená kopí. Její srst, zcuchaná a slepená do chomáčů, jí vytvářela okolo brady hustý, kudrnatý vous. Chuchvalce chlupů postupovaly přes krk až na hrudník a připomínaly zvalchovanou světlehnědou plst. Černé chlupy kolem malých uslzených očí rudých vztekem směřovaly do tváří jako hroty větrné růžice. Zařvala jako nějaký mohutný, šílený býk a její horký dech se ve studeném vzduchu srazil v oblaka žluté páry.

„Přidejte ještě! Veďte družstvo, pane Puttingere.“ Čakan zvolnil. „Dohlédnu na zadní voj.“

Nováčci uháněli vpřed, poháněl je neovladatelný strach. Před nimi zaduněla rána z děla a dělová koule proletěla tak blízko, že Rosamunda slyšel její nepříjemné, nervy drásající svištění. Dělostřelci v pevnosti usoudili, že příšera je už dostatečně blízko, aby se na ni pokusili zamířit. Koule dopadla na zem severně od silnice, vyrvala kus hlíny a trávy a prška hlíny a kořínků doletěla až k útočící příšeře.

Assimus, Bellicos a Sebastipol vystřelili z mušket, i když byli od příšery ještě daleko a nemohli ji zasáhnout. Pak se zase dali do běhu.

„Pane Puttingere, veďte ty hochy,“ nařídil Čakan. „Já zůstanu a pomůžu zadnímu voji.“

„Ano, pane četaři!“ křikl starý lampář poslušně.

Threnody také zpomalila, když Čakan zůstal vzadu. Nebála se a chtěla se zapojit do boje.

„Poběž, děvče!“ řval na ni vztekle Puttinger a ona zrychlila tempo jen s očividnou nechutí.

Nováčci teď uháněli v řadě za sebou, což neměli nijak dobře nacvičené. Řada se brzy změnila v neuspořádané hejno, ale to, co jim chybělo v dodržování správného útvaru, nahrazovali rychlostí. Takto roztroušeni bojovali s dechem a už se dostali tak blízko pevnosti, že slyšeli strašlivý vzdálený štěkot psů, kteří prahli po tom, aby je někdo vypustil na tu silnou šelmu. Do toho se ozývalo slabé bubnování, jak hlídky spustily poplach. A zvon na vysoké strážní věži Specular u jižní brány vysílal do krajiny výstražné *bim-bim-bim.* I když byli blízko, Rosamunda pochyboval, že doběhnou do pevnosti včas.

Na hradbách nastal shon a pobíhaly tam malé postavičky. Ozývaly se odtamtud povzbudivé výkřiky.

„Utíkejte! Utíkejte!“

Vojáci začali střílet z opevnění. Muškety horečně práskaly, ale kromě toho, že se ve vzduchu objevily obláčky kouře, nezmohly nic. Několik střel zasvištělo v husté, propletené trávě po obou stranách silnice a představovalo spíš nebezpečí pro chlapce než pro příšeru, takže nepravidelná střelba brzy ustala.

Před nimi neustále rachotil řeznický vůz, uhnané zvíře pod ranami biče dokázalo nemožné. Vůz se blížil k Přístupové cestě a bezpečí Železné bašty a Rosamunda si trpce přál, aby v něm seděl. Místo na strmou Přístupovou cestu však vůz zamířil ke Střevům a zmizel v tunelu pod pevností.

V čele nováčkovského houfu běžel Krofton Loudil, který teď zakopl v místě, kde prašná cesta přecházela v kamenné dláždění. Spadl a strhl s sebou Gidiána Pilouse. Ostatní nováčci se jim stačili vyhnout, ale Rosamunda nebyl tak pohotový. Loudalův fodikar jej praštil do holeně a podrazil mu nohy. Udělal přemet, až uviděl zákmit šedého nebe a vlnící se obzor, a praštil sebou do prachu cesty, který se líně zvířil. Klobouk mu sletěl z hlavy a odkutálel se ze silnice do trávy. Rosamunda se však mrštně překulil a hned byl zase na nohou. Podíval se vlevo, vpravo a pak zase vlevo. Threnody

zpomalila, tentokrát kvůli tomu, že mu chtěla pomoci. Ve tváři už měla strach. Ostatní nováčci pádili dál a přes rameno na opozdilce pokřikovali vystrašené pobídky. Loudil a Pilous se vydrápali na nohy a vyrazili jako zajíci z houští. Dohánělí ostatní a ani se neohlédli. Všechno nechali na cestě: fodikary, muškety, torny, dokonce i ešusy. Letěli s větrem o závod. Puttinger se po nich ještě ohlédl, supěl a byl v obličeji celý rudý, ale když viděl, že hoši jsou už na nohou, pokračoval v běhu.

Rosamunda se rychle rozhlédl a došlo mu, že už neunikne. Nikdo z nich neunikne: ani Sebastipol, ani Čakan a lampáři vzadu, ale nedostane se z toho ani Puttinger s nováčky vpředu. V bezpečí byl jedině řeznický vůz – ten, který celou tuhle hrůzu vyvolal. Určitě existuje něco, co by mohl udělat místo bezhlavého útěku, který stejně nemá smysl. Mohl by se pokusit nějak pomoct ostatním, aby dokázali příšeře uniknout?

Z brašny s jedolenty vyndal jednu ze dvou krabiček se směskou. Krabička obsahovala dva přípravky oddělené od sebe chránítkem ze silného kusu červeného sametu. Když se prý obě složky smíchají, vznikne z nich ten nejodpornější odpuzující prostředek. Rosamunda jej ještě nikdy nevyzkoušel a než přišel k lampářům, ani nevěděl, že něco takového existuje. Za méně kritických okolností by váhal, jestli jej má vůbec použít. Nicméně s neopatrností, která se zrodila z nezbytnosti, vytáhl červené sametové chránítko oddělující obě složky a hodil krabičku co nejdál – letěla překvapivě daleko na to, jak byl Rosamunda malý. Dopadla na Červíček, několikrát poskočila a zůstala ležet na půli cesty mezi Rosamundou a zadním vojem běžících lampářů. Rosamunda neměl potuchy, jak dlouho bude trvat, než chemikálie vybuchne, a jen doufal, že to nebude dřív, než kolem ní lampáři přeběhnou.

Děla Železné bašty opět promluvila, zaznělo pět hlubokých výstřelů následujících tak rychle za sebou, že se téměř slily v jediný zvuk. Čtyřiadvacetilibrová dělová koule s hrozivým vysokým svištěním letěla někam doprava. Tři další byly přesnější. Jedna se zlehka otřela o umbragogovu pravou ruku a prudce odskočila do Traviska. Poslední znamenala přímý zásah. Se silným, tupým plácnutím narazila Paroháčovi do hrudníku. Jeho tělo se tím nárazem

prudce zavlnilo, ale střela nepronikla dovnitř a spadla na cestu. Umbragog se zapotácel a zařval směrem k hučícímu cimbuří Železné bašty. Odtamtud mu odpověděl slabý jásot mnoha vzdálených hlasů.

Kus před příšerou prchala čtveřice zadního voje a vtom před nimi se syčivým prsknutím předčasně vybuchla směska. Příliš brzy se z ní valil odporný odpuzující kouř, který hned mezi Rosamundou a lampáři vytvořil hustou kouřovou clonu. Lampáři rozzlobeně mávali rukama a vítr k Rosamundovi přivál Čakanovy kletby.

„Co to děláš, ty zatracený tupohlave!“ řval. „Chceš nás odříznout a zabít?“

Lír odpuzovačem proskočil a Bellicos, následující jeho příkladu, oběhl okraj hustého kouřového mraku. Assimus s četařem se hnali za nimi, povzbuzeni jejich odvahou.

Děla pevnosti zahřměla potřetí. Svištivý jekot střel rychle následoval.

Příšera se s překvapivou a hrozivou mrštností střelám vyhnula a skokem vyrazila vpřed. Rosamunda odhadl, že tím jedním skokem překonala skoro stometrovou vzdálenost.

„Utíkejte!“ přikázal mu Sebastipol. „Třeba nám ta vaše chemie poskytne malý náskok!“

Puttinger s nováčky už byli skoro u příkré Přístupové cesty; možná se nakonec přece zachrání? Rosamunda si mohl jen přát, aby byl mezi nimi.

Umbragog se přibližoval. Už je dělila pouze jedna lampa a mrak kouřové clony. Rosamunda cítil, jak se dláždění Červíčku otřásá pod dunivými kroky obludy, ale když se odvážil ohlédnout, viděl, že zpomalila. Vítr rozfoukal kouř přes celou šířku silnice a zapáchající mrak se sířil oběma směry přes násep dolů až do husté trávy. Paroháče to očividně přibrzdilo, přihlouple stál a otáčel mokrý čenich směrem k dýmu. Byl tak velký, že z této vzdálenosti zaclonil vycházející slunce.

Lír, Rosamunda a ostatní tři lampáři utíkali. Neuběhli daleko, když si Rosamunda s úlekem uvědomil, že Threnody se nějak ocitla za jejich zády a že se právě staví proti obludě. I v této chvíli nejdřív pečlivě zamířila mušketou na obrovitý terč, který zmateně čichal jedovatý kouř.

Sebastipol se dovtípil, co chce Threnody udělat, zastavil se a otočil, strhl si z ramene dlouhou pušku, rychle nabil a zamířil.

Ssss-PRÁSK! udělala Threnodina fusila a vyrazila obláček štiplavého kouře. Sebastipolův výstřel rychle následoval.

Jedna střela byla přesná. Zasáhla umbragoga právě v okamžiku, kdy se odhodlával projít žhavou bariérou. Příšera mocně zařvala, přestože rána nebyla nijak silná, a zavrávorala dozadu. Těžké tlapy drtily dláždění, odletoval od nich štěrk a prach.

Takový byl účinek skoldské střely.

Lír ihned rukou v rukavici vyndal ze zásobníku přehozeném přes rameno další skoldskou střelu a rychle, s jistotou znovu nabil svou pušku s dlouhou hlavní.

Threnody stojící před ním udělala totéž.

„Mohla byste teď laskavě uhnout, slečno?“ zavolal na ni Sebastipol, ale nebrala ho na vědomí.

Příšera s břichem potřísněným krví vyrazila směrem k nim, hlavu zvednutou, tlamu dokořán, obrovské parohy sklopené na záda. Rosamunda cítil, jak se pod ním otřásá zem jejími těžkými kroky.

Threnody i Sebastipol neohroženě a s klidem opět vystřelili.

Sssss-P-PRÁSK! Umbragog od nich byl asi sto metrů. Z temene hlavy mu vyrazil pramínek krve a odletěl kus ustřeleného paroží. Ať už ten či onen, střelec mířil dobře. Bestie znovu zařvala bolestí, padla na silnici a po kolenou se odplazila dolů doTraviska.

Sebastipol uviděl Rosamundu a křikl: „Jestli máte ještě jednu směsku, použijte ji teď – mohli bychom to s ní zvládnout.“

Rosamunda rychle vyndal z brašny druhou krabičku. Vytáhl červené sametové chránítko a hodil krabičku kousek před sebe na silnici.

„A teď honem pryč!“ křikl Sebastipol.

Herdebog Paroháč se zase stavěl na nohy, pomáhal si silnýma rukama, kašlal a funěl a potřásal velkou zakrvácenou hlavou. Když běželi, Sebastipol se zařadil mezi příšeru a ty dva. Rosamunda se přehraboval v brašně a hledal Frazzardův prášek. Nevěděl jak zaúčinkuje na tak velkého tvora, ale připadalo mu lepší mít ruce alespoň něco, třebas nedostačujícího, než být úplně bezmocný.

Herdebog Paroháč napůl stál a zíral na Rosamundu, Threnody a statečného líra, jako by je spatřil poprvé. Pak se zadíval na běžící lampáře, kteří už byli skoro u Přístupové cesty, skoro doma. Vypadal zmateně, zas větřil, sklonil se a očichával zem, nechápavě se rozhlížel. Nevzbuzoval v Rosamundovi ten pocit čirého zla, který měl nedávno z rohatých příšer. Umbragog spíš vypadal rozzlobeně než zákeřně.

Druhá krabička konečně vypustila jedovatý kouř. Polekaná příšera zařvala jak divoký býk, napjala se ke skoku a přeletěla nízko nad jejich hlavami. Země se otřásla a dláždění se tříštilo. Příšera přistála na druhé straně jejich malé skupinky. Nějakým řízením prozřetelnosti je Herdebog Paroháč nechal na pokoji. Valil se dál po Červíčku, Rosamunda viděl, jakou obrovskou vzdálenost překoná každým krokem. Jeho pozornost upoutal jícen tunelu, v němž zmizel řeznický vůz.

Čakana a oba lampáře teď dělil od pevnosti jenom kousek. Dohonili nováčky zdolávající posledních pár desítek metrů. Příšera jim však byla v patách. Mušketýři na cimbuří opět spustili. Ze silnice vyskakovaly obláčky prachu, jak kulky nezasáhly cíl nebo se odrazily od tuhé kůže příšery.

Rosamunda spatřil, jak se Bellicos otočil a zůstal stát. Křikl něco pres rameno a vytáhl pistoli. Objevil se malý obláček hustého bílého kouře a ozvalo se žalostné prsknutí výstřelu.

Příšera zaváhala. Musel ji zasáhnout.

Ale jedna střela z malé zbraně, třeba skoldská, nemohla zastavit takového obra – vždyť to nedokázaly ani Threnodiny a Sebastipolovy přesné zásahy – a obluda se ihned vzpamatovala.

Sebastipol přispěchal lampáři na pomoc: co nejrychleji nabil a vystřelil, ale střela se příšeře jen zlehka otřela o zadnici, takže ji nezastavila.

„Ne!“ zakvílel Rosamunda a pak pouze bezmocně sledoval, jak se Paroháč rozběhl, dohonil Bellicose a pokračoval dál svým těžkým kymácivým krokem, při tom lampáře převálcoval a rozdrtil, až mu zbytky toho nebožáka odletovaly od tlap na všechny strany. Bylo slyšet rozhořčené výkřiky těch na cimbuří. Lampář se příšeře

statečně postavil a statečně padl, jeho druhové tím zase získali malý náskok.

Čakan, dva zbylí lampáři a nováčci stále uháněli po silnici, teď už s umbragogem v patách. Ovšem stejně jako si předtím nevšímal Sebastipola, Threnody a Rosamundy, ignoroval i nováčky, kteří se rozprchli na obě strany silnice a naskákali do vysoké trávy pod náspem. Příšeru neodolatelně vábil podzemní tunel, nedbala palby mušketýrů a přiblížila se přímo před jeho velký jícen. Ale byla mnohem větší a nevešla se tam, tak do tunelu s vzteklým řevem zanořila své velké pazoury. Ozvalo se hlasité řinčení kovu a na umbragogovu šátrající tlapu dopadla těžká mříž. Tvor raněný na hlavě i po těle s řevem vyprostil přišpendlenou končetinu z pasti.

Psí štěkot zesílil, protože těžká bronzová brána Železné bašty se otevřela a vypustila skupinu trubardiérů, plný počet. Vedl je Joslin, jediný skordž, kterého lampáři měli. Hlavu měl důkladně ovinutou rouškou impregnovanou ochranným prostředkem. Jeho vojáci kráčeli hrdě, vzpřímeně. Vyšli bránit své bratry, nesli dlouhé halapartny a křížové píky, jejich boty neohroženě klapaly po dláždění Přístupové cesty.

Šel s nimi ještě někdo, oblečený do pláštěnky v barvě oranžové, modré a bílé. Byla to lady Dolorosa, bez křidélek, holou hlavu jí chránila měkká čepice. Stála na kraji příkré cesty a dívala se na Paroháče. Dlaň si tiskla k čelu. Rosamunda najednou dostal strach o Paroháčův život: bez ohledu na chudáka Bellicose byl přesvědčen, že si ten tvor takový konec nezaslouží. Čekal, že Paroháč okamžitě vypustí duši, a žasl, že obr odklopýtal dál od pevnosti a sklouzl z náspu cesty.

Proč ho lady Dolorosa nezabije?

Pak Rosamunda spatřil Drťu a Loudila. Choulili se na stejné straně cesty a fňukali strachy. Nedaleko od nich se stejně vystrašený Paroháč svezl na bok, prudce oddychoval a ze zad mu v chladném ranním vzduchu stoupala pára.

Trubardiéři vyrazili vpřed s posměšným pokřikem. Sklonili výhružně se lesknoucí píky a řadili se na cestě s nebezpečnou horlivostí. Skordž se postavil do čela, stál na kraji cesty a připravoval si prak s nějakým smrtícím jedolentem. Deset metrů od těžce

oddychujícího Paroháče vykřikl a vymrštil chemikálii. Příšera zvedla ruku na obranu proti syčící střele a jedolent ji zasáhl ošklivým šplíchancem. Pak s řevem ucukla, protože se jí předloktí začalo rozpouštět až na kost. Ani taková silná vrstva masa neodolala starobylému jedolentu.

Trubardiéři se s bojovým pokřikem pustili dolů po cestě, od brány se k jejich řevu přidali svým štěkotem psi v doprovodu psovodů a na cimbuří pokřikovali lampáři. Threnody křičela s nimi, byla napjatá nadějí na brzké vítězství, rozrušená nadějí na pomstu. Rosamunda se jen díval, nevěděl, jestli má smutnit víc kvůli člověku, nebo příšeře.

Konečně se Paroháč napůl otočil a nejistě se postavil na nohy. Udělal několik těžkopádných kroků a vydal se do vysoké trávy Traviska. Z bublajícího pahýlu levé paže mu stoupala zlověstná pára. Prchal na sever rychleji, než mu mohli pěšáci v těžké výstroji stačit. Nakonec pustili psy, velké černé vlkodavy. Vyřítili se z pevnosti a hnali se na Přístupovou cestu, proběhli kolem trubardiérů a zahájili štvanici na raněného tvora, aby ho ve smečce obklíčili. Z cimbuří se ozvaly hlasité výkřiky, vítězné hulákání mužů, kteří honiče povzbuzovali.

„Chyť ho, Drukere!“

„Vem si ho, Grife!“

„Na něj!“

Trubardiéři se zastavili na kraji náspu a vyrazili další posměšný pokřik, když Herdebog Paroháč zmizel z dohledu.

V hrozném tichu, které následovalo, se Rosamunda vrátil na jižní stranu cesty pro svůj klobouk. Srdce mu svíral smutek střídavě pro Bellicose a Herdeboga. Přidal se k Threnody a Sebastipolovi a rychle se vraceli do pevnosti. Rosamunda si znovu uvědomil, jaká je zima. Choulil se do kabátu a všichni tři kráčeli mlčky.

„Zabijou ho, pane?“ zeptal se po chvilce přiškrceným hláskem.

„S největší pravděpodobností,“ odpověděl Sebastipol. „Ta bestie zabila jednoho z našich a musí být na oplátku zlikvidována.“

Zabíjet nebo být zabit, uvažoval Rosamunda. „Aha,“ řekl nahlas. „Nádherně jste střílel, pane,“ odvážil se říct po dlouhém mlčení. Poznamenal to se smutným, ale opravdovým obdivem a snažil se

nevidět rudé skvrny po zbytečně zahynulém Bellicosovi, které zůstaly na silnici. „A vy taky, slečno," obrátil se k Threnody.

Ta nepromluvila od chvíle, kdy se statečně postavila příšeře, a celá zrudlá hleděla za prchajícím, vzdáleným umbragogem.Teď se nadšeně usmála, spokojena sama se sebou. „Škoda, že jsem měla jen fusilu a ne nějakou větší pušku," pravil dychtivě.

Lír se Rosamundovi za jeho pochvalu lehce uklonil. „Dobrá muška je jednou z opravdových výhod tohoto ohavného přístroje," poznamenal skromně, když si sundal stenikon a zhluboka se nadechl. Několik okamžiků působil dojmem, že dostal těžkou ránu. Zpomalil, byl jako omámený a rychle mrkal. „Ale vy, mladá dámo, máte zcela jistě dobré oko," pokračoval nakonec a pořád prudce potřepával hlavou. Uložil stenikon do nenápadně vyhlížející bedničky, vyndal kapesník a několikrát se vysmrkal. „A děkuju vám oběma, že jste mi při tom tak statečně pomáhali." Uznale na oba kývl a Threnody se opět usmála. Určitě si myslela, že si už zaslouží své místo mezi muži.

Rosamunda se sebou tak spokojený nebyl. „Mrzí mě, že jsem tu směsku použil tak zbrkle, pane. Bylo to –"

„Co vás to nemá, mladý pane!" zarazil ho Sebastipol. „Myslel jste to dobře a nakonec to i dobře posloužilo. Tyhle tarbinéry dokážou nadělat neplechu i mnohem zkušenějším."

Když stoupali po Přístupové cestě, přišla jim naproti Dolorosa. Měla starost o dceru své představené. Rozpřáhla ruce a chtěla Threnody obejmout, ale dívka se naježila a s rozzlobeným syknutím banino konejšivé gesto odmítla. Dolorosa se chvilku zadívala do nebe a pak je následovala.

V bezpečí pevnosti našli Čakana a zbytek družstva. Konečně byli zachráněni a řadili se na cvičišti, jako by se právě vrátili z běžné noční služby. Hoši vypadali vyčerpaně, zmučeně, většina měla na tvářích šmouhy od rozmazaných slz. Krofton Loudil brečel ještě i teď, i když se to snažil skrýt.

Četař se je po prožitém traumatu snažil ze všech sil uklidnit. „No, chlapci, zažili jste během výcviku perné chvíle…" S očividnou úlevou obrátil pozornost k dorazivšímu Rosamundovi. „A pokud jde o vás, pane Loudale, zachoval jste se jako ten největší osel! Roztrhl bych vás jak hada za to, že jste nám hodil tu dýmovnici do cesty!

Myslel jsem, že to bude můj konec! Máte snad v hlavě řezanku? Chtěl jste nás všechny zabít?“

„To by stačilo, pane četaři,“ řekl Sebastipol a zatvářil se velmi přísně. „Víte moc dobře, že směska byla použita se záměrem zastrašit příšeru a poskytnout nám kouřovou clonu, za kterou by se nám snadněji ustupovalo.“

„Chci vám připomenout, Sebastipole,“ řekl mu Čakan zblízka do tváře, „že nováčky mám na starost *já* –“

„A já vám připomenu, Čakane, že já mám na starost *vás i je,*“ nedal se lampářský agent a postavil se na stranu Rosamundy, který to vděčně přijal.

Čakan se na Sebastipola upřeně zadíval a pak změnil taktiku. „Měl jste dobrou mušku, líre,“ řekl. „Skoro tak dobrou jako to děvče.“

Sebastipol se hlasitě vysmrkal a otočil se k Rosamundovi. Podíval se na něj sovím pohledem. „Bylo mi potěšením s vámi sloužit, pane Rosamundo.“ Zdvořile se usmál. „Já se teď musím připojit ke skupině pronásledovatelů. Obklíčíme příšeru a to bude její konec. Ještě jednou vám děkuji za vaši pomoc, pane.“ Podíval se na Threnody, která stála tiše na kraji skupiny a nevěděla, jak se zařadit. „A i vám, mladá dámo. Velmi rád bych vás měl oba s sebou při jakékoli další výpravě.“

Rosamunda byl ještě víc zmatený. Byla to velká pochvala, ale zároveň se cítil nešťastný. Jakou roli sehrál v tom, co bude nevyhnutelně Paroháčovým koncem? Zabít rohaté příšery považoval za správné a nezbytné, ale hon na Paroháče jej spíš trápil. Ve skutečnosti se nejvíc zlobil na řeznický vůz, který posloužil jako návnada. *A opravdu to bylo prasečí sádlo, co jsem cítil?*

Threnody také neodpověděla, ale stála se založenýma rukama a zvednutou bradou.

Pan Sebastipol se rychle vzdálil. Měl v úmyslu připojit se ke skupině, která se tvořila u brány. Její členové se už nemohli dočkat, až uloví příšeru, která měla na svědomí jednoho z nich. Z Traviska byl pořád slyšet vzdálený štěkot honících psů.

Čakan vmetl Rosamundovi přímo do obličeje: „Vy, pane, se *nikdy* nestanete lampářem, pokud budete svým druhům jenom překážet a ohrožovat jejich život.“

Rosamunda tiše zuřil. Udělal přece všechno, co bylo v jeho silách, aby ostatní chránil a bránil. Pan Sebastipol prohlásil, že si počínal správně; přece by nelhal. Zároveň věděl, že bude lepší mlčet. Nic by mu nepomohlo, kdyby se ozval.

„A na zítřejší volno můžete zapomenout, tyčkaři!“ zasyčel ještě Čakan. „Budete celý den rajbovat. A buďte rád, že jste si vykoledoval jen tohle. S chutí bych vám ještě přidal!“

RAJBOVÁNÍ

pořadová cvičení nácvik pohybů při pochodování, správného držení zbraně a další výzbroje. Pořadová cvičení jsou u vojenských orgánů pokládána za velmi důležitá, hlavně v armádách, kde je výcvik pěšáků velmi důkladný a provádí se tak dlouho, až provádějí požadované pohyby zcela automaticky.Ten, kdo cvičení úspěšně nezvládá, bývá potrestán, někdy velice přísně, a obava z trestu vede ke snaze dosáhnout dokonalosti.

Skupina pronásledovatelů, která konečně kolem poledního vyrazila po stopách příšery, se skládala ze skordže Joslina a dalšího skolda jménem Klement, s nímž se Rosamunda již setkal. Dále v ní byli Sebastipol, družstvo stopařů, četa záložníků a mušketýrů, psovodi a dva mezkaři s mezky, kteří nesli potřebné věci. Nikdo nepředpokládal, že by výprava měla trvat dlouho, a všichni byli přesvědčeni o jejím úspěchu.

Dolorosa se neúčastnila, což Rosamundovi připadalo divné, protože ji předtím viděl vyjít z pevnosti a bojovat s Paroháčem. Když krátce mluvila s Threnody, Rosamunda zaslechl, jak jí říká: „Necítím se dobře na takovou výpravu.“

Bellicosova smrt byla pro všechny v Železné baště těžkou ránou. Ten ostřílený veterán, kterého na penzi poslali na nejbezpečnější úsek silnice, byl přece jedním z nich. Zprávy o úmrtí lampářů na jiných úsecích k nim docházely dost často a nebyly ničím mimořádným, ale tady šlo o smrt lampáře z bašty, kde se už dlouhou dobu nic takového nestalo. Císařská vlajka byla spuštěna na půl žerdi, lampáři, pěšáci, služebný personál a dokonce i úředníci chodili se zachmuřeným výrazem ve tváři a apaticky vykonávali své povinnosti.

Při dopolední svačině a hlavně u oběda se ostatní nováčci – ti, co ráno strávili v bezpečí Železné bašty, myli se a snídali a

pochodovali, zatímco jejich kamarádi prchali před umbragogem – snažili vytáhnout z družstva Hesioda Gaety kdejakou podrobnost o útěku. Chlapci z družstva, kteří se ocitli tak blízko smrti, však neměli chuť donekonečna opakovat detaily o svém nicotném podílu na řádění Paroháče. Po prožitém otřesu se žádný z nich nepouštěl do nějakého chvástání a přehánění, ale všichni zaraženě seděli v malém hloučku v jídelně a byl na ně žalostný pohled. Threnody mezi nimi nebyla, ale držela se poblíž a ostentativně si čistila fusilu. Ostatní kluci po chvíli vzdali marné vyptávání a tlachali o tom, co asi pronásledovatelé s netvorem udělají a kdo z těch tří je nejlepší lír, jestli Klement, Sebastipol nebo Laudibus Hromada.

„Viděli jste, jak se ta potvora dral do Střev?“ prohodil Krofton Loudil tiše s pohledem upřeným do prázdna. „Myslel jsem, že jde po nás, ale zajímal ji ten řeznický vůz.“

„Třeba ji chtěli nalákat,“ soudil šeptem Hájek.

„Na to vypadali pěkně vystrašeně,“ odporoval Pilous.

„Přesně tak,“ vložila se do hovoru Threnody. „A navíc, kdo by byl takový ťulpas a vábil k sobě umbragoga?“

„Možná nějaký sebevrah,“ zabručel Štangl a s potlačovaným vztekem loupl po dívce pohledem.

„Třeba vezli orgány pro černý obchod,“ promluvil teď Rosamunda a myslel na zápach prasečího sádla, který rozpoznal.

Ostatním jeho slova vyrazila dech.

„Že by převáželi černé zboží přímo nám před nosem?“ vyhrkl pochybovačně Hájek.

Rosamunda pokrčil rameny. „Už jsem viděl, jak se pár darebáků pokoušelo propašovat revermana přes Přeslen. Vyloučené to není.“

Ostatní se na něj nevěřícně podívali a zabrali se do tichého přemítání.

Nálada chlapců z družstva Hesioda Gaety se brzy přenesla na celou četu a všichni upadli do těžkého zachmuření.

Rosamunda postupně překonal lítost nad smrtí lampáře a i představa Paroháčova brzkého konce přestala být tak mučivá. Za pár měsíců už viděl tolik umírání – násilného a neodvratného a děsivě rychlého – žádné slavné konce, jaké zažívali hrdinové sešitových příběhů. Dobrodružný život *byl* životem plným násilí. Dříve po

dobrodružství toužil, ale teď zjistil, že tak žít nechce: umírají lidé, umírají příšery a

MATKA KOULE

zůstává jen trpká chuť smutku a pochybností o sobě samém. Rosamunda se sotva dotkl jídla a nevnímal okolí. Vtom ucítil, že se někdo zlehka dotkl jeho ramene. Byla to Threnody. Dívala se na něj s nečekanou účastí, snad mu chtěla dát najevo, že chápe, na co myslí. Rosamunda nevěřil, že by toho někdo byl schopen. Kdopak by dokázal pochopit jeho smutek nad zabitím nějaké příšery?

Čakan se rozhodl, že klukům zabrání obírat se trudnými myšlenkami. Nahnal je na dvůr a museli pochodovat přes Velký luh sem a tam, levá, pravá, vlevo v bok… a strávili tím zbytek toho dne smutku. „Na zítřejší sváteční nástup se vám to bude hodit," zdůvodnil četař své počínání. Ale sám byl vzteklejší než jindy a seřval je za každou nepatrnou chybičku. „Dodržujte rozestupy a nemotejte se jak stádo mátoh! Nepiplal jsem se s váma a neřval tady skoro dva měsíce kvůli tomu, abych se teď díval na bandu jelimanů s volšovýma nohama! Pravidelný krok, jak jsem vám to ukazoval! Svižně a stejnoměrně!"

Při večeři navštívil nováčky samotný maršál. Oznámil jim, že opět zrušil nováčkovské hlídky a tiše pohovořil s každým členem družstva Hesioda Gaety. „Je těžké ztratit bratra ve zbrani, nováčku Zaknihovaný" řekl Rosamundovi mírně a laskavě a v bledých očích se mu zračil upřímný soucit. „Nestyďte se za svůj smutek a dobře si pamatujte, proč se pouštíme do boje s takovým hrozným nepřítelem."

Ale co když je nepřítel takový jen proto, že ho k tomu donutíme? vtírala se Rosamundovi neodbytná myšlenka.

„Pane maršále?" odvážil se Hájek. „Co se stalo s tím řeznickým vozem?"

Maršál se usmál. „Á, ti dva vystrašení chlapíci se až do oběda schovávali ve Střevech a pak pokračovali po Bohaté cestě. Za každou cenu chtěli být co nejdál odsud – zdaleka by nedokázali čelit nejhorším nebezpečenstvím jako vy!" Podíval se na nováčky s otcovským uznáním. „Zvládli jste to statečně, chlapci, velmi statečně!"

Odpovědí mu byly rozzářené obličeje všech, i když třeba přestáli ranní trauma.

Po jídle dostali nováčci jako mimořádný pamlsek dvojitý grog. Měl povzbudit hlavně ty, co ráno mnoho vytrpěli. Všichni připili na

Bellicosovu památku a těch zkoušených osm v duchu děkovalo, že nebezpečí přežili.

„Konec příšerám!“ vykřikl Arabis rozohněně obvyklý přípitek.

Všichni jej po něm bujaře opakovali, pouze Rosamunda jej sotva procedil mezi zuby a pak si sám pro sebe šeptem doplnil: *A zmatku v mojí hlavě!*

Čas vyhrazený večeři skončil a následovaly večerní povinnosti. Nováčci včetně Threnody se odešli do cel připravovat na zítřejší slavnostní nástup, ale Rosamunda se musel hlásit v kuchyni, kde si měl odpracovat trest. Ani hrozný útok Paroháče mu nepřinesl žádné úlevy. Celý vyčerpaný zašel do své cely a odložil si tam klobouk, kabát a vestu. Navlékl si pracovní halenu, kterou všichni nováčci vyfasovali pro běžné pomocné práce, a spěchal zpátky.

Do kuchyně to bylo z jídelny nováčků kousek. Čtyři ostré zatáčky chodbou a už jste se ocitli v obrovské místnosti s bíle vymalovanými stěnami a stropy, na nichž se ustavičně srážela pára, začouzené a tukem postříkané trámy. Vývařovnu, spíž, místnůstku, kde se mlela mouka, umývárnu nádobí a jatka měla na starost kuchařka, žena neslavně známá pod jménem Koule. Byla tlustá a boulovitá, ne o moc vyšší než Rosamunda, v šedém hábitu a se svraštělým, zpoceným obličejem, jehož věkovitost překrývala tlustou vrstvou pudru. A co hůř, rty a tváře měla nabarvené na růžovo, takže vypadala jako obstarožní karikatura dámy z lepších kruhů, jaké Rosamunda dříve potkával v lepších částech Boschenbergu.

Téměř bájný strach z této osoby dělal z rajbování výborný trest pro provinilé nováčky. Koule trůnila za dlouhým pracovním pultem zjizveným četnými šrámy. Sotva Rosamunda vstoupil do místnosti páchnoucí potem a plné páry, zpražil ho její zlostný pohled umocněný brýlemi.

„Herdek, starý Čakanec mi zase posílá nějakého tyčkařského budižkničemu drhnout nádobí!“ křikla na něj přes rámusení nožů, které něco sekaly, a vařeček, které něco míchaly. „Chodíte mi sem, hoši, tak často, že pak moje pomocnice nemají co dělat,“ dodala a sípavě se uchechtla.

Rosamunda se div nezalkl, když se nadechl ostrého, nápadně nepříjemného pachu kuchyně. Čekal, že to tu bude vždycky sladce

vonět nějakým pečivem či pečínkou: ale tam, kde vládla matka Koule, byl cítit jen omastek a nějaký štiplavý čisticí prášek. „Přišel jsem na nádobí.“

„Ano, ano, to já přece vím!“ vyštěkla na něj. „Kvůli ničemu jinému sem vy zelenáči přece nechodíte.“ Zamžourala na něj přes zamlžené brýle a několikrát našpulila rty. Vyndala malý ohmataný zápisník a listovala v něm. Otočila spoustu stránek. „Tak se podívejme, koho to tu dneska máme,“ mumlala a projížděla krátkým buclatým prstem nějaký seznam. „Devátého pulvise… devátého… Á! Tady tě mám, ty bledá chudinko,“ oznámila téměř vítězně a pak se zblízka důkladněji podívala na stránku v zápisníku. „Ale! Snad nejsi ta nová pomocnice do kuchyně?“ Dělala si z něj legraci.

„Ehm… ne, paní.“ Rosamunda se dovtípil. Ztratil zbytek sebeúcty. „Mám… mám jenom dívčí jméno.“

Koule zachrochtala, vlastně se rozesmála tím svým zvláštním způsobem. „No, to bychom ti asi měli najít pěknou zástěrku!“ Smích se změnil v chechtot.

Rosamunda stál jako zdřevěnělý a čekal, až se ta osoba přestane řehtat.

Pokývala hlavou a setřela si mastnou slzu. „Někteří z nás musejí nést těžké břímě, že?“ vzdychla. Udělala do zápisníku umaštěným špačkem tužky značku a uložila jej do záhybů své zástěry. Ukázala někam do změti výkřiků a kuchyňského lomozu a nařídila mu: „Běž tudy – nádobí je tímhle směrem a dolů po schodech. Filoména je vždycky ráda, když dostane pomocníka.“

Rosamunda si vyhrnul rukávy haleny a pustil se rušnou kuchyní. Prošel mlýnicí, kde se ve velkém hmoždíři mlela mouka a připravovala se k výrobě rychlého moučníku, malého pamlsku, který nováčkům servírovali každý den volna, o hauzdagu. Kručelo mu v břiše. Někdo možná žehral, že moučník nestojí za moc, ale jako změna monotónního jídelníčku byl na místní poměry malou lahůdkou. Rosamunda ustoupil stranou, protože pekař právě přikládal do desetidvířkové pece vévodící této velké místnosti, a vrazil přitom do jedné z pekařek, která zkoušela, jestli jsou už bochníky chleba upečené.

„Dávej pozor, prcku," napomenula ho. „Ať se mi nepřipleteš do trouby k bochníkům!"

Konečně na opačné straně místnosti spatřil obdélníkový otvor, z něhož se v chuchvalcích valila pára. Sklepní umývárna nádobí. Sešel po kamenných schodech a ocitl se u řady velkých dřevěných kádí plných napěněné, téměř vařící vody. Horkem zrůžovělé umývačky nádobí s rukama po lokty v kádi jej zpěvavě pozdravily. Vrchní umývačka Filoména mu podala namydlený hadřík. „Čím dřív začneš, tím dřív budeš hotov." Pokývla ke kádi plné špinavých talířů, hrnků a příborů.

Vznášel se nad ní roj vinných mušek.

Rajbování!

Voda byla hrozně horká, a když Rosamunda bolestí ucukl, nejbližší umývačka ho jemně pokárala. „Nebuď rozmazlená slečinka." Usmála se. „Na to si zvykneš. Z mladých tyčkařů se musejí stát ostřílení lampáři!"

Rosamunda umýval hrnce, kastroly, rendlíky, pánve, porcelánové hrnky, skleničky, příbory i kuchyňské náčiní. Pot mu kapal z čela a promáčel mu celou košili, zatímco drhl mastnotu a připečené zbytky jídla. Voda se změnila v odpornou, vlažnou polévku, kterou bylo třeba opět vyměnit za vařící. Přelila se z měděných kotlů a přidalo se do ní několik hrstí červeného mýdlového prášku. Umývačky utíraly čisté talíře, rovnaly je do sloupců a rychle odnášely na místo.

Při práci přetřásaly klípky a brblaly. „…Vidělas, co *ta nahoře* dneska nechala přivézt?" rozčilovala se jedna z žen, kývla bradou ke stropu a ještě palcem ukázala směrem, kde se pravděpodobně nacházela Koule. „Vždycky jsme byli zvyklí jen na to nejlepší, ale *ona* teď rozhoduje, co se bude jíst. Akácie říká, že *ona* teď bere tu hrozně levnou pšenici, co vypadá spíš jako otruby, z Doggenbrasu! To je nehoráznost!"

„Pche!" řekla pohrdlivě další z nich. „Kousek od nás v Sundergridu jsou pole plná kvalitního obilí a ona nechává dovážet takový šmejd až od Krvavýho moře! A to všechno kvůli té držgrešli Ódiusovi Pódiusovi!"

„Svatá pravda! Je tu sotva tři roky, ale tváří se, jako by mu tady všechno patřilo!“

„Nebo si to aspoň přeje!“ přitakala rozhorleně první pomocnice.

„Jo jo, je to tak,“ souhlasily horlivě ostatní.

Rosamunda umýval nádobí asi hodinu, ruce měl rozmočené a znecitlivělé vařící vodou, takže se mu velice ulevilo, když mu Filoména oznámila, že svou práci udělal a může jít. Jako by z něj všechno spadlo, vyběhl svižně po schodech umývárny a už se nemohl dočkat, až si odpočine ve své cele.

Radoval se však předčasně.

Když Koule objevila šťastného nováčka, který neměl co na práci a chystal se odejít, popadla ho svou těžkou paží kolem ramen, otočila ho a vedla k obrovskému ohništi s řadou řetězů a neforemných pák. Rosamunda se dusil v těžkém chomoutu její sádelnaté končetiny. Natahoval krk, aby unikl nepříjemnému pachu jejího květinového parfému smíšenému s potem. Před ním se tyčil obrovský kotel sundaný z háků v ohništi.

„Teď si vlezeš dovnitř,“ poručila Koule a ukázala na obří kotel, „a vydrhneš ho, až se bude celý lesknout.“

Nováček si kotel prohlížel s vykulenýma očima a srdce mu padalo do kalhot. Jeden z kuchařů ho nadzvedl a pomohl mu vlézt dovnitř a tam Rosamunda s hrůzou zjistil, že kotel je ještě teplý od vaření. Měl uvnitř oškrábat letitý připečený škraloup malým nožem na máslo a starým kartáčem. Celý skrčený drhl kotel, až z něj lil pot, a nepřestával se děsit pomyšlení, že na něj zapomenou a nalijí mu na hlavu nějakou páchnoucí polévku z rybích hlav. Sekal do škraloupu držadlem kartáče a za chvíli se mu pod nohama vršila pěkná hromádka připálených oškrabků. Najednou ucítil, že ho někdo zvedá a výhled na začouzený strop kuchyně mu zaclonila kamenná římsa ohniště. Oni ho uvaří!

„Haló! Haló, vy tam! Já jsem tady!“ zařval vyděšeně. *„Jsem v kotli!“* Kotel se překlopil na stranu a Rosamunda se z něj vykutálel na břidlicovou podlahu. Byl celý polepený zuhelnatělými oškrabky, měl je na obličeji, na rukou i na oblečení.

„Určitě bys byl moc dobrý, mladíku,“ šklebil se na něj kuchař, „ale tvoje boty by asi nebylo snadné rozkousat.“

Rosamunda se ještě trochu třásl, ale vděčně se zasmál s ním. Oprášil se a došel k židli, na níž trůnila Koule. Kuchyně se mezitím skoro vyprázdnila, jak zaměstnanci dokončovali práci a trousili se do svých pokojíků spát. Rosamunda doufal, že také bude moci odejít.

Koule si ho měřila zpoza dvojitých brýlí, ve kterých se odráželo světlo, a několikrát našpulila rty. „Co teď s tebou, he?“ zabručela. „Co teď s tebou… aha, už vím,“ řekla nakonec ta hora sádla v ženské podobě. „Potřebuju, abys staré hodné matce Kouli prokázal laskavost. Co ty na to?“

„C – co bych měl udělat, paní?“

„No, jenom mi vynést takovou maličkost do schodů, to je všechno.“

„Já… ehm…,“ koktal Rosamunda.

„Nebo mám říct milému Čakancovi, jak jsi neochotný? Ráda bych tě tu měla na pomoc častěji.“ Koule mu věnovala uznalý pohled. Rosamunda něco přiškrceně zahuhlal.

„Mám to asi pokládat za souhlas, viď?“ Kuchařka se zlomyslně zašklebila. „To jsi hodný.“

S těmi slovy ho vyvedla z kuchyně a došli na malý obdélníkový dvoreček, o kterém Rosamunda předtím vůbec nevěděl. Byl jako dlaň, vmáčknutý mezi vysoké zdi Železné bašty a dopadalo sem trochu světla z kuchyňských dveří a úzkých oken. Vysoko nahoře bylo vidět kousek oblohy a pár hvězd – namodralá Getsemené, ta nejjasnější, na Rosamundu tiše mrkala. V houstnoucí tmě poznal, že to místo sloužilo jako chlívek a jatka zároveň. Držel se tam pach prasečího potu, lanolinu, hnoje a krve smíšený s kouřem vycházejícím z pánve na řežavé uhlí. Stál u ní nějaký muž, ohříval si ruce a zápach mu očividně nevadil. Na sobě měl pruhovanou zástěru přepásanou řemenem, který přidržoval nebezpečně vyhlížející nože na porcování masa – byl to řezník.

Koule zamířila k němu. „Dobrý večer, Slarksi,“ pozdravila jej co nejpřívětivějším tónem. „Dejte můj balíček tomuhle mladíkovi.“

„Jak myslíte, matko.“ Slarks zaváhal, pochybovačně si Rosamundu změřil od hlavy až k patě a pak přinesl ten „balíček.“ Hekal při tom a předal náklad rovnou do rukou mladého nováčka. „Pozor, mladej – možná to pro tebe bude dost těžký!“

Rosamunda nejistě a neobratně převzal jakýsi pytel a čekal, že pod jeho tíhou klesne. Ucítil silný prasečí pach, v pytli něco podivně čvachtalo, ale těžký nebyl.

Řezník si Rosamundu zkoumavě prohlížel. „Jsi malý, ale sílu, koukám, máš.“ Ukázal na pytel a spiklenecky mrkl. „Nebudeme mít tento týden polívku, že?“

Rosamunda vůbec nechápal, oč jde.

„Tak a za mnou, siláku, za mnou!“ Koule vedla Rosamundu zpátky přes kuchyň a mlýnici až k řadě spíží. Došli k té nejvíc nalevo, tam se kuchařka zastavila a štrachala někde u zadní zdi. Za pytli pšenice a ječmene byla nějaká červená dvířka, pobitá železem a zamčená. Koule vyndala velký klíč, odemkla, sundala ze zdi lamperku a vedla Rosamundu do malé, chladné místnůstky. V ní byly uskladněny všechny pamlsky a vzácné pochoutky pro vyšší šarže – a hlavně pro vrchního úředníka. Sáčky, pytle, krabice, plechovky a sklenice byly označeny papírovými štítky, na nichž bylo napsáno, co obsahují: broskvový, švestkový, meruňkový kompot, malé černé rybičky a spoustu dalších věcí, které Rosamunda v mihotavém světle nestihl rozpoznat, protože spěchali dál. Na okamžik se zastavili před skříní na maso a několika obrovskými kameninovými hrnci s neznámým obsahem.

Kam asi jdem? uvažoval.

Hrnce zčásti zakrývaly další dvířka, do nichž se stařena taktak vtěsnala. Odemkla je dalším klíčem a rázně chlapce postrčila vpřed.

Rosamunda si nejdřív myslel, že se ocitl v nějaké kredenci, ale když ho Koule popostrčila svou lamperkou ještě dál, zjistil, že je to nějaké odpočívadlo schodů. Úzké dřevěné schodiště vedlo jak nahoru, tak dolů. Bylo tajné – důvtipně vystavěné v mezeře mezi zdmi, spoře osvětlené špatně udržovanými lamperkami připevněnými k sloupkům zábradlí.

„Tahle ošklivá skulina tě dovede přímo tam, kam potřebuješ.“ Koule poklepala dlaní na zábradlí. „Pěkně dlouho se tudy procpávám nahoru a pořádně mě od toho bolí,“ řekla a poklepala si zlehka na pravý bok. „Víckrát tam raději nepolezu.“

Schodiště bylo tak uzoučké, že Rosamunda žasl, jak se tam Koule vůbec mohla dostat.

„Proto jsem si tě zavolala a tudy vyneseš ten pytel. Jdi po schodech, až dojdeš ke dveřím, kde schody končí. Pořádně se do nich opřeš a vejdeš dovnitř. Po levé straně uvidíš dveře k chirurgovi. Jsou tmavě červené a pobité železem. Zaklepej třikrát, pak udělej pauzu, pak zase třikrát, pauza a ještě dvakrát.“

Rosamunda si nejistě nadhodil náklad. „K chirurgovi?“ zeptal se, celý zmatený. „Myslíte tím Násosku?“

„Jo!“ utrhla se na něj. „A řekni mu, když se zeptá – a já vím, že se zeptá,“ naléhala tlustá kuchařka a pot promísený s pudrem jí teď na čele tuhnul, protože na schodech byla zima, „že matka Koule je už moc stará na to, aby běhala jako nějaký poslíček po zadním schodišti, a že má po krk těch hnusných, zaprášených, strmých a úzkých schodů. Že se jí zdálo vhodnější poslat mě – tedy tebe, hochu – místo ní.“

Rosamunda váhal.

„Tak šup nahoru!“ Příšerně se na něj zašklebila.

To mu stačilo. Začal stoupat po schodech. Každý schod byl o kousek vyšší, než mu bylo příjemné, musel hodně zvedat nohy a schody pod jeho váhou nesouhlasně vrzaly.

Jeden – dva – tři – čtyři – pět – šest – sedm – osm – devět – deset, počítal si polohlasně, *otočka!*

Schodiště se při každém kroku trochu zachvělo. Mezi stěnou z hrubého kamene a vratkým zábradlím nebyl ani kousek místa, který by umožňoval pohyb rukou. *Koule si tu musela připadat jako sardinka, než se vyškrábala nahoru.*

Rosamunda odhodlaně zatínal zuby, stoupal zatuchlým, prašným přítmím, nepřestával se divit, že to tajné schodiště existuje, a říkal si, kolik lidí v Železné baště o jeho existenci vůbec ví. Třeštil oči, aby v chatrném světle lépe viděl, a hodil si pytel na záda. Něco měkkého a tupého mu pořád bouchalo a naráželo do ledvin.

Jeden – dva – tři – čtyři – pět – šest – sedm – osm – devět – deset… Otočka!

Dál a dál, výš a výš. Jak stoupal, chlad sílil a tma houstla.

Na odpočívadle u špinavé zelené lamperky položil břemeno na zem. Jak nabíral dech, rostla v něm zvědavost.

Dloubl špičkou boty do pytle. Ten se zakymácel a ozval se tichý, mlaskavý zvuk.

Dodal si odvahy a rozvázal šňůru, cestou se uvolnila a potřebovala utáhnout – aspoň si to tak říkal. Rozvázaný pytel zůstal zplihle ležet.

Zvedl jej blíž ke světlu a nakoukl dovnitř… a s přidušeným výkřikem couvl.

Z pytle na něj upřeně hledělo nějaké oko.

Rosamunda se s odporem odtáhl. Oko nezamrkalo, nepohnulo se, nemělo v sobě jiskru života. Trochu roztřeseně pokračoval ve svém průzkumu. Podruhé nakoukl do pytle, opatrně, ostražitě, a zase to oko uviděl – tmavé oko bez výrazu a světlé čelo porostlé krátkými, bílými štětinami… a tupý rypák s širokými nozdrami. Prasečí pach teď byl silný.

Když se podíval pozorněji, zjistil, že je to skutečně prase – alespoň tedy jeho hlava – položená na rosolovité hromadě střev. Zkřivil obličej. *K čemu může chirurg potřebovat prasečí hlavu?* Zavázal pytel a snažil se co nejlíp napodobit původní uzel. Někde četl, že se lékaři a chirurgové rádi cvičí v šití na částech mrtvého prasete. *Možná chce hlavu pitvat, aby věděl, co je uvnitř?* Rosamunda vlekl pytel o několik desítek schodů výš, teď mu to bylo tím nepříjemnější, když věděl o jeho ohavném obsahu, tak držel náklad co nejdál od těla.

Konečně schody končily u čtvercových dveří.

Tiše vydechl úlevou a znovu nabral dech.

Na dveřích před sebou neviděl žádnou kliku, držadlo ani zámek, byly to jen dva obdélníky z fortelného dřeva, dost široké, aby se jimi Koule protáhla. Opřel se o ně, ozvalo se *klap* a *cvak*, až sebou polekaně škubl, a dveře se s vrznutím otevřely. Škvírou bylo vidět, že místnost za nimi je lépe osvětlena. Rosamunda s úlevou popadl pytel, protáhl se dovnitř a uvědomil si, že ty dva dřevěné obdélníky jsou ve skutečnosti vchodem do úzké, bíle vymalované chodby. Na protějším konci byly ty červené dveře, o kterých Koule mluvila. Co dělá Násoska na takovém odlehlém místě? Špinavými tabulkami malého okna vsazeného do téměř metr silné zdi viděl mrazivou noc,

jasné nebe poseté hvězdami nad šedou masou střech Železné bašty a za ní tmavý obrys nízkých kopců u Strakatého lesa.

Zaklepal tak, jak mu Koule poručila: třikrát, třikrát, dvakrát. Za dveřmi neslyšel žádný zvuk a začal doufat, že by prostě mohl položit pytel za dveře a vrátit se do kuchyně. *Nebude už brzy večerka?* Jeho úkol bude určitě tímto splněn.

Dveře se pomalu otevřely.

Rosamunda zpozorněl.

Majitelka bytu s pozvednutou lamperkou a plochým, kulatým obličejem si jej nepřátelsky prohlížela. „No?“ Úzké rty se jí zavlnily. Tohle určitě nebyl Grotius Násoska. Byla to ta ošetřovatelka.

Řekl směleji, než se cítil: „Posílá mě matka Koule.“ Zvedl pytel. Mám tu něco pro pana Násosku.“

Pro tebe je to pan *chirurg* Násoska, mladíku!“

„*Pro pana chirurga Násosku,*“ opakoval Rosamunda poslušně.

Žena se podezíravě podívala do dlouhé úzké chodby. „Zůstaň tady,“ poručila a sukně jí zašustila, jak se otočila a přivřela dveře. Rosamunda viděl škvírou dovnitř. Lamperka vrhala strašidelné stíny, když žena přecházela místnost. Uslyšel vrznutí dalších dveří, pak se zavřely a nastalo ticho. Potichoučku strčil hlavu do pootevřených dveří. Ve špatně osvětleném pokoji stál dlouhý, nízký stůl, po obou stranách měl vyhloubený mělký žlábek, který vedl do zazátkovaného odtoku na konci. Vedle stolu na podlaze stál džber s hoblinami. Mezi stolem a zatemněnými okny ve zdi vpravo byla dřevěná figura lidského těla v životní velikosti s odnímatelnými porcelánovými částmi. Nejdřív si s úlekem pomyslel, že je to nějaký nemocný člověk odpočívající v koutě. Když pochopil, oč jde, chvilku si figuru s hrůzou prohlížel. A ještě horší bylo, když na protější zdi spatřil úhledně rozvěšené vysoké obrazy podivně utvářených lidí, z nichž každý měl zčásti odstraněnou kůži nebo některou část těla nebo byl v nějakém stadiu rozpadu. Rosamunda nechápal, že někdo v tak strašném prostředí nepřijde o rozum.

Pootevřel dveře ještě o kousek, jeho nutkání uvidět víc bylo silnější než strach, že bude přistižen.

Na stojanu u dveří ležel podnos se sametem vyloženými kazetami, ve kterých byly úhledně vyrovnané nástroje k řezání masa

či k jeho spojování, nástroje podobné dlátům a určené k mrzačení. Vedle nich ležely svitky roztřepené tkaniny, v nichž rozpoznal obvazy, a dlouhé metry nití, určitě používané k sešívání otevřených ran. Nad tím vším visela řada lamp se zrcadlovými stínítky, která odrážela a zesilovala světlo, když lampy svítily.

Rosamunda udělal krůček dovnitř. Mezi okny stála ponurá knihovnička, v policích ležely pečlivě srovnané hromádky papírů zatížené sklenicemi a baňkami s vymáčenými exponáty: scvrklá embrya nerozpoznatelných živočišných druhů, svraštělé oční bulvy, seschlé orgány. To vše se pomalu, zvolna kazilo, tu a tam se v lihu utvořila malá bublinka a vyplula na hladinu. Byla tam i malá řádka knih. Rosamunda se v přítmí snažil rozluštit jejich tituly: *Fantasmagorie* či nějak podobně, na hřbetě nejtlustší z nich bylo napsáno *Ex Monsteria*. Od Křampalína se naučil dost, aby věděl, že to jsou zvláštní knihy o zakázaných tématech, které běžný chirurg nepotřeboval číst – a Rosamunda si přál do nich aspoň nahlédnout.

Ze sousední místnosti uslyšel Násoskův hlas. Hlasitý a rozzlobený. Vycouval ze dveří zpátky na chodbu a zahlédl přitom něco hrozného: hned za dveřmi místnosti byla v rámu napnutá stažená lidská kůže. Leskla se, jako by byla čerstvá. Lekl se a tlumeně vykřikl, couval a klopýtl.

V místnosti se rozsvětlilo a za pootevřenými červenými dveřmi se ozvaly rázné kroky. Dveře se otevřely dokořán a stál v nich Grotius Násoska v hnědé kožené zástěře potřísněné tmavohnědými šmouhami. Blízko obličeje držel lamperku. Vypadal rozzuřeně.

„Já… jsem vám přinesl toto, pane," koktal Rosamunda a zvedl ohavný pytel. „Od matky Koule."

Násoska pytel převzal, podíval se přes rameno a na okamžik jeho pohled utkvěl na stažené kůži – ale hned se zase vrátil k Rosamundovi. „Kde je ta Koule? Proč poslala *tebe?"*

„Myslím, že je dole v kuchyni, pane. Říkala, že ji dnes tak bolí bok, že nemohla vyjít do schodů." Vyřídil vzkaz, jak mu bylo poručeno.

Násoska při jeho slovech pevně stiskl rty. Oči se mu zúžily do úplných štěrbin.

„Aha,“ řekl po dlouhé odmlce. „A ty jí děláš poslíčka, je to tak?“

„Já… já j-jen udělal, c-co mi poručila, pane,“ blekotal Rosamunda.

„Opravdu? A kudy ses sem dostal, hochu?“ Chirurgův hlas zněl zlověstně a ostře. „Kdo tě viděl?“

Rosamunda se snažil skrýt svůj strach. „Při-přišel jsem p-po schodech, pane,“ řekl přiškrceně a ukázal za sebe k sotva rozeznatelným dveřím, podobným dvířkům od skříňky. „My-myslím, že mě nikdo neviděl, pane.“

„Aha.“ Násoska se poškrábal na krku. „Počkej tady,“ poručil mu rychle a dveře se zavřely, tentokrát úplně. Za okamžik se otevřely.

„Až zase Kouli uvidíš, dej jí tohle.“ Násoska Rosamundovi podal zapečetěný složený list. „To je moje odpověď.“ Tajemně se usmál. „Ona už bude vědět.“

Vzadu ve ztemnělé ordinaci něco bouchlo. Ozval se krátký, přidušený výkřik a tlumené, šílené blábolení.

„Teď běž. Tak honem, pospěš si! Pacienti mě potřebují.“ Chirurg popadl Rosamundu za loket a hnal ho zpátky ke skrytým dvířkům.

„A nezapomeň dát té zmalované bábě ten dopis,“ připomněl mu, když se Rosamunda chvatně protahoval otvorem ve zdi, až se při tom praštil do hlavy.

Nováček nepotřeboval dalších pobídek. Uháněl dolů po schodech, celý udýchaný je bral po dvou i po třech, dokonce se odvážil přeskočit celou desítku, tak se bál, a schodiště se nebezpečně třáslo. Prasečí hlavy. Stažená kůže. Tajné schodiště. *Co to všechno má znamenat?*

Bylo krátce před večerkou a v kuchyni takřka nikdo nezbyl. Jen noční směna zůstala, aby uvařila na ráno a napekla chleba k snídani. Koule seděla na svém trůně a čekala na něj. „Dal jsi chirurgovi ten pytel?“ zasyčela.

„Ano.“

„Vyřídil jsi vzkaz?“

„Ano.“

„Nu?“ Zašklebila se ještě víc, mastný obličej se jí leskl. „Co říkal na tu změnu?“

„J-jenom ‚aha‘?“

„To je všechno?“ Popadla Rosamundu za propocenou halenu. „Jenom ‚aha‘?“

Rosamunda se od ní odtáhl. „A řekl mi, abych vám předal tohle.“ Koule pomalu vzala složený list, přečetla si jej a úplně zešedla. Všiml si, že se vrstvy pudru zvýraznily na nyní pobledlém obličeji a dělaly jí ošklivé skvrny.

Zašoupal nohama a Koule se na něj přísně podívala.

„Můžeš jít,“ štěkla.

Nováček váhal.

„Můžeš jít, máš volno! Běž! *Zmiz!“* Už tě nechci vidět!“ křičela kuchařka a mávala mu papírem před obličejem. Rosamunda vyrazil z kuchyně.

„*Zhasínat!“* uslyšel, když vešel do své cely. Rychle zavřel dveře a stáhl lamperku. Svlékal se v nastávající tmě. Bez haleny a bez košile vyklouzl na chodbu. Třásl se zimou, ale důkladně si ve společném umyvadle ledovou vodou smýval pot a kuchyňský zápach. Mrazivý a pošetilý strach, že se k němu něco zezadu plíží, jej přinutil nechat mytí a uhánět zpátky do cely. Tam se celou noc třásl na studeném kavalci, ale předtím ještě důkladně zabarikádoval dveře nočním stolkem.

SLAVNOSTNÍ NÁSTUP

augusta stojí v čele jedné kalendářské klávy; obvykle žena určitého společenského postavení, třeba šlechtična se sociálním cítěním. Aby kalendářky mohly působit na své okolí, potřebují peníze a politický vliv. Ty, které stojí vysoko na společenském žebříčku, se s obojím už narodí. Pokud kláva nemá ve svém čele a středu šlechtice či alespoň sponzora, bývá opomíjena. Hned za augustou stojí lauda, její mluvčí a prodloužená ruka. Má-li augusta dobře zorganizovanou a schopnou klávu, může být obávanou a vlivnou osobou v císařské společnosti a politice.

Rosamundu probudilo dunivé bouchání na dveře cely. Nějaký hrubý hlas křičel: „Lampu! Světlo na vaši cestu! Vstávejte, vy lenoši! Do práce – už je den!“

Trvalo několik nepříjemných okamžiků, než si uvědomil, že se nevaří zaživa v obrovském, bezedném kotli, ale leží natažený ve zmuchlaných pokrývkách na boulovité matraci naplněné koňskými žíněmi v ledové cele v přízemí císařské pevnosti Železná bašta. Když uslyšel hudrování a kašlání ostatních probouzejících se nováčků, které k němu doléhaly otvorem mezi celami, odtáhl noční stolek ode dveří. Hned mu v hlavě vyvstala mučivá otázka: *Co jsem to viděl v Násoskově bytě? Vědí ostatní, že má tam nahoře pokoj? A ty divné a nebezpečné knihy… a co ta stažená a napnutá kůže? Mám o tom někomu říct? Ale komu to říct?* V té chvíli mčl před sebou větší problém a ten zahnal dotěrné otázky: slavnostní nástup mužstva, neboť byl den volna.

Tento obřad se konal v Železné baště každý hauzdag. Šlo o starý, zavedený zvyk, který museli dodržovat všichni v pevnosti, kdo byli v císařských službách. Každé ráno o hauzdagu napochodovala posádka bašty na Velký luh a nastoupila před hlavní budovu v plném lesku své výzbroje a výstroje, nechyběly při tom ani vlajky. Čekaly je dvě a půl hodiny pochodování a proslovů a smyslem všeho bylo ukázat sílu mužstva. Rosamundu tyhle přehlídky otrávily již brzy

poté, co zde začal sloužit. Kdysi tolik toužil něco takového vidět: sešikované vojsko, jako by mělo každou chvíli vytáhnout do bitvy. Ale dívat se na to byla jedna věc, a účastnit se toho pochodování druhá. Pochodovat na slavnostní přehlídce znamenalo těžký úkol s nejistým výsledkem, protože každý pohyb musel být proveden předpisově a bez chybičky, jinak vás čekal trest.

Rosamunda seděl na kraji kavalce, třásl se zimou a beznadějným pohledem přehlížel svou nepřipravenou výstroj. Kovové části se musely vycídit hlinkou a kamaše vykartáčovat, boty a opasek přetřít černým krémem a vyleštit. Včera mu odepřeli možnost dát si věci do pořádku, takže se musel pokusit stihnout to teď, což znamenalo vynechat snídani. Sklesle poslouchal, jak ostatní nováčci po jednom či ve dvojicích dupou na schodech a odcházejí do jídelny.

V otevřených dveřích jeho cely se objevila Threnody, už byla umytá a najedená, oblečení měla bez poskvrnky.

„Dobré ráno, lampáři," poznamenala s pohrdlivým úšklebkem. „Vidím, že nejsi připraven." Začichala nevětraný noční odér cely a nakrčila nos. „Nepoužil tě někdo místo hadru na vydrhnutí sudu od sádla?" protáhla afektovaně s nosovým přízvukem.

Rosamunda zrudl jako rak.

„Měl bys sebou hodit, nebo to nestihneš," pokračovala jízlivě. „Už jsem slyšela, jak to tady chodí: dostaneš důtku, postaví tě před vojenský soud a budou tě natahovat na kateřinské kolo, když nebudeš jako ze škatulky." Zavrtěla hlavou.

Rosamunda věděl, že ho chce maličko potrápit, i když s jistotou mohl čekat další trest v podobě rajbování, kdyby se objevil na přehlídce neupravený.

Threnody vzdychla a založila si ruce v bok. Sledovala, jak Rosamunda s námahou stele kavalec. „Nech toho, lampáři!" poručila mu. „Já to udělám. Raději se věnuj svým svršků̊m."

Zručně se pustila do práce. Byl to malý zázrak, jak úhledně dokázala složit přikrývku, napnout prostěradlo a uhladit polštář. Rosamunda dosud netušil, že jeho kavalec může vypadat tak vzorně. Všechny zbytečnosti narovnala do nočního stolku, potřebné věci postavila do úhledné řady na malou stoličku v rohu. Rosamundova cela nebyla ještě nikdy v tak přehledném pořádku.

LADY VEY

„Nástup na kontrolu!“ ozval se hlas desátníka Benedikta. Bylo slyšet chvatné dupání mnoha nohou, jak se nováčci vraceli z jídelny, či kde právě byli, do svých cel.

Threnody vyšla ze dveří bez jediného slova a ani se neohlédla.

Rosamunda zápolil s přezkami a knoflíky, ve spěchu se dooblékl, honem si navlékl ještě vyztuženou vestu a bandelír. Zuby si přetřel cípem prostěradla, vlasy prohrábl prsty a postavil se do pozoru u dveří. Taktak to stihl.

Čakan sklonil hlavu, než vešel do jeho cely, rozhlížel se uvnitř a snažil se nedat najevo sebemenší překvapení nad vzorným pořádkem. Důkladně zkontroloval kavalec, podíval se, jak je napnuté prostěradlo. „Všechno v pořádku, nováčku Zaknihovaný,“ řekl nakonec, když ještě nahlédl do každého rohu mrňavého příbytku. „Tak to má být. Přesuňte se na Zadní cestu a připravte se na nástup.“

Rosamunda se připojil k ostatním. Čekali na Cypřišové cestě lemované stromy, na jižní straně pevnosti. Zřetelně zašeptal Threnody „díky“, na což mu odpověděla sotva znatelnou úklonou. Pak nasadila vážný výraz, protože Čakan obcházel nováčky a kontroloval jejich výstroj. Načež zavelel a vedl svou dvaadvacetičlennou skupinu na Velký luh. Tam se nováčci zařadili na konec útvaru. Před nimi stála ve vzorně uspořádaných řadách většina obyvatel císařské pevnosti Železná bašta. Byli zabaleni do plédů, aby jim nebyla zima.

Lampářů bylo velmi málo – ani ne celá četa, třebaže se k nim přidali i sodovkáři. Radili se a pochodovali společně s pěšáky, dělostřelci a thaumatéry. Většinu zdatných lampářů poslali na východ, kde jich bylo potřeba, aby nahradili neustálé – a vzrůstající – ztráty z různých baráků. Přesto tu stála malá skupina již postarších lampářů s hrdě vztyčenými fodikary, v zářivých barvách červené, zlaté a bílé – barvách Hakobínského císařství –, s černými tříroháky. Jen Assimus a Puttinger vypadali trochu staře a unaveně, sotva zvládali požadované figury.

Po levé straně nastoupených vojáků stála opravdová armáda úřednického personálu: vyšší úředníci, nižší úředníci, registrační

úředníci, písaři, tajemníci, pomocní úředníci, pracovníci z kartotéky. Při každé přehlídce si Rosamunda stále více uvědomoval, že ubývá lampářů a přibývá úředníků.

Z korun borovic u důstojnického parčíku krákali havrani, štěbetali vrabčáci a na cimbuří hopkali a rámusili kominíčci a rozzlobeně přihlíželi, co se dole děje. Tenké vlajky, které vlajkonoši nesli před každým útvarem, se třepotaly a účastně pleskaly ve větru prohánějícím se po Luhu. Nad bránou zavěšená císařská standarta se k nim přidávala hlasitějším plácáním.

Pri úplně první přehlídce se Rosamunda celý chvěl rozčilením při pouhém pohledu na tolik lidí, při zvuku rázných, sjednocených kroků vojenských bot po štěrku a pronikavém troubení křídlovek a píšťal. Nyní si na tuto vojenskou podívanou zvykl. Překvapovalo ho, jak rychle dokázal přivyknout tak ohromujícím divům a považovat je za běžnou součást pracovního dne.

Všichni vojáci a jejich velící důstojníci se teď shromáždili na Velkém luhu, oblečeni ve svátečních uniformách.

„Pó-zor!“ křikl hlavní šikovatelTacfarnias.

Zarachotily zbraně a zašoupaly podrážky. Vojáci i úředníci se postavili do pozoru a nejvyšší důstojníci si pyšně vykračovali jako pávi na dočasnou tribunu – stavěla se každý hauzdag jen pro tuto příležitost – a postavili se před svědomitě seřazené vojsko. Úkolem nejvyšších šarží bylo promluvit jeden po druhém k nastoupenému mužstvu, první byl samozřejmě maršál lampářů. I když měl vysoký šlechtický titul, svou vojenskou strohostí se lišil od mnohých, kteří jej doprovázeli na tribunu. Stáli rovně jako svíčky a jejich drahé, přepychové a okázalé uniformy z některých často dělali víc, než čím skutečně byli.

Maršálův hlas moduloval vítr, jeho slova narušovalo štěbetání ptáků. Maršál mluvil nahlas a sebejistě o podrobnostech obvyklých úkolů v Železné baště, o věcech, které téměř každý už slyšel několikrát. Připomněl jim, aby své povinnosti vykonávali poctivě, mluvil o nutnosti být bdělými, mít zájem o druhé a vážit si jich. Mužstvo uctivě naslouchalo, protože většinou svého drahého maršála milovali a věděli, že je potřeba tyto věci připomínat. Ale všichni

opravdu zpozorněli ve chvíli, kdy maršál zavedl řeč na znepokojivé chování příšer.

„Tyto teroskády jsou nyní stále častějším problémem," řekl vážně. „Téměř denně přicházejí zprávy o nových událostech a lidé mě žádají o pomoc. Včera jsem se dozvěděl, že celá druhá lampářská hlídka v Jasanové pevnosti byla před šesti dny bez milosti povražděna a podobně se stalo lampářům na úseku Patrisu. Dnes jsem se dozvěděl, že příšery napadly rodinu za bílého dne u hradeb Mírumilova." Mezi lampáři a pěšáky se ozvalo pobouřené bručení, úředníci zůstali zticha. „A nepochybně všichni víte o napadení, jehož svědky byli před pěti dny naši vlastní, sotva vycvičení nováčci." Mručení zesílilo, byl to důkaz solidarity a nelibosti. „A včera jste sami byli svědky – včetně mě – konce jednoho z našich chrabrých veteránů, který se dostal do spárů zrůdné bestie!"

Mručení přešlo ve výkřiky.

„Jak se ti paskřivci opovažují!"

„Však my jim ukážeme, jen počkejte!"

„Milí bratři!" Maršálův pevný hlas je ztišil. „Od nejvyššího důstojníka až po toho nejnižšího lampářského chlapce musíme stát při sobě – a my budeme. Už dlouhé věky vedeme neúnavný boj. Lidstvo zůstane zachováno tím déle, čím déle budeme *stát při sobě.* I v této chvíli spolehlivá skupina pátrá po bestii, která zahubila našeho bratra, a my budeme také neohroženě dál zajišťovat bezpečnost a průchodnost našich silnic. Lampáři! To my jsme ten ochranný val mezi našimi spoluobčany a řádícími příšerami: my jsme ta skupina statečných, která musí vždy osvětlit cestu! Naše heslo je *Kázeň a pořádek!"* zvolal a od úst mu vyrazil obláček páry, hrdě zvedl bradu a v očích mu výhružně zablýsklo.

„Kázeň a pořádek!" ozvalo se ze stovek hrdel před ním, Rosamundovo nevyjímaje.

Maršál se na ně usmál s otcovskou přísností a vrátil se na své místo na začátku řady nejvyšších důstojníků. Po něm vystoupil velitel pěšáků s rozhorleným monologem. Následovali nejvyšší úředníci s parukami, jejichž lokny jim sahaly až do půli zad: proviantní důstojník, správce vojenských zásob, dozorce staveb. Všichni si stěžovali na nějaké nepodstatné detaily své práce a utápěli

se ve slovíčkaření. Úplně poslední promluvil vrchní úředník. Se sladkou uhlazeností a křečovitým úsměvem drmolil cosi o novém administrativním opatření, které bude vyžadovat jiný způsob zaznamenávání výměny hlídek. Občas říkal věci, jimž Rosamunda nerozuměl, ale mezi úředníky vzbudil velký ohlas a všichni se vědoucně usmívali. Po Železné baště se šuškalo, že vrchní úředník je miláčkem všech zdejších byrokratů. Vzhlíželi prý k němu nejen jako k nejvyššímu nadřízenému, ale jako ke géniovi neustálých administrativních novot. Jeho jedinou radostí bylo šťourat se v podrobnostech řízení a vylepšování systémů, které už fungovaly. Svou zálibou v úřednickém slovíčkaření o pevnosti i hlavní silnici – jak Rosamunda jednou zaslechl z brblání Assimuse a Bellicose (když ještě žil) – se Pódiusovi Wimprovi dařilo kormidlovat chod pevnosti líp než přepracovanému maršálovi.

Poblíž vrchního úředníka stál – jako vždy – Laudibus Hromada. Číhal vzadu na tribuně a přehlížel shromáždění přimhouřeným, zkoumavým pohledem. Rosamunda byl v jedné chvíli přesvědčen, že se na něj lžičtenář upřeně dívá svýma očima, které odhalí každou lež. Bylo to něco jako výslech na dálku: když Hromada zjistil, co potřeboval, podíval se na někoho jiného a pokračoval ve své hře.

Strakatě šedá obloha se toho dne táhla od jednoho horizontu k druhému jako střecha. Pod ní pluly menší kupovité mraky hnané po nebi jižními větry a zvyšovaly dojem stropu, ke kterému stoupá pára. Byly to studené mraky, ale nepřinesly déšť. Vítr přihnal sotva znatelný pach Klotu od velké zátoky na jihu. Rosamunda se zhluboka nadechl sladkokyselé vůně a byl by přísahal, že slyší vzdálený nářek racků, elegantních ptáků, pátrajících po potravě na jižním pobřeží. Ta velká, beznadějná touha sloužit na moři ho v nitru tížila jako porce studené ovesné kaše.

Plesk! ozvaly se vlajky ve větru.

Od brány zaslechli křik strážných, který přerušil šveholení vrchního úředníka. Bronzová brána se otevřela a dovnitř rychle vjel přepychový červenohnědý kočár. Byl to dyfr, malý kočár tažený dvěma koňmi, postranice měl zvednuté a střechu sklopenou.

„Přímo hleď, vy zevlouni!“ křikl Čakan, když se pár kluků obrátilo.

Kočár se přehnal kolem přehlídky a pokropil ty, kdo stáli nejblíž, drobnými kamínky odletujícími zpod kol. Prudce zastavil před velkým schodištěm do pevnosti.

Většina z šarží na tribuně hodlala pokračovat, tvrdohlavě dávali najevo jak je jim ten divoký příjezd nevhod. Ale když dozorce staveb ustal se svými nářky o hospodaření a než se vrchní úředník stihl vrátit a vše znovu zopakovat, maršál pokročil vpřed a ke všeobecné úlevě předčasně proslovy ukončil. Zavřískaly trubky a zavířily bubny a bylo po přehlídce.

Čakan dal nováčkům rozchod jednoduchým povelem *„Na prsa zbraň!“* – nejspíš i on byl rád, že ho čeká sváteční volno. „Pane Loudo, nezapomeňte se hlásit v kuchyni,“ připomněl Rosamundovi bez jakéhokoli zjevného uspokojení. Pak rázně odešel směrem k ostatním důstojníkům, kteří se přesunuli na kraj Velkého luhu a okukovali malý kočár.

Nováčci s tělem bolestivě ztuhlým od dlouhého stání se radostně rozběhli připravit se na vycházku do Stříbrného Hrádku. Na kočár úplně zapomněli, už se nemohli dočkat, až budou pryč.

Rosamunda zůstal. Byl nesmírně zvědavý, kdo v kočáru cestuje, a vůbec nespěchal na dlouhou dřinu nad nádobím.

I Threnody kočár pozorovala. V obličeji měla podivně napjatý výraz. Tiše zaúpěla. „Ano, matko, jsem tu hodná…“

Rosamunda se na ni tázavě podíval.

Zdálo se, že si jeho přítomnosti nevšimla. Zlehka zakašlal.

Threnody taktak skryla své překvapení, ale pak povýšeně pohodila havraními kadeřemi. Kývla bradou směrem ke kočáru a řekla nabubřele: „Chceš se zeptat, kdo se to přihnal v tom nádherném voze? Nu, to má matka přijela pokárat svéhlavou dceru a dát jí kázání o dobrém jméně naší klávy.“

„Tvoje matka?“

„Skutečně. Nemůže mě nechat ani chvíli na pokoji! Nejsem pryč ani týden a už je tu, aby mě formovala podle svých představ.“

Ke kočáru teď přistoupil maršál se Škrábalem a družstvem trubardiérů. Za nimi kráčel vrchní úředník se svou družinou. I Dolorosa se objevila. Opustila důstojnické stanoviště, což bylo podle všeho její oblíbené místo, odkud nepozorována určitě sledovala celou

přehlídku. Z dyfru vystoupily dvě kalendářky oděné v barvách Řádu mírumilovné holubice. Lehce baně pokynuly rukou. Rosamunda v jedné z nich poznal pistolnici Karolínku, ale tu druhou neznal. Maršál stál hrdě u schodů do pevnosti, zdvořile zdravil pasažérku uvnitř kočáru a s galantní úklonou jí pomohl vystoupit.

„Rukulíbám, drahá lady Vey. Přijměte naše vřelé uvítání, augusto kolumbín, i se svým doprovodem. Nám, obyčejným lampářům, je velikou ctí.“ Jeho slova zněla důstojně, nebylo v nich žádné patolízalství.

Poslední pasažérkou byla žena s pichlavýma očima, orlím nosem a trpce staženými koutky úst. Vystoupila z kočáru a odpověděla se stejnou zdvořilostí. „Vřelé díky za vaše přivítání, pane,“ řekla lady Vey zvučně. Byla vysoká, černovlasá jako její dcera, ale neměla Threnodiny kučery. Jako všichni toho rána se i ona vybavila proti chladu. Měla silný kabát z hedvábí podšitého kožešinou a kolem krku nádherný, přepychový límec z načepýřeného holubičího peří. Vykročila od kočáru s povýšenou arogancí šlechtičny. Zamračila se na nízké nebe a přitáhla si plášť těsněji k tělu tak, že se lem pláště elegantně zavlnil.

Tak tohle byla lady Vey, velká augusta kalendářské klávy. Tak tohle bylaThrenodina matka.

„Á! Moje lauda, lady Dolorosa!“ zvolala s křečovitým úsměvem.

„Ta je u tebe vždycky na *prvním* místě, že, máti?“ zamumlala Threnody. „Pro mě nemáš nikdy laskavé slovo nebo špetku zájmu…“

Dolorosa se s očividnou a opravdovou úctou hluboce uklonila.

„Lady Dolorosu trápila vysoká horečka, ctěná augusto,“ oznamoval maršál. „Ale náš lékař se o ni co nejlépe postaral.“

„A Pandomé, moje služebná?“ Augusta se na všechny podívala. „Slyšela jsem, že je vážně zraněná.“

„Vaše služebná se dobře zotavuje na ošetřovně… a vaše dcera byla také v pořádku uvedena do své nové role. Jsme rádi, že ji tu máme.“

Ano, to je velmi dobře.“ Lady Vey otočila hlavu a pomalu se rozhlížela. Spatřila Threnody hned, jako by věděla, že tam celou

dobu stojí. Mezi matkou a dcerou to zajiskřilo. Proběhlo mezi nimi něco silného a složitého, co bylo nad Rosamundovo chápání. Navzdory svým silným řečem a předvádění sebou Threnody trhla a svěsila poraženecky hlavu, což u ní působilo velmi neobvykle. Lady Vey spěšně vyšla po schodech, nevšímala si úředníků, kteří zpomalili tempo, aby jí udělali místo.

Threnody obrátila oči v sloup, odvaha se jí rychle vracela. „Hurá za mými katy," řekla se špatně předstíranou lhostejností. Rosamunda se zamračil a zamžikal. „Prosím?"

„Moje matka ze mě *nikdy* nemá radost," vzdychla. „Půjdu zjistit, jak moc je ze mě nešťastná…"

„Aha."

Threnody zvážněla, ale nedávala najevo strach. Uposlechla nějakého neviditelného příkazu a odešla za nově příchozími.

Rosamunda osaměl, protože jeho souputníci vyrazili do Stříbrného Hrádku, a tak se loudavě vydal ke kuchyni.

Matka Koule s ním nechtěla nic mít. Vypadala přepadle a odehnala mladého nováčka, sotva vešel. „Zmiz odsud! Nevím, jaké lumpárny si máš odpykávat, ale nebude se to dít tady! Padej!"

Rosamunda bezradně přemýšlel, co dělat, protože věděl, že Čakan před chvílí odjel užívat si volna. Lákalo ho pomyšlení pokládat tuhle situaci za dílo šťastné náhody a udělat si také volný den. Ale věděl, že když si svůj trest neodkroutí teď, dočká se pak dvojnásobné dávky. Zaklepal tedy na dveře důstojnické jídelny a zeptal se desátníka Benedikta na radu.

„No, pane Zaknihovaný," řekl desátník a mnul si bradu, „musíme pro vás najít jiný úkol, jinak by vám pan četař naložil víc. Když vás nechce Koule, snad o vás bude stát starý Numps."

„Kdo?" divil se Rosamunda.

„Je to sklíčkař, který pracuje v Dolním příkopu. Najdete ho v lampářství, dveře číslo 143. Čistí skleněné tabulky lamp. Můžete je čistit s ním – je to pěkná a jednoduchá práce. Příjemná náplň trestu na volný den."

Rosamundovi bylo úzko. Už o tom šíleném sklíčkaři v Dolním příkopu slyšel. Mluvil o něm tenkrát Hájek, když nocovali v Baráčku.

„Tak se za ním vydejte, mladíku,“ pobídl ho Benedikt. „A pracujte tam do oběda. Ohlásím panu Čakanovi, že jste svou povinnost – nazveme ji tabulkový úkol – splnil. A netvařte se tak vyděšeně.“

Rosamunda se o to pokusil.

Benedikt se usmál a poškrábal se v krátkém strništi vlasů. „Ten sklíčkař možná vypadá příšerně z toho, jak se střetl s gudžiny, ale podle toho, co jsem slyšel, je neškodný.“

Rosamunda desátníkovu jistotu nesdílel.

NUMPS

sodovkář řemeslník zodpovědný za údržbu všech typů luceren se světélkující rostlinou. Jeho hlavním úkolem je vyrábět sodovku pro tyto lampy a měnit ji. Mezi lampáři mají sodovkáři povinnost ve dne vycházet k lampám, které noční hlídka nahlásí (zápisem do záznamové knihy k tomuto účelu určené) jako závadné, a zajistit nezbytnou opravu. Závadou může být cokoli, počínaje opotřebováním sodovky či světélkující rostliny až po výměnu rozbité skleněné tabulky nebo celého zvonce lampy.

Vyjma hodin, kdy se v Dolním příkopu v prostoru nazývaném Toxothanon nováčci cvičili ve střelbách, se Rosamunda do těchto míst nikdy nedostal. Častokrát si přával tuhle část pevnosti prozkoumat, ale když teď sestupoval po dvojitém Středním schodišti, padla na něj sklíčenost nad zmarněným dnem volna.

Schylovalo se k bouřce, ale on nespěchal. Procházel zvolna Dolním příkopem a žasl, jak je tam rušno. Pracovala tu spousta lidi, kteří si volného dne užívali málokdy. Ze dveří a komínů velké prádelny na konci široké slepé ulice ve východním konci Toxothanonu vystupovala oblaka páry. Hemžilo se to tam valcháři, kteří se mořili s horami svršků v různých stadiích zašpinění. Rosamunda uhnul z cesty skupině nosičů mířících s čistým prádlem do pevnosti. Říkal si, jestlipak je mezi tím i něco z jeho garderóby.

Přesel širokou slepou chodbu a minul Mezkárnu, úpravnou tří–podlažní ubytovnu pro služebný personál. Slyšel bouchání kladivem, možná to byl kovář nebo bednář, zároveň se odněkud ozývaly zvuky tesařovy pily. V úzké uličce za Mezkárnou mezkaři proháněli svoje zvířata sem a tam po Oslí stáji, čistili jim stání, hřebelcovali je a krmili. Za stájí se tyčila monumentální Prachárna, kde byla uskladněna spousta střelného prachu. Stavba prý měla pevné zdi tři metry silné, zato střecha byla z tenkých prken, které ji pouze chránily

před deštěm. Kdyby někdy došlo k výbuchu, zdi by vydržely a odnesla by to jen střecha, takže by nevzniklo tolik škody.

Rosamunda se vyhnul mezkovi a jeho čerstvé, kouřící hromádce a vydal se přes ulici, kde pod plátěnou stříškou seděli dva muži, vázali zručnými pohyby drátem slámu a chystali ji k výrobě košťat.

„Dobrý den, lampáříčku. Copak si přeješ?“ zavolal na něj jeden z mužů.

„Dobrý den, pánové,“ pozdravil uctivě Rosamunda a ještě i zasalutoval. Téměř všichni v Železné baště byli služebně starší než lampářský nováček. „Hledám lampářství a pana Numpse.“

Muži si vyměnili zvláštní pohled.

„Opravdu? No, tak to pokračuj v cestě, kolem studny a Prachárny přes dílny a za smolárnu – to je ta velká bouda támhle. Tam je velké skladiště, hned u východní zdi.Ty hledej dveře číslo 143.“

Rosamunda pěkně poděkoval a přátelské instrukce ho opravdu dovedly před nízké dřevěné skladiště postavené ve stínu východního opevnění příkopu. Na prvních dveřích zprava visela kovová tabulka s číslem:

Stál před prahem a vtom se spustil prudký liják. Protože nade dveřmi nebyla žádná stříška či něco podobného, Rosamunda nedbal na zdvořilé chování, bez zaklepání vklouzl dovnitř, do dveří číslo 143.

Za dveřmi bylo opravdu lampářství, jak Rosamunda zjistil, sotva se v šeru rozkoukal. Po obou stranách stály regály sahající až do stropu a zarovnané vším potřebným k opravě luceren a velkých lamp. Zvonce lamp s rozbitým sklem stály vyrovnané na policích nebo visely na hácích na střešních trámech. Tepané stožáry ležely v dřevěných rámech a čekaly, až nahradí nějaký jiný, rozežraný zubem

času nebo lítou příšerou. Na cívkách byly namotané řetězy a dráty k opravě navijáků. A na konci této uličky ze dřeva a kovu visela masivní police s opravářským nářadím. Dláta a těžké pily, perlíky, sochory, palice, formy na nýty, velké kleště a svorky, zkrátka tam bylo vyrovnané všechno, co mohl sodovkář potřebovat.

I když liják bušil do střechy, Rosamunda v šeru uslyšel tiché, nepravidelné cinkání, jako když si dva lidé přiťuknou skleničkami. Podivil se, kdo by asi popíjel v takovém zšeřelém lampářství. Zvědavě pokročil dál, směrem k cinkavému zvuku. Zaprášenou místností zarovnanou nářadím se nesl osamělý, tichý zpěv. Melodický, hluboký, ale krásný.

Mládenec Jan svou lásku měl,
nikdy by na ni nezapomněl.
Odešla sama
jednoho rána
a už ji více neuviděl.
„Svět se mi zhatil,
že jsem ji ztratil,“
takto ten Jan smutně si pěl.

Rosamundu to zlákalo a pokročil z šera mezi nářadím za světlem. Pocházelo ze starobylé velké lampy, jejíž sodovková náplň byla tak čerstvá, že vydávala světlo barvy pšeničné slámy. Kolem ní ležela pestrá směsice poškozených a zničených lamperek, velkých lamp, signalizačních světel, olejových luceren, a dokonce se tam vyskytovala i stará zrezivělá kadidelnice podobná těm před branami Baráčku. Přímo uprostřed té změti seděl na proutěné židli zpěvák skloněný nad prací. Podivně se na židli hrbil a proti světlu lampy byl vidět jen jeho tmavý profil. Nohy měl zvláštně natažené dopředu. Hnědožluté vlasy, už notně prořídlé, mu zplihle visely až skoro k ramenům Byl pobledlý a světlo jeho bledost ještě umocňovalo.

Ozvalo se další „cink“ a Rosamunda uviděl, jak sodovkář přidal tabulku třpytícího se skla na hromádku a toutéž rukou vzal další matné. Položil si ho na klín a stejnou rukou nabral na hadřík trochu čisticí pasty z kameninového hrnku, který stál vedle na širokém sudu.

Pak udělal něco pozoruhodného. Odložil hrnek a hbitým pohybem vzal prsty bosé nohy hadřík a začal sklo leštit. Pracoval nohou tak zručně, jako by to byla ruka. Neměl boty ani punčochy, i když bylo dost chladno.

„D – dobrý den," pozdravil tiše Rosamunda.

Muž se na chviličku zarazil, ale pak pokračoval v práci. Leštil a leštil, hadřík svíral nohou. „Slyšel jsem vás tam šramotit," řekl tiše, téměř šeptem tak slabým, že Rosamunda přistoupil blíž, aby ho líp slyšel. „Přišel jste mi pomoct, nebo ublížit?"

„Ehm – já… doufám, že pomoct." Rosamunda se nervózně usmál, chtěl dát najevo, že není zlý.

„Jak tak čichám, budete asi pomocník," zněla záhadná odpověď.

Rosamunda zmateně zakoktal: „Ehm… j-jste pan Numps?"

Muž vzhlédl a pomalu mrkl, ukázal zastíněný, zbrázděný obličej. Rosamunda potlačil výkřik leknutí, ale stejně bezděky ucouvl. Muž měl celou pravou půlku obličeje samou jizvu. Tvář měl strženou a koutek úst mu visel níž, než měl být. Jizvy se táhly až na krk a tam je zakrýval šátek a límec.

„Nikdo mi neřekl ‚pane' už tři roky," řekl Numps s nepřítomným pohledem a tichý hlas vycházel z levého koutku úst. „Ale já předtím byl ‚pán'. Pan Numpsion Orfias, sodovkář 1. třídy… hmm, tím jsem býval dřív. Teď jsem jenom Numps."

„Aha… tak dobrý den, pane Numpsi. Poslali mě, abych vám pomáhal."

Sklíčkař se zamyšleně zamračil. „Tak dobrá," pravil mírně a pokračoval v usilovném leštění sklíčka, které měl na klíně. Důkladně tlačil na nějakou zvlášť odolnou skvrnu. Rosamunda viděl, že ty skleněné tabulky na hromádkách patří do lamp a luceren, byly velké i malé.

„Co můžu dělat, pane?" rozhlížel se Rosamunda nejistě.

„Můžete mi říct, jak se jmenujete *vy*, pane," odpověděl Numps. Vypadl mu hadřík a on ho znovu zvedl bosou nohou.

Rosamunda na chvilku oněměl, uchvácen tím jednoduchým, neobvyklým úkonem.

„Jmenuju se Rosamunda, Rosamunda Zaknihovaný. Jsem lampářský nováček."

NUMPS

„Dobrý den, Rosamundo Zaknihovaný, lampářský nováčku, tyčkaři.“ Numps se plaše usmál, pak se zase zamračil. „Ale počkejte. To není zdvořilé. Neměl bych nováčkovi říkat ‚tyčkaři‘, že? Tedy jen Rosamundo, pane Rosamundo,“ dodal a nesměle se usmíval. „Ano?“

„Ano!“ Rosamunda mu oplatil úsměv. To určitě není žádný blázen, jen obyčejný, slušný člověk. Podal mu ruku.

Numps vyskočil ze židle, skleněná tabulka spadla na zem a roztříštila se. Zjizvenou tvář zkřivil výraz zděšení, vytřeštěným pohledem hleděl střídavě na napřaženou ruku a Rosamundův zaražený výraz.

Teprve v té chvíli si Rosamunda uvědomil, že ten muž nemá pravou ruku chyběla mu už od ramene. Nevěděl, co má dělat, tak svou nataženou ruku spustil. „Moc se omlouvám…,“ zamumlal.

„Ale, ale, ojojoj,“ naříkal Numps a začal šlapat bosýma nohama ve střepech. „Ojojoj, Numps je mrtvý.“

„Ne! Přestaňte!“ vykřikl Rosamunda. „Pořežete se!“

Numpse to zřejmě ještě víc rozrušilo. Dál přešlapoval ve střepech a mumlal: „Ach ne, ne…“ Smetáček a lopatka byly naštěstí po ruce, opřené o rozsvícenou lampu. Rosamunda je popadl a bleskově nametl střepy na lopatku. Přesto nestihl zabránit tomu, že se sklíčkař ošklivě pořezal. Na zemi se už objevily krvavé šlápoty.

„Pane Numpsi! Prosím, sedněte si, pane!“ Rosamunda se jej loktem pokusil odstrčit z nebezpečného místa a rychle zametal zbylé zakrvácené střepy. „*Musíte* se posadit, prosím! Nebo ustupte!“ Rosamundovi nezbývalo nic jiného než popadnout chlapíka za rameno i za to, co mu zbylo z toho druhého, a vecpat jej s překvapivou lehkostí zpátky do proutěné židle.

Numps ztěžka a bez odporu dosedl a nepřestával bědovat. „Ojojoj, tolik červené. Ojojoj, starý Numps je mrtvý…“

„Musíme s tím za doktorem Crispusem – vlastně počkat, ten odjel…“ Rosamundovi se podařilo dát Numpsova chodidla do lepší polohy a obhlížel jeho zranění. Na pravé noze měl spoustu řezných ranek, hlavně mezi prsty, a krev z nich hrozivě crčela. S levou nohou to nebylo tak zlé. „Vezmu vás k panu Násoskovi –“

„*Ne!*“ zaječel Numps. „Nikdy k tomu řezníkovi s těmi jeho brutálními nápady!“ Vyškubl nohu z Rosamundova sevření, takže

chlapec úplně odletěl a pořádně se praštil do hlavy o sud. Sklíčkař pro změnu udělal i s židlí kotrmelec dozadu a rozplácl se na zemi. Ležel na prkenné podlaze a nepřestával krvácet.

„Ale musíte si nechat ošetřit nohu," naléhal Rosamunda.

„Ne! Ne, ne, ne…," odporoval Numps a začal si zpívat: „Všechno rudne krví, starý Numps je mrtvý…"

Rosamunda se na chvilku posadil, byl rozhořčený a mnul si místo na temeni hlavy, kde mu naskakovala boule velká jako vejce. Nevěděl, jak by mohl Numpse přinutit udělat něco, co ten člověk nechtěl. *Ošetřím mu to tedy sám. Mám přece salumantikum!*

Popadl první čisté hadříky, které mu přišly pod ruku, a přitlačil je Numpsovi na krvácející nohu. Přinutil ho, aby si je tam držel. „Skočím pro léky. Zatím si obvaz pevně přidržujte!" řekl rychle a bez klobouku proběhl uličkou mezi regály a vyběhl ze dveří číslo 143. Pršelo, kapky mu ťukaly do hlavy, boule ho bolela. Nevlídné počasí zahnalo všechny dovnitř. Okna Dolního příkopu zářila červeně, oranžově, žlutě a zeleně a šumění deště přerušovaly zvuky neustávajícího pracovního ruchu.

Rosamunda běžel k nejbližším schodům, které vedly na Velký luh, a během chvilky byl skrz naskrz promočený. Nohy mu plácaly v rychle se tvořících kalužích, hlavou se mu honila jediná myšlenka: *Nechtěl jsem ho vyděsit, nechtěl jsem ho vyděsit…*

Přeběhl přes cvičiště, proběhl Cypřišovou cestou, bočním vchodem vpadl do pevnosti a nechával za sebou mokré šlápoty na naleštěné podlaze. Seběhl po schodech dolů do své cely. Salumantikum měl vždycky hned vedle nočního stolku. Popadl je a rychle prohrabal obsah. To, co nejvíc potřeboval, mu chybělo: černý prášek zvaný thrombis, který rychle zastavoval krvácení. Všechen použil k ošetření Pandomé. Sice se snažil doplnit si zásobu hned po útoku na kalendářky, ale Čakan mu dosud nevydal slíbenou žádanku k vyzvednutí léku.

„Tak rychle do lékárny," mumlal si pro sebe, vyběhl z cely a znovu nahoru po schodech. „Určitě mi něco dají, když jde o naléhavý případ!"

Do lékárny se chodilo z ošetřovny. Rosamunda vešel do ošetřovny a na posteli opodál rozeznal Pandomé, přestože měla

obličej celý zafačovaný Pořád byla v bezvědomí. Lehce se otřásl, protože si vybavil Numpsovu zohavenou tvář. Na opačném konci dlouhé místnosti uviděl chirurga Násosku. Ten se na něj podíval nejdřív nevraživě, pak pronikavě až to Rosamundovi bylo nepříjemné, a zaváhal. Chirurg však nic neřekl a opět se spolu s ošetřovatelkou věnoval nějaké práci.

Vešel do lékárny a ocitl se v malé čekárně se zamřížovaným okénkem. Přistoupil k němu.

Nikdo za ním neseděl. Vedle okénka visela sametová šňůra a Rosamunda jí dvakrát silně škubl, až se někde uvnitř divoce rozklinkal zvonec. Postavil se na špičky a nahlížel přes mříže dovnitř. Zpoza regálů zarovnaných krabicemi, lahvičkami či opatřených šuplíčky se vynořil muž se špičatým nosem a ochablými tvářemi. Měl vysoký límec a podivínské, hašteřivé vzezření. Byl to almondr Obolut Fibular, přírucí a pomocník Volituse, zdejšího dispensuristy. Nebylo to s ním lehké, povahou podle všeho představoval pravý opak Křampalína. Rosamunda si odkašlal a co nejpřesvědčivěji přednesl svou žádost.

„Nacopak potřebujete thrombis, tyčkaři? A podívejte se, jak jste mi zašlapal podlahu a zamokřil pult!“ Obolut se naklonil k mřížím a zle se na něj mračil. „Krvácíte snad?“

„Ne, pane. Došel mi,“ odpověděl Rosamunda a sám se polekal, jak pohotovou výmluvu si dokázal vymyslet. Na důkaz, že mluví pravdu, zvedl svou brašnu.

Za jeho zády se otevřely dveře, ale Rosamunda si toho nevšímal, protože usiloval o získání léku.

„Můžete si tady mávat brašnou a otvírat si na mě zobák, jak chcete, mladíku.“ Neochotný almondr se posadil. „Já potřebuju žádanku od vašeho velícího důstojníka.“

„Ale…“

„Jo, jo, samé ale“ pitvořil se Obolut. „Nemáte žádanku, nic nebude! Tak to tady chodí. Je načase se to naučit, nemyslíte?“ Podíval se za Rosamundu a dal mu tím najevo, že s ním skončil. „Ale! Vítejte zase zpátky mezi nás, pane. Jakpak se vám dařilo? Dostali jste toho paskřivce?“

Rosamunda se otočil a setkal se s mírně pobaveným pohledem červenomodrých očí. Sebastipol. Rosamunda vůbec nevěděl, že se pronásledovatelé příšery už vrátili.

„Ale chlapče," řekl Sebastipol a lékárníka si nevšímal, „rád vás zase vidím. Právě jsem se vrátil ze štvanice. Byla to neradostná záležitost."

„Dobrý den, pane Sebastipole," odpověděl Rosamunda. Nebyl čas na řeči. Musel ošetřit panu Numpsovi nohu. Hlavou se mu honily ty nejčernější myšlenky. Mrtvý Numps leží v tratolišti krve. „Pane, prosím! Nutně potřebuju thrombis."

Sebastipol se na něj divně podíval. Obrátil se k Obolutovi a podal mu přeložený papír. „Budu potřebovat pulebland, dávku na šest měsíců, a stejné množství gromvelu. A podejte mi něco na psaní."

„Jistě, pane." Lékárník už byl na cestě splnit Sebastipolův požadavek, ztělesněná ochota a úslužnost před čtenářem pravdy. Sáhl si ještě za ucho pro tužku a podal ji mříží Sebastipolovi.

„A," pokračoval lír, znovu se podíval na Rosamundu a naškrábal na lísteček několik slov, „náležitou dávku thrombisu nebo jiného prostředku k zástavě krvácení na doplnění salumantika."

Rosamunda měl sto chutí zajásat a skočit lírovi kolem krku.

Obolut přimhouřil vztekle oči, když mu Sebastipol podal okénkem popsaný papírek a tužku. Bylo vidět, že mu to hnulo žlučí. Očividně chtěl protestovat, ale nemohl. Žádanku dostal a lír byl navíc jeho nadřízený.

„Aha – no, tedy," vykoktal a sváděl sám se sebou těžký boj, „na copak potřebujete tu poslední položku, pane?" Hleděl přitom přísně na Rosamundu.

„Protože ji potřebuje tento lampář a vy byste mu ji nedal," odpověděl Sebastipol s bohorovným klidem. To, i jeho hodnost vylučovaly jakékoli dohadování. „Tak to snad vydáte mně?"

Obolut se opovážil jen něco chraptivě zabručet a s tichým nesouhlasem vydal požadované léky. Lír převzal věci s vážným výrazem a poděkováním, na které lékárník neodpověděl. Když vyšli z lékárny, Sebastipol předal Rosamundovi thrombis.

„Tak mi povězte, Rosamundo," řekl, „jak jste se vyrovnal s tím divokým zážitkem na silnici?"

V kterékoli jiné situaci by se Rosamunda div nepřetrhl, aby s lírem pohovořil, ale teď nebyla vhodná příležitost.

„Jsem v pořádku, pane…," odpověděl a netrpělivě se ohlédl směrem, kam měl tak neodkladně namířeno.

Lír se na něj vševědoucně zadíval. „Opravdu? Tak mi řekněte, proč máte tak naspěch?"

„Někdo se ošklivě zranil, pane Sebastipole, a já teď spěchám za ním, abych mu zastavil krvácení."

„Proč toho ‚někoho' nedopravíte na ošetřovnu?" vyzvídal Sebastipol.

„Protože za nic na světě nechtěl, pane… nechtěl, aby ho ošetřil Násoska – ehm, chci říct chirurg Násoska." Rosamunda už nemohl déle dostát zásadám zdvořilého chování. „Opravdu už musím běžet – prosím, dovolte mi odejít."

„Ano, ano! Udělám ještě něco rozumnějšího." Sebastipol ho vzal rukou v rukavici za rameno. „Veďte mě a já pomůžu, jak budu nejlépe umět. Možná přesvědčím toho člověka, aby se nechal zavést na ošetřovnu, kam patří."

Rosamunda uháněl k bočnímu vchodu, vyběhl do deště a zamířil k Dolnímu příkopu. Sebastipol mu byl v patách.

„Kam to běžíme?" volal lír, aby přehlušil vydatný liják. „Kdo potřebuje tak naléhavou pomoc?"

Rosamunda udýchaně houkl přes rameno: „Do lampářství – uf – *dveře* 143 – Jde o pana Numpse" – *síp* – „pořezal si nohu o střepy." Div nespadl do blátivé kaluže.

Sebastipol jej popadl v podpaží, zachránil jej před pádem a vlekl ho dál. Zrychlil krok, letěl uličkou kolem dehtárny a Rosamunda se snažil držet s ním tempo.

Vrazili do dveří číslo 143 a proběhli mezi regály. Numps působil ospale, ale pořád si přidržoval hadříky na noze.

„Ach, Numpsione," sykl Sebastipol.

Rosamunda žasl, kolik opravdové úzkosti v tom syknutí bylo.

„Připravte thrombis, Rosamundo – rychle a v klidu. Teď už chápu vaši nervozitu."

Rosamunda třesoucíma se rukama otevřel krabičku a vyndal malý sáček „rozmilého prášku“, jak ho nazýval Křampalín.

„Musíme jednat rychle!“ Lír zvedl převrácenou proutěnou židli a položil na něj Numpsovu nohu. „Jak se to stalo?“

„Já mu jen chtěl podat ruku,“ přiznal se rozechvěle Rosamunda. „Na důkaz přátelství. On se lekl a vyskočil, sklo mu vypadlo z ruky a rozbilo se mu přímo pod nohama.“

Numps zvedl mátožný pohled. „Ach, pane Sebastipole, ojoj, zase se koupete v mé krvi… ojoj, Numps je mrtvý…“

„Máte pravdu, Numpsi. Zase vás nacházím celého zakrváceného jako tenkrát. Ale klid. Zavážeme vám to, stejně jako tenkrát.“ Rosamunda byl zase celý pryč z laskavého a starostlivého tónu Sebastipolova hlasu. Nikdy ho nenapadlo, že by mohl nějaký lír dát najevo tolik soucitu a účasti.

„V ráně je ještě sklo,“ pokračoval lír. „Máte nějakou pinzetu? Nebo aspoň kleštičky?“

Rosamunda zavrtěl hlavou, ale hned dostal nápad. „Na polici jsou kleště!“ Rozběhl se pro ně a v okamžení byl zpátky. „Tady, pane.“

Ty budou stačit.“ Sebastipol po nich rychle sáhl. „Rychle, Rosaundo přidržte mu nohu pevně v podpaží a nepouštějte. Nebude to jednoduché – nejsem doktor.“

Rosamunda hbitě udělal, co mu Sebastipol řekl.

Numps se svíjel a naříkal, když mu lír kleštěmi rozvíral rány a vytahoval střepy. *„Pomozte mi! Drásají mě! Trhají mě na kusy!“* bědoval sklíčkař *„Pomoc!“* Sebastipol překřikoval jeho nářek: „Nevšímejte si toho, chlapče, jen ho pevně držte!“ Rosamunda nepustil Numpsův kotník, svíral jej pevně, aby mohl pan Sebastipol dokončit choulostivou práci.

„Bravo, chlapče,“ zamumlal Sebastipol, když vytáhl ošklivý, ostrý střep, „máte sakramentskou sílu!“

Provizorní operace naštěstí netrvala dlouho. Rosamunda s radostnou úlevou vklepal štědrou dávku thrombisu na obzvlášť zle pořezaná místa pod palcem. Právě tam noha nejvíc krvácela. Díval se, jak se tmavý prášek rychle mísí s krví a sráží se v lepkavou, ochrannou vrstvu. Když s uspokojením shledal, že thrombis splnil

svůj úkol, ovázal Numpsovi nohu co nejpevněji veškerým fáčem, který v salumantiku měl. I při obvazování ještě použil další thrombis, až se krabička úplně vyprázdnila a Numpsovi koukaly z fáčů jen špičky prstů.

Numps omámený bolestí a utrpením upadl do netečnosti.

„Až se vrátí Crispus, požádám ho, aby sem zašel a udělal, co umí," rekl Sebastipol. „Do té doby budete muset poskakovat po jedné noze, pane Numpsi. Doneste mu hrnek vody," řekl náhle Rosamundovi a ukázal na plecháček s dlouhým držátkem, který se povaloval u sudu. „Bude potřebovat tekutiny. Ten, kdo ztratí hodně krve, musí pít."

Rosamunda naplnil plecháček a opatrně jej přinesl.

Sebastipol dal Numpsovi napít. Podepřel mu hlavu a sklíčkař žíznivě pil hlasitými doušky.

Rosamunda dřepěl vedle nich a cítil, že je to všechno jeho vina. „Je mi to tak… tak líto…" začal.

„Netrapte se, nováčku," řekl Sebastipol. „Náš Numps to od té doby co přežil teroskádu, nemá v hlavě úplně v pořádku. Zranil se už víckrát. Prozřetelnost tomu chtěla, že jsme se dnes potkali, nemyslíte? Kdybych tak nutně nepotřeboval svoje medikamenty, byl bych touto dobou u maršála."

„Bude pan Numps v pořádku, pane?"

„Doktor Crispus to považuje za nejhorší případ střetu s příšerami, s jakým se kdy setkal," pokračoval Sebastipol a přátelsky vzal sklíčkaře kolem ramen. „Děláme, co můžeme, viďte, pane Numpsi, ale už to není ono, že?"

Numps byl jako omámený, ale přesto dokázal odpovědět. „Ne, pane Pole, už to není ono, chudák Numps a taky chudák to sklo." Začal se rozhlížet po zemi kolem sebe.

„Znáte pana Numpse dobře, pane Sebastipole?" zeptal se Rosamunda a pocítil najednou k lírovi vřelou náklonnost, protože byl tak jiný než všichni lírové, s nimiž se dosud setkal.

„Známe se, ano," řekl Sebastipol.

Rosamunda doufal, že možná řekne víc, a čekal, co se ještě dozví, ale lír se neměl k tomu, aby pokračoval. Vstal a pomohl

Numpsovi posadit se do světla lampy. Sklíčkař se třásl a lampa neposkytovala žádné teplo.

Sebastipol zvedl svůj třírohák, který se povaloval na zemi, a řekl: „Seďte klidně, Numpsi. Nesmíte teď chodit – nechceme přece, aby vám ty vaše šikovné nohy znovu začaly krvácet.“

Numps na to pomalu přikývl. „Ubohé Numpsovy nožičky. Vy jste mě zase dal dohromady, pane Pole.“

„Ano, udělali jsme, co jsme mohli.“ Lír se významně podíval na Rosamundu. „Teď vám s tímhle mladíkem seženeme nějakou přikrývku.

Rosamunda s ním šel někam dozadu.

Sebastipol rozsvítil lamperku na polici a v jejím měkkém světle brzy objevil papírovou krabici plnou složených pytlů. Několik jich vyndal a dal je Rosamundovi do náruče. Řekl nahlas a zvesela: „Tohle bude přesně ono!“ Upřel na Rosamundu svůj znepokojivý pohled. „To já ho našel,“ pokračoval tiše a vážně, „byl sám a hrozně zmrzačený. Ostatní dva sodovkáře příšery buď sežraly, nebo odvlekly pryč.“

Rosamundovi úplně zvonilo v uších, jak pozorně poslouchal. „Sežraly, pane? Odvlekly?“ opakoval úplně potichoučku.

„Ano, odvlekly.“ Sebastipol se odmlčel a zavřel oči. „Bylo to ten rok, co sem přišel vrchní úředník. Pamatuju si to, protože jedním z jeho prvních počinů bylo provést důkladnou kontrolu všech lamp podél silnice. Numps a jeho kolegové měli na starost lampy směrem na východ za Vichrnými horami, za Divokou soutěskou v úseku Vichrného baráku. Jak víte, sodovkáři chodí ve trojicích – dva pracují a jeden hlídá s připravenou pistolí nabitou odpuzujícími solemi. Vracejí se ze služby dříve, než vyrazí hlídka lampářů na obchůzku. Ale toho dne se nevrátili v obvyklou dobu, což bylo něco mimořádného, protože, jak víte, k životu lampáře přesnost a dochvilnost *patří.*“ Podíval se na Rosamundu se zatrpklým a ironickým výrazem a modř jeho očí ve světle lamperky ještě víc zjasněla.

Rosamunda byl však tak zaujat příběhem ubohého Numpse, že ironii v Sebastipolově hlase ani nepostřehl.

„Ačkoli lampáři normálně svou práci jen tak nepřeruší," pokračoval Sebastipol a zakašlal, „to, co cestou našli, je přimělo okamžitě se vrátit do Vichrného baráku, a tak nechali polovinu lamp nerozsvícenou. U lampy Vých Vich 10 Záp Holub 13 totiž leželo rozházené sodovkářské nářadí, vůz byl převrácený, mezek rozsápaný a z větší části sežraný, a ke všemu ještě slyšeli dost blízko v kopcích hrozný, nelidský řev."

Rosamunda sotva dýchal. „A vy jste byl taky s tou hlídkou, pane Sebastipole?"

„Ne, Rosamundo. Já dorazil na místo až následujícího dne. Já, pan Klement a skordž Joslin a s námi celá skupina pěšáků a lampářů se psy. Nemuseli jsme chodit daleko, chudáka Numpse jsme našli brzo. Zhrouceného u té lampy, kde byly předešlého dne jen stopy po útoku. Ruku měl pryč, vytrženou z ramene. Obličej a bradu ošklivě rozdrásané, ale přesto nějak zázrakem přežil, dokonce se doplazil zpátky k silnici. Určitě ho zachránila zima. Mrzlo a ty hrozné rány mu tím pádem tolik nekrvácely. Ale já se nikdy předtím a ani potom nesetkal s člověkem, který by přežil tak smrtelná zranění."

„Panenko skákavá!" zašeptal zcela zkoprnělý Rosamunda.

„Opravdu." Sebastipol vstal. „Ale to ještě není všechno. Ten smrtelně zraněný člověk nejenom že smrti vyvázl, i když někde ležel kdovíkolik hodin, ale on si dokonce dokázal sám ošetřit ty strašné rány včetně té díry do ramene tak zručně, že by to nedokázal ani dvouruký. A k dispozici měl jen trávu a listí! Jak to dokázal, to zůstává dodnes nerozluštěnou hádankou. Dopravili jsme ho zpátky do Železné bašty. Cestou se probral, blábolil hrůzou a říkal věci, jaké jste ho slyšel vykřikovat dnes, hlavně o tom malém vrabčím mužíčkovi. Pokud já vím, Crispus bojoval o jeho život, zatímco Násoska byl toho názoru, že by bylo milosrdnější nechat jej zemřít."

„Takový nelítostný hlupák," zavrčel Rosamunda. „Není divu, že pan Numps odmítl jít na ošetřovnu, když věděl, že je tam jen ten chirurg."

„Ano." Sebastipol si mnul bradu. „Naštěstí pro Numpse je doktor Crispus jeho nadřízený a výborný lékař. Ačkoli si někdy říkám, jestli by opravdu nebylo milosrdnější nechat tenkrát ubohého Numpse zemřít."

Rosamunda se otřásl, byl rád, že nikdy nemusel čelit tak strašné volbě.

„A co ti ostatní sodovkáři?“ zeptal se, protože mu to nedalo. „Našli jste je vůbec?“

„Hledali jsme je tak daleko, kam až jsme se odvážili.“ Lír si mnul zátylek jako by byl velice vyčerpaný. „Joslin šel za mnou a já sledoval pachovou stopu a taky rýhy na zemi, jak je něco vleklo. Ty stopy nás dovedly až daleko do Posvátného lesa. Nebyla to běžná stopa, jaké jsem znal z dřívějška: byla cizí a odporně páchla. Setkal jsem se s ní jen jednou ale moc dobře jsem věděl, oč jde. Byla to stopa gudžinů. Hledali jsme usilovně celý týden, ale našli jsme jen roztrhané oblečení a opuštěný vůz. Na nějakou dobu se k nám připojily kalendářky z Herbroulesu. Mluvily o nějakém strašném zápase, který slyšely v lese za hradbami a o tom, že zaháněly dva dny předtím nějaký hrozný strach. Ale po těch dvou stále nebylo ani stopy. Jsem si jistý, že byli sežráni, protože ze stopy, kterou jsem sledoval stenikonem, vycházel slabounký pach člověka, byla z ní cítit smrt a ten hrozný reverský puch. Sledovali jsme ji zpět a doufali, že zjistíme, odkud se ti reverové vzali. Jenže stopa končila v pustině, u divokých močálů Vichrných hor. Vrátili jsme se do Železné bašty jen s těmi cáry a nevěděli nic určitého, ovšem lady Dolorosa pátrala dál. Je to houževnatá žena. Sledovala tu ohavnou neznámou stopu daleko do severních močálů Planin, ale také se vrátila s prázdnou.“

Rosamunda zbystřil pozornost, když uslyšel Dolorosino jméno. „Kalendářky vám pomáhaly?“ podivil se.

„Jistě. Já s nimi občas spolupracuju a ony se mnou taky – hlavně lady Dolorosa –, líčí na mrtvolkáře a pokoutní obchodníky. Snažíme se překazit černý obchod a zaháníme příšery. Jinak to ani nejde. V příkopové oblasti musí všichni spolupracovat a držet při sobě, každý sám by zahynul. Nejen naše práce, ale i *jejich* je velmi důležitá.“ Sebastipol se na Rosamundu podíval.

„Jak se sem gudžin dostal?“ ptal se Rosamunda. „Utekl z nějaké ztečové arény?“

Sebastipolovy zvláštní oči dostaly chladný a nebezpečný výraz. „To není moc pravděpodobné. Takové zločinné a hnusné praktiky tady nemají dlouhého trvání, chlapče.“

„Ale já myslel, že je dobré zabít příšeru a že nezáleží na tom, jakým způsobem se to provede," vyhrkl Rosamunda obecně šířený názor.

Lír se na něj chvíli pozorně zadíval. „Někteří lidé si to možná myslí," řekl důrazně, „ale podle mě se nedá ospravedlnit, že někdo proti příšeře poštve gudžina. Štvaní příšer, jak to provádíme my, je nezbytná věc, ale dělat si z toho sport a navíc k tomu používat tak hanebné prostředky jako revermany, je zbytečné a kruté. Navíc se do sázek pouštějí lidé, kteří si to sotva mohou dovolit, a takový hazard je pak zruinuje, pokud prohrají." Odmlčel se a nabral dech. „Po Numpsově teroskádě jsme začali velice přísně stíhat pytláky."

„Proč pytláky?"

„Protože ti jsou počátečním článkem celého toho zkaženého řetězce černého obchodu. Živou příšeru lze získat jen od pytláků a lidské ostatky od mrtvolkářů. Když překazíme práci pytlákům, překazíme tím práci i terlánům, kteří pak nemají co dodávat popelářům, nemají zboží pro masakary ani majitele ztečových arén. Ale přestože se snažíme ze všech sil, došlo k dalším útokům gudžinů, i když už nikdy ne na lampáře. Ale dost už o tom! Pojďme se zase věnovat Numpsovi. Slyším, že se tam štrachá. Mluvili jsme moc dlouho o jeho minulosti. Ted bychom se měli postarat o jeho přítomnost. Já pak budu muset jít po své práci a vás taky čekají povinnosti."

Rosamunda se s lírem vrátil mezi lampy a lucerny. Numps neuposlechl jejich pokynů a už zase seděl na své proutěné židli, trpělivě si pobrukoval a leštil další tabulku skla do lucerny.

SEM A TAM

štvát lovit, zejména lovit příšery. Štvanice lov, obvykle se mu říká lovecká výprava nebo se používá slovního spojení „jít na lov“. Lov je samozřejmě nebezpečná záležitost. Nedbale zorganizovaný lov vždy vede k tomu, že někteří z účastníků, ne-li všichni, zahynou. Prozíravý lovec s sebou vždycky musí mít alespoň jednoho skolda a jednoho líra. Pokud je nemá k dispozici, doporučuje se vzít družstvo stopařů, dokonce i navigátora, a důkladné množství jedolentů a skoldských střel.

Rosamunda se chtěl Sebastipola vyptat na průběh štvanice na Paroháče, ale lír je oba brzy opustil se slovy, že už i tak přijde pozdě na domluvenou schůzku s maršálem.

Numps s vykulenýma očima sledoval, jak lír odchází, a pak se znovu sklonil nad práci a tiše si při čištění zpíval. Rosamunda nevěděl, jak má s Numpsem mluvit. Bál se, aby nervově labilního sklíčkaře znovu nepolekal, a proto se pohyboval pomalu a ohlížel se po nějaké práci. Našel si hadřík, posadil se na prázdnou bednu z druhé strany stojací lampy a tiše začal leštit skleněné tabulky.

Numps seděl zabalený v plátěných pytlích, aby mu nebyla zima, a nestěžoval si. Dokonce ani Rosamundu nebral na vědomí. Místo toho vzal každé sklo, které Rosamunda vyčistil, a přeleštil je znovu tak horlivě, jako by na něj předtím nikdo nesáhl. Pak ho položil na hromádku ostatním. Rosamundu to netěšilo, ale nic nenamítal a pokračoval v práci. Také se často sklonil a kontroloval Numpsovu nohu. Přesvědčoval se, že krev neprosakuje, a opatrně sklíčkaře napomínal, když chtěl ze zvyku nohou něco uchopit nebo zvednout. Pracovali takto asi hodinu nebo víc, až Rosamunda i sklíčkař náhodou sáhli po stejné špinavé tabulce ležící na vrchu ubývající hromádky.

„Ach,“ řekl Numps, nechal sklo být a pokorně si položil ruku do klína.

„Promiňte, pane Numps… a je mi líto, co se stalo předtím. Že jsem vás polekal a vy jste kvůli mně pustil sklo a pořezal si nohu.“

Numps se asi málokdy dočkal nějaké omluvy, protože každé kajícné slovo, které Rosamunda vyslovil, provázel mrknutím a zvláštním, váhavým „ach!“

„To jen hloupý, ubohý Numps zapomíná, kdo je. Úplně jsem přišel o rozum tenkrát, než mě pan Pol našel, jak plavu v krvi.“ Svěsil hlavu. „Už nejsem, co jsem býval.“ Seděl tak několik minut a Rosamunda se neodvážil pohnout nebo ho vyrušit. „Je čas udělat sodovku!“ řekl náhle, narovnal se a chystal se vstát.

„*Ne!* Pane Numpsi!“ Rosamunda mu skočil po noze a zapomněl v obavách o jeho zranění na veškerou opatrnost. Na okamžik se lekl, že Numpse znovu poděsil, ale ten se na něj pouze zmateně podíval a zarazil se. Zůstal napůl sedět, napůl už stál. „Musíte dávat pozor, abyste nešlápl na tu zraněnou nohu. Skákejte po té zdravé, jak vám radil pan Sebastipol, dokud vám doktor Crispus neřekne, že můžete chodit po obou.“

Rosamunda Numpse podepřel, pomohl mu z křesla a vedl kulhajícího sklíčkaře k místu, kam ukazoval: do kouta místnosti, kde u dřevěné stěny vedle regálu s nářadím stálo několik sudů a beden.

„Říkají o mně, že jsem se pomátl z příšer,“ řekl sklíčkař, „a já taky vím, že už nejsem ten starý Numps, co jsem býval, ale jen ubohý chudák. Ale pořád umím namíchat sodovku – pořád za mnou chodí, abych ji namíchal, protože nikdo to neumí tak dobře jako já. Možná jsem pošramocený tady –“ řekl a poklepal si na zjizvenou polovinu hlavy, „za to můžou ty bestie, ale to neznamená, že jsem zapomněl, jak vyrobit sodovku.“

Numps sňal z jednoho sudu víko a dusným lampářstvím se začala okamžitě šířit výrazná vůně, v níž Rosamunda neomylně poznal slaný odér podobný pachu mořské vody – byl to základ sodovky. Sklíčkař si melodicky pozpěvoval a přisypával do sudu různé chemikálie z beden a krabic, které měl při ruce. Pečlivě odměřoval: jednou něco nakapal, pak zase nabral lopatkou, opatrně nasypal, přihodil špetku. Po přidání jednotlivých přísad vždy tekutinu v sudu pomalými, jemnými pohyby zamíchal, nejdříve po směru hodinových ruči –

DOKTOR CRISPUS

ček, pak v protisměru, a potichu si k tomu říkal: „Jednou po směru, čtyřikrát v protisměru…“

Rosamunda znal základní recept na sodovku: kadmiový líh, modrá skalice, ocet a vinný roztok pendlových solí. Sodovkář Hubert mu to kdysi ukázal. Numps nejdříve postupoval podle receptu, ale pak přidal jen poloviční dávku octa, úplně vynechal pentil a začal přidávat jiné přísady – vypadaly neobvykle. Rosamunda z nich rozpoznal jen etulát a špetky kyselého cukru a nějaký prášek, který voněl jako octové moře a vypadal úplně jako odpad z gastrín.

„K čemu tohle je, pane Numpsi?“ zajímal se Rosamunda o zvláštní přísady. „Už jsem viděl, jak se připravuje sodovka – sodovkář 1. třídy Hubert nám to ukazoval, ale tohle do ní nepřidával.“

„Och… aha… pan Hubabert umí dobře připravit běžnou sodovku, ale tohle je náš vlastní recept. Lepší sodovka pro Numpsovy kamarády. Vynalezl ji Numps a jeho chytrý starý kamarád. Vynalezli jsme ji před tím, než se ubohý Numpsův kamarád taky vykoupal ve vlastní krvi. Nikdo jiný neví, jak ji správně připravit, chytrý Numpsův kamarád je po smrti, ale Numps si postup pořád pamatuje. Tahle sodovka ještě víc rozsvítí rostlinu, takže je dobrá pro Numpsovy kamarády.“

„Jaké kamarády, pane Numpsi?“ Rosamunda s námahou sledoval nit nesouvislé řeči. „Vy se staráte i o tu rostlinu?“

Sklíčkař poté zmlkl a už neřekl nic ani o rostlině, ani o sodovce či o nových nebo starých kamarádech. Raději pečlivě míchal svou směs a vyrobil tři menší soudky sodovky – s mnohem pronikavější, sytou vůní než obvyklá sodovka.

K večeru uslyšeli venku za dveřmi volání. Byl to nějaký ženský hlas. „Numpsi! Numpsi!“ ozývalo se naléhavě. „Haló, jsi tam, popleto? Pomoz mi se sklem dovnitř!“

„Ojojoj,“ bručel rozzlobeně Numps. Ruku měl až po rameno ponořenou v sodovce. „Je tu ta ženská s trakařem. S trakařem.“

„Já tam dojdu. Zůstaňte tady.“

Rosamunda šel ke dveřím. Prošel uličkou mezi regály a tam už uviděl nějakou ženu, která s námahou tlačila dovnitř těžký náklad. Přes pracovní šaty měla uvázanou koženou zástěru a táhla dvoukolák

plně naložený skleněnými tabulkami z luceren. Když uviděla, že Numps není v dílně sám, na okamžik se zarazila, ale hned se usmála. „Ale dobrý den, mladý pane.“

„Dobrý den,“ odpověděl Rosamunda. „Můžu vám s tím pomoct?“ A uchopil rukojeti vozíku dřív, než stačila odpovědět.

„Vy jste ale milý!“ vykřikla žena. „Uděláte za mě mou práci! To jsem tedy ráda.“ Naklonila se k němu a spiklenecky šeptala: „Ten sodovkář je na můj vkus trochu moc pomatený. Dost nerada sem chodím. Lidé se mu vyhýbají, víte?“

„Tak dnes sem nemusíte, milá paní,“ odpověděl Rosamunda nevrle.

Žena se na něj zkoumavě podívala. „To jste musel provést něco opravdu závažného, že vás poslali sem, chlapče.“ Prohlížela si ho ještě důkladněji, jako by hledala nějaký očividný důkaz jeho provinění. „Musíte na něj pomalu, když s ním chcete něco pořídit,“ řekla. Pak dodala nahlas, aby to i Numps slyšel: „On je zkrátka takový pomatený.“

Rosamunda cítil nával hněvu. Málem zapomněl na slušné vychování, ale ovládl se, rozloučil se a zamračeně se díval, jak žena odchází.

Po jejím odchodu s Numpsem vyrovnali přivezené sklo do hraniček a pokračovali v leštění. Den se chýlil, pracovali mlčky, jen občas se ozvalo cinknutí skla odloženého na hromádku. Začali zvonit k večeři a Rosamunda si uvědomil, že úplně zapomněl na oběd. Vstal, uklonil se a chystal se k odchodu. Už měl naspěch. „Přeju vám hezký večer, pane Numpsi,“ řekl na rozloučenou. „Doufám, že se vám noha rychle zahojí. Nechejte ji odpočinout a nedošlapujte na ni. Počkejte, co vám řekne doktor Crispus, než s ní zase budete pracovat.“

Numps na něj zamrkal, přikývl a trochu tajemně se pousmál. Řekl: „Přijdete se zítra na ubohého Numpse podívat a zkontrolovat mu tu nohu?“

„Přijdu, pane Numpsi.“

Rosamunda se vrátil do pevnosti a říkal si, že je škoda, že se s tímhle podivuhodným človíčkem neseznámil už dříve.

Ostatní nováčci se mohli ze Stříbrného Hrádku vrátit až po večeři – byla to jedna z výhod volného dne. Rosamunda se odebral do jídelny k osamělé večeři. Našel tam Threnody, která se sem uchýlila po rozhovoru s matkou. Seděla na židli u ohniště a četla si nějakou knihu – byl to dokonce román, což se tu pokládalo za vrchol pošetilosti! Na ohništi bublaly dva malé kotlíky s jídlem pro ty, kdo zůstali. Z jednoho lákavě vonělo dušené skopové, v druhém byl šedý hrášek. Na stole ležely příděly sušenek a jablek, vše ještě od oběda nedotčené, a sváteční hauzdagový pudink. Když si Rosamunda nabíral do mělkého hranatého ešusu skopové, Threnody unaveně přistoupila ke kotlíku a udělala totéž. Posadila se vedle něj, tvářila se záhadně a zdrženlivě.

Rosamunda přerušil ticho. „Myslel jsem, že budeš jíst se svou matkou."

„*Ona* si to myslela taky." Threnody se kysele usmála a pak dodala. Ale já jí řekla, že jsem teď lampářka a že je mou povinností jíst s ostatními v jídelně."

„Přijela za tebou takový kus cesty! Copak nenaléhala, abys jedla s ní?"

Dívka, skloněná nad večeří, se na něj podívala zpod obočí a ostře řekla: „Dala mi zase kázání a vedla své obvyklé řeči."

„Co říkala?" vyhrkl Rosamunda a hned věděl, že ťal do živého.

Threnody se na něj zadívala přimhouřenýma očima. „Nic, kvůli čemu by se mi chtělo trávit s ní čas, jak je vidět."

Její nesdílnost navodila stísněnou atmosféru a Rosamunda se cítil trapně. V krbu praskal oheň. Zdálky sem doléhala tlumená hudba píšťal, rytmické dupání a občasné tleskání. To se ve své jídelně bavili podroušení lampáři a pěšáci, kteří si takhle vesele užívali volného dne.

Rosamunda vzdychl. S Threnody to *opravdu* nebylo lehké. „A co Pandomé – uzdravuje se?"

Threnody sklopila hlavu.

Řekl jsem zase něco nevhodného? Pomyslel si Rosamunda.

„Pandomé… se uzdravuje," odpověděla nakonec dívka. „Vrátí se s matkou, i když lékař i chirurg se shodují v tom, že už pravděpodobně nikdy nebude bojovat." Na okamžik jí po tváři

přeletěl výraz opravdového, upřímného smutku. „Myslíš si t*aky,* že za to můžu já, Rosamundo Zaknihovaný?“

Rosamunda zaváhal. „Ty? Za co?“

„Za to, že je Pandomé zraněná!“ Threnody na něj upírala pohled. „Za to – za Iduščinu smrt…“

Nevěděl, jak zmírnit její smutek.

„Vrátila jsem se ze sangvinárií v Hříchoři před necelými devíti měsíci pokračovala naléhavým šepotem a s úpěnlivým výrazem v dokořán otevřených očích. „Dovolili mi poprvé používat moje nové schopnosti teprve před měsícem. Ale jsem witka: co jiného jsem měla dělat? Neměla jsem žádnou pistoli. Zaútočily na nás příšery. Splnila jsem svou povinnost, bránila jsem klávu, ale tu povinnost jsem plnila *především kvůli nim!* Ostatní byly tak potlučené, když se kočár převrátil, že jsem musela jednat já! Kdyby mě byly nechaly stát se fulgarkou, určitě bych to zvládla líp, byla bych lepší i jako pistolnice – vždyť jsi při tom útoku umbragoga viděl, jak umím střílet.To přece nebylo jen nějaké chvástání se pro nic za nic. Nebo ano? Copak jsem nás všechny opravdu vystavila riziku, jak mi tvrdí moje matka?“

Na tuhle otázku se Rosamundovi nechtělo odpovědět.

„To chce praxi,“ pokusil se říct aspoň něco a cítil, že to nestačí. „Jak říkával můj vychovatel: „Nauč se to jako násobilku a půjde to úplně hladce, jestli mi rozumíš.“

V Threnodině obličeji se mihla netrpělivost. „Nejsem si tím jista.“ Její upřímná sdílnost zmizela, jako když se za ní zavře víko.

„No – já jen –“ začal Rosamunda a nevěděl, jak pokračovat – *nechtěl být hrubý,* dokončil v duchu.

Threnody zvedla obočí.

„Půjdeš ještě večer za matkou?“ změnil Rosamunda rychle téma.

„Ne, řekla mi, co mi chtěla říct – a ještě spoustu věcí navíc,“ odpověděla trpce. „Už jsme to spolu vyřídily. Naštěstí zítra zase odjíždí a bere Dolorosu a drahou Pandomé zpátky do Herbroulesu.“

Do jídelny se s dupáním nahrnuli nováčci, opile se kymáceli po celodenním bujarém hýření.

Podivně napjatý rozhovor mezi těmi dvěma ustal.

„Hola, vy dva střízliví! To jste měli vidět!“ hlaholil Mrňous Drťa.

„A co?“ zeptala se ledově Threnody.

„Páni, Rózo, přišel jsi o opravdové pozdvižení!“ tvářil se důležitě Arabis. Threnody si vůbec nevšímal. „Příšery zaútočily na nějaký kočár – koně mrtví, kočí a stráž mrtví, cestující mrtví.“

„Přesně to, co jsme viděli na hlídce,“ doplnil Drťa.

„Povídali ve městě, že to udělali nějací hnusní šklebounští třískači,“ pokračoval Krofton Loudil.

Rosamunda ztuhl. *Šklebouni?*

„Ta skupina lesquinů, co jsme viděli tábořit asi dva kilometry od toho místa, asi těm chudákům nebyla nic platná, že?“ řekl nováček jménem Foistin Gall.

Rosamunda zbystřil sluch při zmínce o lesquinech, těch vyfintěných žoldnéřích – nejlepších a nejarogantnějších bojovnících, kteří se sdružovali do legií a pak za peníze bojovali v malicherných válkách mezi státy.

„Co ti tam dělají?“ zamračila se Threnody.

„Lidé tvrdí, že když nejsme schopni zvládnout ty paskřivce na Červovité cestě, je ohrožena i Bohatá cesta!“ řekl s posvátnou hrůzou Mol Cibulka.

„Není tak ohrožená jako ta roztomilá fešanda u Suché myši, co na ní můžeš oči nechat, Mole!“ chechtal se přihlouple Tworp a několik kluků v povznesené náladě se k němu rozjařeně přidalo.

Threnody jim věnovala jediný znechucený pohled a odešla.

Rosamundovi vířily hlavou vzpomínky na Licuria, z kterého zůstala po útoku šklebounů jen hromada krvavých cárů. I on rychle opustil jídelnu.

Běžný program následujícího dne byl zahájen jako obvykle křikem při budíčku, spěšným oblékáním a dupáním po schodech na ranní nástup na Cypřišové cestě u bočního vchodu do pevnosti. Tam Čakan potvrdil utok na kočár, k němuž došlo mezi pevností a Stříbrným Hrádkem a při němž všichni zahynuli. Rychle přešel k tomu, aby řádně informoval nováčky, že se předchozího dne, kdy si nováčci užívali volna ve Stříbrném Hrádku, vrátila skupina honců na

Paroháče. Návrat statečných byl pochmurný. Přišli o pět psů, mezi nimi o vůdce smečky Drukera, a Grig je také zle potrhán. Jeden ambuskadiér je po smrti, těžce raněného Joslina přinesli na nosítkách. To byly vskutku špatné zprávy po Bellicosově smrti. Pronásledovaný umbragog byl sice smrtelně zraněn ale dokázal klást hrozný odpor, když jej obklíčili na planině v západním výběžku Vichrných hor, vzdálených odsud kus cesty na sever. Paroháče nakonec zabily Joslinovy chemikálie a hlavně rozhodující rána ze Sebastipolovy smrtonosné pušky. Hlavu zdolané příšery vezli celou cestu zpátky na voze taženém mezky.

Nováčci nevěděli, jak na to reagovat: byla to dobrá zpráva? Nebo špatná?

Čakan také oznámil, že večer se bude v Síni slavných konat punktování – tetování krví příšery – všech těch, kdo se podíleli na zabití Herdeboga Paroháče. Nulifus Drak už měl ve své péči kruor, který byl umbragogovi odebrán v okamžiku jeho smrti. Už se prý těší, až bude moct potetovat statečné lovce. Rosamunda se nechtěl zúčastnit. Kruorpunkty jej už přestaly fascinovat. Získat takové tetování bylo spojeno s velkou dávkou smutku, lítosti a rozporuplných pocitů. Teď už dobře chápal, proč se jeho starý vychovatel za svoje tetování styděl.

Po snídani se šli nováčci opět cvičit v pochodování. Začalo pršet a oni pak celí promočení utvořili špalír podél štěrkové cesty a takto uctili jinak neslavný odjezd lady Vey. *„K poctě zbraň!“* zazněl povel. Threnody vedle Rosamundy se poslušně vypjala, bradu nahoru, sotva zastírala jízlivý úsměv. Když kočár hrčel mezi dvěma řadami nastoupených nováčků, augusta nevěnovala jediný pohled ani jim, ani své dceři a se ztuhlou šíjí a zvednutou bradou opustila pevnost.

Jedna jako druhá, pomyslel si Rosamunda, zatímco hleděl za kočárem.

Na druhou dopolední vyučovací hodinu šli nováčci do učebny lampářských prací s Hubertem, sodovkářem 1. třídy. Rosamunda měl ten předmět rád: mechanismu sodovkové lampy dobře rozuměl a obdivoval jej stejně jako se vyznal ve složení sodovky samotné.

Tenhle předmět byl po pochodování, pořadových cvičeních a střelbách opravdovou úlevou. Vlastně vítal klid a bezpečí, které přinášela běžná práce. Samotného ho to překvapovalo. Poslední týden byl tak plný nečekaných událostí, že se mu to až zajídalo. Přemíra dobrodružství v něm vyvolala touhu věnovat se činnosti, u níž bylo jasné, jak dopadne. Lehkým krokem nikoli pochodovým, vstoupil do učebny a nesl si psací potřeby, učebnice a pracovní lampu – zmenšenou repliku lampy, kterou dostal každý nováček. Líbilo se mu, jak se dal kryt lampy pomocí malých pantů otvírat, fascinoval jej zmenšený mechanismus uvnitř, úplně stejný jako v opravdových velkých lampách u silnice. Při výuce dával bedlivý pozor, aby všechno věděl, ale většina ostatních nováčků nerozuměla principu fungování lampy a hlavně jejímu vnitřnímu uspořádání ani za mák. Hubert si toho vůbec nevšímal a mlel si dál svou.

Rosamundovi bylo brzy jasné, že lampáři automaticky, ale nespravedlivě, považují sodovkáře za neúspěšné lampáře, kteří se opovážlivě vyjít do divočiny jen za denního světla, a to navíc pouze tehdy, když je potřeba opravit lampu. Jejich práce byla oceňována, to ano – oprava silničního osvětlení byla potřebná – nebyla jim však prokazována žádná ucta. V důsledku toho přijímal pochvaly pana Huberta se smíšenými pocity. Pan Hubert nechválil příliš často, ale teď měl důvod, protože Rosamunda na rozdíl od svých spolužáků rychle a přesně označil zplihlý, bledožlutý šlahoun za „vysychající světélkující rostlinu, kterou už nelze zachránit, pane Huberte“.

„Správně!“ odpověděl sodovkář. „Jak dlouho může světélkující rostlina prežít bez sodovky, než se dostane do tohoto nevratně vyprahlého stavu?“

„Nanejvýš den, pane Huberte.“

„Nu, pane Zaknihovaný, je vidět, že se v problematice vyznáte.“

Sodovkář 1. třídy zářil. „Tohle je potřeba vědět, pokud má rostlina plnit svůj účel. Ještě z vás uděláme sodovkáře.“

„Jo,“ uslyšel za sebou Rosamunda tiché mumlání, „taky by ses výborně hodil na pěstování plevele, Rózo!“ Ozval se tlumený smích.

Rosamunda se neohlédl.

Ale Threnody ano. „Lepší je být dobrý aspoň v něčem, než se stát vejtahou s tulenímа rukama,“ sykla, protože nepochopila, že jde spíš o vtip než urážku.

„Slečno!“ zvolal pan Hubert dotčeně. „To, že jste mezi nováčky jedinou dívkou, ještě neznamená, že vám budu tolerovat víc než ostatním. Prosím, otočte se a přestaňte vyrušovat.“

Rosamunda oželel posezení u oběda, místo toho popadl několik krajíců nevábného chleba a spěchal do Dolního příkopu ke dveřím 143. Chtěl dostát svému slibu, že Numpse navštíví. V Příkopu bylo rušněji než obvykle a Rosamunda se musel proplétat mezi hemžícími se dělníky, služebnými a vojáky. Nepozorovaně vešel do lampářství a vzápětí uslyšel hovor: nebyl to tichý Numpsův monolog, ale hlas nějakého vzdělaného muže.

Rosamunda zůstal tichý jako pěna a poslouchal.

„… Chudák starý Numps nechtěl pana Násosku ani vidět, co?“ říkal hlas. Zněl jako hlas doktora Crispuse. Určitě se vrátil z pracovní cesty. „Musím přiznat, že ani mně moc nesedí: připadá mi prohnaný, je samé tajemství, tváří se nevyzpytatelně a páchne nějakými velice podezřelými chemikáliemi…“

Rosamunda věděl, že by měl dát mluvčímu najevo svou přítomnost, cítil se provinile, ale zároveň ho ta řeč fascinovala natolik, že tiše a napjatě poslouchal dál.

„… Přijmout někoho s tak nepřesvědčivým posudkem, když se mohlo bez problémů požádat o přidělení mladého lékaře, kterých je v dobrých školách Brandenbrasu nebo Quimperpundu dost. Ale to je zase výsledek byrokratických novot toho Pódia Wimpra. Všechno v trojím, čtverém nebo paterém vyhotovení! Tisíce papírů kvůli jedné obyčejné věci a všechny musí náš hrabě maršál podepsat! Jak ten chudák dokáže projít takové stohy papírů a záznamových knih, to je mi záhadou. Vždyť jenom moje papírování mi teď zabere půl dne!“

Rosamunda došel na konec uličky mezi regály a zjistil, že je to opravdu doktor Crispus. Seděl na stoličce a soustředěně ošetřoval sklíčkařovi ránu. Rosamunda se s ním seznámil při vstupní prohlídce hned prvního dne nástupu do služby, ale od té doby se s ním nesetkal. Numps seděl trpělivě na sudu a čekal, až lékař skončí.

Vzhlédl k Rosamundovi dřív, než mladík stačil vydat hlásku, a usmál se na přivítanou. Lékař si ještě Rosamundy nevšiml.

„Dobrý den, pane doktore Crispusi," ozval se nováček a zašoupal nohama.

Lékař sebou polekaně trhl, vstal a rychle se obrátil. Ještě stihl zachytit brašnu, která mu sklouzla z klína.

„Přišel jsem panu Numpsovi zase pomoct," dodal Rosamunda.

„U sta hromů, mladíku!" vykřikl Crispus a nervózně zakašlal. „Vy jste mě náramně vylekal!" Vysoký, štíhlý Crispus byl určitě nejvyšší v celé pevnosti a nejspíš i v celém Morousovsku a Planinách. Byl dokonale oblečen v kabátě z šedého hedvábí s jemným proužkem a sněhobílé vlasy měl sčesané dozadu, kde mu vytvářely jakýsi chochol. Nosil malé brýle se sklly barvy pivní láhve a pohlédl na něj pronikavýma, inteligentníma očima. „Aha, mhm…" Snažil se zase nabýt klidu. „Pan Zaknihovaný, že ano?"

„Ano, pane doktore," odpověděl Rosamunda s uctivou úklonou. „K vašim službám, pane," dodal.

„Což jste byl, pane Zaknihovaný," potvrdil lékař, srazil podpatky se zběžnou úklonou pokračoval: „Byl jste k službám mně a ještě víc tady tomu nebožákovi, jak jsem pochopil." Otcovsky poplácal Numpse po rameni.

Numps sklopil hlavu a ostýchavě se usmál.

Rosamunda nevěděl, co na to říct, tak jen přikývl: „Ano, pane doktore."

„Vidíte, vidíte, pane doktore Crispusi: pan Rosamunda přišel zase a Numps teď má nového dobrého přítele. Pustili ho dovnitř, že? Nikdy moje přátele, jako je on, nepustili dovnitř, že? Možná jednou pustí dovnitř i vrabčího muže?"

Crispus se polichoceně usmál. „Ano, Numpsi, ano. Je to tak."

Rosamunda byl zmatený, ale zároveň jej takové přivítání velice potěšilo. Zeptal se: „Jak se dnes daří vaší noze, pane Numpsi?" Měl ji stále zafačovanou, obvaz byl na správném místě.

„Ach, chudák noha chudáka Numpse," vzdychl Numps. „Bolí, svědí. Ale pan doktor Crispus mi dnes ráno přísně nakázal, že ji *mám nechat na pokoji…* tak jsem ji nechal na pokoji." Zavrtěl prsty.

„A musíte ji nechat na pokoji dál.“ Lékař roztržitě vyndal z kapsy hodinky. „Á! Už mám deset minut zpoždění na oběd,“ prohlásil. „Musím se najíst jako každý řádný člověk.“

„Pane doktore?“ osmělil se Rosamunda.

„Ano, pane Zaknihovaný? Ale rychle prosím: oběd by se neměl vynechávat. Snídaně možná, večeře určitě – ale oběd nikdy.“ Crispus odepjal hodinky a přeleštil je cípem svého slušivého kabátu.

„Měl pan Numps pravdu, když za nic na světě nechtěl k Násoskovi?“

Zeptal se Rosamunda.

Lékař se trochu začervenal. „Ach… vy jste slyšel moje brblání, že ano?“ Na chviličku se zamyslel a pak řekl: „Prosím, nevšímejte si toho, chvilku jsem se neovládl. Byly to takové profesionální stesky, netřeba je brát v potaz. Máme totiž s panem Numpsem takové malé ujednání: když se setkáme, já toho hodně napovídám a on poslouchá. Je to tak,“ pokračoval doktor Crispus opatrně, „že bych byl raději, kdybyste se svými neduhy přišel za mnou nebo za lékárníkem nebo dokonce za Obolutem, pokud nejsem k zastižení, nebo raději počkal, až se vrátím, než abyste se vydal do rukou toho rozparovače.“ Crispus zakašlal a podíval se Rosamundovi zpříma do očí. „Byl bych vám vděčný, kdybyste o tom, co jste tu slyšel, nikde nemluvil.“

Rosamunda sklopil hlavu, trochu se styděl, že mu tak významný dospělý svěřil natolik důvěrnou informaci. „Ani slovo, pane doktore,“ přikývl s vážnou tváří.

„Jak jsem řekl, mám zpoždění s obědem.“ Doktor Crispus ukázal na Numpsovu nohu. „Převázal jsem mu nohu, to je všechno: jinak jste postupoval velice správně. Zranění je hluboké, ale použil jste správných prostředků a rány se začaly dobře hojit. Nic lepšího bych teď nemohl udělat ani já. Je vidět, že svěřili salumantikum do skutečně dobrých rukou.“

Rosamunda se znovu uklonil a sotva skrýval potěšený úsměv.

„Tak a dost, jídlo čeká.“ Doktor Crispus si posbíral nástroje a vzal brašnu. „Po obědě musím zase za udatným Joslinem – budiž mu přáno brzké uzdravení.“

„Je mu líp, pane doktore?“ odvážil se Rosamunda.

„Jestli rád sázíte, pane Zaknihovaný,“ řekl Crispus a měl se k odchodu, „radím vám, abyste všechno, co máte, vsadil na to, že se pan Joslin zcela uzdraví! Hezký den vám a hezký den i vám, pane Numpsi. Vrátím se za pár dní a podívám se, jestli se ta vaše chytrá noha – jak jí říkáte – pěkně hojí. Už jsem vás viděl seskočit hrobníkovi z lopaty, příteli. Ta noha vás tolik nepotrápí.“

S těmi slovy lékař spěšně vyšel z lampářství.

Numps ihned začal čistit skleněné tabulky. „Pan doktor Crispus a pan Pol nevědí všechno, co se stalo.“ Sklíčkař nezvedl hlavu, ale mluvil si do klína.

Nastala dlouhá odmlka.

„Co nevědí?“ zeptal se Rosamunda opatrně.

„On neřekl, jak se to stalo…,“ pokračoval sklíčkař. „Já se nedoplazil zpátky k lampě…“

Rosamunda si uvědomil, o čem Numps mluví, a naklonil se blíž.

„Já si pamatuju… I teď, když spím, tak si pamatuju. Chudák Numps byl mrtvý v červené kaluži, kdepak by se někam doplazil! To ten malý vrabčí muž mě zachránil.“

Rosamunda zbystřil. „Malý vrabčí muž, pane Numpsi?“ zeptal se co nejtišeji. Byl to hovor, za který mohl být snadno ocejchován jako sedorner.

„Ano, ano,“ usmál se Numps a konečně vzhlédl. „Sice mi utrhli ruku, ale nedostali chudáka Numpse celého. Byl to ten malý vrabčí muž, on s těmi bledými běhaly zápasil –“

„Slyšel jsem, že vás potrhali revermani!“

„Ojojoj! Ano! Bledí běhalové nás roztrhali na kousky a ten malý vrabčí muž přišel a roztrhal je kousek po kousku a zachránil mě – můj první nový dobrý přítel. Ucpal všechny rány trávou a zastavil červenou, aby pořád netekla… Nakrmil mě špinavými kořínky. Věděl jsem, že jsem v bezpečí.“

„Ten malý vrabčí muž?“ opakoval Rosamunda.

„Ano, takhle velký“ – Numps s tabulkou skla v ruce naznačil obrys nevelké postavy – „a s velkou hlavou jako vrabčí, mrk, mrk, mrk.“

Rosamunda začal mít jakési tušení. *Mohl by to být tentýž tvor?* „Myslím, že jsem ho taky viděl,“ řekl.

Numps zpozorněl a naklonil se ještě blíž.

„Není to tak dlouho, co jsem ho zahlédl," pokračoval Rosamunda, „u Bohaté cesty směrem na Vysoké Klobouky. Byl to nuglung s hlavou jako vrabec, kolem očí černě zbarvený, měl bílou hruď a mrkal na mě z keře."

Numps byl trochu rozrušený a rychle mrkal. „Ano, ano, Skořičák – ten mi pomohl! Myslím, že má víc jmen, než já dokážu v té své hloupé hlavě spočítat, je tu už tak dlouho, předlouho… Dlouhověké příšery s dlouhými seznamy jmen."

Skořičák, žasl Rosamunda. „Jak to víte, pane Numpsi?" zašeptal.

„Hmm, no, protože mi to řekl," odpověděl Numps prostě. „Skořičák je také přítel chudáka Numpse, protože to on přemohl běhaly."

Rosamunda cítil něco mezi bázní a navyklou bezmyšlenkovitou hrůzou. „Vy se přátelíte s *nuglungem?*" vydechl šeptem a bezděčně se ohlédl za sebe, jestli je někdo neslyší.

Numps se zazubil. „Mhm. Skořičák řekl, že přichází od vrabčího krále z jižních hor. Dává pozor na starého Numpse, posílá své malé pomocníky, aby na něj dohlédli."

„Ten vrabčí král?" Rosamunda si v rozrušení poškrábal obličej. Hlava se mu zatočila při představě, že někde poblíž žije král příšer.

„Ano, ano," radoval se Numps, „vévoda z Vrabčákova, vrabčí vévoda; má taky hodně jmen.

Te-en vrabčáček
Krá-ál skříteček
Je lesů mocný pán.

On vládne tam
Tam v močálech
S ním bezpečno je nám.

„Už jste vévodu z Vrabčákova viděl, pane Numpsi?" Numps zavrtěl hlavou. „Ale chtěl bych ho vidět."

„Já taky," přiznal se Rosamunda.

„Ale můžete ho vidět kdykoli, pane Rosamundo!“ Sklíčkař se zatváří udiveně. „Všichni staří dobří přátelé by byli i vašimi přáteli.“

Nováček zaváhal. „Všichni *staří dobří přátelé?* Jak to myslíte, pane Numpsi?“

„Ano, ano! Ta moje ubohá pomatená hlava – nuglungové a glamgorni a další staří přátelé.“

„Mám – mám jednoho takového přítele,“ odvážil se Rosamunda prozradit své tajemství. „Jmenuje se Piháč. Je to glamgorn, který mi pomohl, když jsme byli uvězněni na jedné lodi s revermanem. Pak jsme Piháče osvobodili.“

Numps ten krátký příběh poslouchal s rostoucím zájmem. Nakonec se radostně zasmál a dal se vsedě do tance. Zanotoval:

Hurá, on ho osvobodil,
V žaláři by šťastný nebyl!

„To jste opravdu dobrým přítelem pro Numpse, když jste vysvobodil své kamarády z pasti. I pro Piháče je to dobré.“

„Nikomu o něm nevyprávím,“ varoval ho Rosamunda. „Taky byste neměl nikomu říkat, pane Numpsi, o Piháčovi nebo Skořičákovi. Většina lidí nemá ráda tvory, kteří jsou tak trochu příšery.“

Numpsovo nadšení pohaslo. „Pamatuju si, že lidi nenávidí nuglungy.“ Zachmuřeně pokývl hlavou. „A kulhavce a všechny zubatce, hodné i zlé. Pamatuju si taky, že nemají rádi ty, kdo s nimi mluví a považují je za přátele. Nebojte se a nedělejte si starosti. Nikomu o Skořičákovi ani Piháčovi neřeknu a neřeknu nikomu ani o vás.“

Pustili se zase do leštění, Numps leštil skla, která Rosamunda vyčistil předešlého dne. Tentokrát to Rosamundovi nevadilo. Cítil se dobře v tom dřevem a sodovkou provoněném lampářství, kde na šindelovou střechu vesele a jednotvárně bubnoval déšť. Jen s velkou nechutí se na konci polední přestávky zase vrátil ke svým obvyklým povinnostem.

TETOVÁNÍ A VÝZVA

grejle nástroje punktografa.Tatér potřebuje k vytváření kruorpunktů čtyři základní nástroje: gilionovou jehlu – jehlu, která se namáčí do kruoru a pak se vbodne do kůže; orbis – plným názvem orbis maleus, paličku s plochou, kulatou hlavou, kterou se poklepává na jehlu, aby propíchla kůži a zanechala značku; střiksnu nástroj k odebírání krve z příšery; a zkoumavku, v níž se uchovává krev do doby spotřeby a do které se ponořuje jehla po každých dvaceti vpichách, aby byla čerstvá. Punktograf dále potřebuje zápisník a tužku, aby si mohl zakreslit obličej zabité příšery (podle popisu nebo přímo podle mrtvoly – či alespoň její hlavy). Na základě toho se pak vytvoří návrh tetování, obvykle po konzultaci s tetovaným.

Toho večera po jídle se nováčci radostně zúčastnili večerního tetování. Byli rádi, že mají co oslavovat. Do Síně slavných nejdříve vcházeli důstojníci a vyšší šarže. Tyčkaři museli čekat v řadě u nízké zídky ohrazující Zahradu mrtvých. Tam byli odedávna do podzemních prostor pohřbíváni první obyčejní lampáři a pěšáci, na výšku, aby se ušetřilo místo. Nováčci spořádaně čekali a vyšší šarže – vyšňořené ve svých uniformách – vcházely dovnitř. Zahrada mrtvých Rosamundu vždycky znejistila; hřbitovy si spojoval s černým obchodem a po zážitcích v podpalubí *Prasečí hlavy* i s revermany. Zahrada mrtvých byla naštěstí řádně osvětlena, takže ho v zádech nemrazilo až tolik. Otřásl se při pomyšlení na lodní podpalubí a odporné tvory, kteří po něm chňapají ze tmy.

„Stůj klidně!“ napomenula ho Threnody po jeho boku.

„Stůj si klidně sama,“ odsekl jí Rosamunda potichu a rychle se podíval směrem k Čakanovi. Nemohl si pomoct, ale Threnody s těmi svými způsoby mu začínala lézt na nervy. Z druhé strany stál Štangl a Rosamunda cítil, jak nervózně přešlapuje a vysílá jejich směrem varovné a výstražné pohledy.

Threnody se na něj koutkem oka nepřátelsky podívala. „Co je s tebou, lampáři? Nepotřeboval bys chůvu?“

„Psst!“ zasyčel Mol Cibulka přes rameno.

„Trhni si nohou, pitomče,“ zasyčela na něj.

Když nováčci stáli nastoupení v řadě, nikdo se nikdy neodvážil promluvit, ale kdyby teď Rosamunda mlčel, Threnody by nedala pokoj. „Sklapni, Threnody, nebo budeme všichni za trest drhnout nádobí! Já nejsem u lampářů proto, abych utekl od matky, pro mě je to život, který jsem si vybral.“

Threnody zbledla a už ani necekla.

Rosamunda byl rád, když jim konečně poručili, aby vešli dovnitř. Kráčeli slavnostně po náhrobních kamenech dávných hrdinů až do Síně slavných.

Podél tří stran obdélníkového půdorysu malého okrouhlého sálu se zvedaly řady sedadel. Na protější stěně byly velkolepě vystaveny mohutné, leskle černé parohy Herdeboga Paroháče, každý měřil na délku jako dva dospělí muži dohromady. Monstrózní trofej byla zasazena kolmo do provizorního rámu a klenula se se svými silnými výrůstky nad sedadly přes celou místnost. Odřezali je od Paroháčovy mrtvoly velkou pilou a na jejich přenesení do Síně slavných bylo potřeba celé pracovní čety. Rosamunda se s Paroháčem setkal tváří v tvář už na silnici, takže měl jeho velikost v dobré paměti, ale rozměry parohů ho přesto ohromily. Vycházel z nich odporný, pižmový pach, který naplňoval vzduch v celé místnosti. Rosamunda viděl stopu Threnodiny nebo Sebastipolovy střely: v jednom místě sametově lesklých černých parohů zela světlá prohlubenina. Silný puch v něm vyvolal nepříjemné myšlenky. Smutně uvažoval, kolik let mohl ten tvor chodit po světě, než lidská ctižádost přervala jeho úctyhodně dlouhou existenci.

Před parohy stály dvě židle a stolek s podivnými nástroji.

Síň slavných se zaplnila do posledního místečka, všichni byli svátečně a čistě vyšňořeni. Nejvyšší šarže seděly ve spodních řadách, kde byla polstrovaná plyšová sedadla. Úplně vzadu, na nejvyšších a nejnepohodlnějších lavicích se usadili nováčci. Trubardiéři stáli podél zdi, byly vidět jen jejich siluety, protože za zády měli vysoká, úzká okna, kterými sem pronikaly zbytky krvavě oranžové záře slunce, zapadajícího na pozadí kalně šedých mraků, valících se směrem k severu modré oblohy.

NULIFUS DRAK

„Pó – zor!“ ozval se povel a všichni jej uposlechli. Každý v místnosti uctivě sňal klobouk a držel jej v ruce. Maršál lampářů, vrchní úředník a všichni významní mužové se nějakým skrytým vchodem dostali do místnosti a zaujali svá pohodlná místa v předních řadách. Posadili se a ostatní přítomní učinili totéž. Znovu se ozvalo tiché bzučení hovoru plného nedočkavosti. Dva muži vznešeně kráčeli k židlím.

Opět zavládlo ticho.

Zasněný Rosamunda věděl, že ten první muž je Nulifus Drak, skold a punktograf.Ten druhý byl Sebastipol.

Oba muži se uklonili maršálovi a vyšším důstojníkům.

Rosamunda si nedokázal představit líra a lampářského agenta jako člověka, který by skutečně stál o tetování krví příšery. Šokovalo ho, když spatřil, že Sebastipol stojí před svými druhy, klidně si vyhrnuje rukáv a čeká, až ho potetují. Zároveň měl dojem, že na lírově obnažené paži zahlédl ještě nejmíň jeden kruorpunkt.

Když se Sebastipol posadil, Nulifus Drak oslovil shromážděné. Zvolal: „Páni důstojníci, lampáři, pěšáci, úředníci! Bylo rozhodnuto, že Joslin a Sebastipol mají opravdové zásluhy na zabití velkého Herdeboga Paroháče, že lžičtenářova přesná muška sehrála roli stejně významnou jako skordžovy jedolenty. Jelikož náš bratr Joslin leží zraněný na ošetřovně, i když se zdárně zotavuje, bude to, jak vidíte, náš statečný bratr Sebastipol, kdo dnes večer získá cenu za zásluhy.“

Nulifus Drak vzal gilionovou jehlu a malý orbis s plochou kulatou hlavičkou. Namočil špičku jehly do kádinky s Paroháčovým kruorem, nahlédl do malého zápisníku, který ležel otevřený na stolku, a našel místo na Sebastipolově nahé paži. Pak začal jemně, ale rychle poklepávat na širší, tupý konec jehly, *ťuk, ťuk, ťuk*. Sál úplně ztichl a každý pozorovatel si vychutnával tetování, které znamenalo další vítězství nad nepřátelskou příšerou.

Rosamundu ten úkon zaujal a zároveň děsil. Byl přesvědčen, že Sebastipol z té podívané radost nemá. Lír přece nerad nosil stenikon, a proto se mu určitě protivilo i tetování. Ale pak si zklamaně uvědomil, že to tak nemůže být. „Je to, jako by ses chtěl dotknout Phoebe,“ říkávala Verlína, když šlo o nesplnitelná přání: hledat,

nacházet a nutně se i účastnit zabíjení příšer, to přece bylo lírovo *zaměstnání*. Mohl tedy být tím, za koho jej Rosamunda považoval, mohl být dobrým člověkem a zároveň dělat tohle? Může být člověk špatný proto, že dělá něco, co pokládá za správné?

Threnody necítila soucit ani s příšerou, ani s lidmi. Vedle něj na lavici sedělo jeho šest kamarádů z družstva, pod kabáty schovávali obvazy a nemohli se dočkat, až se jim punkty zahojí a oni se budou moct svým tetováním pochlubit.

Ťuk, ťuk, ťuk. Drak lehce poklepával na jehlu, často ji namáčel do krve, zlehka se dotýkal potečkovaného místa na Sebastipolově paži tamponem vaty. Lír seděl vzpřímeně a klidně, téměř se nepohnul. Týden nebo dva bude tetování neviditelné, bude z něj jen hnisavý strup který se nakonec odloupne a odhalí umně vyvedený obrázek. Všichni nyní přihlíželi té velké poctě, a když procedura skončila, odměnili ji nadšeným jásotem.

Rosamunda s povděkem přivítal, že mohli odejít z dusné Síně slavných, kde byl vzduch množstvím návštěvníků úplně vydýchaný a navíc téměř otrávený pižmovým pachem příšery. Pochodoval na konci útvaru, zhluboka dýchal noční chlad, čistý a mrazivý, a rozhodl se, že se nikdy v životě dalšího tetování nezúčastní.

Nováčci dostali rozchod a Rosamunda spěchal s ostatními kolem Zahrady mrtvých. Někteří se zastavili u skupinky lampářů, pěšáků a dělníků, která se utvořila u jednoho ze stromů pod lampou. Sloužil jako vývěsní tabule.

Threnody jej chytila za ruku, na jejich předchozí konflikt už úplně zapomněla. „Pojď," řekla a táhla ho ke skupince zvědavců.

Rosamunda se bránil. „Za chvilku bude večerka. Musíme jít do cel."

„Propána! Konečně se tady v tom sešněrovaném, nudném hnízdě něco děje a ty chceš jít do hajan?" Přivlekla ho za rukáv ke stromu. Jeho kmen byl polepený zbytky starých plakátů, zkrabatělých deštěm, napůl otrhaných a většinou nečitelných, ale někdo je přelepil novým a velkým oznámením. Rosamunda riskoval, že přijde pozdě do cely, ale protlačil se mezi lampáři a pěšáky, kteří popuzeně brblali, a postavil se i s Threnody před čerstvě přilepený plakát. Stálo na něm:

„Přinesl to Elsgod z Hrádku," řekl Assimus svému kolegovi a zároveň celému hloučku. „Takové výzvy prý visí po celém Morousovsku a Planinách, dokonce i směrem na jih od Železné bašty, v Gizzardu v Brandenbrasu a ve Fayelillianu a taky v Doggenbrasu."

„Jo zakašlal starý desátník od mušketýrů, „a zvou všechny dobrodruhy a kdovíjakou jinou přivandrovalou sebranku do pevnosti

– do *našeho* domova.“ Desátník vypadal na člověka, který každého, kdo není z Železné bašty, pokládá za „přivandrovalce“.

„Další takový papír se rozdával v důstojnické jídelně,“ zavrčel jeden habardiér. „Ty paskřivce dokážeme zvládnout my sami. Nepotřebujeme žádnou pomoc zvenčí, děkujeme pěkně. Maršál to svede i bez nich.“

„To říkáš ty,Turbidiusi,“ ozval se desátník, „ale musíš uznat, že v posledních letech tady došlo k pěkné řádce nezvládnutých teroskád, hlavně letos a především tuto zimu. Maršál to asi nemá všechno pod kontrolou – vždyť je to na tom papíře napsaný, ne? To on přiznává, že potřebuje pomoc!“

Assimus zaskřípal zuby. „A kdybys byl *ty* tak zaházený hromadou papírů a všelijakých hlášení, jako je on za těch posledních pár let, vsaď se, že bys tu pomoc potřeboval taky!“

Rosamundu nejvíc děsila představa, že by se pevnost zaplnila bojovníky proti příšerám se všemi jejich podivnými pomůckami k boji. Hlavou mu bleskla myšlenka. *Možná sem přijede i Evropa?* Přečetl si výzvu ještě jednou a usoudil, že o Evropině „statečnosti“ nelze pochybovat, jen nevěděl, jestli by její „pověst“ vyhovovala všem požadavkům. Určitě je už zpátky z Hříchoře. Pomyšlení, že by se zase vrátila do jeho života, v Rosamundovi vyvolávalo zvláštní pocit. Bál se toho a zároveň v tom viděl jakousi zvláštní naději.

„Nevím, proč nám sem císař nepošle víc lampářů. Třeba z těch úseků v Patricinu, kde je klidněji: z Conduit Axium nebo z Bridlu,“ pokračoval desátník.

„Nebo proč nás neposílí batalionem mušketýrů,“ přidal se další hlas. „Má jich dost a drží si je zbytečně v hlavním městě a okolí.“

„Ale císař má plno práce s válčením a potřebuje mušketýry do boje s našimi sousedy. Na naše problémy nemá čas.“

Rosamunda něco věděl o válkách, které probíhaly na západ od Císařství na území zvaných Sebastian, Stanislaus a Wenceslaus. Byl to prastarý boj se sedornerskými králi, kteří žili hned v sousedství Hakobínské dynastie a byli nařčeni z obchodu s příšerami. Zasloužili si být rozdrceni, jenže uplynula celá staletí a tyto říše se stále odmítaly podrobit.

„Myslím, že naše Nejjasnější Výsost by mohla pokládat za důležitější válčit s příšerami, které má kolem sebe," řekl ten druhý hlas.

„Jo, a vypadá to, že není moc moudré válčit s jinými národy proto, že mají rádi příšery, když máš vlastní zemi příšerami úplně zamořenou!" uzavřel debatu desátník. „Copak neví, jak to máme těžké?"

Desátník si ještě něco bručel pod vousy a všichni se rozešli spát.

„Poslouchej, jak fňukají nad tím, že to mají těžké! Pche! Co ti o tom vědí?" vztekala se Threnody, když hlouček prořídl. „Moje sestry brání lidi do roztrhání těla už léta. Tihle zabednění lampáři vůbec nepoznají pomocníky, když nějaké mají!"

Nedaleko přeletěl z jednoho stromu na druhý vrabec a švitořil z úkrytu v jehličí. S pronikavým štěbetáním zase vyrazil ze skrýše, za ním letěl další a oba zmizeli nad střechami směrem k Dolnímu příkopu.

„Tihle tvorové jsou neobvykle činorodí v noci," poznamenala Threnody. „Možná dělají pozorovatele vévodovi z Vrabčákova…"

Rosamunda sebou trhl. *Jak ví o vévodovi zVrabčákova?* Otočil se směrem, kam pták odletěl, aby skryl své překvapení. Opravdu to tady pozorovali? „Jak to můžeš vědět?" zeptal se.

„Slyšela jsem, jak Dolorosa říkala, že ve Vrabčích dolinách sídlí nějaký pán skřítků," řekla dívka, spokojená, že to na něj zapůsobilo. „Vévoda z Vrabčích dolin podle ní prý dohlíží na to, co se tu děje, a drží ostatní příšery zkrátka."

„A co by ten vévoda z Vrabčích dolin sledoval tady?" podivil se Rosamunda nahlas, protože se jeho náhled na životaběh výrazně otřásl.

„Kdoví?" odpovědělaThrenody pohrdavě. „Ani nemáš jistotu, že nějaký takový tvor existuje. Ale na tom nezáleží, lampáři. Dolorosa mi často tajně říká takové věci. Stačily by k tomu, aby někteří lidé začali křičet: *Sedornerka!"* Řekla to dost hlasitě.

Rosamunda se polekaně rozhlédl.

„Jenže já nejsem jeden z těch hlupáků, ať už si moje matka myslí co chce," dodala Threnody.

„To proto Dolorosa nezabila Paroháče?“ zašeptal sotva slyšitelně Rosamunda.

Threnody na něj s úlekem zírala. „Co tím chceš říct, lampáři?“ zeptala se.

„My-myslel jsem si, že by ho dokázala zabít pouhou myšlenkou, ale vypadalo to, že to nechtěla udělat –“

„Jak bys mohl *ty* vědět, co lady Dolorosa dokáže nebo nedokáže udělat?“ Threnody se před ním výhružně zastavila.

„No – já –“

„Zaknihovaný! Veyová!“ volal Benedikt ze schodů bočního vchodu. „Okamžitě dovnitř! Připravte se na večerku, než vás četař vyhmátne!“

Doufám, že *vévoda z Vrabčích dolin* skutečně *existuje*, pomyslel si Rosamunda a poslušně klusal do pevnosti. Představa o dobrotivém vládci příšer, který se někde tam daleko snaží pomoci lidem a neubližovat jim, byla až příliš krásná, než aby to mohla být pravda.

OTÁZKA BEZ ODPOVĚDI

kaladýny také solitérky nebo poustevnice; kalendářky, které cestují daleko od své klávy, aby tam konaly dobro a chránily lidi. Jsou nejfanatičtější ze všech sester, nosí nejpestřejší oblečení roztodivného střihu: zdobené klobouky s rohy, hevenhuly (neobvykle vysoké tříroháky) a další zvláštní doplňky. Také se tetují exotickými spurami, často inspirovanými motivy neobvyklých tvorů, s nimiž se setkaly na svých cestách.

Následujícího týdne se do Železné bašty začali sjíždět teratologové všeho druhu, s vyhlídkou na odměnu vzdorovali nepříznivému počasí – císařský výnos vždy nakonec přináší zaručený finanční obnos. Přijeli skoldové a skordžové, fulgaři a witové, pistolníci a skupiny dobrodruhů i dalších bojechtivých osob. Někteří dorazili sami, jiní se svými faktóty a několik těch nejokázalejších přijelo s celou družinou – s úředníky a sekretáři a různými poskoky. Přijeli též učení lidé: habilisté a přírodní filozofové se zamyšlenými tvářemi a bednami knih. Dokonce i lovci kožešin – zálesáci a obchodníci s kožešinami – na výzvu zareagovali. Neduživí a sedření opustili svá riskantní zaměstnání a podlehli lákavým slibům. Putovali pěšky, přijížděli poštovními dostavníky, najatým povozem, soukromým kočárem a zůstali krátce, ne déle než přes noc, jen aby si vyřídili potřebné a vzácné povolení k honitbě.Tento císařský doklad byl zárukou platby, opravňoval držitele k nároku na peníze za skolenou příšeru.

S nimi se sem nahrnul obvyklý pestrý dav potulných kejklířů, vypravěčů, zpěváků a šašků, podomních prodavačů jedolentů, hadrníků nabízejících obnošené ochranné oděvy, objevili se i potulní punktografové. Všichni tihle cestovatelé přicházeli a odcházeli, hemžili se po pevnosti, někteří nerozumně tábořili na suchých místech Traviska těsně pod pevností. Byli spíš na obtíž než nějak zajímaví, a tak se brzy přesunovali jinam.

Rosamunda objevil nejneobvyklejší lidi mezi teratology. Občas se objevil člověk oblečený jako zvíře, pták či dokonce příšera. Všechno, co dělal, prováděl tanečními pohyby. Něco podobného viděl tenkrát u těch dvou kalendářek, které bojovaly ve Vřesovci. Během dopolední přestávky na pití, mezi cvičením s fodikary a pořadovým cvičením, vtančila dvojice takových pomalu se otáčejících a poskakujících teratoložek do brány. Byly oblečené jako nějací ukrutní černí ptáci.

„Co jsou tyhle zač, Threnody?“ ptal se Rosamunda a fascinovaně na ně hleděl.

Podívala se na něj jako na úplného pitomce. „Přece sagarky!“ odpověděla pohrdavě.

Rosamunda ztratil řeč.

Threnody přimhouřila oči a potřásla hlavou. „Myslela jsem, že jsi chytřejší, když tolik čteš,“ pokračovala s pohoršeným povzdechem. „Sagarky celý den jen tančí, některé to dokonce zkoušejí i ve spánku. Při tanci zabíjejí příšery svými jedovatými theromory. Několik z nich slouží mé matce a Řádu.“

„Jako Panetka a Pandomé?“

Threnody zaváhala, zavřela oči. „Ano,“ zašeptala, „jako Panetka a Pandomé.“

Ačkoli se tihle pugnátoři pyšně producírovali po pevnosti a narušili její běžný chod, nováčkům se jednotvárný denní režim nijak nezměnil. Tak to šlo den za dnem, až měl Rosamunda pocit, že celý východ země musí být doslova přecpán statečnými bojovníky s příšerami. Kdykoli měl příležitost, pozorně a dychtivě si prohlížel příchozí, doufal – ale neodvážil se to přiznat – že někde zahlédne zákmit tmavorudého pláště s vlajícím lemem. Neuměl pořádně říct, proč tak toužil Evropu spatřit: vždyť ji znal pouhých pár dní a byla ztělesněním činů, se kterými se jen těžko smiřoval. Navzdory tomu se mu po ní stýskalo. Ale i když se v pevnosti dveře netrhly, neustále někdo přicházel a odcházel a dorazilo sem takové množství lahzarů, Evropa-Brandenská Růže, mezi nimi nebyla. Uprostřed týdne něco nakonec přece jen narušilo nováčkům běžný řád dne. Ráno bylo jasné a nepříjemně studené; blankytně modrá obloha zářila, posetá

malými, nadýchanými mráčky, které vítr hnal na severozápad a přinášel s se –

EVROPA

bou horší počasí. Nováčci byli shromážděni venku a spořádaně podle předpisů mávali fodikary, do toho občas zahoukala poštovní trubka a tvořila přerušovaný, nepravidelný hudební doprovod. Zástup teratologů a jejich pomocníků stále proudil do pevnosti i ven z ní. Někteří se střídavě objevovali na Velkém luhu, protože čekali na kočár, poštu nebo vyřízení všech byrokratických kliček.

Nastala dopolední přestávka, nováčci se seřadili, formálně cucali hořkou citrónovou kůru a upíjeli obarvené malé pivo. Čakan kontroloval, jestli opravdu všechno spolkli. Obvykle by se touto dobou vracelo družstvo z noční obchůzky, kdyby nebyli této povinnosti zproštěni. Rosamunda uvažoval o tom, že o polední přestávce navštíví Numpse. Vtom na cvičiště napochodoval Benedikt.

Desátník chvilku tlumeně hovořil s Čakanem, pak si k všeobecnému překvapení všech zavolal Rosamundu. Když si bral mladého nováčka stranou, měl ve tváři zvláštní výraz – napůl pobavený, napůl obdivný. „Máte tu významnou návštěvu, lampáři, a dostal jste volno, abyste se jí mohl věnovat," oznámil mu úředním tónem, ale pak už familiérněji dodal: „Musím říct, že máte zvláštní a mocné přátele, mladíku!"

„Kdo –" Ale ještě než Rosamunda stačil dokončit otázku, ucítil závan dobře známého parfému. Srdce se mu rozbušilo a ohlédl se. Stála tam Evropa Brandenská Růže a budoucí vévodkyně z Naimes, která ho zachránila před špatným koncem a kterou zachránil i on. Zdravím jen kvetla.

„Tak dobrý den, človíčku," vítala ho svým hedvábným hlasem, pobaveně se usmívala, možná byla dokonce šťastná, že ho vidí. „Pořád jsi takový neohrabaný, jak vidím."

„Dobrý den, slečno Evropo," řekl trochu chraptivě. Byl to takový zvláštní pocit spatřit tu známou tvář v tomhle teď už také známém prostředí. Vlasy měla vyčesané nahoru a sepnuté svou obvyklou zubatou sponou, tmavorudý plášť byl trochu jiný, z nějakého materiálu s krátkým vlasem, takže připomínal hlavu čerstvě ostříhaného lampáře, a byl lesklý a měňavý. Přes něj měla oblečené jakési bolerko s mohutným límcem a širokými rukávy ze smetanově bílé kožešiny, na manžetách byly tmavší skvrny. I vysoké černé boty

lemovala kožešina, nahoře i po stranách pod přezkami. Takhle se Evropa vybavila proti chladu.

Rosamunda nevěděl, co si se sebou počít: prvním popudem bylo vrhnout se k ní a radostně ji obejmout. Ta důležitější část jeho já – ta část, která nakonec vždycky zvítězí, a člověk pak dělá to, co má, a ne to, co by si přál – měla strach. Tak jen stál a zíral. „Vy jste přijela," vypravil ze sebe nepříliš inteligentně.

Fulgarka pobaveně zvedla jedno obočí. „Už to tak bude. Přijela jsem pozlobit ty laskavé lampáře a občany z Placidia Solitus, kteří jsou v tak zoufalé situaci, že posílají prosebné přípisy až na jih do Hříchoře." Obličej mela vážný, ale mluvila pobaveným tónem. „Co jiného má dívka s dobrým srdcem udělat, když slyší takové nářky?" Byla v lepší formě než při jejich posledním setkání: tváře jí zrůžověly a v očích měla šibalské jiskřičky. Chirurgové v Hříchoři určitě odvedli svou neblaze proslulou práci dobře. „Pověz mi, človíčku…" Evropa se k němu trochu naklonila. „Proč jsi mi nenapsal? Copak se ti po mně nestýskalo?"

„Myslel jsem, že budete mít plno práce a nebudete mít čas na čtení mých dopisů, slečno Evropo," odpověděl Rosamunda.

„Ale vidím, že se červenáš!" rozesmála se Evropa. „Ta mladá dáma nás upřeně pozoruje," změnila téma. „Ona tě zná?"

Rosamunda se ohlédl a uviděl, že na cvičišti stojí Threnody, úplně sama, protože ostatní nováčci dostali rozchod k samostudiu. Paže měla zkřížené na prsou a obličej zastíněný okrajem klobouku, ale bylo jasné, že věnuje Evropě a Rosamundovi zvýšenou pozornost.

„Ano, slečno Evropo, to je Threnody. Je lampářský nováček jako já." Rosamunda na ni lehce mávl.

Threnody zrudla, otočila se na podpatku a bez jediného ohlédnutí odpochodovala.

„Děvče lampářkou – to je zvláštní! Myslím, že se jí líbíš, človíčku." Rosamunda zrudl ještě víc. „To sotva, slečno! Nelíbí se jí nic, co řeknu, a většinou si mě nevšímá nebo má nějaké pohrdavé poznámky a obrací oči v sloup. Kromě toho je starší –"

Evropa se zvonivě rozesmála. „No, no!"

Threnody už kráčela po Cypřišové cestě, ale při tom šťastném, nezvyklém hlaholu se obrátila a Rosamunda byl přesvědčen, že se zamračila.

Fulgarka si otřela oči uslzené smíchem a vesele se zeptala: „A kde se tady vzala, aby tě tak trápila?“

„Předtím byla u kalendářek, ale utekla sem od matky.“

Evropa se zahořkle usmála. „Vím, jak jí je,“ řekla tiše. „Od matek je nejlepší utéct… A teď pojď, človíčku, tvůj laskavý maršál mi dovolil strávit s tebou zbytek dne. Pojďme pryč z té zimy.“ Podala mu malý, krásně zabalený balíček. „Dobře, že ti vezu tuhle maličkost. Krk ti z té zimy úplně zmodral.“

V naparáděné krabičce s pestrými puntíky byla šarlatově červena šála z jemné vlny.

„Je to barvená vlna,“ vysvětlila fulgarka vesele. „Takovou koupíš jedině u jednoho malého chlapíčka v horách ve Flintu. Sluší ti – pěkně se ti hodí k výstroji.“

Rosamunda byl štěstím bez sebe. Evropa s ním chtěla strávit den a ještě mu dala dárek! Když se naposledy rozcházeli, neřekla při loučení ani slovo, dokonce mu vůbec nezamávala. A teď stojí o jeho společnost. Měl zvláštní pocit, když za ní šel s balíčkem pod paží. Všichni se za nimi otáčeli. Vedla ho po příjezdové cestě přes parkoviště kočárů: lampáři, postilioni a nádvorní zaměstnanci užasle zírali. Na jedné straně ze zvyku zavrhovali její řemeslo, ale na druhé straně ji velice obdivovali pro její krásu a dokonalý zevnějšek.

„Poslala jsem kočár zpátky do Brandenbrasu,“ švitořila a vůbec si nevšímala, jaký rozruch působí její zjev. „Měla jsem velké potíže sehnat koně s kočím. Bude to úleva nemuset se starat o ustájení a opravy a ztracené podkovy. Ať se o to starají jiní…“

Vedla ho po příkrých schodech do ubytovny pro hosty. Podobal se hostinci, ale nebyl tam lokál, měl řadu soukromých pokojů a oddělených jídelniček a skromný salon pro posezení s návštěvou. Tam právě Evropa mířila: do malého, teplého pokoje s pohodlnými křesly podél zdí a s úzkými okny s výhledem na parkoviště kočárů a Velký luh. V rohu místnosti vesele praskal krb štědře naložený poleny.

Brandenská Růže požádala o jídelní lístek, pak si sundala bolerko a uvelebila se do křesla s podnožkou, natáhla si po chlapsku nohy a zkřížila je v kotnících, záda shrbená.

„Tak jak se ti jeví život lampáře?“ zeptala se spokojeně. „Pořád takový dobrodružný, jak jej líčil ten bodrý pošťák?“

Rosamunda se usadil na kraj sousední pohovky, odložil si klobouk a bloudil pohledem po místnosti. „Zatím to bylo samé pochodování a shon, slečno Evropo, a málo času na čtení nebo přemýšlení. Ale během posledních pár týdnů došlo ke dvěma teroskádám. Taky jsem se seznámil se sklíčkařem, jmenuje se Numps, a doručil jsem prasečí hlavu od Koule našemu chirurgovi.“

Evropa na něj upřela pronikavý pohled oříškově hnědých očí. „Vyprávěj mi o těch příšerách, co zaútočily.“

Přiběhla uspěchaná obsluha a Evropa objednala pro oba jídlo. Během čekání jí Rosamunda popsal obě teroskády, začal rohatými příšerami, které napadly kočár, a vylíčil statečné skutky kalendářek. „Tenkrát k nám vstoupila Threnody.“

„Ta dívka, která na nás tak zírala?“ zeptala se Evropa nenuceně. „Ona je witka?“

„Ano, a je dcera augusty těch kalendářek.“

„Páni! To je tedy velmi zajímavé. Potomek lady Vey je witka, kalendářka a k tomu lampářka?“

Rosamunda si nevšímal ironického tónu. „Vy její matku znáte?“

„Setkaly jsme se, ano.“ Fulgarka zvedla ruku jakoby na znamení, že o tom nemíní víc mluvit.

Rosamunda si toho všiml a začal hovořit o útěku před Herdebogem Paroháčem a o smrti Bellicose, což ještě hodně zaměstnávalo jeho mysl. Vylíčil to stručně, věcně.

Evropa se trochu napřímila. „Je to… těžká věc ztratit někoho, koho znáš, kvůli řádění nějaké všivé příšery,“ řekla tiše. „Nelituješ nakonec, že ses nestal mým faktótem?“

„Od té doby, co jsem tady, už jsem si přál spoustu věcí, slečno Evropo,“ odpověděl Rosamunda vážně, „ale zavázal jsem se ke službě lampáře a dostal jsem císařův milion a tak dále.“

„Takže ses rozhodl, že tu zkysneš na jednom úseku silnice až do smrti? Jaká škoda!“

Podívali se na sebe, ten pohled trval dlouho, až Rosamunda sklopil zrak. „Nechci žít život plný násilí," řekl.

„Vždyť už ho žiješ!" namítla mu fulgarka. „Věř mi, chlapče, že tenhle život není nic jiného než násilí – a i když ho nebudeš vyhledávat, ostatní ti ho přinesou." Naklonila se k němu a probodávala ho pohledem. „Neudělej tu chybu, Rosamundo, že si budeš spokojeně žít ve stínu velkých činů ostatních a celou dobu si budeš myslet, že jsi lepší než oni, protože ses nepodílel na zabíjení."

Tváře jí při té výtce hořely a Rosamunda se schoulil, když si uvědomil, jak málo tuhle bojovnici zná.

„Jak můžeme nebýt násilní, když se násilí rodí v blátě kolem nás a dělá příšery z nás všech?" pokračovala plamenně. „Zůstaň tady a budeš bojovat, jako jsi bojoval dosud, pořád bojovat: když ne s příšerami, tak s lidmi. Jak sis představoval ten dobrodružný život?" Shovívavě se usmála. „To je život plný násilí. Pojd se mnou a přinejmenším budeš jasně vědět, kdo je tvůj nepřítel."

„Všechny příšery nejsou naši nepřátelé," odvětil Rosamunda paličatě.

Evropa se na něj podívala neproniknutelným pohledem. „Opravdu?" řekla nakonec. „Možná se chceš dostat do Mračan, když plácáš takovéhle nesmysly. Se sedornery se v Císařství nikdo nemaže."

„A co ten ubohý Popletený Filuta? Vždyť byl jenom hloupý a ne zlý, a stejně jste ho taky zabila. Chtěla jste zabít i Piháče, když jste mě zachránila. V tomhle bych se k vám nikdy nedokázal připojit!"

Evropa teď seděla vzpřímeně, oči se jí nebezpečně leskly, v tónu jejího hlasu zněla výhrůžka. „Příště mi snad řekneš, že ti běsem posedlí šklebouni udělali dobře, když zabili mého drahého Licuriuse."

„Ne!" vyhrkl s očima rozšířenýma hrůzou. „To bych nikdy neřekl!"

Nastalo napjaté ticho.

Evropa upíjela tmavočervenou toskanelu a dívala se jinam. „Ty jsi malý a nevědomý slušňáček, ale kdybys prožil, viděl a byl nucen dělat takové věci jako já, nebyl bys tak naivní."

Rosamunda nedokázal zformulovat své myšlenky do kloudné odpovědi. Měl pravdu, ale ona taky, ačkoli si přál, aby ji neměla. Z nepříjemného napětí je vysvobodilo jídlo, které jim přinesli. Chvíli jedli mlčky.

„Člověčku," prohodila konečně Evropa mezi sousty, „pověz mi o té prasečí hlavě a o tom chirurgovi Kouli či jak se jmenuje."

„Ne, ne, Koule není ten chirurg, ten se jmenuje Grotius Násoska –"

Evropa přestala jíst. „Násoska, říkáš? Honorius Ludius Grotius Násoska?"

„Ano." Rosamunda také přestal žvýkat.

„Hmmm! Už jsem o něm slyšela," řekla fulgarka vážně. „V Hříchoři má hroznou pověst. Co ti provedl?"

„Nic! Já mu jen nesl vnitřnosti a hlavu z prasete," vysvětloval Rosamunda a vyprávěl o ordinaci na půdě, o divných knihách a stažené kůži. „Co se o něm říká?"

„Slyšela jsem, že byl přistižen, jak fušuje do černé magie, a měl nějaké kšefty s lidmi, kterým se vyhýbají i ti nejhorší řezníci. Můžou to být pomluvy, ale pravda je, že se o jeho činnost velice zajímala Sorača.

Rosamunda se nad těmi zvěstmi mračil. „Kdo se o něj zajímal?"

„Sorača. Je to volné sdružení dobročinných kalendářek, které se snaží odhalovat masakary a hatit jejich plány."

„Násoska je teda taky masakar?" zalapal Rosamunda po dechu. „Měli bychom o tom říct panu maršálovi!"

Evropa zvedla ruku v uklidňujícím gestu. „V Hříchoři bylo spousta dohadů, ale nic se neprokázalo. Ten váš milý starý hrabě má určitě věci pod kontrolou. Na takovém uzavřeném místě, jako je tahle pevnost, by se nějaké ohavnosti sotva utajily."

Ano, ale co když pevnost není tak uzavřená? říkal si Rosamunda. I on si všímal, že bašta pomalu spěla k chaosu pod nedostačujícím vedením přepracovaného maršála, puntičkářského vrchního úředníka a lidí tak unavených, že nikomu nezbýval čas zalepovat nějaké trhliny. Rosamunda změnil téma. „Slečno Evropo?"

„Copak, člověčku?" odpověděla Evropa roztržitě, vzala si trochu kamenné soli a začala ji žvýkat.

„Jak jste se měla v Hříchoři?“ zeptal se. „Co jste tam dělala?“

Evropa trochu naklonila hlavu, v očích se jí mihla ironická, energická jiskřička. „Ta cesta byla krátká,“ řekla. „Odjela jsem z Vysokých Klobouků ve stejný den jako ty, plula jsem spěšnou lodí do Flintu – statečná posádka během plavby zahnala nějakou zvláštní mořskou příšeru výbornou, přesnou palbou z děl. Pak jsem se lodí dostala do Ichabodu a tam si mě vzal do parády transmogrifikátor. Dostala jsem se k němu za necelé dva týdny ode dne, co jsem tě potkala.“

„Vy jste viděla mořskou příšeru, slečno?“ Rosamundova fantazie začala pracovat. Viděl válečnou loď, která pálí z dělové paluby na nějakého obrovského, pustošivého tvora s úhořovitým tělem, ostny na zádech a ostrými zuby. Nikdy neviděl mořskou příšeru nebo kraulovače či něco podobného – alespoň ne na vlastní oči –, musel vystačit s nepříliš vyvedenými obrázky v sešitových příbězích.

„Po pravdě jsem toho z ní moc neviděla, když nepočítám vydatné cákání a vzdálený řev,“ odpověděla fulgarka. „Krátce poté, co příšera zaútočila, mě poslali na palubu s místy k sezení. Chvilku to bylo nebezpečné, ale spěšná loď byla opravdu rychlá, takže jsme té bestii nakonec ujeli. Naštěstí, protože si myslím, že bych jim nebyla moc platná, kdyby se ten paskřivec dostal na palubu. I kdyby mi nebylo bývalo tak zle a byla bych v dobré formě, na palubu šplíchalo tolik vody, že by moje blesky stejně šly úplně jinam, než bych chtěla.“

„A co chirurg, dal vás do pořádku?“ neuhýbal Rosamunda od původní myšlenky.

„Ano. Evropa se napřímila a třela si paži, jako by ji svědila. „Cítím se velice dobře. Řekl mi, ať zůstanu u svého sirupu, a moje orgány by mě prý v budoucnu už neměly zradit, jako se to stalo tu noc ve Strakatém lese.“ Na okamžik se jí do hlasu vrátila hořkost.

„Zradit?“

Ozval se zvuk trubky poštovního dostavníku, ztlumený silnou zdí a zavřeným oknem.

„Křeče,“ řekla roztržitě.

Někdo spěšně zaklepal na dveře. Otevřely se a sluha nakoukl dovnitř. „Poštovní kočár je připraven, madam. Potřebujete odnést zavazadla?“

Evropa přikývla a podala mu lístek, aby mohl vyzvednout její zavazadla z úschovny v přízemí.

„Poslyš, Rosamundo, odjíždím dnes posledním poštovním dostavníkem. Brzy si tě vezmu k sobě – tvůj talent pro přípravu kvalitního sirupu nemá konkurence. Ale jak říkáš, přijal jsi císařův milion a složils důležitou přísahu, když jsi sem přišel. Císařská služba není nic, co se dá odložit jako obnošený kabát. Kdybys zklamal v tomhle, jak by ti pak mohla nějaká dívka věřit?“ řekla zvolna, s úmyslným klidem. Rosamunda se díval do země, rty jako zamčené. „Ale nechápu, proč byste vy, mladí nováčci, neměli být nejdřív vyškoleni v shnilém jádru Císařství, kterému sloužíte, než vám nabídnou císařský milion.“

„Shnilé jádro, slečno Evropo?“

„Zeptej se maršála, človíčku – je mnohem čerstvěji vyškolen v císařských machinacích než já. Takovým věcem jsem už dávno unikla.“ Důstojně vyšla z místnosti a ani se neohlédla.

Na dvoře, kde parkovaly kočáry, pak nastoupila do kočáru, který měl odjet do Planin a za tajemstvími ve východní části země. Stála na nejvyšším schůdku a temně se zadívala na standartu, třepotající se v neustálém větru prohánějícím se kolem hradeb. Pak její pohled sklouzl k družstvu nováčků, kteří měli ten den službu v pevnosti.

Rosamunda stál u kočáru, čekal, až odjede, a mlčky ji pozoroval.

Jedu dělat svou obvyklou práci – najít příšeru, zabít příšeru,“ řekla konec Evropa místo rozloučení. „Možná strávím zimu na Mrštné kočce na císařské silnici u Ponurého mostu. Kdybys mi chtěl napsat, pošli dopis tam a já ho dostanu.“

„Napíšu,“ odpověděl Rosamunda. Nastala odmlka. Chtěl říct něco v tom smyslu, že lituje, že nepřijal její opakovanou nabídku, ale nevěděl jak. Navíc mu po těch odmítnutích připadalo, že by s takovými řečmi přišel trochu pozdě a vyznělo by to hloupě. Každopádně by nikdy sám od sebe nepřijal život, který obnášel neustálé a bezcitné zabíjení příšer.

Evropa se na něj podívala a bylo jasné, že to ví.

„Netrap se, človíčku," pravila nakonec. „Ty teď musíš především plnit svoje povinnosti. To, žes vykročil po jedné cestě, neznamená, že na ní musíš zůstat do smrti. Vrať se tam, Rosamundo. ‚Na tebe počkám já, budeš-li mne následovat.' Běž za svými lampářskými kamarády," řekla, když se usadila v kočáře. „A dej si pozor na toho Násosku." Poslíček netrpělivě zabouchl dvířka.

„Sbohem, slečno Evropo!" zavolal Rosamunda. Trubka břeskně zahoukala a kočí práskl do koní. Poštovní kočár vyrazil vpřed a unášel Brandenskou Růži – stále bez faktóta – pryč z Železné bašty. Odjela tak náhle, jako se tu objevila. V Rosamundově nitru se mísily nejrůznejší pocity, ale nade všemi vítězil pocit opuštěnosti.

SKLEPENÍ

Kutílkov jihovýchodní část Dolního příkopu v pevnosti Železná bašta. Svůj poněkud hanlivý název dostala podle mnoha malých dřevěných kůlen, skladišť a dílniček, které se tu nacházejí. Ty tady vznikly teprve nedávno, předtím zde stála okázalá stará budova sloužící mnoha účelům, kromě jiného pěstování světélkující rostliny a výrobě a uskladnění všech lamp. Ta údajně za nevyjasněných okolností před dvěma generacemi vyhořela a mezi současnými obyvateli již není žádný pamětník této události.

I když se do Planin přesunula celá armáda teratologů, nepřestávaly do Železné bašty docházet zneklidňující zprávy. Podle jedné z nich nedaleko baráčku zvaného Holubník, východně od Vichrných hor, nějaký nespatřený antrmenč zabil tři členy lampářské hlídky. Další zpráva se týkala toho, že malá tlupa příšer měla tu drzost zaútočit na baráček Mrzáček v nejzazší části Červovité cesty a ještě přitom stihla zničit všechny lampy. Příšery obléhaly pevnůstku celé tři dny, než Přišla pomoc z Haltmiry.

Počasí se zhoršilo, buď byly bouřky, anebo mlha. Silnice se téměř nedaly používat. Na Červovité cestě přetrvávala hrozba napadení příšerami a kupce z jihu, kteří tudy pravidelně jezdívali se svým zbožím, přesla odvaha i chuť se po ní pohybovat. Nechali se umluvit, aby se sem odvážili ze Stříbrného Hrádku nebo z Vysokých Klobouků a zásobili zdejší obyvatele alespoň základními potřebami, ale dali si za ně zaplatit trojnásobně i čtyřnásobně. Vrchní úředník informoval maršála, že si nemohou dovolit platit tak nehorázné sumy za potraviny, a ten zavedl různá omezení týkající se stravy i dalších potřeb. Počínaje nováčky nastalo utahování opasků, které trvalo celý týden. Po pevnosti kolovaly zvěsti, že úřednictvo se na rozdíl od lampářů ve svých stravovacích zvycích nijak neomezuje a že si vyšší

důstojníci nakupují ze soukromých zdrojů různé lahůdky, o které se však nechtějí dělit s ostatními.

A co hůř, nováčci se při hauzdagovém nástupu, pochmurném kvůli dešti a celkově špatnému počasí, dozvěděli, že se ruší i jejich obvyklý výlet do města. Zkazilo jim to náladu, když dostali volno a nesměli odejít z pevnosti, kde nebylo celkem co dělat. „Co si o sobě ten maršál myslí, že nám zakazuje jít na pivo!“ brblali někteří. Další kluci se hádali kvůli malichernostem i mezi sebou. Ostatní se hašteřili nad kartami, hráli o nemalé sumy peněz a na celách i v jídelně bylo k nevydržení. Rosamunda seděl v křesle v koutě jídelny a litoval, že neodjel s Evropou. Četl už poněkolikáté pořád stejný řádek jednoho stokrát přečteného sešitového příběhu a vedle něj se Hájek o něco donekonečna dohadoval s pořízkem jménem Hafo. K jeho údivu jej vyhledala Threnody a navrhla mu, aby se šli někam projít, i když počasí k tomu příliš nelákalo. Nemusela ho dlouho přemlouvat. Omotal si krk šálou, kterou mu dala Evropa, a šel s ní. Provázelo ho Arabisovo zlomyslné mrknutí.

Statečně vyrazili do venkovní sloty. Vydatně pršelo, foukal vítr a nad Traviskem se ozývalo dunění hromů. Přitáhli si těsněji k tělu erární nepromokavé pláště a sklonili hlavy proti větru. Než Rosamunda odešel ze sirotčince, nikdy neměl klobouk, takže si teď nemohl vynachválit ten dokonalý vynález, který chrání obličej před sprškami vody.

„Kdo byla ta žena včera?“ Threnody objevila u záhonu se zeleninou malý přístřešek a tam se na chvíli schovali před deštěm. „Byla to opravdu Brandenská Růže? Vypadala tak. Jak to, že se s ní znáš?“

Ano byla to ona. Setkali jsme se, když jsem cestoval sem.“ Bylo to podle všeho moc jednoduché vysvětlení. Rosamunda se nespokojeně vrtěl protože seděl na nějakém nepříliš voňavém pytli, který ho tlačil do zadnice a navíc byl mokrý, takže mu vzadu navlhly kalhoty.

„Ale jak se mohl někdo jako *ty* setkat s někým, jako je *ona?“*

„No,“ začal zvolna, protože si uvědomoval, jak hloupě to vyzní, abych řekl pravdu, našla mě ona, když jsem se schovával na trnovníku u Kloboukové cesty.“

„Cos tam pro všechno na světě dělal? Tamtudy málokdo cestuje – snad jenom blázen! Je to přece cesta, po které se pouze dopravují zásoby na Přeslen!“

Vylíčil Threnody příběh svého putování. Začal tím, jak si ho jednou Sebastipol v sirotčinci vybral. Během vyprávění si s úžasem uvědomil, jaké mimořádné dobrodružství prožil – opravdu to všechno udělal a přežil taková nebezpečí?

Pozorně ho poslouchala, naklonila se napjatě blíž a nepřerušila ho jediným slovem. Když skončil, narovnala se a vydechla. „Kdo by si to pomyslel, lampáříku? Tyčkař jako ty a bojoval s kapitánem pirátů a s těmi – jak jsi to říkal? Šklebouny? A ta úžasná žena tě krmila berůvkama a nechala tě, abys jí připravoval sirup?“Threnodin obličej se rozzářil opravdovým, dříve skrývaným nadšením. „Já si vždycky dělám svůj sirup sama. Matka mi celou dobu vtloukala do hlavy, že si ho má člověk připravovat sám – aby věděl, co v něm je a jak bude účinkovat. Ale co! Řekni mi, jak chutnají ty berůvky?“

Rosamunda užuž chtěl odpovědět, ale přerušila ho.

„Já ti teda řeknu, že kdybych neviděla na vlastní oči, jak s tebou Brandenská Růže mluví, nevěřila bych ti ani slovo z toho neuvěřitelného vyprávění.“ Zaváhala. „Je to skutečně všechno pravda?“

„Samozřejmě, že je to pravda. Chtěla, abych se stal jejím faktótem!“

„*Ty?!*“ Threnody se nevěřícně rozesmála.

Zamračil se, měl sto chutí jí jadrně odpovědět, ale nakonec neřekl nic.

Chvíli seděli mlčky.

Threnody vyndala lahvičku lepkavě vyhlížející červené tekutiny. Chtěla se napít, ale všimla si Rosamundova zkoumavého pohledu. Podrážděně řekla: „Co tak civíš, lampáříku? Je to friskum. Copak jsi ještě nikdy neviděl dívku, jak pije svůj odvar?“

Rosamunda jen něco zakoktal a rychle se začal dívat jinam.

„Měla jsem se stát fulgarkou,“ podotkla Threnody tiše, když uložila lahvičku do nějaké tajné kapsy. „Potřebují jen dva sirupy, věděl jsi to? To já mám celé bedny přípravků, které musím užívat. Witové musí pít tolik různých sirupů a odvarů v různou denní a

noční dobu, že se divím, že vůbec děláme taky něco jiného. Pokud někdo opravdu potřebuje faktótum, je to wit.“ Zamračeně hleděla na zimní, pustou zahrádku a Rosamunda přemýšlel, jakou odpověď od něj asi chce slyšet. Viděl ji něco pít jen občas: šlo o různé červené, modré a černé tekutiny, které měla užívat mnohem častěji než Evropa.

„Je to asi trochu nespravedlivé…,“ nadhodil do nepřátelského ticha.

„A má dlouhé vlasy.“

„Ty si taky necháváš růst vlasy,“ poznamenal Rosamunda opatrně.

Threnody se na něj nevraživě podívala, jako by udělal hloupý a nejapný vtip, pak se zahleděla na zmoklé střechy Dolního příkopu. Měla neproniknutelný výraz. „No, to je pravda.“ Roztržitě si pohrávala s havraní kadeří. „Nechávám…“

Rosamunda začal litovat, že s ní vůbec někam chodil. Rozhodl se změnit téma. „Seznámil jsem se s jedním člověkem, jmenuje se pan Numps –“

Threnody mu skočila do řeči, takže větu nestihl dokončit. „Matka si ovšem myslí, že Brandenská Růže není vůbec dobrá. Vlastně ji vůbec nemá ráda.“

Nejlepší bylo mlčet.

„Ale je pravda, že mají hodně společného.“

Rosamunda čekal. Nechápal, co by ty dvě ženy mohlo spojovat.

„Když byly tak staré jako já, pobývaly obě v klášteře ve Fontrevaultu. Brandenská Růže se měla stát kalendářkou, jenže ji vyloučili. Celý život jsem o ní slýchala: kolik mužů se o ni ucházelo, jak má nejradši ze všech sebe. Matka říká, že dělá ostudu svému státu, své matce a celému jejímu rodu. Kdyby prý moje matka měla tak hrdý původ, nikdy by se tak nechovala.“ Threnody se odmlčela. „To kvůli Brandenské Růži jsem se chtěla stát fulgarkou,“ zamumlala a dívala se na své elegantní boty.

Rosamundu nenapadlo, co by řekl, když se takhle dozvěděl o Evropině tajemné minulosti a byl svědkem náhlé změny Threnodiny nálady. Tupě zíral před sebe ven na zahradu bičovanou deštěm. Na holém kůlu hluboko zabořeném do rozmoklé hlíny seděl zmoklý

vrabec, celý načepýřený. Pozoroval Rosamundu jasným, vyrovnaným a moudrým pohledem, jako by moc dobře věděl, jak je pro chlapce těžké vyznat se v holkách.

„Tak ten pan Numps je sklíčkař, který bydlí v Dolním příkopu," zkusil to Rosamunda znovu. „Odpoledne půjdu za ním. Můžeš jít se mnou, jestli chceš." Ihned svého pozvání zalitoval.

Threnody naštěstí nejenže pozvání nepřijala, ale vstala a rychle přešla ke vchodu do přístřešku a odhodila si vlasy na rameno. „Poslouchal jsi me vůbec?" vyjela na něj. „Ty jsi ten největší hrubián a ignorant, jakého znám!" A s těmi slovy ho opustila.

Rosamunda zamrkal, zamračil se, zhluboka se nadechl. Verlína byla mnohem sympatičtější a tisíckrát příjemnější osoba než ty bizarní, hašteřivé ženské. Mohl by žít tisíc let a stejně by se v nich nevyznal. Vrabec drze zacvrlikal a odletěl , jen křídla zašuměla. Rosamunda by odpřísáhl, že na něj před odletem mrkl.

Oběd byl také hrozný. Aniž podle všeho někdo věděl kdy a proč, Koule záhadně opustila Železnou baštu a nová kuchařka – přijatá na výslovné přání vrchního úředníka – neměla talent jídlo ochutit. Bylo mdlé a nevábně páchlo. Ani osazenstvo jídelny nebylo v dobrém rozmaru. Když byli Threnody a Rosamunda venku, Hájek a Hafo se do krve pohádali, došlo k rvačce a protože se na každou znesvářenou stranu přidalo par dalších kluků, vykoledovala si polovina nováčků trest v podobě rajbování. A teď se jídelna rozdělila na dva tábory, které spolu nemluvily. Threnody si Rosamundy vůbec nevšímala.

Ten se co nejdřív se svým salumantikem vydal do Dolního příkopu navštívit Numpse. Když ho předtím pozoroval, jak vyrábí sodovku, doufal, že od něj příště odkouká zase nějaký další chemický trik. Vešel do lampářství mokrý a prokřehlý, otřepal vodu z pláštěnky a nechal ji i s kloboukem na háku u dveří, aby uschly. Byl vděčný za tu novou šálu. Sodovkové lampy bohužel nevydávaly žádné teplo, a tak bylo v lampářství často pořádné chladno.

„Dobrý den, pane Rosamundo," zasmál se sklíčkař. „Zima mi dneska zalezla za nehty." Zvedl nohy, měl sice jezdecké kamaše, ale dole mu z nich trčela bosá chodidla. Zavrtěl prsty na zraněné noze. „Numps má nohy úplně zmrzlé, ale doktor Crispus říká, že mi zase budou sloužit."

Rosamunda se usmál. „Dobré odpoledne, pane Numpsi. Zase dnes budeme leštit lampy?“

„Aááá!“ Numps se dotkl svého hezkého nosu a znovu se zahihňal. Udělal z dlaně kornout a hlasitě zašeptal jakoby k někomu jinému: „Jedna nula pro mě. Pan Rosamunda neví, že dnes se nečistí, že?“

Rosamunda se opravdu chvilku domníval, že je tam ještě někdo třetí. „Co tedy budeme dělat, když se neleští?“ zeptal se.

Sklíčkař se v odpověď jen vesele zasmál a vstal. Zabalil se do staré celty, schoval pod ni lamperku a malou, naditou mošnu a měl se k odchodu.

„Pojďte se mnou, pane Rosamundo,“ vybídl ho šeptem a vykročil ven. Do dílny se vehnal déšť. Rosamunda si tedy zase oblékl mokrou pláštěnku a třírohák a šel za ním, plný zvědavosti, co se bude dít.

Numps vyndal lamperku a svítil na cestu. Hned za lampářstvím odbočil doleva do spleti úzkých uliček, pak znovu doleva, pak doprava a potom špatně dlážděnou uličkou s bublající stokou, která se vinula mezi zdí pevnosti a nějakým velkým skladištěm ze zčernalých prken, převislá střecha skladiště připomínala tunel a oni museli jít přikrčeni, protože tam nebylo dost místa. Dírami ve střeše, na kterou bubnoval déšť něco vody spadlo i na ně. Krysy a další nervózní tvorové je pozorovali z hromad staré suti nebo před nimi bezhlavě prchali. Mizeli po obou stranách v nečekaných škvírách a puklinách v dláždění. Numps si cestou melodicky prozpěvoval krátké veselé písničky o nějakých rybách a žábách na čajovém dýchánku, mužích, kteří vábili děvečky od krav na borůvkový džem, a o nějakém starém generálovi s dřevěnou nohou a bez armády.

Rosamunda šel za ním, opatrně se plížil, aby nezakopl o nějaké pohozené prkno, rozbité lampy, stojan na mušketu, různé plechovky zpola naplněné vodou nebo něčím horším, cívky na drát, zamotané dráty, rozbité láhve a dokonce hromadu neidentifikovatelných kostí. *Kde to jsme?* žasl v duchu, když překračoval zbytky starých základů, hromadu cihel, kamení a malty. Zcela jistě se dostali do nějaké zapomenuté části Železné bašty.

Ulička podobající se tunelu náhle skončila a oni se ocitli na malém, opuštěném náměstíčku, kde se setkávaly dvě další uličky a jejich stoky vtékaly do velkého otvoru s hluboko usazenou mříží. Náměstíčko bylo na rozdíl od uliček čisté, ze tří stran je lemovaly kamenné základy s prkennými stěnami a čtvrtou tvořilo opevnění Železné bašty. Mezi střechou a zdí byl nekrytý prostor, kudy sem pronikalo chabé světlo. Vypadalo to tu jako malý, opuštěný ostrůvek klidu stranou okolního hemžení, zapomenuté místo v pustině. Někde nahoře se prohánět vítr s deštěm světla tu nesvítila, ale dole byl klid: bylo slyšet jen bublající vodu a Numpsovo pobrukování.

Numps se zastavil a položil si prst na ústa. Naznačoval, že mají být zticha. Mohli by křičet, protože by je tu sotva někdo slyšel. Udivený Rosamunda přesto přikývl a pevně sevřel rty na důkaz, že rozumí. Numps mu předal lamperku, přikrčil se u mříže a sáhl někam mezi její čtvercové otvory. Uchopil něco na druhé straně. Ozvalo se tiché cvaknutí a mříž se mírně nadzvedla a otevřela se jako brána. Byl to nějaký vchod. Objevily se za ní kamenné, točité schody, které vedly dolů klenutým tunelem. Vanulo odtamtud teplo a vlhkost. Voda ze stok netekla přímo do odkrytého prostoru, ale zachycoval ji žlábek po straně, odkud proudila do nějaké trubky v rohu. Tma dole povědomě voněla; byla to příjemná vůně sodovky smíšená s ne zcela neutrálním pachem vysoké vlhkosti.

Numps bez zaváhání vešel dovnitř a pobídl Rosamundu, aby ho následoval. Ukázal mu rukou, že má pokračovat ke schodům. Rosamunda se kolem něj protáhl, Numps mříž zase zavřel a dohonil ho. „Dolů, dolů jdeme," řekl sklíčkař nadšeně a jemně chlapce popostrčil.

Když vešli, hučení větru a deště se téměř úplně ztišilo. Rosamunda slyšel, jak někde dole pravidelně odkapává voda a na schodiště dolehla tu a tam tichá ozvěna nějakého vrzajícího mechanismu.Ty schody vedly hlouběji, než očekával, někam až do základů původní Železné pevnosti, starobylé bašty založené v dobách královny Didó, na jejíchž troskách byla potom postavena Železná bašta.

Schodiště skončilo v nízkém sklepení neurčitých rozměrů, podobném kryptě, jejíž břidlicová podlaha byla zastavěna četnými

sloupy podepírajícími klenutý strop. Mezi sloupy byly natěsnány kádě ze zčernalého dřeva. V některých byla průzračná tekutina, která vrhala jasný odraz na nízký strop, jinde měla barvu trávově zelenou a žádné světlo z ní nevycházelo. Ty kádě společně osvětlovaly velký podzemní prostor jemnou září, připomínající ranní opar. I teplo bylo zvláštní: nevětraný zduch hladil jako samet. V polotmě se ozývala jemná, zvonivá hudba, jak se pára srážela na stropě a tu a tam spadla kapka do některé z kádí.

„Kde to jsme?“ vydechl Rosamunda a posvítil lamperkou tak, aby viděl Numpsovi do tváře.

Sklíčkař se radostně usmál svými pokřivenými ústy. „Tady se pěstuje rostlina,“ zašeptal. „Vlastně se tu pěstovala už dávno, dávno předtím, než se ze starého Numpse stal ubohý Numps. Ten starý Numps a jeho dobří přátelé našli tyhle lázně a dali jsme do jedné kádě malý kousek rostliny a udrželi jsme ji živou, až zaplnila jednu káď a pak další a další, až je jich tu plno! Celou dobu je tady udržuju při životě.“ Numps se usmál, trochu sentimentálně, až otcovsky. „Jsou to mí obzvlášť vzácní přátelé – jako jsi ty a pan Sebastipol a Skořičák. Podívej se! Běž blíž a nakoukni dovnitř.“ Numps mu jemně stiskl rameno a pobídl ho, aby nahlédl do kádě. „Ale dej pozor, abys do ní moc dlouho nesvítil, a buď zticha, protože ty rostliny mají rády klid a tmu a ticho.“

Zčernalé kádě měly v průměru dvakrát tolik než Rosamundův kavalec, a když se postavil na špičky, viděl, že uvnitř je voda nebo něco vodě podobného, možná trochu zelenější. A v ní řada vedle řady nějaké plazivé rostliny, dlouhé horizontální šňůry nějaké ponořené traviny pod zčeřenou vodní hladinou.

Světélkující rostlina! uvědomil si Rosamunda. *Pravá, nerozvinutá, nerozstříhaná rostlina!*

Pro většinu lidí to byla obyčejná tráva, nějaký druh bezvýznamné, vodní řasy, nezajímavý starý plevel, ale Rosamundovi připadalo úžasné vidět, jak volně roste, dlouhá a nespoutaná, hustá a svěže zelená. Sudy této rostliny stály ve většině domácností po celé zemi, s pevnými, zatřízenými výhonky připravenými k použití do lamperek, když ten starý odumřel.Tady byla nejblíž svému přirozenému prostředí, podobnému pobřežním vodám jižních moří.

Rosamunda se na ni dlouho díval, naslouchal ozvěně kapek, sledoval, jak se voda v kádích mírně čeří působením něčeho, co nebylo nikde vidět, jak se dlouhé šlahouny vlní a vlní v té zeleni. Bylo to místo téměř naprostého klidu a ticha – jako model podmořského světa.

„To je nádhera…," vydechl.

Numps zářil jako lamperka, kterou Rosamundovi přece jenom vzal z ruky.

„Moc světla," vysvětlil mu a posadil se na hromadu nějakých jutových pytlů. „Chodím sem a ty rostliny mě ukolébají ke spánku a všechny zvuky jsou tu tak jemné."

Chvilku seděli a mlčeli v tom skrytém sklepení plném kádí s rostlinami.

„Jak to, že se voda v kádích vlní?" zeptal se Rosamunda nakonec.

Numps vstal, naklonil se do kádě, posvítil dovnitř a řekl: „Přece kvůli vlnícím se ploutvím."

Rosamunda znovu nahlédl do kádě a uviděl v hlubině lopatky, které se pomalu pohybovaly jako chodidla nějaké líně plovoucí kačeny. Numps ho zavedl dále do sklepení, proplétali se mezi spoustou dalších kádí, kterých si Rosamunda předtím nestačil všimnout. Uprostřed toho všeho se Numps zastavil a ukázal otevřenou dlaní se spokojeným výrazem na jakýsi velký vynález ze dřeva a mosazi. Byla to malá gastrína velikosti poháněče. Setrvačník uváděl do pohybu další kolečka a řemenice ten pohyb přenášely na všechny modulační lopatky, které uváděly vodu v kádích do mírného pohybu a při svém líném otáčení tu a tam zaskřípaly. Rosamunda viděl spirálovitě spojené řemenice rozvedené po celém stropě sklepení, ke každé kádi vedla jedna a byla napojena na lopatky.

„Krmím je a čistím – a rostlinu taky. A dělám to všechno sám. Nikdo mi nepomáhá." Numps zavřel oči a vypadal jako nějaký Rosamundův spolužák ze sirotčince, který na hodině pana Kuželky recituje básničku. „Někdy dám kousek jedné z mých přítelkyň do lampy, která má být umístěna na silnici, a taková lampa pak svítí mnohem déle a jasněji než ty, které mají rostliny odjinud."

U kohokoli jiného by to Rosamunda považoval za pouhé chvástání, ale v případě Numpse ne; ten mu dostatečně přesvědčivě dokázal, co umí.

Rosamundu to velice zaujalo. „Čím krmíte ten poháněč?“

„Odřezky rostlin, odumřelými, ulomenými kousky,“ odpověděl Numps věcně, i když mu v koutku úst na zdravé straně obličeje zahrál spokojený úsměv.

„A co děláte s odpadem z poháněče?“

Úsměv se rozšířil a sklíčkař očividně pyšný na své nápady odpověděl: „Krmím jím rostliny. Těm to chutná jako nic na světě! Ony krmí stroj, ten zase krmí je – a tak pořád dokola.“

„Proč se ty rostliny nepoužívají do všech lamp a pořád?“

„Och, ti nahoře mají svoje vlastní rostliny,“ odpověděl Numps. „Mají je v novějších kádích, které netečou a není tak těžké se do nich dostat. Já musím pořád ucpávat praskliny a díry v tomhle rozmočeném dřevě.“ Něžně poklepal na bok kádě. „A kromě toho vrchní úředník a všichni jeho kamarádi by o tohle nestáli. To on teď rozhoduje, odkud se rostlina bude brát.“

Rosamunda stál a s tichým obdivem se díval na celý ten mechanismus, poslouchal uklidňující, tiché šumění vody. „Vy musíte být ten nejlepší sodovkář na světě, pane Numpsi!“ zašeptal.

„Ale jděte! Jsem jen ubohý, pomatený Numps,“ bránil se ostýchavě muž a pak se usmál.

Potom se zase posadili vedle sebe v uspávajícím teple, Numps si pobrukoval a Rosamunda si ze srdce přál, aby sem zase mohl přijít. Cítil se tu v bezpečí, bylo mu krásně teplo a jeho duše překypovala mírem – zkrátka pokládal tohle místo za nejlepší na celém Polokontinentě. V měkké tmě staré, zapomenuté pěstírny rostlin nakonec usnul.

REVERMAN

NEPOUŽÍVANÁ CESTA

mechovka též známá jako lampulka či batulka, je to malý, kapesní předmět, jednoduchý biolog, skládající se z malé, zavíčkované krabičky, v níž je chomáč přirozeně světélkujícího lišejníku podobného mechu (buď dřípovičník, nebo terčovka) zasazený do silné vrstvy napuštěné výživnou látkou, která jej udržuje při životě. Tato vrstva se pravidelné smáčí několika kapkami tekutiny podobné sodovce. Lampulka neposkytuje příliš jasné světlo, ale v naprosté noční tmě s ní lze dobře vidět na cestu a zároveň nesvítí tak pronikavě, aby upoutala okamžitou pozornost.

Rosamunda se probudil a vylekaně, křečovitě zalapal po dechu. Posadil se, dezorientovaný a vystrašený, několikrát se rychle rozhlédl, ale to, že nic neviděl, jen umocnilo jeho strach. Slyšel pouze kapat vodu. Konečně se rozpomněl a uklidnil se: pořád byl ve sklepení s káděmi rostlin.

Numps se probral klidněji, ospale zabroukal: „Ojoj, probuďte se, ospalci, není čas podřimovat.“

„Kolik je hodin?“ zeptal se Rosamunda hlasitě, byl pořád ještě trochu zmatený.

Numps se poškrábal na hlavě. „Ach, promiňte, pane Rosamundo, Jsem sklíčkař, ne ponocný.“

Rosamunda vstal. „Vypadá to, že už je pozdě,“ řekl a vyběhl se po schodech podívat mříží na nebe. S pořádným úlekem zjistil, že nad nimi visí černá klenba noci. Nemohl tomu uvěřit. Srdce se mu na okamžik zastavilo, otevřel mříž a prolezl na náměstíčko, aby se mohl lépe rozhlédnout. Zelená Maudlin stála vysoko. Bylo zoufale, neskutečně pozdě. Dávno po večerce, kdy měli být všichni nováčci ve svých celách a spát. Nikdo se nesměl v noci poflakovat po pevnosti, už vůbec ne nějaký nejpodřízenější tyčkař. Ten si nanejvýš mohl rychle přeběhnout přes chodbu na záchod. Nebýt teď na svém

kavalci znamenalo ten největší průšvih, který se trestá půldenním pranýřováním u baráku psovodů.

Rosamunda seskákal zase dolů po schodech, bral je po třech, úplně bez sebe v hrůze z nejhoršího trestu. „Opozdil jsem se. Dávno je zamčeno. U všech ďasů, pane Numpsi! Jak se dostanu zpátky do své cely?“

Numps pořád seděl ve stejné pozici, jak ho Rosamunda opustil.

„Musím okamžitě jít, pane Numpsi.“ Hlas se mu třásl strachy. „Už je po večerce… ách, mám *takový* průšvih…“

„Ojoj, ehm, achich – existuje lepší cesta domů,“ pokýval hlavou Numps. „Numpsova tajná chodba vede na více míst než jenom sem.“ S těmi slovy vstal a kličkoval mezi káděmi.

Rosamunda klusal za ním.

Spěšně se proplétali spletí uliček. Na opačném konci sklepení s káděmi byla ve zdi kulatá díra, vypadala jako stoka. V horním oblouku otvoru visela lamperka, ve které byla ta nejzdravější rostlina, jakou Rosamunda kdy viděl. Jasně zářila v téměř průzračné sodovce. Za kruhem jasného světla začínal obzvlášť černý prostor, prázdný a tajemný. Numps sundal lamperku z háku, vážně na Rosamundu pokývnul a s tichým *„pssst“* vlezl do temného jícnu.

Rosamunda mu byl v patách a uviděl, že jsou v jakémsi tunelu, pravděpodobně ve starodávné stoce. Po stranách jej lemovaly malé, kulaté otvory, byla to ústí menších stok, které sem vedly. Blýskala se v nich malá korálková očka odrážející světlo lamperky a byl slyšet cupot lehkých paciček a pištění hlodavců. Tady by se šediví kocouři, lovci myší nahoře v pevnosti, pěkně vykrmili!

Rosamunda začal v tom ponurém, stísněném prostředí ztrácet pojem o čase i vzdálenosti. Připadalo mu, že již ušli pořádný kus cesty a musejí být někde mimo pevnost, v Travisku.Tunel se několikrát stáčel a větvil, takže on úplně ztratil orientaci a byl rád, že sklíčkař zná cestu. Numps nakonec odbočil doprava a začali sestupovat. Nová cesta byla širší než stoka předtím a klesala tak prudce, až se Rosamunda zakláněl, protože nechtěl na slizce mokrých cihlách uklouznout a upadnout.

Když se ocitli zase na rovině, Numps zvedl lamperku a zastavil se. „Teď jsme přímo pod hlavní budovou," řekl sklíčkař, zaklonil hlavu a díval se na strop.

Rosamunda se podíval na cihly a trochu se přikrčil při představě té velké tíhy pevnosti, těch tun kamení, ve kterých spaly stovky lampářů a dalších zaměstnanců, a to všechno nad jeho hlavou. Byli tak hluboko, že tady ani nešmejdila žádná havěť.

Neměli bychom už stoupat nahoru? pomyslel si rozčileně. Numps pokračoval vpřed a tam, u příčné stoky, byla kousek nad zemí malá dvířka. Vedly k nim tři velké schody. Usmál se na Rosamundu, jeho dobrosrdečný výraz v zjizvené tváři byl hrou světla přetvořen spíš na příšerný. Rosamunda se taky usmál, uvědomil si, jakou obrovskou důvěru mu sklíčkař dává najevo tím, že mu odhaluje taková tajemství.

„Teď tudy a pořád nahoru, nahoru," řekl Numps potichu. Odněkud z kapsy vyndal klíč, odemkl zrezivělá dvířka a posvítil do nich lamperkou. Objevilo se úzké schodiště z vratkých prken, stoupalo do ponuře zšeřelého prostoru.

Další tajné schodiště!

Na rozdd od toho, co vedlo z kuchyně, nebylo tohle vůbec osvětlené.

Jak často sem chodí? Rosamunda se začal na Železnou baštu dívat úplně jinak, když si představil, jak se někde hluboko dole potuluje sklíčkař, zatímco oni nahoře pracují, jedí, a dokonce spí.

Numps vyčkával u dvířek.

„Pane Numpsi?"

„Já nechci jít nahoru do pevnosti." Sklíčkař teď měl obličej stažený a šedý, v očích se mu zračilo velké trápení. „Nepůjdu dál – to ne; nemám to tam rád… nikdy jsem neměl."

„Dostanu se odsud sám?" zeptal se Rosamunda.

Sklíčkař hlasitě mlaskl. „Pan Rosamunda může opravdu jít sám."

„Co je tam?" Numps se roztěkaně podíval na schodiště. „Ojoj, další tunely, další schody: jděte jen pořád nahoru – nahoru – nahoru – nezastavujte se u žádných dveří, dokud nedojdete úplně nahoru,

tam jsou také dveře, odsuňte závoru a za dveřmi je chodba. Tou projděte, prolezte dírou a vyjdete v poschodí, kde jsou učebny.“

Rosamundovi se sevřely útroby strachem. „Víte to určitě?“ ptal se naléhavě.

Numps důrazně přikývl.

Sklíčkař ho provedl spletitými, dlouhými chodbami, ale on teď musí pokračovat sám – k místu, které možná nikam nevede. *Můžu zabloudit, nebo mě najdou, že se vracím tak pozdě! A dostanu se z bláta do louže, jak by řekl pan Fransitart. No co, našel jsem cestu do původní Železné pevnosti, tak zvládnu i tohle.*

Rosamunda vkročil na malé podlaží pod schody a podíval se nahoru. Dohlédl jen na několik ramen schodiště, dál vládla hustá tma. Naslouchal: slyšel pouze tlukot vlastního srdce, *buch, buch, buch.*

„Musíte jít potichoučku,“ řekl sklíčkař. „Tam nahoře jsou další, pořád tu někdo chodí. Někdy je tady dole slyším, ale oni neslyší mě. To ne.“ Vyndal něco z brašny a vtiskl to Rosamundovi do dlaně. „Tady máte, pane Rosamundo, vezměte si to; nahoře je moc velká tma.“ Byla to malá cínová krabička, v jakých pěšáci nosívali své karty, ale tahle byla ještě opatřena pevným koženým řemínkem a zdálo se, že je prázdná.

„To je mechovka,“ vysvětlil Numps. „Stiskněte – stiskněte nahoře.“

Rosamunda to udělal. Ukázalo se, že nahoře je víčko, a když se odsunulo, objevilo se rozptýlené, modrozelené světlo. Při pozornějším ohledu zjistil, že krabička je dutá a na jednom konci má sklíčko. Uvnitř byla nacpaná podivnou rostlinou, jejíž drobné lístečky zářily tím zvláštním přírodním světlem jako světélkující rostlina.

„Takhle nezabloudíte.“ Numps oblažil Rosamundu dalším pokřiveným úsměvem.

„Děkuji vám, pane Numpsi.“ Rosamunda pocítil trochu úlevy: takhle aspoň uvidí na cestu – i kdyby si nebyl jistý, *kam* ta cesta vlastně vede.

„Běžte, běžte.“ Numps se ostýchavě nahrbil. „Pořád nahoru, úplně nahoru, tam odsunout dveře a dírou rovnou do postele jako já. Sbohem…“ S mumláním se šoural zpátky.

Rosamunda začal stoupat po schodech zalitých tím přízračným světlem připomínajícím svatozář. Schodiště bylo samozřejmě příkré a tak úzké, že musel postupovat pomalu. Měl na paměti sklíčkařovo varovaní, že nahoře jsou další lidé, takže se snažil našlapovat co nejtišeji a nedopustit, aby rozviklané schody zavrzaly. Zdolal tři řady, ale schodiště pokračovalo dál. U čtvrté se ve stínu rýsovaly nějaké dveře, ale schodiště opět pokračovalo.

Nezastavovat se u žádných dveří, říkal pan Numps. Rosamunda stoupal výš. Ale ne dlouho. Asi po dvou dalších řadách schodů ke svému obrovskému zděšení zjistil, že se část schodiště nad ním zbortila, zůstala z něj jen hromada šedých prkének, takže nemohl jít dál. *Co teď?* Mozek mu pracoval na plné obrátky. *Zkusím ty dveře, které jsem viděl dole.* Rosamunda k nim tiše slezl, mechovku si namířil na hruď, aby ztlumil její světlo, a poslouchal: slyšel jen kapky a bušení srdce. Odvážil se posvítit víc a bázlivě nakoukl do dveří. Podlaha toho klenutého prostoru měla stejný tvar jako strop. Byla to široká, mělká stoka, která se křížila s třemi malými tunely. Ať půjdu vpřed nebo zpět, stejně jsem ztracený říkal si, ale cesta zpátky znamenala jisté odhalení a pranýř, kdežto když půjde vpřed, je tu alespoň nějaká šance, že si jeho návratu nikdo nevšimne. *Takže vpřed…*

Někde slyšel – nejspíš od pana Fransitarta –, že když se ztratíte v bludišti, měli byste jít pořád doleva a nakonec se dostanete ven. Rosamunda se zhluboka nadechl a odbočil doleva. Když to nebude fungovat, tak se prostě vrátí a zkusí to znovu.

Šel tedy levým tunelem a ten jej vedl dál a dál od křižovatky. Nakonec končil u osmi schodů, které vedly k cihlové zdi. *Slepá chodba!* Ale na plesnivé zdi byl rezavými skobami přichycen hrubě sbitý žebřík. Pověsil si mechovku na řemínek kolem krku a začal se sunout po žebříku vzhůru úzkou šachtou, kde to páchlo staletým prachem a zatuchlinou. Z každého náznaku pukliny ve zdivu vyrážely křehké stonky nějakého plevele. Jak mohly tady v té podzemní tmě přežít, to bylo Rosamundovi záhadou.

Vlevo blokovala cestu zeď, tak se Rosamunda pustil vpravo. Ve skrovném světle mechovky se mu zazdálo, že vysoko nad sebou uviděl ve zdi něco, co vypadalo jako nezasklená okna. Ta architektonická průrva brzy skončila nějakou bariérou z červených cihel a zároveň se tu objevilo další úzké schodiště, které vedlo dolů i nahoru. Nahoru to bylo blíž Železné baště, tak začal zase unaveně stoupat.

Tahle noc nikdy neskončí!

Neměl jsem se touhle cestou vůbec pouštět. Měl jsem zaklepat na boční vchod… nebo třeba i na hlavní.

Začal přivykat plíživé tmě a stoupal o něco jistěji, ale schodiště brzy skončilo. Nahoře se ocitl u zdi, v níž byly obdélníkové dveře, vysoké asi jako on sám, zasazené hluboko do zdi, zhruba na délku paže. Byly železné, celé zrezivělé včetně kliky, takže se ani pořádně nedovíraly, ale zajišťovala je závora ze dřeva a železa. Rosamunda se ji s nadějí pokusil odsunout. Šupinaté, rezavé železo napřed odolávalo, ale pak s hlasitým skřípěním povolilo. *To jsou možná ty dveře, které Numps myslel…* Chtěl je otevřít, ale dveře se nepohnuly. Zoufale se do nich opřel, z léty zčernalých pantů se snesla prška rezavého prachu a dveře se kousek pootevřely směrem dovnitř. Škvírou nebylo vidět nic než neproniknutelnou tmu a vyvalil se odtamtud hnusný puch rozkladu, tolik podobný daleko horšímu puchu, který tenkrát ucítil v podpalubí *Prasečí hlavy.* V útrobách kromsteru jej vydatně maskoval pach vepřového sádla, ale tady byl ten mrtvolný odér tak mocný, že se tím hrozným smradem div nezadusil.

Reverman! poznal intuitivně a ucouvl od dveří. *Tady dole? Kde se tu vzal?* Nemohl tomu uvěřit.

Ozval se nějaký zvuk, nepopsatelný důkaz jakéhosi pohybu; krok, šourání – Rosamunda to nemohl přesně rozeznat, ale věděl, že se za těmi zarezlými dveřmi něco pohnulo.

Musím jinudy! Sáhl po klice a chtěl dveře zase přibouchnout.

Z černé tmy se vynořila nějaká nestvůra. Sinalé ruce, skvrnité a strupaté, se chopily dveří a prudce jimi trhly. Kov zanaříkal, dřevěné veřeje se zbortily a škvíra se zvětšila. Vykoukla bledá hlava, natáhla krk a podívala se doprava, pak doleva, křečovitý dech z ní vycházel v

podobě roztřeseného sípání. Z bezzubé huby beze rtů kapaly sliny, které tvor nasával téměř s každým nadechnutím. Odporná zrůda se otočila a upřela svou otupělou pozornost na Rosamundu, probodávala ho morbidně fascinovaným pohledem. V záblesku hrůzy si uvědomil, že je to gudžin. Opravdu stál tváří v tvář *revermanovi* – nezavřenému v kleci, nespoutanému, volně puštěnému, což bylo děsné.

Rosamunda potlačil výkřik. Sevřely se mu útroby. V duchu zoufale zanaříkal. *Reverman! Reverman tady, v Železné baště!*

Na okamžik měl v hlavě úplně prázdno, zavrávoral dozadu a jeho mozek se s námahou snažil zpracovat to, co viděl. Ale s chladnou, rozlévající se vlnou hrůzy a vyděšeným vnitřním hlasem, který křičel *Uteč! Uteč!*, pocítil i zcela nečekaný vztek. Pár kroků od revermana, té rouhačsky uměle stvořené bytosti, která nebyla v kleci a spatřil ji na vlastní oči, neztratil hlavu a nenechal se ochromit strachem. Instinktivně sáhl do salumantika a nahmatal Frazzardův prášek.

Gudžin se pohnul a posunul ruku jinam. Prasečí očka si ho chladně měřila – měla bezduchý, mrtvý výraz – a zároveň ten netvor pomalu, neúprosně, ale velkou silou otvíral dveře. Rosamunda uviděl velké, chlupaté, nelidské uši, bimbající po stranách dlouhé, vypouklé lebky. Trup byl omotán špinavými obvazy a také provazem, aby zvedající se hrudník a sešívané břicho držely pohromadě. Rosamundu nejvíc šokovalo, že se kolem tvora nevytváří naprosto žádný garam. *Příšera bez garamu: jak byste mohli poznat, že se blíží?* Opravdu postrádala sebemenší záblesk skutečného života? Umělý tvor, mrtvá věc. Ale těžký, odporný puch, který z ní vycházel, tentokrát nezamaskovaný vepřovým sádlem, byl k nevydržení. Gudžin otevřel uslintanou hubu a obscénně vyplázl dlouhý jazyk podobný ještěrčímu. Švihal jím do prašného vzduchu. Rosamunda doklopýtal zpátky ke schodišti, po kterém přišel, a netvor na něj hladově a zvědavě zíral. Zároveň se škvíra dveří neúprosně rozšiřovala.

„Hmm," řekl klokotavě a vyplazoval odporný jazyk daleko dopředu, „mmmáaaam nna teeeebe chuuuuuť…"

Umělá příšera se mohutným skokem vyřítila z otevřených dveří a rychlým, hadím pohybem se vrhla po Rosamundovi. Ten na úprku před pronásledovatelem narazil do zábradlí.

Zakopl a div nespadl ze schodů, srdnatě klopýtal a tápal kolem sebe. Gudžin se vrávoravě blížil se suchým, drkotavým syčením. Rosamunda už měl za sebou jedno rameno schodů. Teď se otočil a vší silou hodil po obludě, která se po něm shora sápala, dávku jedolentu. Zatímco s mušketou mu to nešlo, při házení měl přesnou mušku. Frazzardův prášek netvorovi explodoval na krku a ramenou, bylo vidět modravé záblesky a ozvala se série rychle za sebou jdoucích výbuchů. Byly to zvuky, jako když se otvírá šampaňské.

„Jaujíííííí!“ Netvor s rámusem padl na schody a skutálel se přímo na Rosamundu. Ten uviděl tisíc hvězdiček, všechny smysly se mu vzbouřily a už jen cítil, jak ho tělo netvora drtí a tlačí ke schodům, po nichž společně sjížděli. Překonali jedno rameno schodů, pak další, a na odpočívadle narazili do zábradlí, až v něm vznikla nebezpečná prasklina. Netvor se okamžitě na Rosamundu vrhl, tiskl ho k zemi, zavalil ho svým puchem a cvakal čelistmi *klip! klap!* a hledal kousek obnaženého těla: prsty, kolena, tváře. Ve slepé hrůze Rosamunda nadzvedl tu odpornou stvůru a odhodil ji – téměř jí mrštil pryč, ačkoli byla dvakrát tak velká jako on. Osvobodil se od těžkého závaží a šplhal nahoru po schodech, po nichž se tak bolestivě skutálel. Nesmyslně křičel: *„Pomoc! Pomoc!“*

„Áaaa! Týyyy maláaaaa bessssstie!“ slyšel za sebou syčet. Reverman se škrábal po čtyřech za ním, prasečí očka měl spálená Frazzardovým práškem. Na zatuchlém schodišti byl silně cítit pepř se solí z použité chemikálie. *„Jáaaa tě poŕáaaad sssslyšššíím…“*

Gudžin šátral po Rosamundovi a ten se k němu otočil, vystupoval teď po schodech pozpátku.

Netvor podivně kejhal. *„Takovéééé jako týýýý bych mohl jíííst celýý déééen!“* S kočičí mrštností se vrhl tam, kde tušil Rosamundu, a narazil do zábradlí o tři schody pod ním s takovou silou, že se rozletělo na kusy a ty s rámusem spadly dolů do tmy. Ale nic ho nedokázalo zastavit. Odrazil se od rozbitého dřeva, pařát měl zmrtvělý nějakou křečí, levé rameno vykloubené a zdeformované

nárazem – ta odporná příšera se ve snaze dopadnout Rosamundu sama likvidovala. Udeřila znovu.

Rosamunda kopl vší silou před sebe – a minul. Gudžin ho chňapl za nohu a zakousl se mu do lýtka, chtěl mu vytrhnout kus masa. Jeho vylámané zuby se setkaly s vyztuženými kamašemi, a i když stisk krutě bolel, kamaše nepovolily. Výztuha Rosamundu opět zázračně zachránila. Když tentokrát s jekotem vykopl volnou nohou, zasáhl tu hnusnou zrůdu do obličeje. Gudžin určitě nebyl dobře sešitý, protože Rosamunda cítil, že se čelist s odpornou lehkostí pod podpatkem jeho boty oddělila, zuby se vysypaly a zachřestily na schodech. Slátanina zabublala, zakvikla a snažila se dostat Rosamundu do smrtelného sevření. Kopl ji ještě jednou, postavil se na nohy a vyrazil nahoru po schodech.

Gudžin pod ním syčel a nasával vzduch rozbitou hubou, znovu se drápal po schodech, toužil po krvavé vraždě a vůbec se nezabýval svým pošramoceným tělem.

Rosamunda vyndal další dávku Frazzardova prášku. *Ach, něco ještě smrtonosnějšího!* Přesto se neodvážil hořící záhubu použít ze strachu, že vyschlé, zaprášené schodiště začne hořet a v základech pevnosti vznikne nezvládnutelný požár. Hodil chemikálii prudce na schod přímo před gudžina, pokusil se vytvořit aspoň na chvilku nějakou překážku a přinutit tu obludu, aby si to rozmyslela. Jedolent se rozprskl a potřísněný gudžin řval vzteky, úzké a zaprášené schodiště však jeho ryk tlumilo. Rosamunda běžel po schodech, pokousané lýtko ho bolestivě pálilo.

Obluda už zase vrávorala za ním – viděl ji skrz schody a přes zábradlí – oči měla spálené, úplně zničené dvojitou dávkou Frazzardova prášku, ronila krvavé slzy, čelist pokřivenou a vypáčenou, z huby jí neustále kapalo. Na hrůzně zraněném tvorovi bylo až něco dojemného, ale on jako by svá zranění nevnímal. Neohrabanými pohyby dlouhých paží se chytil horního schodu, nahmatával cestu a přitahoval se vzhůru. Byl rychlý. Rosamunda před ním neměl kam utéct. Mohl se jen pokusit vyšplhat po schodech a zamířit do neznámé, tmavé chodby nahoře.

„Pomoc!“ vykřikl, ale byl to marný pokus, který v tom stísněném prostoru s rychlým pronásledovatelem v patách vyzněl naprázdno.

Gudžin se přeplazil po spodním odpočívadle a pustil se na další řadu schodů. Nesrozumitelně tou rozbitou, slintající tlamou cosi mumlal, měly to být nějaké zlé posměšky.

„Pomoc!“ zakřičel ještě jednou Rosamunda. Věděl, že je to k ničemu, ale zároveň nepřestával doufat, že ho někdo uslyší.

Už vyšplhal na horní odpočívadlo či spíš na malou, rozvrzanou plošinku, kde měl přece jen trochu prostoru k dalšímu boji, a vyndal ze salumantika hořící záhubu. Musel to zkusit, nebo zemřít. Sledoval pochroumanou zrůdu, jak se k němu plazí, a vyčkával, až bude dost blízko.

„Próoooč – gloslp – sssséééé – slp – nehýýýýbáááš, týýýý mňamkóóóó,“ slintala obluda, a přestože neviděla na cestu, chystala se k útoku.

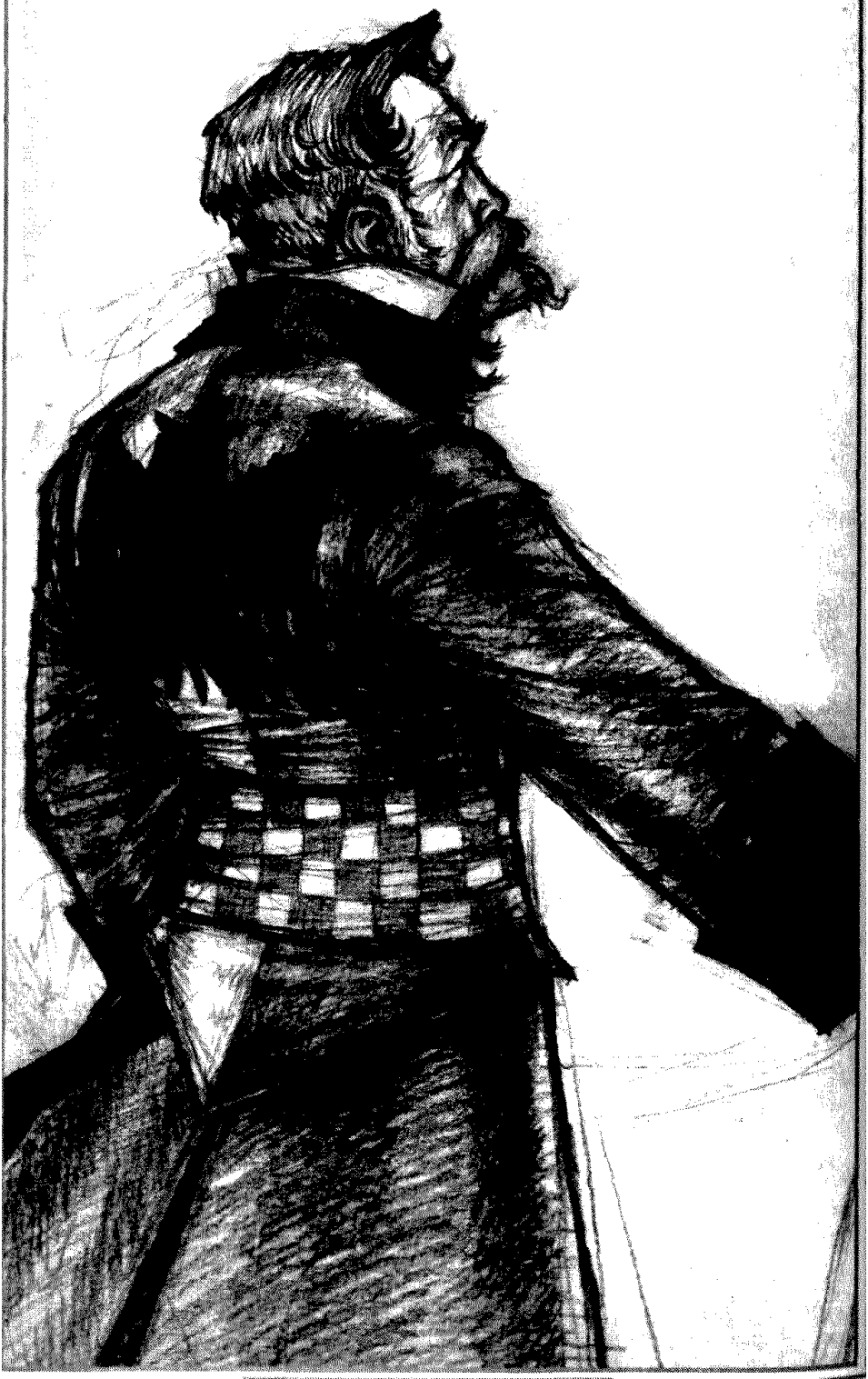
Rosamunda zaječel a skočil dolů. Popadl netvora, ale zároveň narazil do zábradlí, které zase se zlověstným křachnutím prasklo. Gudžin po něm chňapal, ale Rosamunda byl moc blízko a netvorovi nebyly dlouhé končetiny a rozmáchlé pohyby teď nic platné. Popadl Rosamundu za ramena a tlačil ho k zemi, ten se dusil a cítil hořkost v ústech. I když jej netvor škrtil, Rosamundovi se podařilo popadnout ho za solí rozežraný krk a vecpat mu lahvičku s jedolentem co nejhlouběji přímo do hnusného, rozbitého chřtánu. Gudžin se ho snažil kousnout do ruky, ale téměř utržená čelist jen naprázdno zaklapala. Omotal mu aspoň zápěstí jazykem a paťáty mu šátral po obličeji. Rosamunda škubal a kroutil hlavou, až se mu podařilo se z gudžinova sevření vytrhnout. Vší silou praštil gudžina do krku, do místa, kam vecpal lahvičku. Při druhém úderu vydal gudžin křečovitý, kloktavý skřek: napůl lidský, napůl prasečí. Ze chřtánu a z nosních dírek mu vyrazila žlutozelená tekutina, protože mu chemikálie v krku explodovala. Svíjel se a kroutil, pořád řval, protože jej Rosamunda odkopl a vyběhl o pár schodů výš do bezpečí. Odtamtud s hrůzou sledoval jak se hořící reverman skutálel níž a narazil do už tak chatrného zábradlí. To povolilo a bestie se řítila dolů úzkým prostorem, kolem něhož se schodiště točilo. Při tom

tříštila další kusy zábradlí, padala a narážela o schodiště, víckrát, než Rosamunda stačil sledovat. Pak se znenadání zastavila, seshora vypadala jako malý, jasně planoucí ohníček hluboko dole ve tmě.

Rosamunda lapal po dechu, lýtko ho příšerně bolelo, před očima se mu nepřestávaly míhat obrazy zápasu s obludou, ale zároveň se odplazil od černé hlubiny. Otřásl se, vstal a s roztřesenýma nohama zamířil co nejrychleji po schodech dolů. Měl hrůzu z toho, že nahoře by na něj mohl čekat další reverman. Schodiště se povážlivě chvělo, ale už byl o kus níž a lépe viděl skomírající plamínky hořícího jedolentu. Schodiště praskalo a lámalo se, léty ztrouchnivělé dřevo nedokázalo odolat takovému nečekanému náporu. Rosamunda už však byl dole. Seskočil z posledních několika rozviklaných schodů do zděného tunelu a s nohama pořád ještě roztřesenýma se pustil zpátky cestou, kterou přišel. Našel původní čtyři chodby sklepení a odbočil doleva. Běžel dál a pořád naslouchal, jestli mu není pronásledovatel v patách. V ruce měl připravenou další dávku jedolentu. Tolik se soustředil na to, jestli ho něco nepronásleduje, že si málo všímal kolmých odboček a kdykoli to šlo, zahnul doleva. Vybíhal nahoru nebo zase sbíhal dolů, hnal ho jakýsi instinkt vyvolaný zoufalstvím. Když se ocitl ve slepé uličce, vrátil se a zase odbočil doleva, oči na stopkách a sluch tak napjatý, že by slyšel sebemenší šelest svého pronásledovatele.

Hnala jej zoufalá touha vybřednout z toho prašného labyrintu, bylo mu z něj už úplně špatně od žaludku. Probíhal dalšími úzkými nízkými chodbami a zapomenutými místnostmi. Častokrát zavrávoral únavou a vyčerpáním, nevěděl, jak dlouho už běží či jakou vzdálenost má v nohou, ale nakonec se ocitl na rovné cestě a začal poznávat, kde je. Vystoupal řadu solidních, kamenných schodů a zastavil se přede dveřmi s úplně obyčejnou klikou, takovou, jaké byly na všech dveřích pevnosti. Rozčileně za ni vzal. Dveře zpočátku vzdorovaly, ale po dalším důkladném trhnutí se s rachotem otevřely. Pocítil nepopsatelnou, až hysterickou úlevu. Vpadl do dveří a zapomněl na jakýkoli smysl pro důstojné chování. *„Spusťte poplach!“* řval. *„Reverman! Je tu reverman!“*

A první, koho za dveřmi uviděl, byl vrchní úředník. Tvářil se naprosto vyděšeně.

MARŠÁL LAMPÁŘŮ

MARŠÁL LAMPÁŘŮ

donašeč lžičtenář, kterého si drží kancelář či úřad, aby informoval zaměstnavatele o pravdivosti a věrohodnosti výroků nebo činů ostatních a aby upozornil, že druhá strana lže, něco skrývá či zatajuje pravdu. Většina významných lidí takového donašeče zaměstnává, pokud si to může dovolit, ale lžičtenářů je stálý nedostatek. Kterýkoli lír tedy může získat velice dobrý výdělek jako donašeč. Potom existuje pár poctivých a slušných, kteří tuto práci dělají jen proto, že je to jejich zaměstnání a odpovědnost. I když jsou tak vzácní, mnohé vysoce postavené osoby se všemožně snaží zbavit se všech výhod, které donašeč poskytuje, a buď zaměstnají svého vlastního lžičtenáře, nebo si místo něj pořídí mlžiče (velmi dobře vyškoleného lháře, který je ještě vzácnější než lžičtenář).

Rosamunda vrchního úředníka příliš v lásce neměl, ale v té chvíli nikoho neviděl tak rád, jako člověka, který byl proslulý svou horlivostí.

„U všech všudy!“ vyjekl Pódius Wimpr, leknutím bledý jako smrt a zalapal po dechu. „Málem mě z vás trefil šlak! Odkud jdete? Jak jste se sem dostal? A kdo vám způsobil tu ránu na hlavě?“

„Máme tu revermana, pane! V podzemních chodbách!“

„ ‚Revermana‘? Co tím myslíte?“ obořil se na něj úředník, který se rychle vzpamatoval a zase se posadil za dlouhý stůl, jenž byl dominantou místnosti. Byl teď bez své úchvatné paruky a vypadal trochu legračně. Hlavu měl ovázanou jakýmsi hadrem, zpod kterého vykukovaly kátké, tuhé vlasy.

Rosamunda nemohl uvěřit, že ten člověk neví, co je to reverman „Revenant, pane! Gudžin!“

„Nesmysl, chlapče! Úplná pitomost!“ Vrchní úředník rozzlobeně máchl rukou.

Odkudsi se okamžitě vynořil Laudibus Hromada. „Co se děje pane?“ předl svým úlisným hlasem. Nepříjemným pohledem

přimhouřených očí si měřil Rosamundu, který se vyskytoval na místě, kde naprosto neměl co dělat.

Rosamunda se trochu omámeně rozhlížel, ale už si uvědomoval, že se skutečně ocitl v kanceláři vrchního úředníka. Předtím zde byl jen jednou. „Pane Hromado!“ vyhrkl a vůbec si neuvědomil, že úplně pominul nejvyššího. „Bojoval jsem v podzemních chodbách původní Železné pevnosti s revermanem!“

„Ten chlapec má ránu na hlavě! Blouzní! Neví, co mluví! Zavolejte chirurga Násosku,“ volal Pódius Wimpr a zdálo se, že lapá po dechu.

Rosamunda si sáhl na hlavu. Klobouk byl fuč, kdovíkde ztracený v tom hrozném, temném podzemí, uviděl, že má ruku od krve. „Neblouzním.“ Zamračil se při pohledu na krev. „Bojoval jsem s gudžinem!“ Nedovedl pochopit jejich zdrženlivost, neschopnost činu.

„Nevím, o čem to tady blábolíte, chlapče, ale doporučoval bych vám, abyste se zklidnil a rozpomněl se na slušné chování,“ napomenul jej vrchní úředník ostře. „Máte i tak dost velký problém, tak k němu nepřidávejte neposlušnost!“

Rosamunda byl zmatený a měl strach, tak uposlechl.

Hromada si jej celou dobu zlověstně měřil. Teď se naklonil k vrchnímu úředníkovi a něco mu šeptal do ucha.

Rosamunda však lírův pohled vydržel a nesklopil zrak. Neměl co skrývat, nelhal.

„Aha,“ řekl Wimpr, když se lír zase narovnal. „Tak, chlapče, ukažte nám toho – toho *revermana.*“ Vyslovil to slovo, jako by to byla nějaká hrozná nadávka. „Zaveďte nás tam, kde podle vás najdete takového nepravděpodobného tvora.“

Rosamundu to nezarazilo. Sice se mu nechtělo zpátky do temných hodeb, ale nemohl se dočkat, až jim dokáže, že má pravdu. Jenže si v té chvíli uvědomil, že k místu, kde zápasil s revermanem, netrefí, i když byl celý žhavý vyrazit. Věděl, že několikrát místo doleva nakonec zabočil doprava, a nedokázal přesně říct kdy a kde. Zaváhal.

V obrovské místnosti se objevil chirurg Násoska a všechny úvahy o cestě do sklepení šly stranou, když začal s velice

profesionálním soustředěním prohlížet Rosamundova zranění. „Tohle je ošklivá rána," prohlásil po chvíli mlčení, se kterým zkoumal nováčkovu hlavu. „Ten chlapec musí být úplně mimo. Jak jste k tomu přišel? Praštil jste se o zárubeň dveří, že ano?"

„Ne, pane, to mi udělala ta zrůda!" oponoval mu Rosamunda a nervózně sledoval, jak chirurg sahá do svého hrůzostrašného kufříku.

„Pořád trvá na tom potřeštěném výmyslu o příšeře ve sklepení," řekl vrchní úředník s přehnaným soucitem. „Ten chudák úplně blouzní!"

„Opravdu. Je očividně bez sebe," souhlasil Násoska a vyndal obvaz. „Taková rána svědčí o tom, že má vidiny. Potřebujete klid na lůžku a nějaký kalický odvar, milý mladíku. Berte to jako ponaučení, že nemáte nikde pobíhat po večerce!"

Kalický odvar se podával na uklidnění duševně chorým – Rosamunda tenhle prostředek dobře znal. Nechtěl upadnout do omamného spánku, po němž člověk na všechno zapomene. Chtěl rozhlásit tu neuvěřitelnou zvěst: že se v Železné baště nachází příšera. Nechal si ovázat hlavu a uvědomoval si přitom, že se na něj všichni dívají velice nepřátelsky. „Musím to jít říct panu maršálovi!" opakoval několikrát.

„No tak běžte," vybídl ho Wimpr, „a vysvětlete mu, ale i mně, kde jste se nedovoleně potloukal, a navíc v noci. A varuju vás, chlapče! Vaše žvásty o příšerách v podzemí vám maršál jen tak nespolkne! Nevyvratitelné důkazy máte jedině proto, že jste nedovoleně vnikl do mé kanceláře."

„Pan Sebastipol vám potvrdí, že mluvím pravdu, pane," řekl odhodlaně Rosamunda a rozzlobeně se podíval na Hromadu.

Lžičtenář jej oplátkou zpražil chladným pohledem plným jedu.

I vrchní úředník si vyměnil významný pohled s Hromadou a Násoskou.

Wimpr rozhodně prohlásil: „No tak, mládenče, půjdeme za maršálem. Nebude mít radost, protože je pořád zavalený papíry. Batter-styxi!" zavolal do prázdna. „Batterstyxi! Mou paruku!" Z jedněch dveří vyšel sluha a nesl úředníkovu leskle černou paruku. Když ji měl důležitý muž usazenou na hlavě ke své spokojenosti, rázně vykročil. „Pojďte se mnou!"

Rosamunda musel pochodovat spletitými chodbami. Doprovázeli ho tři muži. Prošli ze zadního traktu pevnosti do její přední části, kde měl maršál kancelář. Hromada zaklepal a čekali.

Za okamžik se dveře otevřely a objevil se v nich Škrábal. Vypadal přepracovaně. „Pane vrchní úředníku," řekl registrační úředník a vyloudil křivý úsměv, „jakápak puntičkářská svízel vás sem přivádí?"

Wimpr si pohrdavě odfrkl, Škrábal byl pod jeho úroveň. „Musíme maršálovi oznámit nepříjemnou záležitost týkající se narušení bezpečnosti. Běžte mu to vyřídit."

Proč mu prostě neřekne o revermanovi? pomyslel si Rosamunda rozzlobeně. Věděl, že je potřeba dodržovat předepsaný postup, ale za takových okolností by snad formality mohly jít stranou?

„Ano, pane." Registrační úředník přikývl, překvapeně si prohlédl Rosamundovu ovázanou hlavu.

Dveře se zavřely, museli počkat. Pak se znovu otevřely a Škrábal jim pokynul, aby všichni čtyři vešli. Předpokoj byl prázdný, obvyklá skupina maršálových tajemníků a asistentů tu teď nebyla, zůstaly jen hromady papírů. I na Rosamundu – který ty nesčetné dokumenty nepokládal za důležité – místnost zavalená papíry najednou zapůsobila dojmem otravné, nezvladatelné a nikdy nekončící práce. Škrábal je vedl úzkou uličkou mezi psacími stoly.

Zůstaňte tady, nováčku," přikázal mu vrchní úředník. Rosamunda uposlechl, v hlavě mu nepříjemně škubalo. Wimpr, Násoska a Hromada vešli do maršálovy pracovny. Škrábal byl rychle zpátky a beze slova proběhl předpokojem.

Rosamunda čekal dál a škubání v hlavě se změnilo v bolest. Škrábal se vrátil se Sebastipolem v závěsu. Lír se na Rosamundu podíval a řekl: „To jste si způsobil pěkné zranění, chlapče. Pojďte za mnou, jestli chcete." Pak vešel přímo do maršálovy pracovny.

Rosamunda uctivě vstoupil do největší svatyně Železné bašty, ruce měl ze zvyku sepjaté před sebou, jako by v nich držel klobouk, který teď ale neměl. Po jeho levici se na měkké polstrované pohovce usadil vrchní úředník. Násoska se vzpřímeně a vyčkávavě posadil po jeho pravici na kraj židle, celý ve střehu. Po levici vrchního úředníka stál Laudibus Hromada, opíral se o falešný architráv, hlavu měl

sklopenou. Přímo před ním seděl za stolem přetékajícím hromadami papírů maršál lampářů, 8. hrabě císařského rodu Fayelillianů. Vypadal vyčerpaně a byl si dobře vědom svých různorodých povinností. Díval se na Rosamundu pozorně a s očekáváním. „Dobrý večer, nováčku Zaknihovaný," pravil srdečně poněkud unaveným hlasem. Maršálův rychlý, upřený pohled, pronikavý a bystrý, Rosamundu vyburcoval. Byl to pevný pohled ostříleného vojáka, který šel přímo k věci. Odkašlal si a pokynul Rosamundovi směrem k židli. „Prosím, posaďte se." Pod očima měl tmavé kruhy z nevyspání, ale choval se přátelsky, otcovsky. Jeho bílé kníry, ušlechtilé držení hlavy a světlá, téměř chlapecká kadeř nad čelem zvyšovaly příznivý dojem, jímž ten muž působil.

Sebastipol stál u masivního psacího stolu a Škrábal usadil Rosamundu na židli, která stála přímo proti tomu významnému muži.

„Vrchní úředník mi sdělil," pokračoval maršál, „že jste přesvědčen, že jste se utkal s uměle vytvořenou příšerou ve starobylých chodbách pod pevností. Je to tak, nováčku?"

„Ano, pane." Rosamunda nasucho polkl. Užuž chtěl svůj hrůzný zážitek vychrlit, ale vtom se mu sevřel žaludek, když si uvědomil, že by mohl zradit Numpse, kdyby promluvil o podzemním sklepení. S kradmým pohledem na oba líry se zarazil a zmlkl.

Laudibus Hromada poté zvedl hlavu a s temným pohledem na Sebastipola upřel na Rosamundu svůj vševidoucí pohled. Bylo strašidelné cítit, jak lžičtenářovy oči – červené tam, kde normálně bývá bělmo, a s modrou duhovkou – lstivě přejíždějí zprava doleva, zleva doprava. Rosamunda se na tvrdé židli neklidně zavrtěl.

„Je vám dobře, chlapče? Doufám, že to zranění není tak zlé," řekl maršál a pokývl k silné vrstvě obvazů na Rosamundově hlavě.

„Dá se to vydržet, pane."

„Udělal jsem, co jsem mohl, pane maršále," vložil se do toho Násoska. „Pod těmi obvazy má ošklivou tržnou ránu, a i když jsem ji ošetřil co nejlépe, domnívám se, že je natolik bolestivá, že ten chlapec může být mimo sebe."

„To už jste říkal, chirurgu," odpověděl maršál vážně. „Povězte, Rosamundo, máte pocit, že vám to hůř myslí?"

„Trochu, pane, ale byl jsem předtím zcela při smyslech, jako jsem při smyslech i teď.“

Maršál se bodře usmál. „Chlapík.“ Hledal něco v papírech před sebou. „Ten náš dobrý vrchní úředník mi řekl, že vás už vyslechl a že má nějaké pochybnosti. Rád bych slyšel vaši verzi a z toho budeme vycházet. Tak začněte, chlapče.“

Rosamunda si odkašlal, přerývaně, bázlivě se nadechl, odkašlal si podruhé a konečně začal. „Zmeškal jsem večerku, pane, a našel jsem podzemní cestu do pevnosti, která mě vedla různými tajnými schodišti a chodbami..“ A odvyprávěl všechny své hrůzné zážitky. Nešířil se nijak o důvodech, proč se do podzemí dostal, nezmínil se o Numpsově pěstírně rostlin, ale nejvíce se soustředil na zápas s umělou příšerou.

Všichni přítomní nehnutě a beze slova vyslechli jeho stručné vyprávění. Když skončil, maršál vážně přikývl a mnul si palcem a ukazováčkem knír. „Nejsem velitel, který by stavěl jedno tvrzení proti jinému, přesto se mi zdá, že jste poněkud drobného vzrůstu, než abyste mohl porazit něco tak hrůzostrašného, jako je reverman. Ale mnohem závažnější je otázka, jak se taková bestie vůbec mohla dostat na místa, kam předtím žádná příšera nepronikla. Ať je to, jak chce, můj chlapče, byl jste v těch místech jediným přítomným a můj donašeč na vašem vyprávění neshledává žádný nedostatek.“

Rosamunda si nebyl vědom, že by mezi maršálem a lampářským agentem proběhla nějaká komunikace, a přesto Sebastipol dal maršálovi jasně vědět, co zjistil. Lír na nováčka sotva znatelně kývnul. „To, co ten chlapec říká, pane maršále, skutečně neobsahuje žádnou lež.“

Tak mi přece věří! Rosamunda by nejraději skákal radostí, ale zachoval klid a rozvahu.

Laudibus Hromada po Sebastipolovi šlehl chladně vypočítavým, záštiplným pohledem.

„Za těchto okolností jde o velice zapeklitou situaci, chlapče.“ Maršál se tvářil přísně. „Postavil jste mě před nelehké rozhodnutí, protože na jedné straně musíte dostat pochvalu – pořádnou odměnu – za svou odvahu a za to, že jste dokázal zvítězit v tak nerovném souboji, do jakého se našinec může dostat.“

Rosamundovo srdce s nadějí poskočilo.

„Ale, pokračoval maršál rozhodným tónem, „okolnosti, které provázejí vás statečný čin, jsou v naprostém rozporu s předpisy, souhlasíte? Být po večerce mimo celu, když nejste ve službě či na hlídce je vážný přestupek. A vstupovat do zakázaných prostor pevnosti rovněž. Možná bychom všichni měli být prostě rádi, že je ta bestie zničená. Ale zákon pro všechny je zákonem pro každého jednotlivce a zákon pro jednotlivce platí pro všechny. Souhlasíte s tím, nováčku Zaknihovaný?“

Rosamunda ztěžka polkl. „Ano, pane.“ Ačkoli nikdy výslovně neslyšel, že by existoval nějaký předpis, který zakazoval vstupovat do podzemí Železné bašty, nijak ho tohle zjištění nepřekvapilo – nováčci měli zakázánu spoustu věcí.

Vrchní úředník se pohnul. „Pokud bych do toho mohl vstoupit ctěný pane maršále, můj vlastní donašeč neshledává všechny podrobnosti nováčkova vyprávění zcela uspokojivými.“

Laudibus Hromada potvrdil tvrzení svého zaměstnavatele jediným toporným kývnutím.

„S čímpak váš lžičtenář nesouhlasí, co?“ Maršál se zatvářil ještě přísněji, jeho výraz byl kamenný, téměř rozzlobený. Rosamunda nedokázal říct, na koho se zlobí. Znovu s námahou polkl, v krku měl hrozné sucho.

„Pane maršále,“ pokračoval vrchní úředník, „dovolím si dokonce tvrdit, že člověk nemusí být lžičtenářem, aby v příběhu tohoto… tohoto chlapce odhalil nesrovnalosti. Váš donašeč to možná nevidí dost jasně. Já se spíš přikláním k tomu, že se tento mladíček snaží zakrýt svoje provinění tím, že se snaží proslavit.“ Obrátil svou pozornost k Rosamundovi. „Květnatě jste nám vylíčil souboj s hnusnou stvůrou a máte jasný důkaz, že jste se dostal s *něčím* do křížku, ale já pořad nechápu, jak jste se právě vy vůbec ocitl v těch chodbách a jak jste se dostal přímo do mé soukromé pracovny? Předtím jste se té otázce vyhnul, ale teď byste ji měl zodpovědět.“

„Jak jsem se dostal do sklepení?“ zeptal se Rosamunda.

„Ano.“ Vrchní úředník nervózně zalamoval prsty. „Do všech těch průlezů, mezistěn, šachet – vždyť jsou mezi zdmi a pod používanými chodbami, chlapče!“

„Aha.“

Maršál zvedl pravou ruku, aby vrchního úředníka umlčel, a řekl

Chladně: „Rozumíme vaší připomínce, pane úředníku. Nováčku Zaknihovaný vy jste pověstný svými pozdními příchody, že? Vím, že jste si vysloužil přezdívku ‚pan Louda‘, je to tak?“

„Ano, pane.“

„Ale pokud vím, nikdo vás nepokládá za lháře, že ne?“

„Ne, pane.“

„Tak nám řekněte pravdu: jak jste ty skryté chodby a tunely objevil?“

Rosamunda zahanbeně sklopil hlavu a pak se kradmo podíval na maršála. Ten ho pozorně sledoval a nedalo se poznat, o čem uvažuje a co si o tom všem myslí. „Byl jsem u sklíčkaře, pana Numpse, v Dolním příkopu a zapomněl jsem na hodiny, tak – tak jsem šel podzemními stokami, abych se dostal po večerce do pevnosti.“ Byl odhodlán Numpse v žádném případě neprozradit, ale se lžičtenářem zleva i zprava to byla marná snaha. Přesto se o to v zoufalství chtěl pokusit. „Objevil jsem je… někde… někde pod… pod Dolním příkopem, pane –“

Laudibus Hromada přimhouřil svůj pronikavý pohled. „Lháři!“ sykl nenávistně.

„Chovejte se k císařskému zaměstnanci slušně, pane,“ napomenul jej maršál ostře, „ať už je to váš nadřízený nebo podřízený!“

„On nelže, Hromado,“ dodal Sebastipol zamračeně.

„Neco tají!“ vyštěkl Hromada s temným pohledem na maršála a pak na svého kolegu.

„To je opravdu možné,“ odpověděl Sebastipol uhlazeně, „ale nelže.“

„Tak dost, pánové!“ přerušil je maršál a nastalo ticho. Maršál se zase brátil na Rosamundu. „Tak, chlapče, zastírání vede k tomu, že dotyčný působí dojmem provinilce. Odpovězte jasně: chceme jen zjistit jak se ten hnusný gudžin dostal do našeho tak dlouho nenarušeného domova a zajistit, aby se něco podobného nemohlo opakovat. Kde jste našel vchod do podzemních prostor?“

„Ve staré pěstírně rostlin.“ Rosamunda svěsil hlavu, cítil se jako ten největší mizera, který kdy někoho podvedl. „Pod Kutílkovem, kde se kdysi pěstovala světélkující rostlina.“ Nevadilo mu, jestli bude mít průšvih, ale div se nezbláznil při pomyšlení, že do toho namočí Numpse

Maršál jen přikývl.

„Jaká stará pěstírna?“ zeptal se ostře vrchní úředník, který úplně zapomněl, že není slušné skákat maršálovi do řeči. „Jak jste mohl, u všech všudy, sám takové místo objevit? Místo, mohl bych dodat,“ pokračoval s nepatrným náznakem roztrpčení a podíval se přitom na maršála, „o kterém jsem se i *já* doslechl teprve dnes večer! Nemůžete po nás chtít, abychom vám uvěřili, že jste něco takového objevil jen tak, in *solus!“*

„In solus?“

„Sám, na vlastní pěst,“ vysvětlil úředník s kyselým výrazem. „Kdo vám tu pěstírnu ukázal?“

„Já –“ Rosamunda nevěděl, co odpovědět.

„Vysypte to všechno!“ štěkl Laudibus Hromada.

„*Ticho!“* zahřměl maršál. „Ještě jedna nevhodná reakce z vaší strany, pane, a *opustíte* tuto místnost!“

V Hromadových očích se vzpurně a lstivě zablýsklo, i když se ovládl a stáhl se zcela do sebe.

Po nepříjemné chvíli zvonivého ticha se vrchní úředník na Rosamundu podíval téměř hladově. „Musíte nám to říct, nováčku,“ ozval se tiše. „Jakpak o takovém místě víte?“

„Je tu všeobecně známo, že pod naší pevností jsou starobylé, opuštěné stoky a chodby, pane,“ ozval se nečekaně Sebastipol.

„Myslím, pane vrchní úředníku,“ doplnil rozhodně a včas maršál, „že teď můžete otázky na toto téma nechat stranou. Ten chlapec své noční martýrium absolvoval *ipse adversus* – úplně sám! A navíc toto téma nevnáší žádné jasno do mnohem závažnějších detailů.“

Vrchní úředník se stal obrazem pokorné poslušnosti. „Ovšem, pane,“ opáčil uctivě a přihladil si cípy honosného kabátu. „Jen mě trápí, že existence té staré pěstírny umožňuje tomu netvorovi – pokud

existuje – proniknout dovnitř. Pokud to tak je, budeme to místo muset zlikvidovat," prohlásil úředním tónem.

Rosamunda si všiml velkého napětí v Sebastipolově tváři. Obličejové svaly se mu napínaly, jak střídavě tiskl a povoloval čelisti.

„Ale ten reverman byl zavřený v jedné staré místnosti s železnými dveřmi daleko od pěstírny," osmělil se Rosamunda.

„Dejme tomu, chlapče." Vrchní úředník se na Rosamundu klidně usmál a líbezným výrazem maskoval jedovatá slova. „Ale když i pouhý nováček dokáže najít cestu v tak opuštěných končinách, tak proč by ji nenašla i nějaká šílená příšera? A ta nechráněná pěstírna může být příčinou."

Maršál zvedl ruku a umlčel Pódia Wimpra. „Není potřeba pěstírnu likvidovat, nic bychom tím nezískali," řekl kategoricky. „Je tu déle než my a dost hluboko v podzemí. A tiší, invalidní lampáři, kteří se o ni starají, nám žádnou škodu nepůsobí."

Vy o tom dokonce víte, pane?" řekl úředník s hraným údivem. „A tohle – tahle neregistrovaná, nezaznamenaná činnost pokračuje? Proč jsem o tom nebyl informován… pane?"

„Samozřejmě, že o tom vím, pane vrchní úředníku," odpověděl maršál, „a znovu opakuji, že to teď není nejdůležitější věc. Mohl bych se stejně tak dobře zeptat, jak to, že do těchto hlubokých sklepení vede cesta přímo z vašich pokojů!"

Vrchní úředník zbledl. „Je to soukromá kancelář, pane. Já vůbec netušil, že je spojena s nějakými tajnými prostorami," vysvětlil pohotově.

Následovaly další otázky. Rosamunda měl pocit, že na ně nedokáže zcela uspokojivě odpovědět: má tušení, kde se tam gudžin vzal?

Ne, nemá. Podle všeho byl zamčený v té místnosti, ne že by odněkud přišel. Nakonec musel přiznat, že opravdu netuší, jak, proč nebo odkud se tam ten gudžin vzal.

Poznal to místo, kde gudžina našel?

Ne, nepoznal.

Byl by schopen to místo znovu najít – nebo popsat někomu jinému, jak se tam dostane?

Rosamunda zaváhal: mohl by se o to přinejmenším pokusit. Popsal, jak logicky pořád odbočoval doleva, aby se vymotal z bludiště, rozpomínal se, kde leží která chodba, a uvedl všechny podrobnosti, které si pamatoval.

A po celou tu dobu jej vrchní úředník pozoroval svým zvláštním pohledem dravce. Hromada se nejspíš urazil, neříkal nic.

„Vezmu si to na starost, pane," prohlásil Sebastipol. „Joslin ještě není úplně v pořádku. Klement a já vezmeme Draka a několik dalších spolehlivých mužů a tu skrytou místnost najdeme." S těmito slovy lampářský agent odešel.

Násoska vstal a uklonil se: „Omluvte mě, pane maršále, volají mě neodkladné povinnosti," řekl s rychlým pohledem za odcházejícím Sebastipolem.

„Jistě, chirurgu," odpověděl maršál. „Můžete jít – a vy taky, pane vrchní úředníku. A doporučuji vám urychleně jednat."

„A co s tímhle mladým provinilcem?" podíval se vrchní úředník svrchu na Rosamundu. „Doufám, že si ho podáte. Bez ohledu na jeho další skutky je jasné, že porušil dva nejdůležitější předpisy, a je velice neodpustitelné, že násilím vnikl do mé soukromé úřadovny."

„Co udělám s nováčkem Zaknihovaným se týká jeho a mě," odpověděl maršál kategoricky. „Dobrou noc, Pódiusi!" Vrchní úředník vysekl zdvořilou, kajícnou poklonu a odešel. V patách jej následoval jeho donašeč a chirurg.

Vyměnili si místo s Čakanem, jehož nedbalý zevnějšek nasvědčoval, že dorazil ve spěchu.

„Pane četaři!" vykřikl maršál. „Zřejmě vám chybí jeden váš svěřenec, ale tady vám ho vracím."

„Ano, pane." Čakan stál rovně jako svíčka a bylo vidět, že je mu trochu trapně. Zpražil Rosamundu rychlým pohledem, který vraždil. „Děkuji, pane."

„Není zač," odpověděl maršál. „Vychováváte dobré lampáře, četaři. Tenhle mladý nováček koná své lampářské povinnosti, i když jeho druhové spí. Odveďte ho na lůžko a postavte k jeho cele důkladnou stráž. Dějí se hrozné věci. Projednáme jeho činy později."

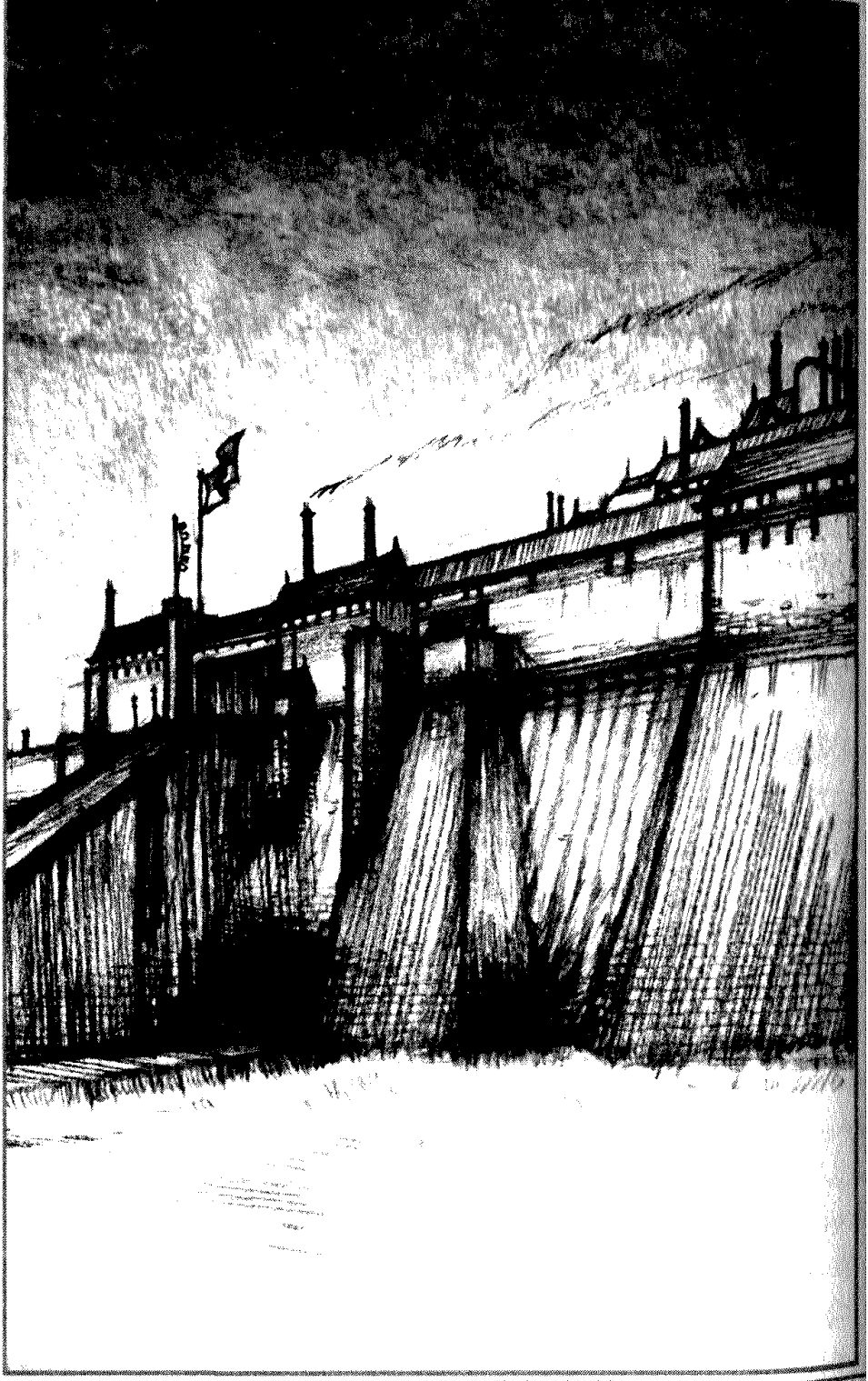
Četař vypadal ohromeně. „Ano, pane." Jeho rozlícený výraz se změnil v trochu zmatený, ale spokojený.

„Patří vám náš dík, nováčku Zaknihovaný,“ řekl maršál Rosamundovi. „Váš výslech tady skončil, zachoval jste se jako čestný a poctivý muž. Konečně můžete na kavalec. Zítra ráno se určitě hlaste u doktora Crispuse. Dobrou noc, nováčku.“ – S tím rozhovor skončil.

Rosamunda odešel v doprovodu Čakana a připadal si jako zrádce. Když se dostal na lůžko, slyšel, že v pevnosti nastal shon. Vojsko bylo na nohou, dostalo za úkol chránit pevnost před dalšími revermany, kteří by se mohli vynořit z podzemí.

„Tak nevím, jestli vás mám potrestat, nebo pochválit, pane Loudo!“ bručel četař Čakan cestou po chodbách. „Teď složte kosti na kavalec a já si to do zítra rozmyslím.“

Rosamunda se opět uložil ke spánku ve studené tmě celý roztřesený a dveře cely důkladně zabarikádoval nočním stolkem.

ODJEZD NARYCHLO

Sis edisserum tutinský výraz, volně přeloženo znamená „prosím vysvětlete“. Jde o příkaz nadřízeného (obvykle císaře), abyste předstoupili před něj a porotu složenou ze šlechticů a předložili důvody, omluvy, důkazy svědectví a cokoli dalšího, co může být požadováno k objasnění něčeho, co si žádá jasné vysvětlení. Sis edisserum se obvykle jeví jako předzvěst císařovy zloby, je znamením, že takto předvolaná osoba císaře něčím rozhněvala a musí se velice snažit znovu získat důvěru Klementýna. Sis edisserum je „černým puntíkem“ u vašeho jména, který je velice těžké odstranit.

Rosamunda se probudil s nevýslovnou bolestí hlavy a celého těla. Takovou trýzeň snad nikdy nezažil a jeho močový měchýř také hrozil prasknutím. Připadal si, jako by měl otřes mozku způsobený pořádnou nakládačkou do hlavy při tréninku harunda. Chvíli si nemohl vzpomenout na nic, co se předchozího dne událo, ačkoli měl jakýsi mlhavý dojem, že je lépe nevzpomínat. Při pohledu na salumantikum pohozené na zemi a noční stolek přiražený ke dveřím mu najednou plnou silou svitlo. Gudžin… gudžin v zapomenutých sklepeních pevnosti, přímo na velitelství lampářů! Příšera volně se poflakující po Železné pevnosti!

Odsunul stolek a otevřel dveře. Narazil tam na Threnody, opírala se o zeď a vypadalo to, že tam už nějakou dobu čeká.

„Včera jsi přišel o naprosto mimořádný pudink, když jsi nebyl na večeři,“ poznamenala úsečně. Zřejmě se rozhodla, že se s ním zase bude bavit.

„Jo…“ Věděl, že slovy „naprosto mimořádný“ nemyslí „dobrý“. Threnody se hnusilo každé jídlo, které nováčci dostávali, a ta nová kuchařka obdivuhodně dokázala udělat zdejší stravu ještě nepožitelnější.

„S tebou si sice možná člověk moc nepopovídá,“ pokračovala cestou na ranní nástup a naprosto si nevšímala nápadného obvazu na

Rosamundově hlavě, „ale aspoň jsi zajímavý. Arabis včera všechny navedl, aby si mě nevšímali, a Drťa na mě celou dobu civěl a něco blábolil, takže ten večer byl k nepřečkání.“ Podívala se na něj. „Kde máš klobouk?“ Ale to už uslyšeli Čakana řvát povely a museli ztichnout.

Podle zástupů seřazených na Cypřišové cestě bylo jasné, že pevnost je ve stavu pohotovosti. Družstvo, které mělo hlídku v pevnosti, provádělo pravidelnou obchůzku kolem Velkého luhu a psovodi pustili psy z vodítek a nechali je očichávat kdejakou skulinu a škvíru. Pod mračným nebem panovala v pevnosti atmosféra napětí a ostražitosti.

„Nenechte se rozptylovat vším tím shonem, který tady dnes uvidíte, chlapci,“ začal Čakan stručně. „V noci jsme měli ve sklepeních nevítaného hosta, ale teď už je ten paskřivec zneškodněn.“ Podíval se významně na Rosamundu. „Věnujte se jako obvykle řádně svým povinnostem.“

U snídaně všichni nepokrytě civěli na Rosamundovu zavázanou hlavu.

„Tak co, Loudale?“ zeptal se Hájek, když se Rosamunda posadil k ostatním z družstva Hesioda Gaety. „Je pravda, co se tu šušká?“

„A co se šušká?“

„Že ses utkal včera v noci s gudžinem,“ řekl Loudil a ukázal na jeho obvazy.

„Aha, jo. Málem se sám zruinoval, když se mě snažil roztrhat.“

„Páni! U všech ďasů!“ ozývalo se z obou stran.

Threnody se postavila vedle Rosamundy, chtěla si k němu sednout, takže se všichni museli posunout. „Už s ním někdo z vás někdy bojoval?“ zeptala se znalecky.

Všichni do jednoho kroutili hlavou.

„Protože vám můžu říct,“ vytahovala se, „že by i statný dospělý lampář měl co dělat, aby si s ním poradil, natož nějaký nedorostlý lampářský ušák.“

„Slyšel jsem, že witové s ním toho taky moc nezmůžou.“ To byl Arabis, který seděl na opačném konci lavice a také samozřejmě poslouchal.

Threnody zvedla bradu a dělala, že ho neslyšela.

„Pověz, Rózo, jak jsi toho prašivce dostal?“ zeptal se Pilous.

„Spálil jsem mu hlavu žíravou solí!“ řekl Rosamunda zapáleněji, než původně chtěl. „Zřítil se hluboko dolů ze schodiště.“

Ozvalo se obdivné, užaslé mručení. Pohledy plné uznání na něj působily opojně a zároveň v něm vyvolaly ostych. Sklopil hlavu a skrýval svůj zmatek a potěšení, ale stačilo jedno nevěřícné odfrknutí od Threnody a jeho radost byla ihned tatam.

Po snídani už Čakan neřekl o Rosamundově nočním výletě ani slovo. Ale jako by s ním jednal o něco důstojněji, když ho posílal k doktoru Crispusovi na ošetření. „Nemusíte spěchat, nováčku Zaknihovaný, čestná zranění zasluhují řádnou péči.“

„Pro pět ran do kebule, chlapče, vy máte takovou bouli a díru na temeni, ze to asi musela být pořádná rvačka,“ prohlásil lékař, když mu čistil ošklivou ránu ve vlasech a chystal se ji znovu převázat.

„Násoska mi na to zkoušel dát kalik,“ poznamenal Rosamunda jízlivě.

Crispus nesouhlasně zavrtěl hlavou. „Nevědomý řeznický začátečník,“ řekl a pohrdlivě mlaskl. „I student prvního ročníku by věděl, že se kalik na ránu do hlavy nehodí. Podle vaší momentální čilosti soudím že se mu nepodařilo s tím oblbovákem uspět.“

„Ne, to ne, pane doktore. Vím toho o chemii dost, takže bych si nic takového nevzal, i kdyby mi ho předepsal.“

„Omlouvám se vám, Rosamundo. On určitě není člověk, kterého bych si sem vzal,“ stěžoval si Crispus. „Ale ten mladý šarlatán je mým podřízeným jen formálně, ve skutečnosti spadá pod samotného vrchního úředníka. Což je velmi nepříjemné a opravdu mi to vadí, když přijde rozumovat do mé pěkné ošetřovny.“ Znovu mlaskl. „Je to pouhý amatér, a přitom se naparuje, jako by byl školený chirurg s letitou praxí.“

„Každopádně čte na chirurga dost podivné knihy,“ řekl Rosamunda.

„Opravdu?“ zamrkal Crispus překvapeně.

„Ano, pane doktore.“ Rosamunda zamžoural na strop a vybavoval si jejich názvy. „Tajné knihy, o kterých mi říkal můj starý vychovatel Křampalín.“

„Kde jste je viděl, chlapče?“ ptal se zvědavě lékař.

„V jeho bytě, nahoře v podkroví pevnosti. Matka Koule mě tam poslala po tajném schodišti z kuchyně. Měl jsem mu doručit prasečí hlavu.“

„Tajné schodiště z kuchyně?“ žasl Crispus. „Nevěděl jsem, že něco takového existuje, ačkoli Železná bašta je dost stará, aby měla tisíc takových záhadných zákoutí. Určitě jste se prošel křížovými chodbami, že?“

„A navštívil jsem jeho podkrovní byt.“

„Ach, to je jen jeho soukromá knihovna, kam chodí přemýšlet. ‚Nerušte‘ a tak podobně. Já mu ji nikdy nezáviděl: profesionál musí mít svatyni, kde by mohl studovat – já sám mám takovou taky. V naší profesi existují nějaké podivné knihy – některé by bylo samozřejmě lepší ani nečíst. A pokud jde o tu prasečí hlavu – no, řekněme, že chirurg se musí na něčem učit řezat.“

Rosamundu to nepřesvědčilo.

Na ošetřovnu vstoupil Sebastipol, zeptal se Rosamundy, jak se cítí, a požádal ho o rozhovor mezi čtyřma očima. Crispus už byl se svou prací hotov, tak je nechal o samotě a šel se věnovat dalším pacientům.

„Našli jste něco v těch chodbách, pane Sebastipole?“ zeptal se Rosamunda tiše, ale dychtivě.

„Nenašli jsme žádnou mrtvolu gudžina,“ odpověděl lír.

Rosamundovi zatrnulo.

Ze schodiště zůstala jen hromada třísek a prachu,“ pokračoval Sebastipol.

Rosamundovo zděšení ještě zesílilo. Jeho zoufalý boj určitě schodiště zdemoloval.

„Slyšel jsem, že gudžini jsou vyrobeni tak mazaně, že z nich nezůstane nic než loužička, když zaniknou,“ vysvětloval Sebastipol. „Nebojte se, Rosamundo, věříme vám,“ dodal rychle, když viděl, jak je chlapec nešťastný. „Ale musím vám říct, že nebylo lehké najít vaši stopu, orientovali jsme se spíš podle vašich instrukcí než pachem. Použil jste včera večer nulovač pachů?“

Rosamunda se provinile začervenal, jako by byl při něčem přistižen. „Vy dokážete rozpoznat i nulovač pachů?“ Neměl důvod cítit se provinile, ale přesto se tak cítil.

„Vlastně ne, fungují tak, jak mají – veškeré pachy jsou pryč, když jej použijete. Je to spíš ta absence pachů, podle které to lír pozná. Představte si to, jako byste četl dopis, kde neohrabaný pisatel nožem vyřezal všechny chyby, a vy při čtení narážíte ve větách na velké díry. Víte, že tam neco bylo, ale musíte se hodně namáhat, abyste na to přišel.“

Sebastipol začichal a pak se vysmrkal. „Takový trik platí na lítou bestii, ale ne na účelové smysly vycvičeného líra.“ Podíval se na Rosamundu zkoumavě.

„Aha,“ pípl Rosamunda. „Takže tam dole nebyly žádné pachy?“

„Přesně tak.“ Lír se tvářil neproniknutelně. „Celý prostor byl úplně prázdný, byly tam pouze stopy po tom, že někdo vymazal mnoho pachů. Kdybyste na mě naléhal, tak možná řeknu, že bylo dokonce použito víc nulovačů než jenom jeden, ale teď je to moc těžké dokázat.“

„Ach… to je mi líto, pane Sebastipole,“ zamumlal Rosamunda. „Moji… moji bývalí vychovatelé mi kladli na srdce, abych si každý den na sebe trochu nulovače kápnul… aby mě chránil před čmuchaly, jak říkali.“ Nemělo cenu to teď tajit.

„Opravdu?“ Lír si ho zkoumavě prohlížel, jako by mu viděl až do žaludku. „Rozpoznal jsem, že na sobě máte nulovač tu noc, kdy jsme byli spolu na hlídce.“

Rosamunda sklopil hlavu. „Moji staří vychovatelé o mě mají velkou starost.“

„A vy jste zase velice poslušný jejich rad, jak se ukazuje.“

Rosamunda stydlivě přikývl.

Sebastipol se usmál. „Ale i tak jsem, Rosamundo, *přece* jenom rozpoznal trochu pachu vašeho protivníka. Byl to přesně takový neznámý, hnusný puch, jako měli Numpsovi útočníci.“

„Co to znamená, pane?“

„Zatím jsem se nesetkal s tolika gudžiny, abych to mohl stoprocentně tvrdit, ale ta podobnost se mi zdá podezřelá. Může to docela dobře znamenat, že ten tvor, který tak zle zřídil Numpse, a

ten, kterého jste včera zlikvidoval – i když se jedná o časové rozmezí tří let nebo i víc –, pocházejí ze stejné nekalé líhně, vyrobil je tentýž černý habilista. Pokud je to pravda, tak se ten ničema chová dost arogantně, když to na nás zkouší znovu!“ Rozzlobený pohled Sebastipolových očí byl umocněn jejich nepřirozenou barvou. „Ještě mrzutější však je, že jsme nezjistili, jak se ten mizera dostal dovnitř. Můžou se objevit další.“

V Rosamundově zjitřené fantazii se objevil hrůzný výjev lesa zamořeného revermany.

„Hmm.“ Lír se zamyslel. „Můžu říct, že ten tvor určitě nepochází z Numpsovy pěstírny rostlin.“

„Nechtěl jsem o ní mluvit,“ přiznal se Rosamunda nešťastně.

„Já vím, že ne, Rosamundo,“ chlácholil ho rychle lír. „Jste poctivý hoch a vaše poctivost včera večer jen urychlila celou akci. Nebojte se o milého pana Numpse: je v bezpečí a jeho ‚přátelé‘ taky. Požádal jsem ho, aby nás pustil dovnitř, a vzal jsem s sebou jen takové lidi, kteří se k němu chovali laskavě.“

Rosamundovi se po těch slovech poněkud ulevilo.

Sebastipol mu povzbudivě položil ruku na rameno. „A už žádné noční potulování, chlapče. Chovejte se jako muž, Rosamundo. Nebojte se, ale buďte ve střehu a mějte vždycky při sobě svoje salumantikum: v pevnosti se teď dějí divné a podezřelé věci.“ Po tomto varování se rozloučil. Rosamunda opustil ošetřovnu a připojil se k trochu o něco uctivějším kamarádům, kteří se cvičili v pochodování.

Místo večeře Rosamunda uháněl do lampářství. Pocit provinění, že Numpse zradil, jej tížil až někde v žaludku jako kámen. Ale co mohl dělat jiného? *Ach, kdybych tak byl stihl večerku!*

Výčitky svědomí ho nepřestávaly tížit, protože když dorazil do dílny, Numps na něj vrhl jen krátký, plachý pohled a dlouho nepromluvil. Konečně tiše zamumlal, aniž zvedl oči od práce: „Slyšel jsem, že jste se včera v noci střetl s bledým uslintancem, pane Rosamundo. Přesně jako tenkrát starý Numps.“

„Ano, pane Numpsi, je to tak,“ odpověděl Rosamunda.

„Ojoj, ojoj – to mě mrzí, pane Rosamundo, to mě tak mrzí! Chtěl jste, abych vám pomohl, a já vás dostal do nebezpečí – ubohý, pomatený Numps!“

Z toho bylo Rosamundovi ještě hůř. „Asi jsem se měl vrátit. A místo toho jsem přemohl revermana a vyvázl jsem.“

Numps přestal leštit tabulku skla, kterou držel v prstech levé nohy.

„To já se musím omluvit, pane Numpsi, že jsem jim řekl o kádích s rostlinami,“ vyhrkl Rosamunda. „Nechtěl jsem to říct… ale musel jsem být čestný – já… já…“ Najednou mu ta slova připadala hloupá a prázdná.

Numps chvíli seděl a upřeně se díval do klína. Nakonec vzhlédl „Čest je čest. Oba se omlouváme. Vy jste musel bojovat s uslintancem kvůli Numpsově pomatené hlavě a pak o tom nějací lidé chtějí mluvit pořád dokola a vyptávají se, ptají se pořád dokola, až vám z toho jde hlava kolem. Pamatuju si to, bylo to stejné v ten můj červený den.“

„Ano, to předpokládám.“ Rosamundu to omlouvání nijak neuchlácholilo.

Ten nepříjemný pocit, že se jejich přátelství částečně pokazilo, přetrvával, oba čistili skla a zamyšleně mlčeli.

„Pan Sebastipol si myslí, že můj gudžin a ten, se kterým jste bojoval vy, možná pocházejí od stejného výrobce,“ zkusil to Rosamunda nakonec. „Ale řekl, že nemohli zjistit, kudy se ten můj dostal dovnitř. Netušíte kudy, pane Numpsi?“

Numps zavrtěl hlavou. „Nikdo zvenčí se sem nemůže dostat.“ Usmál se. „To je jasné i mně. Jen vrabčáci z Vrabčích dolin… ach a vy. Ale já si myslím, že vás pustili dovnitř, protože vypadáte správně, ale je chytré zastřít ten pach.“ Poklepal si na svůj pěkný nos a jeho úsměv vypadal tajemně.

Bylo slyšet zvon a Rosamunda si s úlekem uvědomil, že čas na večeři skončil. Protože včera za své zpoždění dostal co proto, popadl svých pět švestek, rychle se uklonil, pozdravil a chvatně opustil polekaného sklíčkaře.

I když zpráva o výskytu gudžina uvnitř pevnosti všechny velice znepokojila, Rosamundovo vítězství nad netvorem zapůsobilo jako velké povzbuzení a hlavně lampáři je považovali za malý příklad opravdové lampářské odvahy. Ale mezi úředníky kolovala fáma, že si Rosamunda celou věc vymyslel, aby zakamufloval svou neposlušnost. Rosamundovi se doneslo, že vrchní úředník přímo běsnil, že nováček nebyl disciplinárně potrestán ani za pozdní příchod, ani za to, že nedovoleně vnikl do jeho pracovny.

„Myslím, že vám ta boule na hlavě připomene mnohem líp, že máte dbát svých povinností, než jakýkoli trest, který bych vám uložil," řekl mu maršál druhého dne ráno při krátkém rozhovoru.

Pátrání po revermanovi ve sklepeních pevnosti pokračovalo, Sebastipol objevoval ještě další chodby než ty, které Rosamundovi ukázal Numps. Postupovali pomalu a nedostali se všude, kam chtěli, protože terén byl plný překážek a šuškalo se, že vrchní úředník trval na tom, že podzemní prostory jsou výhradním majetkem císaře a lampáři tam nemají co pohledávat bez povolení, a to pokud možno ještě v trojím vyhotovení.

Nováčci zatím pokračovali ve svých běžných povinnostech a jejich obdiv k Rosamundovi vyprchal. Rosamunda si všiml, že se teď často v blízkosti cvičiště nenápadně potlouká Laudibus Hromada a sleduje, jak pochodují a cvičí, což nikdy dřív nedělal. Nebylo to pořád, ale dost často, aby ho to znervózňovalo.

„Podívej, je tu *zase,*" upozornil na něj Threnody během přestávky.

„Možná mu to naše poskakování připadá zajímavé," prohodila ledabyle. „Vážně ale nevím, co má to nekonečné dupání a mávání fodikarem společného s rozsvěcením lamp. Jsem ráda, že to za měsíc skončí."

Rosamunda líra nevraživě pozoroval a byl taky rád, že jim zbývá jediný měsíc výcviku. Pak konečně bude moct sloužit na silnici a dělat svoji práci.

Posledního dne pulvise, kdy do slavnostního vyřazení nováčků zbýval už jen měsíc, čili čtyři přehlídky mužstva, byl Rosamunda v době večeře zase u Numpse. Vtom dveře číslo 143 hlučně práskly a

uličkou mezi regály se přihnal Sebastipol. Byl nezvykle a neobyčejně rozčilený, světlemodré duhovky měl až příliš světlé a červená část očí připomínala čerstvě vytrysklou krev.

Rosamunda vstal a vylekaně se mračil. „Pane Sebastipole?“

„Mladý pane Rosamundo! To je dobře, že jste tady a nemusím vás hledat.“ Čelo se lírovi lesklo potem.

Rosamunda ještě nikdy neviděl Sebastipola takhle rozrušeného – ani tenkrát, když bojoval s Paroháčem. „Stalo se… stalo se vám něco, pane?

„Dobrý den, pane Pole.“ Numps byl očividně rád, že líra vidí. „Přišel jste se zase podívat na moje přátele?“

„Dnes ne, Numpsione,“ odpověděl lír a oplatil sklíčkaři úsměv, bratrsky a srdečně, i když měl tak záhadně naspěch. „Jsem rád, že je teď vaším přítelem i Rosamunda, protože já odjíždím.“

V Rosamundovi se všechno sevřelo. *Sebastipol odjede?* Něco takového si nepřál: v pevnosti bylo bezpečněji, když byl lír někde po ruce.

Numps se hned sklonil k práci, čistil obzvlášť zanedbané sklo jedné lampy. Přikývl a řekl: „Tak dobrá, pane Pole, Numps vás tedy zase brzy uvidí.“

„Odjíždíte, pane Sebastipole?“ zeptal se Rosamunda.

„Ano,“ odpověděl lír, „a pravděpodobně budu pryč pěkně dlouho.“

Sklíčkař konečně zvedl hlavu od práce. „Víc dní, než má Numps na rukou nebo na nohou?“

„Ano Numpsione, ještě víc než všechny prsty dohromady.“ Sebastipol se na něj smutně, láskyplně podíval. „Nevím, jak dlouho budu pryč.“

Numps měl rázem po náladě. „Ale proč?“

Lír si ke sklíčkařovi dřepl a podíval se mu do tváře. Stručně řečeno, můj starý příteli, maršálovi doručili *sis edisserum.* Víte, co to je?“

I když Sebastipol mluvil s Numpsem, Rosamunda vědoucně přikývl. Tato císařská obsílka sehrála sice ne častou, ale významnou roli ve spoustě napínavých příběhů v jeho starých sešitových románech.

Numps pomalu zamrkal a v jeho pohledu se mísil zármutek se vzrůstajícím zmatkem.

„To znamená, že se maršál musí dostavit co nejrychleji k císařovým zástupcům," vysvětloval Sebastipol, „a já jako jeho lžičtenář – jeho donašeč – musím jet s ním."

„Ale proč musí maršál odjet?" nechápal Numps.

Lír zaváhal. „Protože… protože mu císařovi ministři nařídili, aby se s nimi přijel setkat do Konsidýnu."

Konsidýn? Rosamunda žasl: kdysi doufal, že uvidí vedlejší hlavní město jako námořník a člen posádky nějaké válečné lodi, že se pomalu projde přístavem a bude obdivovat jeho nádherné budovy a mohutné hradby. „Proč to nařídili?" pípl Rosamunda. „Co maršál provedl?"

Sebastipol se na něj ostře podíval. „Nic neprovedl," řekl s potlačovaným hněvem. „Ale oni se nějak doslechli o gudžinovi v našem sklepení a chtějí, aby jim vysvětlil, jak je to možné. Zároveň chtějí vysvětlení, proč na hlavní silnici dochází k tak četným teroskádám a pustošení, protože to považují za naše selhání."

„To přece není maršálova chyba, že bahňáci a vrypouni útočí!" Rosamunda nemohl uvěřit tak hloupému obvinění. „Ani to, že se tu našel reverman! Jak může vysvětlovat něco, co nemůže vědět? Toho chudáka Paroháče sem přilákali ti řezníci, ne maršál!"

„Mám podezření, že za tím sis edisserum je víc než pouhé ‚prosím vysvětlete'. Někdo proti maršálovi kuje pikle a chce jej zostudit nebo dokonce odstranit."

„Kdo by chtěl něco tak hrozného udělat?" vybuchl Rosamunda pohoršeně.

„Možná ti, kdo mu závidí jeho oblibu u lampářů a u lidí z Planin a jeho šlechtický titul," odpověděl lír. „Ti, kdo by s chutí zničili cokoli dobrého, jen aby dosáhli svého, a nepřemýšlejí, jestli je to moudré nebo správné."

Jak by mohl někdo mít tak černou duši, aby přál něco zlého tak skvělému člověku? Pomyslel si Rosamunda trpce.

„Ale proč musíte jet vy?" zeptal se ještě Numps a vraštil čelo, jak úporně přemýšlel a celá věc ho mátla.

„Pojedu, protože mě maršál potřebuje.“ Sebastipolův tón už byl laskavější. „Musím prohlédnout všechny lži a léčky, které na něj ti prohnaní lidé chystají. Během té doby, co budu pryč, musíte být opatrný, rozumíte, Numpsi?“ Lír se naklonil, aby viděl Numpsovi zpříma do očí. „Když se budete bát, schováte se ke svým skrytým přátelům, ano?“

Sklíčkař přikývl, sklíčeně svěsil hlavu. „Ano, pane Pole, když se budu bát, schovám se, ano.“

Sebastipol vstal a obrátil se k Rosamundovi. „Dejte pozor na mého přítele, Rosamundo. Jen vy a Crispus se k němu stále chováte laskavě a doktor je člověk, který je každý den zavalený prací.“ Sebastipol pevně stiskl chlapci rameno, až ho tím vylekal. „Uděláte to?“ zeptal se lír a v jeho podivně zbarvených očích se zračila neobvyklá obava.

„Ano, pane Sebastipole,“ slíbil Rosamunda vážně. „Můžete se spolehnout.“

„Bravo. Jste chlapík. Teď musím jít. Dali nám málo času na splnění příkazu.“

„Vrátíte se zase, pane Pole?“ naléhal Numps.

„Vždyť víte, že občas musím odjet. Ale vždycky jsem se vrátil, ne?“ podíval se na Numpse pevným pohledem. „Nebo ne?“

Popotahující Numps nakonec neochotně přikývl. A napíšu vám, jako jsem vám vždycky psal,“ ujišťoval ho lír, „a doktor Crispus bude tady… a taky Rosamunda.“

Numps se podíval na Rosamundu a žalostně se usmál.

Rosamunda přikývl a neohrabaně se usmál taky.

Sebastipol si ještě na chvilku k Numpsovi sedl a pak řekl: „Ale teď, příteli Numpsione, už musím, *musím* jít a *vy* musíte důvěřovat mně, Rosamundovi a vašim přátelům.“ Sebastipol vstal.

„Ano, pane Pole,“ uklidnil se Numps. „Vy jste můj přítel navždy a Rosamunda je můj nový dobrý přítel. Uvidím vás tady zase brzy, ano?“

„Ano – co nejdřív to půjde. Mějte se tu oba hezky,“ řekl pohnutě. „Zase se uvidíme – to mi můžete věřit! Do té doby vám budu psát, když budu moct. Bude tam totiž spousta práce, velká

spousta, ale pokusím se napsat. Na shledanou!“ S těmito slovy se prudce otočil, až mu pláštěnka zavlála, a spěšně vyšel z lampářství.

Numps si začal prozpěvovat a mumlat.

Rosamunda cítil – skoro viděl –, jak se sklíčkař ponořil do sebe a už si nováčka, který seděl vedle něj, vůbec nevšímal.Tiše se tedy vrátil do pevnosti a nechal Numpse jeho rozjímání.

NEJVYŠŠÍ ÚŘEDNÍK

ÚKLADY ODHALENY

Konsidýn jeden z alternátů neboli vedlejších hlavních měst, ležících na strategicky důležitých místech Hakobínského císařství. Alternáty byly založeny proto, aby Císařství mohlo lépe ovládat své podřízené státy, z nichž většina leží za územím dlouhodobě obývaným příšerami a není snadné se k nim dostat. Každý alternát si vydržuje velkou armádu a námořnictvo, které jsou připraveny vyrazit a ztrestat každý arogantní stát nebo šlechtice či bránit území před příšerami. V Soutlandu jsou dva alternáty, z nichž Konsidýn je větší a starší, a tudíž nadřazený tomu druhému jménem Sereným, který leží dál na jihu.

Časně ráno, když nováčci ještě spali, maršál lampářů, Sebastipol, maršálův pobočník, náležití tajemníci a malá skupina tělesných strážců vyjeli třemi kočáry z Železné bašty. Když se později Rosamunda s těžkým srdcem připravil na slavnostní nástup a dorazil se svým družstvem na místo, zjistil, že také všichni kolem jsou v podobně skleslé náladě. Náhlý odjezd maršála kvůli služebním povinnostem v Planinách nebyl ničím neobvyklým, ale tentokrát to byl pro všechny otřes, neboť se rozkřiklo, že jde o sis edisserum. Při řazení na Velkém luhu Rosamunda cítil, jak pod maskou vzorného vojenského pořádku v každém bublá vztek a nelibost.

I počasí se přizpůsobilo té ponuré náladě. Po jasné, chladné noci byla všude jinovatka. Ale když se slunce vyšplhalo k zenitu, přihnal se z jihovýchodu silný vítr, jehož nárazy nezastavily ani silné zdi pevnosti.

Přival svým hrozivým dechem husté, skoro černé mraky, v nichž bylo cítit déšť a brzkou bouřku.

Na čelném místě před celou nastoupenou pevností tentokrát stál Pódius Wimpr, vrchní úředník a hned po maršálovi nejvyšší velitel v pevnosti. Shlížel na celé mužstvo, nad kterým teď sám vládl, pyšný

jako páv a jako páv i vyšňořený. Laudibus Hromada, Drápal a kohorta patolízalů stáli poblíž.

Měli kolem sebe vztyčené dřevěné hrazení přivázané pevnými provazy ke kůlům zaraženým do země. Chránilo je proti nárazům větru. Jejich obecenstvo muselo vítr prostě vydržet a mnohý klobouk se během nástupu ve větru vznesl, narazil do severní zdi nebo se dokonce vydal do širých plání Traviska.

„Náš milovaný maršál byl odvolán do Konsidýnu," začal Wimpr s úřednickou věcností. „Císař má starost o řádnou správu jeho milované hlavní silnice a chce slyšet hlášení od našeho svědomitého maršála. Nejctihodnější císařský tajemník" – nastoupenými řadami proběhlo rozrušené mumlání – „přijel včera pozdě večer z Vysokých Klobouků a přivezl rozkaz z Konsidýnu a sis edisserum podepsané císařovým nejvyšším zástupcem." Nadechl se a čekal, až hučení v řadách přejde. „A proto, naši drazí, musel náš maršál odjet dnes brzy ráno a možná bude pryč dosti dlouho."

I když lampáři a jejich pomocníci už věděli, že maršál lampářů odjel, ozvaly se při tomto konečném potvrzení jeho odjezdu poděšené výkřiky. Takové chování bylo neslýchané – vyvolalo všeobecný zmatek – a pořádek byl alespoň zdánlivě obnoven až těmi nejostřejšími pokáráními.

„Za jeho nepřítomnosti," pokračoval vrchní úředník, „musím břímě starosti o každodenní dřinu v naší slavné pevnosti převzít já. Budu se snažit zastoupit maršála způsobem, který je hoden předsunuté hlídky našeho nejjasnějšího a nejmocnějšího císaře. Budu nucen přijmout hodnost maršála-náhradníka…" Pokračoval v tomto duchu nekonečně dlouho. Jeho věrní pomocníci vedli podobně rozvláčné řeči. Vynášeli vrchního úředníka do nebes a velebili jej, zveličovali jeho schopnosti vůbec to vypadalo, jako by chtěli přesvědčit shromážděné o jeho způsobilosti řídit pevnost. V průběhu toho žvanění padlo první důležité znamení: vrchní úředník hodlal opět povolit hauzdagové vycházky do Stříbrného Hrádku – počínaje dneškem. Sotva to dořekl, začalo ze dvora předjíždět asi tucet kočárů připravených odvézt ty, kdo chtěli strávit den ve městě. Z mnohých po té radostné zvěsti spadla nervozita a pomysleli si, že jejich nový výkonný úředník je vlastně skvělý chlapík. Mezi nováčky to

potěšeně zašumělo, ale Rosamunda jejich snadno získané nadšení nesdílel.

„Zavřete klapačky, darebáci, nebo zůstanete všichni celý den zavření v cele!“ zavrčel Čakan drsně a opět byl obnoven klid. Čakan po celou dobu nástupu na vrchního úředníka nevraživě hleděl a kníry se mu znechuceně ježily. Rosamunda zaslechl, jak polohlasně prohodil k Benediktovi: „Co ten ví o lampařině?“ Vrchní úředník jim ještě nasliboval, že k obědu na ně čeká pečené skopové s hustou omáčkou a výborný dezert z melasy a těm, kdo zůstanou, se bude k večeři podávat hovězí zapečené v těstíčku. Kdyby to nebylo zakázáno, všichni ostatní nováčci, mnozí lampáři a pěšáci a také úředníci by řvali nadšením.

„Srdce davu se nachází v žaludku,“ zamumlala Threnody, když je jejich velitelé odvedli na Cypřišovou cestu a tam jim dali rozchod.

„Změna vedení možná přinese obrat k lepšímu,“ nechal se slyšet jeden z nováčků příliš nahlas.

„Držte jazyk za zuby, Galle!“ zařval Čakan a kecálek zbělel strachy. „Máte místo mozku porci husté omáčky! Dnes večer nastoupíte na rajbování a dáte si ho celý týden! Maršál je skvělý člověk a skvělý voják, jakého hned tak nenajdete! A jestli dnes někdo z vás páchne do Stříbrného Hrádku, zapíše se u mě jako ta největší zrádná sketa, která si nezaslouží nosit fodikar!“

Všichni tyčkaři zůstali po tom výbuchu jako opaření. Nikdo už ani nepípl o maršálově odjezdu – v dobrém ani špatném – ze strachu z dalšího hromobití. Ani jeden nováček nevytáhl paty do Stříbrného Hrádku a pokud to někomu zkazilo náladu, neodvažoval se to dát ani v nejmenším najevo.

Rosamunda se zadumaně posadil v cele na kavalec. Threnody, která se pozvala k němu na návštěvu, seděla na nočním stolku a zády se opírala o zeď.

„Mýlím se,“ zeptala se Threnody, „nebo se maršálovy problémy náramně hodí do krámu našemu novému náhradnímu maršálovi?“

„Myslím, že se mu hodí,“ souhlasil Rosamunda obezřetně. „Nedá se nic dělat, když je vrchní úředník jeho prvním nejvyšším podřízeným.“ *Pan Sebastipol přece říkal, že se někdo možná snaží*

maršála zničit. „Jak dlouho by trvalo poslat odsud zprávu do Konsidýnu a dostat odpověď?“

„Na to bys potřeboval dva týdny,“ zabručela Threnody. „Proč?“

Rosamunda se poškrábal na obvazu. „Nejde mi do hlavy, že včera pan Sebastipol říkal, že se někdo v Konsidýnu musel dozvědět o revermanovi a žádá vysvětlení. Jenže od té záležitosti ještě neuběhl ani týden –“

„Tak tys věděl, že maršál odjíždí na sis edisserum a vůbec jsi mi to neřekl?“

„Nikdo mě nepověřil, abych to říkal!“ odsekl Rosamunda podrážděně.

„Ále, opravdu? *Velmi* trefné.“ Threnody zvedla oči ke stropu. „Budeš pořád takhle hloupý?“

„To nedokážu říct,“ odpověděl Rosamunda a začal s ním cloumat vztek. „A ty budeš pořád tak hrubá?“ vyletělo mu to z pusy dřív, nez si to stačil rozmyslet.

Threnody otevřela pusu údivem.

„Hej, Rózo!“ zavolal Arabis ze schodů. „Viděl jsem tvýho dobrýho kámoše, co s ním trávíš večeře, jak bulí na Luhu!“

Rosamunda vyskočil z kavalce a vykoukl ze dveří. „Cos viděl?“

„No toho, jak se jenom jmenuje – Numpse nebo tak.“ Arabis pokrčil rameny. „Ten pomatený chlápek vypadal, že ho něco trápí.“

Numps! Brečel na Luhu?

Rosamunda nechal vyjevenou Threnody v cele, vyřítil se po schodech, uháněl chodbou a ve chvilce byl na Cypřišové cestě. Už zdálky slyšel zoufalý nářek, který přicházel od Velkého luhu, a hned poznal, že vychází z Numpsova hrdla. Za zády uslyšel rychlé kroky: Threnody běžela za ním.

Rosamunda uviděl Numpse na druhém konci Velkého luhu na kraji štěrkové cesty. Z každé strany ho držel jeden statný trubardiér z osobní stráže samotného vrchního úředníka. Sklíčkař se kroutil a svíjel, snažil se vyprostit z jejich sevření. Rosamunda ho nikdy neviděl tak šíleně rozrušeného.

Pak uviděl proč.

Na holých větvích Šibenice, velkého suchého stromu, který rostl u severní části pevnosti, visely krásné šlahouny ještě živé rostliny,

odsouzené takto k pomalé smrti uschnutím. Jak Rosamunda dobře věděl, světélkující rostlina nemohla dlouho vydržet bez vody: zvadla a zežloutla a drobné lístečky nakonec shnily a utvořil se z nich zelený sliz. Mezi žebříky a spoustou dvoukoláků plně naložených rostlinou, stál vrchní úředník a s požitkem řídil čilou pracovní skupinu. Vedle něj Rosamunda poznal podle obtloustlé postavy náčelníka pracovní čety. Tvářil se zahanbeně a úmyslně se vyhýbal pohledu na žalem zmítaného sklíčkaře. Drápal zatím zapisoval cosi do velké záznamové knihy.

Starý suchý strom byl ověšen takovým množstvím rostliny, že vypadal, jako by zázrakem ožil a zazelenal se, a ta zeleň byla tak svěží a hustá, že mohla pocházet jen z jediného místa. Z Numpsovy samotářské pěstírny.

Rosamunda bolestně vykřikl, nedokázal se ovládnout. Rozběhl se po štěrkové cestě, nedbal toho, že na něj někdo pokřikuje jakési pohrůžky, a jen bědoval: „…Tohle je všechno moje chyba, za to můžu já…“

V úzkém zorném poli, které v tom rozrušení stačil vnímat, se objevil doktor Crispus. Rázoval dlouhými kroky, jeho nohy připomínaly chůdy, a křičel na trubardiéry něco, čemu Rosamunda v běhu nerozuměl. Doktor divoce mával rukama a nejdříve se vrhl k osobním strážcům, kteří však nepustili Numpse z kleští – pak se otočil a ostře se pustil do vrchního úředníka.

Když se Rosamunda dostal blíž, viděl, že jeden z mužů svírá Numpsovu paži a druhý ho popohání násadou kopí. Ačkoli ti dva byli mnohem těžší než sklíčkař, měli co dělat, aby jej udrželi. Rosamunda se zprudka zastavil před zápasící trojicí, uklouzl na štěrku příjezdové cesty, srdce mu pukalo při pohledu na výraz naprostého zoufalství, které Numpsovi úplně zkřivilo už tak znetvořenou tvář zalitou slzami. Sklíčkař, zkroucený šíleným zármutkem, naříkavě vyl: „Můj přítel! Můj přítel! Zabíjejí mého přítele!“ A zase sebou škubal a zmítal se v sevření strážců.

„Pusťte ho! Co to děláte?“ zařval Rosamunda.

„Zavři tu svou klapačku, spratku!“ štěkl jeden z vojáků. „Vrať se do cely!“ Aby svým slovům dodal váhu, ohnal se po Rosamundovi a okovanou botou ho hrubě odstrčil.

Rosamunda vyjekl, protože jej síla úderu posadila na zadek do štěrku. Chtěl za každou cenu osvobodit Numpse. Hrst Frazzardova prášku do strážcova hnusného ksichtu by posloužila skvěle, ale bohužel s sebou neměl salumantikum.

Uprostřed toho hrozného nářku za sebou uslyšel hněvivý výkřik.

„Ještě jednou se ho opovaž takhle praštit, ty bambusová hlavo, a strávíš zbytek života v kotrmelcích!“ Byla to Threnody, která přišla zasáhnout. Postavila se před arogantního strážce s rukou zvednutou ke spánku ve známém gestu wita.

Muž na ni shlédl s rozběsněným výrazem. „Vypadni, ty malá čarodějnice!“

Jeho druh se na ni podíval nerozhodně, ale Rosamunda jasně viděl, že mu na čele vyrazily krůpěje potu.

„Všechen ten zmatek a povyk vám sotva stojí za to, přátelé,“ ozval se vrchní úředník. Majestátně se k nim přiblížil dlouhými kroky a přerušil jejich půtku. „Rostliny je nutno zlikvidovat. Pravděpodobně jsou příčinou toho, že se sem ten mizerný gudžin dostal, a způsobily našemu dobrému, nebohému maršálovi takové nesnáze!“

Rosamunda věděl, že je to pustá lež a nesmysl: přísery rostlina nezajímala ani za mák. „To není pr –“

Vrchní úředník zvedl ruku. „*Ticho!* Přestaňte odmlouvat a vraťte se ke svým povinnostem! Nebudu tolerovat žádné urážky! Tolik zbytečného nářku kvůli jakémusi mokrému plevelu. Stráže, dejte mu roubík a odveďte ho do jeho dílny –“

„Ti vaši lamželezové už napáchali dost škody, člověče!“ řekl doktor Crispus s chladnou rozvahou a zle se mračil na jednoho z nich, jako by aspoň ten měl mít rozum. „Jako lékař pevnosti prohlašuji, že tento ubožák dnes zažil velké duševní vypětí a nyní potřebuje jemnější ruku. Podle práva, které mi uděluje Menschenská dohoda, požaduji, aby byl propuštěn do mé péče a okamžitě se s ním přestalo takhle surově zacházet.“

„Ale nejsme přece ve válce, pane!“ namítl Drápal.

„Myslím, že zjistíte, že podle té dohody je to jinak,“ řekl Crispus pohotově. „A stateční lampáři tam na silnici také.“

Vrchní úředník uvažoval s přimhouřenýma očima a našpulenými rty. „Toto je rozhodně proti předpisům, doktore. Radil bych vám, abyste se vrátil na ošetřovnu a nešířil své názory mimo ni.“

„Vy, pane, máte na starost úřednickou práci v pevnosti našeho císaře – léčení jejích údů je zase moje starost.“ Crispus stál a z výšky shlížel na vrchního úředníka s neústupnou autoritou vzdělance. „A to jak mezi čtyřmi stěnami ošetřovny, tak i mimo ně!“

Numpsovi teklo z nosu i z pusy, byl celý zmáčený slzami. Už neměl sílu vzdorovat svým trýznitelům.

Vrchní úředník nakonec s chladným, zamračeným pohledem přikývl. „Vidím, že je ten ubožák komicky nešťastný. Prosím! Odveďte ho a dopřejte mu klidu, jestli ho potřebuje. Za čas sám pochopí moudrost našeho dnešního kroku. Seržante! Můžete toho Numplingse pustit.“

Trubardiéři poslechli a Numps se zhroutil. Rosamunda byl skokem u něj.

„Lady Threnody,“ vrchní úředník se mladé lampářce mírně, sotva uctivě uklonil, „pokud ještě jednou uvidím, že se pokoušíte bojovat, zavolám sem vaši matku, ať si vás odveze.“

Odkráčel do pevnosti a v závěsu za ním šli Drápal, velitel pracovní čety a stráže. Jen pracovní četa lhostejně pokračovala v práci.

„Podívej se na ně, na ty nohsledy! Jsou jako psi pánovi u nohy!“ sykla Threnody.

Numps ležel schoulený do klubíčka, polykal slzy a mezi vzlykavými nádechy si pro sebe šeptal: „Ach můj přítel… ach, můj přítel.“ Oci měl červené a opuchlé, tváře šedé a vpadlé. Rosamunda nedbal na ostrý štěrk na cestě, klekl si a objal sklíčkaře, jak nejlépe uměl. Bylo to neohrabané, neumělé objetí, vlastně jen položil ruku na mužova vzlyky se otřásající záda.

Doktor Crispus nechtěl Numpsovi ještě přitížit tím, že by ho vzal do pevnosti. Zavolal dva pomocníky s nosítky a nechal sklíčkaře odnést do lampářství. Rosamunda a Threnody je doprovázeli, Numps pofňukával a neodpovídal. Opatrně ho uložili na jeho tvrdé lůžko v zastrčeném, hnízdu se podobajícím koutku lampářství, které mu sloužilo jako ložnice.

Hned se vrátím s nějakým uklidňujícím odvarem pro toho ubožáka," řekl Crispus Rosamundovi. „Tohle by se za žádných okolností nepřihodilo, kdyby tu maršál ještě byl," dodal rozzlobeně.

Páni, kocour je pryč a myši mají pré," souhlasila Threnody. „Vrchní úředník se chová trochu jinak, když ho nemá kdo kontrolovat."

‚Máte pravdu, moje milá. Teď se myslím teprve vybarvil." Lékař se uklonil a odešel.

Rosamunda nedokázal hanbou a lítostí vůbec promluvit a nenapadalo ho nic, co by Numpse utěšilo. Ten ležel schoulený do sebe, pohupoval se na lůžku v čistém, chladném světle dobře udržované stojací lampy. Když Rosamunda konečně dokázal promluvit, zmohl se jen na opakované: „Promiňte… mě to tak mrzí."

Ale jedinou odpovědí, kterou od Numpse dostal, bylo: „Můj příteli… jsi zase zabitý…"

„Kdybych tušil, že se vrchní úředník takhle zachová k vašim rostlinám, nic by mě nepřinutilo mu o nich říct!" řekl Rosamunda trpce a hrozilo, že se rozpláče.

„Nevím, jak bys chtěl dopředu uhodnout, co tihle neřádi udělají, Rosamundo," zamumlala Threnody, dotkla se jeho paže a skutečně mu dokázala přinést trochu útěchy. „Dolorosa by řekla totéž, kdyby tu byla," dodala.

Když se Crispus vrátil, sklíčkař otupělý šokem a pod vlivem doneseného uklidňujícího nápoje usnul, což bylo malé štěstí v jeho velkém hoři. Crispus,Threnody a Rosamunda chvilku seděli u lůžka a dávali na něÍ pozor.

„Co s ním bude, pane doktore?" zašeptal Rosamunda.

„On se uzdraví, chlapče." Lékař se laskavě usmál. „Už jsem viděl, jak se vylízal z horších věcí a vylíže se z nich zase."

Rosamunda zapochyboval. „Měl jet s panem Sebastipolem."

„Myslím, že Konsidýn pro něj také není dobré místo," odpověděl Crispus. „Vlastně byste ho těžko dostávali z Železné bašty. Je div, že se vůbec opovážil na Velký luh."

Rosamunda seděl v tichém zamyšlení. „Pane doktore, co se stane Železné baště – nám všem – bez maršála?"

Lékař vzdychl, dlouze a smutně. „Nemám ponětí, chlapče, ačkoli jestliže je dnešní travestie ukázkou nové metody našeho vůdce, pak by to mohl být nešťastný konec pro nás všechny.“

„A to se mi začíná líbit.“ Threnodina mumlaná slova byla plná ironie. „Říkala jsem Rosamundovi předtím, pane doktore, že události dopadly pro našeho podlého vrchního úředníka *dobře*.“

„No, dítě, myslím, že je to tak.“ Crispus si mnul bradu. „Přesto si dokážu těžko představit, že by stál za všemi těmi rozmanitými zkouškami, které nás a hlavně našeho statečného maršála potkaly.“

„Jsem žačkou své matky dost dlouho, abych věděla, že stačí někde popíchnout, jinde zase zalichotit a dotyčný člověk už se veze,“ řekla Threnody rozzlobeně a bystře.

Lékař se na ni chvilku díval. „Je to tak, dítě? Divím se, že vás matka učí takovým věcem.“

Rosamunda se po této poznámce podivil, jaký bizarní život musela ta dívka vést, než se stala lampářkou.

Crispuse pak odvolaly neodkladné povinnosti a Threnody se také vrátila do pevnosti, protože nadešel čas večeře.

Rosamunda u sklíčkařova lůžka osaměl. Seděl v tichu dílničky a začal ve ztrápené mysli snovat plán, jak poskytnout tomu ztýranému muži alespoň malou útěchu. Plán byl dost jednoduchý, vyžadoval pouze vhodnou příležitost. Půjde k Šibenici a zachrání co nejvíce rostlin. Nejvhodnější dobou k provedení plánu je večeře, kdy se celá pevnost nahrne do jídelny naplnit žaludky a ostražitost hlídky je soustředěna spíše k Travisku. Nováčci měli během jídla poměrně velkou volnost pohybu a on teď hodlal této výsady využít. Navlékne si pracovní šaty a vezme kolečko – těch bývá v téhle části Příkopu poměrně dost – v přestrojení za zahradníka se přikrade na Luh a vrátí rostlinu na její původní místo. Všechno řádně a do detailu promyslel a rozhodl se, že to provede ještě téhož večera.

Vstal a pustil se do toho. Pracovní halenu si vzal svoji, měl ji v kufru. Používal ji na různé práce, ale zahradníka v ní ještě nedělal. Dřevěné kolečko si vzal přímo z lampářství a opřel je o dřevěnou stěnu dílny u hlavního schodiště, za sudem na vodu. Vedle něj položil rezavý fodikar, kterým chtěl rostliny stahovat dolů ze stromu.

Vše bylo připraveno. Ještě jednou se šel podívat na netečného sklíčkaře a pak se vrátil do pevnosti.

Večer byl bouřlivý, Rosamunda už dlouho takový nepamatoval. Mraky se převalovaly a zvětšovaly, na obloze nad Traviskem se od obzoru k obzoru táhla nízká, tmavá mračna barvy hor, která podivně světélkovala a barvou připomínala bláto tam, kde se za nimi schovávalo slunce. Jižní vítr s vůní hlíny foukal přes nižší zdi Dolního příkopu; prudké a ledové víry se točily na Luhu a Cypřišové cestě, dorážely na Rosamundu a přinášely k jeho zmrzlým uším z plání rozzlobené šumění rozbouřené trávy.

Rosamunda si přitáhl tenkou plátěnou halenu těsněji k tělu, aby získal víc tepla, seskákal po Zadním schodišti a spěchal spoře osvětlenými uličkami Příkopu. Pod obvazem jej bolela hojící se rána a přál si, aby měl svůj klobouk, který by mu chránil hlavu před větrem. Večer nebyl ideální pro pobyt venku, ale hodil se k páchání podloudných či hanebných skutků. Rosamunda odhadoval, že když půjde touto cestou, pravděpodobně si jej nikdo nevšimne a nebude se ho ptát, kam jde. Jeho odhad se ukázal být správný. Cestou potkal jedině starou šedou kočku, byla to jedna z těch, co úspěšně lovily myši a měly dovoleno volně se potulovat po pevnosti. Kočka byla chytrá a nechala hlodavce v takovém ošklivém večeru jejich osudu. Moudře na Rosamundu mrkala ze skrýše pod naskládanými nepoužívanými sudy.

Prošel kolem plakátovacích stromů, přes otevřené prostranství kolem magacínu a uličkou mezi skladišti a řemeslnými dílnami se dostal do lampářství. Byl nervózní, měl strach. Rychle vytáhl kolečko ze skrýše za sudem na dešťovou vodu. Tlačil je po dlouhé dopravní rampě zvané Axiála až na konec Velkého luhu, osa tiše vrzala a kolo vydávalo na štěrku příjemný křupavý zvuk. Luh byl vylidněný stejně jako toho prvního večera, když přicestoval kočárem do Železné bašty. Tenkrát mu pevnost připadala obrovská a prázdná, ale dnes už věděl, že současná podoba Luhu je jen klamnou rouškou, pod níž probíhá hektická každodenní činnost. Okna lákavě pomrkávala medově zlatým světlem – zářila jako oči, které ho sledují: strážnice, měřicí stanice, ubikace psovodů a nádvorních

zaměstnanců. Občas k němu neutuchající vítr přihnal útržky nějakých odrhovaček, ale velké, hradbami obehnané údolí před ním bylo prázdné.

Rosamunda se zastavil. Věděl, že jej odněkud z pevnosti můžou pozorovat skryté oči bdělých a věrných nočních hlídačů. S tím se nedalo nic dělat, ale doufal, že jeho malá lest, že je nějaký zaměstnanec, který ještě musí něco takhle pozdě dodělat, je ošálí.

Nadechl se, aby se uklidnil.

Šibenici bylo dobře vidět, protože ji zezadu osvětlovala jedna z lamp: strnulý stín větví tak nepřirozeně kolmých, že Rosamunda chápal, proč dostala takové jméno. Umírající rostlina ještě pořád zakrývala každou větev až tak vysoko, kam dosáhl žebřík pracovní čety. Zmítala se v nárazech větru. Měla nezdravě žlutou barvu, bylo jasné, že usychá, síly jíbývalo. Rosamunda statečně a vyrovnaným tempem zajel s kolečkem na levou stranu příjezdové cesty a kráčel cíleně rovnou k mrtvému stromu. Zrychlil krok, jen když přecházel po jasně osvětlené ploše řed vchodem do pevnosti. Pod stromem zjistil, že rostlina visí moc vysoko a že na ni zdaleka nedosáhne. Dokonce ani rezavý fodikar mu nepomohl, jedním hákem totiž nedokázal zachytit rostlinu divoce se zmítající ve větru. Znovu a znovu se snažil chňapnout a stáhnout dolů tančící hádky, až mu z toho marného počínání bylo do pláče. A když přece jen kousek rostliny zachytil, slábnoucí stonek se přetrhl a zasypala ho sprška vadnoucích lístků.

U všech mořských ďasů! Brzy se bude zavírat pevnost.

Měl skvělý plán s velkým pé, že na kolečko naloží velkou hromadu šlahounů, ale zatím získal sotva hrst. Znechuceně odhodil fodikar na zem, ten se odrazil koncem dřevěné násady od kořenů Šibenice, tvrdých jako železo, několikrát s rachotem poskočil a zastavil se o zeď pevnosti. Rosamunda se toho hluku zděsil a ztuhl – neměl v úmyslu odhodit fodikar tak prudce a tak daleko – a okamžitě si uvědomil, že se předtím nemusel tak bezvýsledně dřít. Protože kolem odhozeného fodikaru v závětří stromu ležely nepoškozené kousky rostliny, servané vichrem, roztroušené jako opadané letní květy. Rosamundovi poskočilo srdce radostí, ale rychle se zase sevřelo strachy, protože k němu dolehly hlasy nočních hlídačů z

jedné z mnoha budov na kraji Luhu. Zamrazilo jej leknutím. Popadl kolečko a uháněl s ním k fodikaru. Hlasy sílily, blížily se podle všeho od parkoviště kočárů za rohem. Rosamunda shrábl co nejvíc útržků rostliny a rychle je nacpal do kolečka. Už slyšel těžké kroky na štěrkové cestě. Popadl fodikar, chytil držadla kolečka a spěchal přes Luh. Uvnitř se mu všechno svíralo strachy. Očekával, že ho každým okamžikem odhalí. Nutil se, aby se nedal do běhu. S kazdým krokem blíž Axiály se odvažoval doufat, že snad unikne nikým neviděn, a ta naděje a strach se zoufale střídaly, až – konečně! – sjížděl s kolečkem po rampě, která vedla k Dolnímu příkopu. Teprve když dorazil k mezeře mezi Hlavním schodištěm a lampářstvím, začal zase normálně dýchat.

Nečekal, až zjistí, jestli ho někdo viděl nebo jej sleduje, strhl si pracovní halenu a nacpal do ní všechny kousky rostliny, kolečko zase vrátil za sud na dešťovku a strčil tam i fodikar. Smotal halenu a přehodil si ji přes rameno. Pak se vrátil přes poměrně klidný Dolní příkop po Hlavním schodišti do své cely. Večeře právě končila.

Ještě nikdy neocenil soukromí cely tak jako ten večer. V tichu mrňavé komůrky za zavřenými dveřmi halenu zase rozložil. Srdce mu bušilo nadějí, když se probíral kousky rostliny. Ale okamžitě s hrůzou zjistil, že většina z nich už silně zežloutla. Přesto tam našel šest ještě zdravých úponků, sice zvadlých, ale snad je ještě mohl zachránit. Mohl zavýsknout radostí.

Na chodbě se ozval hluk a dupání, ostatní se vraceli z večeře a chystali se do postelí. Rosamunda se také převlékl do nočního úboru, vykoukl na chodbu a udělal tři rychlé úkony. Někteří kluci se na něj divně dívali, ale nikdo jej nezastavil. Bosý přeběhl po břidlicové podlaze k nádrži na vodu a přinesl si v čutoře trochu do cely. Nalil ji do nočníku. Tím zajistil rostlině alespoň nejnutnější výživu. Pečlivě pak zachráněné úponky narovnal do nočníku, aby byl každý dostatečně ponořený.

Nervy měl tak napjaté, že ho tiché zaklepání na dveře k smrti vyděsilo.

„Večerka, Zaknihovaný,“ ozval se drsný, výstražný hlas.

Rosamunda se tolik soustředil na dokončení úkonu, že úplně zapomněl křiknout heslo na dobrou noc. Rychle se snažil – celý roztřesený – zastrčit dva poslední úponky do nočníku.

Dveře cely se pootevřely a četař strčil hlavu dovnitř. „Vy jste snad neslyšel –“ spustil zhurta a vtom uviděl rostlinu. Čakan vytřeštil oci, ale prvotní hněv hned vystřídalo pochopení. „Kde jste to vzal?“

„Já – ehm – z – z –“ koktal Rosamunda: byla to každopádně krádež – koledoval si tím o výprask, v nejlepším případě dvanáct ran rákoskou z ruky liktora.

„Z Šibenice?“

„Ano, pane četaři.“

„Jste chlapík, pane Loudo. Jako vždy.“ V četařově jindy přísném obličeji se objevil vzácný náznak úsměvu. „Zhasněte lampu, denní práce je skončena, chlapče… a *tyhlety* dobře schovejte. Co náš nový maršál nevidí, z toho se nestřílí.“

Zmatený Rosamunda s úlevou zasunul nočník pod kavalec, zvadlé kousky rostliny zase zachumlal do haleny a nacpal ji do nočního stolku. Zhasl lampu. V jejím dohasínajícím světle se přichystal ke spánku. Srdce mu pořád bušilo jako splašené, ještě dlouho ležel s očima otevřenýma, žasl nad vlastní odvahou a divil se, že ho Čakan podporoval ve zločinu.

Jakmile se za svítání na chodbě ozvalo *„Lampu! Lampu na vaši cestu!“*, Rosamunda vyskočil z kavalce a už zpod něj vytahoval nočník se svými zelenými hosty. V noci nádobu použil k původnímu účelu, protože se od Numpse dověděl, že noční moč rostlině prospívá. Sodovkář 1. třídy Hubert neochotně a rozpačitě přiznal totéž, když se ho Rosamunda jednou při hodině na tuhle věc ptal. Ostatní kluci si samozřejmě neodpustili spoustu úšklebků a významného pokašlávání. Teď zjistil, že jeden výhonek noc nepřežil, takže jich zbývalo jenom pět.

Když se ostatní kluci myli, Rosamunda schoval nočník za noční stolek a ještě úkryt zamaskoval svým cestovním vakem a salumantikem, aby si ho nevšimly ani slídivé uklízečky při ranní obchůzce.

Rychle do sebe naházel snídani (ovesnou kaši, rozinky a malé pivo), ve spěchu pozdravil Threnody a utíkal zpátky do cely, protože mu hlavou zčistajasna bleskl nápad. Vylovil nočník ze skrýše, vyndal mechovku, odsunul zarážky a otevřel ji. Do skleněné dutiny se mu podařilo usadit všech pět výhonků rostliny. Ten šestý přidal k uschlým kouskům, které měl zabalené v zmuchlané haleně ukryté v nočním stolku. Mechovku naplnil vodou z nádrže, a než skončila snídaně, měl ji zase zavřenou a také bezpečně ukrytou v nočním stolku.

Po zbytek dne s obavami očekával odhalení. Při ranním nástupu počítal s tím, že se objeví vrchní úředník a oznámí všem, že nějaký zlotřilec ukradl kousky rostliny, které byly poházené pod Šibenicí. Při dopoledním cvičení se pořád provinile díval na ponurý strom a byl přesvědčen, že každou chvíli přiběhne poslíček s křikem, že „neznámý zlosyn sebral část právem odhalených rostlin!“

Nic takového se nestalo.

Během oběda se Rosamunda nedočkavě vypravil s rostlinami za Numpsem.

Sklíčkař byl ještě v posteli, seděl a popíjel nějaký příjemně voňavý odvar – pravděpodobně pozornost od doktora Crispuse – a vypadal úplně vyčerpaný žalem. Rosamunda byl rád, že se o Numpse někdo stará, ale srdce ho bolelo, když viděl, jak je zbědovaný.

„Pane Numpsi,“ odvážil se promluvit, „já – já jsem se včera večer snažil zachránit vaši rostlinu, ale… ale mám jen tohle. Na ostatní jsem nedosáhnul.“ Podával mu mechovku nacpanou kousky rostliny a sklíčkař vytřeštil oči, takže mu div nevypadly z důlků. Několik hrozných vteřin si Rosamunda myslel, že se žalostně přepočítal a jen přilil oleje do ohně sklíčkařova hoře.

„Vy jste zachránil ubohé přátele ubohého Numpse,“ vypravil ze sebe muž přerývaně. Vzal mechovku do roztřesených rukou a jeho uštvaný výraz se zvolna měnil v radostné a nadšené vytržení. „Ach, moji přátelé!“ vykřikl Numps v slzách. „Ach, moji přátelé!“ Nezjizvená půlka obličeje mu zvlhla pláčem, ale ta druhá zůstala suchá a zmrzačené oko nevydalo ani slzu.

VYŘAZENÍ NOVÁČKŮ

lapiduch též sběrač, kostlivec, smrťák, zubatý či zloděj síly; ten, kdo odnáší raněné z bitevního pole a dopravuje je do špitálu neboli polní nemocnice. I když je jejich práce potřebná a velice užitečná, někteří pěšáci je nemají v oblibě a kladou jim vlastně za vinu, že jejich kamarádi ve zbrani často svým zraněním posléze podlehnou. Lapiduchové bývají dokonce považováni za posly smrti, kteří pro sebe vysávají z raněného sílu. Proto nesmí být v dohledu, dokud jich není potřeba.

I když došlo k tolika dramatickým událostem, spoustu nováčků maršálův odjezd nijak nevyvedl z míry. Čakan a Benedikt dělali maximum, aby zachovali běžný chod věcí. Následujícího dne nováčci skončili pod vedením sodovkáře Huberta obvyklé odpolední čtení z Rukověti předpisů a směrnic, když do učebny vtrhl jako velká voda Benedikt a celý ohromený zvěstoval: „Oni chtějí ihned provést vyřazení!“

Sotva to dořekl, objevila se ve dveřích majestátní postava samotného vrchního úředníka a zastupujícího maršála v jedné osobě. Poctil je návštěvou, hlavu měl povýšeně zakloněnou, bradu zvednutou. Jako vzdy se dostavil se svým všudypřítomným doprovodem, který tvořili Laudibus Hromada, Drápal a nyní i podúředník Flek, hlavní dozorce, který neustále nosil v podpaží nějaká lejstra, a dva trubardiéři, osobní strážcové. Přišel s nimi také vyčouhlý muž, z něhož šel strach. Byl celý oblečen v leskle černé: na nohou pevné boty, černé kožené kamaše přes úzké kalhoty z černého saténu a černé plundry. Kolem trupu měl pevně ovinutý silný pás z vyztuženého hedvábí a krk zamotaný v dlouhý vlněné šále. Ale nejpodivnější bylo, že prsa, ramena a paže zůstaly holé, ačkoli byl štiplavý mráz, a jeho bílá kůže ostře kontrastovala s černým oděvem. Hlavu měl vyholenou a od brady až k čelu směřoval tenký tmavý šíp, jehož hrot končil nad obočím. Byl to wit. Ještě nepříjemnější byly

jeho oči – celé černé, žádné bělmo, pouze temný třpyt. Šlo o nějaký zvláštní chemický trik, o kterém Rosamunda ještě neslyšel Kombinace toho prázdného pohledu černého jako saze s Hromadovýma nezvykle dvojbarevnýma očima zírajícíma upřeně vpřed, navodila v učebně naprosté ticho, jakmile oba vešli.

Za tímto průvodem rázným krokem přimašíroval Čakan, který si pro sebe něco mumlal a obličej měl zlobně stažený. „Posaďte se!“ To bylo jediné, co řekl.

Nováčci poslušně a hbitě uposlechli. Když ustalo šoupání nohou a tichý šum, vrchní úředník došel dlouhými kroky před ně, ruce za zády, rty našpulené, a mžoural na četu, jako by je všechny posuzoval.

„Stateční nováčci,“ začal svou řeč, „při svém výcviku jste projevili obdivuhodnou horlivost a chvályhodnou obratnost. Plně důvěřuji vaší zdatnosti a jsem přesvědčen, že jste připraveni k úplné a krásné službě jako císařovi lampáři. Proto jsem se rozhodl, že je načase, abyste dostali umístěnky a neprodleně se odebrali na určené místo.“

Většina nováčků se začala škrábat na hlavě a čela a obočí se jim vraštila truchlivými myšlenkami. Znamená to, že nastal den vyřazení, nebo co?

Jak by mohl tenhle člověk vědět, jestli jsme dost zdatní nastoupit službu? vířilo Rosamundovi hlavou. *Vždyť s námi nepřijde vůbec do styku!*

Čakan si hlasitě, sebevědomě odkašlal a postoupil vpřed. Bylo vidět, že má co dělat, aby nevybuchl. „Je to obdivuhodný závěr, pane, ale tihle tyčkaři dosud nejsou na práci lampářů připraveni. Když vypustíte na silnici napůl vycvičeného chlapce, můžete ho rovnou předhodit lapiduchovi!“

„Pchá! Neuznám vaše zženštilé obavy, lampářský četaři nováčků.“ Vrchní úředník důrazně vyslovil Čakanův plný titul, aby ho tím pokořil. „Je jich potřeba na silnici, aby nahradili děsivé ztráty způsobené mým předchůdcem.“

Četař lampářů zbrunátněl hněvem, ale vrchní úředník pokračoval a nedal mu příležitost k dalším projevům nesouhlasu.

„Obsazení baráků musí být doplněno. Máme tady jednadvacet – ne dvaadvacet“ – opravil se s nevyzpytatelným pohledem na

Threnody, která seděla rovně jako svíčka vpředu – „duší plných síly a vy –

ČERNOOKÝ WIT

cvičených v lampářském řemesle, připravených tak dobře, jak jen lze, rozvinout a svinout jednoduchou světélkující rostlinu v cylindru lampy. Jde o hrozné plýtvání zdroji a já se rozhodl, že bude lepší zaměstnat je tam, kde jsou volná místa na silnici, než aby se tady povalovali a učili se dokola pořád totéž. Není to obtížná práce, pane četaři. Jestliže svůj úkol nezvládli doteď, nechápu, jak by se jim to mohlo podařit během dalšího měsíce.“

„Ten další měsíc je velice důležitý, pane!“ namítl Čakan zlostně. „Jsou to ještě nedochůdčata, která začnou fňukat při pouhé zmínce o příšerách! Měl byste najmout ty mizerné žoldáky, co se potloukají kolem Hrádku, nebo přinutit velkohubé velmože přímo v Placidinách, aby poskytli četu nebo dvě svých vlastních lidí! V každém případě, pane, vycvičení, profesionální vojáci jsou zvyklí na drsnost války. Vy to možná nevíte, pánové, protože jste schovaní u svých knih a kalamářů, ale na silnici jde skutečně o válku a jsme to my, obyčejní lampáři, kdo stojí v prvních řadách!“

Vrchní úředník se na chvilku ovládl a pak s obdivuhodným klidem chlácholivě řekl: „Jsem si jist, že jste odborník ve svém oboru, pokud jde o to naučit nějakého mladíčka jeho prvním krokům, ale teď je na mně, abych rozhodl, jak jich nejlépe využít. A tím končím, četaři lampářů – nechci se dostat do situace, abych vám musel ukázat tvrdší ruku. Registrační úředníku Drápale,“ řekl, otočil hlavu v okázalé paruce a přestal si Čakana všímat, „přečtěte laskavě ten seznam.“ Nerudný úředník přistoupil blíž, zamračil se na nováčky – na jednoho po druhém a hlavně na Threnody. „Tak poslouchejte, skrčkové! Tady je rozpis umístění: kdo kam půjde a kdy odejde. A poslouchejte dobře – nebudu to víckrát opakovat!“

Cože! Nováčci tomu nemohli uvěřit: chtějí je připravit o poctu v podobě krásného a slavnostního ceremoniálu. Měla jim hrát hudba, celá pevnost měla s úctou přihlížet tomu, jak nováčci úspěšně zakončili výcvik a stávají se plnoprávnými lampáři. Mezi hochy to nesouhlasně zašumělo.

Čakan neudělal nic, aby je ztišil, pouze si založil ruce na prsou. Vlastně dal najevo, že je na jejich vzpurné mumlání pyšný.

„Řekl jsem ticho!“ zařval Škrábal a jeden z tělesných strážců bouchl násadou halapartny o zem. Rána všechny polekala a celá místnost ztichla.

Registrační úředník s ošklivým úšklebkem zvedl k nosu velké desky a začal z nich číst jména podle abecedy: Arabis půjde do Kůlničky, Hildebert do Vrabčího Hnízda, Egadis na Vichrnou Hůrku hned za Divokou soutěsku a tak dále.

Pozornost všech byla napjatá.

„Mol Cibulka do Jasanového baráku…“

Mol zbělel leknutím. Ostatní nováčci vytřeštili oči, Rosamunda s nimi. Jasanový barák byl daleko na východě, představoval jedno z nejnáročnějších míst. Opuštěný, volných dní tam měli poskrovnu.

Obavy vzrůstaly. Nemohli počítat s tím, že dostanou jen samé dobré umístěnky.

„Loudil do Myrtičky…,“ četl monotónně úředník, „Štangl do… Drsné Role…“

Rosamundu mrazilo, věděl, že teď je na řadě on… „Zaknihovaný do Červovité výspy…“

Bylo to jako rána palicí do hlavy.

Několik kluků překvapeně zalapalo po dechu.

Červovitá výspa!

Byl to poslední – úplně poslední – barák na Červovité cestě, pořádný kus na východ od Jasanového, od Krvavého močálu ho dělila pouze ponurá císařská bašta Haltmira. Červovitá výspa byla postavena na „mrzkém konci silnice“ a vůbec nebyla vhodným místem pro čerstvě vyřazené nováčky. Stála příliš blízko mokrého okraje hrozného močálu a byla pokládána za jedno z nejhorších stanovišť. Chodili tam nanejvýš dobrovolníci a teď tam najednou *posílají* úplného nováčka. Krvavý močál byl kdysi pro Rosamundu strašidelnou bájí. A teď bude žít a pracovat přímo na jeho hranicích, kde řádí všichni vrypouni a bahňáci, kteří kdy vylezli z páchnoucího bahna. Byl tak zabraný do vyděšených úvah, že neslyšel, kam poslali Threnody.

Drápal skončil svůj výčet.

Slova se opět ujal vrchní úředník. „Chci, abyste se všichni odebrali na určené místo co nejdřív. Ti, co jedou dál, vyrazí dřív,

protože cestování jim zabere nějaký čas. Proto nováčci umístění do nejvzdálenějších míst odjedou už zítra časně ráno. Bravo, moji milí – teď jsou z vas opravdoví lampáři!“

Zmatení a zamlklí nováčci dostali rozchod. Měli to za sebou – slavnostní vyřazení. Byl to jeden obrovský, výsměšný podvod.

Vrchní úředník odešel bez jakýchkoli dalších slov díků a uznání a jeho „chvost“ se táhl za ním. Čakan je následoval a na chodbě byl slyšet rozzlobený, tlumený hovor, který byl rázně ukončen vysokým, pronikavým hlasem vrchního úředníka: „Přestaňte s tím brbláním a hašteřením, pane četaři! Bude to tak, jak jsem rozhodl. Poslali jsme je tam, kde jsou potřeba. A jestli máte o ty děti takovou starost, tak se vraťte a řádně dohlédněte na to, aby se na své velké dobrodružství dobře připravili. Hezký den!“

Rosamundovi druhové byli zpočátku jako omráčeni. V průběhu dne se většina z nich s předčasným povýšením smířila a mnohé jejich umístěnka potěšila, i když ji dostali tak nevhodným a nabubřelým způsobem V odpolední přestávce před výšlapem, kterou strávili kvůli nevlídnému počasí pod střechou, brebentili a vychloubali se, jaké různé výhody budou mít jejich nová působiště. Ti, kdo dostali umístěnku do stejných baráků, se sdružovali do dvojic nebo trojic a vzrušeně diskutovali. Navzájem si blahopřáli k dobrému umístění i k těm sedmi sequinům, které teď budou měsíčně dostávat navíc, když se stanou lampáři 3. třídy. Mola Cibulku a obzvlášť Rosamundu všichni litovali. Rosamunda byl jediný nováček, který byl umístěn na mrzký konec silnice.

„Proč tě posílají tak daleko, Rouzíčku?“ zeptal se Arabis, sám dobře naladěný a pln úsměvů, protože jeho Kůlnička byla jedním z nejlepších baráků na silnici.

Rosamunda bezradně rozhodil rukama a pokrčil rameny.

„Počítám, že teda asi vyrazíš zítra ráno?“ uvažoval nahlas Pilous.

„Máš zkušenosti s jedolenty, to se ti tam bude hodit,“ poplácal ho po ramenou Hájek.

„To jo,“ zazubil se Loudil. „Ti paskřivci si budou muset dávat pozor, když nebudou chtít mít ksichty plné žíravé soli.“

Rosamunda klopil hlavu, ale byl za ta neobratná povzbuzení vděčný.

Threnody hltavě vypila svůj salup a zvedla se k odchodu.

„Kam jdeš?“ zeptal se spěšně Rosamunda.

„Pryč odsud,“ odpověděla úsečně.

„Kam tě umístili?“

„Copak jsi to neslyšel?“ zeptala se trpce. „Odjíždím na Holubník. Ten Ódius Pódius si myslí, jak je vtipný – řekl mi, že matka bude ráda, když mě bude mít tak blízko.“

„Budeme ve stejném baráku!“ vykřikl Drťa šťastně.

„No hurá,“ odpověděla Threnody jízlivě a odešla.

Po zbytek dne, kdy se Benedikt za Čakanovy nepřítomnosti snažil udržet nováčky v činnosti, Rosamundovi vířila hlavou spousta myšlenek a nešťastných úvah. Odjíždí – narychlo a do nejhoršího baráku z celé země. Pravděpodobně odjíždí navždy, zemře ve spárech nějaké vyhladovělé příšery, která se čerstvě vynoří z bahna močálu. Musí říct panu Numpsovi – tak jako to udělal pan Sebastipol –, že ho možná dlouho neuvidí. Doba večeře byla opět příležitostí vydat se za ním. Když dostali jídlo, popadl tvrdý bochánek, že ho bude žvýkat cestou, a spěchal do lampářství.

Když odcházel z jídelny, srazil se s Threnody. Vracela se z kuchyně, kde si vařila sirup. Popadla ho za paži. „Musím s tebou mluvit,“ sykla.

Rosamunda se jí snažil vykroutit. „Teď ne, Threnody, musím navštívit Numpse a říct mu, že odjíždím,“ řekl naléhavě.

Zamračila se na něj. „Co můžeš mít důležitějšího na práci, než jsem já? Musím ti něco říct – je to překvapení.“

„Threnody, opravdu to musí počkat,“ trval na svém, vymanil se z jejího sevření a odběhl. Zůstala ohromeně stát a mračila se.

Den se už nachýlil, když utíkal k Dolnímu příkopu. Vzduch sladce voněl deštěm – byl to příslib přeháněk – a od jihovýchodu mírně foukalo. Vešel do dveří číslo 143 právě ve chvíli, kdy začínalo pršet. Prosel mezi regály a připravil si přátelský, byť trochu nucený úsměv, ale ten se v okamžiku změnil ve zmatený výraz. Numps nebyl na své židli u velké lampy a nikdy neubývající hromádky

skleněných tabulek. Nebyl ani ve vedlejší uličce mezi regály, kde si vždycky připravoval pastu či prásek na odstranění zatvrdlého škraloupu na sklech.

„Pane Numpsi?“ zavolal.

Odpovědí bylo jen bubnování deště na střeše.

V uších mu zvonilo.

Nic.

„Pane Numpsi?“ Pomalu se otočil k sklíčkařově prázdné židli, doufal, že se přítel vynoří zpoza nějakého sudu nebo kupy skla. Začínaly ho napadat ty nejhorší věci, ale nikde neviděl stopy po nějakém násilí, prohledal každé zákoutí a nahlédl za všechny hromady nakupených věcí: Numps nikde. *Jedna věc je zničit jeho rostlinu, ale on sám je dost nedůležitý, takže mu snad nikdo neublížil ani ho neunesl*, vířilo Rosamundovi hlavou. *Nikdo by si s Numpsem nedělal starosti, i kdyby si na něj vzpomněli.* Pomyslel na sklepení a na staré kádě s rostlinami. *Opravdu tam nemůže být? Zatarasili vchod, zatloukli jej prkny…* Ale byla to jediná možnost, která ho napadla.

Opatrně, aby neupoutal ničí pozornost nápadným spěchem a nervozitou, proklouzl bludištěm uliček mezi dílnami, snažil se najít cestu, kterou ho Numps onoho deštivého dne vedl. Dvakrát si myslel, že beznadějně zabloudil, ale pak mu křivolaká cesta, kterou prošel pouze jedenkrát, začala být povědomá a zakrátko už běžel uličkou podobnou tunelu. Dorazil na opuštěné náměstíčko s bublajícími stokami, vyplašil nějakého vrabčáka, který hopkal u hluboce vsazené mříže. Vchod do sklepení byl opravdu zatarasen prkny, ale někdo je odstranil a srovnal do úhledné hraničky vedle mříže. Vedle ní ležela stejně úhledně srovnaná hromádka šroubů, kterými byla prkna zajištěna. Šrouby ležely zčásti na blátem umazané tabulce s úředním zákazem vstupu, vyvedené velmi puntičkářsky. Rosamunda si klekl na mokrou zem, naklonil se přes mříž a snažil se podobně jako pan Numps nahmatat nějakou kličku, držadlo nebo pružinu či jinou páku.

„Pane Numpsi!“ zavolal chraptivě a ostražitě. „Pane Numpsi!“ zkusil to jeste jednou a nemohl nahmatat nic, co by se jen trochu podobalo nějaké klice.

„Ach, dobrý den, pane Rosamundo.“ Sklíčkařův tichý hlas vycházel s podivnou ozvěnou odněkud zdola, až se Rosamunda polekal. „Myslej jsem, že jde stráž, aby mi zase sebrala mou rostlinu.“

„*Pane Numpsi!*“ Rosamundu zalila prudká vlna úlevy, protože měl dojem, že zahlédl Numpsův bledý, oválný obličej, jak na něj hledí ze schodiště do podzemí. „Jste v pořádku? Nejste zase zraněn?“

„Ojoj… nechci, aby mě našel ten vrchní účetník…,“ řekl Numps třaslavým hlasem. „Nechtěl jsem, aby mě tu našli bez pana Pola.“

Rosamunda se smutně usmál. Jak by si přál, aby mohl sklíčkařovi poskytnout větší pocit bezpečí! Místo toho mu musel říct věci, které budou, jak věděl, pro toho ubožáka těžké.

„Musím také odjet, pane Numpsi,“ začal. „Posílají mě pryč…“

„Oj…ojoj…“ Numps si vzdychl a zdálo se, že je z toho vyvedený z míry. Určitě v rozčilení vystoupal o pár schodů výš, protože se jeho sinalý obličej přiblížil. „Numpsovi přátelé všichni odjíždějí…“

„Vrchní úředník dnes vyhlásil den vyřazení,“ potvrdil Rosamunda, „a já odjíždím do přiděleného baráku a nemůžu s tím nic dělat.“

„Řekněte to panu Polovi – on nedopustí, aby vás poslali pryč. I chudák pomatený Numps ví, že je ještě moc brzy poslat nováčky do práce. Napište panu Polovi – nedovolí, abyste odjeli. Mám jeho adresu, počkejte...“ Numps začal prohledávat kapsy.

„Napíšu… napíšu mu dopis,“ odpověděl Rosamunda. „Možná nám může pomoct, i když je v Konsidýnu. Dějí se tu špatné věci od té doby, co s maršálem odjeli. Měl byste zůstat schovaný, pane Numpsi, jestli můžete – pevnost je vzhůru nohama. Budete mít co jíst a tak?“

„Ach, pane Rosamundo.“ Numps si poklepal na čelo. „Numps zná hodně věcí, o kterých si lidé myslí, že je nezná. Když jdete na ta správná místa, všude je spousta jídla.“ Sklíčkař byl podivně klidný. „Kromě toho Skořičákovi přátelé na schovaného Numpse dávají pozor, takže můžete být klidný, jsem v bezpečí.“

Rosamunda pomyslel na vrabce hopkajícího u mříže, kterého vyplašil. Usmál se. Nevěděl, jak můžou tihle prostředníci vévody z

Vrabčích dolin pomáhat – jestli je to vůbec tak. Co má znamenat ten jejich dohled? Chtěl věřit, že ti dobří tvorové existují, že o Numpse je dobře postaráno, ale nemohl se úplně zbavit svých starých obav.

Uslyšel vzdálené bubnování, doba večeře skončila a bylo třeba připravit se na spaní.

„Musím jít, pane Numpsi. Napíšeme panu Sebastipolovi oba, ano?“

„Ano.“

„A vy zůstanete dobře schovaný?“

„Ano.“

Rosamunda chtěl sklíčkaře obejmout, ale bránil mu v tom ostych a taky železná mříž. Místo toho mu pohlédl do smutných očí a rozloučili se dlouhým pohledem.

„Na shledanou!“ Rosamunda se zdráhavě měl k odchodu.

„Na shledanou, pane Rosamundo,“ volal za ním sklíčkař. „Numps nezapomene na svého nového dobrého přítele – nezapomeňte na něj taky…“

„Nikdy, pane Numpsi!“

Rosamunda se rozběhl k pevnosti s těžkým srdcem. Byl plný obav o sklíčkařův osud. Před večerkou si balil věci, všechen svůj skrovný majeteček, a chystal se k odjezdu, sotva se rozední. Než museli zhasnout, napsal chvatně vleže na kavalci dopis na prázdnou stránku vytrženou ze svého cestovního průvodce.

Panu Sebastipolovi
lampářskému agentovi
a lžičtenáři maršála lampářů z Železné bašty
Epistra Scuthae
Konsidýn
Patricín
2. helia HIR 1601

Drahý pane Sebastipole,

nemám žádnou jistotu, že se k Vám tento list dostane, ale aspoň to zkusím. Píšu Vám, pane Sebastipole, v předvečer svého odjezdu z Železné bašty, protože ode dne, co jste s maršálem odjeli, se zdejšího

vedení ujal vrchní úředník a předčasně vyhlásil den vyřazení. Zítra odjíždím do baráku Červovitá výspa Ale to není to, co mě trápí. Mám spíš starost o pana Numpse. Vrchní úředník (říká si teď maršál-náhradník) zničil ještě týž den, kdy jste odjeli, rostliny pana Numpse (ty, co pěstoval v opuštěném sklepení) a pan Numps (určitě si to dovedete živě představit) byl strašně nešťastný. Podařilo se mi malou část rostlin zachránit, ale kádě jsou rozbité a většina rostlin zahynula. Bojím se, že pan Numps není v bezpečí, protože mu zbyl jediný ochránce, hodný doktor Crispus. Nenašel by se nějaký způsob, jak byste mu mohl pomoct, nebo ho dokonce dostat z bašty pryč?

Uvažoval, že ještě připíše:

Naposledy jsem ho viděl schovaného tam, kde dřív pěstoval své rostliny.

… ale uvědomil si, že se dopis může dostat do nepovolaných rukou, tak to nenapsal. Místo toho dopis rychle zakončil:

Doufám, že se Vám a panu maršálovi daří dobře a že se ta nespravedlnost brzy napraví.

Rosamunda Zaknihovaný
lampář 3. třídy
pevnost Jeho císařského Veličenstva Železná bašta
Conduit Vermis
Morousovsko

ODJEZD Z ŽELEZNÉ BAŠTY

planiny úřední název zní Placidia Solitus, jinak též Pustina; skupina klientských měst (kolonií) ležících podél císařské hlavní silnice Conduit Vermis (Červovité cesty). Jednotlivá města, vesnice či pevnosti sponzorují některé státy Císařství, zejména Brandenbras, Hergotenbosch, Quimperpund, Maubergon,Termagaunt, ale i Catalain. Jedná se o poslední velký plán uskutečněný koncem 15. století HIR a označovaný vznešenými termíny cikurace – podrobení zemědělské, purgace – podrobení vojenské, bosetace – podrobení kultivační. S plánem původně přišel samotný Klementýn. Vnitřní Planiny neboli Placidiny, které se rozkládají od Vichrné Hůrky až po Wight, byly asi před deseti lety prohlášeny za „regio scutis“, tedy ohrazené území.Toto území dosáhlo skvělého úspěchu v záslužné práci spočívající ve vytlačování příšer a potírání garamu. Močály od Wightu až po Haltmiru, oblast jinak zvaná Paucitýn či Frugel, jsou stále pokládány za příkopové území.

Železná bašta rychle mizela Rosamundovi za zády, když jej následujícího jasného a nesnesitelně chladného rána poštovní dostavník unášel pryč. Threnody seděla naproti němu, jako obvykle vzpřímená a lehce zachmuřená, zachumlaná do spousty kožešin. Prvně se dozvěděl, že budou mít společnou cestu, když se toho rána objevila na Velkém luhu se všemi svými zavazadly a čekala na kočár. Původně dostala umístěnku do Holubníku, a proto neměla být mezi první várkou čerstvě vyřazených nováčků, kteří cestovali nejdál. Ale už předchozího dne se jí nějak podařilo umístěnku si změnit a teď tedy společně s Rosamundou ujížděla na Červovitou výspu. Možná právě tohle bylo to, co mu tak nutně chtěla večer před odjezdem říct. „Pro jednoho je to příliš nebezpečné,“ vysvětlila mu stručně, když čekali na kočár na ledovém Velkém luhu. „Budu ti stát po boku a ty zase mně.“

Rosamundovi na okamžik blesklo hlavou, co na tu změnu řekne až po uši zamilovaný Drťa. Threnody byla zcela jistě ve své šarlatové

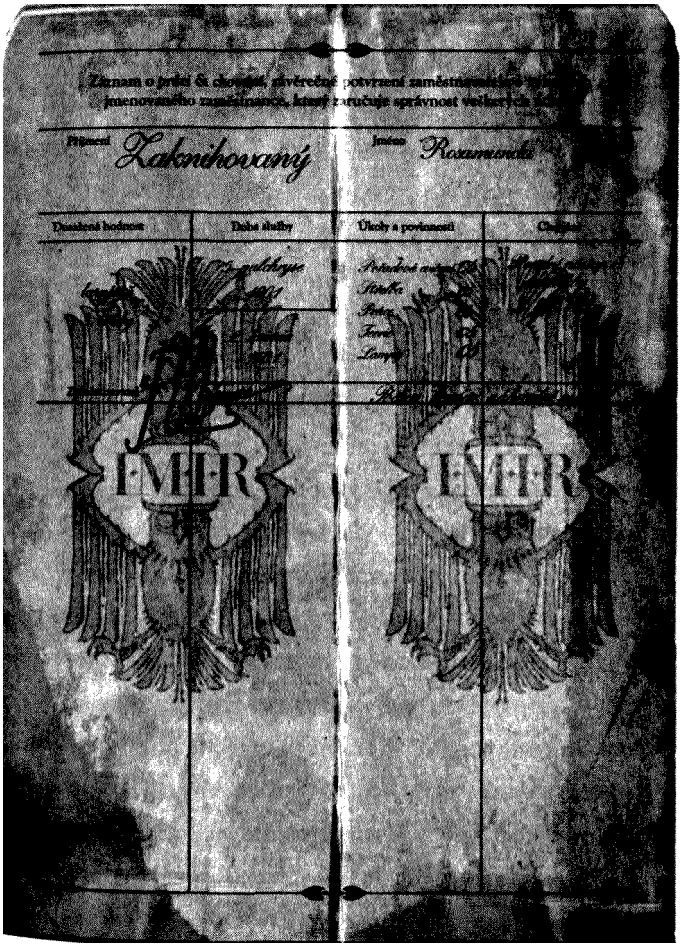
a zlaté výstroji a se záplavou černých kučer nejelegantnějším lampářem na celé Červovité cestě. Držela pod paží příruční tašku a na sedadle vedle sebe měla ještě plátěný cestovní vak a záhadnou kulatou krabici. Jednu ruku si zahřívala v huňatém bílém rukávníku, druhou svírala nějaký román, do něhož vrhala soustředěný pohled. Bez ohledu na náhlé změny jejího chování a nálady byl Rosamunda zprvu rád, že jedou spolu. Ale kromě té jediné věty se s ním už nebavila a nevšímala si ho – z důvodů, které tak docela nechápal – a kazila tak krásu svého původního galantního gesta.

Jede se mnou snad proto, aby měla cestou někoho, do koho může rýpat?

Rosamunda měl taky něco ke čtení. Než kočár vyjel, odvážil se podat dopis pro Sebastipola a dostal za něj jiný. Ještě jej svíral v ruce, protože na něj ve spěchu při nastupování do kočáru úplně zapomněl. Do kočáru si s sebou dále vzal plně vybavené salumantikum, starou cestovní brašnu, nůž v koženém pouzdře a balíček trvanlivého jídla. Na sedadle vedle něj ležel jeho cestovní vak nacpaný různými drobnostmi a věcmi potřebnými na pětidenní cestu. Kdyby se cestování protáhlo, musel by si nějak poradit. Zbytek jeho majetku – většinou to, co dostal po nástupu k lampářům – byl uložen do kufru z hovězí kůže, který připevnili na střechu spolu s početnými zavazadly patřícími Threnody. Také tam uskladnili fodikary a fusily.

Náprsní tašku z volské kůže měl nacpanou cestovními doklady, jež mu v Železné baště nově vystavili, protože cestou tam o ty staré přisel. Ještě dostal pracovní knížku, kde už měl první záznamy: jak dlouho sloužil coby nováček a jaké úkoly splnil. Jeho výcvik zhodnotili slovy „Absolvoval uspokojivě," v kolonce „Chování" měl poznámku „Pozdní nástup do školy" a dvě malá „t" za kázeňské tresty – rajbování u nyní zmizelé matky Koule. To vše podepsáno samotným vrchním úředníkem nyní maršálem-náhradníkem.

Mezi papíry také uložil peníze – tříměsíční nováčkovskou mzdu a velkou část peněz, které mu Evropa dala ve Vysokých Kloboukách. Pokud šlo o klobouk, neměl čas opatřit si nový, takže vyrazil na cestu jen s obvazem na hlavě.

Traviskem se prohánět východní vítr a přinášel obvyklou vůni trávy a tlejících rostlin. Přidal se k nim pach odpuzovače, který si čerstvě aplikoval, a tato směsice spíš nepříjemně páchla, než voněla. Rosamunda si utřel nos hřbetem ruky a smutně povzdechl. Předčasný odjezd, nejistá cesta do neznáma a Numps, kterého zanechal v drsné péči lampářů, to vše ho sice zneklidňovalo, ale zároveň byl rád, že je z Železné bašty pryč a opět na cestě. Dokonce zadoufal, že se na ní možná uvidí s Evropou.

Podíval se na dopis a trochu třesoucíma se rukama jej otevřel. Byl datován 19. pulvis, festdag – téměř před týdnem.

Rosamundo,
musím ti sdělit důležitou a smutnou zprávu, že v noci z 5. na 6. tohoto měsíce námořní útulek zachvátil požár, při kterém zahynula madam Opera a k mému nekonečnému žalu a lítosti také mnoho dětí a pan Kuželka. Také shořely či snad byly ukradeny mnohé cennosti a dokumenty.

Verlína a my ostatní vychovatelé jsme přežili. Možná jsme neměli zůstat naživu, když je tolik mladých obětí. Ale přežili jsme a nyní hledáme střechu nad hlavou pro zbytek těch ubohých dětí, které se opět staly bezprizorními.

Vypadá to, že požár založil ten mizera a neřád Zelenáč. Zaslechli jsme s Bartomeusem, že se mnohokrát před požárem potloukal kolem sirotčince a obhlížel ho. Ale nevyšetřilo se nic. Prý z města prchl. Byl to vždycky zákeřný darebák a já s ním měl zatočit už dávno, jenže mi bránilo svědomí – a Verlína, budiž jí žehnáno.

Vzhledem k tomu, jaké starosti a práce nás teď čekají, za tebou s Křampalínem přijedeme později, než jsme plánovali, ale ještě nevíme kdy. Čekej nás tak do dvou měsíců.

V úctě tvůj zarmoucený
Frans, vych., gen. ve výsl.

Mrzí mě, že mi tak dlouho trvalo, než jsem tohle naškrábal a odeslal, ale práce a starosti mi nedovolily udělat to dřív. Děkuju ti za dopis z 13. pulchryse, přežil požár a uchováváme ho jako poklad. Drž se, chlapče, drž se – vím, že je to těžké. Vzpomeň si, jak jsem ti jednou říkal, že člověk musí pořád jít dál.

Také Křampalín posílá pozdrav: má velkou radost a je hrdý na to, že se ti hodily jeho odpuzující soli. Vzkazuje, že máš pořád používat jeho odpuzovač (což ti připomínám i já).

Slečna Verlína je v pořádku u své sestry a své malé neteře a také by tě vroucně pozdravovala – jak určitě víš –, kdyby věděla, že ti píšu.

Opatruj se!

Rosamunda nemohl napsanému uvěřit. Četl znovu „…v noci z 5. na 6. tohoto měsíce…“ Bylo to tu noc, kdy rohaté příšery zaútočily na Threnody a její sestry v kočáře. Až při třetím čtení dopisu na něj pomalu a bolestně dopadla celá tíha té hrozné zprávy, kterou mu jeho starý vychovatel oznamoval. Odvrátil obličej od Threnody, schoval jej do zdviženého límce kabátu a plakal jako už dlouho ne, vyplakával ze sebe všechno zoufalství. Plakal pro drahé mrtvé děti, pro pana Kuželku, a dokonce i pro madam Operu, která možná nebyla z nejlaskavějších, ale v žádném případě nebyla nejhorší. Plakal nad hořem, které potkalo jeho milované pečovatele, plakal ze vzteku nad Zelenáčovou zákeřností. Vztek pominul, ale smutek zůstal a Rosamunda se pohroužil do smutných mlčenlivých úvah a jen nejasně si uvědomoval, jak kočár ujíždí po Červíčku podél Traviska.

Teprve když projížděli Vřesovcem, vytrhl se konečně ze svého zadumání a myslel na to, že přijede Fransitart – a drahý Křampalín. *Musím jim napsat, že mě už v Železné baště nenajdou.*

„Co ti je, lampáříku?“ ozvala se Threnody a její hlas bylo sotva slyšet, protože kočár s rámusem drkotal po cestě. „Proč brečíš?“ Podívala se na Fransitartův dopis. „Kdo ti píše?“

Rosamunda si najednou plně uvědomil, že není ve voze sám: že je tu ta dívka a vidí jeho slzy. Rychle si je otřel a netrpělivě popotáhl. „Můj starý vychovatel z Boschenbergu…,“ odpověděl neochotně. „Píše mi… smutnou zprávu.“

„Smutnou zprávu?“ Threnody odložila román do klína.

„Jeden starý nepřítel zapálil můj bývalý domov,“ vypravil ze sebe. „Madam Opera uhořela. To byla majitelka …a … asi i matka … svým způsobem. Pokřtila mě – zapsala mě do knihy…“

„Ty jsi lepší než já, Rosamundo.“

„Proč?“

„Pláčeš nad smrtí nějaké majitelky sirotčince a já si zatím dokážu akorát přát, aby uhořela moje vlastní matka.“

Rosamunda se zamračil, otočil se k okénku a zamyšleně pozoroval ubíhající krajinu. Věděl, že se k němu Threnody snaží být laskavá. Bylo jedno, že jí to moc nešlo.

Kočár projel mezi dvěma věžemi Baráčku bez zaváhání, pak pod Omphalonem a pokračoval dál k Divoké soutěsce. Rosamunda si připadal, jako když proplouval Axelem v Boschenbergu, a uvědomil si se stejnou dávkou strachu a očekávání, že ještě nikdy nebyl dál na východě než tady, že se kodrcá do neznámých končin.

V každé zatáčce stála lampa a silnice se kroutila jako had údolím porostlým různými trnitými křovinami: trnkami, vřesem, trnovníky a ostružiním, jejichž větve a šlahouny tvořily kolem silnice neproniknutelné houští. Tak jako se sekala divoká tráva na Travisku, i sem pravidelně vyrážely skupiny dělníků z Baráčku a Vichrné Hůrky. Vytrhávali a prořezávali bujný porost, aby vzdorovali garamu a zaháněli příšery, které by se v něm mohly skrývat a číhat. Oba okraje silnice však byly proklestěné jen zčásti a Rosamunda pořád cítil to číhání a bdělost v křoviskách, silné a zároveň podivně zkrocené. Díval se na vysoké holé kopce, tmavé a tiché, a vytáhl okénko, aby to hrozivé zůstalo venku. Byl rád, že se nemusí starat o lampy na tomhle úseku silnice.

Pokud Threnody garam pocítila, nedávala to najevo. Dokonce si při čtení něco tiše prozpěvovala a nevěnovala Rosamundovi ani okolnímu světu pozornost.

Vyjeli z kopců, kolem Červovité cesty bublal potůček a omýval mechem porostlé kameny. Jeho břehy byly vroubeny pokroucenými kořeny pokřivených holých stromů a jižně od silnice vytvářel bažinu u úpatí malé skalky. Za chvilku míjeli zdi Vichrné Hůrky, která byla od Baráčku vzdálena asi stejně jako Baráček od Železné bašty. Pevnůstka stála kousek od silnice, hned pod skalami, vybíhajícími až k úpatí kopců. Nebylo z ní vidět víc než kamenná výplňová zeď a za ní špičky vysokých komínů. Teď se již ocitli v cizí krajině – velký předěl mezi Planinami a zbytkem Císařství měli za sebou.

„Vítej v Placidinách,“ řekla Threnody. „Na křižovatce s další silnicí bude následovat Holubník; kdybys tam sjel z hlavní silnice a

dal se směrem na sever, dojel bys do Herbroulesu, kde jsem předtím žila.“

Rosamunda se podíval na mapu ve svém cestovním průvodci a uviděl cestu, o které mluvila, a i její domov. To, že obojí bylo na mapě, znamenalo, že jde o důležitá místa. Nechtěl to říct nahlas, ale zapůsobilo to na něj. O námořním útulku madam Opery se nikdy žádná mapa nezmiňovala. „Co si tvoje matka pomyslí o tom, co děláš?“ zeptal se. „Co by řekla na to, že odjíždíš do nebezpečných končin?“

„Dala by mi kázání a já bych s ní nesouhlasila, začaly bychom na sebe ječet a poslali by mě někam s Dolorosou, dokud by se na mě matka zase nedokázala podívat.“

„A co císařův milion?“ zeptal se Rosamunda.

„A co s ním má být?“ odsekla Threnody. „Moje matka má větší slovo. Císařské výsadní právo naší klávy má přednost před nějakými obyčejnými mincemi.“

„Císařské výsadní právo?“

Podívala se na něj tím jemu už známým pohledem *jsi opravdu tah hloupý?*, vzdychla a řekla: „Umožňuje nám jednat nezávisle a stát do toho nezasahuje. Toto právo nám udělil samotný císař a nemá ho každá kláva.“ Hrdě odfrkla.

Conduit Vermis před nimi klesala do širokého, mělkého údolí se zanedbanými pastvinami, na jehož severní straně trčely holé kopce a na jih se prostíraly zvlněné louky Vrabčích dolin. Byla to nezajímavá krajina. Rosamunda se zadíval na vzdálenou pahorkatinu a přemítal, jestli tam opravdu žije nějaký pán skřítků, dohlíží na vše a posílá ze svého listnatého panství do světa své malé vrabčí pomocníky.

V průběhu dne potkávali na silnici povozy jedoucí opačným směrem. Míjely je další poštovní dostavníky se zpětnými zásilkami, bryčky a landauery, které možná vezly ty zámožnější do Vysokých Klobouk nebo Brandenbrasu, dyfry spěchající za pochůzkami, domkaři v lehkých koleskách na cestě do města či zpět. Začali také předjíždět pomalu se pohybující podomní obchodníky s jejich přenosnými pultíky tretek, řemeslníky s obrovskými otepmi tyčí, dělníky s kolečky, prodejce všeho možného s vozy taženými oslíky, ale hlavně kupecké vozy, do nichž byli zapřaženi voli nebo mezci.

Projeli kolem dalšího stožáru lampy.

Do Červovité výspy to bude ještě pěkný kus.

„Ach," zvolala zničehonic Threnody a vytrhla ho ze smutných úvah, „mám hlad jako vlk – určitě je čas na oběd!"

Rosamunda vykoukl z okénka na kovově šedou oblohu. Slunce se schovalo za jednolitou vrstvu mraků. Nedovedl odhadnout, kolik je hodin – muselo být už po poledni, protože jeho žaludek zareagoval hlasitým kručením.

Threnody se příznačně uchechtla. „Tvoje útroby jsou na tom stejně, jak se zdá!" Vyndala z hromady polštářů a pokrývek sáček s jídlem a pustila se do sušeného chleba s nasoleným vepřovým, snědla hrst prosa a zapila to malým pivem z hnědé láhve.

Rosamunda nebyl nijak nadšený jednotvárným jídelníčkem císařské služby Vzal si trochu své porce a netečně jedl. Měl smutkem stažený žaludek. Ale když začal jíst, zjistil, že se mu apetit vrátil, a nakonec se docela nadlábnul.

Po jídle Threnody vyndala lahvičku červeného, lepkavě vyhlížejícího hopsavého nápoje.

Zatímco pila, Rosamunda raději upřeně hleděl z okénka, aby ji zase nevyprovokoval k nějaké podrážděné reakci.

Stíny se dloužily, slunce zapadalo za vysokou hradbu Vichrných hor brzy. Už je bolely zadky od dlouhého sezení. Potkali hlídku lampářů z Holubníku. Pochodovali na západ s fodikary přes rameno a rozsvěcovali osamělé lampy. Pozdravili projíždějící kočár, ale nevěnovali jeho pasažérům žádnou pozornost.

Nastala tma a kočár míjel třpytivý řetěz čerstvě rozsvícených lamp. Konečně dorazili do baráku. Holubník byl vysoký: měl nabílené zdi nad kamennou podezdívkou a k jediným dveřím, které byly až v horní části stavby, vedlo opevněné schodiště. Nade dveřmi osvětlenými několika zářícími lampami se zvedala vysoká zeď. Holubník stál blízko kalného brodu na horním toku říčky zvané Myrtička. Těsně před brodem poštovní dostavník odbočil, projel těžkými vraty a zastavil na malém prostranství pro kočáry za budovou.

Poslíček otevřel dvířka, odklopil schůdek a vyprahlým hlasem zakrákal: „První zastávka. Zůstáváme přes noc do ranního odjezdu pošty.“

Vyndali zavazadla, mezitím se objevilo několik lampářů s lamperkami a svítili jim na cestu. Sedmičlenná posádka malé pevnůstky vypadala zarputile a nepřístupně. Byli to veteráni, kteří spolu sloužili už dlouhá leta. Příjezd mladých, čerstvě vyřazených kolegů v nich nevzbudil žádné potěšení, mračili se hlavně na Threnody. Noví příchozí vyšli po schodech a vstoupili do strážnice.Ta zabírala celé podlaží a byly tam lavice i stoly, takže sloužila i jako jídelna. Oba mladí lampáři šli nejdřív do malé kanceláře Holubníku za velitelem. Nacházela se v podkroví pod příkrou střechou pevnůstky.

Velitel baráku Klínek mluvil stroze, ale choval se přátelsky. „Dobrý večer, mladí… ehm – nováčci!“ řekl a prohlížel si překvapeně Threnody. Ještě víc vykulil oči, když si všiml, že má na obličeji malou spuru. „Co vás přivádí z vaší slavné pevnosti k nám? Vždyť váš rajon končí u Baráčku, ne?“

„Ale,“ vysvětlil Rosamunda, „jsme na cestě k naší přidělené posádce pane.“

„K posádce?“ podivil se velitel. „Co je to za nesmysl? Den vyřazení má být až za měsíc!“

„Náš drahý nový náhradní maršál jej vyhlásil dřív,“ doplnila Threnody přehnaně radostným tónem.

„Náhradní maršál?“ opakoval velitel.

„Ano, pane,“ odpověděl Rosamunda rychle, ze strachu, aby se Threnody nedostala ke slovu a neplácla nějakou drzou poznámku. „Vrchní úředník zaujal pozici maršála lampářů.“

„Takže je to pravda, že maršál musel odjet a ten starý lišák Pódius je u vesla. A dokonce teď přijímají do služby slečny – no, nastávají nám zlé časy…“

Velitel se zeptal ještě na několik podrobností ohledně chodu Železné bašty a pak je propustil. Threnody dostala povolení ke vstupu do kuchyně, kde si potřebovala připravit plaudamentum, což ostatní lampáři přijali s jistou dávkou úžasu.

„Mizerní pijáci katarových dryjáků jako lampáři – to mě podržte, koho by to kdy napadlo?“ slyšel Rosamunda velitele, když už byli za dveřmi.

„Nebudeš potřebovat pomoc s přípravou sirupu, Threnody?“ nabídl Rosamunda, když jim správce světnice, nevrlý lampář se strupovitým obličejem, ukázal jejich místa na spaní. Byl to starý muž, který vykonával službu v baráku a na silnici už nevycházel.

Threnody se zarazila a zatvářila se překvapeně, užasle a dotčeně.

„Ne, děkuji,“ odsekla, „uvařím si ho sama.“ A odešla hledat kuchyň.

Když se vrátila, tentýž poďobaný stařík jim teď v roli kuchaře naservíroval večeři. Byli překvapeni, jak chutnou: vařené hovězí, cibule a rýže z malé kuchyňky byly mnohem lepší než cokoli, co předkládala obrovská kuchyně v Železné baště.

Pak je nechali o samotě na kavalcích. Threnody si četla a Rosamunda dál tonul v nejčernějším smutku. Když dorazila hlídka z Vrbové a oba uslyšeli nad hlavami jejich dupání po prkenné podlaze, Threnody se začala dožadovat zástěny, aby měla soukromí. Stařík a dva další lampáři jejímu požadavku dost neotesaně vyhověli a postavili jí ke kavalci starý zaprášený paraván. Neobešlo se to bez neuctivého odfrkávání, rámusu a dupání. Když odcházeli, stařík ještě polohlasně zavrčel: „Přeje si její výsost ještě něco?“ Threnody pak za zástěnou ve zlatém světle lampy prováděla ty záhadné věci, které dívky před spaním dělají, a když byla hotova, odsunula zástěnu a vlezla si na tvrdý kavalec. Měla na sobě bílou, bohatě nabíranou noční košili a vlasy schované pod jakýmsi čepcem zavázaným stuhami. Rosamunda ji takhle ještě nikdy neviděl. V Železné baště si dávala dobrý pozor, aby se po večerce nikde neukazovala. Ta noční košile a čepec změnily její vzhled, vypadala teď zvláštně křehce. Rosamunda s ukládáním na kavalec moc štráchů nenadělal, navíc ho bolela zraněná hlava jako už dlouho ne.

Spánek k němu té noci ne a ne přijít. Trápily ho krušné myšlenky, ležel ve studené místnosti a naslouchal, jak Threnody klidně oddychuje.

Ráno zhltli rychlou snídani a Threnody si sotva stihla uvařit svůj sirup. Práskly otěže, kočí křikl na koně a dostavník se zase rozjel. Na rozloučenou slyšeli jen zpěv neviditelných ptáků, protože údolí tonulo v mlze. Rosamunda se cítil vyčerpaný a prázdný. Dal tomu místu tiché sbohem. Threnody se posadila na sedadlo vedle něj, odhrnula záclonku a dívala se na nízké kopce na severu, kde se skrýval Herbroules, ještě temný, i když už svítalo. „Až jindy, matko," zamumlala a hleděla ven, dokud nebyli notný kus za barákem a neopustili tu menší silnici.

Cestou míjeli lampáře, kteří zhasínali a vraceli se na Vrbovou, kam i oni směřovali. Silnice z udusané hlíny se změnila v dlážděnou. Zavřískla trubka a dostavník zastavil u Vrbové, dobře udržovaného baráku s prostorným okolím a silnými zdmi.

Předali poštu a přepřáhli koně. Přejeli brod, vyplašili napůl krotké kachny a vyjeli z hustého lesíka na silnici.

Odpoledne už projížděli krajinou, kde byly pastviny kolem Červovité cesty úpravnější, jejich hranice zřetelnější, brázdy v polích čisté nezaplevelené. Půda byla tmavá, úrodná hnědozem. Hodně se lišila od šedých políček, jaké znal Rosamunda z Boschenbergu. Kousek před Kůlničkou narazili na pracovní četu se sochory, která upravovala silnici, a zachmuření habardiéři jí dělali stráž.

„Ti zpropadení paskřivci se pustili do ničení silnice," slyšel Rosamunda někoho volat na kočího, když opatrně projížděli rozbitým úsekem. Dlažební kostky byly vytrhané a rozházené kolem, stožár lamp zplihle ohnutý jako zvadlá kytka, sklo roztříštěné, vzácná rostlina žloutla na zemi, rozcupovaná na kousky.

Kůlnička seděla v zalesněném údolí. Bylo to dlouhé a nízké stavení, jeho silné žulové průčelí mělo několik obloukových výklenků s vysokými úzkými okny, která bylo možno v případě potřeby zabednit a využít je jako střílny. Nezdrželi se tam déle, než co po pozdravu vyměnili poštu a chvatně přepřáhli. Pošťák očividně spěchal do další zastávky, protože ze dne již moc nezbývalo.

Na stažené okénko dvířek dostavníku dosedl vrabec, čechral si pírka a zvědavě si prohlédl napřed Threnody a pak Rosamundu. Threnody zvedla oči od knihy a podívala se na drzého ptáčka. Jednou

a hlasitě zacvrlikal na Rosamundu, a když sebou kočár trhl a rozjel se, se zašuměním rychlých křídel odletěl.

„Nikdy bych neřekla, že jsou tihle ptáci tak vytrvalí," zvolala Threnody. „Tenhle vypadal úplně stejně jako ten, co nás pozoroval v parku u pevnosti, když jsme tam spolu mluvili."

Rosamunda se naklonil dopředu. „Možná nás vévoda zVrabčích dolin sleduje," zašeptal.

„Nevím, proč by sledoval zrovinka *nás,"* odpověděla dívka a zamračila se.

„Možná se ujišťuje, že newituješ nesprávnou příšeru," zamumlal Rosamunda a trochu se usmál. Myslel to jako vtip.

„Nějaká taková snad existuje?" odpověděla Threnody vážně a přísně se na něj podívala.

Rosamunda měl velkou chuť odpovědět „ano", ale raději se kousl do jazyka.

Vrcholky okolních kopců se ježily hustými stromy, ale svahy pokrývaly tmavozelené pastviny, jemný porost pružné myrty. Pásl se tu dobytek, přežvykoval a pil z potůčků, které se klikatily po úbočí. Přes udolí na sebe pokřikovaly vrány.

Navečer měli dorazit do osady Mírumilov ležící přímo na březích Myrtičky mezi roztroušenými vzhlednými keříky stále zelené myrty. Tato vesnice ukrytá za masivní, zlověstně vyhlížející zdí byla první významnou osadou na Conduit Vermis. Rosamunda viděl, že z mírumilovské zdi nahoře trčí ostré železné bodce a střepy, které byly rozporu s příjemným názvem obce. Vysoko nad zeď trčela spousta komínů, z každého stoupal do nehybného vlhkého vzduchu proužek bílého kouře, příslib teplého krbu a dokonce teplého jídla. Rosamunda si představoval ty domovy, kde žijí prosté rodiny – otec, matka, syn dcera –, žijí tichým, užitečným životem.

Po stranách brány stály dvě mohutné opevněné věže, zvětšenými střílnami byly vidět hlavně děl. Základy baráku zvaného Mírumilovná tvrz splývaly s opevněním. Vzhledem tvrz připomínala Holubník, byla však mnohem větší – měla tak pět šest pater – a výškou doháněla ty nejvyšší komíny Mírumilova. Při pohledu na západ určitě dominovala celé vesnici.

Poštovní dostavník zaparkoval mezi tvrzí a silnicí. Při jeho příjezdu zrovna vycházela noční hlídka lampářů.

Když Rosamunda vystupoval, uslyšel hlasité volání, které přicházelo z šera silnice. *„Apatykář jde! Připravte si objednávky! Apatykář jde!“* To volal podsaditý muž, který táhl vozík a přicházel do vesnice ze stejného směru, odkud právě přijeli, jako by tu nehrozilo, že se může objevit nějaká příšera.

Podomní apatykář! Rosamunda zbystřil pozornost. Podomní apatykáři byli muži, kteří cestovali s malou laboratoří na kolečkách od místa k místu, skoldové, lékárníci a osatomisté v jednom, léčili nachlazení a napravovali kosti (za poplatek) v končinách, kam by se jiní habilisté neodvážili vkročit. Nevšiml si, že by toho chlapíka předjížděli, i když tomu tak muselo být.

„Apatykář je tu! Přijďte a objednávejte, apatykář je tu!“ ozvalo se znovu a Rosamunda tentokrát volajícího poznal.

Pan Crichiticello! Pan Crichiticello, který se živil poskytováním svých služeb všem a všude na Červovité cestě. Když poprvé přijel do Železné bašty, Rosamunda potřeboval novou dávku Křampalínova odsmraďovače a mnohem raději zašel za přívětivým apatykářem, než by požádal pány Volituse či Oboluta, lékárníky v pevnosti. Teď mu odsmraďovač opět docházel a potřeboval do nového působiště další zásobu. Rosamunda se k muži rozběhl, nedbaje provozu na silnici a deště.

V Železné baště byl apatykář oblíben. Rosamunda pokaždé musel čekat, až na něj dojde řada, protože hlouček jeho kolegů lampářů si čile objednával. Většina z nich žádala mast lásky, aby si zaručili náklonnost Líbezné Janičky a dalších šťabajzen – pracovali jako služtičky či jiné pomocnice v okolních městech –, nebo chtěli léky na různé neduhy, o něž podle všeho u každého běžného lampáře není nouze. Ale tady, dva dny cesty od Železné bašty, byl Rosamunda jediným zákazníkem.

„Dobrej, dobrej, kamaráde,“ pozdravil jej Crichiticello svým sevillským přízvukem s hrčivým „r“ a usmíval se na něj zpod dlouhého štítku kulaté čepice. „Já si tě pamatuju z pevnosti. Nemám pravdu? Tenkrát jsi ale nosil na hlavě klobouk a ne obvaz.“

Rosamunda vesele přikývl.

„Dobrý den, pane Crichiticello. Prosím trojitou dávku mého odsmraďovače. Mám tu recept, pokud si nepamatujete jeho složení.“

Crichiticello se usmál. „Ale kdež! To se ví, že si to pamatuju. Starý Crichiticello takové chytré přípravky nezapomíná.“ Poklepal si na čelo poďobané od neštovic. „Budu to mít připravené cobydup, Rosamunde. Vidíš? Dokonce si pamatuju, jak se jmenuješ, i když jsme se viděli jen jednou.“

CRICHITICELLO

Rosamunda šel za apatykářem, který zajel s vozíkem ke zdi a zaparkoval jej pod stříškou malé budky přilepené k východní straně opevnění. Vzadu z vozíku čouhal komínek z černého železa a vyfukoval male obláčky kouře. Crichiticello vozík rozložil, takže se poklop zvedl a vytvořil stříšku proti dešti.

To by bylo něco pro pana Křampalína! Škoda, že to nevidí, pomyslel si Rosamunda smutně, protože si představil malou laboratoř pana Křampalína spálenou na uhel. Svíral recept napsaný Křampalínovou rukou jako vzácný klenot. Četl si ho už mockrát a znal jej nazpaměť: mabrigond, selrijské víno, nihilis, práškové carum, benthamyn. Pozoroval přípravu a ze zvyku si opakoval jednotlivé kroky. *Začíná se pěti díly – ne! Patnáct dílů vína se nahřeje v porcelánové kádince s hubičkou nad mírným plamenem.*

Zavanul k němu známý nakyslý odér, a když začala tekutina zvolna vřít, její vůně připomínala jemnou zeleninovou polévku.

Přidej jeden – ale ne, tři díly nihilisu a…

Apatykář šlapal na důmyslné malé měchy připevněné k vozíku, vzhlédl od práce a starostlivě svraštil čelo, jako by byli dobří přátelé. Víš, Rosamunde, já už dělal spoustu nulovačů na těchhle silnicích, ale u tohohle nevím, jak vůbec může účinkovat.“ Crichiticello pokrčil rameny a zvedl ruce v tlustých rukavicích dlaněmi k nebi.

Rosamunda zamrkal. Apatykář byl tak milý člověk, že mu nechtěl odmlouvat. Ale věděl, že by mu pan Křampalín přece nedal nějaký šmejd. Pochybovat o receptech starého dispensuristy bylo něco naprosto nemyslitelného.

„Zatím mi vždycky posloužil, jak jsem potřeboval,“ podotkl na dispensuristovu obranu. „Nemůžu si na něj stěžovat.“ *Přidej benthamyn.*

„Je dobrý!“ nepřestával se usmívat Crichiticello. „Ale musím ti něco říct. Až potud jsou všechny přísady tak, jak mají být – je to takový jednoduchý základ nulovače, ale jakmile přidáš toto“ – a přihodil do směsi malé tabletky benthamynu, šest, právě včas – „najednou je z toho nulovač, o jakém jsem nikdy neslyšel. Možná ošálí nějaké nosy, ale určitě ne větřící příšeru.“

Rosamunda trpělivě přikývl. Neměl na to co říct. Místo toho mlčky sledoval, jak apatykář přidává ve správném množství a v předepsanou dobu mabrigond a práškové carum.

„Nezlob se na mě, Rosamunde, milý příteli," řekl apatykář, jemuž neušlo, jaký měla jeho slova účinek. „Jsem jen zvědavý, starý trouba… a jsem přesvědčený, že ten odsmraďovač dobře slouží k tomu, k čemu jej potřebuješ."

Rosamunda v to pevně doufal.

Crichiticello přelil tmavomodrou tekutinu do pěkné nové láhve a Rosamunda sáhl pro peněženku.

Apatykář přijal platbu, podíval se Rosamundovi přes rameno a šibalsky na něj mrkl. „Tamta hezounká dívenka tě už hezkou chvíli pozoruje," řekl mírně. „To je tvoje milá?"

Milá? Rosamunda se otočil a uviděl Threnody. Stála pod lampou, kterou už rozsvítili, protože odpoledne bylo pošmourné. Opírala se o stožár a dívala se velmi, velmi soustředěně jeho směrem. „Aha, to – ehm… Není to moje milá, pane Crichiticello," pravil rozhodně.

„Aha. To máš velkou smůlu. Ačkoli…," Crichiticello se k němu naklonil a spiklenecky mu šeptal s kradmým pohledem na Threnody, „… – kdybys potřeboval amorpoti – nápoj lásky –, stačí si jen vzpomenout na přítele Crichiticella."

Rosamunda zrudl, zakoktal pozdrav na rozloučenou a ukončil ten trapný moment.

Threnody se pořád tvářila záhadně, když k ní došel. „Co sis od toho traviče nechal namíchat?"

„Pan Crichiticello není žádný travič," ohradil se Rosamunda, ještě celý popuzený: „Rozumí řemeslu, je to opravdový lékárník."

„Traviči. Císařští šarlatáni. Ale jak chceš, lampářiku," trvala na svém. „Avšak neodpověděl jsi mi. Co ti ten chlap navařil?"

„Je to… nulovač. Potřebuju ho do salumantika."

Threnody se chytila za pusu. „Nulovač! Vyplýtvané vzácné přísady. Na co potřebuješ nulovač?"

Co všichni mají proti nulovačům? Napřed Crichiticello, teď Threnody. Rosamundovi nakonec mohlo být jedno, co si kdo myslí o

jeho užívání a účincích: Křampalín mu ho dal a řekl, že ho má používat, a to mu stačí.

Mlčky vešli do Mírumilovné tvrze.

Když se přiblížila večerka a Threnody si čistila zuby nějakým drahým prostředkem, Rosamunda se rozhodl, že je načase odpovědět panu Fransitartovi na dopis.

Správce ložnice a vychovatel Fransitart
u paní Pralíny
Versierdholt
U Hradeb
Boschenberg
Hergottenbosch

4. helia, HIR 1601

Nejdražší pane Fransitarte,
obdržel jsem Váš dopis a přečetl si tu hrozně smutnou zprávu. Plakal jsem nad Vámi všemi, hlavně kvůli těm malým a panu K. a ubohé madam Opeře, ale jsem tak rád, že Vy a slečna Verlína a pan Křampalín (ubohá jeho lékárna!) jste živí! Ačkoli můžete mít pocit, že jste neměli ten požár přežít, a litujete, že se tak stalo, pro mě je to taková útěcha, že Vaši lítost nemůžu sdílet. A i když jste mě všichni učili, že zlo se má oplácet dobrem, nemůžu si pomoct, ale musím přát tomu zlosynovi Zelenáčovi ten nejhorší konec. Už když to píšu, v duchu slyším, jak mě za tohle káráte. Co s Vámi všemi teď bude?

Píšu Vám také proto, že mě předčasně poslali k mé první posádce na místo zvané Červovitá výspa, daleko směrem na východ po Conduit Vermis, hlavní silnici naší Nejjasnější výsosti – je to téměř poslední štace před ohavným Krvavým močálem. Dokážete uvěřit, že brzy budu na tak hrozném místě? Třebaže je to dlouhá cesta od Železné bašty, v době, kdy můj dopis dostanete, tam už pravděpodobně budu. Až se za mnou vypravíte, přijeďte prosím tam – mrzí mě, že je to tak daleko.

Moc mě těší, že pan Křampalín možná přijede s Vámi, ačkoli bych si ze všeho nejvíc přál, aby to bylo za jiných okolností.

Prosím vyřiďte můj nejvřelejší pozdrav všem, které mám rád. Řekněte pan Křampalínovi, že pořád používám jeho odsmraďovač. Jeden apatykář mi dnes namíchal další dávku a nedovedl pochopit, jak to účinkuje. Zdálo se, že se v svém řemesle vyzná, ale asi ne tak dobře jako náš vlastní dispensurista.

Moc rád slyším, že se Vám díky pomoci pana Křampalína zlepšilo zdraví – ať Vám nadále slouží, to Vám přeje Váš bývalý svěřenec

Rosamunda Zaknihovaný
lampář 3. třídy Mírumilovná Věž
Mírumilov
Planiny

Nechci Vás vyděsit, ale před několika dny jsem se utkal s revermanem ve sklepeních Železné bašty. Bylo to podruhé, co jsem se s ním setkal, a jsou to zkažené odporné zrůdy a každopádně je potřeba je zničit. Mám starost o kamaráda, kterého jsem v pevnosti nechal. Jmenuje se pan Numps, je to sodovkář na penzi. Prosím podívejte se za ním, jestli pojedete přes pevnost.

Řekněte slečně Verlíně, že ji i její novou neteř mám moc rád.

Ať žije kázeň a pořádek!

MRŠTNÁ KOČKA

knavérie agentury, u nichž si člověk může najmout teratologa nebo tři nebo tolik, kolik jich je potřeba. Tato zařízení získala jméno podle slova „knáv“, což je osoba, která prodává služby jakémukoli platícímu zákazníkovi, na rozdíl od spurna, který slouží svému pánovi. Každý teratolog se může zaregistrovat v místní knavérii, když vstoupí poprvé do nějakého regionu, aby agentura věděla, že je dotyčný k dispozici, a je pak uveden na seznamu poskytovatelů služeb. Lovci příšer se tak zavazují, že nebudou nabízet své služby prostřednictvím sousedních knavérii ani je sami inzerovat, protože by tak odpíraly knavérii její provize. Knáv přijme požadavek od zákazníka a dá mu na výběr z několika lovců příšer, o nichž je přesvědčen, že daný problém vyřeší. Jakmile si zákazník vybere teratologa, tomu je nabídnuta zakázka, kterou může přijmout, nebo odmítnout.Teratologové využívající systému knavérií mají stálejší zaměstnání, i když si zpravidla za poskytnuté služby vydělají méně peněz.

Následujícího dne, kdy hustě pršelo, vyrazili zase časně ráno dál. Rosamunda nechal svůj dopis u poštovního úředníka v Mírumilovné tvrzi a spěchal za Threnody, která utíkala k dostavníku. Kočár už čekal před barákem. Rosamundovi v mžiku promokla záda a ramena, zafačovanou hlavu se snažil chránit brašnou.

U brány města si nechali horlivými vrátnými zkontrolovat cestovní doklady a povolení a opustili Mírumilov. Rosamunda toho kvůli lijáku z města moc nezahlédl, jen úzké budovy s rozsvícenými úzkými okny a vodu crčící ze střech do ještě užších ulic. Nějaké umouněné dítě, asi desetileté, běželo za pomalu odjíždějícím dostavníkem, přebíhalo zpod jednoho okapu ke druhému – asi nějaký hornický kluk z Uhlířova, který si do tohoto čistšího města přišel vydělávat jako poslíček. Rosamunda uvažoval, jak asi tihle mrňousové musí těžce pracovat a když zachytil klukův pohled, všiml si, že je stejně smutný jako ten jeho.

Venku z města se silnice rozšířila a oni zjistili, že lampy na cestě před nimi nechali svítit, protože ráno bylo tmavé a zamračené jako před bouřkou. Počasí tedy jízdě vůbec nepřálo a vozka jel pomalu z obavy, že by mohl dostavník sklouznout ze silnice.

Naskytl se jim pohled na idylickou krajinu: alejemi lemované cesty vedly k opevněným statkům, které v dáli probleskovaly mezi shluky ovocných stromů, a kolem nich se táhla pečlivě upravená pole a kamenné zídky.

Ve vzdálenosti každé šesté lampy stály nízké zděné bunkry, hranaté pevné kostky se střílnami a schůdky, které vedly do země, kde byly ze tří čtvrtin skryté dveře pobité železem. Rosamunda nikdy nic takového neviděl a ani v Železné baště se o něčem takovém nikdo nezmínil.

Slunce už urazilo čtvrtinu své dráhy, když potkali kolonu velkých krytých vozů, které se valily v protisměru a na každý z nich dohlížel skold či skordž. Důkladně zakrytí voli táhli pořádný náklad dřevěného uhlí z Uhlířova, který nejspíš směřoval do Železné bašty, Vysokých Klobouků a do osad na jihozápadě. Trvalo snad patnáct minut, než přejel poslední vůz.

Poobědvali ze zásob, které dostali v Mírumilově (kousek tvrdého smradlavého sýra z Tuskaninu, jablka, proužky sušených říčních ryb), a Threnody se zase vrátila ke knize. Rosamunda zapátral, co to dívka vlastně čte, a rozluštil název drobnými bílými písmenky na červených deskách – *Vznesené a proslulé dámy z Magna Scuthes.*

„O čem ta kniha je?“ zeptal se roztržitě.

Dívka se tvářila, že míní pokračovat v četbě, ale po chvilce si založila stránku, zavřela knihu a položila si ji do klína. Odkašlala si a zvedla oči. „Je to o dobrodružstvích žen z města a jejich šviháků.“

„Šviháků?“

Chvilku se na něj dívala přimhouřenýma očima. „Bohatých mladíků kteří si užívají zábavy a veselého života ve městech.“

„Á, ty myslíš světáky.“ Rosamunda si vzpomněl na vyfintěné hlučné mladíky, kteří často tropili výtržnosti v boschenberských ulicích. „Je to zajímavé?“

„Já si myslím, že ano, ale mé matce se takovéhle knihy nelíbí.“

„Proč ne?“

POSÁDKA DOSTAVNÍKU

„Tvrdí, že jsou plné oplzlých řečí a narážek a že hodně přehánějí úspěchy hlavních hrdinů, aniž se zabývají důsledky jejich nerozvážností.“

„Říkáš to tak, jako bys to slýchala dost často.“ Rosamunda se mírně pousmál.

„Mohla bych ti odrecitovat všechna matčina slova líp než *In Columba Alat,*“ odpověděla jízlivě.

„In Comula co-o?“

„In Columba Alat,“ opakovala Threnody s nezvyklou trpělivostí. „Křídla holubice, to je naše píseň, pravidla, podle kterých my – tím myslím náš řád – žijeme.“

„A jak se to zpívá?“

„Nevím.“Threnody se zasmála. „Už jsem to zapomněla.“

„Ale já myslel, žes právě říkala, že je znáš dobře,“ odpověděl Rosamunda trochu hloupě.

Threnody ztrápeně vzdychla. „Znám.“ Vzala knihu a znovu ji otevřela. „Jen jsem si dělala legraci,“ dodala a opět se pustila do čtení.

„Aha,“ zamračil se Rosamunda. „Tak promiň.“

Brzy poté dostali koně napít ve Vrabčím Hnízdě. Hřeben střechy a lomenice byly opatřeny řadami zčernalých bodců, aby tam nemohli sedat unavení ptáci nebo příliš odvážné příšery.

Dvě hodiny nato dorazili do Hinkerského Hradiště, mnohem většího města než Mírumilov. Mělo silnější hradby a více bašt plných dobře zaměřených děl. Město se rozrůstalo a místa ubývalo. Někteří méně majetní obyvatelé si museli postavit obydlí až před bezpečnými městskými hradbami. Řeka Myrtička se pod hradbami vlévala přímo do města a roztáčela vodní kola důležitá pro zdejší průmysl. Protože toto město bylo klientským městem patřícím císařskému státu Maubergon, strážci brány měli výstroj v barvách orot a gules – oranžové a tmavočervené. Zběžně prohlédli Rosamundovy a Threnodiny doklady a vpustili dostavník dovnitř.

Kočár se pomalu sunul úzkou hlavní ulicí, jel v husté dopravě téměř krokem, jako na nějaké sváteční vyhlídkové jízdě. Zastavil na Draint Fyferu, což byla velká stanice dostavníků a kočárů, kde se

měnila posádka. Široký krytý dvůr byl zaplněn kočáry pro veřejnou i soukromou dopravu. Ozývalo se tu ječení trubek, nadřízení štěkali své povely na podřízené, nosiči a poslíčci hbitě pobíhali sem a tam a mezi nimi se spěšně proplétali obchodníci. Threnody odběhla do deště se stručným „Hned se vrátím!“ a než za ní mohl Rosamunda něco zavolat nebo ji následovat, byla tatam. Pokrčil rameny, vyndal si jídlo k obědu a osaměle čekal.

Vyhřátá čekárna kočárové stanice byla stejně nacpaná jako dvůr. Manželky kupců, ženy z okolních statků, chůvy s vřískajícími ratolestmi, které si vynucovaly pozornost, promoklí podomní obchodníci a řemeslníci na cestě do míst s dobrou tržbou, pěšáci mimo službu; ti všichni tam čekali, až se počasí umoudří. Asi za dvacet minut na Rosamundu zavolal poslíček, aby nastoupil do dostavníku, ale Threnody se vrátila až za hodinu. Najednou se objevila u dvířek kočáru, usmívala se od ucha k uchu a rychle podala poslíčkovi něco zabaleného ve voskovaném plátně. Mělo to podlouhlý, obdélníkový tvar.

„Budeme mít trochu naspěch, abychom dojeli do příští zastávky včas!“ řekl vozka a hrozivě se na ni mračil z kozlíku. „Takže vám doporučuju, abyste se pořádně držela!“ Nesliboval nadarmo, protože dostavník se rozjel ještě dřív, než se Threnody uhnízdila ve svých kožešinách.

„Cos dělala?“ snažil se Rosamunda překřičet rachot kol. „Čekali jsme na tebe pěkně dlouho…“

Threnody se na něj podívala, jako by se nechumelilo. „Vždycky si ráda trochu nakoupím, když je možnost.“

Déšť začal bušit do střechy tak hlasitě, že nebylo slyšet vlastního slova. Threnody na své straně vytáhla okénko, aby na ni nepršelo, ale Rosamunda je nechal otevřené, aby viděl, kudy jedou, a mokro mu nevadilo. Když Hinkerské Hradiště zmizelo v mlze, silnice se zúžila. Kočí poháněl nové spřežení jako o závod a několik mil se řítili nebezpečnou rychlostí, div se kočár nerozsypal. Jen tu a tam zvolnil, aby nebohá zvířata nabrala dech. Dostavník se přehnal kolem Vidrholce, ani ze slušnosti nezpomalil a vyplašil hejno vran, které se usadily před pevnůstkou.

Údolí se prohloubilo, Myrtička tekla blízko Červovité cesty, byla teď širší, na březích rostly vrby, bahenní duby a keře hlohu. Voda se hnala přes ostré kameny i mezi nimi a držela tempo s kočárem. Protější břeh byl strmý, připomínal útes. Rostl na něm tmavý mladý les. „To je Soví hrob," křikla Threnody do rachotu kol a bubnujícího lijáku. „Tam prý příšery rády chodí zemřít, když jsou smrtelně zraněné nebo mají po krk světa."

Rosamunda upíral zrak na pahorek a představoval si, že vidí mezi balvany a stromy nějakou dohasínající příšeru. Vždycky si myslel, že příšery žijí tak dlouho, dokud je někdo nezabije, a představa, že umirají samy od sebe, byla zvláštní, zneklidňující. *Tak tady končí,* říkal si, *ale kde začínají?* Četl o tom spoustu různých teorií. Někteří vědci tvrdili, že příšery rostou na stromech, jiní zase, že na příšeře vypučí „pupen", který upadne a v zemi z něj vyroste další příšera. Nejhorším způsobem bylo zkřížení všedního člověka s antrmenč, příšerou. Tím prý vznikne nějaká strašná, napůl lidská zrůda, něco ohavného, co nemá obdoby. Nejpodezřelejší z navazování takových svazků byli sedorneři. Většina habilistů tvrdila, že něco takového není možné, ale lidi tomu pořád věřili a to stačilo.

Okénkem na protější straně dostavníků Rosamunda uviděl záblesk rozsvícené lampy, pak další. Bez ohledu na bičující liják hlídka lampářů z následující stanice Drsná Role svědomitě rozsvěcovala lampy.

Červovitá cesta vedla z kopce k velkému kamennému mostu, osvětlenému po obou stranách lampami. Vedl přes širokou řeku Drsnou. Před mostem stála zlověstně vyhlížející skupinka budov, každá měla čtyři nebo pět pater z opracovaného kamene, pálených cihel, malty a olověných šindelů. Byl to pevný shluk, ze střech trčely bodce vysokých komínů. Kolem se netyčila žádná ochranná zeď, nejnižší patra neměla žádné otvory – dokonce ani jediné dveře, a to málo oken v druhém patře bylo důkladně zabedněno. I spodní strana okenních říms a okapy byly omotány ostnatým drátem. Dolní části zdí byly po celém obvodu pečlivě pomazány nějakým černým, lepkavým prostředkem, nepochybně odpuzovačem. Toto místo dávalo všemožně najevo, že žádnou příšeru nesmí ani napadnout strkat sem čenich. Vítr a liják se vyřádily a nastal klid. K

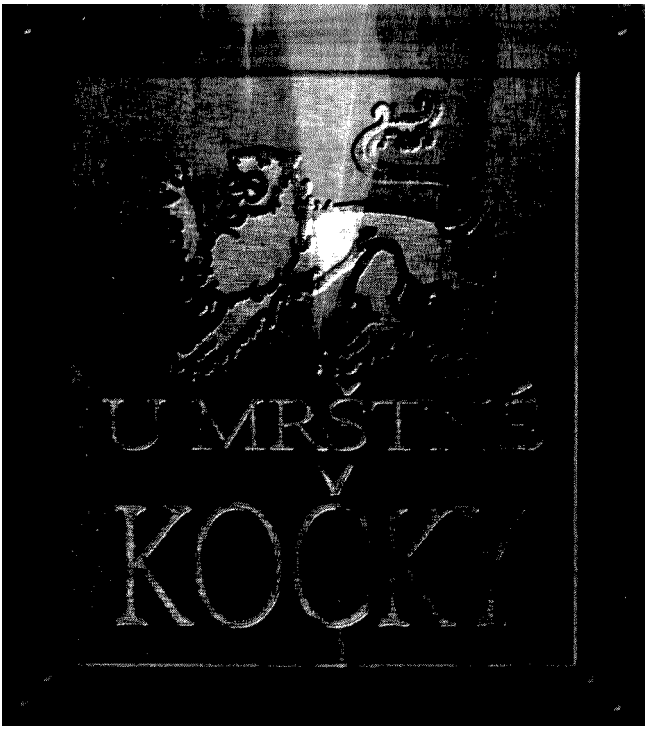
cestovatelům zavanula sladká vůně kouře z komínu a lákavý příslib příjemných věcí, které může večer přinést.

„Hostinec U Mrštné kočky, přátelé," zavolal ochotně strážný z kozlíku.

Na protější straně silnice bylo nízké cihlové stavení bez jediného světla, příčného trámu nebo dokonce okna. Pevné dveře byly zpola pohřbeny ve vápencovém podloží a vedla k nim postranní cestička z obou stran chráněná bytelnou zdí. Na konci cestičky stála zdobená lampa. Na jejím stožáru byl připevněn omšelý vývěsní štít, na něm byl namalovaný lev s vytasenými drápy.

Dostavník projel uličkou a na jejím konci mu otevřeli vrata. Za nimi byla v nízké budově velká stáj a místo pro kočár. Většina tohoto prostoru byla vyhloubena do svahu kopce.

Vznášel se tu nepříjemný pach sena smíšeného s rozšlapaným hnojem.

Dvířka kočáru otevřel mladý sluha a zubil se od ucha k uchu. Na pozdrav se dotkl okraje vysokého klobouku připomínajícího rouru od kamen.

„To je dobře, že jste tady dřív, než jsme nasušili sedmikráskové seno," uvítal je energicky.

„Prosím?" zamračila se Threnody. „Co že jste nasušili?"

Kluk se na ni podíval, jako by byla padlá na hlavu. „Sedmikráskové seno…" Zašklebil se na Rosamundu v domnění, že ví, o čem je řeč, ale Rosamunda o sedmikráskovém seně taky nikdy neslyšel. „To se tak říká! Myslí se tím ten správný čas na cestování! Jen lampáři a blázni vycházejí ven po setmění – ach…" Kluk zčervenal, když si uvědomil, s kým mluví, a honem se začal věnovat něčemu jinému.

„Aha," řekla Threnody.

Když Rosamunda a Threnody vystoupili, přicházela pěšky další osoba. Vpustili ji malými dvířky umístěnými ve velkých vratech. Dovnitř vlétl poslední závan větru a nesl s sebou sladce slanou a známou vůni.

„Dostala jste toho zubatce, madam Růže?" zeptal se jeden z vrátných.

„Dostala, pane File," odpověděla nová příchozí rázně a odložila velkou koženou brašnu naditou něčím boulovitým, s neurčitým tvarem hlavy. „A dal mi pořádně zabrat!"

Byla to Evropa!

Brandenská Růže na sobě měla svůj obvyklý tmavočervený úbor a před zimou ji chránil kožešinový kabátek s našitými ozdobami.Tři po zuby ozbrojení strážní se jí uctivě uklonili.

Threnody chtěla následovat nosiče zavazadel a pokračovat dále do hostince, ale zastavila se, když si všimla, že tam Rosamunda postává a okouní.

Evropa se konečně otočila a na okamžik vykulila přimhouřené oči. „Dobrý den, človíčku, tak se zase setkáváme," řekla fulgarka tiše, když Postoupila blíž. „Nakonec tě z Železné bašty pustili?"

„Dobrý den, slečno Evropo," pozdravil Rosamunda radostně. „Jsme na cestě na novou základnu." Usmíval se na ni a všiml si, že má oči podlité krví, vlastně je měla přísně, skoro úplně červené.

„A kampak?“ usmála se Evropa křečovitě.

„Červovitá výspa – co se vám stalo s očima, slečno? Máte je červené jako nějaký lžičtenář.“

Evropa se zachmuřila. „To je od celodenního bleskování. A co sis udělal na hlavě, človíčku? Samý obvaz a bez klobouku!“

„Ztratil jsem ho v boji.“

Fulgarka pobaveně zvedla obočí. *„V boji?* Já tě nemůžu nechat ani chvilku samotného. Ale aspoň jsi nepřišel o můj dárek,“ řekla s pohledem na jeho pěknou šálu. Podívala se chladně na Threnody. „Vidím, že si s sebou vezeš augustinu dceru.“

„Já…,“ otvíral Rosamunda pusu, ale Threnody mu skočila do řeči.

„Vy jste ta Brandenská Růže, že?“ zeptala se a stěží potlačovala skutečné rozrušení. Rosamunda ji ještě nikdy neviděl tak zapálenou – bylo to zvláštní.

„Vidím, že mě moje jméno předchází,“ řekla Evropa a v koutcích úst a očí jí trochu zacukalo.

„A vy opravdu znáte *tohohle kluka?“* kývla Threnody bradou k Rosamundovi.

„Ano –“ začal Rosamunda.

„Opravdu!“ odpověděla Evropa ochotně. „Jsme staří známí z cest, že je to tak, človíčku? Už jsme spolu zažili nejedno dobrodružství.“

„Já jsem lady Threnody z Herbroulesu,“ spustila lampářka, aniž čekala na odpověď, „dcera lady Vey, augusty Řádu mírumilovné holubice,“ dokončila s afektovanou důstojnosti, protože se snažila neprozradit svůj dychtivý zájem.

Evropě přeletěl přes tvář výraz pohrdání. „Slyšela jsem nějaké povídačky, že markýza Vey má potomka, a teď vidím živoucí důkaz. Řekla bych, že jste na kalendářku dost nezvykle oblečená?“

Threnody se podívala na své nádherné, cestováním trochu pomačkané oblečení. „Ne, ne, já už nejsem kalendářka. Jsem řádná lampářka.“

Evropa se trpělivě, zdvořile usmála. „To je pro vás dobře, má milá. Tak teď už vím něco o vás a vy zase něco o mně a všichni se známe. To je milé.“ Evropa se tvářila, že to milé vůbec není, že je to

spíš otrava. Pojďte! Je čas pohodlně se posadit a dát si něco teplého k snědku.“

Dovnitř je vpustil těžkými dveřmi statný vrátný. Měl husté kníry a na hlavě černé plstěné liripipium, dlouhatánský klobouk, jehož špičku div netahal po zemi v zahnojené slámě. Když k němu Evropa a její dva hosté přišli, otevřel jim a vedl je klenutým cihlovým tunelem, který určitě vedl přímo pod Červovitou cestou. Na konci tunelu průvodce zabušil na další dveře a křikl: *„Ad aspertum! Brandenská Růže a její dva společníci!“* Na druhé straně jim otevřeli a vedli je přes jakousi předsíň a po břidlicových schodech do prostorné, dřevem obložené haly hostince.

Lokajové v sametovém obleku se jich zeptali na jména, převzali jejich zavazadla a zbraně uložili do stojanů, odkud si je mohli pohotově vzít. To bylo velice příjemné zařízení.

Evropa jim předala i brašnu. „Uložte mi ji do chladné místnosti,“ řekla. „Zítra ji budu potřebovat, abych se mohla přihlásit o honorář.“

To už k nim spěchala nějaká žena s kobylím obličejem, v šatech, jaké Rosamunda ještě nikdy neviděl, z těžkého sametu a s širokými rukávy. Na hlavě měla velkolepý palisádový čepec. Pozdravila se s nimi. Evropě věnovala náležitou úctu a zdvořile se představila dvěma mladým lampářům jako enrica d’ama, paní domu. „Vítejte, mladí cestovatelé,“ řekla milým hlasem s jemným jižanským přízvukem. „Jsem madam Oublieta, hrdá majitelka tohoto pěkného domu. Pokud potřebujete nejaké služby, musíte se obrátit na mě nebo na mého manžela Parleferta.“ Ukázala na vyzáblého, usouženého majordoma. „V kteroukoli denní nebo noční dobu. A teď si, prosím, udělejte pohodlí v saloně.“

Lokaj je uvedl do místnosti, kde bzučel tichý hovor. „Její milost Brandenská Růže z Fontrevaultu, budoucí vévodkyně z Naimes, lady Threnody z Herbroulesu a jejich host!“ zahlaholil zvonivě a hrstka hostů se k nim obrátila.

„Ano, ano,“ řekla nevrle Evropa, „to by stačilo. Uveďte nás na místa, člověče!“

„Jak se cítíš, *hoste*, že jsi jenom *host?*“ pošklebovala se tiše Threnody Rosamundovi. „Mám ti odteď říkat *hoste?*“

Rosamunda si jí nevšímal.

Před ním se otevřel šestiúhelníkový prostor s balkony, boxy a kabinkami rozdělený na tři podlaží – privatria. Ke každému vedla spleť schodů a cestiček. Trámy na vysokém stropě se paprskovitě sbíhaly do středu a byly v nich vyřezány všelijak propletené kočkovité šelmy v různých fázích lovu nebo hry. Ze středu viselo několik lamp uspořádaných do tvaru podivného lustru. Pod lustrem, uprostřed toho prostoru a obklopen privatriem, stál polokruhový nálevní pult, kde se připravovaly nápoje. Kolem pultu byly rozmístěny stoly a židle a na nich seděli lidé v různých pozicích: někteří živě gestikulovali, jiní seděli zpříma nebo byli shrbeni, zhrouceni či se nebezpečně nakláněli. Rosamunda nad tím vším tak žasl, že sám několikrát zakopl, než je všechny tři usadili v druhém podlaží v klaustře – k hranatému stolu s lavicemi, které byly potaženy černou kůží a jejichž vysoká opěradla vytvářela kus soukromí.

„Mrštná Kočka," prohlásila Evropa důležitě, když se posadili. „Hostinec, knavérie a můj současný příbytek."

Salon byl plný bojovníků a jejich přisluhovačů, přicházeli, odcházeli a prohánělí personál s pánovitou lhostejností. Rosamunda pozoroval ten galimatyáš teratologů s vykulenýma očima. Míchanice lovců příšer, o kterých se psalo v tisku nebo obecně mluvilo, pohádkové shromáždění, jako by stránky sešitových románů ožily. Když Evropa viděla, jak je z toho Rosamunda u vytržení, začala některé jmenovat.

Tamhle jsou Boanergeové – ‚Synové hromu'," vysvětlila a dívala se na tři hromotluky, z kterých šel strach. Měli hlavy u sebe, o něčem náruživě diskutovali a občas se podezíravě rozhlíželi. „Schopná trojka, každý z nich je jako já astrapekrit, ale ani jeden není moc chytrý."

„A to je Knáv z Diamantů," řekla Threnody, aby ukázala, jak se vyzná. Rosamunda se podíval a uviděl dole pod nimi přecházet obrovského muže. Na hlavě měl „korunu" z dlouhých zašpičatělých šípů, na sobě těžký gauldovaný háv špinavě bílé barvy s jediným velkým červeným diamantem vpředu a na nelítostné tváři velkou tmavomodrou spuru ve tvaru diamantu.

Nějaká osamělá kalendářka z jiné klávy než Threnody přešla salonem a usedla do boxu na opačné straně. Byla oblečená v červenočerně kostkované bosoce a obličej měla pruhovaný jako to zvíře, co se pase v dalekých krajích za Morkem. Na hlavě měla klobouk zdobený dlouhými elegantními rohy, ale její box byl naštěstí dost vysoký, aby se do něj vešla.

Threnody si ji pozorně prohlížela. „Nemusela sem jezdit," zabručela s jakousi územní řevnivostí. „Náš Řád ty problémy zvládá."

„Kdo to je?" zeptal se Rosamunda tak tiše, že ho bylo sotva slyšet.

„Jedna kaladýnka," odpověděla Evropa.

„Je tu bez dovolení," dodala Threnody ledově. „Pochybuju, že se hlásila mé matce. Jmenuje se Safina. Patří k řádu Dívek z Malady."

„Opravdu?" řekla Evropa. „Váš chirurg si měl možná dát lepší pozor."

„Slečno Evropo?"

„Vyrozuměla jsem, že se Dívky z Malady spojily se Soračou. Možná nabídly svou pomoc a Safina přichází prozkoumat toho Násosku. Všechno do sebe zapadá."

Rosamunda doufal, že je to pravda. Upřeně zíral na kaladýnku, až jeho pohled ucítila a podívala se na něj taky. Zrudl a rychle zrak odvrátil. Pak objevil teratoložku, kterou znal podle vidění. Viděl její obrázky v těch nejbáječnějších sešitových románech. Jmenovala se Žlučovitá Epitomé a opřádaly ji různé mýty: že se rve jako dračice, nemá slitování a je neobyčejně smělá. A teď ji najednou viděl na vlastní oči, ženu z masa a kostí, v oděvu z lesklé černé kůže, s černě obkroužený̌ma očima v bílém obličeji a zvláštně kratičkými černými vlasy.

Evropa se netajila svým znechucením. „Krutá a bezcitná," varovala ho. „Dej si na ni dobrý pozor."

Ano, říkal si Rosamunda, *ale jestlipak někdy zasáhla bleskometem dítě do hlavy?*

Žlučovitá Epitomé vzhlédla, zachytila Evropin chladný pohled a oplatila ho s pomalou, posměšnou úklonou hlavy. Po tváři té divné

ženy přeletěl zlomyslný úsměv. Obě teratoložky se probodávaly dlouhým pohledem plným nenávisti a Žlučovitá Epitomé pak odešla z lokálu. Ale zlý a škodolibý výraz jí z tváře nezmizel.

Rosamundovi přeběhl mráz po zádech. Doufal, že se jí nikdy nepřiplete do cesty.

Evropa tiše mlaskla a podívala se jinam. „Tady máte Tři statečné bratry," řekla a kývla bradou směrem ke skupině mužů pod nimi (asi se právě vrátili z nějaké štvanice), aby obrátila pozornost svých hostů jinam. „Ve skutečnosti jsou čtyři, nejsou příbuzní… a stateční taky ne." Rosamunda, který o Statečných bratrech četl, úplně ztuhl, když před jeho zraky přešel jejich neblaze proslulý skordž Nevrlec v bandáži z černého vyztuženého sametu.

„Takhle se moji kolegové scházejí a vyhledávají násilí," vzdychla si Evropa. „Slétají se jako krkavci na mrtvolu."

Všichni slavní i méně slavní se tu v lokále i v privatriu naparovali, měřili si jeden druhého, osobnost proti osobnosti, jak to v tomhle hostinci zřejmě bývalo zvykem.

„Dívka Konstancie." Fulgarka ukázala na witku se spurami ve tvaru šípu směřujícího nahoru, které měla nad obočím. Vlasy jí modře zářily. „Taky musí nosit paruku, jako vy, má milá, ale minulý týden měla vlasy zelené a tento týden je má modré."

Threnody zrudla, jako by ji píchl. „Já nemám paruku, madam," zareagovala rychle a nervózně se na Evropu zamračila.

„Zatím ne," přispěchal na pomoc Rosamunda.

Vrhla na něj vražedný pohled.

„To přijde," řekla Evropa lhostejně.

Fulgarka ze sebe sypala takovou řadu jmen dalších teratologů, že se v tom Rosamunda úplně ztratil, a tak jen naslouchal jejímu příjemnému hlasu. Jeho počáteční úžas nad okolní společností trochu opadl a on se na pohodlném sedadle příjemně uvolnil. Cítil, jak měkké polstrování konejší únavu z cesty, kterou si teprve teď uvědomil. Objednali si jídlo – samozřejmě z rubriky Speciality podniku, Rosamunda zvolil „špačky v královské omáčce" – a rozpaky přetrvávaly, když čekali, až jim pokrmy donesou. Zatím zaháněli žízeň tím nejkyselejším červeným vínem, jaké kdy

Rosamunda pil. S vínem jim přinesli konvici kouřícího katarového sirupu pro Evropu.

„Dělají ho v kuchyni ve velkém dva skoldové, mají výbornou pověst," vysvětlila Evropa, „za tučnou odměnu samozřejmě. Možná si taky budete chtít dát, má milá." Velkoryse na Threnody kývla.

„Ne, děkuji, vévodkyně," odpověděla Threnody. Pořád seděla vzpřímeně, ruce sepjaté před sebou na stole. „Vždycky mě učili, že je nejlepší, když si člověk své plaudamentum připraví sám."

Fulgarčin obličej byl najednou bez výrazu.

„To je pravda," prohlásila po dlouhé rozpačité odmlce, „člověk by si rád nechal dvakrát denně připravovat sirup jednou a toutéž osobou, které důvěřuje. Ale člověk jen málokdy dostává to, co by si přál. Ten, kterému jsem kdysi důvěřovala, je… už není – a ten další není ochotný." Podívala se na Rosamundu.

Threnody na ni vrhla pronikavý pohled, pak přimhouřila oči a skoro závistivě se podívala na Rosamundu.

Rosamunda úmyslně bubnoval prsty o stůl a vyhnul se oběma pohledům. Slavnostně slíbil, že bude sloužit lampářům a císařovi, ale jak problémů u lampářů přibývalo, rostla i jeho chuť stát se faktótem Brandenské Růže. *Jen kdyby dávala větší pozor, kterou příšeru zabije a kterou ne.*

Naštěstí právě přinesli jídlo a hovor na chvíli ustal. V teplém světle červené, oranžové a žluté lucerny se hladově pustili do jídla a mlčeli

Z oválného pódia dole se ozývala hudba: sladké a jemné tóny houslí, violoncella a spinetu podbarvovaly ženský hlas, který se k nim nesl vzhůru. Rosamundovi se zdálo, že už jej někde slyšel, a když nahlédl dolů, uviděl čtveřici narychlo sehnaných hudebníků v livrejích a v kruhu světla Héru, zpěvačku z Klun. Měla na sobě kouřově zelené šifónové šaty s širokou nabíranou sukní a černé rukavice až po lokty. Rafinovaný účes z loken a ruliček doplňovaly květiny v barvě šatů, umně vetknuté do vlasů. Ano, byla to stejná zpěvačka, kterou jako u vytržení poslouchal u Zaječího štulce. A teď byla tady, její zvučný hlas naplňoval celý lokál, jakoby prosebně rozpřahovala při zpěvu ruce. Rosamunda zapomněl na jídlo a

poslouchal, zapomněl na plynutí času, opřel se pažemi o zábradlí a položil na ně hlavu, pohled měl zasněný.

Threnody se tvářila, že na ni hudba nedělá pražádný dojem. „Myslím, že stačí, když jsi z těch lentinských písní celý pryč ty," řekla mu po potlesku mezi jednotlivými skladbami.

Rosamundovi se lentinské písně skutečně líbily a nechápal Threnodinu poznámku.

Evropa dojedla, odpočívala na pohodlné lavici a ďobala do měkké, smetanově zbarvené lahůdky jednoduše zvané tvarohový dort, polité sirupem z broskvových květů. K tomu si dala silabub – jakýsi hrudkovitý nápoj z mléka a octa. Dala Rosamundovi trochu ochutnat, ale nepřipadalo mu to dobré a odporem zkřivil rty. Nenabídla však Threnody která byla postupem večera pořád nasupenější, tvářila se kysele a neprojevovala o nic zájem.

Rosamunda si vylepšil chuť sklenkou kořeněného vína a během pití se vážně zeptal: „Slečno Evropo, co víte o Červovité výspě?"

„Je to vzdálené a nebezpečné místo, naprosto nevhodné pro sotva odkojené lampáře a lampářky," zamračila se Evropa. „Jak mohlo vaše nadřízené napadnout poslat vás právě tam?"

„Mě tam neposlali," opravila ji Threnody. „Já si o to požádala. Ti, kdo mají více schopností, se musí postarat o ty, kdo jsou pozadu. Tak mě to učili a…" Podívala se na svého spolucestujícího. „Rosamunda bude potřebovat pomoc – jak pravděpodobně sama dobře víte."

„Ale?" Evropa se na Threnody dívala pronikavým pohledem. „A kdo se postará o vás, má milá?"

„Rosamunda," odpověděla dívka jednoduše. „My lampáři držíme pohromadě, stejně jako kalendářky."

Fulgarka se nečekaně rozesmála. „Vy jste mi ale roztomilý malý povýšenec!" řekla sladce.

Threnody zvedla bradu, ale pak zase hlavu sklonila, nevěděla, jestli má tu poznámku považovat za urážku nebo lichotku. Rozhlížela se jen tak po lokále.

„A teď mi, Rosamundo, řekni, proti čemu jsi bojoval, žes přišel o další klobouk?"

„Byl to reverman, slečno," odpověděl Rosamunda prostě.

Evropa vykulila oči. Nastalo ticho, jeho odpověď zněla neuvěřitelně. „Opravdu?“ zareagovala konečně. „Jak se ti podařilo připlést se k jednomu z nich? A hlavně jaks to přežil?“

„Narazil jsem na něj hluboko ve sklepeních Železné bašty hned ten večer,cojste odjela.“

„Ale jdi! Teď si ze mě děláš legraci, človíčku!“ Fulgarka se začala smát a vědoucně prohlásila: „Tvůj bývalý domov je zatraceně pevný a dobře střežený. Jak by se tam dostalo něco takového jako nějaký shnilý reverman? Ledaže by se z vašeho maršála stával starý břídil, který to neuhlídá!“

Rosamundu ta řeč popudila. „Myslím si, že není břídil, slečno Evropo, ale namouduši to byl reverman. A já s ním zápasil a pak jsem ho srazil dolů až na dno pevnosti.“ Začal jí líčit celý příběh, dal si záležet hlavně na tom momentu, kdy reverovi do chňapající tlamy nacpal ohnivou sůl. Na to byl patřičně hrdý. „No a v jedné chvíli jsem přišel o klobouk!“

„Nejsi ty někdo, kdo se dostává do pěkné kaše, i když za to vůbec nemůže?“ Evropa z něj po celou dobu jeho vyprávění nespustila znalecký pohled. „Jsi pořád ten nejzvláštnější, nejstatečnější človíček. Přemoct gudžina a spálit ho na škvarek, to nedokážou ani mnozí z mé branže. Nejsi takový nešika, na jakého vypadáš.“ Podívala se na Threnody.

„Možná.“ Rosamunda se snažil netvářit se přehnaně potěšeně. „Byl takový rozviklaný a špatně udělaný, měl moc dlouhé ruce a chlupaté, prasečí uši zrovna jako tohle“ – ukázal na pečenou vepřovou hlavu, kterou zrovna služebná s námahou nesla kolem – „takže to nebyl žádný hrdinský čin.“

„Maršál říkal, že to byl statečný boj,“ prohlásila Threnody pyšně, v podivné změně nálady.

„To bych řekla,“ souhlasila fulgarka a napila se vína. „Prokázal jsi mu velkou službu, Rosamundo.“

„Ale stejně to nepomohlo, aby mu neposlali z Konsidýnu sis edisserum,“ odpověděl Rosamunda smutně.

„Vážně?“ zamumlala Evropa. „Tohle se nestává tak často. Maršálovi se tedy určitě něco nepodařilo.“

Rosamunda ji neslyšel. Najednou ho praštila do uší vlastní slova: *chlupaté, prasečí uši.* Ten gudžin měl velké chlupaté uši ve tvaru listu, *prasečí uši,* jako měla ta vepřová hlava, kterou právě nesli kolem; prasečí uši velice podobné těm, jako měla prasečí hlava, kterou nesl Násoskovi…

Evropa přece utrousila nějaké narážky na chirurgovy nečisté praktiky; a když Násoska věděl o tajném schodišti z kuchyně a doktor Crispus ne, mohl stejně tak dobře vědět o dalších tajných chodbách, možná i těch, co vedly do sklepení. K čemu by potřeboval dodat ty části prasete, když ne k výrobě revermana?… A pak tam taky byla ta stažená kůže.

Násoska je černý habilista! Masakar!

Ta hrozná, neuvěřitelná myšlenka mu vířila hlavou, představa chirurga, který tajně ve svém půdním bytě vyrábí gudžiny: rozviklané vzteklé potvory slátané dohromady z kuchyňských odřezků a vykopaných částí mrtvol. A pak je drží schované v tajných zákoutích pevnosti. Rosamunda sotva dokázal pochopit, jak takové hrozné zlo, jako je výroba příšer – neboli „oživování mrtvol“, jak to nazýval ten peregrinát –, mohlo v Železné baště vůbec probíhat. Jak je možné, že se v tak zalidněné pevnosti daly vyrábět příšery?

Rosamunda tiše a překotně, až se zakoktával, vysvětlil svoje závěry, jak nejlépe dovedl. Mluvil hlavně k Evropě a ta mu pozorně a bez přerušování naslouchala, ruce založené a zamračené čelo rozdělené hlubokou vráskou.

„Ten reverman měl prasečí uši,“ opakoval rozčileně. „A já nesl Násoskovi z kuchyně prasečí hlavu. Proto si čte ty zakázané knihy – jsou plné návodů na tyhle věci.“

„No, člověk ani nemusí být velký mudrc, aby poznal, že Násoska je zločinná sketa!“ přisadila si Threnody.

Ze všech pater salonu se ozval bouřlivý potlesk: Héra ukončila své vystoupení a teď se se zářivými úsměvy klaněla nadšenému obecenstvu. Threnody vyhlédla dolů a našpulila rty. „No dobře, myslím, že se to dalo poslouchat,“ zavrčela a ze zdvořilosti několikrát zatleskala.

Rosamunda její poznámku i nadšené ovace skoro nevnímal. *Násoska je masakar!* Sebastipol říkal, že nezjistil, jak se ten

reverman mohl dostat dovnitř: pevnost je *opravdu* nedobytná. Něco jiného by ale bylo, kdyby ta obluda byla schovaná uvnitř pevnosti – kdyby ji tam opravdu v tajných prostorách někdo vyrobil. Byla to snad pouhá náhoda, že Rosamunda našel únikovou cestu jen přes kancelář vrchního úředníka? Násoska je určitě jedním z jeho lidí, které si tam vrchní úředník záměrně nasadil. Všechno do sebe až příliš hrozivě zapadalo.

„Páni, tys teda odkryl pěknou žumpu!“ řekla fulgarka. „Sorača byla podle všeho na správné stopě, když jej podezírala, i když člověk by řekl, že si na něj mohla ještě trochu víc posvítit.“

Threnody se zatvářila, jako že Soraču moc neuznává.

„Ale z jakého důvodu by někdo něco tak hrozného dělal?“ nechápal Rosamunda.

„Ale človíčku, přece z toho nejstaršího důvodu ze všech!“ Fulgarka udělala pauzu. „Samozřejmě pro peníze. Na výrobě a kšeftování s revermany a dalšími umělými příšerami se dá vytřískat velké jmění, vždyť jsi to zažil na vlastní kůži u toho špinavce Perlíka, nebo jak se ten zlosyn jmenoval.“

Rosamunda přikývl. Jaká to byla tehdy nádherná úleva, když ho Evropa zachránila ze spárů zlotřilého kapitána! A pak ho poslala pořádným bleskem k zemi, když mu dala ránu do jeho býčích plecí!

„Služby černých obchodníků vyhledává ledaskdo,“ pokračovala fulgarka. „Už jsem zaslechla různé řeči o tom, že tady v okolí jsou nejmíň dvě ztečové arény a ty musejí představovat přímo zlatý důl pro lidi, co vydělávají na sázkách. Do arén je potřeba dodávat materiál a Násoska je podle všeho jedním z dodavatelů.“

Rosamunda se otřásl, když si uvědomil obsah jejích slov.

„Pokud o takových hrozných místech víte, proč s nimi něco neuděláte?“ vložila se do hovoru Threnody. „Nebo proč to neřeknete někomu jinému?“

Evropa přimhouřila oči. „Má milá, když jsem takové řeči slyšela já, museli je ostatní slyšet taky. Jsou tu různé nadřízené kontrolní orgány nebo i vaše sestry z Řádu a tihle všichni se pro takovou práci hodí mnohem líp.“

„Ale ve ztečových arénách jsou příšery,“ pokračovala hádavě Threnody. „To by vám přece nemělo být jedno!“

Evropě nebezpečně zajiskřilo v očích.

„Dítě, já nejsem nějaký šílený zabiják. Zbavovat svět příšer je moje zaměstnání, ne zábava.“

Pohledy těch dvou se zkřížily.

Rosamunda se přikrčil, protože napětí mezi dvěma lahzarkami úplně zvonilo ve vzduchu. Chtěl nějak zasáhnout, ale neodvážil se vměšovat do jejich souboje, tak záhadného jako pohyb planet. Nakonec to už nemohl vydržet a promluvil. „A co vrchní úředník?“ nadhodil. „Násoska je jeho člověk. Říkal to doktor Crispus.“

„Každý šílený habilista potřebuje svého ochránce,“ řekla Evropa a znělo to skoro uštěpačně, i když se tvářila zachmuřeně.

„Proč jsi to neřekl dřív, lampáříku?“ zavrčela Threnody.

„Protože jsem o tom až doteď moc nepřemýšlel,“ vzdychl Rosamunda.

„Musím o tom všem napsat matce!“

„Copak ta zmůže,“ řekla Evropa, „když na trůně té nedobytné pevnosti sedí vrchní úředník a jediným důkazem jsou jakési domněnky Jednoho malého lampáře ze sirotčince.“

Threnody se taktak ovládla. ,,Matka je skvělá a udělá mnohem víc nez ostatní, aby zbavila Císařství zrádce!“

„Ale co když se mýlím?“

„Pokud se mýlíš, ustane šeptanda, podezření se rozplynou a každý se bude věnovat jiným problémům,“ řekla Evropa rázně. „Ale momentálně vše nasvědčuje tomu, že se tu dějí závažné, ohavné věci, človíčku. Gudžini se poflakují po Železné baště, maršálova družina byla předvolána do Konsidýnu a nováčci odesláni daleko na východ: něco v tvém okolí je opravdu hluboce v nepořádku. Měj oči otevřené, Rosamundo. Zapletl ses do nebezpečné hry, pokud se ukáže, že je všechno pravda. To, že tě posílají na Červovitou výspu, nemusí být jen z nedostatku zdravého rozumu.“ Naklonila se a položila mu ruku na rameno. „Stejně ses měl stát mým faktótem,“ řekla trpce.

Rosamunda nemohl než s ní souhlasit. Žádné místo mu teď nepřipadalo bezpečnější než to po jejím boku. Všiml si, že se na něj Threnody závistivě mračí.

Evropa zavolala lokaje a poptala se na volný pokoj. V hostinci už nebylo místo. „Můžeš přespat v mém apartmá, jestli chceš,

Rosamundo. Jedna postel je tam ještě volná," navrhla fulgarka. „Nebo se můžeš přidat ke své kamarádce a nocovat v králíkárně."

Takzvaná „králíkárna" byla u každého hostince – malé, těsné kamrlíky, nepohodlné, ale levné ubytování. Rosamunda nevěděl, co má dělat, připadal si jako mezi dvěma mlýnskými kameny. Nakonec se rozhodl, že se připojí k Threnody, neboť si uvědomil, že i ona jej dobrovolně následovala a držela při něm, a proto by měl udělat totéž a spát v jednom z kamrlíků. Lampářka byla očividně potěšená jeho volbou, tvářila se, jako by právě dosáhla nějakého velkého morálního vítězství.

Evropa jen záhadně popotáhla nosem, zaplatila útratu a popřála jim dobrou noc. „Musím si jít odpočinout. Dívka musí dostatečně spát, aby si udržela krásu." Poté odešla, ale k jejich překvapení se za chvilku objevila na opačném konci salonu a o něčem tiše hovořila s rohatou kaladýnkou.

Když to Threnody spatřila, podivila se: „Proč mluví zrovna s ní?" Nejspíš jí říká o tom, jak podezříváme Násosku." Rosamunda začal trochu doufat. Threnody odvedla jeho pozornost od Evropy, takže ji neviděl odejít, ale když se znovu podíval dolů, byla Evropa už pryč, zmizela v nějaké jiné části hostince a zabývala se kdovíčím záhadným, co fulgarky večer dělají.

Když Evropa odešla, Threnody se k němu naklonila blíž a řekla: „Skutečně mě zklamala. Je hloupá a obyčejná a vůbec ne tak statečná. A já se jí chtěla podobat!"

Rosamunda byl zmatený a nechtěl se hádat, a tak si jí nevšímal a civěl do salonu, který se pomalu vyklidňoval.

„Nechceš se snad doopravdy stát jejím faktótem?" nedala mu pokoj Threnody a zase to vyznělo závistivě. „Být v její přítomnosti, to je jako cucat citron namočený do žíravé soli!"

Ne, Threnody, tak si člověk připadá s tebou! Ale nevyslovil tu trpkou myšlenku nahlas, řekl jen: „Přísahal jsem, že budu sloužit císaři, Threnody. Přijal jsem jeho milion. Takže nejsem volný a nemůžu dělat faktótum – ani Evropě, ani tobě, ani samotné Didó, kdyby ještě žila!"

Threnody byla očividně spokojená, zvedla se a šla se poohlédnout po nějakém místě, kde by si mohla připravit své plaudamentum.

Rosamunda zůstal sám a samotného jej také uvedli do jeho kamrlíku.

SQUARMIS

MRZKÝ KONEC SILNICE

krysovka kožešinová peněženka, která má zvláštní vzhled, protože je ušitá z celé kůže malého hlodavce, srst je oholena, nahoře se stahuje šňůrkou a kůže z jedné končetiny je použita jako poutko, jímž lze váček připevnit k opasku. Ve skutečnosti trochu vypadá jako vykrmená krysa, ale při cestování je módní a praktickou schránkou na drobné mince.

Nastal nový den a Evropa, s ještě černými zuby od ranní dávky plaudamenta, se setkala s oběma mladými lampáři ve stáji, kde se připravovali k odjezdu s ranní poštou. Vypadali poněkud zdrchaně a byli cítit zatuchlinou.

„Jak se vám spalo v králíkárně?“ zeptala se jich trochu kysele.

„Asi jako v šuplíku nočního stolku.“ Rosamunda zívl. „Nechápu, jak tam může nějaký starší člověk zamhouřit oko.“

Evropa jen přikývla. To byla její dávka účasti. „Požádali mě o pomoc nějací zámožní lidé z Pustých Pavlačí,“ oznámila nevyspalé dvojici. „Trápí je tam nějaký gudžin. Máme tudíž společnou cestu, človíčku.“ Evropa se na Rosamundu pichlavě podívala. „Počkáte na mě, než vyplním nějaké papíry se svým smluvním knávem, a pak pojedeme spolu.“

Rosamunda bez váhání souhlasil.

Threnody se tvářila, jako by fulgarka nic neřekla, a promluvila až po jejím odchodu. „Takže budeme dělat všechno, co nám poručí!?“

„Hmmm,“ odpověděl Rosamunda a protahoval se, protože ho po nepohodlném spaní bolelo celé tělo. Na Červovité výspě je nečekali, bylo tedy jedno, jestli se o hodinu či dvě zpozdí.

Čekali v knavérii. Threnody psala dopis matce a Rosamunda taky napsal dva dopisy, jeden Sebastipolovi a druhý doktoru Crispusovi. Oběma se opatrně volenými slovy svěřil se svým

podezřením, že reverman ve sklepení pevnosti byl dílem Násosky. Stálo za to riskovat, že se dopis dostane do slídivých rukou, hlavně když se někdo, kdo může v té věci nějak zasáhnout, všechno dozví.

Threnody na sebe během čekání našplíchala nějaký květinový parfém a silně konkurovala slaně sladké vůni typické pro Evropu. Kde ten parfém vzala, to Rosamunda nevěděl, ale čekárna knavérie se naplnila jeho vůní.

Než Evropa vyřídila v knavérii vše kolem smlouvy, uplynula dost dlouhá doba. Jako důkaz přinesla svůj vak, vyplatili jí honorář a punktograf jí vytetoval na předloktí další malý křížek krví zabité příšery. Zase bylo méně o jednoho paskřivce, který by otravoval lidi. Nakonec tedy odjížděli až třetím poštovním dostavníkem.

„Tenhle má šest koní," prohlásila Threnody optimisticky, „to tam budeme brzy."

Nechali dopisy v knavérii a dost štědře úředníkům zaplatili, aby psaní důkladně zapečetili. Vyrazili na cestu pod nízkou šedou oblohou a za veselého štěbetání straky, která nedbala o počasí ani o roční dobu. Kočár byl špatně vypérovaný a nadělal tolik hluku, že kdyby spolu chtěli hovořit, museli by křičet z plných plic. Rosamundovi to docela vyhovovalo, protože mezi fulgarkou a witkou panovalo mrazivé, provoněné napětí.

Nepohodlně předrkotali po Ponurém mostě přes Drsnou a odklonili se od vodního toku. Červovitá cesta teď přetínala kopec a údolí a z nejvyššího vrcholku se mu naskytl skvělý výhled na okolní krajinu. Zeleň nad nížinou měla našedlý odstín, stromy byly roztroušené a pokroucené, rostly ve stínu obrovských žulových skalisek posetých skvrnami lišejníku a ošlehaných staletými větry. Krajina se vlastně výrazně měnila už kousek směrem na východ od řeky Drsné. Čišela z ní osamělost a čím jeli dále, tím si tenhle rys Rosamunda více uvědomoval – nepřítomnost lidí, ale i nepřítomnost příšer. Pusté a nespoutané končiny se nehodily ani jedněm, ani druhým.

Minuli stanici Drsnou a napojili koně v bytelné pevnůstce Myrtička. Tamější lampáři se tvářili zavile a na předčasný příjezd mladých téměř nereagovali.

Do Kompostoru dorazili navečer. Městečko bylo větší než Hinkerské Hradiště a stálo na širokém kopci. Jeho výplňové zdi se svažovaly do mlhavého údolí. Na první pohled bylo znát, že tu nechybějí peníze: dlouhé a široké ulice byly lemovány vzrostlými javory a několikaposchoďovými zámečky, prostorné parky se zelenaly a byly upravené, což výrazně kontrastovalo s okolní šedivou a pustou krajinou.

„Dnes večer přenocujeme někde mimo silnici," prohlásila Evropa, když je po zuby ozbrojená stráž brány vpustila do města. Nasměrovala kočího k hostinci jménem U Rozviklané židle. Zvenčí vypadal skromně a prostě, ale uvnitř vše svědčilo o vysoké úrovni. Threnody přesto neskrývala nespokojenost. Celou cestu od Mrštné Kočky až sem seděla zaraženě, nakloněná dopředu, aby zmírnila nárazy kočáru. Teď vypadala hrozně unaveně a podrážděně, a když je zamračená pokojská vedla do pokojů, vlekla se pozadu za nimi.

Úspěšně se ubytovali, uložili zavazadla, připravili postele, v krbu hořel oheň, přinesli jim jídlo a v kuchyni se připravoval Evropin sirup. Threnody beze slova vyšla se svými potřebami na odvar z pokoje a práskla za sebou dveřmi.

„Nevím, co ji trápí," řekl Rosamunda ve snaze omluvit její chování.

„To jsou jen noční bolesti, človíčku."

„Noční bolesti?"

„Ano." Evropa seděla v kožené lenošce u krbu. „Všichni lahzaři je musí přetrpět a witové jsou na tom ještě hůř než fulgaři. Je to daň za ty neobvyklé vnitřní orgány – cena za naši moc, dalo by se říct. Nepochybuju o tom, že si někdo myslí, že nám to patří."

Threnody se zanedlouho vrátila s uvařeným plaudamentem, pořád ve špatné náladě. Předupala kolem nich zamračená jako čert a zmizela v přilehlém pokoji, kde pokojská připravovala postele. Ozval se křik a pokojská odtamtud vyběhla ještě zamračenější a se slzami na krajíčku.

„Už nic nepotřebujeme, má milá," sdělila jí Evropa, podala jí celý jeden sou a obličej pokojské se rychle rozjasnil. „Můžete jít."

Rosamunda poslouchal, jak Threnody dupe a rámusí ve vedlejším pokoji, a zeptal se: „Slečno Evropo? Jak můžeme udělat přítrž tomu, co provádí Násoska a vrchní úředník?“

„Už jsem na to upozornila Safinu, tu z Kočky, a tys napsal ty dopisy.“ Evropa se na něj zadívala, v oříškových očích soustředěný, zamyšlený výraz. „Jinak toho už moc udělat nemůžeme a i to, co víme, nestačí. Myslím, že zjistíš, jak je těžké Násosku nebo vrchního úředníka vážně obvinit. Pokud dokázali provozovat svoje nekalé rejdy lampářům přímo pod nosem, tak si můžeš být jist, že mají všechno pevně v rukou a dovedou snadno zahladit všechny stopy, které by k nim mohly vést.“

„Ale já bojoval s jejich revermanem!“ nedal se Rosamunda jen tak odbýt. „Viděl jsem tu staženou kůži! Dokonce tam byl i ten řeznický vůz a smrděl prasečím sádlem, jaké používal Perlík k zamaskování tajného nákladu. Proto Paroháč zaútočil!“

„V téhle chvíli by to bylo tvrzení proti tvrzení,“ namítla Evropa klidně.

„Ale máme Sebastipola! Nikdo nepochybuje o tom, co řekne lžičtenář!“

Fulgarka se zhluboka nadechla. „A já vím jistě, že oni by měli svého vlastního lžičtenáře. Použij jednoho lžičtenáře ke zrušení toho, co tvrdí druhý – to je císařská politika.“

„Kdo s nimi tedy může zatočit?“ zoufal si Rosamunda a představil si posměšně se šklebící obličej Laudibuse Hromady.

„No určitě to nebudeš ty, človíčku – když jsi skončil na jejich výslovný rozkaz tady, že?“

Rosamunda svěsil hlavu. „Ne.“

„A když je ted pánem na Železné baště Wimpr,“ pokračovala Evropa důrazně, „nevím, kdo by jim ty jejich pikle mohl rychle zarazit.“

„Vy byste to mohla udělat, slečno Evropo.“

Evropa se rozesmála křečovitým, jízlivým smíchem. „Ale človíčku!“ vzdychla. „Zachraňovat říše před jejich vlastní zkažeností, to není moje parketa. Budeš muset prostě věřit, že všechny špatné věci nakonec samy skončí.“

„Ale kdo řekne, co je špatné?“ vyhrkl Rosamunda.

„Teď už dost," utnula ho najednou netrpělivě fulgarka. „Začínáš na unaveného pocestného moc filozofovat."

Rosamunda omluvně sklopil hlavu.

„S nikým o tom nemluv, rozumíš?" řekla mu ostře. „Nikdo ti nebude věřit a takové řeči nebo neopatrné obvinění lehce doletí k nepovolaným uším."

„Ano, slečno Evropo." Rosamunda se odebral do své pohodlné postele. Nakonec usnul. Poslední, co zahlédl pootevřenými dveřmi, byla nehybně sedící fulgarka pohroužená do nevyzpytatelného přemýšlení před dohasínajícími uhlíky v krbu.

Následujícího rána svět tonul v mlze. Kočí jel opatrně, a když opustili Kompostor, šinuli se vpřed velice pomalu. Threnody se od večera trochu uklidnila, podřimovala nebo vyhlížela okénkem ven a nemluvila.

Z okénka byla vidět jen neproniknutelná šeď. Když pomalu přejeli kopec, nechali za sebou i ten nepříjemný příkrov. Rosamundovi se naskytl pohled, jaký by si až dosud nedokázal ani představit: všude kolem něj se rozlévalo načechrané jezero mraků, jímž probleskovalo zlatobílé světlo, vysílající na okraji šípy paprsků a připomínající oceán dotýkající se písečného pobřeží. Ostatní vrcholky kopců se nořily ze strnulé hladiny mlžného moře jako tmavé ostrůvky. Na jednom, asi míli vzdáleném, Rosamunda zaznamenal jakýsi pohyb. Podíval se pozorněji a spatřil něco velkého, s dlouhými údy. Poskakovalo to v jasném chladném svítání a působilo to dojmem, že to huláká na jasnící se obzor. Muselo to být velmi vysoké, když to uviděl z takové dálky, ale když na to chtěl své spolucestující upozornit, kočár vjel do šera, které to neklidné cosi zastřelo.

„Běžná věc," odpověděla Evropa na jeho překotný, hlasitý popis. „Tohle je pořád opravdové příkopové území, ať si mapy tvrdí, co chtějí. Příšery zde mají naprostou volnost a zastaví je jedině hradby a ostražitost – a já," dodala a vesele mrkla.

Hustá mlha je během dopoledne neopustila, jen tu a tam se trochu zvedla a vytvořila zasmušilý příkrov, z něhož drobně mžilo. V jejím oparu se tyčil Wight. Stál v místě, kde se na hlavní silnici napojovaly dvě postranní. Opevněné město zbohatlo na poplatcích,

které se vybíraly od kolon vozů s obilím přijíždějících sem na jih z Morousovska a od bohatých obchodních karavan směřujících na sever. Rosamunda si prohlížel jeho ulice a viděl, že mají vojenský ráz. Na veřejných náměstích stály pozorovatelny, na kraji parku kasárna a vojáci si zabrali trávníky pro svá cvičení. Ale zároveň se tam procházely ženy se slunečníky a v šatech připomínajících stan a zastavovaly se v rozhovoru s muži oblečenými do jemného hedvábí. Popíjeli společně kořeněné, vonné nápoje ve vybraných podnicích a pak odjížděli domů v pozlacených kočárech s koženou střechou tažených mezky.

Evropa trvala na tom, že musí změnit povoz i spřežení, a zavedla je do malého obchůdku, kterému se říkalo tržnice nebo kvelb. Byla tam změť zboží všeho druhu a Rosamundovi pěknou chvilku trvalo, než se zorientoval a rozhodl se, co si koupí. Peněženku měl ještě pěkně naditou, protože dosud neměl kde co utratit. Nejdříve zakoupil pěkný černý třírohák lemovaný saténem. Neposedně se mu kymácel na ovázané hlavě a odmítal sedět rovně. To ho dopálilo a sundal si obvaz, aby si mohl klobouk nasadit pořádně.

„Nevím, jak to tvoje zranění vypadalo," prohlásila Threnody s pohledem na jeho hlavu, „ale není tu po něm ani stopy."

Rosamunda si dále koupil čtvrtku bochníku své někdejší pochoutky – tvrdého baleného sýra, malou skleničku meruňkové zavařeniny, sušené ovoce, půlku cepu salámu a boschenberský chleba. Ten byl takový, jak si jej pamatoval: vypečený do zlatova, měkký a s příchutí zázvoru. Verlína takové bochníčky pekla každý hauzdag a bylo jich tolik, aby se na každého dostalo. Odnesl si kilový bochník ve velkém hnědém sáčku a rozdělil se o něj s pobaveně se tvářící Evropou, s Threnody – která prohlásila, že jí takový chléb nechutná a sotva se svého kousku dotkla – a nabídl dokonce zadumanému kočímu a jeho pomocníkovi.

Opustili město v jiném dostavníku. Byl to vůz už spíše určený k přepravě cestujících a ne pošty, měl lepší pérování a okénka s tepanými mřížemi. Vzadu jel takzvaný zadák, dále tu byl voják ozbrojený puškou na ohnivou sůl, který seděl vedle poslíčka. Šlo o

vůz určený k cestování ohroženými oblastmi. Na silnici nenadělal tolik rámusu.

Na této straně před opevněným městem také začínali potkávat dráteníky, prodavače medikamentů a jedolentů a prodejce obnošených neprůstřelných oděvů; ty, kdo se odvážili podniknout nebezpečnou cestu v naději, že lidé žijící na odříznutém místě budou ochotně nakupovat jejich druhořadé zboží. Tihle lidé se většinou z výdělku dlouho neradovali a jen čiré zoufalství je mohlo dohnat k takové práci. Rosamunda si najednou uvědomil, jaké má proti těmto ošumělým ubožákům výhody.

Když se blížili k Jasanovému baráku a už zdálky na ně v padajícím soumraku vesele zamrkala rozsvícená okna a lucerny, kočár zpomalil tempo a na kočím bylo znát, že tu míní přenocovat.

„Vůbec netoužím strávit noc v nějaké ratejně, jako jsou ty vaše noclehárny," prohlásila Evropa nevrle. Stáhla okénko a okázale zachrastila na kočího svou peněženkou. Křikla: „Jeďte dál! Zavezte nás k Pyšné hlavě. Dobře vám za ten strach zaplatím, když to zvládnete!"

Posádka na kozlíku o něčem vzrušeně debatovala a došla k rychlému závěru.

Kočár jel dál a zrychlil.

I přes hlasité rachocení kol teď Rosamunda slyšel časté ržání koní. Dobře věděli, jak je tma nepřátelská, a i když měli vyztužené čabraky, představovali chutný pamlsek pro příšery plížící se nocí.

Asi hodinu po západu slunce, kdy už na obloze stál ubývající měsíc, ukázala Evropa mříží v okénku na hranatou, udržovanou budovu s okrouhlou střechou, která stála na severní straně hned u silnice, naproti jedné z lamp. U jejích vrat také svítily lucerny a jasně ozařovaly prostor před silnou zdí, kterou byla budova obehnána. Mezi lucernami visel vývěsní štít s obrysem pyšně zvednuté hlavy a pod ní stálo velkými bílými písmeny: *U Pyšné hlavy.*

Další hostinec.

Vjeli na úzký dvůr jako do hřejivé náruče, když se za nimi zavřela pevná vrata a všechny noční strachy zůstaly venku.

Následujícího rána posádka dostavníků, jejíž krysovky byly naditější než předešlého dne díky Evropině štědrému příspěvku, odmítla dopravit své tři pasažéry až do Frugelu. Noční trysk k Pyšné hlavě byl jedna věc, ale cval místem plným nebezpečí pokládali za „kakraholtsky bláznívej nápad“, jak se o tom vyjádřil ozbrojený strážný. „Ani za pytel zlaťáků nás do těch končin nedostanete.“

Evropa neměla v úmyslu se s nimi dohadovat, tak je propustila se slovy: „Nevadí, počkáme na další poštovní dostavník tím směrem.“

Posádky poštovních dostavníků bývaly ochotnější než ty, které jezdily s běžnými kočáry.

Během čekání Evropa a Threnody popíjely nejlepší klaret, který Pyšná hlava nabízela, a Rosamunda civěl z okna obráceného na východ. Byl to bezútěšný pohled. Před ním se rozprostírala vyprahlá pláň posetá chomáči tmavé vegetace. Hlavní silnice Jeho císařské Výsosti, Conduit Vermis, vedla jako kotevní lano dál a dál rovinou směrem na východ a pak se mírně stáčela na jih. Na mapě byl tento její úsek označen jako Příčesek. V dálce, asi tři míle od místa, kde seděli, viděl maličkou krabičku u cesty – barák Patrishalt. Člověk tady cítil neustálou opuštěnost – lehký garam, který kolísal mezi hrozbou a uvítáním. Cítil to i přes sklo, nepříjemně jej to zneklidňovalo.

Nečekali dlouho. První poštovní dostavník vjel na maličký dvůr s halasným vřeštěním trubky. Nepřivážel žádné pasažéry a s radostí by nějaké přijal. Dvorem se prohánět vítr z jižních nížin se svou naříkavou, smutnou písničkou. Přinášel s sebou slabý pach hniloby. Obhlédli zavazadla, zda jsou všechna v pořádku, Rosamunda nastoupil do kočáru a v mžiku byli pryč. Tady byla nejlepší obranou cestujících rychlost.

Červovitá cesta se vinula dolů po úbočí vrchů, držela se mělkého vyschlého koryta nějakého potoka. Dostavník cestou z kopce nabíral rychlost. Přejel Ztracený kámen, starý cihlový most přes strouhu hustě zarostlou bahenními duby a zakrslými borovicemi. Měl sedm velkých oblouků a silnice dál pokračovala po kamenném náspu, který se táhl asi míli až do Frugelu. Velká pláň kolem byla zarostlá souvislou vrstvou slámově žlutého, ostnatého strniště. V

úzkých prohlubních se uchytily pokroucené zakrslé stromy s šedými kmeny, drsnými a rozpraskanými. Krajina byla prodchnuta všudypřítomným garamem, nikoli nepřátelským, ale rozhodně ne přátelským.

Cestovatelům se ve voze srážel dech v páru. Threnody se třásla mračila se na mrazivou oblohu přes mříž okénka a ještě víc se zachumlala do kožešin.

Evropu nic nevyvádělo z míry, byla také zabalena do dlouhého kožešinového plédu, vlasy měla spletené do dlouhého copu a s královskou vyrovnaností pozorovala všechno přes růžové brýle s čočkami z křemene. Nic ji nepřekvapilo a Rosamunda jí za to byl velice vděčný. I když jej truchlivý garam svíral ledovou rukou, cítil, že s Brandenskou Růží po boku se dá všechno překonat.

„Páni, to je ale ponurý kraj," řekla a podívala se na své dva společníky. „Že?"

Rosamunda přikývl.

Zachumlaná Threnody jen zvedla obočí a sotva znatelně pokrčila rameny.

„A ponurá společnost…" Evropa taky zvedla obočí.

Rosamunda na své straně silnice objevil nízké, hluboko do země usazené pevnůstky, kterých si poprvé všiml mezi Mírumilovem a Hinkerským Hradištěm. Tady už byly u každé třetí lampy a vypadaly jako nějaké do země propadlé opevnění. *Ale k čemu slouží?,* dumal.

Patrishalt se podobal všem ostatním pevnůstkám, které už měli za sebou. Stál na spojnici se severovýchodně běžící cestou jménem Spěšná. Patrishalt se nevyznačoval ničím, co by z něj činilo lákavou zastávku k odpočinku. Pošťáci předali skrovnou hromádku zásilek a pokračovali v cestě.

Vzhled krajiny se příliš neměnil, a když za dvě hodiny dojeli do Mrzáčku, všichni tři cestující podřimovali. Vyměnili unavené spřežení za odpočaté očabrakované koně a znovu vyrazili. Rosamunda se pustil do pochoutek, které si nakoupil ve Wightu. Threnody začtená do románu se netajila znechucením, když viděla, jak si ukousl kus salámu a zajedl to lžičkou meruňkové zavařeniny, která žbluňkala v kameninové sklenici.

Ssss-BUM! Rána z muškety jej vytrhla z příjemného hodování. Do rachotu kol se ozvala krátká série výstřelů, nastala pauza a pak zase *Ssss-BUM!*

„Co se děje?“ vykřikl Rosamunda, po druhém výstřelu celý přikrčený. Kolem jeho okénka proletěl obláček kouře z muškety a zmizel vzadu.

„Myslím, že odhánějí nějakou potulující se příšeru,“ řekla Evropa klidně.

Threnody si přesedla na stejnou stranu kočáru a také propátrávala ubíhající krajinu, zklamaná, že jí mříž v okénku brání ve výhledu. „Nevidím, na co střílejí,“ stěžovala si a nakláněla se přes Rosamundu. „Měli by ho trefit, toho drzého bubáka,“ sykla.

„Pro dobro té příšery doufejme, že ji trefí,“ pohlédla Evropa rychle přes mříž. „Bude pro ni příjemnější dostat kulku do těla než padnout do mých rukou.“

Žádné další výstřely se již neozvaly, žádná příšera na ně nezaútočila. Kočár jel po rovné silnici svižným tempem a brzy uviděli, že se proti bledé východní obloze tyčí hranaté věže nějaké osady s tečkami světel, která byla z té roviny dobře vidět. Nastával večer, před sebou měli město Pusté Pavlače.

Když přijeli blíž, Rosamunda viděl, že každá stavba má čtyři nebo pět pater. Stály blízko sebe, nebyla tam žádná městská brána ani zeď, která by domy chránila. *Jak je to možné?!* Teprve když vjeli do města a proplétali se mezi těmi věžemi, všiml si, že žádná budova nemá v přízemí dveře do nebezpečného světa. Vyšší patra byla přístupná jen po železných žebřících, které se daly zatáhnout, a jednotlivé budovy byly propojeny krytými spojovacími můstky – pavlačemi –, které překlenovaly krátkou vzdálenost mezi stavbami. Pavlače byly podepřené pevnými krakorci.

Červovitá silnice z udusané hlíny vedla přímo středem města a dostali se po ní k hostinci jménem U Píky a fodikaru, které byly zkřížené na vývěsním štítu. Na protější straně stála velká podlouhlá pevnost, měla čtyři podlaží a jako všechny ostatní zdejší budovy mírně zešikmenou střechu pokrytou červenými taškami. Byla to Pustá síň, bašta lampářů a jediná stavba obehnaná zdí, která chránila dvůr pro kočáry a strmé schodiště ke dveřím ve třetím podlaží.

Trubky poštovního dostavníku zaječely, brána – stejně silná a vysoká jako bronzová vrata Železné bašty – se otevřela a kočár pomalu vrachotil na malý plácek, jasně ozářený pomalu hořícími pochodněmi upevněnými na stožárech. Přivítalo je družstvo plně vyzbrojených habardiérů a skromně vykonalo všechny úkony nádvorníků: pomohli posádce zastavit a uklidnit spřežení, sundali zavazadla. Postilion otevřel dvířka kočáru a sklopil schůdek, pomohl dámám vystoupit. Habardiéři byli překvapeni, když uviděli kalendářku v lampářské výstroji, a naprosto je ohromil nebezpečný půvab fulgarské šlechtičny. Evropa sehrála svou roli s nacvičenou lehkostí, s dokonalou vznešeností předstírala, že jejich úžas nezaznamenala.Threnody je vzala na vědomí s typicky pozvednutou bradou. Rosamunda jen pomohl přenést zavazadla.

Vedli je po schodech ke dveřím ze solidního černého železa, postilion je následoval s pošťáckou brašnou. Za dveřmi byl předpokoj s otvory ve střeše a stěně. Vedoucí habardiérů vesele zahalekal „haló!“ a otevřely se druhé černé dveře na protější straně. Evropa, Rosamunda a Threnody byli vpuštěni do strážnice spoře zařízené strohým psacím stolem, velkými hodinami a dalšími dveřmi, jedněmi po pravé a druhými po levé straně.

Přivítal je mladík v krátké napudrované paruce, který stál za stolem. Měl na sobě sněhobílé návleky přes rukávy, což byl znak zastupujícího lampáře. Tvářil se na novopečené a nově příchozí lampáře stejně překvapeně jako všichni ostatní velitelé v předchozích stanovištích. Trochu se zakoktal pod Evropiným zkoumavým pohledem a pozdravil je celý ztuhlý. Procházel těch několik málo doručených zásilek a při tom je informoval, že velitel pevnosti a kapitán odjeli do Haltmiry na naléhavou schůzku s hlavním dozorčím. „Tak co, mladí lampáři. Přišli jste posílit naše řady?“

„Ne, pane, posílají nás na Červovitou výspu,“ vysvětlil Rosamunda.

„Na Červovitou výspu, říkáte?“ Lampář se tvářil trochu zklamaně. „No, potřebují vás tam víc než my, řekl bych, i když nás taky ubývá. Můžete tam dojít zítra s ranní hlídkou. Odpoledne tam pojede náš sluha s vozem, může vám tam vzít zavazadla.“

„Pojedu tam zajutra," oznámil sluha, kterého lampář zavolal, se silným morousovským přízvukem. Jmenoval se Squarmis. Byl to seschlý umaštěný stařík s několika vrstvami levného neprůstřelného oblečení, na hlavě měl liripipium s krátkou špičkou.

Bylo na něm něco neurčitě divného, blíže nedefinovatelného a zneklidňujícího. Rosamunda na okamžik ztuhl hrůzou, protože by byl přísahal, že z toho muže ucítil prchavý závan prasečího sádla. Když si myslel, že ho nikdo nevidí, začichal důkladněji, ale to už ucítil jen zápach stařík ova nemytého těla a nějakého silného nápoje.

Squarmis se na ně mazaně podíval. „Převezení vašich věcí bude koštovat jeden a šest."

I Rosamunda by tuhle cenu, jeden sequin a šest guisů, pokládal za pěknou zlodějnu, protože šlo jen o krátký kousek cesty. Bylo to víc, nez dostával mladý lampář za měsíční službu.

„To snad žertujete," řekla Threnody nevěřícně. „Jak můžete takhle okrádat domácí lidi?"

„Všichni to máme těžký, slečinko," řekl Squarmis s přemrštěným úsměvem a jeho prsty chtivě chňapaly po penězích. „Chcete, abych vám vaše balíčky bezpečně převezl přes tento nebezpečný úsek, nebo ne?" Ten člověk byl tak nestoudně chamtivý, že ho nezarazila ani Evropina přítomnost.

„Tohle je váš nejlepší sluha, pane zástupce?" zeptala se fulgarka mladíka, jako by tam staroch nebyl.

Mladík se trochu začervenal a mírně se uklonil. „Omlouvám se, madam, tenhle lotr je vše, co vám můžeme nabídnout. Kancelář vrchního úředníka mu udělila výhradní pověření tady pracovat, takže nemáme na vybranou."

„No, pochopitelně."

Než se stařík odplížil, zástupce mu podal zásilku zabalenou v červené kůži, nějaký úřední dokument, který obvykle posílal pouze maršál – v tomto případě náhradní maršál Pódius Wimpr. „Toto vám přišlo," řekl mladík.

Co po něm Pódius takhle daleko chce?

Squarmis vzal zásilku do špinavých prstů. „To budou rozkazy pro mě od vašich nadřízených." Úkosem se na ně potměšile podíval a odešel postranními dveřmi, jimž předtím vstoupil.

Červenající se lampář se jim znovu omluvil a pak se obrátil na Rosamundu a Threnody: „Chtěli byste se seznámit s novými kamarády?“

„Myslím, že bude lepší, když si budeme moct odpočinout ve vašem hostinci,“ zasáhla Evropa rychle. „Kamarádíčkování může počkat.“

„Aha – máte pravdu, madam.“ Pokynul jim, aby šli za ním.

Vyvedl je dveřmi na chodbu a pak na vysokou pavlač spojující barák s hostincem. I když měla střechu, boční strany byly otevřené větrům, které přinášely strašidelné, nelidské vytí z plání. Někde uvnitř bašty se ozval tlumený štěkot psů a bylo slyšet, jak je psovodi okřikují. Lampář, který je vedl, si toho podle všeho vůbec nevšímal.

Majitelka hostince U Píky a fodikaru, hostinská Inchabald, je všechny přivítala jako staré známé. „Ale vítejte, moji milí! Pojďte ochutnat moje speciality!“

„Její kuchyně je tak ubohá, jako je její přivítání srdečné,“ zabručela Threnody nad talířem, když přinesli jídlo.

„Slečno Evropo, a co ten reverman, kterého máte zneškodnit?“ zeptal se Rosamunda.

Fulgarka se napila piva a ovládla své znechucení. „Existují lidé, kteří se odvažují skutečně žít v otevřené pustině,“ řekla, „a právě na jedno takové místo mám jet. Nějací bezradní ekeři, kteří zřejmě mají víc peněz než rozumu, mají ve sklepě revermana. Mým zprostředkovatelem je zdejší člověk, který se jmenuje Dimbleby: zítra ho musím vyhledat. To je všechno, co zatím vím.“

„A kde se tu vzal?“

„Ten reverman? Těžko říct,“ vzdychla Evropa. „Možná utekl z nějaké klece v dolech na severu.“

„Možná je to jeden z těch Násoskových,“ dodala Threnody.

„Mohl utéct ze ztečové arény,“ přidal se Rosamunda. „Tady třeba taky nějaká bude.“

„Je to možné.“ Fulgarka začala být trochu podrážděná. „Na odlehlém venkově je možné všechno.“

„Pomůže vám někdo?“ Přidat se k ní v lovu na revermana, to by byla práce pro faktótum, kterou by Rosamunda šťastně přijal.

Evropa odfrkla a obhlédla lokál s hrstkou ošlehaných zákazníků. „Ráno se pokusím mezi těmito drsňáky sehnat někoho, kdo by ho vyčíhal. Nebýt toho, žes složil přísahu lampářské službě, vzala bych tě s sebou taky.“

„Proč tak stojíte o to, aby byl Rosamunda vaším faktótem?“ zeptala se Threnody.

Fulgarka se na ni podívala, jako by ji viděla poprvé. „Moje milá, nepovažujte to, že vás toleruji, mylně za to, že vás akceptuji.“

Threnody otevřela pusu, pak ji zase zavřela, ale nevyšel z ní žádný zvuk. Podívala se na Rosamundu, sklopila zrak a na okamžik vypadala ponížená až do morku kostí. Pak se s obdivuhodnou silou vzpamatovala, hrdě zvedla hlavu a dojedla zbytek nechutného jídla.

Nastalo dlouhé, nepříjemné ticho.

Evropa snědla trochu víc, pak oba mladé lampáře opustila a šla si domluvit nocleh a ubytování na neurčitě dlouhou dobu. Threnody sáhla po knize a četla si, jako by tam Rosamunda ani nebyl. Aby si zkrátil čas, udělal si pořádek v salumantiku, přerovnal lahvičky a sklenice, jedolenty v tenkých sáčcích a ampulkách ke snadnému použití, zatím uložené v měkce vystlaných krabičkách nebo v ochranných obalech.

Evropa se vrátila, když zařídila vše potřebné. „Jsem ráda, že tě nacházím v habilistickém rozpoložení,“ řekla. „Co bys řekl tomu, kdybys mi pomohl uvařit můj sirup, človíčku – abys nevyšel ze cviku?“

„Mohl bych ti, Threnody, taky trochu uvařit, když už to budu dělat.“

„Ne!“ řekla ledově. „Přestaň mě o to žádat.“

Rosamundu píchlo u srdce. Vzal Evropin lakovaný kufřík s potřebami na sirup – moc dobře si pamatoval, jaký z něj vždycky měl tísnivý pocit – a nechal se zavést do malé kuchyně. Evropa odešla obstarat svoje zavazadla a Rosamunda vařil. Hostinská Inchabald vedle něj nervózně postávala, aby se ubezpečila, že jí nezašpiní čisté sporáky.

Rosamunda zjistil, že má postup přípravy ještě v živé paměti a jeptiščin cukr ho stále naplňoval chorobným strachem. Malá místnost se naplnila podivným pachem sirupu.

„Dobře jsi to uvařil, človíčku," řekla Evropa tiše. Objevila se, jako by ji přilákala ta vůně. Pohodila hlavou a zase tím způsobem nehodícím se pro dámu vyprázdnila kotlík. „No, dobrou noc, Rosamundo," pokračovala a Rosamunda se snažil nedívat se na její umazanou pusu. „Zítra mě čeká vážný úkol a ty budeš na cestě do svého osamělého působiště. Budu nablízku, kdybys mě potřeboval. Dobře si pamatuj, před čím jsem tě varovala v Kompostoru." Ztišila hlas do šepotu. „To, co víš, si nechej pro sebe. Nikomu by neprospělo, kdyby se o tom žvanilo – a nenech se zmrzačit nebo zabít." Podívala se na něj, až si mladý lampář připadal jako červ na háčku.

„Sbohem, slečno Evropo," zašeptal Rosamunda. Měl pocit, že jí to říká pořád.

Fulgarka už beze slova vzala kufřík na sirup a odešla. Nechala Rosamundu, aby přešel přes pavlač do Pusté síně a Threnody tam bez povšimnutí zanechal.

Ta ho v půli pavlače dohonila. „Co, žádná Bramborská Růže? Jakpak to teď bez ní vydržíš?" řekla kousavě. „Jak můžeš snést tu její aroganci, to teda nechápu." Pohoršeně zafrkala. „Teď už vím, proč ji moje matka nemá ráda."

„Řekl bych, že když se tvojí matce nelíbí, bude to Evropě v tvých ocích jen ku prospěchu," rýpl si Rosamunda.

Vrhla na něj zničující pohled. „Jdu si uvařit svůj vlastní sirup, jak by to měla dělat každá dobrá lahzarka. Měl by ses jít podívat, jak se má správně vařit."

Rosamunda zdvořile odmítl.

„Nechám tě tedy snít při měsíčku o lady Evropě!"

Bezradný a unavený Rosamunda už na to nic neodpověděl.

Laskavý zástupce jej v Pusté síni zavedl do dlouhé otevřené místnosti s lavicemi a stoly na jedné straně a dvojitou řadou kavalců na druhé, pod vysokým stropem s odkrytými trámy. Výrazný, vlhký pach mužů, kteří se málokdy myjí, se mísil s kouřem dřeva a vůní oleje na čištění pušek: nezaměnitelný odér kasáren a něco ještě trochu ostřeji páchnoucího a nepříjemného. Po třech dnech v kabině dostavníku s dvěma navoněnými ženami Rosamunda ztratil odolnost

vůči zápachu z tolika mužských těl pohromadě. Snažil se nedýchat zhluboka.

Už byla noc a hlídka z Červovité výspy dorazila z obchůzky. Seděli s kamarády z Pusté síně kolem společného stolu, pili z lahví až do dna, vyprávěli košilaté vtipy a hráli dámu. Vypadali drsně a hrubě, jako lodníci na *Prasečí hlavě,* ale celkově byli upravenější a čistší. I přes svůj drsný jazyk a způsoby jim podle všeho záleželo na tom, jak vypadají a nadávali, když jim někdo pocákal nebo pobryndal výstroj. Každý měl bandelír v císařské červeni: byli to občané Císařství, kteří nepatřili k žádnému konkrétnímu státu.

Rosamunda se cítil velice otupělý a ztahaný. Všiml si Threnody, která se brzy vrátila, se zuby trochu potřísněnými plaudamentem. Sebevědomě se zabývala svými sukněmi a volány, když si myslela, že se lampáři nedívají.

Ale sotva si ho všimla.

„Červíci“ z Výspy a domácí „Poustevníci“ – Rosamunda se brzy dozvěděl, že si takhle říkají – byli celí pryč z příchodu mladých lampářů, hlavně z Threnody. Byla středem pozornosti a podle Rosamundova názoru ji těšily drsné vtipy a jalové škádlení.

„Jak to, že je posílají k vám?“ zeptal se jeden Poustevník. „My potřebujeme lidi stejně nutně…“

„A navíc, co to maršála napadlo poslat k nám takový nedochůdčata?“ divil se jeden mimořádně zarostlý Červík – podporučík Poesides.

„Copak si myslí, že jsme nějaké chůvy pro mimina?“ šeptal jeden lampář svým druhům tak teatrálně, až to Rosamunda zaslechl.

„On snad neví, že je tu sníme zaživa?“ dodal Poesides a jeho pobavení kolegové propukli v nespoutaný řehot.

Rosamunda se plaše zasmál.

Threnody pohrdlivě vyprskla a odpověděla nevrle: „Možná byste zjistili, že nás jen tak lehce nerozkoušete!“ Vysloužila si však jen všeobecné *„úúú!“* a ještě hlasitější řehot.

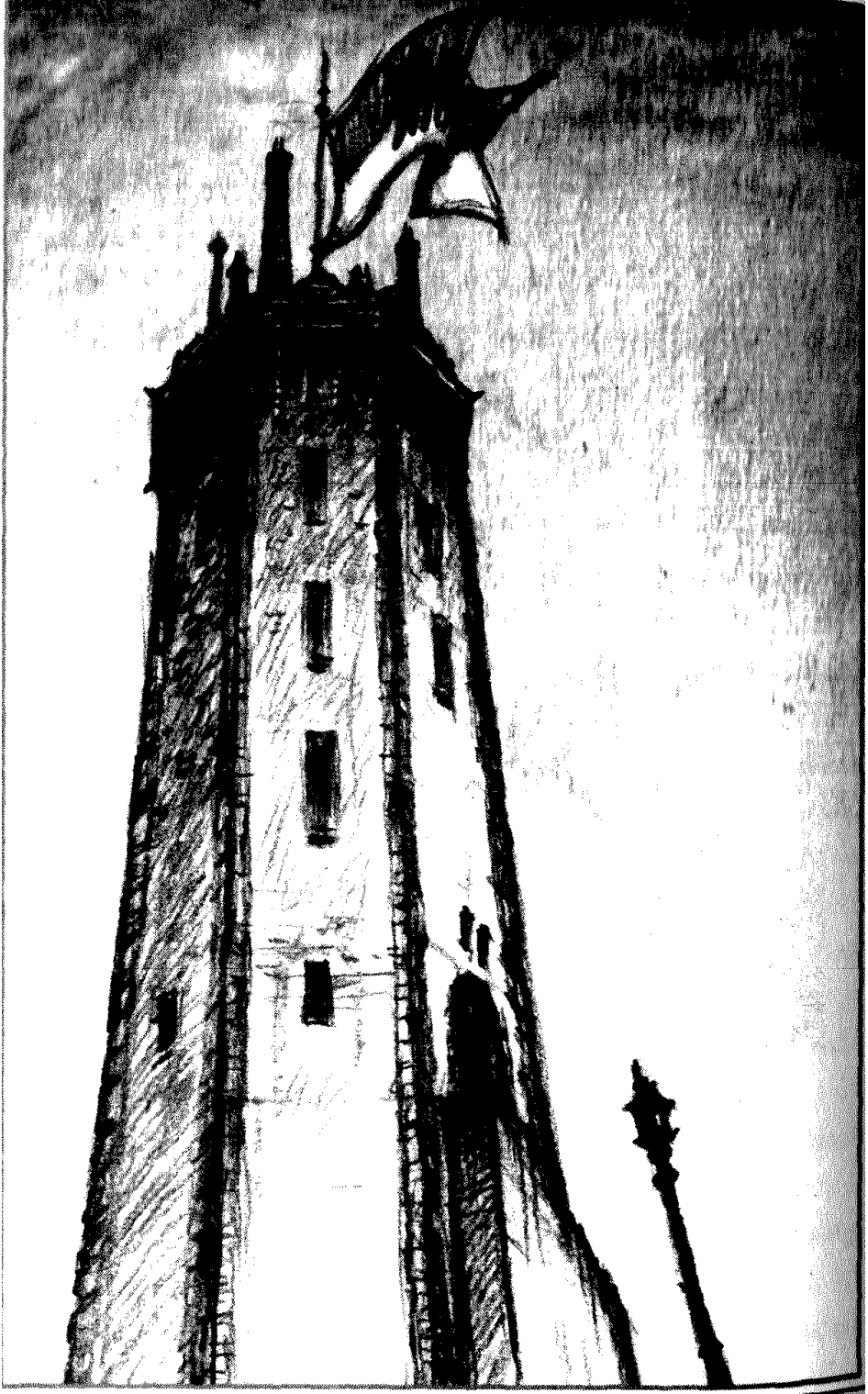
Vidím vaši spuru, slečno Brebentilko!“ Poněkud zavalitý četař s mohutnými černými kníry a baňatým nosem se zazubil a ukázal na Threnodin šíp. Jmenoval se Isambard Sláma. „Chcete nás harpunovat do hlavy, až vás spolkneme, že?“

Nějaký malý lampář, který už byl určitě v důchodu, otevřel dokořán pusu a přehnaně předstíral, že ji polyká, pak klesl na kolena a dramaticky se chytil za hlavu a za břicho. Řehot se změnil v řev, Rosamunda se přidal. Dokonce i Threnody se neubránila úsměvu.

„Á, podívejte se, hoši!“ křičel četař Sláma a ukazoval na její váhavý úsměv, „ona má nakonec lidské srdce!“

Její úsměv pohasl a výbuchy smíchu byly ještě hlasitější.

Služba na zapadlém konci silnice nakonec možná nebude tak špatná.

ČERVOVITÁ VÝSPA

ČERVOVITÁ VÝSPA

jedlíkův špunt vystouplý „kloub“ na hrdle, chrupavka jícnu neboli to, čemu říkáme ohryzek. Říká se mu jedlíkův špunt kvůli pocitu tlaku, který můžete mít, když se vám udělá nevolno, což prostý lid považuje za vnitřní hlas, který vás nabádá, abyste se vyvarovali pokračování v jídle neboli se „zašpuntovali“.

Rosamundu vyhnali následujícího rána na malý dvorek před Pustou síní. Zjistil, že celý kraj zalévá hustá mlha, která umrtvuje každý zvuk, ubírá světlo, působí pokleslou náladu. Nefoukal vítr, dokonce ani slabý vánek, pouze občas ucítil nepatrný, vlhký a studený dotek mlhavého pohlazení. V nepříjemném přidušeném tichu se s ním půlka družstva lampářů, kteří se měli stát jeho druhy, možná už napořád, jen stručně pozdravili a představili se. Jeden starý lampář, který se představil jako Furius Světlík, lampář 1. třídy, zkontroloval mladým příchozím výstroj a výzbroj. Zarazil se, když uviděl Rosamundovo salumantikum.

„Hodný kluk,“ řekl. Zatahal za popruh, aby vyzkoušel, jak drží, a pak poklepal na svou brašnu a ukázal Rosamundovi ruku, na níž mu chyběl prostředníček a prsteník. „To je rozumná věc. Každý máme vlastní.“

Rosamunda přikývl. „Proč je vás pět?“ zeptal se potichu.

„Ti mudrci z města tvrdí, že v jedné hlídce stačí tři zdraví chlapi,“ zabručel starý lampář. „Podle nich a jejich knih je to sice v pořádku, ale my tady si myslíme, že pět lidí má větší šanci. Popravdě by nás mělo být ještě víc…“

Lampář Světlík připevnil na konec jejich fodikaru lamperku, říkali jí tady hákové světlo. Zajistil ji, aby se nehoupala a nedělala hluk.

„Proč s sebou nebereme líra?“ divil se nahlas Rosamunda a starostlivě pozoroval hustou mlhu.

„Protože žádného nemáme," zněla jednoduchá odpověď. „Ten z Pusté je se svou vlastní hlídkou a Hugo Crescens – to je náš vlastní a jediný pátrač – má volno. I on se potřebuje vyspat."

Ještě tam stál lampář Baklažán. Byl mnohem mladší, měl černé vlasy a kostnatou tvář podobnou Sebastipolově. Nápadný ohryzek mu neklidně poskakoval, když jim šeptal s potlačovaným nadšením. „Nic si z téhle polívky nedělejte, přátelé, to je jen Stará Líza," vysvětloval přátelsky. „Tak jí říkáme. Přižene se vždycky od Šplouchavé zátoky a pak tu ze všeho kape, ale bez ní by tu nebyla žádná voda pro nás ani pro rostliny – tady hrozně málo prší. Vezměte si tohle… je to flegein," řekl, když si všiml Threnodina nechápavého pohledu na malé lahvičky, které jim podával, „neboli falešný rozbřesk, chcete-li. Pro případ, že nás ztratíte. Stačí zatáhnout za zátku." Ukázal na malý hedvábný výčnělek na lahvičce. „Praštíte vypouklým koncem o zem a pak zvednete ruku do výšky, dost daleko od obličeje."

Threnody odmítla, poklepala si na pěkně vyvedený šíp nad obočím, jako by to byla odpověď na všechno.

Baklažán se podíval na spuru a trochu zaváhal. Nafoukl a vyfoukl tváře a řekl: „To pomůže vám najít nás, slečno, ale my vás nenajdeme. Vezměte si to a vyrazíme."

Četař Sláma šel vpředu, a poté, co Rosamunda spolu s Threnody vypochodoval za pěti pohupujícími se světly z brány Pusté síně, ohlédl se na sotva viditelný obrys Píky a fodikaru. Snažil se uhodnout, za kterým oknem Evropa spí.

Když opustili Pusté Pavlače, bylo nemožné odhadnout vzdálenosti mezi lampami. V neprůhledném chuchvalci mlhy se kruh světla z lampy objevil až ve chvíli, kdy už byli velmi blízko. Neúnavní lampáři konali svoji práci, srdnatě nacházeli cestu od jedné lampy k druhé, každý z nich byl pouhým rozmazaným stínem a pohupujícím se kulovitým světýlkem. Mluvili málo, šeptali stručné povely. Rosamunda se nikdy předtím neocitl v takové úplné prázdnotě: mohlo z ní vyskočit cokoli a odnést je pryč. V uších mu zvonilo od napjatého naslouchání, oči měl vykulené, aby neztratil z dohledu mihotavé světlo lampářů před nimi. Hrdlo měl neustále sevřené strachem; nechápal, jak můžou lampáři z Frugelu v

takovýchhle podmínkách pracovat. I kdyby získal na Červíčku sebelepší trénink, nebyl by mu tady nic platný. Ulevilo se mu, když jim oběma řekli, že v tom slepém ránu nemusí rozsvěcet lampy. Ale i tak pokaždé netrpělivě čekal, až se každá lampa natočí, *jeden – dva – tři nahoru, dolů – dva – tři, jeden – dva – tři – nahoru, dolů – dva – tři,* a krčil se při zvonivém rámusu zubů a řetězů. Ačkoli těžký mokrý vzduch tlumil hluk natahované lampy, Rosamundovi to připadalo, jako by v hrobovém tichu řinčely činely, a s určitostí čekal, že tím přilákají nějakého paskřivce.

Loudavý rozbřesk jen prosvítil mlhu, byla bledá a skoro světélkovala; všude kolem rozzívnutá bělost, kde jedinou hmatatelnou věcí byla udusaná cesta, na které šoupaly podrážky. V tom svítícím nic zmizela háková světla upevněná na fodikarech a lampáři museli pochodovat v menších rozestupech, než odpovídaly předpisům.

Najednou se had zastavil.

Rosamunda vycítil, že lampáři znehybněli.

Ten před Rosamundou – nejspíš to byl Baklažán – si dřepnul a naznačil mu, aby udělal totéž. Poslechl a předal varovné gesto Threnody která šla za ním.

Jako bych tu nebyl. Opakoval si Čtverylkovo staré zaklínadlo. *Jako bych tu nebyl…*

Zkamenělý naslouchal a pochopil téměř ihned. Něco čenichalo v ponuré mlze směrem nalevo, bylo slyšet tiché, ale zřetelné kroky v suché zakrslé trávě Frugelu. Rosamunda třeštil zrak do té hrozné prázdnoty a měl hrozný dojem, že to čenichající a hledající cosi má zlý úmysl. Opatrně, kousek po kousku sunul ruku do salumantika. Jaké štěstí, že si v něm udělal pořádek! Nahmatal speciálně zabalený smraďochův lůj – jeden z dosud nevyužitých dárků od pana Křampalína, kterým ho vybavil ještě v sirotčinci na cestu do pevnosti. Velice opatrně jej vytahoval, aby voskovaný papír ani trochu nezašustil. Pak balíček položil na silnici a bázlivě uchopil konce papírového obalu. Dával pozor, aby se sám voskové hmoty nedotkl. Cítil se přitom hrozně sám, očima propátrával neproniknutelnou mlhu, při každém šelestu se bleskurychle rozhlédl.

Slyšel, jak Baklažán před ním se stejnou opatrností nabíjí mušketu.

Čenichání se blížilo.

Threnody vedle něj byla jen těžko rozeznatelným stínem – opravdu viděl, že si sahá na spánek?

Rosamunda rychlým pohybem roztrhl obal, z něhož se vylinul pach zpoceného, nemytého těla, a rychlostí blesku hodil smraďochův lůj i s obalem do mléčné polévky. Úplně cítil, jak zlomyslný plížil ten pach zavětřil a vydal se po směru neviditelného oblouku letícího smradu.

Šustivé kroky v trávě se každopádně vzdalovaly.

Och, sláva Křampalínově chemii! radoval se.

Baklažán si patrně nevšiml akce se smraďochovým lojem a lampář zůstali dlouho nehybně na svých místech. Rosamundovi to drásalo nervy, tělo ho bolelo. Konečně někdo z nich usoudil, že je bezpečné pokračovat v cestě. Nikdo se o jeho činu nezmínil, nikdo si toho nevšiml. Rosamunda se neměl jak dozvědět, jestli to byl právě smraďochův lůj, který čenichala odlákal, a tak si nechal veškeré chvástání pro sebe.

O dvě lampy dál se z mlhy nečekaně vynořila Červovitá výspa – konečně dorazili do cíle. Barák – pokud se tomu vůbec dalo tak říkat – byla vysoká osmihranná věž se zploštělou střechou pokrytou červenými taškami. Střecha se ježila komíny. Vcházelo se do ní všudypřítomným schodištěm z kamenů a malty, které se vinulo po třech stranách věže. Ústilo do dveří v druhém podlaží.

Rosamunda zadržel dech a přimhouřil oči před nezdravým kouřem vycházejícím z čadící kadidelnice u paty schodiště.

Nahoře vešli masivními, železem pobitými dveřmi do strážnice. Byla to osmiúhelníková místnost, ve stěnách měla střílny a stráže přecházely od jedné ke druhé a mlčky pozorovaly krajinu. Dokonce ani příchod hlídky je z této činnosti nevytrhl.

Uprostřed místnosti byl nízký stůl a za ním seděl noční hlídač, uršprechman. Měl uslzené oči a zplihlé vlasy a vypadal, že by ze všeho nejraději spal. Neohrabaně přendával a rovnal na stole nějaké papíry, končila mu služba. Jestřábím pohledem se podíval na příchozí, zaklonil přitom hlavu a zíral na ně přes brýle.

„Brý ráno, Bafale,“ pozdravil ho podsaditý, zarostlý podporučík Poesides, když kolem něj procházeli. „Vypadáš trochu dopáleně, starý brachu. Buď rád, žes dneska ráno nemusel být venku; mlha jako hrachová polívka, ani lagard by skrz ni neviděl – a zahnali jsme nějakého čmuchala.“

Bafal krátce přikývl, neřekl nic, jen dál zíral.

Za jeho zády Rosamunda uviděl velký kotec, který zabíral celé tři stěny, a v něm houf psů: skvrnití honiči – obrovští a hladcí. Podezíravě se na Rosamundu dívali a varovně na něj vrčeli zpoza silných mříží.

„Tyhle hafani nemaj rádi cizí lidi,“ zasmál se lampář Světlík.

Odtud lampáři vyšli po dřevěném schodišti vlevo od vchodu do patra. Ze schodiště visela umně spletená lana a provazy, podobné těm, jaké bývají na lodi. Rosamunda se zeptal, k čemu slouží.

„Ty schody jsou geniálním dílem našeho velitele a sodovkáře Splichtila – oba jsou námořníci a mají mazané námořnické nápady,“ vysvětlil horlivě Světlík a uznale pokyvoval hlavou.

Rosamunda zbystřil pozornost při zmínce o lodní službě.

„Je to ohromně důmyslné,“ dodal Baklažán. „Podívejte se na tohle – tenhle provaz vede otvorem ve stropě. Kdyby se sem někdy dostal vrypoun nebo nějaký jiný paskřivec a my se potřebovali stáhnout, zatáhneme za páky v horním patře, které jsou spojené s tímhle provazem a celé schodiště se skácí. Bestie zůstane tady dole a my na ni shora zaútočíme.“

Bylo to skutečně „důmyslné“ – alespoň jako nápad. Sotva Rosamunda vystoupal několik schodů, celý vynález se začal nebezpečně viklat, trámy zanaříkaly a provazová kladka se třásla. Nezdálo se, že by to lampářům vadilo, spokojeně vyšplhali nahoru, ale Threnody a Rosamunda opatrně postupovali schod za schodem a křečovitě se drželi ohlazeného zábradlí, až jim klouby zbělely.

Když se Rosamunda šťastně dostal nahoru, slyšel, jak Baklažán podává hlášení. „Naše posily až z Železné bašty, pane není to pěkné, že tam na nás nezapomněli?“

Velitel Červovité výspy si v nejhořejším poschodí věže zřídil kancelář. Mnozí důstojníci by si tyhle prostory raději zvolili za bezpečné obydlí, ale on ne. Seděl za širokým dubovým stolem a z

jedné strany u téhož stolu úřadoval jeho pomocník, z druhé strany seděl dozorce baráku. Stůl byl natolik bytelný, že by posloužil i jako barikáda či palebné postavení. Rosamunda si dovedl živě představit, jak zpoza stolu pálí mušketýři z pušek na nějakého vetřelce, kterému se podařilo zdolat rozviklané schodiště a dostat se až sem.

Velitel baráku byl jako ze škatulky – nažehlený kabát v císařské jasně červené barvě a lesklý černý kvabard se sovou, vyšitou zlatým dracounem, která se málem blyštěla.Ten muž byl určitě milovníkem námořnictví, protože na stěnách nad jeho hlavou bylo připevněno několik dřevěných modelů velkých bitevních lodí a křižníků a podlaha byla pokrytá velkým kusem černobíle kostkovaného plátna, jaké by Rosamunda očekával spíš v kajutě bitevní lodi. Velitel vstal a všechny jeho pohyby byly plynulé a vojensky dokonalé.

„Slečna Threnody z Herbroulesu a Rosamunda Zaknihovaný, lampáři 3. třídy, přicházejí z Železné bašty, pane veliteli," zahlásil Rosamunda sebejistým tónem, když před bezvadného důstojníka předstoupil.

Velitel se na ně podíval trochu pochybovačně a pobaveně. „Nu, nejste nějaká dvojice průšvihářů nebo břídilů?" zvolal příjemným a školeným hlasem, bez přízvuku, který by prozrazoval, odkud pochází. „Nedostali jsme tu žádné posily už kdovíjak dlouho a ani teď nám nikdo neohlásil, že máme nějaké čekat! V zimě sice chodí pošta nepravidelně a taky nikoho v tuhle dobu neposílají tak daleko – jak dlouho jste ve službě? Myslel jsem, že nováčky vyřazují až na konci zimy."

Rosamunda a Threnody se na sebe podívali.

Promluvila Threnody. „Řekli nám, že musí vyřazení uspíšit, protože silnice potřebuje nové lampáře."

„Skutečně?" Velitel se posadil, pozorně si ji prohlížel, hlavně tu spuru. „Není běžné, aby dívky pracovaly jako lampářky a už vůbec ne někdo z vaší branže – nejste trochu moc mladá na katarování?"

Threnody se naježila, ale ovládla se. „Možná."

Velitel si ji pořád klidně měřil. „Když je to tak, jsme rádi, že je kolumbín dostatečný počet, že nám sem můžou jednu poslat."

Threnody se zmateně uklonila.

„Pokud jde o to, co vám řekli o nás," pokračoval velitel, „ano, potřebujeme nové lampáře: velkou četu chrabrých veteránů, která by pokryla naše ztráty, ne takový párek zelenáčů, jako jste vy. Je to tak, četaři?" štěkl na velkého, prošedivělého dozorce baráku.

„Ano, pane," uculil se dozorce. „Ačkoli by byl lepší celý pluk!"

„Slyšel jsem, že maršál lampářů nějak churaví," pokračoval velitel. „To už je na tom tak špatně, že sem poslal vás?"

„Ale nás sem neposlal maršál lampářů, pane –" Rosamunda přemáhal nutkání rozkřičet se na maršálovu obranu – „poslal nás sem vrchní úředník."

Velitel vykulil oči a okamžitě je přimhouřil. „Tak to on…," řekl zvolna. „Odkdy ten patolízal rozhoduje o umisťování lampářů nebo řídí politiku?"

„Od té doby, co maršál musel odjet do Konsidýnu se sis edisserem v ruce a ‚ten patolízal', který si teď říká maršál-náhradník, se ujal řízení pevnosti," odpověděla Threnody roztrpčeně.

„Skutečně, lampářko?" Velitel se tvářil šibalsky. „A byl bych rád, kdybyste mě oslovovala ‚pane veliteli'."

„Pane veliteli," dodala Threnody po krátkém zaváhání.

Velitelův pomocník, který se až dosud probíral nově došlou poštou, podal veliteli známý balíček v červené kůži.

„Tak ten chudák starý válečník byl povolán k zodpovědnosti?" pokračoval velitel. „Povídá se, že nějak ztrácí vládu nad celou pevností. V boji je to náš člověk, ale posaďte ho k lejstrům a je ztracený… No, nemá cenu o tom mluvit," uzavřel, vzal červenou zásilku a roztržitě ji otevřel. „Většina lidí si o tomto místě myslí *hic sunt beluae* – zde jsou příšery – a úplně na nás všechny zapomene."

Začal číst.

Rosamunda během odmlky hlasitě přešlápl. Jak můžou o tom velkém člověku říct, že je „chudák" nebo „starý"? Ale tak či tak se nechtěl před svým velícím důstojníkem hned pouštět do uvádění věcí na pravou míru.

„A tady váš slavný nový maršál potvrzuje váš raport –" řekl najednou velitel a zvedl dopis, „ačkoli pořád pochybuju, že je to od něj moudré, když vás, nováčky, tak brzy vyřadil. Sem chodí jen ti nejostřílenější drsňáci. Řekl bych, že už je to pěkně dlouhá doba, co

nějaký čerstvý lampář 3. třídy přišel posílit a omladit naši pevnost.“ Zamával dopisem. „Ale jste tu, abyste se hrdě připojili k těm nejstatečnějším a po vojenské stránce nejlepším lampářům na Červovité.“ Prohlédl si oba nováčky kriticky od hlavy až k patě. „A to znamená, že předpokládáme, že poslali vás, protože i vy jste jedni z nejstatečnějších a vojensky nejlepších lampářů.“

Rosamunda polkl a zadoufal, že takoví budou. „Ano, pane veliteli!“

„Ano… pane veliteli,“ řekla Threnody.

„Tak teď už vás znám, znám i vaši situaci,“ pokračoval velitel a zase vstal, „já jsem velitel pevnosti Thysius Kamínek,“ představil se a lehce se uklonil Threnody. „Dovolte mi, abych vám představil také dozorce baráku, jmenuje se Hermogenes, je to četař.“ Dozorce byl už pán v letech, měl nádherně stříbrné vlasy stažené vzadu do pevného copánku a přes čelo se mu táhla působivá jizva. „A Linus Sempl, náš úředník,“ pokynul velitel rukou směrem k malému, hubenému chlapíkovi v černém úřednickém obleku, který měl na čele nasazené tmavozelené fronstektum neboli stínítko.

Oba muži vstali a zdvořile se Threnody uklonili.

„Naše hlídky jsou sedmidenní, mění se každý noidag a žádný takový lajdácký chaos o dvou hlídkách denně! Máme tu tři lampářské hlídky, provádějí se v počtu dvou, takže na silnici je dost lidí – ale i tak je to náročné. Takže! I když jste čerstvě vylíhnutá holátka, dva navíc jsou pořád dva navíc. I když jste přijeli se zhasínači, nechám vás s kliďasy, dokud se nenaučíte naše idiosynkracie –“

„Promiňte,“ pípl Rosamunda, „kdo jsou to ‚kliďasové‘, pane veliteli?“

„Inu, mladý lampáři, kliďasové jsou denní hlídka, na rozdíl od zhasínačů, což je noční hlídka. Vy jste na hlídce, zatímco oni spí! Co vás tam učili – hrát kuželky?“

„To ne – promiňte, pane veliteli.“ Rosamunda skoro cítil, jak vedle něj Threnody obrací oči v sloup.

Velitel přešel do vlídnějšího tónu. „Teď si můžete odpočinout, lampáři 3. třídy, a po obědě nastoupíte do služby. Cesta z Železné do Červovité je dlouhá a zaměstnávat unavené lampáře nemá smysl.

Četař Hermogenes vás ubytuje. Předpokládám, že kufry a výzbroj vám přiveze ten umaštěný nevychovaný osel Squarmis?“ zakončil s vševědoucím pohledem.

„Ano, pane veliteli,“ potvrdil Rosamunda.

„Tak běžte. Dejte si teď s námi snídani a pro dnešek si odpočiňte, protože zítra – ať vás tam ten starý Čakan učil, co chtěl – doopravdy začíná vaše císařská služba. Nechte mi tu vaše pracovní knížky, lampáři. Ubytujte je, pane Stříbrný“

Stříbrovlasý četař je vzal výš do věže, vystoupali po dalším strmém, ale neviklavém schodišti z pevného kamene, které se točilo kolem celé stavby. Z této blízkosti Rosamunda dobře viděl tu pěknou jizvu – jizvu, kterou si každý válečník přeje ukazovat světu, viditelný důkaz odvahy. Muž měl neobvykle bledošedé oči, téměř stříbrné – stejně jako vlasy. „Možná někdy uslyšíte – jako teď –, že mi někdo říká Stříbrný,“ pronesl s lehce sedským přízvukem, když stoupali. „Je to kvůli vlasům. Jde o výsadu, kterou si člověk musí zasloužit. Pro vás dvě písklata jsem vždycky pan četař, je to jasné?“

„Ano, pane četaři!“

Jídelna, kde se podávala večeře, se nacházela o dvě patra výš než hlavní vchod, a celé podlaží se označovalo jako „kuchyně“. Vysoký strop byl hustě přepažen trámy a výztuhami a podpěrami z tmavého leštěného dřeva; tak nádherné uspořádání viděl Rosamunda předtím jenom v Pusté síni. Dozvěděli se, že tady všichni jedí společně, lampář 3. třídy s velitelem pevnosti. Začali se scházet další strávníci a svalnatý, tlustý muž se točil kolem hrnců a kamen na opačném konci „kuchyně“. Třetí patro nad vchodem sloužilo pro různé práce, bylo tam těžké nářadí a malé stroje pro drátenické, kotlářské a kovářské činnosti, aby bylo možné opravit zbraně, lampy a další věci. Taky tu měli kurník se slepicemi – kvůli vajíčkům – i s kohoutem, jehož ranní kokrhání, jak Rosamunda zakrátko zjistil, fungovalo mnohem účinněji než jakékoli bubnování. Nacházely se zde také špižírny a skladiště, protože takhle vysoko se nedostaly krysy, a teď bylo jasné, proč je strop jídelny tak důkladně podepřen trámy – byl zároveň podlahou tohoto patra.

V nejvyšším poschodí je zavedli do ložnic, umístěných vysoko a bezpečně nad zemí. Tohle patro bylo rozděleno na stejně velké

světnice dřevěnými přepážkami – pohyblivými stěnami asi dva a půl metru vysokými, které končily kousek od stropních trámů. Rosamunda s Threnody měli spát ve světnici nejdál od schodů a, jak řekl četař, budou v ní bydlet spolu a ještě s dvěma dalšími mladými lampáři, oba teprve nedávno překročili dvacítku: s Baklažánem Wellesleym, kterého již poznali, a Fadusem Theudasem, který byl zrovna na hlídce. Rosamunda se rozhlížel po místnosti, jež se měla stát jeho „domovem“. Nebyla tak holá a strohá jako cela v Železné baště, ale přicházel tím o soukromí a zase bude spát ve společné ložnici. Lampáři si tady mohli vyzdobit svůj koutek, nalepit si na čela postelí nějaké obrázky vystřižené ze sešitových příběhů, přidat si po libosti polštář nebo přikrývku a i kousek nábytku – stoličku, skříňku, noční stolek a podobně. Zároveň si všiml, že i když tu stálo osm lůžek, obsazená byla jen čtyři.

„Kolik je v Červovité výspě lampářů, pane četaři?“ zeptal se.

„Méně, než by jich mělo být, lampáři Zaknihovaný,“ odpověděl dozorce. „Vybalte si zavazadla a přijďte dolů do kuchyně s ešusem a pohárkem.“

„Já budu potřebovat kolem kavalce zástěnu, kdybyste potom byl tak laskav … pane četaři,“ ozvala se Threnody.

„Uvidíme, co se pro vás dá udělat,“ řekl a nechal je, aby si vybalili.

„Už nebudeme mít chvilku pro sebe,“ podotkl Rosamunda mrzutě, „No, aspoň si můžeme pověsit obrázky.“ Pomyslel na několik kreseb ze sešitových příběhů, kterými by si to tady mohl vyzdobit a jejichž autory byli významní kreslíři jako Pill a Bertezen.

„Hmmm.“ Threnody se rozhlédla trochu znechuceně. „Myslím, že to bude stačit.“

Rosamunda přemýšlel, jestli Threnody začíná litovat své dobrovolně zvolené profese a ukvapeného rozhodnutí, že se vydá na stejné místo jako on.

Když si vybrali kavalce a vybalili zavazadla, vrátili se dolů do jídelny. Velitel pevnosti Kamínek si vyžádal pozornost a napůl oficiálně je oba představil ostatním spolustolovníkům. Prvotní všeobecnou reakcí posádky pevnosti bylo ohromení a zklamání. Byli stejného názoru jako velitel a dalo se jim to vyčíst z tváří: *proč sem*

posílají lampářská nedochůdčata? Pošlete opravdové lampáře s dlouholetými zkušenostmi a zdatné v boji.

Ale vyklubali se z nich přátelští chlapíci a v dobré náladě posnídali na sádle smažené a okořeněné houby, které rostly v močále a říkalo se jim střapáče, a k tomu zvláštní druh slaniny – z králičího masa, jak se Rosamunda dozvěděl. Bylo to pozoruhodné obohacení „císařského jídelníčku“ a Rosamunda jen litoval, že nesnáší vůni ani chuť těch střapatých hub. Zato si pořádně nacpal hladové břicho králičí slaninou a topinkami osmaženými na pánvi.

„To je stokrát lepší snídaně než v Železné baště!“ prohlásil, což jeho noví druhové vyslechli s potěšeným souhlasem.

„Tak, tak!“ přikyvoval důrazně Světlík a bylo vidět, že má ze sebe radost. „Žádná ošizená strava pro nás Červíky! Okolní svět poskytuje štědré dary pro bystré oko, dobrý nos a přesnou mušku.“

„Můžeš poděkovat našemu soudečkovi za to, jak dobře vaří,“ řekl poručík Sláma. „Jmenuje se Sekvecius a je to opravdový kuchař ze Sebastianu.“ Ukázal na abnormálně tlustého muže v červenobéžově pruhované zástěře, který s širokým úsměvem něco smažil na velké rozpálené plotně oddělující kuchyň od jídelny. „Je to prý nějaký zajatec z válek, které spolu Klementýn a Sebastian pořád vedou. Před rokem ho sem poslali jako otroka našeho císaře, ale on si chce nechat změnit občanství a stát se právoplatným státním příslušníkem Císařství, je to zvláštní chlapík –“

„Přitom brandensky nedá dohromady ani půl věty,“ vložil se do hovoru Poesides. „A my ho máme hlídat a dávat pozor, aby neutekl. Ačkoli kam by tady utekl, to by mě teda zajímalo!“

„Aspoň je tlustý,“ argumentoval Sláma. „Nikdy nevěř kuchaři hubeňourovi – tak mě to učili, protože kdo je hubený, neváží si jídla natolik, aby s ním dobře nakládal.“

„Hlavně nám tu chybí zelenina,“ dodal řečný Baklažán mezi sousty.

„Přesně tak,“ posteskl si místní apatykář, nějaký pan Tynč a přívětivě se na Rosamundu usmál, „a taky nám občas chybí nějaká důsledně podávaná, slušná antiskorbutika. Kdyby nebylo těch dávek citronů z Hurdling Migh a výživného vína, které nám posílají

namíchané z Kvinaltu a Morousovska, vládla by tu už dávno černá nálada a letargie.“

„Proto nás taky ten slizký Squarmis může tak ždímat za své zboží a čas,“ doplnil Baklažán. „Pane veliteli!“ zavolal najednou přes stůl na svého nadřízeného. „Pane veliteli! Slyšel jste o tom hnusném čmuchalovi, s kterým jsme se při zhášení málem srazili?“

„Ale Baklo, to víš, že jo,“ odpověděl velitel Kamínek. „Dobře, že se odplížil pryč, jinak jsem mohl mít o pět – ne, o sedm! – statečných lampářů míň. *Můžete se obejít bez koní, ale nemůžete se obejít bez lampářů!“* vykřikl a celá jídelna se k němu přidala. Rozjařeně se chechtali a pak nekdo chraptivě vykřikl: *„Smrt příšerám!“*

Červíci jako jeden muž zvedli hrnky s grogem, přiťukli si a udeřili s nimi o stůl, až dřevo silně zadunělo. Rosamunda se k nim přidal a doufal, že si nikdo nevšiml jeho nevalného nadšení.

Threnody během snídaně téměř nemluvila, seděla vzpřímeně a ztuhle, oči upřené na jídlo, a každý, kdo se s ní pokusil promluvit, to rychle vzdal, když se setkal s jejími jednoslabičnými, neochotnými odpověďmi.

„Jak ti máme vlastně říkat, děvčátko?“ snažil se jeden mladík z denní hlídky navázat přátelský hovor. „Lampářská panenka 3. třídy?“ Vesele se rozchechtal a ostatní s ním.

Threnody se na mladíka úkosem podívala, vidlička se jí zastavila u úst. „Možná cokoli kromě *děvčátka* by byl dobrý začátek,“ pronesla tiše.

„Dej si pozor, Theudasi!“ řehtal se poručík Sláma. „Má jazyk jako břitvu, ta naše nová lampářka!“ Všichni to považovali za skvělý vtip.

Mladý lampář Theudas zrudl a sklonil se nad svůj talíř. Threnody se tvářila, že je sama se sebou celkem spokojená.

Po snídani denní hlídka sklidila nádobí a sama je umyla. Rosamunda se pokusil poděkovat kuchaři Sekveciovi ze Sebastianu za vynikající jídlo, na což ten s těžkým přízvukem jednoduše odpovídal „dě-kůji! dě-kůji!“ a úsměv mu nezmizel z tváře.

Když se umylo nádobí, Rosamunda a Threnody dostali rozkaz zalehnout do postelí a připojit se k noční hlídce v předepsaném

odpočinku. Threnody dostala vytouženou zástěnu, přinesli ji s daleko větší ochotou než ve Vichrné Hůrce. Postavili ji k nejvzdálenějšímu kavalci a dívka za ní zmizela a dlouho ji pak nikdo neviděl.

Rosamunda si udělal pořádek ve věcech. Vyndal sáček s boschenberským chlebem a nabídl kousek Baklažánovi, který už seděl na svém kavalci v dlouhé noční košili.

„Jé – děkuju, Ros – eh – Rosamundo, že?“ zareagoval na Rosamundovu nabídku.

„Ano,“ odpověděl mladý lampář, „Rosamunda – Rosamunda Zaknihovaný z Boschenbergu.“

Aha, tak proto ten chleba a tvůj bandelír, viď?“ Baklažán mu zasalutoval chutným soustem a ukázal na Rosamundův hnědočerný bandelír, který teď visel na železném sloupku kavalce. „A proč tě poslali sem, přiznej se! Každý je tu za něco…“

Protože vrchní úředník je intrikář a nestydatý darebák! odpověděl Rosamunda v duchu, ale nahlas se vyjádřil takto: „Nevím to určitě, prostě nás sem přidělili.“ Měl na paměti Evropino varování a nehodlal se pouštět do líčení nějakého zamotaného, stěží uvěřitelného příběhu o skutečných událostech a svých podezřeních. „A co ty?“ zeptal se rychle.

„Já? Ále, mám přesnou mušku a – ehm – šílel jsem po nesprávné dívce,“ řekl jen a Rosamunda z toho nebyl moc moudrý. Ale než se mohl na něco zeptat, Baklažán sám rychle dodal, s trochu přihlouplým úsměvem: „No, tak vítej na Výspě.“

Rosamunda se na něj usmál.

Kavalce byly stejně nepohodlné jako v Železné baště – některé věci ve vojenské službě jsou zřejmě všude stejné. Okenice byly zabedněné, aby sem nešlo překvapivě jasné světlo prodírající se mlhou. Rosamunda vykoukl škvírkou v okenici. Mlha se pomalu rozplývala a výhled na východ se vyjasňoval. Zahleděl se na zamlžený horizont a nemohl uvěřit, že možná už jenom den jízdy kočárem odtud člověk se ocitne na jednom z nejobávanějších míst na Polokontinentu, možná i na celém světe. „Už jsi viděl Krvavý močál, Baklažáne?“

‚Jo,“ odpověděl lampář věcně. „Je to jen bezedné bahno a smradlavá jezírka v barvě krve z tvého srdce; polomrtvé houštiny

červenolistých trnovníků a plující ostrůvky červené trávy. Každá pěšinka, kterou se dáš, je zrádná a pach hniloby ti zůstane v krku ještě dlouho potom, co odtamtud utečeš. Nechápu, jak se jim podařilo přes něj postavit Červovitou cestu, muselo tam přijít o život spousta lidí.“ Baklažán zavrtěl hlavou. „A co víc, prý se tam jen tak z ničeho rodí příšery – nevím jak. Nechtěj tam jet, Rosamundo. Já bych se tam ani za nic nechtěl vrátit.“

Rosamunda poslouchal jako u vytržení. Navzdory tomu, nebo možná právě proto, jak ošklivě to neblaze proslulé místo mladý lampář popsal, chtěl ho vidět. Když se uložil ke spánku, dlouho si představoval ty zahnívající, krvavě červené bažiny, kde se plazí a válejí v hnusném bahně nějaké ohavné bytosti.

Po obědě je probudil příjezd kupce Squarmise, který jim kupodivu přivezl těžká zavazadla v pořádku a neporušená. Kufry z hovězí kůže si řádně uskladnili k nohám kavalce, Threnody pod kavalec ještě nacpala svoje další krabice a balíky a pak dostali úkol. S nelíčenou a velkou hrůzou se měl Rosamunda ujmout úplně první povinnosti, kterou je pověřili: nakrmit psy a vyčistit jim kotec.
Jen to ne!

„Určitě jsi to už někdy dělal, ne?“ zeptal se ho četař Sláma. „A jestl ne, no… myslím, že se to rychle naučíš. Je to lehká práce a dobrá do začátku, tak se do toho dej.“ Byl to taky takový bručoun, tenhle četař, hodně se podobal tomu, kterého nechali v Železné baště a možná všem četařům na celém Polokontinentě.

„Psi mě nemají moc rádi, pane četaři,“ zkusil to Rosamunda, al marně.

„Zvyknou si na tebe,“ trval na svém četař, „hlavně když jim bude nosit žrádlo.“

„My to výborně zvládneme,“ prohlásila Threnody rozhodně, vzala Rosamundu pod paží a táhla ho dolů k psímu kotci.

Ale nezvládli to výborně. Rosamunda jim mohl nabízet sebelákavější pochoutku, ale psi štěkali jako pominutí. Threnodin nápad, že ho pošle zavřít druhou stranu kotce, aby to nebylo tak slyšet, nepřinesl kýžený výsledek; psi vyli a kňučeli a dělali takový

kravál, že byla celá pevnost rázem na nohou a ozývaly se výkřiky: „U vrat je příšera!“

Brzy se vše vysvětlilo. Nikde žádná příšera nebyla, dokonce ani potom co celá četa Červíků prohledala okolí věže a vzali s sebou i stopaře Huga Crescense.

„Nevím, proč ten křik, nikde žádná příšera není,“ prohlásil Hugo, když se četa vrátila a brána byla zase řádně zabezpečená. Všichni tvrdili, že to byl omyl, mystifikace, a na událost se zapomnělo.

Četař Sláma kroutil hlavou, když všechno skončilo, a prohlásil: „Psi tě opravdu nemají moc v lásce, že, chlapče?“

MÁMA LIEGEROVÁ

LAMPÁŘŮV ŽIVOT

kombináda ruční zbraň, jež je důmyslnou kombinací zbraně na boj muže proti muži a pušky s křesacím zámkem. Palebný mechanismus u většiny kombinád je vylepšený o kolečkový zámek, který je pevnější než křesací a schopný snést otřesy, k nimž dochází, je-li zbraň použita k výstřelu na nepřítele. Navíc jsou zámkový mechanismus, kohoutek a kladívko obvykle chráněny silnější vrstvou kovu, jaký se používá ke zpevnění jilců řady dovážených mečů. Když se ostří a kulky ošetří gringolem, stává se z kombinády velmi účinná zbraň k zabíjení příšer.

Druhý den Rosamundovi naplno začal život lampáře. Když teď v pořádku dorazil do divočiny, dbal na to, aby si vždy doplnil dávku odpuzovače, který si nechal nedávno namíchat a který nanášel na pruh plátna omotaného pevně kolem hrudníku. Prováděl to ráno, když byli ostatní na snídani. Také dbal pokynů a vycházel ven vždy v plné zbroji, což bylo nezbytným opatřením v téhle blízkosti říše příšer. Rychle zjistil, že se denní hlídka skládá z koloběhu povinností, které začínají – jako u námořnictva – vydrhnutím všech podlah. Všechna poschodí věže se musela namydlit a vytřít, jako by to byly paluby lodi.

O incidentu se psy se už nikdo nezmínil, ale mladého lampáře potom víckrát nepověřili krmením psů ani čištěním jejich kotců. Místo toho pomáhali s Threnody v kuchyni nebo v dílnách, jak se říkalo třetímu patru. Přinášeli a podávali Onesimusovi Grumelymu vše, co jako zdejší klempíř a někdy zbrojíř potřeboval. Jindy se zase starali o lamperky a velké lampy s panem Splichtilem, sodovkářem 2. třídy. Ale Rosamunda brzy zjistil, že jeho oblíbeným úkolem je jít do stráže, vyhlížet střílnami ve zdech nebo z pozorovatelských lavic nahoře na střeše. Říkalo se jí Bojová špice a byla místem, které se mu ihned zalíbilo úplně nejvíc z celé pevnosti. Mohl odtud vysoko a

v bezpečí obdivovat celou okolní rovinu Frugelu, nikdo ho nerušil a zároveň to vypadalo, že pracuje.

Threnody jeho nadšení z výhledu nesdílela. „To je ale ošklivé místo," prohlásila temně, když se po obědě dívali ze střechy s Theudasem. „Vidím akorát spoustu zastrčených koutů, kde se může bubákům dařit jako v bavlnce."

Během jejich rozhovoru se daleko na severu zablýsklo, blesk směřoval z nízkých šedých mraků kolmo do země. Po druhém vzdáleném blesku se Theudas přikrčil.

„Co to propána bylo?" vykřikl lampář.

Burácení hromu k nim dolehlo až za hodnou chvíli, a to už z něj bylo jen nasupené brblání.

„To možná Evropa našla svého revermana!" Rosamunda se upřeně díval do dálky, srdce se mu rozbušilo strachy.

„Možná," řekla Threnody tónem *koho to zajímá?*

Threnodino roztrpčené chování a jednotvárnost lampářského života brzy zakalily lesk novoty jejich působiště. Každý den začínal rachotem bubínků a končil pokřikem *„Světlo! Světlo na vaši cestu!"*, což ohlašovalo příchod lampářů z Haltmiry – ostrých, drsných chlapíků, jimž Červíci říkali „Kulhavci". Pak byla podobně jako v Železné baště chvilka volna, kdy si mohl každý z denní hlídky dělat, co chtěl, než nadešla večerka. Pro Rosamundu byly ty dny, které se sobě podobaly jako vejce vejci, příjemnou a překvapivou úlevou, protože věděl, co kdy bude následovat, a běžné denní úkony působily uklidňujícím dojmem.

Od života v Železné baště se však lišily hauzdagy. Tady neznamenaly dny volna, lampářská hlídka vlastně neměla volno vůbec. Toho dne bylo sice práce méně, ale velitel baráku Kamínek zastával názor, že ruce nemají nikdy zahálet, a sváteční den tedy trávili různými opravami oblečení a výstroje.

V přestávkách mezi lehkými pracemi o hauzdagu nebo ve večerním volnu se Červíci věnovali činnosti, kterou si Rosamunda také brzy oblíbil: seděli v jídelně a hráli dámu a karty, piruetu nebo lesquin. Užila se při tom spousta legrace a hrálo se poctivě, ne jako mezi nováčky v Železné baště. I když sázky byly vysoké, nikdo se nehašteřil a nehádal kvůli tomu, kolik si kdo může vsadit a kdy. Při

piruetě, kdy vítězná strana přinutila poraženého zatančit legrační tanec, dali Rosamundovi čas, aby se hru pořádně naučil. U Threnody to nebylo potřeba. Rychle si hru osvojila a stala se nebezpečným protihráčem i pro pana Lokýnku, dozorce baráku, který dokázal přelstít většinu ostatních. Mladý Theudas však byl ještě mnohem nebezpečnější a všechny dokázal porazit. Potom vítězoslavně jásal a nemilosrdně všechny nutil – dokonce i Rosamundu –, aby po své prohře zatančili tanec poražených.

„Milé dámy zase střeží šťastné spodky!“ prohlásil vítězoslavně a hodil na stůl obě královny, oba svršky a oba spodky.

Polovina úspěchu ve hře spočívala v tom, že hráč musel přesně vědět, co pro vítězství udělat. Existoval dlouhý seznam kombinací, podobně jako Sto pravidel harunda, a Rosamunda měl problém si je všechny zapamatovat. Opět měl dojemně nešťastnou ruku, byl nejhorší a teď – toho večera už popáté – musel křepčit, mávat rukama a křičet: „Jsem opice! Jsem opice!“ Obličej měl rudý jako červenou stranu svého kvabardu.

„Nebuďte na ty nové dětičky tak přísný!“ dusil se smíchy četař lampářů Sláma a ostatní Červíci se chechtali nad Rosamundovými šaškovinami, až se za břicho popadali. Threnody přihlížela s výrazem podlého uspokojení. Nějakou záhadou ji Theudas ještě neporazil, takže zatím ani jednou nemusela křepčit.

Slámovy dobře míněné poznámky Theudase pobízely k tomu, aby dál vesele vítězil, a Rosamunda musel ještě mockrát tancovat, než poprvé sám vyhrál.

Ze všech jeho spolubydlících měli největší pech v kartách asi Baklažán a Světlík.

„Vy musíte být ti největší dva smolaři, jaké jsem kdy viděl!“ smál se podporučík Poesides skoro každý večer, když ty dva nešťastné lampáře viděl směšně poskakovat, jak si to vítězné karty žádaly. On a všichni ostatní – ať už to byl Červík, Pusťák nebo Kulhavec – s nimi odmítali hrát vážnější hru – lesquin. Tady se hrálo o grog nebo různé úsluhy. Nejmenší hodnotu měla výměna služby v kuchyni nebo čištění mušket. Hodnota prokázané služby rychle stoupala až k největší metě: aby za vás někdo vyčistil latríny. Tady nebyla kanalizace zdaleka tak dokonalá jako v Železné baště a

záchody bylo potřeba často propláchnout kbelíky vody po umytém nádobí a vydrhnout širokými tupými škrabkami na dlouhé násadě – byla to nechutná práce, nejodpornější povinnost denní hlídky.

Velitel s nimi karty nikdy nehrál – hlavně lesquin ne – a vážně prohlašoval, že „důstojník by nikdy neměl těžit ze svých podřízených a ani se od nich nechat porazit“.

Koncem prvního týdne jejich pobytu přijel z Velkých Hatí vůz s čerstvými zásobami, který překonal nebezpečnou cestu po silnici zvané Mokřadlo. Rosamunda toho o tomto městě moc nevěděl: jeho průvodce o něm informoval jako o osamělé osadě, ve své odloučenosti polonezávislé, kde žijí tvrdí, ale pohostinní lidé. Vozka a jeho zachmuřený ozbrojený společník byli oba bledí. Očividně podnikali svou cestu na sever dost často, ale strašidelné zvěsti o bahňácích a vrypounech je přinutily, aby si najali na ochranu skordže.

Skordž se jmenoval Šarlat Tarkvin. On – možná to byla i ona – seděl vzpřímeně vpředu na voze, celý v červeném, zamotaný od hlavy až k patě v ochranném oděvu, z něhož vykukovaly dvěma otvory pouze oči. Byl ověšen svým skoldským nádobíčkem: měl salumanti-kum, stoupy, váčky se střelným prachem a další věci, takže nepomáhal při vykládání a jen přihlížel. Rosamunda a Threnody spěchali po schodech dolů přiložit ruku k dílu, a když se k němu přiblížili, Rosamunda ucítil slabý, ale velice nepříjemný pach silných odpuzujících prostředků. Držel se raději při práci od šarlatového skordže v uctivé vzdálenosti.

Na voze byly narovnány bedničky s kulkami do mušket, trvanlivé potraviny a přísady na přípravu odvarů, sudy rumu, vína a černého prachu, pytle mouky, pšenice a hrachu, dokonce tři role nebarveného kepru na výrobu oděvů a opravy šatstva. Dva lampáři drželi na silnici stráž a všechno zboží se dopravovalo rovnou do čtvrtého patra pomocí kladky, jejíž rameno vysunuli z širokých dvojitých dveří skladiště vysoko ve zdi pevnosti. Rosamunda vyšplhal na valník a pomáhal Theudasovi a Poesidesovi přivazovat každý kus nákladu na lano.

Vozka stál u valníku, unavený a bez nálady, a halasně se dohadoval s úředníkem Semplem o zvýšení ceny za své služby.

„Chcete dostat zboží včas a v pořádku, ne?“ říkal vozka. „V dnešní době se bezpečná doprava neposkytuje za levný peníz.“ Zamračeně se podíval naTarkvina, aby dodal svým slovům důraz.

Rosamunda neslyšel odpověď, protože Poesides najednou rychle odskočil a zařval: *„Pozor, mladej! Rozvázalo se to! Náklad padá!“* Podporučík se ho snažil strhnout stranou, ale nedosáhl na něj, jak uskočil.

„Uhněte tam dole!“ ozval se varovný výkřik shora.

Rosamunda zvedl hlavu a uviděl, jak se na něj řítí sud, který se vysmekl ze špatně zavázaného lana – sám ho předtím uvazoval. Teď ve strachu zaváhal, hloupě nevšímavý k vlastnímu ohrožení, a pomyslel spíš na to, aby se nepoškodilo zboží.

„Rosamundo!“ vykřikla Threnody.

Ale on stál jako přikovaný, až na něj těžký sud dopadl. Místo aby uskočil, chytil tu tíhu do náruče a jen trochu vyhekl *uf!* – jako když člověk chytne pořádně nahuštěný míč. Váha sudu jej odhodila na zem, přišpendlila jej na záda. Držel sud na hrudi několik okamžiků, pak jej nadzvedl a opatrně postavil vedle sebe na zem. Uvědomil si, že na něj užasle zírá několik obličejů včetně těch nahoře ve čtvrtém patře.

„Viděli jste to?“ slyšel výkřiky shora. „Pětadvacet kilo nábojů do muškety a on si to chytí jako nic!“

„Jak jsi to dokázal?“ vykřikl Theudas. „Vždyť je to plné střeliva! I Sekveciuse by to rozmáčklo na placku!“

Threnody přiběhla k postranici vozu a vzhlížela k němu nahoru. „Rosamundo! Jsi celý?“

„My-myslím, že jo…,“ vypravil ze sebe. Povolil si bílý šátek na krku, aby nabral dech.

„Tím končíš s těžkým nákladem, hochu,“ prohlásil Poesides. „Při téhle práci nemůžeš spoléhat na zázračné chytání. Běž dovnitř. A řekni panu Tynchovi nebo Splichtilovi, ať tě prohlédnou, jestli je potřeba. Svěřuju tě do rukou slečny.“

Rosamunda poslechl, Threnody mu pomohla do schodů.

„Mohlo tě to rozmačkat na kaši, takový těžký sud!“ opakovala Threnody.

„Hrudník mě bolí, jestli tě to uklidní,“ odpověděl Rosamunda jizlivě.

„Chachacha.“ Threnody zůstala vážná. „Neměl by sis dělat legraci z tak hrozné věci. Myslela jsem, že je po tobě! Poesides měl pravdu – byl to zázrak.“

Zvěst o jeho úžasném činu okamžitě obletěla pevnost a ostatní Červíci po něm pobaveně pokukovali.

Na kavalci si Rosamunda sundal vyztužený oblek a kvabard, aby ulevil pohmožděným žebrům.

„Co to máš na hrudi?“ zeptala se Threnody, sklonila se nad něj a dívala se na rozhalený límec jeho košile.

Rosamundovi div nevyletělo srdce leknutím. *Ach ne, můj obvaz s odsmraďovačem!* „To je – to je – to je… pro nanášení nulovače,“ vykoktal.

„Cože, toho, co ti namíchal ten šarlatánský apatykář?“ ptala se lampářka.

Rosamunda zamračeně přikývl.

„Přece ho *nepoužíváš,* nebo snad jo?“ ptala se Threnody rozzuřeně.

Zamračil se ještě víc a znovu kývl.

„Kdy? Dokonce i při vykládání vozu?“

„Ano!“ zasyčel Rosamunda vztekle. „Pořád! Na příkaz svých starých vychovatelů ze sirotčince.“

„Ty jsi ale poslušný hloupý osel!“ Threnody se na něj podívala přivřenýma očima. Otočila se a odešla. Nechala ho, aby se zotavoval sám.

Později téhož dne, kdy už bylo zboží bezpečně uskladněno a vůz odjel, vracel se do Pusté síně a potom domů, nejspíš do Velkých Hatí, si velitel Kamínek zavolal Rosamundu do své kanceláře.

„Co to slyším – ty chytáš padající náklad, jako by to bylo peříčko?“ zeptal se velitel.

„Nechtěl jsem, aby to spadlo a rozbilo se, pane veliteli," vysvětlil Rosamunda, trochu vyvedený z míry, jaký poprask jeho šťastné chytnutí vyvolalo.

Kamínek taky překvapeně zamrkal. „Ne, to jsi nemohl dopustit."

Oprášil si neviditelné smítko ze svého neposkvrněného rukávu. „Každopádně to byl skvělý výkon, lampáři. Nevěděl jsem, že z tebe v Boschenbergu vychovali takového siláka – pánové v baště by udělali dobře kdyby nabírali víc tvých krajanů."

„Ano, pane veliteli."

„Možná bychom tě měli nechat, abys s těmi nabručenými Kulhavci soutěžil v přetlačování?" Velitel se mile usmál.

Rosamunda popravdě nechápal, o čem jeho nadřízený mluví. „Možná, pane veliteli," odpověděl, protože ho nic jiného nenapadlo.

Po trapné odmlce, která přerostla v nepříjemné ticho, velitel Rosamundu propustil.

Po celou dobu večeře na sobě cítil zvědavé pohledy, protože několikerým vyprávěním se ta událost nafoukla jako bublina. Baklažán se ho ptal, jak mu bylo, když chytil půl nákladu vozu.

„Vždyť to byl jediný sud, nic víc," bránil se Rosamunda.

„Jo, ale slyšel jsem, že hodně plný."

Rosamunda pokrčil rameny.

Naštěstí celá věc zase zapadla v běhu každodenních povinností. Asi za dva dny už mohl vejít do jídelny, aniž nastalo to divné, napjaté ticho. Ale nezapomnělo se na to úplně a Rosamunda si svým činem vysloužil novou přezdívku. Začali mu říkat „Velký Harold" nebo „mladý pán Haroldus" podle hrdiny z bitvy u Bran. Rosamunda se cítil víc obdivován, než když na něj s posvátnou úctou hleděli jeho druhové v baště po souboji s gudžinem. Dostal nové jméno – řádnou vojenskou přezdívku. Tiše, potají se z toho radoval a po zbytek týdne vždy usínal s úsměvem na rtech.

„Myslela jsem, že Harold byl skold?" řekla jednou Threnody dvojsmyslně u snídaně.

„Ano, byl," odpověděl jí Baklažán z druhé strany stolu, „ale byl sakramentsky silný."

Naštěstí už neřekla nic, čím by zkazila Rosamundovi radost, ani se neopovážila mluvit dál o sudu nebo o Rosamundově obvazu s odsmraďovačem.

Když se ukázalo, že chytání sudu na Rosamundovi nezanechalo žádné vážné následky, brzy dostal za úkol vyrazit na svou úplně první hlídku mimo barák. První den druhého týdne ho poslali s Poesidesem, Baklažánem a Světlíkem zanést zásoby jedné chudé ekerské ženě – uprchlici odněkud z východu, která přešla přes Krvavý močál. Rosamundu ohromilo, že se lampáři snaží pomoct člověku z nižší třídy, kterou odmítla její vlastní společnost a byla nežádoucí i v Císařství.

„Á! Pan Haroldus přišel přiložit své silné ruce k dílu!“ zažertoval Poesides přátelsky, když se chystali na cestu.

Ostatní lampáři se mile usmáli a Rosamunda sklopil hlavu, aby skryl své potěšení.

Naložili si na záda nezbytné zásoby – potraviny, odpuzující prostředky, trochu černého prachu a střeliva – a vyrazili. Bafal je pozoroval zakaleným zrakem, jak vycházejí z těžkých vrat a jdou dolů po úzkých schodech. Ráno bylo chladné, jeho ledový dech štípal do tváří, obzor na východě se růžověl ranními červánky.

„Kam jdeme?“ zeptal se Rosamunda tiše Baklažána, když přešli silnici a stáli na jejím severním okraji.

Lampář pevněji sevřel dlouhou pušku, kterou nesl. „Směrem na sever u břehu Frugelu je malá vesnice, kde ta stará žena bydlí. Říkáme jí máma Liegerová. Prý ráda mluví s příšerami, a proto žije tak daleko – utekla z Černých Věží před zlými jazyky.“

„Ano, a my jsme teď ti chudáci, co jí musí nosit zásoby,“ vložil se do hovoru Světlík. „Slyšel jsem, že když byla mladší, byla to divoká striga, pocházela z jedné vznětlivé rodiny těch horkokrevných lidí z Geikélundu u Černých Věží.“

„Nesnažili se ji lidé z Černých Věží oběsit?“ Rosamunda měl představu hrozné ničitelky s blýskajícími se noži a rozevlátými vlasy, která si zvala příšery na večeři.

„Myslím, že určitě utekla dřív, než to mohli udělat,“ usmál se Baklažán.

Rosamunda si přehodil nepohodlný náklad a díval se trochu podezíravě na nepříjemně garamnou krajinu, která začínala za silnicí. „Proč jí ty věci nedoveze Squarmis?“

„Protože ten špinavec nebude vozit zásoby lidem, jako je ona,“ odpověděl Poesides, „a ona by si to stejně nemohla finančně dovolit. Ne, hochu, máme tu čest dopravit jí zásoby sami. Není jediná ekerka, která potřebuje naši pomoc: v těchto končinách to tak u lampářů chodí, že pomáháme všem potřebným a nereptáme kvůli tomu.“ Podíval se úkosem a zatrpkle na Světlíka.

„Ale ona je přece sedornerka, ne?“ nedal pokoj Rosamunda a s nadějí pokračoval: „Myslel jsem, že lampáři tvrdí, že všichni sedorneři jsou špatní a jsou proti nim?“

„Dobrou lampu poznáš podle světla, hochu.“ Podporučík se na něj zvláštně podíval. „Máma Liegerová pro nás dělá taky spoustu dobrého, tak jí to oplácíme, jak můžeme… a možná – pokud si povídá s místními příšerami –, možná za nás u nich ztratí slovo. Ale drž se zdravého rozumu, jinak tě bude nutit, abys uvěřil, že ne všechny příšery jsou zlé.“

„Jo…,“ zamumlal Baklažán, „ačkoli někteří by s ní v tomhle možná souhlasili.“

Rosamunda po jeho slovech div nespadl z náspu silnice. Podíval se na lampáře překvapeně a cítil, jak k němu začíná mít úctu.

„Přestaň takhle žvanit, lampáři!“ okřikl ho Poesides. „Když takové řeči vede ona, je to něco jiného, než když to po ní opakuješ ty. Nechci, aby ses s ní vybavoval, až k ní přijdeme.“

Baklažán sklopil hlavu. „Ano, pane podporučíku,“ zamumlal.

Poesides se na Rosamundu podíval a velitelsky řekl: „Když sejdeme ze silnice, jsme všichni potichu, takže se teď přestaň vyptávat.“

Nejmladší lampář poslechl a zmlkl. Podporučík vyrazil neprošlapanou cestičkou mezi ostrůvky bodláků a zakrslými olivovníky a čajovníky. Ostatní tři se za ním vydali husím pochodem, šli opatrně, ale ne zase moc pomalu. Ztvrdlá jílovitá půda jim zvonila pod botami, na povrchu zvlhlá mlhou, ale jinak suchá a prašná. Byla to skutečně vyprahlá krajina, ale nějaké rostliny se v ní

udržely a dělaly, co mohly s tím malým množstvím vláhy, které získávaly z vlhkého jižního vzduchu.

Všichni čtyři měli oči na stopkách a uši našpicované a rozhlíželi se nalevo i napravo, jestli nezahlédnou nějaké známky toho, že se někde poblíž vyskytuje příšera. Kolem poletovali drobní ptáčkové, schovávali se v trnitých, tenkých větvičkách a skoro se neukazovali. Jen tu a tam se mihla sytě modrá nebo ohnivě červená s černými skvrnkami. Rosamunda se chtěl zastavit, chvilku nehnutě postát, zhluboka vdechovat dřevitou vůni a tiše pozorovat ty neklidné zpěváčky, ale pochodovali dál a udělali si jen kratičkou zastávku, aby se vydýchali a vypili malé pivo.

Dvě míle od Červovité cesty se krajina trochu otevřela a začala se svažovat dolů. Otevřel se před nimi velký výhled na Frugelské údolí, šedé, trnité, tu a tam se záplatou tmavých přadének zakrslých vyprahlých stromů. Baklažán a Světlík se přemístili, každý šel teď z jedné strany vedle Poesidese. Rosamunda se k nim chtěl taky přidat, ale hned se mu na obličej nalepila pavučina napjatá mezi dvěma vysokými bodláky a ještě se třpytící rosou, i když ráno už předalo vládu dopoledni.

„Fuj!“ prskal a stíral si lepkavý závoj z tváře. Hrozil se, že mu nějaký malý lezec vnikne do nosu nebo se mu zahnízdí ve vlasech.

„Drž si takhle před sebou tyč,“ poradil mu Baklažán šeptem a ukázal mu svou dlouhou puškou, jak to má udělat. „Zachytí to pavučiny a nebudou se ti lepit na ciferník.“

Zatím nezaznamenali jedinou stopu po nějaké příšeře, ale krajina jako by je nespouštěla z očí a věděla, že jdou někudy, kam lidská noha málokdy vkročí. Jak lampáři postupovali chladnou krajinou, prchaly před nimi kavky, jen bílá pírka na ocáscích jim zasvítila. Létaly nízko mezi pokroucenými bahenními duby a vyrážely svůj zvučný pokřik, monotónní, jasný, ale žalostný, a kroužily nad rovinou. Když slunce stálo nejvýš, Rosamunda spatřil vysoký dům – opevněný – hodně podobný domům ekerů, které viděl z Bohaté cesty směrem na Vysoké Klobouky. Tento ale vypadal starší – jako by sem patřil, jako by tu spíš vyrostl a ne že jej někdo postavil; nachýlená hromada za hájkem pokřivených, voňavých bahenních dubů. Jeho příliš vysoké komíny hrozily spadnutím,

střecha byla pokrytá žlutým mechem, žlutý plevel vyrůstal i z každé pukliny základů. Tady byl garam nějak jiný, tak jemný a nenápadný, že si jej Rosamunda sotva všiml. Pocit, že člověka někdo sleduje, nepůsobil tak nepřátelsky – byl vlastně skoro vítaný. Rosamunda by tu možná rád bydlel. Zamyšleně si dům prohlížel.

K větrem ošlehaným dveřím asi šest metrů vysoko nad zemí nevedly žádné schody.

Poesides si vzal od Rosamundy fodikar. „Musíme ti pořídit správně dlouhý fodikar," zabručel. Zvedl tyč a obratně hákem zachytil řetěz obalený látkou, který jim visel nad hlavami a vycházel ze zdi vedle dveří. Několikrát za něj zatahal a čekal.

Baklažán a Světlík jim kryli záda.

Netrvalo dlouho a zvětralé dveře se s klapnutím otevřely. Vykoukla z nich malá hlava.

„Aha, das gut aufheitermen!" uslyšel Rosamunda. Tichý ženský hlas mluvil nesrozumitelnou řečí, kterou Rosamunda odhadoval – po zkušenosti s lampářem Puttingerem – na gotštinu. „Guten Tag, šikovní chlapíci!" pokračovala žena o trochu hlasitěji brandensky.

‚Mámo Liegerová!" zavolal Poesides přidušeně, aby ho bylo ještě slyšet, ale zároveň aby nenadělal moc hluku. „Neseme vám zásoby."

„Gut, gut," řekla hlava a zmizela. To, co vypadalo jako malý, trouchnivějící okap nade dveřmi, se zatřáslo a začalo se na silném provaze lehce spouštět k zemi.

Byl to výtah. Výtahy byly v Boschenbergu vzácností, a i když šlo o jednoduché zařízení, tady by ho Rosamunda ani ve snu neočekával.

Každý lampář na té malé ošuntělé podlážce vyjel nahoru. Poesides jel první a pak poslali nahoru Rosamundu, že je nejmenší. Zjistil, že výtah je mnohem stabilnější, než se na první pohled zdálo. Neměl ponětí, jak máma Liegerová může výtah obsluhovat, když někdy odejde z domu, ale dlouho nad tím nedumal. Nahoře uviděl malou předsíň – obrácenou střílnami na druhou stranu domu – a další pevné dveře, které teď byly otevřené. Žena tam nebyla, z nějaké zadní místnosti se však ozývalo harašení. Rosamunda počkal, až podporučík obslouží zařízení, které uvádělo výtah do pohybu. Když

byli všichni nahoře, Poesides je vedl druhými dveřmi k malé skříni na konci krátké bílé chodbičky.

„Ach," ozval se tichý ženský hlas a žena se vynořila z bočních dveří. „Musím vám znovu poděkovat, že udržujete špižírnu jedné staré einsiedlerin zásobenou."

Máma Liegerová nesla tác s neprůhlednými bílými skleničkami. Byla to upravená stařenka, trochu při těle. Stříbrné vlasy měla sčesané do hladkého drdůlku, ani utaženého, ani příliš volného. Oblečena byla podomácku: přes jednoduché šaty měla zástěru a šál. Stejně prosté bylo zařízení jejího jednoduchého příbytku. Pokoj, do něhož lampáře pozvala, byl čistý a uklizený, každá vydrolená díra byla ucpaná nepoužívanými pytli na mouku, které byly úhledně srolovány a vmáčknuty do otvoru. Ačkoli působila úhledně domácky, rysy jejího dnes už kyprého obličeje ještě prozrazovaly, že byly kdysi ostře řezané, jestřábí oči měla živé a laskavé, v pronikavém pohledu nezkrocenou jiskru – něco, čeho si člověk hned všiml a nedalo se to přehlédnout. Nabídla jim ostře kořeněný salup a pak si prohlédla Rosamundu od hlavy až k patě. „Kdopak je tenhle nový?" usmála se a obličej teď měla opravdu jestřábí. „Teď dělají lampáře poloviční velikosti? Aby nezabrali tolik místa ve festunku – v pevnosti?"

Poesides a lampáři se od srdce zasmáli.

„Já –" Rosamunda ze sebe nedokázal nic kloudného vypravit.

Když mu podávala skleničku s nápojem, všiml si náznaku tmavohnědé vlnovky, kterou měla na zápěstí pod dlouhým rukávem, a podle všeho to bylo tetování krví příšery. Rosamundovi div nevypadla sklenička salupu z ruky.

Máma Liegerová si všimla, že její značky zahlédl, a pozorně se na něj zadívala. „Kohopak jsi mi to přivedl, Poesidesi?" Divoké černé oči upravené stařenky neklidně zasvítily. „Je úplně jasné, že tenhle člověk má za sebou svůj ungerhaur, že ano, můj malý enkle? Chudák malá, vidím to na něm – vidím, že nese břemeno stejného vidění světa, jak ho vidí máma Liegerová, že myslí stejně jako ona, že?"

Nazývá mě taky sedornerem? Rosamunda se nervózně ohlédl po svých druzích: nebyl rád, že působí nějak výjimečně proti ostatním.

„Ano, ano, mámo," zachránil jej podporučík. „Vy byste nejraději z každého udělala milovníka příšer, kdybyste mohla," dodal upjatě.

„To bych udělala a bylo by pro svět lepší, kdybyste byli všichni takoví. Není to nic těžkého, kdybyste tu zůstali dlouho a krajina by k vám tiše promlouvala – mumlala, mumlala – schrecken. Ten garam by vás změnil: není to pravda, můj malý enkle?" Podívala se ještě jednou na Rosamundu.

„Já – ech –" *Jak může vést beze strachu takové nebezpečné řeči?* Divil se, že se jeho druhové tváří tak klidně. Věnovali se svému pikantnímu salupu a snažili se nedat najevo, jak je jim to nepříjemné. *Proč ji Poesides nezatratí jako ohavnou zrádkyni a nenechá ji pověsit na prvním stromě?* Tihle chlapíci nebyli tupí invidisté – ti, co nenávidí příšery – to vůbec ne. Nevěděl, co si má o nich myslet.

Máma Liegerová si toho zjevně nevšímala, seděla na polstrované židli s vysokým opěradlem a chvilku se staršími lampáři nezávazně tlachala, ale její neblahá pozornost neustále zalétala k Rosamundovi.

Nebylo mu to příjemné, odvrátil pohled ke krbové římse nad vesele praskajícím ohněm. Uviděl tam podivnou figurku, rozšklebeného malého mužíčka s velkou hlavou, který byl celý z kůry a trsů suché trávy. Když se na figurku podíval, zdálo se, že se její úsměv ještě rozšířil, a na prchavý okamžik si byl jistý, že viděl, jak otevřela jedno oko – sytě žluté oko, které mu tolik připomnělo Piháče.

To oko na něj mrklo.

Rosamunda sebou polekaně trhl, až vylil trochu salupu. Všechny zraky se k němu otočily.

„Bojíš se, lampáři?" zeptal se ho Poesides autoritativně, jeho pohled vyjadřoval nesouhlas, jako by Rosamundovo chování dělalo lampářům ostudu.

„Já –" Rosamunda ze sebe v té chvíli nedokázal nic jiného vypravit. Zkrotil polekané myšlenky a zvolil lepší slova. „Nebojím, pane podporučíku – jen jsem se lekl té ošklivé figurky," dokončil slabým hlasem.

„Ošklivé figurky." Poesides vypadal rozladěně.

Máma Liegerová svižně vstala. „Není vůbec ošklivý!“ prohlásila a postavila se k té scvrklé věci. „To je můj malý Cesmínek. On jen spí, Je to takový ospalec.“ Pohladila figurku s mateřským zavrkáním a vrhla na Rosamundu vědoucí pohled.

Nemohl pochopit, že se stařenka chová tak troufale. Ani to, že jeho přátelé nevypadali nějak vyvedeni z míry. Rosamunda zapíchl zrak do své sklenice příliš kořeněného salupu, z kterého sotva něco upil. Zvedl oči, teprve když slyšel, jak se ostatní zvedají k odchodu. Byla to úleva, že už šli, i když tu panoval přátelský garam. Čtveřice pospíchala ostře chladným vzduchem, Rosamunda se stejně jako ostatní nemohl dočkat, až budou doma, zpět ve známém prostředí baráku. Zpáteční cesta byla snadnější, protože už odlehčili svým zádům. Byl také rád, že bylo ticho a on se nemohl na nic vyptávat. Nepřátelský garam zase zesílil a on se tím teď v myšlenkách zabýval.

Červovitá výspa už byla v dohledu. Tmavý pahýl podobný prstu trčel vysoko nad okolní rovinu. Baklažán se odvážil k otázce: „Čeho ses tak nelampářsky před mámou Liegerovou polekal, Rosamundo?“

Rosamunda zčervenal hanbou. „Ten – ten Cesmínek se pohnul, Baklažáne,“ sykl. „Zamrkal na mě a usmál se!“ dodal, když se druhý lampář tvářil nevěřícně.

„Ty jsi hrozně zvláštní, lampáři Zaknihovaný.“ Baklažán se taky zazubil. „Možná má máma Liegerová pravdu a ty vidíš stejně jako ona?“ Poškrábal se na tváři. „Za tu dobu, co jsem tady, jsem už viděl spoustu hrozně zvláštních věcí; člověk tu začne jinak uvažovat. Možná by ses taky za nás mohl přimluvit u příšer, co?“

V Rosamundovi se všechno sevřelo. Mluví ten člověk vážně? Ale Baklažánův úsměv byl ironický, chtěl ho jen pozlobit a Rosamunda se v odpověď zaculil.

„Kuš, vy dva!“ zavrčel Poesides. „Máte rozum…“

V jedné věci Rosamunda začínal mít jasno: rychle si oblíbil tyhle hrdé, pracovité lampáře, kteří žili prostě a jednoduše. Už si dokázal představit, jak tu s nimi povede stejný život.

Během třetího týdne jejich pobytu a nekonečného koloběhu povinností se v Červovité výspě zastavila Evropa v doprovodu jednoho lampáře z Pusté síně, kterého si najala jako pátrače.

Přesvědčila jeho nadřízené, aby mu dovolili pomáhat jí s velice důležitým úkolem udržet v paucitinu bezpečnost – tak to aspoň vysvětlila. Návštěva Brandenské Růže na lampáře mocně zapůsobila, žertovali se svým kamarádem z Pusté síně a říkali mu, jakou má kliku, třebaže je největší nula v Planinách, pokud jde o umění zacházet s čuchací skříňkou.

„Ale vydělám si za den víc než vy za celý měsíc," vytahoval se.

Evropa si jich nevšímala a krátce promluvila s Rosamundou.

„Chytila jste toho revermana?" zeptal se jí hned po pozdravu. „Byl to váš blesk, co jsme viděli minulý týden?"

„Možná byl. Ten paskřivec byl pořádně udělaný a potřeboval trochu větší – větší nářez, řekněme. Ale nezjistila jsem, odkud se tu vzal. Řekni mi," změnila téma, „je ti tady v té starořké pevnůstce dobře?"

„Ale docela jo," odpověděl Rosamunda. Uvažoval, jak by pochodil, kdyby se snažil Evropu přesvědčit, aby lovila jen revermany. *Asi moc dobře ne,* usoudil a zeptal se konverzačním tónem: „Už jste byla v Krvavém močále?"

„Ne." Evropa se žertem zamračila. „Není potřeba vyhledávat rvačky, které člověk nepotřebuje."

Do jídelny vešla Threnody, ale sotva zahlédla fulgarku, zatvářila se zdvořile, upjatě se zeptala, jak se má, a zase se vrátila, odkud přišla.

„Jak se naší novopečené slečně lampářce líbí služba?" zeptala se Evropa pobaveně.

Rosamunda sledoval Threnodin uražený odchod. „Myslím, že je jí možná líto, že opustila Herbroules."

Evropa mlaskla. „Rozmazleným šlechtickým dceruškám se dobrodružný život dlouho nezamlouvá."

Rosamunda nevěděl, jestli mluví o Threnody, nebo o sobě.

„Poslyš, Rosamundo, dostal jsi nějakou odpověď na své dopisy?"

Mladému lampáři okamžik trvalo, než si uvědomil, že mluví o jeho depeších Sebastipolovi a hodnému doktorovi. Obavy o Železnou baštu a Numpse se mu vrátily a zalily ho jako povodeň. „Ne," odpověděl stručně. Co jiného měl říct?

Evropa přimhouřila oči. „Hmm.“

„Co to může znamenat?“ Rosamunda se najednou začal obávat, že něco zkazil, když dopisy odeslal.

„Nic,“ řekla Evropa, tón jejího hlasu byl chladný. „Všechno. Nejspíš to jen naznačuje, že tvoji adresáti mají plné ruce práce se svými vlastními záležitostmi a že nemůžou v té věci nic udělat a nic k tomu říct.“

„Aha.“ Na okamžik klesl na mysli, pak se zase rozzlobeně vzpamatoval. „Často mám brzo ráno sto chutí nasednout do poštovního dostavníku a spěchat zpátky, abych si to vyřídil s Násoskou. Porazil jsem jeho revermana a dokážu porazit i *jeho!*“

„To ti věřím, človíčku,“ zasmála se Evropa, „kdyby ses k němu dostal… Ale drž se své práce tady, Rosamundo. Nech tomu volný průběh – jejich vynálezy je nakonec samy zlikvidují. Taková je stinná stránka císařské politiky: musíš vydržet hodně zlého, než zvítězíš. Zničit příšeru je proti tomu mnohem jednodušší… a dožiješ se vyššího věku,“ ukončila hovor a škodolibě se usmála.

Velitel pevnosti Kamínek se s ní uctivě rozloučil a Evropa se zase v doprovodu najatého pátrače vydala na cestu.

„Teď jedu do Haltmiry řešit problémy tamějšího generála,“ řekla na rozloučenou a Rosamundovi tiše prozradila: „Asi to bude zajímavé dobrodružství – slyšela jsem, že je tam něco trápí. Tak mi drž palce.“

„Ať se vám daří,“ odpověděl Rosamunda znepokojeně. Po jejím odjezdu zůstala jen slabá vůně jejího parfému a lampáři měli při nudných službách dlouho o čem mluvit.

Pokud šlo o Threnody, lampáři Červovité výspy byli trochu bezradní, jak mezi sebe přijmout ženu. Zároveň však na ni byli hrdí. Říkali ji „naše malá witka“ a kamkoli se v pevnosti hnula, všichni ji oslovovali „madam“. Vždycky se styděli, když sešla dolů do sklepa, kam se chodili umývat, a někteří se do ní i trochu zbláznili a chodili jí shánět přísady na její plaudamentum a další odvary. Při každé výměně hlídek, když dorazili lampáři z Haltmiry, se Červíci chvástali, že jsou lepší než jejich kolegové Kulhavci, „protože máme witku!“ Rosamundu udivovalo, že tam nejsou žádní další witové.

Dřív si myslel, že na tomto úseku Červovité cesty budou lahzaři naprostou samozřejmostí, a přitom tu měli ve všech čtyřech pevnostech jen dva skoldy v Haltmiře a jednoho dispensuristu.

Threnody jejich pozornost dělala dobře a rychle se tu cítila jako ryba ve vodě. Začala na opasku kolem boků nosit dvě pěkné pistole v kožených pouzdrech, brala je všude s sebou a nakonec se z ní stala opravdová pistolnice.

„Kde jsi je vzala?“ zeptal se jí Rosamunda jednou při obědě.

„Krásné kousky, že?“ zářila pýchou.

Musel souhlasit, byly skutečně pozoruhodné: z černého dřeva a vykládané stříbrem, do kterého byl vytepán jemný květinový vzor. Elegantní zbraně i přes jejich těžký kalibr.

„Vzpomínáš, jak jsme si udělali tu prodlouženou zastávku v Hinkerském Hradišti?“

„Ano.“ Vzpomínal si hlavně na to, že na ni museli tak dlouho čekat.

„To kvůli nim jsem se tak zdržela. Koupila jsem je v obchodě u Larda a Wratche ve Veselé uličce. Jsou to nejlepší zbrojíři v Placidinách.“ Rozzářila se ještě víc. „Toužila jsem po nich hrozně dlouho, vždycky jsem se na ně chodila dívat, když jsme do toho města jeli.“

„Kolik stály?“ zašeptal. „Jak to, že sis je mohla dovolit?“

Threnody zmizel úsměv z tváře. „Copak nevíš, že se nikdy nemáš žádné ženy ptát, kolik něco stálo?“ zvolala pohoršeně.
Rosamunda si byl jistý, že pokud někdy litovala svého příjezdu na Červovitou výspu, byla z toho už vyléčena.

Běžnou praxí hlídky, která chodila zhášet lampy, bylo nechávat první dvě lampy rozsvícené. Svítily déle proto, aby ráno, kdy slunce ještě váhalo vyjít na svou denní pouť, bylo kolem pevnosti trochu světla. Členové denní hlídky, kteří zůstávali doma, pak vyšli ven a lampy zhasli když už nastalo denní světlo.

V den svátku Šibeniční noci, kdy na každém výčnělku v pevnosti visely ozdoby v podobě oprátek, provázků a šátků na krk a připomínaly, že nadchází tato zvrhlá oslava, poslali Rosamundu a Threnody zhasnout dvě první lampy. Dělali to pod horlivým

dohledem Theudase; přesněji řečeno Theudas horlivě sledoval Threnody. – Theudas přišel do pevnosti jen o něco málo dříve než oni a velmi ho rozradostnilo, když krátce nato dorazila tahle tmavovlasá šlechtická dívka. U lampy Vých Červ 1 Záp Halt 52 se Threnody a Theudas zabrali do hovoru a nechali Rosamundu, ať se potýká se zhášením sám.

„Tak jak se má starý Čakan?“ vyptával se Theudas. „Pořád čakanem prohání ubohé nováčky?“

„Musím říct,“ odpověděla Threnody, „že neměl vůbec žádnou radost, když nás takhle brzy vyřadili. Div ho z toho neklepla pepka a pořádně se pohádal s vrchním úředníkem.“

„Ach, zlatý starý Čakan, je to ostrý hoch,“ potřásl Theudas hlavou. „Takového by člověk měl raději na své straně, kdyby přišlo na boj. Vždycky jsme říkali, že si dává k snídani kulky z mušket, protože nic jiného by jeho žaludek po ránu neuspokojilo.“

Bim! Rosamunda se rozpřáhl hákem, chtěl zachytit ozubené kolečko, ale minul. Ti dva se tvářili nad jeho nezdarem víc než spokojeně.

„Ukaž, pomůžu ti, Rosamundo,“ pípla Threnody a přistoupila k němu. „Nikdy se mu s hákem moc nedařilo,“ řekla přes rameno mateřským tónem. „Už dřív jsem mu musela s natáčením pomáhat.“

„Je to pravda, pane Harolde?“ zeptal se Theudas a smál se jako blázen.

„Jen jednou,“ zavrčel Rosamunda vztekle.

„Není divu, že vás starý Čakan nechtěl pustit do světa,“ pokračoval Theudas. „Kdopak kdy slyšel o lampářovi, který neumí svítit?“

Threnody vyprskla smíchy, ale když uviděla, jak se Rosamunda tváří, zvážněla. „Ale umí dobře metat jedolenty,“ zastala se ho.

„Potřebuju akorát správně dlouhý hák!“ zavrčel Rosamunda a zkusil to znovu. S opožděným *cink!* konečně zachytil ozubené kolečko, vztekle jím zaškubal a navíjel rostlinu.

SEKVECIUS

HOUŠTÍ A STŘAPÁČE

střapáč též nazývaný hříbek bahenní; velká, chutná a zvláštně garamná houba s tmavohnědým kloboukem posetým vypouklými bělavými skvrnami. Výtažek ze střapáče se používá k výrobě základních odpuzovačů, z čehož se zrodil nápad, že když bude člověk střapáče pojídat, bude jeho esenci vylučovat póry a pro příšeru nebude tak chutnou lahůdkou.

Na Frugelu bylo málokdy bezvětří, vítr se vždycky odněkud přihnal. Když přiletěl od západu, voněl po vyprahlém kamení, trochu po fenyklu a jílu; když foukal od jihu, přinášel vůni mořských hlubin. Chladný dech východního větru však nepříjemně páchl hnilobou a bahnem – byl to zlověstný, garamný puch Krvavého močálu. Jednoho takového páchnoucího dne, kdy foukalo od východu a obloha těžkla hrozící bouřkou, poslali Rosamundu a Threnody pomoct kuchaři Sekveciovi Sebastianovi nasbírat do zásoby houby k snídani.

Velitel pevnosti Kamínek projevil velkou starost o jejich bezpečnost a podal Rosamundovi přenosné hodinky. „Vezmi si tyhle hodinky, lampáři," řekl, „a nebuďte pryč víc než tři čtvrtě hodiny. Rychle se porozhlédněte po houbách a ať jste zase zpátky. Někdo vás bude sledovat ze střechy, a kdybyste potřebovali pomoc, vyšlete signalizační světlo."

„Ano, pane veliteli." Rosamunda chvilku s úctou hýčkal vzácné hodinky v rukou a pak je co nejbezpečněji ukryl přímo na vlastním těle. Dostal ještě flamagon, úzkou, rourovitou pušku s křesacím zámkem z které se dala vystřelit světlice. Pověsil si ji i se salumantikem přes rameno.

Kuchař Sekvecius vyrazil na houby ve své obvyklé zástěře a v klobouku se širokým okrajem, který mu měl chránit pleš před bledou září pronikající mraky. Nesl s sebou velký kotel. Kotel byl tak

široký, že by kterýkoli jiný člověk měl co dělat, aby jej zvládl nést oběma rukama, ale kuchař si jej zavěsil jako košík na jednu silnou, těstovitou paži. V druhé nesl boltardu s kolečkovými zámky, které trčely na konci hole na obě strany ostří připomínajícího sekyru. Ostří bylo pomazáno cákanci tuhého černého prostředku – na první pohled bylo vidět, že jde o aspis, jeden z nejúčinnějších venifikantů neboli výrazných jedů na příšery.

Jako mnohé pušky s křesacími zámky a ruční zbraně, které lampáři z Červovité výspy používali, ani toto nebylo součástí předepsané výzbroje. Lampáři se sice chovali vzorně a nosili veškerou výzbroj, jak kázaly předpisy, ale jejich osobní zbraně představovaly zajímavou směsici, protože každý si vybíral podle vlastního gusta. Rosamundovi se asi nejvíc líbila karabinosekyrka, která patřila Baklažánovi. Měla dřevěnou pažbu uzpůsobenou jako držadlo, zásobník a hlaveň nebyly delší nez u pistole a k ústí byla připevněna tenká stříbrná sekyrka, z protější strany vyvážená válečnickým kladívkem. Byl to elegantní kousek a lampář Baklažán na něj byl patřičně hrdý.

Sekvecius s mnoha bezeslovnými posuňky a grimasami naznačil oběma mladým lampářům, aby jej následovali. Threnody se tvářila trochu pohrdavě, ale poslušně šla.

Stáli na kraji silnice a dívali se směrem na sever. Kuchař ukázal na hustý hájek vznosných bahenních dubů severovýchodním směrem, na rovině asi dvě stě metrů od silnice. „To je nejlepší místo na střapáče, děkůji," řekl se šťastným pokývnutím. Hájek stál v místě, kde za rovinou Frugelu začínal rozsáhlý les. Byl nejvyšší z toho mála roztroušených ostrůvků mlází a houštin, které se tu a tam vyskytovaly na jinak neporušené pláni. Rosamunda měl velkou chuť pochmurný les prozkoumat, i když se mu v hlavě rozezněl varovný signál a měl podezření na garam.

Klouzali z krátkého příkrého náspu silnice, prášilo se jim od bot a od nohou se jim sypala prška kamínků. Kuchař při tom div nepřišel o život. Smál se tomu a vedl je do podivného světa paucitinských plání. Napůl uschlé porosty hořčicového plevele a bodláků, třikrát vyšší než Rosamunda, vytvářely uličky s nízkou tuhou trávou. Byly většinou přibližně sedm osm metrů dlouhé, pak je přeťala další

ulička a zatarasila jim průchod. Vznikalo tak bludiště z plevele, jemuž nešlo vzdorovat. Sekvecius se s jistotou kolébal po kamenité trase připomínající strniště. Rosamunda by byl úplně dezorientovaný, kdyby tu a tam nezahlédl Červovitou výspu. Pevnůstka byla nápadným orientačním bodem v tomto širém, odlehlém vesmíru. Císařská standarta vlála a pleskala vysoko na střeše a sekundovalo jí lampářské prádlo rozvěšené na šňůrách pod ní.

Někde blízko musela být voda, i když půda byla úplně vyprahlá a rostliny žíznily, protože jak šli, Rosamunda slyšel kvákání žab, ozývaly se zleva i zprava. Mohl by to být přátelský zpěv, ale vlivem tísnivého garamu, znásobeného nepříjemným východním větrem, zněl ten sborový zpěv obojživelníků nepřátelsky. Občas se zastavili a naslouchali hrůzu nahánějícímu tichu, které Rosamundu nutilo, aby se neklidně rozhlížel, kde něco číhá.

Sekvecius si s tím nedělal těžkou hlavu a bez námahy se prodral houštím. Nechal za sebou široký průsek, kterým mohli ti dva projít, aniž je píchaly nějaké větvičky nebo suchá stébla trávy. Konečně dorazili do dubového hájku. Panovalo tam přítmí a stromy nepříjemně naříkaly ve větru.

Kuchař byl krátkou procházkou přece jenom vyčerpán a zafuněl: „Ty hledej tam, hochů," ukázal Rosamundovi směrem k vzdálenějšímu konci malého hájku. „A ty, děvče, ve středu." Vyznačil mávnutím ruky nešťastně se tvářící Threnody její rajon. „Já zůstávám hned tády. Kouknujte mezi kořeny a pod list a sbírat do tenhleten a pak sýpat do kotle když plno, děkůji," ukončil instruktáž a každému podal starý poštovní pytel.

Rosamunda sotva rozuměl kuchařově hatmatilce, ale poslechl jeho pokyny a vykročil k určené části hájku. Podrážky mu chřestily na suchém ztvrdlém podloží bez jehličí, kde nerostla tráva ani žádný plevel. Threnody šla kousek před ním. Slyšel ji, jak si mumlá: „Byla jsem v rukou těch nejlepších chirurgů v zemi a teď mě někdo nutí, abych sbírala prašivky." Už bez dalších řečí se otočila a zaměřila se na jedno místo. Začala se nepříliš přesvědčivě dívat po houbách, tu a tam zašťourala špičkou boty mezi kořeny.

Rosamunda zašel hlouběji do lesíka.

Zašuměla křídla a z větve nad jeho hlavou najednou vzlétl vrabec. Rosamundu píchlo až někde v ledví a měl zvláštní, skoro garamný pocit, že to byl ten stejný pták, co dosedl na okénko poštovního dostavníku, když čekali u Kůlničky. Zastavil se, dal si ruce v bok a pozorně se díval na zvláštního, vytrvalého ptáčka, který mu kroužil nad hlavou a obezřetně ho také pozoroval.

„Dobrý den," řekl Rosamunda tiše. „Posílá tě Vrabčí král?"

Vrabec hlasitě zacvrlikal.

Byla to odpověď?

Malý ptáček ještě jednou zacvrlikal a rychle poodlétl. Ztratil se Rosamundovi z dohledu v hustém listoví. Rosamunda opatrně vykročil směrem, kterým vrabec odletěl, a došel k malému křovinatému údolíčku, jehož protější svah byl celý zarostlý velkým trnovníkem, zakrývajícím kořeny několika vysokých bahenních dubů. Ozývalo se z něj hlasité vrabčí štěbetání.

Rosamunda ztuhl, podíval se doleva, pak doprava, ale nikde nic tam nezahlédl. Ohlédl se a spatřil velkou bílou kouli Sekveciova těla, plahočícího se na opačném konci hájku.Threnody neviděl, ale měl dojem, že slyší její brblání jen kousek opodál. Zůstal ve střehu, přikrčil se a začal opatrně prošťárávat a propátrávat suchou půdu bez jehličí na okraji údolíčka ve snaze dopídit se kulatých hub s výraznými bílými skvrnami. Někde v koruně stromů se tiše ozvala hrdlička – *vrkú, vrkú, vrkú* –, jinak se všude ozývalo jen klidné šumění. Rosamunda se zabral do sbírání, šel od jednoho stromu k druhému a rychle naplnil půl pytle. Teprve postupně si uvědomil, že už nějakou dobu slyší jakési plíživé zvuky, nebyly daleko a lišily se od vytrvalého šustění špičatého listí. Slídivé našlapování na spadaném listí. Nejdřív ho napadlo, že je to Threnody, ale ty tiché zvuky přicházely z opačné strany. Sáhl proto volnou rukou do salumantika.

V jeho zorném poli se objevil temný obrys, kradl se kolem trnovníku, malá postavička, strakatá a nečekaně povědomá… Je to? Určitě ne! *To není možné…* Ale *je!* Na opačném konci údolíčka se štrachal Piháč. Měl před sebou glamgorna, který ho utěšoval a povzbuzoval v podpalubí *Prasečí hlavy*, sto padesát mil odsud a víc

než před dvěma měsíci. Oba na okamžik polekaně strnuli a jen se na sebe dívali.

„Piháči?“ sykl Rosamunda, pak se vzpamatoval a rychle se rozhlédl. Byl tak polekaný, že se ani nezdržoval pozdravem. „Tady nemůžeš zůstat! V tamté pevnosti je půl čety lampářů!“ Ukázal přes rameno na siluetu věže. „Je jich hodně, pozorují nás!“

„Ne, ne, malý kdysi uplakánku Rosamundo, to *ty* nemůžeš zůstat a zůstat nemůžeš,“ řekl malý tvor zpěvavě a přeskočil z nohy na nohu, sytě žluté oči jasně odrážely skrovné, tečkované světlo. Byly průzračné a bázlivě vykulené a v Piháčově drzém, kdysi šťastném obličeji se teď zračila starost a únava. „Ne tady. Ne s těmito lidmi, kteří ještě nevědí, co by nikdy neměli vědět. Přišel jsem a ty musíš se mnou utéct.“

„Co ty…? Ale jak to…?“ Rosamunda se chtěl k Piháčovi rozběhnout a obejmout ho, ale to by byl počin outramorina – sedornera toho nejhoršího typu. I Piháč vypadal, že se snaží udržet mezi nimi nějaký odstup.

„Dobře a dlouho jsem se díval a uviděl tě a šel za tebou a čekal,“ řekla ta malá příšerka s kůží drsnou jako kůra, „a někdy Skořičák sleduje a čeká na tohohle, když já jdu někam jinam.“

Skořičák taky sleduje? Rosamunda úplně nechápal, o čem je řeč.

„Sledoval jsem, jak se učíš všechno rozdělování a bojování se svými přáteli, kteří by nebyli přátelé, kdyby věděli. Pojď teď se mnou, se mnou teď pojď,“ řekl Piháč a mával rukou. „Tys zachránil mě, já zachráním tebe. Vrabčák tě bude mít a držet tě, tak jak má. Ty nepatříš nikam, ale je pro tebe bezpečnější být s ním. On –“

„Rosamundo?“ ozval se tichý, až příliš známý hlas. „C-co to děláš s tím – s tím –?“

Threnody! „Eh – já –“ Ohlédl se. Byla tam, prodírala se houštím a vypadala hrozně znepokojeně. Dívala se upřeně, strnule na Piháče a hned, jak se objevila, položila si ruku na čelo.

„*Threnody, NE!*“ vykřikl Rosamunda a ihned ho zasáhlo její špatně prováděné witování, srazilo ho na všechny čtyři. „Threnody… ne…“ Se zaťatými zuby se přinutil jasně vnímat, potichu něco mumlal, snažil se posadit a sáhnout do salumantika pro něco, co – *co zastaví Threnody, aby nemohla Piháčovi ublížit!* – ale bylo to

zbytečné, protože malý glamgorn v tu ránu zmizel. Threnody se za ním pustila, znovu vyslala vlnu, hnala se kolem trnovníku a do hustých větví, kterými Piháč přišel. Klobouk jí odletěl, jak se prodírala podrostem, a spadl Rosamundovi k nohám. Slyšel ji, jak tam neúspěšně lomozí, cítil časté vlny jejího nevalného witování.

Rosamunda viděl Piháče kdysi uniknout fulgarce a teď se glamgorn vyhnul witce – i když nešikovné.

Threnody se prodírala houštinou spletených větví zpátky, vlasy se jí zachytávaly o větvičky. S dlouhým, rozhněvaným brbláním se objevila zase vedle něj, ale něco zůstalo za ní: její zářivé černé kudrny. Byly teď zcuchaným chuchvalcem visícím na několika větvích, které se jí postavily do cesty. Na kratičký hrozný okamžik se Rosamunda lekl, že jí to zpropadené houští vyrvalo vlasy z hlavy. S dalším úlekem si uvědomil, že je to opravdu *paruka.* Že jako každý wit přišla o vlasy.

Dívka stála na mýtince, mrkala, celá bledá, svářel se v ní stud a strach a zarputilost. Holou hlavu jí částečně zakrýval bílý podklad paruky.

„Copaks ještě nikdy neviděl witku bez vlasů?“ pronesla temně a strhla paruku ze stromu společně s částí té zrádné větve.

Rosamunda byl ze všeho úplně paf, takže neodpověděl.

Sekvecius se přikulil až k nim, z uříceného obličeje se mu lil pot. „Ne křičet a ječet, děkůji! Pojďte! Pojďte! Muset zpátky do hráda!“ Tak říkal pevnosti. „Vaše křičet zavolá potfóry sem!“

Během krátké zpáteční cesty do pevnosti kráčela Threnody mlčky, rty pevně semknuté. Zápolila s parukou, ale bez zrcátka si ji nedokázala pořádně nasadit. „Kdyby mě tak matka nechala, abych se stala pistolnicí a ne pitomou bezvlasou neurotikritkou!“

Došli do bezpečí pevnosti bez zádrhele. Threnody uháněla ke svému kavalci, ruce si držela na hlavě. Rosamunda sešel do sklepa a umyl se tam. Čekal, že se na něj každou chvíli vrhne nějaký pozorovatel ze střechy a dovleče ho k veliteli pevnosti jako outramorina, který má rád příšery. Bylo potřeba, aby šel pomáhat do kuchyně. Proplížil se tam jako kočka. Měl strach, co se bude dít, ale nikdo ho nechytil pod krkem a nevmetl mu do tváře: *„Sedornere!“*, když se šoural kolem pozorovatelů na vstupním patře. Se

zahanbeným výrazem ve tváři vrátil veliteli Kamínkovi jeho hodinky. Ten neřekl nic, úředník Sempl mu jen pevně džentlmensky pokývl – byl to pozdrav, nic víc. *Nikdo mě s Piháčem neviděl!* Rosamunda se nemohl rozhodnout, který pocit je silnější: pocit viny, nebo úlevy?

Vrátili se do kuchyně současně s Threnody. Měli za úkol houby očistit: seděli na lavici, odkrajovali tuhou nohu hned nad prstencem a odstraňovali hlínu z hlaviček.

Threnody už zase měla paruku a na Rosamundu se ani nepodívala.

„Co je dóbry s nimi," smál se Sekvecius a zvedl jednoho střapáče, „že oni nás dělat nedóbry pro potfóry. Když my potim, oni to čuchat a nelíbit. Moc, moc dóbry, děkůji."

Rosamunda přikývl, kuchařův monolog poslouchal jen na půl ucha, krčil nos nad nepříjemně páchnoucími houbami. *Ty za to nemůžou.*

Sekvecius se odkulil z doslechu.

„Co jsi tam prováděl s tím zatraceným bubákem?" zašeptala Threnody rozčileně. „Měl jsi brašnu se solemi – mohls s ním bojovat. Místo toho jsem tě nachytala, jak s ním *mluvíš!"*

„Já – já byl…" Rosamunda byl přistižen a nedalo se nic dělat, než si to přiznat.

„Pověz mi, cos to tam pro všechno na světě prováděl?" naléhala Threnody. „Vyměňovali jste si recepty na jedolenty? Příšery máme zabíjet nebo zahnat, a ne se s nimi vybavovat! Já ho nedostala a teď ten malý darebák někde morduje něčí slepice – nebo něco horšího!"

„Ne každá příšera je krvelačná zrůda, Threnody, která si zaslouží prašivou smrt – a určitě ne Piháč! On mi pomohl –"

„Takhle mluví sedorner, Rosamundo! Dej si pozor na to, co říkáš, vztekala se potichu Threnody a podívala se na Sekveciuse, který si jich nevšímal a něco opodál krájel. „Nemůžu uvěřit, že doopravdy víš, jak se ten zlotřilec jmenuje!"

„Nejsem sedorner jen proto, že chápu, že ne všechny příšery jsou zlé," odpověděl Rosamunda tiše, ale zapáleně. „Taky bys mě mohla označit za vraha, když budu tvrdit, že ne všichni lidé jsou hodní!"

„Ale lampáři!“ Dívka obrátila oči v sloup. „Začínáš mluvit čím dál víc jako Dolorosa! Měl bys být eker a ne lampář. Máš velkou kliku, že si kuchař nevšiml, o co šlo. Nebo někdo z lampářů, kteří nás sledovali. Jestli toho tvora potkáš znovu, *zbav se ho!“*

„To neudělám!“

Threnody se na něj podívala přimhouřenýma očima. „Viset na šibenici, to je hrozný konec,“ varovala ho.

„A co je dobrého na tom zabít kamaráda?“

„Ty to prostě nechápeš, lampáříku? No, aspoň mi můžeš věřit, že to zůstane jen mezi námi a vycházejícím měsícem!“

Rosamunda neodpověděl. Byl šťastný, že nerozumí, a pokud porozumění znamenalo zabít každou příšeru, která je v dohledu, ani nikdy porozumět nechtěl.

Pokračovali v práci za rozhněvaného mlčení.

Toho večera se Rosamunda zmítal mezi pocitem viny z náhodného setkání s Piháčem a lítostí nad neshodou s Threnody. Místo toho, aby se přidal ke svým druhům ve volnu mezi příchodem Kulhavců a večerkou a zahrál si s nimi dámu nebo karty a vypil grog, seděl na kavalci a psal dopis Fransitartovi. Datoval ho 5. herse, vylíčil svůj bezpečný příjezd, napsal mu novou adresu a připojil vroucné pozdravy všem svým blízkým. Nezmínil se o incidentu s přátelským glamgornem, ačkoli se jím v myšlenkách pořád zaobíral: takové věci by se papíru nikdy neměly svěřovat. Rosamunda o Piháčovi v předchozích dopisech domů nikdy nenapsal ani slůvko. Požádal velitele, jestli může použít jeho pečetidlo, a důkladně dopis zapečetil.

Následujícího rána zašel za Baklažánem a chtěl ho poprosit, aby předal dopis poštovnímu úředníkovi v Pusté síni, až bude končit zítřejší hlídku. Lampáři se právě vrátili ze zhasínání a umývali se dole ve sklepě. Baklažán stál u džberu s vodou, klobouk měl ještě na hlavě, ale košili si už svlékl: ukazoval nahá záda a ramena s jizvami a kruorpunkty. Byly to ohavné obličeje, které se mu mračily a šklebily z ramene, zad nebo hrudníku: němí svědkové lampářova násilnického života.

Rosamunda leknutím div nesklouzl z několika posledních schodů.

Jistěže už kruorpunkty předtím viděl, ale nikdy ne tolik na jednom člověku. Tenhle lampář vypadal příliš mladě, aby měl za sebou tolik zkušeností a vraždění. Jaké velké a hrozné činy musel Baklažán vykonat, že získal tolik tetování? Kolik těch rozšklebených hlav si skutečně zasloužilo skončit tak bídně, jako obrázky zdobící toto mužské tělo? *Myslel jsem, že Baklažán je jen proti těm nejhorším příšerám – kolik z těch zabitých k nim mohlo patřit?*

Rosamunda se otřásl, otočil se a vyběhl po schodech zpátky nahoru. Rozhodl se, že požádá jindy někoho jiného, aby mu vzal dopis na poštu.

Koncem týdne se stalo něco neočekávaného. Rosamundovi přišel dopis.

Rosamunda Zaknihovaný
lampář 3. třídy
barák Červovitá výspa
Příčesek
Planiny

16. heimia HIR 1601

Rosamundo,
děkuji za Váš list z 2. heimia a z 6. téhož měsíce. Začnu blahopřáním k Vasemu povýšení. Možná přišlo moc brzy, ale i tak je zasloužené: budete dobrým lampářem.

Zpráva o Numpsionovi a jeho pěstírně rostlin mě tak rozčilila, že jsem málem nastoupil na spěšnou loď v přístavu a vrátil se do pevnosti. Slibuji, že udělám vše, co odsud budu moct.

Nepochybně jste si všiml adresy na konci dopisu, z čehož plyne, že jsme s maršálem pořád v druhém hlavním městě. Celý proces rozhovorů a přezkoumávání se vleče nekonečně pomalu. Jeden den nám umožní krátkou schůzku, na které si sjednáme termín další krátké schůzky, která se možná uskuteční o týden později. Po všem tom počátečním spěchu a shonu po prvním předvolání zdejší byrokrati moc nespěchají s tím, aby nám dopřáli slyšení.

Situaci ještě zhoršuje neutuchající šeptanda, že maršála možná nakonec odvolají z funkce, a čím déle se zdržuje řádné vyřízení našeho případu, tím pravděpodobnější se tato podlá nespravedlnost jeví. V celé věci, jak se seběhla, je určitě něco nedobrého, nějaký úskok. To, co jste mi napsal v druhém dopise, mě bohužel nepříjemně a velice překvapilo, ale vzhledem k tomu, že ne náhodou byla z pevnosti odeslána pryč spousta dobrých lidí, nedá se v současné době skoro nic rychle udělat. Navíc potřebujeme pádnější důkazy, než zatím máme.

Přál bych si, abych Vám mohl napsat něco veselejšího. Nicméně je moudré připomenout, že nejdůležitější vyhraná bitva je ta poslední.

Ať žije kázeň a pořádek!

Váš

Lampářský agent
lžičtenář hraběte císařského rodu Fayelilianů,
maršála lampářů z Železné bašty
Epistra Scuthae
Konsidýn
Patricínie

Už mi o této záležitosti nepište – některé pečetě byly porušené; informace jdou tam, kam nemají.

Když si to Rosamunda přečetl, otupěle dál zíral na dopis. Přál si, aby mu Sebastipol mohl napsat něco radostnějšího. Otupělost se nakonec změnila v nepříjemně svíravý pocit v hrudníku a hněv, když si uvědomil, jak je bezmocný, pokud jde o to pomoci maršálovi, Sebastipolovi či Numpsovi. Tolik dobrého, co bylo v Rosamundových silách udělat, rozmetala hrstka mocných samozvanců svými úspěšnými machinacemi v prach.

Ukázal dopis Threnody a ta po jeho přečtení pouze cynicky zafrkala. „Když jsou maršál s agentem taky na lopatkách, co teď můžeme dělat?“ řekla a zjevně ji víc zajímalo čištění starožitných pistolí. „Čestní trpí a darebáci mají navrch.“

Rosamunda chvíli uvažoval, že dopis ukáže veliteli, ale k čemu by to vlastně bylo? Kromě toho byl přesvědčen, že Sebastipol by si nepřál, aby jeho soukromý dopis někomu ukazoval. A tak se držel Evropiny rady a nechal si své myšlenky pro sebe. Řadu nocí napůl probděl, užíral se a snažil se přijít na nějaké řešení, ale žádné ho nenapadlo. Viděl před sebou jen nekonečnou řadu dní služby v Červovité výspě – malé, odloučené, bezvýznamné.

Opravdu z téhle mizérie může vzejít něco dobrého?

Jednoho mrazivého, jasného podvečera, kdy ledový vzduch skoro zvonil, byl Rosamunda na stráži na střeše, spolu s podporučíkem Poesidesem a lampářem 2. třídy Theudasem.

Bojová špice, jak se říkalo velkolepému bidýlku, byla místem, kde nebránila výhledu mlha, bylo z ní vidět kolem dokola na celý Frugel, i když kam oko dohlédlo, tam se prostírala jen nekonečná rovina. Nebyly tu žádné kopce, pouze několik mělkých údolí – spíš mírných prohlubní v jinak ploché zemi – a nekonečné zakrslé keře a vyschlé stromy. Skutečně, ze střechy byl vidět jediný významný prvek – kromě malého hájku bahenních dubů na severovýchodě – a tím byla samotná Červovitá cesta. Příčesek po levé straně ubíhal na západ, po pravé straně se stáčel na východoseverovýchod. Byl to poslední úsek silnice, za ním končilo veškeré osídlení a začínala širá, nedozírná pustina. Na obzoru se jako červená linka rýsovala západní hranice bájného Krvavého močálu – Lepkavého kotle, Ichormeeru, jak se mu také říkalo – jako to poslední, co bylo z věže vidět. Rosamunda úplně cítil, jak z toho místa vyzařuje garam, jak dosahuje až sem jako teplo z nějakého ohniště.

Toho večera tiše seděl a pozoroval lampářskou hlídku, která už na cestě rozsvítila čtvrtou lampu. Jaká krása sledovat to postupné rozhořívání světla čerstvě rozsvícené lampy, tu barvu, která se z trávově zelené změnila v slámově žlutou, a když byla v lampě čerstvá sodovka, nabyla jasného odstínu vinného octa.

Už se zelenkavě rozzářila pátá lampa.

Jeho trápení mu tady v té výšce, na hlídce se statečnými muži, připadalo mnohem menší. Doletělo k němu táhlé zakrákání vrány, přinesl je chladný, fenyklem provoněný vítr. Neposední střízlíci štěbetali a poletovali mezi bodláky. Rosamunda vychutnával pocit ulehčení, který se mu rozhostil v duši. S Threnody se už zase udobřili, i když to ještě nebylo úplně ono, a i ten krátký čas, který uběhl od setkání s Piháčem, trochu zahojil jeho trápení. Docela spokojeně si vzdychl.

Poesides, který se dalekohledem díval směrem na jih, najednou přeběhl úzkou uličku mezi střechou a zábradlím vyhlídky, přikrčil se za okap a naznačoval ostatním dvěma, aby udělali totéž. „Schovejte se, ať vás není vidět!“ sykl rozčileně. „Asi míli odsud se korytem plíží nějaký malý bahňák. Když nás neuvidí, budeme mít možnost po něm vystřelit a neskočí pak po nás, až půjdeme svítit.“

Theudas se pochmurně zašklebil a opatrně vykoukl přes cimbuří. „Vidím ho! Je tam u těch zakrslých vrbiček, že jo?“

„Jo!“ Přikrčený Poesides se naklonil, sundal si z ramene mušketu a pomaloučku sunul hlaveň přes okraj cimbuří.

Rosamunda natahoval krk, ale neviděl v husté suché trávě s ostrůvky mlází roztroušenými po pláni to, co oni. Až pak to spatřil: něco malého se kradlo necelých dvě stě metrů odsud, vždycky to rychle přeběhlo od jedné houštinky ke druhé podél mělkého koryta skoro věčně vyschlého potoka, jednoho z mnoha, které byly za pevností a chvilku běžely na východ a pak na sever a nakonec se vlily do líné řeky Frugel. V tom okamžiku si Rosamunda s hrůzou uvědomil, že se dívá na Piháče. Ten malý glamgorn si určitě myslel, jak je mazaný, když se blíží k pevnosti zezadu, a zřejmě netušil, že ho sledují.

Ještě pořád mě chce odsud odvést?

„Tak honem, pane Harolde, zamiřte,“ pokáral ho Poesides. „Se svěšenou puškou nic netrefíte.“

„Ale co by tomu řekla máma Liegerová?“ vykřikl Rosamunda.

Podporučík zaváhal jen na vteřinku. Pak se na mladého lampáře podíval, jako by říkal *Co je mi po tom, co by máma Liegerová řekla!* A zvedl svou dlouhou pušku, zalícil a s lehkostí stiskl kohoutek.

Sss – BUM!

Práskla rána, až se to rozlehlo po celé pláni. Odněkud se zvedlo hejno vodních slípek a poděšeně odlétlo, přidali se k nim ptáci, spěchali pryč a hlasitě mávali křídly, střízlíci se rozprchli s rozzlobeným štěbetáním na všechny strany a vzduch se naplnil šumotem křídel.

Netref se – netref – netref… panikařil Rosamunda a div nevykřikl.

Poesides zaklel pod vousy, když si uvědomil, že minul.

Rosamunda mohl vydechnout úlevou.

„Zatracený mrňous," zavrčel podporučík, „on se tomu vyhnul!"

„Ukaž, já to zkusím," řekl Theudas. „Kde je?"

„Nalevo od těch tří keřů, u toho obrovského bodláku," odpověděl Poesides, opřel se o střechu a rychle si nabíjel dlouhou pušku.

„Aha, už ho vidím…," zamumlal ten mladší. „Aspoň si to myslím."

Rosamunda předstíral, že si připravuje fusilu, po zádech mu stékal studený pot hrůzy provinilce. Byl rád, že zase ztratil glamgorna z dohledu. Poprvé ho těšilo, že tak neobratně zachází s mušketou. Možnost, že v nejbližším okamžiku vystřelí, se zase oddálila. „Neměli bychom spíš někoho poslat, aby ho chytil nebo odehnal?" zeptal se ochraptěle. Chtěl dopřát malému kamarádovi trochu času, aby mohl zmizet.

„Cože?" vykřikl Poesides chraptivě. „A dát šanci nějakému většímu prašivci, aby se na nás odněkud vyřítil? Už jsem viděl takové malé potvory, jak spolupracují s nějakou větší příšerou! Přilákají člověka blíž, ten si myslí, že toho mrňouse má jistého, a najednou *prásk!* Zničehonic se odněkud vynoří třikrát větší potvora a ty máš co dělat, abys stihl utéct." Zacvakl pánvičku s prachem. „Ten náš malý drobeček je nejspíš v holportu s tím hnusným slídilem, se kterým jsme se nedávno div nesrazili v mlze," odpověděl podporučík a nabíjel dál.

„To ne! Slyšel jsem, že tamtoho skolila ta hezká Brandenská Růže," poučil ho Theudas.

„No, v každém případě nemůžeme nechat nějakou příšeru jen tak být – je to prostě nemorální.“

Rosamunda si přál, aby Piháč utekl a zachránil se. Když Theudas zamířil, polekaně zamrkal.

Sssss-FSSST!

Puška nevystřelila!

Theudas sice stiskl spoušť, ale dosáhl pouze toho, že z pánvičky vyšlehl záblesk. Neozvala se však žádná rána, kulka nevyšla. „To snad není možné!“ vykřikl. „Je mi fuk, co Žarymyk tvrdí, ale tahle puška *není* v pořádku!“ S příšerným klením zápolil se zbraní a snažil se najít chybu.

„Schoval se tamhle do houští… Myslíš, že má podezření, že jsme ho odhalili?“ Poesides se zasmál, začal si prozpěvovat, zamířil a vystřelil. „Á, sakra! To je ale mrška malá!“

Střelba z muškety zburcovala další lampáře. Vykukovali na střechu poklopem v podlaze, někteří vystrkovali hlavu z okének v nižším patře, aby zjistili, co se děje. Na střechu přišel Baklažán se svou dlouhou puškou, ale on i ostatní diváci byli zklamáni.

Glamgorn byl pryč.

Rosamunda seděl bledý jako křída, zjitřené nervy zaplavila podivná, ale příjemná úleva.

„No, buď jsme ho trefili, nebo si našel nějakou únikovou cestičku,“ řekl podporučík a skousl ret. „Už hodnou chvilku se u potoka nic nepohnulo.“ Poesides propátrával krajinu dalekohledem, dokud se nesetmělo, zavolal na pomoc i pátrače Huga Crescenta. Ale k Rosamundově tajné radosti nebylo po mrňavém tvorečkovi ani stopy.

Když se té noci ukládal ke spánku, zamřížovaným vysokým okénkem mu na tvář dopadalo zamlžené světlo měsíce. Silně si uvědomoval, jaký obrovský rozdíl je mezi ním a jeho druhy lampáři. Po návštěvě u mámy Liegerové v sobě živil dojem, že ti muži přece jen mají citlivou povahu. Ale při odpolední střelbě se přesvědčil, že jsou to nemyslící nepřátelé příšer. To, co nazývali morálkou, on pokládal za bezmyšlenkovitou tupost. To, co by nazval rozumným chováním, by oni pokládali za nejhorší zradu a porušení předpisů.

Ležel a dlouho pozoroval měsíc. Až moc dobře rozuměl tomu, proč je Phoebe tak chladně vzdálená.

UKÁZKA SÍLY

měřítko síly původně anekdotické označení počtu všedních lidí, který stačí k přemožení příšery. Od té doby jej císařští statistici mnohokrát poopravili, ale obecně se tvrdí, že s jedním středně velkým bahňákem si poradí tři obyčejní muži s obvyklou výzbrojí a asi pět mužů zvládne běžného vrypouna. S použitím jedolentu nebo s pomocí teratologa toto číslo výrazně kolísá – záleží na kvalitě jedolentu a na dovednosti a typu lovce příšer.

Ačkoli Threnody a Rosamunda sloužili na Červovité výspě už něco přes měsíc, velitel Kamínek je dosud neposlal do terénu. Pořád měli jen denní službu. Toto opatření umožňovalo dvěma dalším, zkušenějším lampářům chodit rozsvěcet a zhášet, jinak by museli zůstat v pevnosti. V plné síle měla lampářská hlídka z Červovité výspy s její sesterskou skupinou z Příčesku devět nebo deset silných mužů pro práci v terénu. Tento počet byl považován za dostačující, aby mohla čelit nejrůznějším hrozbám, a pokud by situaci nezvládali, byly tu vždycky ty napůl zakopané pevnůstky u silnice, kterým se Rosamunda tenkrát tak podivoval.

Říkalo se jim sklípky či kamenice a byly tak akorát velké, aby se do nich vešlo družstvo lampářů s výstrojí, zásobou trvanlivých potravin a jedním nebo dvěma soudky pitné vody. Každý druhý lampář měl klíče od jejich pevných dveří a lampářská hlídka by se tam mohla skrývat třeba i déle než týden: předpokládalo se, že jde o dostatečně dlouhou dobu, aby příšeru přestalo bavit okounět kolem, nechala je na pokoji a odtáhla. Nebo by je během té doby jejich druhové z úkrytu vysvobodili.

Velitel pevnosti se rozhodl, že Threnody a Rosamundu svěří pod dozor Splichtila, sodovkáře 2. třídy, aby si mohli lépe zvyknout na lampářský život. Pomáhali mu s různými pracemi, vyměňovali v lampách rostlinu, opravovali světla, čistili skleněné tabulky – při

tomto úkolu se Rosamunda vždycky cítil rozmrzelý, protože si vzpomněl na nezáviděníhodnou situaci ubohého Numpse. Kdykoli vyšli ven z pevnosti, jel s nimi vozík plně naložený potřebným nářadím a součástkami. Ten vozík stával v pevném kamenném přístavku u zadní strany pevnosti a táhl jej oslík s neuvěřitelně dlouhýma ušima, které vynesly ubohému tvorovi jméno Cuniculus – neboli Králík. Toto netečné zvíře mělo stáj ve sklepě, a když bylo potřeba jeho služeb, vyvedli ho opatrně po schodech ven. Rosamunda měl tu práci velice rád, ale Threnody ne a vždycky jen nečinně postávala stranou.

Jednoho chladného mlhavého rána vyšli se Splichtilem doplnit zásoby do sklípku u lampy Vých Plan 36 Záp Červ 10. Splichtil byl bývalý ocťák, obličej měl ošlehaný a zjizvený, nosil kolem hlavy pevně uvázaný černý šátek po námořnickém způsobu, na něj teprve nasazoval vysoký třírohák. Vycházelo slunce, Splichtil si spokojeně pískal. Dnes byl v obzvlášť dobré náladě, protože byl Den žalozpěvů, poslední zimní den, což kromě velké večeře také znamenalo období, kdy nedochází k tolika teroskádám.

Lehká mlha změkčila vyprahlou zem opalizujícím třpytem, v příkopech, prohlubních a korytech potůčků se ještě vrstva mlhy držela. Na větvích zakrslých bahenních dubů poletovali šedí ptáčkové s černou hlavičkou, plachtili a zpestřovali mlhavé ráno plačtivým cvrlikáním.

„Áha," mumlal si Splichtil při pohledu na ptáky, „lítají ptáci bouskazi: to bude prrsset a nasse sudy se zas naplní tserrstvou vodou." Sodovkáři chyběly dva zuby, ráčkoval jako správný námořník, ale kazilo mu to právě jeho šišlání.

I když bylo vlhko, měli brzy žízeň. Rosamunda měl svůj nový klobouk, těžký nepromokavý kabát zvaný palmain a na krku Evropinu teplou šálu. Nesl fodikar, nůž v pouzdře měl připnutý k bandelíru, přes rameno salumantikum a brašnu s jídlem na celý den. Napil se z čutory.

„Něso chytrrého vás nautsím," řekl Splichtil a zastavil se u okraje silnice. „Vssiml jsem si, zze oba pozád pijete. S takovou brrzy vssechno vypijete a budete mít žízeň. Lepssí je ssetssit pitím a dát si takhle do pusy kamínek." Názorně jim to předvedl: vložil si mezi

SLINTAVEC

tenké rty malý oblázek. „Když ho budete susat, budou se vám tvozit v puse sliny a zaženete žízeň.“

Rosamunda ho poslechl a žasl, jaká je to dobrá rada. Všiml si, že na okraji cesty, kudy šli, leží spousta takových malých, rozházených oblázků, a říkal si, jestli je to památka na dlouhou řadu generací lampářů, kteří tudy donekonečna chodili sem a tam a zaháněli žízeň. S lehkým odporem si představil, v kolika ústech už možná byl ten oblázek, který právě cucá, a ovládl nutkání kamínek vyplivnout.

Přešli cestičku, kterou se zrovna trmácel Squarmis směrem na východ za nějakou záhadnou pochůzkou. Mladých lampářů si vůbec nevšímal, ale hned se urážlivě pustil do sodovkáře.

„Šišlavá hubo!“ zavolal místo pozdravu.

„Prrďochu!“ odpověděl bez váhání Splichtil.

Jen Králík se radoval, že vidí podomního kupce či spíš jeho zlou starou oslici. Ta se hned ohnala po Rosamundovi, když se k ní přiblížil, a chtěla ho kousnout. Sodovkářův osel pronikavě hýkal, chtěl se otočit a následovat vzdalující se objekt své vášně. Splichtil se s ním potýkal, aby udržel hlavu zvířete ve směru jízdy a zabránil mu rozběhnout se za svou láskou.

„Lampázi!“ zlobil se sodovkář a zápasil s oslem. „Pomoz mi Krrálíka udržet! Nic s ním teď nehne, potvorra zatrasená! Skots támhle k tomu dubu a psines mi větvisku.To jediné na něj platí.“

Rosamunda se rozhlédl a uviděl příhodný dub asi deset metrů od silnice. Seběhl z náspu a klusal uličkou mezi bodláky k malému doubku. Popadl větévku a ulomil ji a vtom uviděl žluté oči, které ho sledovaly z hlodašového houští o necelých pět metrů dál. Rosamunda měl najednou ústa plná slin, kamínek, nekamínek.

„Piháči?“ zavolal tiše. Tak ten mrňous přežil. A co víc, stále ho sleduje.

„Tak pospěš, mladej!“ volal netrpělivě Splichtil.

Oči se zašustěním zmizely a Rosamunda spěchal zpátky na silnici, mísilo se v něm zklamání s radostným vzrušením.

Sodovkář měl pravdu: Králík zbožňoval chuť bahenního dubu víc než oslici. Rosamunda šel vpředu a vábil tvrdohlavce větvičkou, ten se rozhodl pokračovat v cestě.

„Chudák starrá, ten Králík,“ smál se Splichtil láskyplně, když zase osel dobrovolně šel. „Je beznadějně zamilovaný do Kasstanky – to je ta oslice toho hnusného Squarmise, víss – Králík se za ní zene pokaždé, kdyss jsme ve městě.Ten possetilý chudák neví, že Kasstanka není v láskyplné náladě.“

Rosamunda se nepřestával poočku dívat do houští, jestli ještě neuvidí Piháče. Zároveň nechtěl vytrvalého glamgorna prozradit, tak nakonec raději hleděl dopředu.

Když přijeli ke sklípku, sodovkář vyndal velký mosazný klíč a sešel odemknout těžké úzké dveře do kamenice. Zámek i panty byly zrezivělé a naříkavě skřípaly. Nevypadaly moc spolehlivě. Uvnitř byl zatuchlý vzduch jako v jeskyni a místa tam bylo málo. Rosamunda sice ještě mohl stát rovně, ale Splichtil už musel sehnout hlavu. Rosamunda prozkoumal výhled z úzké střílny. Mlha zase houstla a neviděl než malý oblouk silnice a pláně na severu.

Pomalu vyložili vozík, který vděčně skřípal, jak se mu ulevovalo od těžkého nákladu na letitých prknech a nápravách.

„Na tak malého lampáze jsess silný a rrychlý, hochu, to se musí uznat. Opravdový pan Haroldus.“ Sodovkář napomenul Threnody, která se neochotně ploužila kolem nich. „Zrrychlete tempo, slečinko, takhle se psece neslouží císazi!“

„Možná jsem oblečená do vašich barev, pane sodovkáři,“ zasyčela Threnody a vztekle popadla jednu menší krabici, „ale *nesloužím* tomu vašemu proradnému, hloupému císaři!“

„Prroradnému? Hloupému?“ řekl, když se otočila. „To vás učili v klásteze? Ale císazův milion jste si vzala, ne?“

Uložili zásoby do jámy pod padací dvířka, která byla nahrubo vykopaná v zadním rohu sklípku. Za každý čerstvě přinesený sud, soudek nebo bedničku museli vynést ten ze starých zásob zase na vůz. I když Threnody pracovala neochotně, provedli výměnu zásob celkem rychle a vydali se na cestu domů. Najednou uslyšeli pronikavý výkřik, krátké zavřísknutí nějakého ptáka. Ozval se čtyřikrát za sebou, nesl se ozvěnou a zněl velice výstražně.

Všichni tři zůstali jako pěny.

Rosamunda se rozhlížel, snažil se vidět na všechny strany současně.

„To je vodní slípka,“ zašeptal Splichtil zlověstně. „Kssitsí, jenom kdys je nablízku ten nejhorrsí z nejhorrsích pasksivců. Určitě se tu potlouká něco hodně hnusného. Musíme spěchat!“

O kousek dál uviděli, že Vých Plan 41 Záp Červ 5 je rozmlácená na padrť: zlomená jako pouhé stéblo trávy, z rozbitých tabulek odkapávala sodovka a vsakovala se do silnice.

Sílící vítr k nim přivál pach příšer – ten nezaměnitelný čpavý smrad pižma a nejhoršího zvířecího puchu.

„Jej!“ zvolal Splichtil hlasitým šeptem. „Mám plný nos toho puchu! To jsou urrcitě ty nejhorrsí psísery, jaké si jen můžeme pssedstavit!“

Další lampa byla zničená úplně: vytržená i s podstavcem a odhozená ze silnice.

„Zničily moje milované lampy!“ vykřikl Splichtil. „Zabili moje rrostliny!“

Rosamunda si začal uvědomovat garamně nepříjemný, pudový pocit, šumění v hlavě, přímo za očima. Ten pocit rostl s každým krokem, šířil se do samého jádra jeho bytosti, do morku kostí; jakési nutkání jednat, udělat něco, jinak utrpí újmu. *Od koho? Působí to máma Liegerová? Co mám udělat?* Neměl ponětí, ale hrůza tohoto pocitu děsivě narůstala. Bylo zvláštní, že si toho Threnody ani Splichtil nejspíš nepovšimli.

A čím víc se blížili k Červovité výspě, tím silnější byl smrad z té bestie.

Přestože pevnost byla necelé dva kilometry vzdálená a zčásti tonula v mlze, Rosamunda rozeznal bažinné mrchožrouty, kteří kroužili v čistším vzduchu nad věží v hladovém očekávání. Bylo slabě slyšet štěkot psů. I z této vzdálenosti viděli, jak něco velkého, možná etin, buší do pevnosti. Rosamunda instinktivně sáhl do salumantika. Neměl tam nic, co by zneškodnilo něco tak obrovského.

„Pevnost je napadená!“ zanaříkal Splichtil a dal se do běhu po silnici, táhnul tvrdohlavého Králíka s sebou a oba mladí lampáři jej následovali. O lampu blíž spatřili, že na jejich domov útočí víc než jediný etin. Na silnici před věží a v houští u jejích základů se potulovala skupina příšer, celý zvěřinec, neustále jich přibývalo a každá byla jiná, jinak velká. Uspořádaly úplný koncert, hulákaly,

troubily, syčely a hýkaly na obležené lampáře uvnitř, a uhýbaly střelám, které na ně lampáři pálili Ze střílen i z opevnění. Byla to teroskáda, o jaké Rosamunda zatím jenom četl. Ti tři běželi v bezmyšlenkovité, nevyslovené shodě, nedbali toho, že se ženou vstříc nebezpečné přesile.

Mohutný etin, mnohem statnější než Popletený Filuta, třímal v silných prackách lampu a třískal jí do dveří pevnosti. K hlavě měl provazy a koženými řemeny z výzbroje přivázaný nějaký starý vůz, nápadně podobný Squarmisově kostitřasu, a chránil si jím hlavu před palbou mušket shora, loukotě mu vzadu trčely jako rohy a kola vypadala jako podivné uši. Z každé střílny v každém patře vyrážely obláčky kouře, stejně jako z cimbuří na Bojové špici. Velká část střel se soustředila na etina a bestie odháněla kulky jako člověk mouchy. Řada výstřelů ale určitě byla přesná, protože trojice běžců urazila sotva malý kousek, když se obří příšera zapotácela, napřímila a mrštila lampou o zeď. Stožár pronikavě zařinčel, odrazil se a rotoval dolů na silnici. Etin se vrávoravě potácel směrem na sever do rovin, držel se za zakrvácenou hlavu a ramena. S ponurým praskotem tříštícího se dřeva si strhl z hlavy vůz a nedbale jej odhodil.

„Koukejte na ten úprrk! Poběste!“ křikl Splichtil na Rosamundu a Threnody. „Musíme se zapojit do boje!“

Ještě jednou pocítil zhoubný garam, který vše popoháněl; cítil, jak mu tepe v hlavě, a uviděl, že zbývající příšery u paty pevnosti poslušně zareagovaly. Menší vrypouni i větší bahňáci začali vybíhat po schodech nahoru: tvorové se shrbenými těly a dlouhýma nohama brali schody po deseti, ti vyzáblí s pavoučíma nohama je zvládali s elegancí tanečníka, vypasené příšery se kolébaly za nimi.

„Vylomili dveře!“ zaúpěl sodovkář, pustil Králíka a rozběhl se na pomoc napadené pevnosti.

Rosamunda i Threnody běželi za ním, s vědomím, že je to marná snaha. Threnody si v běhu připravovala pistole. Mladý lampář sotva věřil, že se dobrovolně řítí do té rvačky. Sáhl do salumantika po balíčku ohnivé soli.

Pevnost už byla blízko, ani ne sto metrů, vřavu zápasu bylo slyšet i na silnici. Rosamunda necelých sto metrů od pevnosti, u první lampy zakřičel: „HALÓ! HALÓ! TADY!“ Nechal se unést

touhou pomoct, hlouček příšer, které ještě zůstaly pod schody obíhající zdi pevnosti, se otočily po hlase. S hulákáním a vytím se vrhly směrem k těm třem, klusaly a skákaly po silnici s děsivou rychlostí.

Splichtil byl o kousek před oběma mladými lampáři, v jedné ruce třímal fodikar, v druhé salinumbus. Příšery se přiblížily a on vystřelil. Jedna z nich se rozplácla do prachu silnice. Při výstřelu Rosamunda hodil lahvičku s ohnivou solí vysokým obloukem co nejdál, aby nezasáhl sodovkáře. Vybuchla nad hlavami dvou opozdilců, jejich zavřeštění bylo zřetelně slyšet i ve všeobecném rámusu. Threnody také vystřelila, učinila pistolemi výpad dopředu v klasickém postoji pistolnice, ale nejspíš minula, protože výstřely neměly na příšery žádný účinek. Sodovkář prudce mávnul hákem, zasáhl příšeru v čele plnou silou, ale moc jí neublížil. Je Splichtil tak starý a slabý? Zaútočil znovu ze všech sil a Rosamunda sledoval, ochromený hrůzou, že to příšeře vůbec nevadí. S kdákavými zvuky a téměř nezraněna srazila Splichtila na zem, našla si slabá místa v jeho neprůstřelném oděvu a v mžiku trhala řvoucího sodovkáře na cáry, aniž proti tomu on mohl nějak zasáhnout. Threnody také zaječela, odhodila své krásné pistole a začala vysílat mocné ničivé vlny. Rosamundu to ochromilo, ale i příšery užasle couvaly. Ovšem na záchranu starého sodovkáře už bylo pozdě.

Ochromení se změnilo v děs a Rosamunda zaváhal. Garam zachvátil jeho vůli, podkopával jeho rozhodování. Když ten sodovkář zahynul tak snadno, jakou naději má on?

Příšery se nedaly zastrašit a celé hejno zaútočilo znovu. Některé dvojici obstoupily, zbytek se k ní rozběhl. Už byly na dosah, lampáři ucítili jejich puch. Threnody vyslala ochromující vlnu, Rosamundu tentokrát nezasáhla a hlouček trhačů dostal pořádnou ránu. Vztekle na ni zavyli. Ale nemohla takové přesile odolávat dlouho, brzy k ní vyrazilo něco hladkého s velkými paťáty. Rosamunda vykřikl a skočil po příšeře. Uhýbal před jejími chňapajícími drápy, namířil fodikar tupým koncem dopředu a vší silou bestii přetáhl. K jeho naprostému úžasu příšera po úderu přes hřbet padla jako podťatá a bylo po ní, v obličeji měla velice překvapený výraz. Rosamunda však neměl čas přemýšlet nad jejím skonem, protože Threnodino mrazení

ochabovalo a vyrazily proti nim další příšery. Hladově cenily zuby a sápaly se hlavně po witce. Za hrůzného víření chňapajících tesáků, v boji, kde byl jedním z hráčů o život, nevnímal, kde má nohy a co dělají jeho ruce. Jen rozdával rány. Jedna příšera se spoustou bradavic, s tukem obalenýma králičíma nohama, se snažila uskočit a dostat se za ně. Threnody znovu vyslala mrazení, trochu slabší. Rosamunda bodl králičího tvora fodikarem právě v okamžiku, kdy skočil. Ostrý bodec projel bestii břichem, ohromená příšera se zarazila v půli skoku, zhroutila se na silnici a odvlekla se pryč. Stero pravidel harunda, které Rosamundovi u madam Opery dělalo takové potíže, najednou dostávalo smysl. Mladý lampář se znovu s lehkostí rozehnal fodikarem a odrazil tupým koncem výpad další vypasené příšery. Pak ji odhodil hákem z cesty. Zle se na něj šklebila.

Threnody za jeho zády se střídavým úspěchem vysílala mrazení.

I když si počínala nezkušeně, zajišťovala mu tím prostor a oba je chránila před přesilou.

Příšery se stáhly, zastrašila je zuřivost těch malých chutných pamlsků. Začaly je považovat za nepřátele. Rosamunda s Threnody stáli zády k sobě a střídali se v útoku. Z osmi nebo víc příšer, které usilovaly o jejich život, byla tak polovina po smrti: jednu zastřelil Splichtil, dvě skolil Rosamunda, jednu nebo dvě zasáhla ohnivá sůl a další se stala oběti Threnodina úspěšného witování. Seděla bezmocně u cesty a slintala.

„Cítíš to?“ vydechla sípavě Threnody.

„A co?“

„Ten garam?“ Threnody otevřela oči. „Chce tohle místo úplně zničit. Chňape po mně pokaždé, když zawituju!“

Rosamunda přikývl. „Jo, cítím ho.“

Ten zhoubný pocit hrozivě narůstal i během jejich krátkého rozhovoru a příšery se zase přiblížily. *BUUUUM!* Frugelskou plání se rozlehla mocná rána a vyplašila hejna zneklidněných ptáků. Z jedné střílny ve ctvrtém patře pevnosti se vyvalil kouř. A zeď začal olizovat plamen, který za ním vzápětí vyšlehl. Ze dveří se vypotácel nějaký lampář a začal scházet po schodech. Ihned na něj zaútočil velký vrypoun, chňapající čelisti se jej zmocnily a srazily ho na

schody. Příšera se do něj pustila a trhala jej tak dlouho, až jeho křik utichl a zůstala po něm jen louže krve.

Threnody na to zírala v ohromeném úleku.

Čtyři zbývající příšery mazaně využily chvilky nepozornosti a rozběhly se k mladým lampářům. Ďábelsky vřeštěly, zaútočily a zase odskočily, jakmile se Threnody soustředila a vyslala vlnu. Zkoušely to na ni. Začala bezmocně skučet, když ji několikrát vyprovokovaly k neúčinnému witování, a tím ji oslabovaly. Rosamunda hodil další dávku ohnivé soli na tu největší bestii, která měla kolíkovité tesáky v tlamě připomínající lopatu, ale minul. Hořlavá chemikálie se vzňala jasným plamenem v hustém mlází u silnice a suché větve hořely jak papír.

Příšera na schodech, která roztrhala lampáře, obhlédla okolní vřavu, slezla ze schodů a vyrazila se připojit k těm zbývajícím na silnici. Byla největší. Doběhla na tenkých nohách ke dvojici na cestě a z dlouhého rypáku jí kapaly sliny. Pozorovala je malýma prasečíma očkama a pak na ně zavolala divným, uslintaným hlasem: „Co jsi zač, růžová pusssinko?“

„Nesnáším, když mluví!“ zuřilaThrenodv.

„Co jsi zač, růžová pusssinko?“ zaslintala znovu příšera. „Proč jsi na jejich ssstraně?“

„Myslím, že mluví na tebe, lampáři,“ zamumlala Threnody. „Asi si o tobě povídali s tvým kamarádem Piháčem.“

Rosamunda ztěžka polkl, ale neodpověděl. *Růžová pusinka?* To byl význam jeho jména – rosa mund, růžová pusinka. Jak může ta příšera vědět, jak se jmenuje? Možná opravdu mluvila s Piháčem? Podíval se na cucky, které zbyly ze Splichtilova těla a válely se na zemi za příšerami. Tím se utvrdil ve svém rozhodnutí. Popadl fodikar, držel ho jako na přehlídce a čekal na útok.

Příšera se na ně se zlověstným zavrčením vrhla, ostatní se s křikem a hýkáním přidaly. Threnody witovala, snažila se udržet mrazivé vlny pod kontrolou. Na okamžik odhadovala nepřítele, Rosamunda stál s připraveným fodikarem a ohnivou solí vedle ní. Příšery se svíjely a couvaly. Dívka najednou vyjekla a její mrazení polevilo. Příšery byly zase hned u nich se slintavcem v čele a Rosamunda také vyrazil do útoku. Mrštil jedolentem, slintavce

minul, ale zasáhl podsaditou bestii, která se hrnula hned za ním. Dostala to do hlavy a krutý falešný oheň se na ní ihned rozhořel. S ječením padla. Když se Rosamunda pustil do slintavce fodikarem, Threnodino mrazení se zase obnovilo a menší chňapači se stáhli. Rosamunda bušil do slintavce s bezmyšlenkovitou, jasnou pružností, třískal ho do ramene. Příšera vyvřískla, udeřila Rosamundu do hrudníku, až pozpátku spadl na silnici. Zasáhlo ho Threnodino witování a zamlžilo mu vidění. Dělalo se mu černo před očima, ale nebyl čas přestat a zůstat ležet na zemi kvůli zranění. Bolestivě vyhekl, otřepal se a odkulil stranou. Zrak se mu vyjasňoval. To, co se mu jevilo jako nebezpečná přestávka, byl ve skutečnosti pouhý okamžik. Slintavec se na něj vrhl. Rosamunda jej švihl fodikarem přes kotníky. Podrazil mu jím dlouhé nohy a bestie upadla. Zvířila oblak prachu. Rosamunda byl v mžiku na nohou, využil své převahy a mlátil potvoru hlava nehlava, nedíval se kam, prostě bušil a bušil. Threnody zase mrazila.

Bylo toho už přes míru – příšery měly dost. Ukončily boj, daly se na úprk k pevnosti a pak pokračovaly do pustiny. Threnody to ale nestačilo, rozběhla se odhodlaně k pevnosti, že se pustí do příšer uvnitř. Rosamunda pořád vztekle zasahoval ranami slintavce, který se pokoušel vstát, a koutkem oka zaznamenal, že příšery opouštějí pevnost: jedna dokonce skočila ze střechy, s žuchnutím přistála v jakémsi houští a s pištivým zakvičením v něm zmizela. Po odchodu příšer se na místě ještě chvíli držel zlověstný garam, pak opadl a zůstala po něm jen zmatená ostražitost.

Rosamunda nepřestával slintající bestii tlouct, a teprve když z ní nezbyla nic než troska, ustal v boji. Díval se na zbědovaného, rozsekaného tvora u svých nohou: kupodivu ještě žil, nenávistně jej pozoroval, vzdorovitě, zlověstně, hladově. Ani teď Rosamunda nedokázal toho ďábelského paskřivce nenávidět, přestože napáchal takové škody na jeho chrabrých kamarádech lampářích. Cítil jen únavu a smutek: smutek nad smrtí kamarádů, lítost nad tím, jakou bolest způsobil příšeře ležící u jeho nohou a ostatním příšerám, lítost, že on *sám* se stal vrahem, pokrytcem.

„Je mi líto, že jsem tě zabil,“ zašeptal, ani sám nevěděl, kde se v něm ta slova vzala, „ale byli jsme spolu ve sporu a já tě nemohl nechat, abys ublížil mým přátelům.“

Oči netvora dostaly skelný výraz, na okamžik se v nich objevil smutek – nějaká dávná touha – a pak vypustil duši. Rosamunda se zakrváceným fodikarem v ruce sklesl na kolena a plakal.

„Snad nad těmi příšerami nebrečíš?“ uslyšel Threnodin vyprahlý hlas. Sebrala ze silnice pistole, které předtím odhodila, posadila se na zem a žíznivě pila z láhve nějakou mléčně bílou tekutinu.

Rosamunda se zkroutil, jak ho smutek bolestně zasáhl až do morku kostí. Náhle však ucítil nějaký jemný dotek na fodikaru. Zvedl hlavu a spatřil, že na háku sedí ten známý vrabec. Jednou hlasitě a přísně zaštěbetal, jako by ho káral, a frnk pryč.

„Jedeš! Zmiz!“ Threnody po něm hodila prázdnou lahví. „Prokázal jsi nám teď hodně dobrého! Vrať se ke svému pánovi a vyřiď mu tu radostnou zprávu!“

„Threnody!“ vykřikl Rosamunda, ale láhev ptáka o kus minula a zapadla do bodláků.

Vztekle se na něj obrátila a on měl chvilku pocit, že po něm taky něčím hodí. Nehodila.

Vstal a opíral se o fodikar jako o stařeckou hůl.

Ačkoli se z horních pater pevnosti valil kouř a mrchožrouti usedali na komíny, vydali se s Threnody k pevnosti. Plahočili se po schodech ke vchodu, s těžkým smutkem překročili tělo na schodech. Byl to Theudas. Ve strážnici někdo vyrval dveře do sklepa a odhodil je stranou. Ze sklopného schodiště zůstala hromada rozházených prken. I když posloužilo dokonale, vražedné příšery se přesto dostaly do vyšších pater. Nedostali se tam však Rosamunda s Threnody. Volali, křičeli, hulákali až do ochraptění, doufali, že jim někdo, kdo přežil, shora odpoví. Ale žádná odpověď se neozvala, jen praskot a syčení nekontrolovaného ohně.

Rychle společně z rozházené změti posbírali, co se dalo: balíčky s potravinami a láhve s vodou, které našli ve sklepě. Také signální pušku. V okolní kalamitě našli nehybnou bílou masu – Sekvecia. Jeho zakrvácené a studené tělo bylo zhroucené přes stejně tlusté, žlučovité tělo bahňáka s obrovskými tesáky od krve. Příšera byla

taky mrtvá, bodák, který ji zabil, třímal Sekvecius ve ztuhlé ruce. Projel příšeře žebry, ožehlá místa svědčila o tom, že dostala několik ran z muškety. Muž a příšera zemřeli společně. Bafal ležel naznak vedle svého nízkého stolu, bez brýlí, s mrtvými očima dokořán otevřenýma. U psího kotce se psům podařilo zneškodnit pár šupinatých bahňáků s velkými rypáky, pak také zahynuli.

Lidé a psi a příšery, všichni byli mrtví. Rosamunda si nechtěl představovat to tratoliště krve a spoušť v horních poschodích. *Bylo toho až příliš… příliš…* Začaly ho svědit všechny končetiny, a když se zdálo, že už to nevydrží, rychle se dostavila podivná celková ochablost.

Shora se ozvala hrozivá rána, až to otřáslo pevností.

„Musíme pryč," naléhala Threnody, která stála nahoře na schodech do sklepa.

Vrátili se na silnici a snažili se táhnout s sebou Králíka, ale to věrné, tupé zvíře nechtělo opustit svého přítele a pána. Osel byl pořád zapřažený do vozíku, mezitím pomalu došel za nimi a teď zoufalý stál nad Splichtilovými ostatky a nemínil se hnout. Ani větvička z bahenního dubu jej nepřiměla udělat krok. Oba mladí lampáři by jej museli táhnout krok za krokem až do Pusté síně a byli by to udělali, kdyby se tak hrozně nechtěli dostat co nejdřív pryč odsud. Tak vypřáhli vozík a nechali věrného osla stát u pevnosti, s ušima a hlavou sklopenou, očichávajícího chladnoucí mrtvolu sodovkáře.

„Takové ztráty," vyštěkla Threnody, která dala průchod svému hněvu, když prchali. „Je to pitomost. Dokonce i tady, kde jim za to sotva někdo poděkuje, riskují život a každý večer chodí rozsvěcet a ráno zhasínat. Ve městech je to všem jedno – ani v okolních městečkách si to lidi neuvědomují a neváží si toho. Kdo tuhle část silnice používá? Trčí tu akorát Pusťáci. Není tu nic jiného než barák a hrstka zoufalců, kteří se kolem něj motají – k čemu to je? Císařský rozmar!" Potlačila vzlyk.

„Ale kdyby tu neudělali stanoviště, každý na západě by trpěl!" odpověděl Rosamunda. Ve skutečnosti s ní však souhlasil.

„Ty si opravdu myslíš, že ten chatrný provázek, kterému říkají Červovitá cesta, s několika viklavými věžemi tak blízko Lepkavému

kotli, s unavenými lampáři, kteří je obývají, může čelit síle příšer? Podívej se, jak snadno dokázalo malé stádečko brodchinů zničit jednu pevnost. To práce mých sester udržuje ten tvůj vzácný lid na západě v bezpečí!“

Rosamunda na to neměl co odpovědět – chtěl už být někde v úkrytu. Přistihl se, že doufá, že se odněkud z křoví vyšourá máma Liegerová a nabídne jim pomoc. *Jak to mohla dopustit? Je ona viníkem toho všeho? Nebo je viníkem samotný garam této končiny? Je to to, co cítím?*

Za jejich zády se ozvala ohlušující rána. Vylekalo je to tak, že oba vykřikli. Ohlédli se a uviděli, že se šindelová střecha pevnosti zhroutila dovnitř. Ze skořápky věže se vyvalil kouř a oblaka jisker. Rosamunda si všiml, že za nimi peláší nějaký malý stín.

Piháč?

Rosamunda pokračoval v chůzi a zároveň bolestně toužil s glamgornem mluvit, dávat mu otázku za otázkou, ale hlavně se zeptat – proč? Proč byli napadeni? Proč jim glamgorn nepomohl? Proč ho pořád sleduje? Ale když jde s Threnody, to se Piháč nepřiblíží. Přesto se nějak podivně, iracionálně cítil s Piháčem za zády bezpečněji.

Sešeřilo se a jak ubohý mrtvý Splichtil dříve předpovídal, začalo pršet. V prudkém lijáku jako by se vynořovaly a číhaly příšery, Rosamunda je všude viděl. *Ještě že mám klobouk,* pomyslel si trpce.

Odněkud z roviny k nim doletěl vzdálený výkřik – zaječení a nějaké breptání. Nebyl to lidský křik, ale hlas příšery. Rosamunda se při něm přikrčil a div neupadl, čekal, že se na něj každým okamžikem zase něco vrhne. Ačkoli byli k smrti vyčerpaní, zoufalství a slepá hrůza je přiměly k běhu. Bylo to však spíše unavené klopýtání, kdy jeden druhému pomáhali, když ten druhý ochaboval.

Jakmile se v dohledu objevila rozsvícená okna Pusté síně, Rosamunda nedočkavě vystřelil ze signální pušky růžovou světlici. Opsala vysoký, líný oblouk, déšť ji nesl k severu. Zhasla, už když začala klesat k zemi. Neměli moc naděje, že si jí někdo všiml, ale přece: desetičlenná denní hlídka z Pusté síně ji uviděla.

Družstvo lampářů, které je našlo, mohlo stěží uvěřit tomu, co vyslechli: celá pevnost vyvražděna? To určitě ne! Několik lampářů žalostně vykřiklo. Vyslali na místo několik pátračů, těch nejšikovnějších. Rosamundu s Threnody rychle vedli do Pusté síně.Tam je okamžitě vyzpovídal ohromený velitel pevnosti Fortunatus. Zase ty stejné otázky: Co se stalo? Kde jsou ostatní lampáři? Jak to, že jste přežili jenom dva?“

Rosamunda nevěděl, jak jinak odpovídat než pravdivě.

Fortunatus té šokující novině nemohl uvěřit, dokud se nevrátili pátrači. Vlekli s sebou nešťastně hýkajícího Králíka. Stateční chlapíci potvrdili tu nejčernější pravdu: celá pevnost je vyvražděna, jejich kamarádi rozsápáni a všichni mrtví, vypleněná pevnost je otevřená živlům, přinesli s sebou části těl a několik skleniček kruoru jako důkazy. Jednu skleničku nabídli dvěma přeživším lampářům. „Můžete si nechat udělat tetování!“ řekli.

Rosamunda odmítl. Udílení odměn mu v takové chvíli připadalo špatné – nevhodné a neuctivé. Nezdálo se mu, že jeho činy zaslouží tetování, možná dokonce čtvero podle toho čísla, které se mu neodbytně převalovalo v hlavě a ne a ne dát pokoj.

„Ty nechceš tetování?“ divili se všichni nevěřícně. „To není normální!“ Ale nenutili ho.

Threnody však radostně krev přijala, což ostatní lampáře naplnilo uspokojením. „Moje první kruorpunkty,“ mumlala si a pozorně si prohlížela vpichy. Všichni se každopádně shodli v tom, že se Čakan musel hodně zlepšit, když dokázal vycvičit tak statečné mladé lampáře.

BAKLAŽÁN

SVĚTLO NA VAŠI CESTU!

obsekuce to, co bychom nazvali pohřeb, poslední rozloučení. Při tomto obřadu se obvykle vyzdvihnou osobní zásluhy a pozůstalí se s mrtvým rozloučí. V Hakobínském císařství se obecně věří, že když lidé zemřou, přestanou existovat: život začal, život skončil. Okolní národy a i jejich dávní předkové věřili v různé formy převtělování a v nějakou všetvořící elementární bytost, ale takové názory jsou pokládány za deprimující a staromódní. Věří jim jen ekeři, pistinové (ti, co věří v nějakého boha) a další podivíni z okraje společnosti.

Rosamunda dostal vlastní pokoj u Píky a fodikaru, salup s pořádnou dávkou belpomaše a dva následující dny po útoku prospal. Venku se déšť změnil v zuřivý liják. Teprve když se probudil, dozvěděl se, že do Železné bašty poslali zprávu o otřesných událostech v Červovité výspě a o dvou mladých lampářích, kteří přežili. Také nevěděl, že zatímco spal, po ztrátě pevnosti dočasně posílili lampářské hlídky na pětadvacetimílovém úseku silnice mezi Pustou síní a Haltmirou. Nevěděl, že se Evropa vrátila ze štvanice, krátce se vyptala na jeho zdraví a zase rychle odjela stopovat příšery, které přežily. Jak si mladý lampář od začátku přál, aby s nimi bývala byla na Červovité výspě, kolik životů by bývalo mohlo být ušetřeno s Brandenskou Růží po boku!

Probouzel se zvolna, víčka ztěžklá a smysly zamlžené, pomalu si vsak uvědomoval, že u postele sedí nějaká postava. To ho tak vylekalo, že rychle nabyl vědomí, prudce se posadil, opřel se o ruce připraven vyskočit, utéct nebo křičet jako o život, že ho chtějí zavraždit. Se zjasněnými smysly pochopil skutečnost a čekala jej pravda a s pravdou obrovská radost.

Byl to Baklažán – jeho starý kamarád z pevnosti. Seděl u Rosamundova lůžka na staré židli s vysokým opěradlem, podřimoval a vypadalo to, že už je tam notně dlouho.

Když si Rosamunda pořádně uvědomil, kdo u něj sedí, Baklažán se se zachrčením probudil.

„Baklažáne!“ vykřikl Rosamunda. „Baklažáne!“

„Ách, malý Harolde!“ Baklažán se usmál, ale v koutcích očí mu seděl smutek. „To je zatraceně dobrá zpráva, že ty a ta mladá holčina žijete! Slyšel jsem od zdejšího velitele, jak jste se statečně bili. Je to úžasné hrdinství od tak mladých lampářů!“

Rosamunda potlačil úlevný vzlyk. „My – myslel jsem, že tě taky zabili!“

Baklažán ztěžka potřásl hlavou. „Nedivím se ti, ale mě, podporučíka a Hugo Crescenta poslali se zásobami k mámě Liegerové chvilku potom, co jste se Splichtilem odešli.“ Zaváhal. „Chudák Splichtil, chudák Králík…“ Položil si bradu do dlaní. „Nebyli jsme nikde nablízku, když tam ti zlotřilí paskřivci páchali největší škodu. Ale už jsme byli na odchodu. Už jsme vyráželi na zpáteční cestu. Máma Liegerová nás varovala, ať ještě nechodíme, ale my jsme si mysleli, že jen chce, abychom jí dělali společnost. Ušli jsme asi půl míle a Hugo si nasadil stenikon. S jistotou zaznamenal něco divného ve vzduchu a hnal nás zpátky k mámě. To už nám byla v patách celá skupina těch nejodpornějších potvor.“

Rosamunda poslouchal a úžasně se mu ulevilo, když slyšel, že máma Liegerová za to nemůže. Byl rád, že někteří zlému osudu unikli. A přece – tihle tři druhové přežili v malém opevněném domečku, zatímco mocná pevnost Červovitá výspa padla. „Jak – jak jste to zvládli?“

„Útočili jsme na ně z máminých oken a rozsekali jsme je u dveří, když se snažili vydrápat se nahoru. Máma Liegerová se chechtala a ječela jako blázen, šťouchala do těch prašivců svým dlouhým bodcem.“ Najednou mu přes čelo přelétl stín, zachmuřil se. Rozhlédl se, jestli je někdo neslyší, a spiklenecky se naklonil k Rosamundovi blíž. „Rosamundo,“ řekl tiše a ostražitě, „nás – nás bránily další – další příšery.“

Rosamundovi se zježily vlasy. V uších mu začalo zvonit. „Vás bránily příšery?“

Baklažán se na něj podíval tvrdě, skoro útočně. V jeho nabroušeném pohledu bylo zároveň něco úpěnlivého; jako by ho

mnohem víc trápilo to, co právě řekl, než to, že jeho druhové z pevnosti zahynuli. „Nejsem sedorner, Rosamundo! Nejsem nějaký zatracený milovník příšer – říkám jen to, co jsem viděl na vlastní oči tak, jako že teď vidím tebe…“

„Nikdy si o tobě nebudu myslet, že jsi sedorner, Baklažáne,“ odpověděl Rosamunda a hlavou mu blesklo pomyšlení na Piháče. „Já vím, že existují hodné příšery…“

Baklažánův ostražitý výraz polevil. „Poesides mě a Huga varoval, abychom o tom nemluvili,“ řekl rychle a s vděčností, „ale já si myslím, že máma Liegerová měla pravdu, když o tobě říkala, že vidíš věci podobně jako ona. Myslím, že mi nebudeš mít za zlé, když ti řeknu, čeho jsme byli svědky,“ dodal sugestivně, že tím Rosamundu úplně nutil, aby přisvědčil.

Rosamunda rozpačitě pokrčil rameny a kývl. Nikdy by nebral nějaká neobvyklá odhalení někoho druhého na lehkou váhu.

„Myslím, že ty bestie bojovaly kvůli mámě,“ pokračoval Baklažán.

„Vzpomínáš na toho malého panáčka, o kterém jsi říkal, že na tebe mrkl?“

„Ano!“ Rosamunda téměř nedýchal.

„Vidíš, měl jsi pravdu! Byla to bestie – nějaká zmenšenina příšery udělaná z různých cucků, která tam celou dobu stála na krbové římse.

Najednou seskočila, vyletěla ze dveří a ničila příšery desetkrát větší než ona sama. Přidal se k ní někdo jiný – sotva jsme ho viděli, ale přišel nějaký těžký a ježatý tvor, třískal a sršel blesky jako nějaký fulgar. Způsobil to, že naši nepřátelé utekli. Nikdy jsem nikoho takového neviděl, nikdy jsem nevěděl, že něco takového existuje – povídali o tom vždycky ekerové, vždycky mi to připadalo jako strašidelné povídačky a nesmysly. Když všechno ztichlo, začaly zpívat straky. Máma na ně zavolala tím svým starým jazykem a strací zpěv zesílil a celá krajina jako by začala mluvit – tajemná a nadpřirozená.“ Baklažán se podíval z okna.

Zase začínalo pršet, kapky s bušením dopadaly na okno. Rosamunda zjistil, že za dva měsíce bez deště na ten veselý zvuk úplně zapomněl.

„A jako by nestačilo, že na nás útočí příšery“ – kývl ztrápený lampář bradou k dešti za oknem – „začala bouřka a Poe nám nedovolil jít, dokud si Hugo nebyl jistý, že je čistý vzduch. Máma řekla, že nás svěřila svým ‚přátelům‘ do ochrany, ale Poe to nepřijal.Ta stará dáma pokrčila rameny, mluvila záhadně a tajemně, ale Crescent nic neviděl ani necítil pach někoho, kdo by nás měl doprovázet.“

„Jsem“ – Rosamunda nevěděl, jak má vyjádřit svou smutnou úlevu – „rád, že někteří z nás přežili, Baklažáne…,“ řekl a připadalo mu to trochu hloupé.

„Ano, ale stejně si přeju, abych byl býval na Výspě a bránil ji, i když vy jste tam bojovali tak statečně i beze mě.“ Podíval se na Rosamundu s očividnou pýchou. „Zase jste si své jméno poctivě zasloužil, pane Harolde, když jste roztřískal každou příšeru, která se vám postavila do cesty – ačkoli jsem si jistý, že jste byl sakramentsky rád, že je s vámi ta lampářka.“

Rosamunda přikývl. „To ona nás oba zachránila,“ řekl tiše. „Ale nestačilo to, abychom pomohli – těm ostatním.“

„Ne.“ Baklažán sklopil zrak. „Ne, to asi nestačilo.“

O dva dny později vyzvedli ostatky mrtvých kamarádů, přivezli je do Pusté síně a pohřbili. Pohřbu se zúčastnili i civilisté z Pusté síně. Rosamunda nikdy na pohřbu nebyl; když zemřel nějaký sirotek, pohřbili ho v soukromí, obřadu se účastnila vždycky jen madam Opera a vychovatelé. Tady, v hlubokém sklepení Pusté síně, se shromážděnými lampáři s hlavami stejně jako jeho vlastní zahalenými v černé smuteční plachetce, se mohl osobně účastnit celého pochmurného dění.

Každého pohřbeného vyprovodili rituálním pozdravem: „Světlo na tvoji cestu. Cestu temnotou.“

Rosamunda byl i ve svém smutku překvapen, jak malý je každý hrob a jak důkladně každého mrtvého zasypali hlínou, když byl do hrobu uložen. Na tom spěšném, opakovaném rituálu bylo něco trpce skličujícího, lítost nad zmařenými životy, o nichž velitel pevnosti Fortunatus řekl pár uznalých slov a ostatní lampáři tiše, rozzlobeně přikývli. „Lampář 2. třídy Fadus Theudas,“ řekl velitel, „se srdcem

na pravém místě a přesnou muškou, který věrně sloužil, tak mladý a tak dobře.“

„Světlo na tvoji cestu. Cestu temnotou.“

Rosamunda mrkal, aby potlačil slzy, a kradmo pozoroval Threnody, která při obřadu stála proti němu. Znovu žasl, jak se jim společně podařilo tu teroskádu přežít. Vypadalo to, že dívka trpí, když ukládali ostatky do malých hrobek hluboko v zemi. Občas na něj zdráhavě pohlédla tmavýma, úpěnlivýma očima.

„Světlo na tvoji cestu…“

Měli ji toho večera tetovat. Rosamunda vůbec netoužil vidět, jak to dělají, protože to pro něj znamenalo oživit prožitou hrůzu a násilí – a to on jednoduše nemohl. Naštěstí ho nikdo nenutil, aby se tetování zúčastnil, když k němu došlo.

Den po pohřbu dostali oba nějaké malé úkoly v Pusté síni, aby drobnými pracemi zapudili nepříjemné myšlenky.

Volné chvíle trávili spolu v pokoji, který Rosamundovi poskytli v hostinci. Seděli a povídali si.

„Rosamundo“ – dívka se na něj podívala vážně a smutně, pohrávala si s obvazem, který ještě měla přes čerstvé tetování – „jak jsi ty příšery zabil?“

„Vždyť jsi tam byla, Threnody! Prostě jsem je zabil – praštil jsem je a bylo po nich. Copak se to nedělá takhle?“

„Ano… ale Splichtilovi se nepodařilo žádnou ani zranit a přece jenom je – teda byl třikrát větší než ty.“

„Sekvecius taky nejmíň jednu propíchl,“ namítl Rosamunda. „Možná i víc!“

„Sekvecius byl kus chlapa a použil nůž ošetřený jedolentem. Copak jsi měl na háku něco takového?“

„Ne.“ Neměl na to žádnou jinou odpověď než tu, kterou už dal veliteli pevnosti.

Threnody se na něj podívala přimhouřenýma očima. „Chytáš těžké sudy a zabíjíš příšery jako nic.“

Rosamunda na to neměl co odpovědět. Nastalo vítané ticho.

„Vrátíš se ťeď do Herbroulesu?“ zeptal se.

„Abych nechala matku vyhrát?“ zamračila se Threnody. *„Nikdy*. Jsem teď lampářka jako ty a budeme sloužit tak, jak máme. Když jsi lampářem, jsi jím jednou provždy – neříká se to tak?“

„Ano… Možná.“ Rosamunda nedokázal říct, jaká jeho budoucnost teď může být. To málo nadšení, které v sobě dokázal pro lampaření zburcovat, zemřelo u Červovité výspy. Jak si měl vybrat mezi násilnickou zlobou příšer a bezcitným chováním člověka?

Týden po útoku tiše rozprávěli o bezvýznamných věcech, když vtom do Rosamundova pokoje vstoupila bez ohlášení a bez klepání Evropa. Právě se vrátila a i přes pěkné oblečení a vybrané způsoby vypadala ztrhaně.

Nastalo trapné a váhavé ticho.

Threnody s odevzdaným povzdechem vstala, toporně se fulgarce uklonila a odešla z pokoje.

Lampář s fulgarkou hleděli jeden na druhého, Evropin výraz byl nevyzpytatelný.

V Rosamundovi se svářely podivné pocity, ale ze všeho nejvíc se v její přítomnosti cítil v bezpečí. Bez přemýšlení vyskočil z postele, na které seděl, a fulgarku objal.

Polekalo ji to, chvilku tak setrvala a položila mu zlehka ruce na ramena, ale Rosamunda cítil, že jí to začíná být nepříjemné a s pocitem studu a trapnosti ji pustil.

„J-jsem rád, že jste pořádku,“ vykoktal a připadal si malý a hloupý. Posadil se zase na postel.

Evropa přikývla. „Vím, jak ti připadá zabíjení příšer divné,“ řekla opatrně, „takže můžeš i nemusíš být rád, když ti řeknu, že jsem našla a zabila každou potvoru, prašivce a bestii, kterou jsem mohla.“

Měla pravdu: Rosamunda se po té novině necítil o nic lépe.

„Ta stará ekerka, máma Liegerová, mi při tom dokonce pomohla – jestli je to pro tebe nějak důležité.“ Evropa ironicky zkřivila tvář. „Musím přičíst část svého úspěchu jí: věděla velice dobře, kde se ti paskřivci můžou skrývat – a rozumná dívka nikdy neodmítne pomoc, ať už přijde odkudkoli. A já vždycky myslívala, že tenhle pošetilý ekerský národ miluje příšery. Dokonce mi taky uložila, ať tě od ní pozdravuju a řeknu ti, že to, co se stalo, pokládá za ‚hrozně špatné

věci‘.“ Zhluboka a od srdce si vzdychla. „Teď mě chtějí v Pusté síni oslavovat a velitel se chce o mých činech zmínit na vyšších místech, abych dostala nějaké císařské vyznamenání… Odmítla jsem samozřejmě obojí.“

Rosamunda smutně přikývl. „Mě taky chtěli tetovat, ale odmítl jsem to.

Evropa se zasmála. „To je mi jasné.“ Posadila se na okraj postele. „Mimochodem, viděla jsem tvého kamaráda glamgorna. Potuloval se tu kolem městečka a psi se z něj mohli zbláznit.“

„Ale neublížila jste mu, že ne?“ povyskočil Rosamunda.

„Sama se divím tomu, co říkám, ale ne, nechala jsem toho darebu na pokoji. Neměla jsem popravdě moc na vybranou.“ Složila ruce do klína. „Když zjistil, že jsem nablízku, rychle vzal do zaječích.“

Rosamunda si lehl na postel. „Jsem tak unavený, slečno Evropo. Nevím proč, ale nemám chuť vůbec do ničeho.“

„Můžu ti říct proč, Rosamundo.“ Evropa se na něj znalecky podívala. „Zvítězil jsi v zoufalém boji. Po něčem takovém vždycky přicházejí černé myšlenky. Tvoje schopnosti stát se faktótem jsou při každém našem setkání lepší. Drahý Licurius, čest jeho památce, by možná měl co dělat tam, kde ty jsi zvítězil.“

„Ale vždyť já jenom přežil!“

„Myslím, že nechápeš, co jsi udělal,“ naklonila se k němu Evropa. „Nějaká witka, třeba i neohrabaný nováček, by měla být schopná zvítězit nad houfem příšer, protože k čemu by jinak byly všechny ty bolesti a nepohodlí? Ale ty, obyčejný človíček, jsi nejenom zvítězil, ale podle toho, co jsem slyšela, jsi zabil tři příšery v plné síle a letité.“

Rosamunda svěsil hlavu. „Já je nepočítal.“

„Ne,“ řekla fulgarka a vážně se na něj podívala, „ale ostatní ano.“

Odpověď od maršála-náhradníka přišla dva týdny po tom hrozném Dnu žalozpěvu. Jadrným slohem v ní bylo vyjádřeno, že okolnosti zničení Červovité výspy jsou příliš neobvyklé, než aby se uvažovalo o omezení pravomoci nad tímto odlehlým koncem silnice. Náhradní maršál žádal, aby Rosamunda s Threnody ihned přijeli

zpátečním poštovním dostavníkem, podivně opomněl povolat podporučíka Poesidesa nebo Baklažána či pátrače Huga Crescense.Ti nebyli svědky pádu pevnosti a měli zůstat a dál sloužit v Pusté síni, dokud nedostanou z Železné bašty další pokyny. V dopise bylo jasně řečeno, že nedojde k žádnému okamžitému stažení ohrožených lampářů z Pusté síně. Vrchní úředník nepokládá za moudré brát muže pryč, když o současné situaci ví tak málo.

V doprovodu jednoho ze dvou pátračů, kteří viděli následky útoku, se měli oba mladí lampáři vydat na cestu, měli podat zprávu o tragédii a předat druhou naléhavou žádost o posílení posádky.

Ačkoli Rosamunda věděl, že Evropa zase odjela se svým najatým pátračem lovit někam do pustiny, pořád ji v naději vyhlížel, dokonce i v okamžiku odjezdu. Než nastoupil do poštovního dostavníku, naškrábal jí několik zoufalých řádků a nechal je u hostinské Inchabald. Prosil fulgarku, aby za ním přijela do Železné bašty. Chtěl tím po ní hodně, ale chystal se znovu navštívit doupě toho černého habilisty Násosky a Brandenská Růže byla jediná, o kom si myslel, že by ho mohla ochránit.

Za pochmurného ticha vyrazil poštovní dostavník do Planin. Rozloučit se přišel pouze Baklažán, který jim smutně mával, a zamlklý Poesides. Kočí nešetřil koně a hnal se na západ. To málo věcí, co Rosamundovi a Threnody zbylo, s sebou teď vezli v kabině. Všechno ostatní se uškvařilo na cimprcampr při požáru pevnosti a zůstalo pohřbeno v troskách, k Rosamundově velké lítosti i jeho cestovní průvodce a pěkný cestovní vak, který mu dala madam Opera.

Většinu cesty prospal, byl vyčerpaný a cítil nesnesitelný smutek nad vynuceným návratem do pevnosti. Návrat se mu stal bizarní směsicí kataklyzmatických snů; pádící krajiny jen tu a tam zahlédnuté úzkou škvírou mezi stahovacím okénkem a rámem dveří; podivných, znepokojených obličejů na každé zastávce a nechutných jídel, která žaludku nedodala chuti k jídlu. Threnody také seděla v tichém smutku, zdánlivě ztracena mezi svými přepychovými kožešinami a cestovními taškami.

Rosamunda ztratil pojem o čase. Všechno mu připadalo tmavé, den i noc, teď by se mu dobře hodily hodinky velitele Kamínka. Z

těchto důvodů nedokázal sdílet údiv jejich průvodce, který prohlásil, že dojeli do Železné bašty v rekordním čase čtyř dnů – místo šesti – a „že se to podařilo na konci období nepříznivého pro cestování a vůbec!“ Čtyři dny, šest dní, deset dní, dvanáct – pro mladého lampáře to nebyla žádná úleva. Kdysi se radoval, že unikl z tohoto depresivního, nyní zkorumpovaného místa, a teď byl zase tady, vracel se do pevnosti z donucení po pouhých dvou a půl měsících.

Tentokrát se bál, že mu možná už nikdy nedovolí znovu opustit tohle doupě masakarů.

Jejich příjezd do Železné bašty proběhl neohlášeně a hned z parkoviště pro kočáry je podúředník Flek hnal do pevnosti, kde měli se svou eskortou čekat v přijímacím pokoji náhradního maršála.

„Vidím, že nás tu nečeká šťastné přivítání,“ zamumlala Threnody, když je vpustili do Ad Lineam, galerii podobné chodbě s vysokými okny členěnými četnými svislými příčkami, která vedla k archivu vrchního úředníka. Slyšeli jen zvuky svých kroků *plesk, plesk, plesk,* jak je popoháněli ke spěchu.

Pódius Wimpr považoval za vhodné přijmout každého zvlášť, jako by byli nějací zločinci, v jejichž výpovědích je třeba pátrat po nesrovnalostech. Nejdřív vyzpovídal eskortu z Pusté síně. Trvalo to dlouho a oba mladí lampáři měli čas nabrat dech. Seděli v předpokoji, kde je netečně sledoval jeden z osobních strážců.

„Co myslíš, že se stane?“ zeptala se Threnody tiše.

„Nevím.“

„Co víc může Ódius Pódius chtít vědět?“ naléhala.

„Je mi to jedno.“

„Hmm.“ Threnody si založila ruce a co nejpohodlněji se opřela na židli s vysokým opěradlem.

Objevil se jejich průvodce a vypadal ztrápeně a zklamaně. Pak zavolali Threnody.

„Drž se,“ popřál jí Rosamunda. To povzbuzení vyznělo chabě i jeho uším.

„Ty taky,“ odpověděla s oslnivým úsměvem a zmizela za ohromnými dveřmi.

Slunce se už klonilo k západu, pozlacovalo ty části okenních rámů, které byly obrácené na západ. Zavolali Rosamundu, polekaně

se probral z dřímoty. Konečně na něj u vrchního úředníka došla řada. Když ho vpouštěli do kanceláře Pódiuse Wimpra, zaslechl konec předchozího rozhovoru.

„Za takových znepokojivých a tragických okolností," slyšel úlisný hlas vrchního úředníka, „jsem si dovolil poslat pro vaši matku."

„Já ji tady *nechci!*" namítla Threnody.

„Ale ona už tady je," odpověděl Wimpr klidně. „Můj člověk vás k ní ihned zavede. Á, pan Zaknihovaný, náš malý teratolog! Zdá se, že máte nešťastný sklon zaplést se vždycky do těch největších problémů." Vrchní úředník se na něj začal mračit hned v okamžiku, kdy Rosamunda vstoupil do jeho úzké, nehostinné kanceláře. „Děkuji, lady Threnody. To je všechno."

Dívka se otočila na podpatku, nos vysoko zdvižený. Vyměnili si s Rosamundou rychlý pohled, Threnody zvedla oči ke stropu a odešla bez jediného slova.

Rosamunda vstoupil do kanceláře vrchního úředníka a zůstal stát na opačném konci stolu, který byl skoro tak dlouhý jako celá místnost. První, čeho si všiml, byly obrovské parohy, trofej z Herdeboga Paroháče, které trčely u stropu. Visely tu na zdi, jako by Pódius Wimpr tu bestii skolil sám. Rosamunda se znechuceně zamračil. Pižmo parohů prosycovalo vzduch, mísilo se s příjemnou vůní starého dřeva a ostrou vůní pomády z paruky vrchního úředníka. Rosamundovi se hrozně nelíbila ta úzká, nepřátelská místnost, nabubřele vytapetovaná sametem a zlatem, s příliš vysokým stropem zdobeným bílým štukováním, s příliš vysokými okny, které vedly do zrádných bažin severně od pevnosti. Morbidní ticho zvonilo nepříjemnou, číhavou ozvěnou. V protější stěně, pod obrovskou olejomalbou nějakého starodávného císařského vítězství, byly troje dveře. Vzpomínka mu sevřela útroby, když si v duchu říkal, kterými z nich sem asi vrazil tu noc, co zabil revermana.

Vrchní úředník seděl vysoký a ztuhlý, vzdálený v nádherné pozlacené židli na protějším konci okázale vyřezávaného stolu. Byl oblečen do nádherné císařské červeně, sundal si paruku s dlouhými složitými loknami – byla nepohodlná, když musel přesunovat haldy papírů. Zároveň to také byla malá připomínka toho, že ani

Rosamunda, ani Threnody, ani jejich doprovod nejsou tak důležití, aby dbal na zcela předpisové oblečení.

Nalevo od vrchního úředníka seděl na podstatně nižší židli z obyčejného vrbového proutí Drápal, s perem v ruce a s obrovskou knihou na klíně. Zaškaredil se přes brýle na Rosamundu, který cítil pohled jeho prasečích očí a nevšímal si jej. Laudibus Hromada tu samozřejmě byl taky, seděl hned za svým pánem, nakláněl se dopředu, aby odhalil jakoukoli lež. Rosamunda se tím nedal zastrašit – neměl co skrývat.

„Prosím, posaďte se, lampáři 3. třídy Zaknihovaný," zapředl vrchní úředník.

Na samotném pohovoru nebylo nic moc nového. Padaly stejné otázky, jaké mu dával velitel Pusté síně: proč, kdy, kde, jak – a Rosamundovy odpovědi byly také stejné. Wimpr se podrobněji vyptával na to, jak takový mladý, předčasně vyřazený lampář bojoval a pobil svoje nepřátele. Rosamunda měl neblahé tušení, že za těmi otázkami je něco víc než pouhá úřední zvědavost. Ale odpověděl na každou otázku pravdivě.

„Všechny tyto ztráty jsou velmi alarmující a znepokojivé." Vrchní úředník si mnul tvář a nevypadal vůbec zalarmovaně nebo znepokojeně. Ve skutečnosti se zdálo, že ho mnohem víc trápí ztráta na majetku. Nejdůležitější, co řekl, bylo to, že se bude konat úřední výslech před důstojnickým výborem ohledně této záležitosti, který „se bude konat tady, z důvodu zestručnění dnešního shromáždění podkladů. Katastrofa takového rozsahu vyžaduje řádný úřední postup." Chladně se usmál. „Též si přeji prošetřit některé… sporné body. Lidé z Planin i z Morousovska musí vidět, že jejich náhradní maršál neskloní hlavu při důležitém zakončení dne – *ad captandum vulgus* a podobně, jistě chápete."

Rosamunda nechápal. Jaké sporné body? Události byly přímočaré. „Dám vám den na zotavenou a pak s tím začneme. Bude to první věc prvního dne nového týdne. Je to jasné?"

„Ano, pane."

Krátce nato, když už jeho pozornost ochabovala a zmocňovala se jej ospalost, byl propuštěn. Zavedli ho do malého pokojíku v prvním patře pevnosti, aby se nesetkal s Threnody nebo s nějakým

jiným lampářem. Bez večeře, kterou zmeškal, ležel na neznámém kavalci ve studené neznámé místnosti a spal.

PŘED VÝSLECHEM

heldinové silní lidé z dob starověku, kteří bojovali s příšerami pomocí mocných a obávaných zbraní zvaných therimory. Udržovali obydlené říše v bezpečí. V různých jazycích se heldinům říkalo různě; my bychom je dnes nazývali „hrdinové,“
„herojové“. Doba jejich svrchované moci, kdy se na ně spoléhalo jako na mezičlánek mezi všedními lidmi a antrmenč, se nazývá „heldinské období.“ Počíná se národem Flegmů – nejstarobylejších předků – a končí jejich dědici, kteří se jmenovali Attikové a jimž vládla slavná královna Idaho. Z této doby pochází i Krásná Biargé a řada dalších slavných a nechvalně známých postav s obvykle tragickými osudy. Ne všechny zbraně heldinů byly zničeny v divokých pogromech, které se v té době vyskytovaly a nakonec celé období uzavřely: mnoho z nich se prý dochovalo do dnešní doby a sběratelé i bojovníci si jich velice cení.

Následujícího rána, šedého, mlhavého a děsivě tichého, už byl Rosamunda oblečen, když se ozval obřadný pokřik – „Lampu! Lampu na vaši cestu!“ Rosamunda se ani nezastavil na snídani a šel rovnou do Dolního příkopu, prošel labyrintem Kutílkova. Poklekl k opuštěné mříži, která vedla do Numpsovy znesvěcené pěstírny, a volal sklíčkaře jménem. Volal a volal, až do úplného ochraptění, ale žádná bledá, přívětivá, pokřivená tvář se na temných schodech dole neobjevila.

Rosamunda zatahal za mříž a zjistil, že je zamčená.

Ještě jednou zavolal a rozběhl se do lampářství. Dílna vypadala zaprášená a téměř nepoužívaná, ale Numps nebyl ani tam. Rosamunda si mnul obličej a snažil se zklidnit v hlavě se rojící obavy.

Doktor Crispus bude vědět! Šel na ošetřovnu a našel tam lékaře zabraného do obvyklé práce s několika nemocnými a zraněnými pacienty.

„Viděl jste ho? Zotavil se pan Numps ze svého žalu?“

„U sta slepých střev! Ne, neviděl jsem Numpse, pane Zaknihovaný," odpověděl řádně polekaný doktor Crispus. „A pěkně vítám, mladý pane! Bez pozdravu a hned samé otázky!" dodal. „Nevěděl jsem, že se k nám zase vrátíte!"

„Promiňte, pane doktore. Dobrý den. Právě jsem byl v Kutílkově hledat pana Numpse."

Lékař se zasmál, byl to napjatý, nervózní zvuk, a zavedl Rosamundu do své pracovny. „Jediné, co mohu potvrdit, je to," řekl, když za sebou zavřel dveře, „že se ten mazaný chlapík skutečně nastěhoval do vlhkých sklepů přímo pod vašima nohama. Začátkem každého týdne mu dávám do lampářství jídlo a pokaždé, když tam nesu další balíčky, jsou ty předešlé pryč. Zdá se, že je to uspokojivé uspořádání, i když pravděpodobně nemůže trvat věčně. Ale budu to dělat, dokud se události nevyvinou jinak. A pokud jde o vás, můj chlapče, proč jste tady? Slyšel jsem o těch hrůzách na Červovité výspě. Jsem moc rád, že vás vidím živého a zdravého."

„Vrchní úředník povolal Threnody a mě zpět," řekl a posadil se zpříma a napjatě na židli, kterou mu Crispus nabídl. „Tvrdí, že události, ke kterým došlo na Červovité výspě, jsou příliš hrozné a musí se řádně vyšetřit.Také říká, že chce prošetřit ‚sporné body'."

„To určitě chce," zvolal Crispus. „Kdo se cítí vinen, je zároveň podezíravý."

„Dostal jste můj dopis, pane doktore?"

„Dostal, chlapče, dostal." Lékař chvíli upřeně hleděl na svůj vzorně uklizený pracovní stůl.

„Napsal jsem totéž panu Sebastipolovi," dodal Rosamunda. Sáhl do kapsy a podával doktorovi dopis. „Tohle mi odpověděl."

Crispus sáhl po dopise, četl a neustále dělal hm, hm. „Byrokracie pracuje proti nám, pane Zaknihovaný," řekl konečně a zamával dopisem. „Nejobtížnější věc v tomhle galimatyáši je důkaz."

„Našel jste nějaký, pane doktore?"

„Bohužel ne," řekl doktor Crispus bez vytáček. „Náš ne tak dočasný maršál změnil mé postavení a navzdory všem zvykům a slušnosti je teď ten řezník Násoska mým nadřízeným: chirurg nad lékařem! Skoro bych řekl, že je to protizákonné. Ale tak se věci mají a v důsledku toho je můj pohyb po pevnosti výrazně omezen. Takže

vy a pan Sebastipol a já můžeme mít spoustu pochybností a dohadů, ale jak říká ten lír, všechno je zbytečné, když chybí hmatatelné důkazy, a nikdo z nás není v takovém postavení, aby je mohl získat.“

„Slečna Evropa říká totéž.“ Rosamundovi poklesla ramena. Pak dostal náhlý nápad. „Mohl bych získat důkaz. Dostal jsem se do sklepení předtím, můžu se tam dostat zas.“

„Ha! Ten chlapec je znovuzrozený heldin!“ zvolal Crispus. „Oni ty svoje alotria dobře tají. Když nenašel žádné důkazy pan Sebastipol, když dokonce nic nevystopoval, jakou naději máte vy s mnohem nedokonalejšími smysly? Ne, ne, ne, Rosamundo. Myslím, že jste v tom až po uši! A když už o tom mluvím, měl byste tenhle dopis zničit – kdyby našli důkazy proti *nám.*… proti *vám.*… bylo by to hrozně na škodu věci.“

„Jak je možné, že nedokážeme zarazit tak jasný zlořád?“ řekl Rosamunda s potlačovaným vztekem.

„Obávám se, můj chlapče, že naši nepřátelé jsou ostřílení darebáci a mazaní podvodníci,“ odpověděl Crispus rezignovaně.

„Ale to přece nejde, aby dál beztrestně vyráběli revermany a ničili životy!“

„Ne, to nejde,“ uzavřel lékař tiše. „Ne, to nejde,“ opakoval a upadl do zahloubaného mlčení.

Rosamunda schlíple ztichl taky. Nadávat na poměry, to nebylo žádné řešení. „Pevnost vypadá prázdná, pane doktore,“ poznamenal Rosamunda.

„U sta chrupavek, chlapče!“ zvolal Crispus. „S tímhle místem to jde rychle z kopce, od té záležitosti se sis edisserum. Všichni nejlepší lidi odcházejí, jak nejrychleji to předpisy dovolí. Wimpr říkal něco v tom smyslu, že je Čakan přetížený náročným výcvikem mladých nováčků. Tak toho chudáka poslali za poloviční plat na nějakou jinou pevnost – nedozvěděl jsem se, kam –, na nějaké odlehlé a nepříjemné místo. Benedikt si odvezl svou milou ženušku zpátky do Vysokých Klobouků.“

Rosamunda nemohl uvěřit vlastním uším. Benedikt je pryč? Čakana odstranili? Četař lampářů mu vždycky připadal s tímto místem tak nerozlučně spojený jako samotná skála v základech pevnosti. „Ale kdo teda cvičí nováčky?“

„Už tady žádní nejsou," odpověděl Crispus. „Pan Wimpr říká, že silnice je ve velkém nepořádku a výcvik nováčků na ní nemůže pokračovat. Říká, že až zase dá věci do pořádku a zreformuje celou Červovitou cestu, bude se znova zabývat otázkou nováčků."

„Kdo ještě odešel?" vyptával se Rosamunda s vykulenýma očima.

„Počkejte…" Lékař začal počítat na prstech. „Jak víte, matka Koule zmizela beze stopy už před několika měsíci; slyšel jsem nějaké ošklivé zvěsti, že byla prohlášena za duševně nemocnou a poslali ji do vyhnanství na nějaké hrozné, vzdálené místo. Pak ten příjemný registrační úředník, Škrábal. Minulý týden odjel převzít nějaké výnosné místo – lehká a příjemná práce tomu říkají – někde na úřadě v Brandenbrasu, prý mu ho obstaral bratranec. Také hlavní pátrač si hledá místo jinde. Většina mých ošetřovatelek je pryč; říkaly, že s takovým řezníkem ve vedení pracovat nebudou – což je šlechtí. Já teď mám kolem sebe velice málo lidí stejného smýšlení, se kterými se dá mluvit, takže je to tady pro mě utrpení, řekl bych. Kdyby nebylo Numpse, možná bych si taky našel nové místo. Tak a teď ukažte, prohlédnu vás." Crispus uchopil zvláštní monokl. Podobným tenkrát Násoska prohlížel kalendářku pandomé, když byla zraněná. „Je to možná měsíc, co jste bojoval, ale já nevěřím panu Jedličkovi" – tím mínil felčara v Pusté síni – „že vás prohlédl dost důkladně."

Po prohlídce mu Rosamunda vylíčil tu řadu událostí, které se v jeho životě odehrály od chvíle, kdy opustil Železnou baštu, ačkoli se ani slovem nezmínil o Piháčovi. „… A pořád slyším," uzavřel své dlouhé vyprávění, „jak skvěle jsem si počínal, když jsem ty příšery zabil."

„Nu, můj chlapče, nemůžu říct, že to mám těm lidem za zlé. Vyváznout beze šrámu z tak strašného útoku na pevnost je obdivuhodný počin i pro zralého muže. Ale netrapte se: tělo je schopné neobyčejných činů, když je duše pod velkým tlakem. Teď, Rosamundo, vypadáte docela fit, ale myslím si, že byste měl víc jíst."

A tak, protože se už blížilo poledne, pozval doktor Crispus Rosamundu, aby s ním šel na oběd.

„Ách!“ Když jim zamlklé služky donesly jídlo, Crispus dostal lepší náladu. „Oběd je jídlo, které se nesmí vynechat! Člověk vydrží bez snídaně a večeři taky můžeme vypustit, ale nenaobědvat se“ – mlaskl – „tím riskujeme, že nás čeká dlouhé a nekonečné odpoledne.“

Rosamunda pookřál při lékařově nezdolném apetitu.

Měli pečeného lína, dušené telecí s mrkví a hráškem štědře polité máslem a jako moučník sladký vinný rosol – byl to úplně sváteční oběd podávaný přímo v lékařově pracovně. V tomhle důvěrném prostředí si trochu povídali o lampářských záležitostech, ale většinou jedli v těžkém, zadumaném mlčení.

Když dojedli, doktor Crispus odsunul židli a s určitou dávkou chladnokrevnosti řekl: „Netrapte se kvůli Numpsovi, chlapče. Společnými silami můžeme toho ubožáka ušetřit dalšího pronásledování.“ Dopil zbytek vlažného mléčného nápoje s likérem a spokojeně zafrkal. „Musím se vrátit ke svým pacientům, příteli. Noci můžou být stejně dlouhé jako dny pro takové, jako jsem já: poslali mi několik zraněných lampářů z Vichrné Hůrky. Nezvládli přířery tak dobře jako vy, ale dám je dohromady. Přeji vám hezký den a brzy na shledanou, pane Zaknihovaný.“

Rosamunda vstal a uklonil se, popřál lékaři hezké odpoledne a odešel. Měl lepší náladu, těšilo ho, že může takového úctyhodného a váženého lékaře nazývat svým *přítelem.*

Odpolední klid strávil Rosamunda sám ve svém malém pokoji. Odpoledne se zase vrátil do Dolního příkopu a hledal Numpse, ale opět bezvýsledně. Potom se pokusil setkat se s Threnody. Ta teď byla u matky v jejím pokoji a odmítala veškeré návštěvy. Nebylo těžké ji najít: prostě se zeptal podúředníka Fleka, který mu to s pohrdavým úšklebkem bez váhání sdělil. Už když se blížil tmavou, voňavou chodbou, slyšel odněkud divokou hádku. Zaklepal na dveře Threnodina apartmá, dveře se otevřely a tlumené zvuky hádky se změnily v nepříjemné ženské ječení.

„Řekneš všechno, jak to doopravdy bylo a jak jsi to viděla!“ přicházelo odněkud z hloubi bytu, z nějaké další místnosti.

Ve dveřích stála Dolorosa. Přes holou hlavu měla plachetku a tvářila se zarputile. „Dobrý den, mladý lampáři. Threnody dnes nebude přijímat žádné návštěvy.“

„V naší klávě nejsou *žádné* lhářky!“ pokračoval křik za dalšími dveřmi. „Jak bychom před ostatními vypadaly, kdyby se vědělo, že moje dcera – dědička Řádu – je nestydatá podvodnice?“

„Ani mě?“ nedal se odbýt Rosamunda.

„Ani vás, mladý muži,“ odpověděla Dolorosa se smutným a ne nepřátelským úsměvem. „Připravuje se na zítřejší přelíčení. Běžte pryč, Rosamundo. Jsme vám vděčni za pomoc, kterou jste poskytl dceři naší představené, ale tady se teď řeší velice důležité věci.“

Ležel osaměle na tvrdém, proleželém kavalci a dělal si starosti nad tím, co vyslechl. *Řekne jim o Piháčovi?* Úplně se v něm při tom pomyšlení všechno sevřelo. Sklíčeně listoval v nějakém starém sešitovém románu, aby se trochu odreagoval a nemyslel na své obavy a úzkosti. Zničehonic pro něj přišli. „Lampáři Zaknihovaný, chce s vámi mluvit maršál-náhradník!“

Cože, teď?! Rosamunda se strachem kráčel do kanceláře vrchního úředníka. *Bude přelíčení uspíšeno? Nebo ho zrušili?* To vše se mu jevilo optimisticky. Když vešel do kanceláře, zavřel oči, zhluboka se nadechl, připravený pohlédnout do tváře svému nepříteli. Dveře se za ním zavřely a uviděl Wimpra. Seděl na obvyklém místě v čele dlouhého stolu, kde svítila jediná lampa. Rosamundu napadlo, že je to poprvé, co jej vidí samotného, ale pak si všiml, že se v šeru rýsují další temné postavy. Stály v povzdálí stolu pod velkými Herdebogovými parohy. Je to někdo známý?

S obrovskou, zvláštní, nepotlačitelnou radostí si uvědomil, že se dívá přímo na Fransitarta a Křampalína, své staré vychovatele, že ten první stojí zpříma a klidně, ten druhý se neklidně ošívá a dělá, že tu ani není. Přijeli, jak slíbili, celou tu dlouhou cestu z Boschenbergu, i když na cestování byla právě nejhorší doba v roce. Vidět je tady bylo něco tak strašně zvláštního, vidět ty dva světy – starý a nový –, jak se prolnuly, že Rosamunda úplně zdřevěněl.

Když ho Křampalín spatřil, chtěl se k němu rychle vrhnout a začít se s ním vítat, ale Fransitart ho jemně zadržel.

„Hleďme, lampář Zaknihovaný!“ téměř vykřikl vrchní úředník s předstíraným nadšením v hlase, jak chtěl sehrát před Rosamundovými bývalými vychovateli divadélko plné srdečnosti. „Máte tu návštěvu, jak vidíte: vaši bývalí vychovatelé vás přijeli potěšit v těchto nejtěžších dnech.“

Rosamunda na úředníka zamžoural. „Děkuji, pane,“ vypravil ze sebe.

„Dobrý den, chlapče,“ řekl pan Fransitart chraptivě, jeho přísný obličej zjihl a v očích se mu něco vlhce zalesklo. Rosamunda si uvědomil, že si tu kdysi tak známou tvář už skoro nepamatuje. „Už jsme byli na cestě do Červovité výspy, ale dověděli jsme se, že ses nečekaně vrátil. Že se tam něco zlého přihodilo.“

Rosamunda bojoval s knedlíkem v krku, měl slzy na krajíčku. „Do-dobrý den, pane Fransitarte. Dobrý den, pane Křampalíne.“

„Nazdar, chlapče.“ Starý lékárník se usmál přes svůj bílý plnovous.

„Dovolil jsem pánům, aby si s vámi popovídali u lehké večeře v jídelně, než bude večerka.“ Vrchní úředník skvěle předstíral laskavého hostitele.

Pódius Wimpr jim udělil milost všech milostí, že je nechal ihned odejít a dodržel i slib týkající se pozdního jídla. Potom v Rosamundově malém pokojíku mohli dát konečně průchod vřelejším citům. Rosamunda se vrhl do Fransitartovy náruče. Schoval obličej do drsné látky jeho kabátu a vdechoval starou, jedinečnou vůni laciné výstroje svého milovaného vychovatele. Starý mořský vlk z toho byl pořád trochu naměkko a jen opakoval: „No tak, no tak, drahý chlapče,“ dokud ho Rosamunda nepustil.

Křampalín se zlobil a vykřikl: „Podívejte se na něj! Kost a kůže, jako nějaká myš v lakomcově kuchyni! Copak oni ti tu nedávají najíst?“

„Jak to, že jste přijeli tak brzy?“ koktal Rosamunda. „V dopise píšete, že přijedete až… až…“

„Až teď, chlapče,“ řekl Fransitart jemně. „A i tak už jedeme pozdě. Bylo potřeba ještě něco zařídit, ale nakonec jsme tam už neměli proč zůstávat. Námořnický útulek je fuč, děti taky, už jsou v pořádku předány do bezpečí…“

„A žádná madam, která by nás zaměstnávala," dodal Křampabn vážně.

Rosamunda nevěděl, co říct ohledně madam Opery. Neměli mezi sebou žádný vřelý vztah. Přesto udělala mnohem víc než mnozí ostatní, aby pomohla těm, „kdo si to nezaslouží", i když její snahy postrádaly mateřskou vřelost.

„Byla to dobrá žena," zamumlal lékárník. „Ne zrovna přátelská, ale dobrá a statečná!" Pozvedl korbelík v tiché úctě.

Fransitart udělal totéž a přiťukli si.

„A my teď nemáme kam jít," zasmál se Křampalín srdnatě. „Přesně jako tenkrát, než nás vzali do sirotčince, abychom se o vás starali. Ať žijou staré dobré časy!" Podíval se významně na Fransitarta a Rosamunda si uvědomil, jaký kus života tyhle dva starce spojuje. Teď mu odhalovali tu část svého žití, o které nic nevěděl, i když se všichni tři znali tak dobře.

„Staré zlaté časy, to jo." Fransitart se zamračil. „A děkujeme tvému přátelskému maršálovi za dobré pivo!"

„Nenechejte se tím podvodníkem ošálit, pane Fransitarte," varoval ho Rosamunda. „Je to ten nejprohnanější mizera ze všech."

Oba vychovatelé na něj překvapeně zamžourali.

„Ten kluk si přece jenom zaslouží svůj bandelír, Fransi," zamrkal Křampalín na Fransitarta. „Nedělej si starosti, Rosamundo, my rozeznáme zrno od plev. Prokoukli jsme ho hned a dobře, viď, Fransi?"

„To máš pravdu, Křampy, pravý vlk v rouše beránčím."

„Tak, tak, jen tě rozsápat," souhlasil starý lékárník. Podíval se kysele na jídlo před sebou. „To mě podržte, ale tohle jídlo nemá valnou chuť!"

Rosamundovi bylo jedno, že je jídlo nechutné a nevábné, překypoval radostí, že je se svými vychovateli. Přesto když pojedli a nával prvotního nadšení se trochu zmírnil, uvědomil si, že se všichni tři cítí poněkud nesví.

Byl však pevně odhodlaný si jejich návštěvu co nejvíc užít a pustil se s vervou do živého a upřímného líčení svých dobrodružství od chvíle kdy odešel z útulku. Popsal svůj souboj s revermanem a hned jej dal do souvislosti s Násoskou, i když zdůraznil, že jsou to

zatím čistě jeho dohady. Když se smutkem vyprávěl o zničení Červovité výspy, pocítil velkou úlevu. Dokonce se i krátce zmínil o Piháčovi, o *Prasečí hlavě* a o lesíku nedaleko Pusté síně, o vrabcích a Skořičákovi a hlavně o Evropě a Numpsovi. Vychovatelé ho s respektem pozorně poslouchali, ani nedutali, dokud neskončil. Bylo to moc krásné, že jim mohl od začátku až do konce všechno vypovědět. Když domluvil, jako by z něj spadla obrovská tíha.

„Vypadá to, že ta slečna Evropa je nezvykle výjimečná žena," poznamenal Křampalín nadšeně. „Pamatuju si, že ses o ní zmiňoval v dopisech."

„Hrozně mě zneklidnilo, když jsem se dočetl, že ten tvůj chirurg je zpropadený zlotřilý masakar!" řekl Fransitart.

„To ano, pane Fransitarte! A ten Pódius Wimpr jako by mu z oka vypadl!"

„Co se to tady jenom děje?" zavrčel Křampalín. „Proč už tedy dávno není v rukou úřadů?"

„Doktor Crispus a pan Sebastipol to vědí a starý maršál zřejmě taky, ale všichni si myslí, že s tím nemůžou nic dělat." Rosamunda mluvil překotně, protože ho to trápilo. „Jediný, kdo by s tím něco mohl udělat, je slečna Evropa, ale ta říká, ať je necháme, že se časem sami zničí."

„To jsou celí oni, ti lahzaři," zavrtěl Fransitart hlavou. „Podivíni, ve kterých aby se ďas vyznal! Ale je to od ní moudré!"

„Kam jsme toho našeho chlapce jenom poslali, Fransi?" zvolal Křampalín. „Měli bychom tě odtud dostat, Rosamundo!"

„A já bych s vámi šel rád, pane Křampalíne, jenže jsem složil přísahu, že budu lampářem, a dostal jsem císařův milion!"

„Ano, to máš pravdu, Rosamundo." Fransitart se pochvalně usmál. Vychovali jsme z tebe poctivého člověka a takovým bys měl zůstat. Je ale těžké zůstat čestný, když je to k nevydržení. Něco však vymyslíme, abychom tuhle zašmodrchanost rozmotali."

„Ano, ano!" dodal Křampalín. „Možná by se dalo zařídit, aby tě zprostili závazku."

„Zprostili závazku?"

„Ano, dosáhnout úplného úředního zproštění služby. Velice by se to hodilo."

Fransitart přikývl. Ztišil hlas do šepotu: „A rozuměl jsem ti dobře, že ten Piháč je příšera?“

V Rosamundovi hrklo, cítil se provinile. „Ano, on je… on je – glamgorn.“

„Co to povídáš?“ zvolal Křampalín a vyprskl trochu piva.

„Pomohl mi –“ dodal rychle, „a víckrát než jednou.“

„Vědí ostatní, žes mluvil s takovým –?“ zeptal se Fransitart. „Mluvit s příšerou, to je vážný přečin, Rosamundo! Můžou tě popotahovat za to, že jsi sedorner! Vím, že jsme tě učili mít vlastní rozum, ale nemyslel jsem to tak, aby ses bavil s nějakým ohavou!“

„Nezlobte se, pane Fransitarte,“ pípl Rosamunda nešťastně.

„Co se stalo, stalo se,“ vzdychl zhluboka vychovatel. „Ale věz, že ať se ti od této chvíle stane cokoli, budeme s panem Křampalínem při tobě.“

„To si piš!“ souhlasil Křampalín.

Pokračovali v jídle, Rosamunda však měl takovou starost, že mu vůbec nechutnalo.

„Pane Fransitarte? Pane Křampalíne?“

„No copak?“ ozvali se oba současně.

„Piháč mi říkal nějaké hrozně divné věci.“

„Jaké věci?“

„Že dokáže říct, kdo jsem, podle mého jména.“

Fransitart a Křampalín nechápali.

„Že lidé, kteří jsou mí přátelé, by se mnou už nekamarádili, kdyby věděli… kdyby něco věděli,“ pokračoval Rosamunda úporně. „Že bych s ním byl v bezpečí. Že mě chce vzít k vévodovi z Vrabčích dolin.“

Oba staří námořníci se najednou tvářili neproniknutelně, z jejich výrazu se dalo jen vyčíst, že o něčem vážně přemýšlejí.

„Vidíš, že mluvit s příšerami přináší jedině problémy,“ řekl Fransitart věcně. „Málokdy řeknou něco rozumného.“

„A vy jste už někdy s příšerami mluvil, pane Fransitarte?“ podíval se na něj užasle Rosamunda.

„Ano, chlapče. A teď se o tom zmiňuju poprvé.“

„Slečna Verlína mi jednou psala, že mi chcete něco říct. Něco, co se nedá svěřit papíru a musí se říct osobně," zkusil to Rosamunda a říkal si, že to určitě bude něco velmi důležitého.

Starý vychovatel najednou úplně zpopelavěl, Rosamunda ho ještě nikdy takhle neviděl. Oba mořští vlci si vyměnili významné pohledy a tísnivá atmosféra ještě zhoustla.

„Ano, to měla pravdu," řekl Fransitart pomalu, s pusou plnou soleného vepřového, „a… dobře, že ti to napsala."

„Jsou to ty divné a hrozné věci, které jste mi chtěl říct, než jsem odjel?" naléhal Rosamunda.

„Ano, je to možné." Fransitart opatrně volil slova. „Ať už je to, jak je, a ačkoli tě tu mám teď nablízku a ty bys to chtěl slyšet, nezdá se mi, že je teď k tomu vhodná chvíle." Naklonil se blíž. „Ty víš, že pro tebe oba vždycky chceme jen to nejlepší, je to tak, chlapče?"

„Ano, pane Fransitarte."

„Že jsme pro tebe s panem Křampalínem vždycky udělali to, co jsme pokládali za nejsprávnější, že?"

Křampalín důrazně přikývl.

„Ano, pane." Rosamunda, celý popletený, svraštil čelo.

„Tak nám věř, že až přijde ta správná chvíle, tak ti to řekneme. Ano?"

Rosamunda přikývl. Nemohl pochopit, co tak hrozného jeho starý vychovatel skrývá, že mu to nechce říct. Každopádně mu bylo jasné, že se od něj už o téhle věci dnešní večer nedozví ani slovo.

Chvilku všichni tři pokračovali v jídle a vrhali na sebe rozpačité pohledy, ale řeč se postupně stočila na veselejší témata: oba námořníci vyprávěli historky z dávných dob, které společně strávili na moři, zavzpomínali na staré časy v námořnickém útulku – na všechno možné, co by jim zvedlo náladu a zase je sblížilo. Rosamunda si přál zůstat věčně v tom milém, šťastném, láskyplném společenství. Přijal by cokoli, co by zahnalo jeho vzrůstající strach.

LAUDIBUS HROMADA

FALEŠNÝ FALŠMAN

císařský tajemník nejvýše postavený úředník Hakobínského císařství; tito lidé vládnou velkým vlivem a mocí ani ne tak kvůli své hodnosti, jako kvůli uším a hlavám, k nimž mají tak snadný přístup – k nejvyšším ministrům císaře i k císaři samotnému. Přízeň císařského tajemníka pro vás může být velkým přínosem, jeho nepřízeň vás může zničit. I když jsou často neurozeného původu, šlechta, hlavně nižší, si je obvykle předchází a oslavuje je. Také venkovská šlechta a magnáti se snaží být s nimi zadobře, protože usilují o povýšení nebo různé výhody. Císařským tajemníkem se člověk nestává proto, že sní a doufá, že něco zlepší, ale čistě z vlastní ctižádosti a sobectví.

Ráno před přelíčením se Rosamunda rychle umyl a nasnídal. Pak ho jako nějakého vězně odvedla tělesná stráž do kanceláře náhradního maršála. Fransitart a Křampalín šli s ním, aby ho podpořili – hlavy hrdě vztyčené, důstojné držení těla. Uznali je jako Rosamundovu zainteresovanou stranu a jako takovým jim dovolili při přelíčení sedět vedle něj.

Ve Wimprově kanceláři Rosamunda s překvapením zjistil, že se tam sešlo víc lidí, než čekal. Polekalo ho to a pozorně si prohlížel vznešenou společnost usazenou na vzdálenější straně stolu. Byl to úplný soudní dvůr sestavený z mužů, připravených a očekávajících, z nichž většina mladého lampáře před sebou ignorovala, jako by byl vzduch. Soudní dvůr se skládal především z vrchního úředníka, který mu předsedal a seděl tedy v čele stolu. Po jeho pravici byl registrační úředník Drápal, v každé ruce držel pero a před sebou měl otevřené dvě velké záznamní knihy. Dělal vrchnímu úředníkovi asistenta a zle se na Rosamundu mračil, aniž měl jakýkoli důvod. Vedle něj seděl hlavní velitel stavebních prací a jemu asistoval vrchní stavební dozorce – dva Wimprovi nejvěrnější nohsledi. V sešeřelém rohu místnosti Rosamunda s úlekem zaznamenal toho černookého wita, stál s hlavou skloněnou, neobtěžoval se věnovat mu pohled a raději

ponuře hleděl do kouta za jeho zády. Největší ohromení a neklid však v Rosamundovi vyvolal císařský tajemník, který seděl nevzrušeně po levici vrchního úředníka, vynikal mezi ostatními vyholenou hlavou a černým šosatým kabátem černé barvy. Měl tu představovat nezávislého pozorovatele, ale zároveň pravděpodobně šlo o tutéž váženou osobu, pod jejíž ochranou se vrchnímu úředníkovi tak dařilo.

Po jejich pravé straně – jak Rosamunda viděl –, na židli vedle shromážděného výboru, seděl chirurg Grotius Násoska, oficiální poradce pro jakékoli dotazy týkající se fyziologie, a odstraňoval si neviditelná smítka z kalhot. Rosamunda by čekal, že toto bude úkol pro doktora Crispuse, ale ten přítomen nebyl. V půli délky stolu po levé straně seděl Laudibus Hromada, jmenovali ho vyšetřovatelem. Jemu asistoval Flek, který už něco škrábal do velké knihy. Rosamundovi se bolestivě sevřely útroby, skoro se mu udělalo špatně.Ten, kdo by důvěrně neznal chod věcí a lidi z Železné bašty, by tuhle společnost úředníků a jejich asistentů pokládal za důstojný a působivý orgán. Ale z Rosamundova pohledu šlo o soudní stolici, která bude stát proti němu.

Když se Fransitart a Křampalín usadili za jeho zády na židle na konci místnosti, Rosamunda zachytil záblesk vínově červeného hedvábí. Otočil se tím směrem. V zadním rohu seděla Evropa, nohu přes nohu, tvářila se klidně a vyrovnaně. Opět mu velkolepě vstoupila do života, i když jen tak tiše seděla.

„Dobrý den, človíčku," řekla laskavě. „Setkáváme se za velice zvláštních okolností, nemyslíš?"

„Ale jak –"

„Ticho, prosím," ozval se vrchní úředník ostře.

Rosamundovi staří vychovatelé se podívali z fulgarky na Rosamundu a zpět, Křampalín kývl bradou směrem k ní, jako by chtěl říct: „To je *ona?*"

Když se Rosamunda usadil na konci stolu, ozval se šum a vzruch a do místnosti vešla lady Vey doprovázená Dolorosou, zavile se tvářící Threnody a Karolínkou v plné výstroji: všechny čtyři ženy – dokonce i Threnody – měly křidélka a vysoké čapky a pestře vzorované bosoky, zneklidňující to ukázka jejich jednoty. Threnody

už nebyla lampářkou. S trochou zmatku se lady Vey a Karolínka usadily na pravé straně stolu naproti Laudibusovi Hromadovi. Dolorosa si sedla vedle Fransitarta a Křampalína, za zády měla Evropu, a Threnody zaujala místo po Rosamundově pravici. Snažil se zachytit její pohled, ale odmítala se na něj podívat.

Drápal si hlasitě odkašlal, vstal a zjednal v místnosti klid. Postupně představil každého člena tribunálu, který souhrnně nazval Výborem úředníků. Mimořádnou péči věnoval představování císařského tajemníka, uvedl jej jako císařského tajemníka Skrupuluse Sikuse. Muž s ostražitým pohledem vstal a vznešeně se uklonil vrchnímu úředníkovi, lady Vey, Dolorose a potom, jako by si vzpomněl v poslední chvíli, i Evropě na úplně opačném konci místnosti.

Rosamundovi to připadalo, jako když si děti hrají na pana krále a jeho sluhy, což je hra, která se vyznačuje přehnanou a falešnou zdvořilostí.

Po představování se ujal slova Hromada. Vstal a spustil: „Pane císařský tajemníku Sikusi. Maršále-náhradníku Wimpře," oslovil je a dlouhými kroky přešel do širokého obdélníkového prostoru mezi všemi různými stoly. „Učinili jsme všechna předběžná šetření týkající se napadení pevnosti Jeho císařské Výsosti, pevnosti Červovitá výspa, k němuž došlo před necelými dvěma týdny. Účelem tohoto přelíčení je pane tajemníku, předložit to, co jsme zjistili a vyvodit z toho závěry k uspokojení všech." Udělal pauzu. „Začnu u lady Threnody z řádu kolumbínek v Herbroulesu, která u nás krátce sloužila jako lampářka 3. třídy, prosím, slečno." Uklonil se Threnody s posměšným a nevysvětlitelným sarkasmem, tón jeho hlasu balancoval na hranici mezi uctivostí a urážkou.

Threnody se strnule napřímila.

Hromada začal.

„Vy jste byla přítomna v pevnosti Červovitá výspa během útoku, k němuž došlo 23. herse, je to tak správně?"

„Ano," zamračila se Threnody. „Vrátila jsem se tam, když jsme předtím provedli s Rosamundou a Splichtilem výměnu zásob v kamenici."

„Čímž máte na mysli lampáře 3. třídy Zaknihovaného, který je přítomen, a sodovkáře 2. třídy Splichtila – ten bohužel zahynul při útoku na pevnost, o kterém mluvíme, ano?“

„Ano.“

„Jak zemřel sodovkář 2. třídy Splichtil?“ Hromada se zhoupnul na patách s pečlivě odměřenou důstojností.

Threnody zaváhala. „Rozsápala ho na kusy smečka brodchinů a dalších příšer.“

„A učinila jste vy a lampář 3. třídy Zaknihovaný vše, co se dalo učinit pro jeho záchranu?“

Rosamunda se zavrtěl na židli. *Samozřejmě, že jsme se ho snažili zachránit!*

„Ano, líre, učinili,“ odpověděla Threnody chladně. „Rosamunda –“

„Myslíte tím lampáře 3. třídy Zaknihovaného,“ přerušil ji vrchní úředník.

Dívka na chvíli ztichla, aby dala najevo, jak je znechucena nezdvořilostí toho muže. „Ano, myslím tím Rosamundu.“ Čekala, až ji zase opraví. „Nacházel se na výhodnějším místě, odkud mohl Splichtilovi pomoct, a bojoval s větší silou. Já v té chvíli musela čelit dalším několika příšerám.“

„A proč se lampářovi 3. třídy Zaknihovanému nepodařilo nebohého sodovkáře zachránit?“ zeptal se Hromada tiše.

Pokoušejí se hodit smrt toho nebožáka Splichtila na mě?

„Není pravda, že se mu něco *nepodařilo.*“ Threnody se zamračila. „Příšery byly hrozně rychlé a sesypaly se na Splichtila dřív, než mohl Rosamunda pomoci. Hodil na ně ohnivou sůl, aby je zabrzdil, ale nestačilo to na takovou přesilu.“

„Takže lampář 3. třídy Zaknihovaný udělal maximum, ale sodovkář 2. třídy Splichtil byl stejně přemožen, rozumím tomu správně?“

„Správně.“

„Jak je tedy možné, že tohle nedospělé dítě“ – lír ukázal na Rosamundu – „bylo schopné zdolat příšeru, kterou ani ostřílený veterán nezmohl?“

Threnody pokrčila rameny. „Myslím, že je silnější, než vypadá.“

„Silnější…?“ Laudibus Hromada se zatvářil opravdu zvědavě. „Jak to víte?“

„Viděla jsem ho, jak chytil do náruče sud střeliva do mušket, který ho měl normálně rozmáčknout na placku,“ odpověděla dívka prostě, jako by o nic nešlo.

„A…“

Threnody si zlehka odkašlala: „…protože jsem ho viděla, jak zabil příšeru. Ale ta záležitost je dostatečně jasná,“ dodala rychle. „Nepotřebujete, abych vám ji líčila.“

Hromada přimhouřil zlé oči. „Vskutku.“ S očividnou lhostejností sebral nějaké smítko na svém hábitu. „Ale řekněte mi… slečno, nepřipadají vám tyto události neobvyklé, téměř neuvěřitelné?“ Lír do ní zabodl svůj vševidoucí pohled.

Threnody se neklidně podívala na matku.

Lady Vey seděla ještě vzpřímeněji než obvykle, dcery si vůbec nevšímala a upírala nedůtklivý pohled na stěnu mezi dvěma okny.

„Připouštím, že ano,“ odpověděla dívka tak bázlivě, jak ji Rosamunda nikdy neslyšel.

„*Připouštíte*, že ano? Hmmm… Je to, co slečna říká, pravda, lampáři Zaknihovaný?“ zeptal se Hromada a díval se na svou dlaň, jako by ta otázka byla úplně bezvýznamná.

Mladý lampář plaše odpověděl: „Ach… a-ano…“

Mezi diváky se ozval znepokojený šum.

Rosamunda nevěděl, co jiného říct. Jaký by mělo smysl něco předstírat? Když je vyslýchá tenhle úskočný lžičtenář, komu budou ostatní věřit? Takový člověk, který řídí přelíčení, si může s pravdou udělat, co se mu zamane; žádný jiný lžičtenář tu není, nikdo proti němu nemůže věrohodně protestovat.

„Co se týče toho, jaký podíl na bitvě má lady Threnody, její úspěch je jasný: witka, jakkoli mladá, která přemůže bestii, to je naprosto v pořádku, a tahle mladá šlechtična by měla být pochválena jako nejstatečnější a nejlepší členka své klávy. Možná jsem to jenom já, kdo je tím zmaten, ale osvětlete mi – pokud to dokážete, lampáři 3. třídy –, jak může pouhý chlapec, navíc tak křehkého vzrůstu, jako jste vy, porazit příšery, s nimiž by si těžko poradil dospělý muž! Jak může někdo takhle malý vyváznout z takového boje nezraněn, když

na druhé straně padne pevnost plná císařových mužů a ani jeden z nich nezůstane naživu?‘

Rosamunda neměl odpověď. Byla to poctivá otázka: vždyť i on sám se tomu divil.

„Souhlasím s vámi, pane líre,“ vložil se do hovoru vrchní úředník, „že jde o něco velmi neobvyklého.“

„Děkuji, pane.“ Lír mluvil uhlazeně, klidným, přesvědčivým hlasem. „Odpovězte, lampáři.“

Rosamunda poslechl. „Já – já sám nevím, pane.“

Zdálo se, že se Hromada samolibě usmívá. „Slečno Threnody z Herbroulesu, existuje ještě něco, co byste v případě lampáře Zaknihovaného považovala za neobvyklé?“

Threnody měla bradu hrdě vztyčenou, ale zbledla.

„Není třeba nic skrývat, slečno,“ pokračoval sladce Hromada a jeho nepříjemné oči kontrastovaly s medovým hlasem. „Jedná se jen o zjištění proč a nač, abychom mohli vše zaznamenat.“

Kalendářka se opět podívala na svou matku.

Lady Vey se jen významně zamračila.

Threnody se znovu podívala na Rosamundu, měla zmatený výraz a nebylo jasné, co zamýšlí.

„*A dál*, slečno?“ naléhal Hromada zcela neomaleně.

Zhluboka se nadechla a řekla: „Pořád nosí kolem hrudníku obvaz namočený do nějakého nulovače pachů.“

Hromada našpulil rty. „To je určitě zvláštní a zbytečný zvyk?“

„Dělá to kvůli svým bývalým vychovatelům ze sirotčince,“ řekla Threnody přesvědčivě.

„Aha.“ Lír přenesl mazaný pohled na Fransitarta a Křampalína. „Jak nám těch podivností přibývá!“

Dva staří námořníci se na něj rozzlobeně mračili.

Násoska se pohnul na židli, prohrábl si zamyšleně kníry a pozorně si Rosamundu a oba jeho vychovatele prohlížel.

„Není také pravda – jak zpráva, kterou mám, uvádí,“ pokračoval Laudibus Hromada a tvářil se jako hladový pes, „že tento mladík odmítl tetování i po tak mimořádném hrdinství, které prokázal v císařské pevnosti Červovitá výspa? Nenazvala byste také takové odmítnutí – tak neuctivé k památce padlých – zvláštní, milá slečno?“

Threnody ani neotevřela pusu. Vrhla na líra zlobný pohled a pak se zatvrzele zahleděla do zdi před sebou.

„Vidím, že dobře víte, že je to tak.“ Hromada si poklepával na tvář hned pod svým červenomodrým okem. „Takže stejně tak dobře můžete vypovědět věci, které nemůžete skrýt… nebo mám vaše mlčení chápat jako“ – Hromada se elegantně poškrábal na nose, aby skryl nepatrný vybízivý výraz – „že pokládáte za správné zneuctít památku padlých druhů?“

Lady Vey se neudržela, její židle hlučně zaskřípala na tvrdé, naleštěné podlaze. „Nebudu tolerovat, že mou dceru obviňujete z nepoctivosti, pane!“

Hromada na augustu obrátil chladné, pronikavé oči. „Možná by mohla být takového nepříjemného nařčení ušetřena, kdyby konečně přestala krýt tohoto *hodného chlapce*“ – ukázal s odmítavým gestem na Rosamundu – „a otevřeně vyložila tomuto váženému sboru vše, co ví. A že má co říct, o tom jsem přesvědčen.“

„Dejte si pozor, pane,“ varovala ho lady Vey tichým, hlubokým hlasem. „A teď mluv, moje milá,“ požádala dceru, „a skončeme tohle směšné představení!“

Threnody sě na matku rychle podívala. „Už nemám co říct, matko,“ řekla a v očích se jí objevil temný, vítězný pohled. „Rosamunda není o nic divnější než kdokoli jiný u tohoto *hloupého* výslechu.“

Laudibus Hromada vypjal hruď a zpupně zvedl hlavu. „Já jsem třikrát prověřený lžičtenář v císařských službách,“ prohlásil s tichou, mrazivou arogancí, „z pověření nejponíženějšího služebníka naší Nejjasnější výsosti, maršála-náhradníka. Mé oči vidí pravdu, a říkám vám, mladá šlechtično, že to, co tvrdíte, je naprostá a bohapustá *lež!*“

Lady Vey vstala a pohoršeně se rozkřičela: „Jak se opovažujete, pane! Už jste ji podruhé urazil; potřetí už to nedopustím! Nebudu váhat použít svých výsad a dám vám pocítit svou nelibost, líre! Proklejte svoje oči až za hrob! Když má dcera tvrdí, že už nemá co říct, tak potom je – u všech všudy – tato věc uzavřena!“

„Pokud nechcete svou dceru vystavovat urážkám, madam,“ zuřil Hromada a odložil masku zdvořilosti, „pak byste ji měla lépe naučit poctivému jednání!“

„Pane Hromado, prosím vás!“ zasáhl vrchní úředník. V jeho hlase bylo opravdové znepokojení, přesto mu z očí nezmizel pohled dravce. Jsem naprosto přesvědčen, že by tuto krásnou mladou šlechtičnu ani ve snu nenapadlo pošpinit čest její klávy lží před řádně shromážděným císařským tribunálem. Naše ctěná lady Vey ji skutečně vychovala velice dobře.“ Podmanivě se na augustu usmál. „Je to tak, madam augusto?“

Lady Vey se na něj hrdě podívala s bradou pyšně zdviženou. Velmi tiše si odkašlala – byla to taková jemná, ženská výstraha.

„Moje nejvzácnější madam,“ řekl Hromada s raněnou důstojností a co nejponíženěji se uklonil, „já pouze hledám pravdu, a pokud moje horlivost urazila vaši osobu, omlouvám se,“ řekl.

Císařský tajemník Sikus zvedl ruku. „Lžičtenáři Hromado, děkuji vám,“ prohlásil s královskou povýšeností. „Šel jste po stopě a sledoval ji co nejdále, ale já vás teď žádám, abyste se jí pustil. Nemůžeme tyto vznešené dámy tolik obtěžovat.“

Rosamunda slyšel, jak si Threnody pohrdavě odfrkla.

„Nejctihodnější pane tajemníku!“ Lír se k němu obrátil a zbožně sepjal ruce. „Člověk může být v pokušení nebrat toto všechno vážně, pokládat to za malé prohřešky či jen nesrovnalosti. Ale když se u jedné osoby shledá tolik neobvyklých okolností najednou, moje intuice a vhled lžičtenáře začíná vyprávět temnější příběh.“ Laudibus Hromada ukázal na Rosamundu. „Tady sedí, pane tajemníku, s tváří tak nevinnou, kdo by se odvážil tvrdit, že tenhle mladý svatoušek skrývá hnusnou zradu? Je možné, že tenhle zjevný služebník císaře je ve spolku s příšerami, že souboj přežil právě díky tomu a ne kvůli nějakému osobnímu hrdinství? To proto pořád nosí nulovač – aby ho ti jeho přátelé paskřivci rozpoznali! Zabil je jen tak naoko, a proto odmítl tetování! Říkám vám, pane tajemníku, že tohle je zcela jistě zlotřilý sedorner! Právě on, se svými kumpány příšerami, zinscenoval celý ten útok na Červovitou výspu! Určitě jedině proto přežil!“

Rosamunda v návalu vzteku zaťal zuby. Tak tohle mají za lubem – udělat z něj sedornera a dostat ho na šibenici. Div nevyskočil ze židle.

„Takže vás musím požádat, nejctihodnější pane tajemníku," řekl lír s dlouhou a hlubokou úklonou, „abyste mi neprodleně dovolil prověřit lampáře 3. třídy Zaknihovaného, abychom se dostali ke kořenům té tragédie."

Císařský tajemník Sikus vstal, s rukou stále zdviženou ve smířlivém gestu. „To je *velice* vážné obvinění. Vznesl jste ho velmi přesvědčivě a já vám za to děkuji, pane Hromado, přesto jsem přesvědčen, že od tohoto bodu budu ve vyšetřování pokračovat sám."

Lír se uklonil, z jeho výrazu se však nedalo nic vyčíst.

Vrchní úředník se netvářil potěšeně a pokradmu vrhl na líra nešťastný pohled.

Tajemník Sikus obrátil svou soustředěnou pozornost k Rosamundovi. „Jak odpovíte na toto obvinění, lampáři 3. třídy? Nařkli vás, že jste sedorner, chlapče. Co na to řeknete?"

Než mohl mladý lampář otevřít pusu k odpovědi, Grotius Násoska, klidný a vypočítavý, vstal se zdviženou rukou. „Dovolte mi vstoupit do jednání, vážení pánové!" požádal chirurg zdvořile. „Jak tak poslouchám tyto nepříjemné podrobnosti, musím zde přítomnému váženému sboru sdělit, že mě napadla ještě znepokojivější možnost. Prosím o vaši shovívavost, rád bych položil několik dotazů sám." Dlouze se poklonil váženým osobám kolem stolu.

Vrchní úředník přikývl, okázale a samolibě, a snažil se skrýt překvapení nad nečekaným přerušením jednání. „Milý chirurgu, jste skutečně náš vážený zdejší lékař. Udělejme si prosím krátkou přestávku, abychom vše uvážili, nadýchali se čerstvého vzduchu a pročistili si mysl."

Místnost se rychle vyprázdnila, zůstal jen Rosamunda. Dokonce i Evropa vyšla ven a nechala ho, aby se o samotě trápil úvahami, jaká hrozná odhalení mohou následovat. Hromada jej právě označil za sedornera – tvrzení, které vpravdě nemohl vyvrátit. Jaké další zločiny na něj chce Násoska hodit?

GROTIUS NÁSOSKA

QUO GRATIA

libermana chemikálie používaná k tomu, aby se kruor z příšery příliš rychle nesrazil, dokud je uložený v lahvičce. Slouží také k pozměňování kvality krve, ředí ji a kruorpunkty jsou pak světlejší, méně výrazné. Proto se libermana používá jen tehdy, když je teratolog vzdálen několik dní cesty od punktografa. Další použití libermany spočívá v aplikaci na meče, nože a další sečné válečné zbraně, což pak způsobuje, že rána krvácí déle, než by měla, ačkoli podle Lidské dohody je tato praxe v moderním konfliktu nepřijatelná.

Honorius Ludius Grotius Násoska přehlédl to množství osobností, které se znovu shromáždily v pracovně vrchního úředníka. „Může se stát, že jakmile vyslovím tu domněnku, která mě napadla," začal, „budete ji považovat za šílenou, takže vás žádám, vznešený výbore, abyste měli strpení. Plný význam mých myšlenek se *vyjasní*, když mi poskytnete určitý čas." Teatrálně si odkašlal a vrhl koutkem oka na Rosamundu divný pohled. „Velectěný výbore, vážený pane vyšetřovateli, šlechtici, dámy a pánové, celé dopoledne poslouchám svědectví těchto dvou mladých služebníků císaře – poslouchám dlouho a pozorně – a to, co jsem slyšel, mě velice trápí. Avšak jedna otázka mě znepokojuje víc než ostatní. Na co všechna ta svědectví ukazují a jak je možné, že takový drobný… *chlapec* dokázal vykonat takové činy!" Na chvíli se zamyslel, byl to šikovný způsob, jak na sebe upoutat ještě větší pozornost všech přítomných. „Se zřetelem k odpovědi bych se vás všech zde přítomných dovolil zeptat: Kolik z vás slyšelo o Ingebiargé? Možná ji znáte jako Krásnou Biargé."

Vrchní úředník a Skrupulus Sikus, císařský tajemník, přikývli.

Lady Vey udělala obličej, jako by říkala: *A co na tom záleží, jestli jsme o ní slyšeli nebo ne?*

Nikdo jiný se už nijak neprojevil. Rosamunda o Ingebiargé vskutku slyšel. Křampalín mu o ní nejednou vyprávěl. Považovali ji

za kanibalistku, která žije na nejodlehlejším pobřeží Hágenska a která se dokázala nějakou zapomenutou černou magií udržet naživu už po tisícovky let. Kdo se k ní přiblížil, stal se její kořistí. Taková nepřirozená délka života ji samozřejmě poznamenala: měla šedou kůži a červenožluté oči, mnohem strašlivější než kterýkoli lír.

„Někdo z vás by ji mohl považovat za výmysl, ale kterýkoli ocťák, který se plavil na východ až za Mare Periculum přes Žebrácké moře nebo pobýval v kotvišti u Sander Lates poblíž západních břehů Derelandu, vám potvrdí, že ta žena představuje velmi reálnou a strašlivou hrozbu. Kdybychom se mohli zeptat nějakého námořníka, který žil před tisíci lety, jistě by s tímto tvrzením souhlasil."

Vrchní úředník, obvykle shovívavý k dlouhým projevům, pravděpodobně s vědomím, že tajemník Sikus sedí hned po jeho pravici, začal nad touhle bizarní odbočkou projevovat známky netrpělivosti.

Chirurg chlácholivě zvedl ruce. „Prosím, pánové, teď mě poslouchejte, opravdu vím, proč to říkám. Ingebiargé, ta velká zrůda, ostuda Hakenů, známá jako nesmrtelná monstrózní, zdánlivě obyčejná žena. Přesto není jediná svého druhu. Historie dokládá výskyt dalších takových zrůd, ačkoli většina z nich byla po odhalení ihned zničena, takže se nemohly stát takovou zhoubou, jakou představuje Ingebiargé až dodnes pro oblast jižních moří. Biargé totiž není pouze nějaká chytrá skoldka, jak by si někdo mohl myslet, ona je spíš manikinka – příšera v podobě člověka, což z ní činí dozajista ještě větší zrůdu."

Fransitart poněkud zesinal.

Křampalínovi planuly oči hněvem.

„Prosím pěkně, chirurgu Násosko, musíte nás dovést k pointě vašeho vyprávění – už tu sedíme pěkně dlouho," řekl sladce vrchní úředník, v hlase mu sice zazněl i mrazivý tón, ale nikdy by neodložil masku trpělivosti.

„Jistě, pane maršále-náhradníku." Chirurg se potřetí celému shromáždění uklonil a pokračoval, jako by se nechumelilo. „Ale jak může taková zlotřilá zrůda vzniknout? Čtu vám všem z očí tuhle otázku: jak se může příšera vyskytovat v podobě všedního člověka? Jak je vám velmi dobře známo, víme velice málo o tom, kde a proč

příšery vznikají a jak se chrání před vymřením. Co však víme, je to, že většina příšer žije tak dlouho, že mohou být považovány – jak se generace obyčejných smrtelníků domnívají – za věčné. Přesto se počet příšer *mění. Vím,* že se některé opakují, vypučí jako stromy, upadne z nich kousek, který doroste do podoby originálu. Nejlépe je to vidět u kraulovačů nebo zlých brodchinů žijících v pustých končinách, jako je Krvavý močál nebo Loquor.“

Násoska se na chvilku odmlčel, aby nabral dech.

Rosamundovi se začalo dělat nevolno.

Všichni čekali, co bude dál, Násoska si u malého stolečku nalil trochu vína, vypil ho a pokračoval.

„Ale co jsme nikdy neviděli, je proces tvoření ve starověkém gravidním bahně, ta místa, o kterých se říká, že byla líhněmi úplně prvních příšer, eurininů – prvních pánů příšer –, kteří je pak používali k produkci podřadnějších typů teroidních ras.“ Jak pokračoval, mluvil stále s větším zápalem. „Někteří z vás možná znají pověsti o prvopočátku, které předcházely našim dějinám; že těmto eurininům vesmírný hodinový stroj umožnil, aby vypučeli a udělali si z bažin plodnou líheň. Země a vesmír ohřívané sluncem a oplodněné příšerami byly jako mateřské lůno a vydaly ze všech svých možných žump ty nejhorší a nejnechvalněji proslulé příšery, které ještě i dnes chodí po tomto sténajícím světě.“

Rosamunda jeho proslovu sice trochu rozuměl, ale nikdy neslyšel takhle souvislý výklad dějin starověku. Kdyby nebyl tak znepokojený, dychtivě by Násoskovu přednášku poslouchal celé hodiny.

Násoska si otřel rty a pokračoval. „Páni příšer tohle gravidní bahno používají dál, po celé věky ukládají do slizovitého lůna zbytky zabitých příšer. Po nějaké době bahno tyto ostatky oživí a zregeneruje a na světě je další nová příšera, která může ohrožovat lidské příbytky.“ Rozhlédl se lišácky kolem.

Nikdo se ani nepohnul. Násoska všechny fascinoval.

„Ale tady je zádrhel, víte? Pohyb lidských ras a kmenů teroidů, všechny tyhle vzestupy a pády, zanechaly mnoho míst, která bývala úrodná na příšery, nedotčených; páni příšer se o ně nepostarali a ta místa jsou opuštěná, i když kypí potenciálem hnusu. Třebaže si je

eurininové neošetřili a nepodmanili, tyhle garamné končiny, kam se my lidé sotva kdy odvážíme zabloudit, mohou i nadále produkovat život a vytvořit podivné bestie z jakéhokoli tvora, který tam vkročí a zemře. Tento hnusný proces, který jsem vám právě popsal, někteří nazývají abinice a toto, dámy a pánové“ – Násoska významně zvedl prst – „*takto* vznikla Ingebiargé: žena, nějaká žena, nikdo neví kdo, možná před třemi tisíci lety. Jednou zemře na některém z těch gravidních míst, padne a její ostatky pohltí to hladové bahno. A někdy později z něj vyjde – co?“ Chirurg pokrčil rameny a vyčkávavě hleděl na své posluchače.

Netvářili se nijak, kromě Fransitarta a Křampalína, kteří byli v obličeji úplně zsinalí, a vypadalo to, že je jim stejně zle jako Rosamundovi. Rosamunda se zoufale podíval na Evropu. Fulgarka si ho vůbec nevšímala, její rafinovaný, dravčí pohled ted patřil výhradně Násoskovi.

„Je to člověk? Je to příšera? Tento tvor vyrostl z bahna. A my nevíme určitě, co je zač,“ pokračoval Násoska a chladného, zamyšleného Evropina pohledu si nebyl ve svém zápalu vůbec vědom. „Víme ovšem, že to, co se ‚narodí‘ či lépe řečeno co je přetvořeno ze zbytků lidské hmoty, *porozeno* z garamu, bývá ohavným způsobem zopakovaná podoba nějaké ztracené a zesnulé osoby. Tomuto tvorovi říkáme manikin a ať je to cokoli, tato znovustvořená bytost určitě nemůže být lidské podstaty. Říkám vám, že když není lidská, pak to tedy zcela logicky musí být příšera, a i kdyby ne, manikin rozhodně není nic, co bychom si mezi sebou přáli.“ Odmlčel se a přehlédl místnost s očividným potěšením akademického řečníka. „V případě, který tu dnes před sebou máme, se jedná, jak se obávám, o věc mnohem závažnější než o sedornerství. Věci se nejspíše vyvíjely podobným způsobem, jaký jsem právě popsal. V nějakém zkaženém garamném údolíčku v zázemí Hergotenbosche zemřel a padl nějaký ztracený ubožák. Jeho ostatky vcuclo bahno a pomalu se působením tepla a garamu přetvářely, možná po celá staletí. Zrodila se hnusná kreatura navenek jemu podobná: další manikin. A co se s ním stalo? Tohoto manikina někdo našel a odnesl ho do sirotčince ve městě, aby ho tam vychovali

jako všedního člověka. Ale on ve skutečnosti vůbec *není* jeden z nás.“

Nastalo nepříjemné ticho, přítomní měli ve tvářích výraz napjaté pozornosti nebo němého údivu.

„A nyní poslouchejte, dámy a pánové, všichni známe jméno Rosamunda – krásné a vhodné jméno pro nějakou hezkou, počestnou dívku… bohužel úplně nevhodné pro tady toho mladého lampáře“ – Násoska se důkladně rozhlédl –“ale kdo z vás však slyšel o rosamunderlingovi?“

Odpovědí mu byly nechápavé obličeje.

„Nikdo z vás to neslyšel?“ Chirurg byl s tímto zjištěním víc než spokojený, „Nepřekvapuje mě to; takové slovo ještě žádný taxonom do svého seznamu nezanesl. Ani já jsem se navzdory mnohaletému studiu knih s podobným slovem dlouho nesetkal – až nedávno, právě díky vytrvalému studiu. Proč nás to zajímá? Pro tohle: Ingebiargé je rosamunderling. Jsou jimi všichni manikinové. Víte, při svém dlouhodobém studiu ezoteriky jsem v jednom velice obtížném textu narazil na fascinující slovo: *rosamunderling.* Znamená to ‚růžová pusinka‘ nebo lidověji ‚růžové rtíky‘. Ale co je úžasnější – tímto slovem pojmenovávají příšery z východu manikiny. *Rosamunderling* – antrmenč v podobě všedního člověka. Rosamunda.“ Násoska se teď prudce otočil na podpatku, samým zápalem prskal a s divokým pohledem bodl prstem směrem k Rosamundovi. „Protože tohle je můj závěr! Že ty – TY, mladý Rosamundo čísi – ty jsi ta zrůda zrozená v bahně! Ty jsi manikin! Ty jsi rosamunderling! Třikrát potvrzený paskřivec v lidské podobě!“

Skoro všichni v místnosti vytřeštili oči hrůzou a nevěřícně vykřikli. Threnody sebou trhla a odtáhla se od něj, s úděsem na něj zírala.

Rosamunda sotva dýchal. Nevěděl, jestli se má nad tím Násoskovým nesmyslem smát nebo plakat nebo na něj má rovnou zařvat, že je blázen. Ale ovládl se, vstal a podíval se na své bývalé vychovatele. Ale něco v jejich tvářích jej zasáhlo víc než nějaké absurdní obvinění toho naparujícího se masakara. Protože ve tvářích starých vychovatelů se zračilo výmluvněji, než kdyby mu něco

vysvětlovali, že slova Grotiuse Násosky, tajného výrobce gudžinů a zákeřného zrádce Císařství, mohou být pravdivá.

Evropa se na něj dívala upřeným pohledem přimhouřených očí, z něhož se nedalo nic vyčíst.

Co si o tom myslí ona?

Laudibus Hromada se pohrdavě šklebil a se zlomyslnou radostí si mnul bradu.

Vrchnímu úředníkovi se skutečně podařilo vypadat ohromeně a stejný výraz měl i císařský tajemník.

„Kdybyste potřebovali další důkazy pro mé logické závěry, můžu jednoduše citovat tuto váženou mladou šlechtičnu," pokračoval Násoska, „dceru augusty našich vlastních, velmi věrně sloužících kalendářek."

Lady Vey seděla vzpřímeně, ve tváři upjatý a opovržlivý výraz, potlačovala znechucení a nedávala ani v nejmenším najevo, na čí straně stojí. Obrátila chladný pohled na dceru a Threnody sklopila hlavu. Buď se na Rosamundu nechtěla podívat, nebo to nedokázala.

„Tato dívka mluví o jeho velké ničivé síle," pokračoval Násoska, „prapodivné anomálii, která hned přilákala moji zvědavost. Pak mluví o jeho zvyku vždycky skrývat svůj pach pomocí nulovače. *Proč někdo ustavičně používá nulovač*, zeptal jsem se sám sebe, *když trávi život ve světě lidí?* A přišla odpověď: protože se pokouší skrýt, že vůbec člověk není!" Chirurg se při těch slovech na Rosamundu velice přísně podíval. „A *samozřejmě*, že jsi se nechtěl nechat tetovat krví svých bližních," křičel, „nejenom proto, že ti to pomyšlení bylo odporné, ale ty taky dobře víš, že se na tvém těle takové tetování vůbec *nemůže objevit*, protože krev jedné příšery samozřejmě neudělá značku na těle jiné příšery!"

Mladému lampáři v hlavě vířily myšlenky jedna přes druhou a jen při Násoskových útocích polekaně mrkal.

„A navíc," pokračoval Násoska, „jestli je pravda to, co augustina dcera říká, pak tihle jeho dva vychovatelé spiklenecky skrývali jeho přirozenost – to je ten nejhnusnější a nejodsouzeníhodnější zločin spolčení s příšerami, jaký byl vůbec kdy zaznamenán!"

Fransitart s Křampalínem se na Násosku přísně dívali a nemínili se nechat zastrašit.

Vrchní úředník se obrátil na Rosamundu, v jeho předstíraně upřímném pohledu to vítězoslavně blýskalo. „Co na to řeknete, lampáři 3. třídy?“

Rosamunda cítil, jak se mu krev odlévá z obličeje a na čele a za krkem mu vyrazil pot. Nemohl nechat tyhle pomatené bláboly jen tak bez reakce. Ale co mohl na takové nehorázné nesmysly říct?

„Řekněte mi, chirurgu,“ zeptal se Sikus pevným hlasem, „jak vás pro všechno na světě mohlo napadnout takové bizarní obvinění? Že je tento mladý lampář sedorner, to je věc, kterou jsem připraven vyslechnout, ale příšera v lidské podobě? To je tedy *hodně* přitažené za vlasy, pane. Čím chcete tohle obskurní tvrzení podložit?“

Násoska se zarazil, na okamžik ho to ohromilo, ale rychle se vzpamatoval a v hlavě se mu hned zrodilo řešení. „Kdybyste mi vyhověli v ještě jedné maličkosti, mohli bychom odebrat tomuto – tomuto trochu krve; někdo by se nechal tetovat a za čtrnáct dní nebo tak bude důkaz na světě. Jen krev příšery zanechá značky na těle člověka, když se vpíchne do kůže.“

Threnody vyjekla.

Sikus a Wimpr a jeho personál zůstali jako omráčeni a lady Vey také.

„Nedovolím, abyste ho řezal!“ vykřikl Fransitart a vyskočil, ale Křampalín ho stáhl zpátky na židli.

Evropa se pořád ještě nepohnula ani nepromluvila a černooký wit z ní nespouštěl upřený pohled.

K všeobecnému překvapení všech to byl Rosamunda, kdo Násoskův názor podpořil. „Odeberte mi krev,“ prohlásil odhodlaně, stěží věřil, že ta slova vycházejí z jeho vlastních úst. Přesto byl neochvějný. „Jak jinak můžu dokázat, že tohle… že se pan Násoska mýlí?“

„Skutečně, jak jinak? Statečná slova, mladíku!“ hlaholil nadšeně Násoska. „A aby ta zkouška byla skutečně nezaujatá, bylo by nejlepší, kdyby se nechal tetovat jeden člen z každé účastnící se strany. Tímhle způsobem nikdo nemůže nikoho podezírat z falšování výsledku.“

„Toto je nejvíc protiprávní,“ namítl tajemník Sikus.

„Proti tomuto mladému lampáři bylo vzneseno vážné a dalekosáhlé obvinění, pánové,“ vložila se do sporu lady Vey. „Odeberte mu trochu krve a nevina a čest toho ubohého chlapce bude opět prokázána.“

„Jak si přejete, madam.“ Sikus přikývl a důstojně se uklonil.

Tím bylo vše zpečetěno.

Násoska zvolil sám sebe za zástupce Císařství a lampářů. Fransitart se rychle nabídl za Rosamundovu stranu.

Přinesli malou misku, lahvičku, střiksnu a kladívečko.

Rosamunda se staženou tváří podal prst a najednou si uvědomil, jakou důvěru teď vkládá do muže, kterého považoval za nejčernějšího ze všech černých habilistů.

Násoska mu natřel špičku prstu řídkou, slámově žlutou tekutinou a pak do ní namočil špičku jehly.

„To je libermana,“ vysvětlil ostatním. „Aby tělesné šťávy snadněji tekly.“

Pak zručně propíchl jehlou bříško prstu. Vyteklo víc krve, než Rosamunda čekal. Cítil nepříjemnou závrať, když do misky nakapalo tolik krve, až se utvořila malá loužička.

„To bude stačit,“ prohlásil Násoska, když se v misce utvořilo jezírko velikosti mince. S profesionální rutinou hned podal Rosamundovi tampon, aby si jej mohl přiložit na drobnou ranku.

„Tak, vy chytráci! Půjdu první,“ rozhodl Fransitart a tvářil se, že by nejraději rozsekal Násosku na maděru. S výrazem největšího odporu si vyhrnul rukáv košile a nastavil vnitřní stranu zápěstí. „Tady sem to bude nejlepší, ty sečtělej gaunere,“ zavrčel nenávistně na Násosku.

Ten nervózně polkl. „Jak si přejete, námořníku,“ odpověděl, vzal střiksnu, namočil jehlu do Rosamundovy krve a začal punktovat skvrnitou kůži starého vychovatele. Rosamunda si tiskl tampon k prstu. Nemohl se na to dívat, tak si prohlížel velké parohy Herdeboga Paroháče, které se nad nimi větvily. I za těchto zvláštních okolností mu bylo spatně ze zvuku kladívka ťukajícího do jehly.

Sotva Násoska začal – Fransitart se zle mračil a upíral pohled na jehlu – Evropa se pohnula. Vstala a šla rovnou k Rosamundovi.

Černý wit se napřímil, vypadalo to, že čeká nějaké násilí.

Chirurga to vyrušilo při jeho činnosti, zaváhal a pak přestal ťukat.

Evropa stála po Rosamundově boku, s klidnou sebejistotou přejela zrakem všechny mocné muže před sebou. „Bylo to všechno velmi zábavné," řekla mírně pobaveným tónem, „ale teď vám musím říct, pánové a strigy, že je čas, abychom já a Rosamunda šli. Jeho služba u lampářů, myslím, že to tak můžu klidně říct, dospěla ke konci." Zlehka se dotkla jeho ramene. „Pojď, Rosamundo."

„Zůstaňte na místě, lampáři!" Vrchní úředník také vstal.

Rosamunda z vojenského zvyku váhal.

„Nemůžete si ho odvést, madam," protestoval Wimpr s opovržlivým výrazem. „Toto je vojenský soud našeho nejspravedlivějšího císaře, vyšetřující jednoho z jeho vlastních služebníků a *my,*" řekl, obrátil povýšenecký pohled na císařského tajemníka sedícího vedle, „s tímto lampářem budeme jednat podle našich vlastních právních předpisů."

„Nechoďte na mě s takovou povýšeností, pane!" varovala ho Evropa. „Mějte si tu toho svého hakobínského přítele" – kývla směrem k císařskému tajemníkovi – „ale on je jenom úředník – ať si se zná, s kým chce, a vy i *on* se významem nacházíte pode mnou o víc příček, než kolik máte dohromady prstů na nohou a na rukou."

Císařský tajemník začal vstávat a hlasitě spustil: „Vy hanebná dračice! Jak se opovažujete narušovat císařský soudní proces, když – "

„Vy se teď, pane tajemníku, pouštíte na velice tenký led!" rozpálila se Evropa a oči jí hořely. „Mluvíte s Evropou, budoucí vévodkyní z Naimes, šlechtičnou hakobínského Císařství, markýzou z Vewe, ochránkyní Soutlandských států, následnicí Euodice – kopinicí nesmrtelné Idaho a její vnučky Eutyché – spřízněné s Didó, a s Brandenskou Růží, postrachem lidí a příšer, takže já se *opovážím* a právě teď to *udělám!"*

Císařský tajemník otvíral ústa k protestu, ale Evropa ho umlčela slovy: „Pokud vám *tohle* nestačí, vy nestydatý bídáku, tak jen říkám QGU a věc je vyřešena!"

QGU? Rosamunda jen zíral. *Quo gratia!* Evropa použila své starobylé právo šlechtičny zvrátit jakékoli soudní rozhodnutí. A použila je kvůli *němu.*…

Lady Vey se na ni pohrdavě mračila.

Černooký wit pokročil vpřed, ale tajemník Sikus jej rychle zarazil mávnutím ruky.

„Mějte se hezky, pane tajemníku," uzavřela Evropa svůj výstup. „Máte naprostou svobodu jít a vykládat o mém vládnutí touto starobylou výsadou vašim prohnaným nadřízeným a všem vašim slepým kamarádům v Klementýnu, vyžvanit to třeba celému světu, ale stejně vám to nepomůže. Protože jestli vám jde o výhodné postavení a vliv, budu připravena."

Na tohle dokonce ani císařský tajemník neměl pohotově odpověď.

„Pojď, Rosamundo, jdeme." Fulgarka ho vzala za ruku.

Rosamunda se rychle podíval na ohromený výbor a odsunul židli od stolu. Ve spěchu zakopl o jednu nohu. Fransitart vzal beze slova ze stolu tampon, sroloval si rukáv, oblékl si kabát a šli s Křampalínem za nimi. Zbylí přítomní byli tak ohromeni, že se ani nepohnuli. Kráčeli chodbou pevnosti, Evropa neměla zapotřebí spěchat. Křampalín podal Fransitartovi kapesník, aby si mohl ovázat rozpíchané zápěstí.

„Nemůžeme vám dost poděkovat, madam!" zabručel starý vychovatel.

„Nepřehánějte to s vděčností, mořský vlku," odbyla ho příkře Evropa, která si už přála být pryč a ne přijímat projevy vděku. „Neměla jsem v úmyslu zachránit celou družinu tohoto chlapce, ale vy se můžete přidat, jestli chcete!"

„Chceme, madam," řekl Fransitart pohotově. „Nenecháme ho napospas nemilosrdnému světu. Běžte, my vyzvedneme Rosamundovy věci," řekl Fransitart. „Hned se vrátíme!" Než mohla něco namítnout, vyrazil křepce vpřed a Křampalín svižně za ním. Oba zmizeli na schodech ke svému dočasnému příbytku.

Rosamunda váhal, když jeho staří vychovatelé odešli, sváděl v sobě vnitřní boj, jestli se má pustit za nimi. Fulgarka ho jemně

zadržela za rukáv. „Zůstaň, človíčku. Se mnou jsi v největším bezpečí!“

Už byli na štěrkové cestě a mířili na dvůr ke kočáru, když se vrchní úředník a zbytek výboru přece jen objevili. Shromáždili se na schodech před vchodem do pevnosti. Císařský tajemník spustil povyk a křičel na denní hlídku, aby „zabránila těm zlotřilým darebákům v útěku!“

Několik habardiérů na cimbuří zareagovalo a seběhli na cvičiště, kde se opatrně postavili čtveřici do cesty. Očividně se jim nechtělo pouštět se do konfliktu s lahzarkou. Evropa se před nimi zastavila a obrátila se ke svým pronásledovatelům.

Černooký wit pokročil vpřed s očividným zadostiučiněním.

„Zůstaňte stát, madam fulgarko,“ volal vrchní úředník bez obalu. „Nehledě k odvážným spekulacím chirurga, ještě tu zůstává nezodpovězená otázka chlapcova sedornerství!“

„Třesky plesky, pane!“ odpověděla Evropa s úšklebkem. „Nezdržujte mě svým tlacháním. A řekněte vašim lidem, ať mi uvolní cestu! *Nenuťte* mě použít fyzické argumenty!“

Černooký wit zaváhal, jeho oči vypadaly jen jako úzké čárky.

Laudibus Hromada něco temně vrčel a mračil se.

Pódius Wimpr se nadechl, něco zaprskal a div nezaklel, ale už ve sve intervenci nepokračoval.

Habardiéři radostně ustoupili z cesty ještě dřív, než jim k tomu vrchní úředník stačil dát rozkaz.

Rosamunda za úředníkovými zády uviděl Násosku, jak si ovazuje ruku fáčem a hledí na něj s nezřízeným údivem. Pomalu při tom mrkal.

Fransitart a Křampalín se vrátili s věcmi. Nějak se mezi ně připletl i doktor Crispus, pomáhal jim něco nést.

„Uvolněte cestu, děkuji!“ volal doktor a protlačil se mezi Rosamundou a fulgarkou.

S trochou postrkování a brblání mohli Fransitart, Křampalín a doktor projít a Evropa je všechny i s Rosamundou odváděla od vyjeveného hloučku. Předjel kočár, který si Evropa najala.

Před pevnost teď vyšla i lady Vey se svými kalendářkami, obešly hlouček úředníků a sešly na štěrkovou cestu. Evropa a lady

Vey se s nápadným klidem pozdravily, když se míjely. Threnody stála po boku matky, v bezpečí mezi sestrami kalendářkami. Upřeně se na Rosamundu dívala, na tvářích měla stopy po slzách.

Tahle paličatá, náladová dívka zvládla přelíčení se ctí a Rosamunda jí za to chtěl poděkovat, chtěl ji obejmout. Ale byl celý vedle z náhlého zvratu svého osudu a zůstal tedy raději v blízkosti Evropy.

„Zdravím vás, Evropo," řekla augusta.

„Já vás také, Syntyché," odpověděla Evropa ledově.

V klidném pohledu lady Vey se zračilo sebeuspokojení. „Slyšely jsme, že jste přišla při teroskádě o toho darebáka Licuria. Určitě jste z toho byla velmi smutná."

Evropě zacukalo spodním rtem. Její ledový výraz ještě více ztvrdl. „Ano, byla jsem," řekla tiše – a to bylo vše. Nechala si pomoct do kočáru ozbrojeným průvodcem.

Rosamunda byl zoufalý, že odjíždí z té proklaté pevnosti. „Sbohem, Rosamundo," uslyšel volat Threnody, kterou odváděli na dvůr ke kočáru. Užuž jí chtěl odpovědět na pozdrav, když vtom se před něj postavil doktor Crispus a zastínil mu výhled.

„Mějte se dobře, Rosamundo." Dobrý doktor mu mužně stiskl ruku. „Bylo mi potěšením, že tady někdo jako vy sloužil. Ať se vám i vašim vychovatelům," pohlédl do kabiny kočáru, „daří lépe na vaší cestě."

Rosamunda polkl slzy. „Sbohem, doktore Crispusi! Sbohem!"

„Pojeďte s námi, dobrý doktore," nabídla mu Evropa, stojící na horním schůdku. Fransitart a Křampalín ještě rychle nakládali zavazadla. „I když vás neznám, ten chlapec vám důvěřuje a to mi stačí. Je vždycky výhodou mít po ruce dobrého lékaře."

Doktor se zdvořile uklonil. „Děkuji vám, madam, velice si vážím vaší nabídky. Ale zůstanu, protože tady jsou další, kteří ještě potřebují mou pomoc."

Rosamunda věděl, že doktor mluví o Numpsovi. Ubohý, přeubohý Numps se skrýval někde pod nimi v hlubinách starobylých sklepů a stok. Rosamunda si najednou bolestně uvědomil, že už nejspíš sklíčkaře nikdy neuvidí.

„Vím, že se o něj postaráte, pane doktore,“ řekl tiše a přesvědčeně. „Vyřiďte mu mé sbohem, jestli ho uvidíte.“

Fransitart a Křampalín uložili zavazadla a vyšplhali se do kočáru s obdivuhodnou mrštností na svůj věk.

„Už odjeďte,“ řekl Crispus a zabouchl dvířka. „Každým okamžikem tu houstne napětí.“ Zavolal na kočího: „Jeďte rychle, pane, a bezpečně! Zavezte tyhle dobré lidi na lepší místa!“

Ozvalo se prásknutí bičem, povel pro koně a kočár vyrazil. Rosamunda zatajil dech; pořád nemohl uvěřit, že se skutečně od tohoto místa osvobozuje. Ještě zachytil poslední pohled Threnody, dívala se za odjíždějícím kočárem, než projel tou mohutnou bronzovou bránou. Teprve když sjeli z náspu na Bohatou cestu, dokázal se znovu nadechnout. Křampalín lépe převázal Fransitartovu tetovanou ruku a Rosamunda se na svého starého vychovatele zkoumavě zadíval. Fransitart mu pohled oplatil. Zračily se v něm všechny těžké útrapy a dávné smutky a navíc v něm četl velký, mučivý zmatek. Takhle na pokraji slz jej ještě nikdy neviděl a děsilo ho to mnohem víc než jakýkoli hněv.

„Pane Fransitarte?“ Rosamunda k němu natáhl ruku. Neplačte… chtěl říct, ale nevěděl jak. Hlavou se mu honily tisíce myšlenek. *Kdo jsem? Je pravda to, co tvrdil Násoska?* A když se znovu podíval na svého vychovatele, ozval se nesmělý, ustrašený hlásek někde hluboko v jeho nitru.. *Máte mě ještě rád?*

„Netrap se, hochu,“ ujišťoval ho starý mořský vlk s odhodlaným úsměvem a vzal Rosamundu za ruku, „dostaneme tě z toho všeho.“ Podíval se na Evropu.

Fulgarka seděla jako vždy hrdě a zpříma, upřeně se dívala ven z protějšího okénka a vůbec si toho muže nevšímala.

„Poslechni toho starýho pana Franse,“ řekl povzbudivě Křampalín a skončil s obvazováním. „Já s ním už zažil větší šlamastyky. My na tebe dáme pozor.“

Rosamunda se na starého lékárníka usmál, ale byl to jen povrchní úsměv. Pochybnosti přetrvávaly. *Jsem opravdu nějaká poloviční příšera? Jsem manikin? Rosamunderling? Zní to jako mé hloupé jméno…* A ještě horší myšlenka byla: *Je možné, že mi Fransitart a Křampalín celé ty roky lžou?* Úsměv mu pohasl úplně.

KDO JSEM? křičela jeho duše. Nesmělým hláskem se odvážil zeptat: „Pane Fransitarte, kdo jsem?“

Zmatek v očích starého námořníka se jen prohloubil a jeho svraštělé rty se pevně semkly. Bylo to poprvé, co si Rosamunda pamatoval, kdy pan Fransitart oněměl.

V bolestném tichu, které nastalo, se Evropa k Rosamundovi obrátila a řekla mírně: „Ale človíčku, jsi přece moje faktótum.“

… Slunce právě dostoupilo vrcholu, kočár rovnoměrně hrčel po Bohaté cestě a unášel jeho, jeho bývalé vychovatele ze sirotčince a temperamentní fulgarku do Stříbrného Hrádku, pak snad do Vysokých Klobouků a dál, do neznámé budoucnosti.

FINIS DUOLIBRIS

(KONEC 2. DÍLU)

EXPLIKARIUM

GLOSÁŘ POJMŮ S VYSVĚTLENÍM
A PŘÍLOHY

A

abinice spontánní vznik života z bahna a hlíny, zahřívaných sluncem, v silně garamných místech.Taková půda se nazývá plodné neboli abiniční bahno, v méně běžných jazycích životodárná prsť. Některé extrémnější teorie hlásají, že tyto diferbiózy (doslova „ohniska života“) mohou existovat třeba i v samém srdci městského parku či venkovského lesíka, že tam, kde se daří rostlinám (i zdomácnělým odrůdám), se může koncentrovat garam v nějakém zarostlém bahnitém údolíčku a půda se stane plodnou. I když je tato teorie známá i za hranicemi ezoterických oborů teratologických habilistů, je obecně odmítána, neboť je příliš děsivá, aby bylo radno se nad ní zamýšlet.

„ad captandum vulgus“ tutinský politický termín, který doslova znamená „dvořit se davu“, ale užívá se více ve smyslu „dělat věci k potěše lidí, budit jejich důvěru.

alembanty obecně řečeno skripta, která mění biologii člověka, jako roztoky, v nichž si lírové koupou oči. V užším slova smyslu se tohoto termínu používá pro označení odvarů, které užívají lahzaři, aby nedostávali do svých voperovaných orgánů křeče. Nejznámějším odvarem je katarový sirup. Viz lahzar v 1. dílu.

almondr pomocník dispensuristy nebo skolda, který vykonává podřadnější práce: přináší a podává věci, předává lékárníkovi objednávku apod.

alternanty souhrnný název pro druhá nebo vedlejší hlavní města Hakobínského císařství; patří sem Konsidýn a Sereným v Soutlandu a Kampalín na Velid Litusu (Velidském pobřeží).

amanuensis úředník, který pořizuje minutáž, dělá opisy a kopie dokumentů a činí poznámky o úředních rozhovorech. V dnešní době tajemník či osobní asistent.

antrmenč též miňlidi; gótský výraz pro příšery, volně se překládá jako „nelidi“ a znamená, že příšery jsou méněcennější než lidé. Tento výraz se na Polokontinentě postupně rozšířil jako obecný název pro příšery.

Arabis, Arimis syn chudého lovce kožešin Paddlina Arabise z Fayelilhanské cesty, který zahynul i se svými stopaři při jednom

zimním loupežném přepadení. Vychovávala ho matka, žili ve velké bídě a syn byl dán do učení k dalšímu lovci kožešin. Měl se u něj zle, proto uprchl, protloukal se, jak se dalo, a podnikl spletitou cestu do hlavního města. Tam se mu naskytla příležitost nechat se naverbovat k lampářům z Železné bašty, složil tam přísahu a obdržel císařský milion.

aspis je venifikant, prudce jedovatý kontaktní jed, který má při použití proti příšeře rychlý a smrtící účinek. Jediným problémem tohoto jedolentu je, že je smrtelný i pro lidi. Nepatrný dotyk může člověku přinejmenším způsobit velké potíže. Aspis je jeden z vyhledávaných venifikantů, protože působí trochu pomaleji, což znamená, že při kontaktu s jedem nešťastnou náhodou se člověku nic vážného nestane, ale když vnikne velká dávka do tělesné soustavy, má smrtící účinky.

Assimus nevrlý lampář 1. třídy se zjizveným obličejem a slámově žlutými vlasy, který slouží v Železné baště. Je v částečném důchodu kvůli předčasné artróze a slouží na nejsnadnějším úseku Červovité cesty. Se svým dlouholetým přítelem Bellicosem zažili službu na většině úseků silnice, a nějakou dobu dokonce sloužili i na jejím obávaném „mrzkém konci“.

astrapekrit správný odborný název pro fulgara. Pro wita existuje termín neurotikrit.

Atopická Didó odkaz na dobu, kdy Didó, slavná starověká královna a zakladatelka Císařství, neměla domov a bloudila po oblasti nazývané kdysi Opera a Witherland. Musela odletět, protože závistiví ministři usilovali o její život a chtěli uchvátit moc pro sebe. Několik let putovala od království ke království a pobývala, kde jí to umožnili, dokud se jí neujal vládce Patris a znovu jí nedopomohl k vládě jako poslední žijící nástupkyni rodu královny Idaho.

attičtina jazyk starověkého národa Attiků, mocné rasy vzdělaných a kultivovaných lidí, přímých dědiců kultury, techniky a společensko-politického pokroku Flegma. Většina toho, co znali, je dnes ztracena, a to, co se zachovalo, se stále považuje za vrchol moudrosti a vzdělanosti. Jejich nejslavnější vládkyní byla Idaho a hned po ní Didó, její pravnučka. Jazyk se zakládá na skutečné attičtině (jinak známé jako klasická řečtina) a s tím souvisí autorova obvyklá

omluva za jakýkoli prohřešek, kterého se mohl při jeho současném používání dopustit.
aufheiterman gótský výraz pro lampáře, který doslova znamená „osvětlovač tmy“ nebo „ten, kdo přináší světlo do tmy“.
augusta vládkyně jednotlivé kalendářské klávy, obvykle žena z vyšších společenských kruhů, často šlechtična se sociálním cítěním. Aby mohly ovlivňovat své okolí, potřebují peníze a politický vliv. Ty, které stojí na společenském žebříčku dost vysoko, mají obvykle a přirozeně obojí. Kláva, která nemá ve svém čele a jádru vysoce postavenou šlechtičnu nebo ji nevyužívá alespoň jako sponzora, většinou není příliš významná. Zástupkyní augusty je lauda, její mluvčí a prodloužená ruka. Když má augusta dobře organizovanou a talentovanou klávu, může být obávanou a vlivnou osobou v císařské společnosti a politice. Augustě se v rámci její klávy také říká starší sestra.
aurang jedna z karet karetní hry pirueta, která se hraje na Polokontinentě. Je čtvrtou nejvyšší kartou ve skupině zvířat, pod kavkou (3.) a nad krokydolem (5.) Aurang je dnešní orangutan, zvíře, které žije na menších ostrovech severního Sinus Tintinabulinu a na Polokontinentě jej znají jen z obrázků, ačkoli světaznalí námořníci možná jednoho či dva viděli. V dnešní karetní hře odpovídá kartě zvané „spodek“ Proto vítěz hry pirueta říká: „Milé dámy zase střeží šťastné spodky!“
autosavant osoba, která cvičením získá mimořádnou senzitivitu a intuici a je schopná číst něčí myšlenky a potřeby. Většina autosavantů je neoblíbená, protože jsou seriózněji vědecky založenými lidmi považováni za podvodníky postrádající humor, za fabulisty.

B

Baklažán, lampář 1. třídy slouží v Červovité výspě a pochází z Burgundie. Je proslulý svou dobrou muškou i v těch nejtěžších situacích. Přestože se teď o tom moc nemluví, na začátku minulé dekády si získal velký respekt a nemálo kruorpunktů, když bránil průzkumnou skupinu v Krvavém močále. Šlo o neúspěšný pokus

najít ztracenou rodinu velitele pevnosti Haltmira, která zmizela v hrozné bažině. Sledovali několik nalezených stop, které je dovedly k místu katastrofy v podobě zrádného močálu a jeho obyvatel. Ti se na průzkumníky vrhli jako na kořist, lovili je jako kočka myši. Baklažán byl v zadním voji výpravy a jeho smrtící střely vybojovaly prostor pro ustupující skupinu, která našla jen jedno z dětí – prostřední dceru – a přivedla je zpátky k nešťastnému otci. Mladý lampář byl za svou statečnost odměněn řádem Carpa Virtus (Chrabrá ruka), což je nejvyšší ocenění, na jaké může pouhý lampář dosáhnout.

bana teratoložka, která je zároveň witkou i skoldkou. Buď začíná jako skoldka a pak si zvolí cestu neurotikrita, aby si zvětšila sílu, nebo začíná jako witka a stane se adeptkou na skoldku. Druhý způsob není běžný: wit musí užívat mnohem víc odvarů než fulgar, aby zůstal zdravý – a mnohé z nich jsou daleko složitější na přípravu než katarový sirup. Witové si odvary raději připravují sami, než aby byli závislí na nějakém dodavateli. Někteří to totiž považují za riskantní, protože sirup se může lišit konzistenci i účinky. Když se učí vyrábět své vlastní lektvary, často zjistí, že by zvládli vyrábět i další jedolenty; a dají se na skoldství. Bana je proto považována za mnohem všestrannější a vládne větší silou než obyčejný wit.

barák druh pevnůstky, často připomínající běžný dům, která stojí u hlavní silnice a slouží jako ubytovna a bezpečné místo pro lampáře a jejich pobočníky. Baráky lemuji silnice a stojí 15 až 20km od sebe, aby lampáři nebyli při rozsvěcení lamp dlouho vystaveni nebezpečím nepřátelské noci. Velikostí se mohou lišit, od malého domku s vysokou podezdívkou a úzkými, vysoko posazenými okny až po standardní objekt obehnaný zdí s hlavní budovou a několika menšími přilehlými staveními pro služebnictvo. Největším typem je hrádek, hradbami obehnaná stavba, jako je například Haltmira v bažinaté části Conduit Vermis (Červovité cesty) nebo Tungum na nejdelší císařské cestě Conduit Felix. Někdy se jim říká malé velitelství.

Baráček malý dvouvěžový barák na východ od Železné bašty, není daleko od Železné bašty ani od Kůlničky. Kdysi to byla mýtnice pro ty, kdo procházeli nebo vstoupili na Drsnou cestu. Peníze sloužily k udržování úseku vyčištěného od hustého vřesu a trnovníků, které neustále zarůstají cestu.

batulka malá kapesní svítilna, jejímž zdrojem světla je živý světélkující mech nebo lišejník, který v ní roste. Viz mechovka.
Bellicos jeden ze tří lampářů s částečným důchodem, kteří se starají o nováčky a cvičí je v rozsvěcování lamp na Červíčku. Je o něco mladší než jeho dva kolegové, ale zároveň asi nejnevrlejší. Obvykle se mu to však odpouští pro chrabré činy, které vykonal během řádné služby v Jasanovém baráku.
belpomaš viz zvonková tinktura.
bosoka též majota, základní přiléhavý oblek z vyztuženého hedvábí, který nosí kalendářky a je jednou z jejich typických částí výstroje. Je přiléhavý, aby umožňoval volný pohyb, a i když u něj nedochází k častému roztržení, je potřeba jej překrýt pevnějším vyztuženým oděvem pro důkladnější ochranu.
belugigové, belungové velké příšery, hlavně etinové nebo dokonce velké mořské příšery.
Benedikt, podporučík nováčků zrzavý pomocník četaře lampářů Čakana. Benediktovy mrkvově červené vlasy jsou v severním Soutlandu vzácné, svědčí o jeho wretchských předcích. Žije se svou milou ženou Daisy v Nuptariumu ve čtvrti Target, ve Střelecké ulici.
benthamyn složka Křampalínova odsmraďovače; destilát z olejů, které se nacházejí jen v určitých skalách v oblasti Sinus Tintinabulinu, Wretchi, v Gottskyldách. Nejlepší pochází z Helgolandu.
Bertezen malíř, který je někdy uváděn pod jménem Berthezar, kdysi rodilý Turkman, přišel do Sundergirdu, když prchal před manželem milenky, prodává své význačné malířské umění kterémukoli zákazníkovi včetně vydavatelů kvalitních i nekvalitních sešitových románů. Někteří jej označují za nejvýznačnější talent své doby, jemuž konkuruje jen legendární Gouche, ačkoli Gouchovi obdivovatelé nesouhlasí.
Biargé, Krásná Biargé běžné a zjednodušené jméno Ingebiargé, jméno kanibalky a ženy-příšery z jižního pobřeží Hágenska.Také se jí říká Biargé Slaná skoldka nebo v gótském folkloru Beogerta Krutá. Z několika málo manikinů, které historie zná, je Biargé nejlépe zdokumentovaná, ačkoli jen málo obyčejných lidí zná její původ – nebo o ní dokonce ví. Narodila se před dávnou dobou v zemi Skyldů,

v období význačného a morbidního konfliktu, k němuž došlo mezi člověkem a příšerou známou jako Volkammerung – době úpadku po období heldinů, kdy ve společnosti převládali hrdinové a civilizace vzkvétala. Byla věrnou služebnicí a yrfetalkou (ekvivalent k „rhubezhal“ – viz skold v 1. dílu) Ulfe Pytra (slavného hágenského krále, který vyhnal Skyldy z jejich právoplatné země). Oslavovali ji pro její chladnou krásu a zrádné využití jejích skvělých schopností na pomoc Hágenským proti vlastnímu lidu. Jak čas plynul, dlouho poté, co Skyldové prchli přes Gramlendenmeer („Moře těžkého smutku“) na západ, se o Biargé mluvilo v souvislosti s jejími neuvadajícími půvaby a brzy se šuškalo, že si uvařila odvar s mocnými účinky, aby si prodloužila život a mládí. Biargé sama žasla nad svým přetrvávajícím mládím a jen tyto řeči podporovala. Ale vymstilo se jí to: Uthoedé, manželka Ulfe Pytra, nemilosrdně naléhala na svého muže, aby Biargé přinutil uvařit stejný lektvar i pro královnu. Ulfe Pytr o to Ingebiargé mnohokrát žádal, po dobrém a pak i po zlém, a ta pokaždé odmítla, nejdříve s laskavou omluvou a pak se zarytou tvrdohlavostí. Král se opakovaně vracel k manželce s nepořízenou a ta zuřila a nedovolila mu spát danou noc v manželském loži. Uthoedé,vyprovokována Biarginou neochvějnou neústupností, se nakonec sama vydala do Biargina testu v doprovodu řady mocných mužů Volkammerungu – především se Skarpethinnem a Grettirem. Zajali Biargé, převrátili její dům vzhůru nohama, ale žádný mimořádný odvar nenašli. Uvěznili rhubezhalku v nejtemnější kobce Steinduromu, královské pevnosti. Tam Biargé po krutém mučení přiznala, že žádný elixír mládí neexistuje a že neví, proč je pořád tak mladá. Vakr, královský čichal, ji zkoumal z hlediska garamu. Když zjistil jeho mírnou, ale neklamnou přítomnost, přejmenoval Biargé na Tvymadthrmaen – dvojfalešnou dívku – a byla prohlášena za samligra (což je něco jako sedornerka). Uthoedé prosazovala její likvidaci a Ulfe Pytr stanovil, že bude Biargé před následujícím novým měsícem popravena. Ne všichni však byli proti ní. Freyr První, bratr a osoba rovná Grettirovi a synovec Ulfe Pytra, byl zmámen její vytrvalou krásou, a když nadešel čas jejího upálení, zosnoval její vysvobození. Při útěku odsouzené dívky byl Vakr zabit pomocí chemie a s ním i mnoho strážců. Oba milenci uprchli do Illru

a ztratili se v té sužované končině; dokonce ani Skarphethinn, Biarkamil, Syfyrd, Gudbrand, zraněný a ztrápený Grettir či kterýkoli jiný proslulý muž je nedostihli. Tak Biargé a Freyr První putovali divočinou, pomáhali jim podivní a záhadní lidé – haustayrové neboli haustiové, takzvaní podzimní lidé, s nimiž měli ostatní zakázáno mluvit – a nakonec našli domov za Leith Fol. Na Stendrlaeti (viz Stander Lates), na pobřeží Linden Finné.Tam Biargé prožila hluboký zármutek, když viděla, jak její mladická láska Freyr První stárne a chátrá, zatímco ona zůstávala navždy mladá. Propadla hořkosti a smutku a začala být zlá. Proklela vesmír a zosnovala zbytečnou pomstu – aby všichni, jen ne Biarkamil, básník a válečník, zchřadli a zemřeli. Usilovně hledala a pátrala na všech stranách, snažila se odhalit tajemství zázračného elixíru, za který byla kdysi neprávem zavržena. Trýznila jednotlivé obce a kradla jim přísady a jedolenty, ze vzteku vraždila mladé lidi nebo je unášela jen proto, aby na nich zkoušela a vylepšovala své lektvary. Mnoho z těch ubožáků si sice prodloužilo život, ale každý byl nějak poznamenán a postižen pokusy, jimiž prošel. Biargé, která postupně propadala šílenství, zkoušela ledacos, ale naprosto se jí nepodařilo objevit dokonalý elixír, kterým by si udržela svého milence a zachránce navždy po svém boku. Obecně se tvrdí, že Freyr První skončil jako všichni lidé, i když existují hrůzostrašné zkazky, že mezi mnoha toulajícími se příšerami, které ze Stendrlaeti dělají velice nebezpečné místo, se nachází i práchnivějící šílený hanuman Freyr První, který se trápí bolestnou touhou, které už nerozumí. Pokud jde o Biargé, říká se, že ještě pořád žije, kůže jí léty zešedla a oči má červenožluté z toho, že byla po staletí skoldkou – je úplně šílená a nezřízeně žravá, hledá lidi a kohokoli najde, toho sežere. V jakési pokřivené lásce je chce pojmout do sebe, kde by mohli žít dál a nestárnout. Vymyslela prý spoustu lstí, jak nalákat lodě a jejich posádku k nebezpečnému pobřeží Sander Lates, kde chce každého sníst. Nejlepším zdrojem informací o Biargé je starobylá kniha o příšerách, která se jmenuje Derereder.

biolog přístroj nebo zařízení, využívající ke své funkci skutečných živých orgánů. Viz například stenikon v 1. dílu.

bodec druh píky, velmi dlouhé, používaný k odrážení příšer a někdy dalších velkých zvířat. Zbraň je zakončena ostnatými bodci a silnými ostny, bestie se na ni napíchne a nemůže se dostat do blízkosti bojovníka. Také se jí říká durckschlagen.
bojovnice každá žena, která zasvětila život boji, včetně kalendářek. V typicky patriarchální společnosti se skoldství a nedávno lahzarství stalo častým povoláním pro ženy hledající únik a nezávislost na svých otcích, strýcích, bratrech atd. Lahzaři obzvlášť zaujímají nezvyklé místo ve společnosti, stojí mimo ni nejasně vymezeným způsobem: mají respekt, jde z nich strach, ostatní jimi opovrhují a zároveň je potřebují; žena lahzarka je považována za vrchol všech moderních „novot“ – a modernost je obecně považována za něco špatného u těch, kdo vychovávají. „Ty jsi velice moderní,“ řekne vám někdo s úšklebkem.
boltarda kombináda neboli zbraň vyrobená kombinací dvou či více nástrojů určených k provádění násilí. Základní podobou boltardy je spojení halapartny se dvěma pistolemi s kolečkovým zámkem, jejichž hlavně jsou součásti topůrka a jsou po obou stranách ostré hlavy halapartny. Z pistolí se střílí pomocí kohoutků, které jsou umístěny dále vzadu, hned nad rondelem, který chrání ruku. Středem ostří halapartny jsou vedeny mělké drážky, aby kulku nic nebrzdilo. Jde o vynález Sebastiánců, trochu těžkopádný, ale za správných podmínek velice účinný, i když si boltardy v Hakobínském císařství velkou oblibu nezískaly.
bosetace vytváření zahrad (dnes bychom řekli krajinářství). Ač se vytváření zahrad a péče o ně může zdát užitečnou a poklidnou zábavou, jejím tajným účelem je vyhlazení garamu a zkrocení krajiny.
bosoka známá též jako majota, základní přiléhavý vyztužený kus výstroje kalendářek a jeden z jejich nejtypičtějších kusů oděvu. Je přiléhavý, aby umožňoval volný pohyb, a třebaže odolává natržení při menším zásahu, je nutné přes něj nosit důkladněji vyztužený oděv kvůli lepší ochraně.
bouřňáci říká se tak někdy ťuhýkům, jejichž poletování a skřeky prý předcházejí lijáku s bouřkou a vlastně jej tím oznamují.

Brandenbras velké město u Krvavého moře (Klotu). Viz heslo v 1. dílu.
brandenština jazyk Brandenců, rasy, která obývá většinu severní části Soutlandu a vyskytuje se i za touto hranicí. Přispěla k prozkoumání a rozšíření obchodních a zeměpisných zájmů Císařství; je to obdoba angličtiny, jakou se mluví na Polokontinentě. V HIR 1311 ji císařský výnos o jazyce poddaných (tzv. Správné hlásky k výuce lidu) úředně uznal za vulga Lingea – společný jazyk pro národy různých států a dokonce zemí, jazyk obchodu. Jazykem vzdělanců a politiky však byla vyhlášena tutinština, které toto postavení patří doposud.
bravo obecně jakýkoli najatý zabiják, ale především označuje toho, koho bychom dnes označili za atentátníka; též se užívá termínu pniktor nebo pniktardo („škrtič“).
brokandéři prodavači obnošeného oblečení, zejména vyztuženého.
bůr lidový název pro minci nejnižší hodnoty, guis; často se užívá obecně pro označení peněz různé hodnoty.
břídil hanlivý výraz pro nevojáka, který užívají pěšáci a jim podobní, tak jako námořníci někdy s oblibou nazývají suchozemce troubou. Velmi urážlivý výraz, když jím nazvete jiného vojáka.

C

cantus správný název je cantus et laude; krédo, podle něhož žije a umírá kalendářská kláva. Často se vyjadřuje ve zkrácené formě a ve verších, aby bylo snadné si jej zapamatovat. Krédo se kalendářkám neustále vštěpuje, až jim úplně přejde do krve. In Columba Alat je krásným příkladem canta a každá kláva má svou vlastní variantu takového kréda. Viz In Columba Alat.
carum jedna z přísad pro přípravu Křampalínova odsmraďovače. Je to šedý prášek z usušených a rozemletých pupenů jednoho druhu mořských řas, které se běžně vyskytují podél celého jižního pobřeží Polokontinentu. Tento prášek je běžným základem pro mnoho práškových skript.
cestovní potraviny mezi oblíbené potraviny tohoto druhu patří nakládané okurky a „plíseň“ – chutné houby, které se dají dobře

uchovat, když jsou usušené, a vydrží mnoho let stále poživatelné, ačkoli i ty jsou oblíbenější nakládané – buď s pepřem, nebo s medem. Viz heslo v 1. dílu.

cikurace rázný proces, jak dostat divokou krajinu pod kontrolu tím, že ji budeme obhospodařovat a farmařit v ní. Kopáním, řezáním, sekáním a nejrůznějšími dalšími terénními úpravami a osídlením lze dostat krajinu plně pod kontrolu všedního člověka. Jde o pomalé zušlechťování, jehož účinky jsou důkladné a dlouhotrvající. I přesto se některá místa brání podmanění – jako např. Travisko, velká část Moldu, Truhel apod. Viz Planiny.

citrusová (přestávka) krátká dopolední přestávka sloužící čistě tomu, aby se podařilo vpravit do pěšáků trochu citrusové šťávy. Po objevu, který učinil Calio Catio (vedle Asklipida další věhlasný lékař a zakladatel moderní lékařské vědy) a který se týkal prevence kurdějí a dalších nemocí správnou výživou, se vojenské organizace po celé zemi úzkostlivě snaží zajistit svým lidem limetkovou nebo citrónovou šťávu (pomerančový džus je teprve nedávný vynález a je pouze pro ty, kdo si ho mohou dovolit, ne pro obyčejnou pěšáckou chásku).

císařovi osobní lampáři formální a oslavný titul lampáře ve službách hakobínského císaře. Hlavně jej užívají lampáři, když mluví o sobě a chtějí se před posluchačem vychloubat.

císařská výsada mandát od Nejjasnějšího císaře udělující omezená, ale často dalekosáhlá práva určitým jednotlivcům nebo skupinám (jako mnohým kalendářským klávám), kterým jim dovoluje působit mimo dozor či vměšování státu nebo jiných místních úřadů.Tento mandát může být uplatněn (někdo by mohl říct zneužit) k prosazení věcí, které jsou v rozporu s císařským zájmem, jako je například porušení přísahy o císařské službě.

císařský fumomat skordž, skold nebo dispensurista v přímém pracovním poměru k Císařství; termín může být použit k označení skoldů a skordžů, kteří jsou zaměstnaní v Železné baště a jinde, ale přesněji označuje ty, kdo slouží u císařského dvora v Klementýnu, hlavně ty, kteří se starají o císaře samotného.

císařský tajemník nejvýše postavený úředník Hakobínského císařství; muži a zeny, kteří vládnou velkým vlivem a mocí, ne tak

kvůli své hodnosti, jako kvůli uším a hlavám, k nimž mají tak snadný přístup – k nejvyšším ministrům císaře a k císaři samotnému. Přízeň císařského tajemníka pro vás může být velkým přínosem, jeho nepřízeň vás může zničit. I když bývají často neurozeného původu, šlechta, hlavně nižší, si je obvykle předchází a oslavuje. Také venkovská šlechta a magnáti se snaží být s nimi zadobře, protože usilují o povýšení či různé výhody. Císařským tajemníkem se člověk nestává proto, že sní a doufá, že něco zlepší, ale čistě z vlastní ctižádosti a sobectví.

Císařství znamená Hakobínské císařství nebo současnou vládu nebo Septiky, které svrhli.

Conduit Felix nejdelší hlavní silnice v Císařství, proto velice vážená. Vede z Klementýna, hlavního města Císařství, který leží daleko na severu, středem Grassmeeru a dál do Andoveru v Hergotenboschi. Conduit Felix dělí Grassmeer na Ager Magnus ležící na východě a Solum Magnus na západě.

Conduit Vermis správný název Červovité cesty. Viz heslo v 1. dílu.

coty gaute lahodné pečivo z Patricinu nadívané křepelkami. Ty se vaří tak dlouho, že i kosti změknou a můžou se jíst.

Crichiticello, pan potulný osatomista, který pochází ze Seville a jemuž se život v chladnějším podnebí Soutlandu zamlouvá víc, protože tamější lidé nic nevědí o jeho neobvyklé minulosti a přes Grassmeer se žádné klepy nedostaly. Je to knihomol s vrozeným talentem, má nadání pro základy skoldství a dobře se uživí v méně navštěvovaných osadách jižních oblastí Císařství.

cukrář jakýkoli prodavač jedolentů, ať skold, podomní apatykář nebo pouhý majitel obchodu; někdy se mu říká fargitor („výrobce potpourri“), starobylý tutinský název pro skoldy, který dostali, když přes východní moře dorazili první rhubezhalové.

cvičiště také se mu říká buzerák; obdélníková plocha jižně od Velkého luhu v Železné baště určená k pochodování a nácviku dalších pohybů.

Č

čabraky tvrzené pokrývky pro koně, běžně vyráběné z plátů hověziny (gauldované kůže), pospojované tkalouny či řemínky (tvrzenými) nebo obojím, ohebnými, ale pevnými. Pokaždé, když kůň v čabrace vyjede, čabraka se potře nulovačem pachů, který buď potlačí koňský pach, nebo jej změní na pach zvířete, které příšery tolik neláká. Přes čabraky se může položit kuvreta, silná pokrývka v barevné kombinaci, kterou si zvolíte, často je to váš motl. Na ní bývají různé ozdoby, ale takové ozdobné pokrývky používají jen státnici či podezřele bohatí lidé. Užívají se tyto druhy různých ochranných pokrývek těla koně:

♣ chaffé neboli rouška: maska zakrývající hlavu koně, jsou v ni otvory pro oči. Nepoužívá se moc často, protože omezuje zorné pole koně.

♣ krinarda: zakrývá hřívu, krk a často visí i přes lopatky koně.

♣ petraille: zakrývá plece, ramena, hruď a část žeber až ke kolenům.

♣ Croupiere: zakrývá záda, bedra, slabiny, zadek a stehna, sahá až ke hleznům a obvykle nechává ocas volný.

Čakan, četař lampářů poddůstojník bez patentu, který má na starost výcvik nováčků v Železné baště. Je samá jizva a jak říká, „má za sebou víc teroskád než obyčejný smrtelník svátečních pudinků“. Je to drsný chlapík, ale upřímně mu záleží na tom, aby mladí chlapci, které cvičí, byli dobře připraveni na práci lampáře, aby chápali, jaká jim hrozí nebezpečí a byli si s nimi schopni poradit.

čarování hanlivý termín pro vlny mrazení, které vysílá wit nebo witka.

černý obchod nezákonný, podloudný obchod s částmi lidského těla a částmi příšer. Viz heslo v 1. dílu.

čerstvý užívá se pro označení lahzara, který právě podstoupil transmogrifikaci.

Červený Šál venkovské středisko, které se považuje za část Morousovska, ačkoli mnoho jeho obyvatel má příbuzné v Planinách, a tak se pokládají za součást nejzápadnějšího konce Planin. Jméno dostalo podle červených cihel, ze kterých byly vystavěny původní hradby.

Červíček běžnější název pro Skřipec; část Červovité cesty mezi Železnou baštou na východě a Baráčkem na západě.
Červovitá cesta domácké jméno Conduit Vermis (viz obě hesla v 1. dílu); je rozdělena na několik pojmenovaných úseků:

- ♣ Červíček – od Železné bašty do Baráčku
- ♣ Drsná cesta – od Baráčku k Holubníku
- ♣ Myrtová cesta – od Holubníku do Mírumilova
- ♣ Paruková cesta – z Mírumilova do Wightu
- ♣ Příčesek – z Wightu do Pusté síně
- ♣ Frugalská cesta z Pusté síně do Haltmiry a odtud do Krvavého močálu.

Červovitá výspa úplně poslední barák na východním konci Červovité cesty, mezi ním a nezkrocenou divočinou je už jen pevnost Haltmira. Byl postaven současně s Haltmirou v době, kdy se razila Červovitá cesta přes Krvavý močál. Červovitá výspa je osmihranná věž – oktagon – nemá tvar jako běžné pevnosti. Podobně vypadá i Holubník. Do věže se vchází po úzkém schodišti, které se přimyká ke třem zdem osmihranu. V každém podlaží jsou okna – střílny, jimiž mohou obránci střílet na útočníky. Ve třetím podlaží a na střeše je stanoviště pro kanón, ale ty nebyly nikdy dodány, a tak Červovitá výspa zůstává bez děl, i když ve Frugelu žije umbragog a další belugigové.
četař druhá nejvyšši poddůstojnická hodnost, pod kapitánem, ale nad desátníkem Zabývá se výcvikem, pořadovým cvičením, dozorem nad svěřenci. Dobrý četař je svým podřízeným „mámou“, kapitán nebo nadporučík je jim „tátou“.
četař lampářů hovorovější verze výrazu četař-lampář, používá se při oslovování a mohou si ji dovolit jen příslušníci stejné nebo vyšší hodnosti.

D

dálkové silnice silnice vystavené pro účely obchodu a snadné dopravy zboží.

Den knihy Rosamundovy narozeniny a zároveň narozeniny každého chovance Ctihodného námořního útulku madam Opery pro osiřelé hochy a dívky. Viz heslo v 1. dílu.
Den vyřazení den, kdy je lampářským nováčkům udělen status řádného lampáře, čímž je ukončen jejich výcvik. Při slavnostním obřadu nováčci znovu odpřisáhnou věrnost službě císaři a dostanou umístěnku do baráku, kde mají sloužit do konce svých lampářských dnů a rozsvěcet a zhasínat lampy na daném úseku silnice.
denní hlídka služba v baráku, která odpovídá za střežení ubytovny, za spící noční hlídku a za situaci na silnici během dne, za odhánění příšer z jejich úseku silnice, za pomoc při štvanicích a dopadení pašeráků a dalších kšeftařů, za účast v pracovní četě při kopání příkopů či jiných pracích a za jakékoli jiné povinnosti, které se mohou vyskytnout. V určených intervalech, lišících se podle potřeb jednotlivých baráků, si denní hlídka vymění službu s noční hlídkou, čímž vznikne delší den pro předchozí denní hlídku a zkrácený den volna pro vystřídanou noční hlídku.
denní úředník v baráku dělá většinu administrativní práce – vyplňuje tiskopisy, třídí denní rozkazy, reviduje zásoby, zakládá dokumenty. Většinou to zvládá sám, může mít jednoho pomocníka, když má štěstí. Denní úředníci také zodpovídají za průchod pošty jejich stanicí a za předávání či přebírání zásilek od pošťáků působících v dané oblasti.
Dereland obrovský, jihovýchodní světadíl za Liquorem a Mare Periculum (Gramlendenmeer), oblast, která zahrnuje Hágensko, pravlast Gótů, než je vyhnali Hágenové.
dieta vymezený rozsah vlivu kalendářské klávy, a tím pádem i její augusty, jak je ujednáno v Císařském privilegiu (zplnomocnění od císaře). Každá kalendářka, která vstoupí na dietu jiné klávy, musí žádat o povolení buď u laudy, nebo u samotné augusty, záleží na okolnostech.
dispensurista v Železné baště dispensuristé stojí o příčku níž než četaři, což znamená, že jsou o stupínek níž než lírové, a proto jsou jim podřízeni. Viz heslo v 1. dílu.
Dívky z Malady kláva kalendářek z Burgundie. V Císařství se toho o nich moc neví, protože své aktivity směřují spíš do východních

zemí, ačkoli kdo měl něco do činění se Soračou, asi o Dívkách, jejích spojencích, slyšel. Říká se o nich, že jsou aspexky (viz invidistky), k sedornerům se chovají velmi přísně, zuřivě pronásledují outramoriny. V pronásledování černých habilistů jsou dokonce horlivější než jejich spojenkyně

dlouhá puška puška s hladkou hlavní, velice dlouhou, aby umožnila větší přesnost. Hlaveň nemá žlábek, ale je hladká a přesnost střelby zajišťuje právě její délka.

„Dobrá lampa se pozná podle barvy“ také „zdravá lampa se pozná podle barvy“; jde o starou lampářskou pravdu, která zároveň znamená, že něčí morální hodnoty se projevují jeho činy neboli „za něj mluví činy“. Lampářské rčení souvisí s tím, že stav lampy poznáte podle barvy světla, které prochází sodovkou.

dodavatel tvrzení pouze dodává, ale nevyrábí tvrzené oděvy.

Dolorosa, lady mocná bana kalendářek a lauda Syntyché (Lady Vey), ochránkyně Threnody. Její původ je nejasný, možná pochází z patricinského státu Vauquelin nebo Haquetánie. Je jen o něco mladší než Lady Vey, do Herbroulesu přišla jako dospívající dívka, která se už dobře vyznala ve skoldství.Tam se o ni velice dobře starala matka Syntyché (tehdejší Lady Vey) i ostatní sestry Řádu, takže dobrovolně podstoupila transmogrifikaci a stala se osobní ochránkyní dědičky klávy – samotné mladé Syntyché. Dolorosa je nejstarší sloužící přítelkyně své paní, a přestože ne vždy souhlasí se vším, co Syntyché dělá nebo říká, zůstávají velice oddaná. Je spurnou pro Threnody, další dědičky Kolumbrisu, kteroužto roli přijímá s hrdostí (byť v některých ohledech to není tak velká pocta). Povídá se – i když nic určitého –, že Dolorosa byla přistižena při rozhovoru s příšerami, že rozlišuje mezi příšerami, které je potřeba zabít, a těmi, které mohou zůstat ušetřeny, a že má zalíbeni v outramouru. Jde o pouhé dohady, a když se jí na to někdo ptá, bana neodpovídá; vždyť co je komu do toho? Neví se, jestli titul „lady“ je jen zdvořilostí, nebo je bana opravdu šlechtičnou a ona sama se to nikdy nesnažila nikomu objasnit.

Dolní příkop v dávné historii Železné bašty se jižní konec obrovské mohyly, na které byla postavena, sesul, a došlo ke ztrátám na životech. Propadly se totiž historické základy, na nichž byla pevnost

postavena. Někteří po neštěstí navrhovali ihned pevnost opustit, ale zvítězila chladná hlava a bylo rozhodnuto, že to, co kdysi bylo obrovským otevřeným prostranstvím ve stejné rovině s pevností, může stejně dobře sloužit, i když tato plocha bude o několik metrů níž než stávající pevnost a hlavní Luh. Ukázalo se, že se nově vzniklý Dolní příkop dobře hodí ke zbudování dalších příbytků pro služebnictvo a řemeslných dílen, neboť personál Železné bašty se rozrůstal a samotná pevnost už nestačila. Dolní příkop získal své jméno hned v prvních dnech oprav, a to proto, že se zbořené základy hned naplnily dešťovou a spodní vodou z mnoha vzniklých puklin a koutů.

domácí hlídka stálí zaměstnanci baráku, kteří nechodí na silnici. Patří sem třeba velitel baráku, denní úředník, uršprechman, kuchyňský personál (pokud existuje) a různí řemeslníci a dělníci potřební pro výkon běžných každodenních prací, jako jsou dráteníci, oděvníci, sodovkáři apod. Některé baráky měly kdysi dostatek mužstva a patřila sem i velká skupina pěšáků všeho druhu, která občas vystřídala denní hlídku, aby si tato mohla více odpočinout.

domestikaři pěšáci, kteří jsou zaměstnáni konkrétním jednotlivcem, slouží mu jako osobní stráž či dokonce armáda.

donašeč falšman, kterého si zaměstnavatel drží proto, aby od něj získával informace o pravdivosti tvrzení nebo skutků ostatních, aby mu sděloval, jestli účastníci rozmluvy lžou nebo něco tají či nějakým jiným způsobem maskují pravdu. Pokud si to významní činitelé mohou dovolit, většina z nich takového člověka zaměstnává, ale potíž je v tom, že falšmanů není dostatek. To znamená, že lír si může dobře vydělávat tím, že pracuje jako donašeč, a přijde si tak na velmi pěkné peníze. Často požívá různých výhod. Pak existuje hrstka poctivců, kteří tuto práci vykonávají proto, že je to jejich zaměstnání a odpovědnost. Přestože jsou falšmani tak vzácní, mnozí prominenti se velice snaží nulifikovat výhodu v podobě donašeče a zaměstnávají svého vlastního falšmana nebo místo něj mají paliatrixe (dobře vyškoleného lháře – ten je ještě vzácnější než falšman).

dostavník zkrácený výraz pro poštovní dostavník (pošdos) nebo jiný krytý, uzavřený vůz na čtyřech kolech.

doutnáková mušketa těžká střelná zbraň, delší než pistole a kratší než karabina, často s velmi velkým kalibrem. Někdy se jí říká honceta. Jako salinumbus je výborná.
Drápal vystudovaný matematik, je registračním úředníkem a poskokem vrchního úředníka. Viz Drápal, pan v 1. dílu.
Drsná malá říčka, která pramení na kopci Soví hrob a pak se mohutně rozlévá do šířky, než se připojí k řece Migh na severním konci Jehličnatého lesa. Prý je garamná, své jméno odvozuje od chuti svých vod, která je trpká a zdrsňuje jazyk. Vlévá se do ní říčka Myrtička, která na krátkém úseku její vody trochu osladí.
Drsná soutěska soutěska i silnice, která jí vede. Stoupá v serpentinách vyschlého vodního koryta. Prostřední část silnice je nejrovnější. Tam císařští pěšáci a silničáři odstranili malý výběžek skály, která oddělovala dvě původní rokle, aby mohla silnice pokračovat. Garam na tomto místě málokdy chybí a trnité křoví rostoucí při okrajích silnice je třeba pravidelně vysekávat. Nejméně jednou za dva měsíce se tu objevují pracovní čety a silnici udržují, aby příšery neměly možnost číhat v houští a útočit na projíždějící vozy.
Drsná stanice barák na Červovité cestě, ležící hned za východním břehem řeky Drsná.
Drťa, Mrňous nováček ze stejného družstva jako Rosamunda. Rodák z Brandenbrasu, nejmladší z 15 dětí. Do císařské služby u lampářů na Červovité cestě utekl před chudobou. Jeho přetížená matka-alkoholička ho nebude postrádat.
Druker odvozeno od gótského slova „rozdrtit“, jméno jednoho ze čtrnácti vlkodavů mamutích, které chovají v Železné baště. Viz vlkodav mamutí.
družstvo nejmenší skupina vojáků. Skupiny jsou následující:

družstvo = 10 mužů
četa = 30 mužů = 3 družstva
rota = 100 a více mužů = 3-4 čety
prapor (batalion) = 300-500 mužů = 3-6 rot
pluk (regiment) = 1 000-3 000 mužů = 3-6 praporů
brigáda = 3 000-12 000 mužů = 3-4 pluky
legie = 10 000-40 000 mužů = 3-4 brigády

divize = 30 000^t0 000 mužů = 2 a více legii
armáda – 60 000 a více mužů = 2 a více legií

družstvo Hesioda Gaety (D Hesioda Gaety) družstvo nováčků-lampářů, kam patří Rosamunda. „D“ je zkratka pro družstvo a Hesiod Gaeta byl svého času maršál lampářů, který měl na starost lampáře v době, kdy se zakládal Idlewild. Jména dalších družstev nováčků také patří podobně historicky význačným lampářům.
dvanáct dvanáct ran rákoskou nebo ještě hůř – karabáčem.
dvojtvrze bašty nebo jiné malé pevnosti postavené vedle sebe, jedna podpírá druhou. Některé jsou spojeny můstkem a krytou galerií, jiné tunely, další stojí zvlášť. Nejběžnějším využitím dvojtvrzí je překlenutí silnice, brána uprostřed slouží k výběru mýta či jiných poplatků od cestujících.
dyfr lehký dvousedadlový čtyřkolový kočár s vysokou odkrápkou. Vpředu je otevřený, nekrytý a zadní kola mají větší průměr než přední. Slouží rekreační jízdě, je však rychlý. Řídí jej většinou sám majitel, protože zde není místo pro kočího. Při nepříznivém počasí se nad hlavami cestujících natáhne skládací střecha. Boční stěny se také dají sklopit a zase vyklopit na ochranu proti teroskádě, ačkoli nejlepší ochranou pro dyfr je rychlý únik.

E

einsiedlerin gótské slovo pro ekera/ekerku; lidé, kteří žijí z vlastního rozhodnutí nebo za trest na okraji společnosti. Viz eker v 1. dílu.
enkle gótský výraz pro „vnuka“, staří Gótové tak někdy laskavě oslovují všechny mladé lidi.
eurinin (ové) původní příšery, kterým byla dána schopnost zrodit se ze země. V některých textech se nazývají Primlingové – první. Všichni nimuinové, tlefatinové a kakofrinové byli kdysi takoví – alespoň se to píše ve starověkých pramenech.
Ex Monsteria známá také pod názvem Liber Beluafaunis neboli „Kniha o příšerách“ velmi vzácná obsáhlá kniha, kterou napsal význačný a úkladně zavražděný vědec a císařský teratolog Hubritas Whittwornicus z Černých Věží, zkráceně nazývaný Wittwornik.

Kniha je považována za nejodbornější a nejdůkladnější pojednání o theroidech, ale neoficiálně se považuje za zakázanou knihu, protože autor dochází k pochybným závěrům o povaze starobylého nepřítele. Je těžké knihu získat, ale hrstka nejvzdělanějších o ní ví a ještě menší hrstka vzdělaných ji vlastní. Existuje i její podstatně zkrácená verze – Neúplná kniha o bahňácích – ale i ta se považuje za dílo obsahující sedornerské informace, třebaže je její obsah výrazně zredukován.
expunganty či expunktanty; skripta, která zabíjejí okamžitě.

F

fabulista člověk, který je zběhlý v různých kejklích prováděných šikovnýma rukama, jako je žonglování a další eskamotérské kousky, a získává z nich příjem. Tak se užívá pro označení artistů a jim podobných.
falešný oheň též hořící záhuba; jedolenty, které působí chemické hoření a tavení, zářící reakci často podobnou ohni, chemické „plameny“ a hoření.
falšman lír, který má tak upravený zrak, aby dokázal odhalit, jestli dotyčná osoba lže, nebo mluví pravdu. Viz lír v 1. dílu.
Fayelillian malý severní stát v Soutlandu ležící severně od Brandenbrasu a přímo na západ za řekou Humor od Morousovska; jeden ze států, které se během Rozpadu (Viz Bitva u bran v 1. dílu) neodvážily postavit proti císařskému hlavnímu městu. Za odměnu v roce HIR 1413 nová dynastie rozšířila jeho hranice (většinou k nelibosti jeho sousedů), povýšila existující šlechtice, udělila patenty nejvýznamnějším nešlechtickým rodinám a propůjčila dědičné odpovědnosti, jako šlechtický maršálský titul předchůdcům maršála lampářů. U obecného lidu se obyvatelé Fayelillianu těší úctě, protože jsou jemní, prostí a pohostinní na rozdíl od svých poražených předků, krutých a nezkrotných Piltdownců, kteří bojovali s dávnými Brandenci, Burgundci a Wretchery o nadvládu nad územími kolem Krvavého moře (Klotu).
fáče název pochází z infula fascia; retardantem ošetřené obvazy či šerpy, které nosí skordžové, aby se chránili před účinky vlastních chemikálií.
fintilové bohatí lidé, šlechtici, hlavně ti, kteří se okázale oblékají. Nikdo přesně neví, kde se tento název vzal. Jde o zámožné lidi, kteří se rádi oblékají do drahých kožešin a kožešinami si zdobí také klobouky, boty a dokonce i slunečníky. Viz Dodatek 4.
Flek, pan úředník z Železné bašty, podřízený Drápalovi a hodně v jeho vleku.
Flint založený skupinou soutlandských států: malý, ale velmi bohatý stát, který není součástí Císařství, ale nedobrovolně patří k sigismundské hegemonii Gótů a jeho spojenců. První zastávka na

cestě do vnitrozemí směrem na Hřichoř. Zbohatl ze zlata a stříbra, které se tam těží, a z obchodu s perlami zvanými gretcheny, jež se nacházejí ve vodách u jeho pobřeží, a nedávno začal rozšiřovat svoje loďstvo – každé plavidlo má jako záďové světlo krásnou perlu – gretchen. Toto zbrojení zneklidnilo lidi na všech stranách moře Pontus Canis, protože jakýkoli válčící stát by mohl snadno narušit rovnováhu sil, která v současné době na Polokontinentu existuje.

fodikar (podst. jm.) též lampářská tyč, rozžínadlo, táhlo, tágo; nástroj lampářů v podobě dlouhé železné tyče s kolmo vsazeným hákem na konci, která se používá k aktivaci sodovkových lamp, osvětlujících mnoho důležitých císařských silnic. Fodikar lze také díky háku na konci použít jako zbraň k odražení útočníka v lidské podobě nebo příšer; připomíná halapartnu. Další hák na opačném konci lampářské tyče se dobře hodí k zachycení manžety rukávu a slouží jako dobrý pomocník, je-li potřeba zachytit, přidržet či zvednout ze země kamaráda.

Frazzardův prášek jeden ze silných odpuzovačů známých jako urtikanty. Zasahuje sliznice, nejvíc oční, prudce reaguje s vlhkem, způsobuje bolestivé štípání, a dokonce hoří. Sežehne oči a nepřítele trvale oslepí. Je to krutý prostředek, podle dohody se používá výhradně proti příšerám.

fronstektum to, co bychom nazvali štítek nebo stínítko, vyrobeno z pevné plsti a opatřené pevnou čelenkou pošitou tkaninou, s jejíž pomocí drží na hlavě.

Frugal říčka pramenící v kopcích u olověných dolů v Louthe, je důležitá jako největší vodní tok ve Frugelu. Vtéká do ní mnoho malých přítoků a ona sama se pak vlévá do Krvavého močálu. Protéká těsně kolem zdi Haltmiry a slouží jako zdroj vody pro tuto pevnost. Pak se odkloní směrem na severovýchod a mizí ve velkém močále.

Frugel velká rovina na západní straně Krvavého močálu a zdroj mnoha malých potůčků a říček, které udržují tuto nechvalně známou bažinu mokrou. Její jméno doslova znamená „skrovný“ a souvisí s nedostatkem orné půdy a nedostatkem srážek. Závlahu odolným rostlinám a zvířatům poskytuje hustá mlha („slzy moře“) ze Šplouchavé zátoky, která je na jihu.

fulgaři lahzaři, kteří dokáží ve svém těle vytvořit silný elektrický výboj a používají jej k boji s příšerami. Viz heslo v 1. dílu.
fulminanty jedolenty působící výbuchy a záblesky a hoření.
fusila též karabina či arquebus; lehčí mušketa se zkrácenou hlavní, umožňující rychlejší nabíjení, není tak nepohodlná pro pohyb v houští a v lese a je také podstatně lehčí než běžná mušketa. Tím, že je kratší, dobře poslouží i jako palaš, když v boji dojde na pěstní souboj. Proto je fusila preferovanou zbraní záložníků a dalších pěšáků, kteří se často dostávají do potyček, a zároveň se hodí k výcviku mladých vojáků, kteří se teprve obeznamují se zbraněmi.
fyzika to, co dnes nazýváme lékařstvím. Viz heslo v 1. dílu.

G

g značka pro guis, minci nejnižší hodnoty v peněžním systému Soutlandu. Viz peníze v 1. dílu.
Gall, Foistin blízký příbuzný liktora ze Železné bašty. Neprojevil velkou schopnost ani zájem o toto řemeslo (jeho rodina ho hrdě wkonávala po 13 generací) a po dohodě se svým příbuzným mu bylo dovoleno stát se lampářem v Železné baště.
Gall, Grizzelard liktor v Železné baště, pokračovatel vysoce ceněného rodinného řemesla, kterého těší terorizovat nováčky výhrůžkami.
galanti lovci příšer, lidovější název pro teratology. Někdy se používá k označení venátorů (nechirurgicky zdokonalených lovců příšer), ale je to i obecné pojmenování lovce.
garam ve své mírné podobě jde o znepokojivý pocit, že nás něco sleduje, že na nas něco číhá. Pociťujeme ho v pusté, neobydlené krajině. Viz heslo v 1. dílu.
gargant jakýkoli velký vrypoun.
Getsemené modře zářící planeta a jedno z nejvýraznějších nebeských těles v noci. Není tak velká jako Maudlin nebo Faustus a je známá hlavně proto, že je po Phoebe (měsíci) nejbližším objektem vesmírné oblohy.
gilionová jehla též akuza nebo zechnennadel; jehla, která se namáčí do kruoru a pak se při punktováni vpichuje do kůže. Viz grejle.

glaukolog ten, kdo vede sladké řeči; nepříliš zdvořilé označení politiků, ministrů, byrokratů, lobbyistů, veřejných činitelů a úředníků – kohokoli v úřednickém postavení, kdo potřebuje někoho o něčem přesvědčit či donutit slovy.
gomroonský porcelán jeden z nejjemnějších druhů porcelánu, který pochází z království Gomroon daleko na pobřeží Sinus Tintinabulin. Království zbohatlo a stalo se mocným téměř výhradně díky vývozu vyhledávaného porcelánového nádobí.
Gótové hrdá rasa lidí, která žije na Polokontinentu; jejich předkové – Skyldové – kdysi přešli přes daleké západní vody z Hágenska. Byli vyhnáni krutými vetřelci a usadili se nejdříve v Černých Věžích (viz heslo v 1. dílu). Odtamtud se rozptýlili a splynuli s místními divoce žijícími lidmi a nakonec vytvořili vlastní malou říši, která odolávala vzestupu Hakobínů a předtím Septiků. Gotština, jejich jazyk – někdy se mu říká skyldština – je podobná němčině.
grejle nástroje punktografa. Tatér potřebuje čtyři základní nástroje k vytváření kruorpunktů na kůži:

♣ gilionovou jehlu – také se jí říká akusa nebo zechnennadel; namáčí se do kruoru a pak se vbodne do kůže;

♣ orbis – plným názvem orbis maleus, palička s plochou kulatou hlavou, kterou se poklepává na jehlu, aby propíchla kůži a zanechala značku;

♣ střiksnu – nástroj sloužící především k odebírání krve z příšery;

♣ zkoumavku – uchovává se v ní krev do doby spotřeby a ponořuje se do ní jehla po každých dvaceti vpichách, aby byla krev čerstvá.

Punktograf dále potřebuje zápisník a tužku, aby si mohl zakreslit obličej zabité příšery (podle popisu či přímo podle mrtvoly) – nebo aspoň její hlavy. Podle toho se pak vytvoří návrh tetování, obvykle po konzultaci s tetovaným.
gretcheny, gretchenské „perly“ též liaféby či Phoebiny dcery (podle nejslavnější sbírky těchto perel); velké, krásné „perly“, které vyvrhují kraulovači. Tvoří se v břiše mohutných mořských příšer podobným způsobem, jako se tvoří perleťové perly v těle ústřice. Jejich nejcharakterističtějším znakem je, že přirozeně září, aniž vědci

vědí proč. Ty nejkrásnější a nejcennější maji dokonale kulatý tvar a září tak intenzivně, že úplně oslňují. Působením mořských proudů a záhadného pohybu mořských příšer se jich nejvíc nachází u Enne. Z toho důvodu má téměř nezávislé vévodství zvané Flint a jeho menší sousedé monopol na „sklizeň“ a obchod s těmito nádhernými koulemi. Nejmenší liaféba může být tak malá jako běžná perla vytvořená ústřicí, největší dosud nalezená a nazvaná Velká Gretchen, podle níž se všechny ostatní začaly pojmenovávat a kterou našli po velké bouři vyplavenou na pobřeží Flintského moře – byla veliká jako domek. Tato obří perla byla příčinou závisti a nakonec i hrozné války a posléze zmizela i s Phoebinými dcerami a rozsáhlou sbírkou liaféb, jaké byly kdy objeveny. Všechny ostatní, které byly od té doby vyloveny potápěči riskujícími život s vyhlídkou na velké bohatství se velikosti Velké Gretchen ani zdaleka nepřiblížily.

Griffstutzig jméno nejlepšího trhače mezi mamutími vlkodavy v Železné baště. Odvozeno od gótského „tupec“.

gringol jedolent, který se maže na ostří nožů či mečů nebo je vnější vrstvou olověných kulek do mušket. Zbraně jsou pak pro příšery smrtonosnější. Viz skaldská střela.

gromvel levný a nepříliš účinný posilující prostředek, který má na pacienta podobný účinek jako sklenička brandy, zahřeje, ale nepůsobí příliš dlouho. Ti, kdo jej požijí, mohou dostat „běhavku“ nebo záchvat austerace, což jsou silné větry. Název je odvozen od slova „auster“ = „jižní vítr“.

gudžini; též nankinové (což znamená prosťáček, idiot); příšery vyrobené uměle, jejich tvůrci jsou masakaři (černí habilisté). Vytvářejí je z částí lidského či zvířecího těla, uměle vypěstovaných orgánů, z částí strojů a příšer. Nejběžnější z nich jsou mrtvolám podobní revermani neboli revenanti. Hlavní námitkou proti výrobě gudžinů je to, že mnoho použitých částí těla patřilo kdysi lidem a že se jedná o exhumované mrtvoly. Masakaři namítají, že to tak musí být, zejména pokud jde o mozek, protože bez něho by gudžin nebyl ovladatelný, tedy užitečný. Poptávka po gudžinech roste a s tím souvisí únosy a vraždy, neboť černí habilisté neustále potřebují dodávky materiálu. Císař se na veřejnosti tváří, že proti černým

habilistům bojuje, co si však myslí ve skutečnosti, není známo. Lidé používají gudžiny k následujícím účelům:

♣ pro vyhledávání příšer, kdy gudžinové jednak slouží jako návnada a také jako hlavní nástroj zabíjení příšer. Existují zprávy o teratolozích, jimž se říká reveneři. Ti vozí do terénu skupinky revermanů, udržují je v poslušnosti pomocí speciálních jedolentů a využívají je k lovu příšer.

♣ ztečování. Viz heslo.

♣ jako strážce sklepení, hrobek, trezorů a podobných stísněných prostor.

♣ k intelektuálním účelům, kdy černí habilisté zkoušejí vyrobit položivého tvora. Konečným cílem tohoto snažení je vytvořit poslušného a učenlivého nadlidského teratologa, jakýsi druh logicky vylepšeného lahzara, který bude bojovat navzdory vážným zraněním. Tito se pak budou posílat do divočiny hledat příšery, zjišťovat, kde přebývají, a budou o tom podávat zprávy.

♣ někdo vyrábí gudžiny, aby přišel na kloub tomu, jak prodloužit život, odhalil tajemství dlouhověkosti a věčného mládí.

gyrovág ten, kdo cestuje, huciluktor, poutník.

H

habardiér těžce ozbrojený mušketýr. Viz heslo v 1. dílu.
Hakobínské císařství – viz Císařství a heslo v 1. dílu.
hakl – široký límec nebo krátká pláštěnka vyrobená z tvrzené kožešiny. Také jakákoli kožešina nebo neoholená kůže zvířete, která byla vytvrzena. Proces gauldování také působí na chlupy a materiál pak má větší ochranné vlastnosti. Gauldovat kožešinu a zachovat pěkný vzhled chlupů však vyžaduje speciální a vysoce kvalitní gauld, čímž samozřejmě stoupá cena takového kožešinového límce a mohou si jej dovolit jen bohatí.
halapartna bitevní sekera; nejde ve skutečnosti o sekeru, ale spíš o ošklivé válečné kladivo na dlouhé tyči. Touto zbraní je možné zasadit hrozný úder, a proto je vyhledávaným nástrojem trubardiérů, kteří se chtějí dostat nepříteli až pod tvrzený oblek.

Haltmira úplně poslední pevnost před východními hranicemi Soutlandu, za nimiž už začíná Krvavý močál; původně byla postavena jako bašta, ubytovna a zásobárna pro stavitele a dělníky, kteří se podjali obrovského úkolu vybudovat přes hrozný močál silnici. Není tak velká jako Železná bašta nebo Wight, ale je dost pevná, aby mohla poskytovat stálé a bezpečné útočiště v odlehlých a ohrožených končinách – tvrdí se, že je nedobytná. Velí jí generál, který má na starost „mrzký konec silnice“ a je nejvyšším důstojníkem lampářů na celé Červovité cestě hned po samotném maršálovi lampářů. Jako všechny baráky na této silnici, i tahle pevnost trpí nedostatkem mužstva; její pobočníci pěšáků čítají jednu úplnou četu a jednu poloviční. Lampářů je tu pouhé jedno družstvo a počet thaumatérů je omezen na dva skoldy. Kdysi tu zaměstnávali i fulgara, ten se však ztratil v Krvavém močále, když chránil manželku generála, která zoufale hledala své malé děti ztracené na tomto hrozném místě. Lampáři z Červovité výspy a Pusté síně se k velké pátrací výpravě připojili a v téměř marném snažení pátrali po manželce a malých dcerkách. Během pátrání se ztratil haltmirský skordž a mnoho lampářů a jejich pobočníků sotva vyvázlo životem. Podařilo se jim zachránit alespoň prostřední dcerku generála. Stateční a odvážní muži, mezi nimiž byl například i Baklažán, dokázali své kvality a žalem zasažený otec mnohé z nich odměnil. Haltmira se nachází blízko jihovýchodně ležícího města Hurdling Migh a bere odtamtud veškeré zásoby, zároveň je zásobárnou pro další baráky směrem na západ.

hazuka dlouhý hábit s rozparky po stranách, aby měl nositel možnost neomezeného pohybu rukama.

haše kaše z kousků masa a zbytků z předchozího dne.

Hágenci lidé z Hágenska a Derelandu, kteří před dávnými a dávnými časy vyhnali Skyldy z jejich domoviny až za západní moře. Hágenci se zmocnili Starého Skyldska a Skyldové převzali území, které se dnes jmenuje Gótsko.

Hájek, Eugus sirotek z Brandenbrasu a Rosamundův nováčkovský kamarád, který miluje spánek. Hájek začal slibnou kariéru jako potulný krysař, ale pak ho zlákala romantika císařské služby a okamžitá sláva získaného císařského milionu.

háky další název pro jodikary kvůli jejich tupému bodci na jednom konci, který se používá k točení mechanismem sodovkové lampy, aby se rostlina dostala do sodovky.
háv zvláštní, barevný a cetkami ozdobený úbor, který nosí mnozí teratologové: ve skutečnosti básnický termín pro přezdobený kostým, do něhož se oblékají například herci.
heilské sklo vysoce kvalitní sklo, které se vyrábí především ve městě Tungasil v proslulých jižních oblastech Tunguzie v Helgolandu, obrovském kontinentě a říši na jih od Gurgis Magne – velkého jižního oceánu. Sklo se vyrábí z mimořádně jemného písku dolovaného zpod zmrzlé půdy nebezpečných stepí na hranicích Magogu.
hejskové zahálčiví bohatí mladíci, kteří popíjejí, perou se a svádějí nemravné ženy a působí lidem ve městě víc potíží než všechny příšery dohromady. Viz šviháci.
heldinové silní lidé z dob starověku, kteří bojovali s příšerami pomoci mocných a obávaných zbraní zvaných therimory. Udržovali obydlené říše v bezpečí. V různých jazycích se heldinům říkalo různě; my bychom je dnes označili za „hrdiny“ či „heroje“. Doba jejich svrchované moci, kdy se na ně spoléhalo jako na mezičlánek mezi obyčejnými lidmi a untrmany, se nazývá „heldinské období“. To se počíná národem Flegmů – nejstarobylejších předků – a končí jejich dědici, kteří se jmenovali Attikové, jimž vládla slavná královna Idaho. Z této doby pochází i Krásná Biargé a řada dalších slavných a nechvalně známých postav s obvykle tragickými osudy. Ne všechny zbraně heldinů byly zničeny v násilnických pogromech, ke kterým v té době docházelo a které nakonec celé období uzavřely: mnoho z nich se prý dochovalo do dnešní doby a sběratelé i bojovníci si jich velice cení.
Herbroules též Holubník či Kolumbris; domov kalendářek Řádu mírumilovné holubice. Původní název staré, zvětralé pevnosti, kterou Řád obýval, než se přestěhovali do oblasti na okraji Planin.
Hermogénes, správce baráku rodák ze Seville daleko na severu, dlouho se mu už přezdívá Lokýnka či pan Stříbrný (pro jeho bílé vlasy), které má tak zvláštně světlé a vlnité už od narození. Správci baráků mají hodnost staršího seržanta.

Hildebert jeden z Rosamundových kamarádů nováčků; tichý, ale schopný chlapec, který si Rosamundy příliš nevšímal, když spolu trávili výcvik v Železné baště.
Hinkerské Hradiště větší město v Planinách, jehož zakládajícím státem je sangmaundský stát Maubergon. Město se jmenuje podle nejslavnějšího zakladatelského rodu, rodu Hinkerů, a jejich velkého opevněného sídla (hradiště). Hinkerské Hradiště je nejvíce proslulé spoustou vodních mlýnů a těžším průmyslem, je malou kopií původního města svých zakladatelů – jednoho z nejprůmyslovějšlch států Soutlandu.
hlavní paliatér má na starost skupinku lírů, pátračů, stopařů a dalších plížilů, velí jim kapitán. Paliatéři se rozdělují na ambuskadéry (plíží se, číhají, přepadávají) a eraptetéry (zvědové a stopaři).
hlídka nováčků lampová služba prováděná s nováčky, kdy je četa nováčků rozdělena do družstev a každé z nich vysláno ve stanovený den na silnici, kde provádí praktický výcvik. Družstva jsou pojmenována po významných osobnostech vojenské historie nebo současného režimu. Když byl Rosamunda nováčkem, byla jejich četa rozdělena na tři družstva – neboli nováčkovská družstva, pojmenovaná následovně: 1. dr. = Protogénovo družstvo, 2. dr. = Harpsicarovo, 3. dr. = Gaetovo, kam patří Rosamunda. Družstva chodí rozsvěcet lampy podle následujícího rozpisu:

družstvo: 1. 2. 3. 1. Volno 2. 3.
den: noidag lundag wasdag middag hauzdag himdag festdag

Každé družstvo vychází k večeru rozsvěcet lampy, které má přiděleny, po dokončení práce přenocuje v Baráčku. Následujícího dne vstává před rozedněním, připraví se a za východu slunce lampy zháší. Vrací se do Železné bašty k odpočinku a hygieně, pak se připojí ke svým druhům a účastní se běžného denního programu. Tyto dva dny hlídky jsou pro všechny náročné a dlouhé, proto mívá každé družstvo dvoudenní nebo třídenní přestávku. Viz Dodatek 8.
hlídky mezi lampáři jsou tři hlavní hlídky, které se nestřídají tak často, po čtyřhodinových intervalech, jako u námořnictva, ale spíš podle služeb a podle toho, jestli je den nebo noc. Během dne je to:

domácí hlídka, jejíž povinností je udržovat každodenní chod baráku; denní hlídka, která drží stráž v baráku i jeho nejbližším okolí a plní různé úkoly, které se během dne vyskytnou. V noci, kdy tyto dvě hlídky spí, nastává služba pro lampářskou neboli noční hlídku. Jejich služba začíná putováním z místa denního odpočinku do vedlejšího baráku nebo pevnosti, kde potom celou noc drží stráž, ale hlavně během cesty rozsvěcejí lampy.

hodinky hákovky kapesní hodinky, které užívají ocťáci na námořních lodích jako navigační pomůcku a k určování poledne podle slunce.

Holubník též Herbroules či Kolumbris. Je to domov a hlavní stan Řádu mírumilovné holubice. Získal své jméno podle názvu kalendářské klávy, která v něm sídlí.

Holubník, pevnůstka barák, který se nachází nejblíž Holubníku, patří k nejmenším na Červovité cestě. Jeho obyvatelé mu také říkají Kurník. Není nijak pozoruhodný, snad jen tím, že v jeho blízkosti došlo k incidentu, ve kterém figuroval Numps a jeho druhové sodovkáři.

honceta pistole s velmi těžkou hlavní, jejíž ovládání vyžaduje značnou zručnost a sílu. Výstřel je ohlušující. Když se nabije skoldskou střelou, stává se smrtonosnou zbraní proti příšerám.

hopsavý list jeden z nejběžnčjších alembantových odvarů, které musí pít witové. Jeho hlavním účelem je zabránit škodlivému vlivu zvláštních orgánů voperovaných do lebky, aby se z nich wit nezbláznil a nezačal divoce kolísat při mrazení (Viz křeče v 1. dílu) a nezasáhl jím kohokoli, kdo je nešťastnou náhodou nablízku.

hořlavina jakýkoli hořlavý jedolent či postřik, který vyšlehne plamenem nebo vybuchne. Výborným příkladem je takzvaná ohnivá sůl.

houně podobné čabrakám. Používají se na voly a další těžká tažná zvířata. Jsou vyrobeny z tvrzení nižší kvality, ale vícevrstevného, takže se dosáhne srovnatelné ochrany.

hradiště místní morousovský název pro opevněný vysoký dům postavený v pustině.

hrádek důkladně opevněný dům nebo podobná stavba, která má odolat útoku příšer. Baráky jsou jim obvykle hodné podobné.

Hromada, Laudibus rodák z Brandenbrasu a donašeč vrchního úředníka. Pochází ze středních vrstev, z rodiny, kterou div nezruinoval jeden prolhaný a bezohledný šlechtic. Proto se Hromada v deseti letech rozhodl, že se v dospělosti stane falšmanem a všechno tomu šlechtici odplatí. To také udělal, zachránil rodinu, ale sám se zapletl v úplatkářském procesu a musel na krátkou dobu do vězení. Myslel si, že ztratil všechny šance, ale nakonec se mu podařilo vypracovat se na post císařského úředníka – jak se od falšmana vyžaduje. Tam jej „objevil" jistý Pódius Wimpr – tenkrát vrchní účetní Císařské lichvářské kanceláře –, který ho vzal pod svá křídla. Wimpr tehdy očekával velký postup vzhůru a byl si plně vědom, jak může být užitečné mít vlastního falšmana. Když ho povýšili a přeložili do Železné bašty, Hromada s radostí následoval svého pána na jeho cestě.
Hrůzy obecný název pro garam. Dále přetrvávající a nezdravý účinek zhoubného garamu. Kdo je jím zasažen, nemůže se zbavit nervozity, strachu či ještě horších pocitů. Někteří lidé tvrdí, že ten, koho se Hrůzy dotkly, získá větší citlivost na garamné věci a více si uvědomuje příšernost okolního světa. Rozumnější lidé tento názor odmítají jako vyložený blud venkovských mozků. Hrůzy souvisejí s chandrou, což je mnohem horší stav deprese.
Hříchoř nejlepší místo na Polokontinentu, kde se člověk může nechat předělat na lahzara. Viz heslo v 1. dílu.
huciluktor pocestný, poutník. Slovo pochází z tutinského výrazu, který znamená „sem a tam".

CH

chirurgická pilka lékařský nástroj, který používají chirurgové k řezání kostí.
chirurgové jsou považováni za níže postavené kolegy lékařů. Viz chirurg v 1. dílu.
chramstal jedno z mnoha synonym pro příšery, související s obvyklým způsobem, jakým untrmani útočí: vyskočí z úkrytu, popadnou kořist a začnou ji zuby rvát („chramstat").

chvástal knáv nebo sekáč či jiný najatý bojovník; ti, kdo se vychloubají tím, že jsou lovci příšer nebo spurnové; najatý bojovník.
chymistarium neboli pojízdná laboratoř; vozík s pultíkem či skříňkou, kde si skoldové a jim podobní míchají své odvary a jedolenty. Jde o důmyslně řešenou skládací laboratoř, která má zabrat co nejméně prostoru. Skoldové si při cestování mohou naložit své nádobíčko do kočáru či dostavníku, nebo táhnou s sebou celý vozík (či si najmou někoho zdatného, kdo jim ho táhne), aby si mohli kdykoli připravit potřebný prostředek. Nezaměňujme s klasickou laboratoří, což je celá místnost vybavená náležitými přístroji a nástroji.

I

Iduška kalendářka purichina Řádu mírumilovné holubice, pochází z Flintu, kdysi lučištnice Sofie Idaho II., jeho vládnoucí vévodkyně. Nejstarší purichina je rádkyní ostatních sagarek Řádu, bojuje svým starobylým therimorem, drátěným mečem jménem Glausopé – neboli Aspovým jazykem – památkou na dobu heldinů.
ichor výraz se užívá v souvislosti s kruorpunkty; je to název pro krev příšery, dokud je ještě v těle. Když se odebere střiksnou do zkoumavky, říká se jí kruor.
IMIR In Ministerium Imperia Regnum (či Rex), znamená buď „Ve službách Císařství“, nebo „Ve službě císaři“; motto všech úřadů a orgánů, které pracují pro Hakobínské císařství.
In Columba Alat znamená „holubičí křídlo“ nebo „křídla holubice“, též Columbinale; zpěv (nebo krédo) kalendářské klávy známé jako Řád mírumilovné holubice, které musí každý stoupenec vyznávat a odpřisáhnout:

> Braň všechny ubohé, kdekoli můžeš,
> Braň ženu, která je týrána mužem.
> Ze svého vlastního jinému dávej.
> Když nemůže zaplatit, vyřeš to za něj;
> Poskytni přístřeší večer i zrána,
> Ať vítězí holubice a podlehne vrána.

Žij ve vší ctnosti, pak na smrt se těš,
Vyzdvihuj pravdu a odvrhni lež;
Jemná, však silná, skromná, však smělá,
Ukaž všem okolo, jak se to dělá,
Nepřítel hrozný ať vidí tvá křídla,
Neb v pravdě a ve cti ty jsi se zhlídla.

Jiná verze nahrazuje slovo „přístřeší“ slovem „útulek“ – i když původní myšlenka je zachována. Ostatní klávy mají podobná kréda, neb všechny kalendářky podle nějakého žijí.
Ingebiargé obecně známá jako Krásná Biargé; mocná bytost, která miluje chuť námořníků a žije už tak dlouho, že její věk nelze vyčíslit. Viz Biargé.
invidisté ti, kdo k smrti nenávidí příšery, kteří cítí theiromisii (záměrný a obrovský odpor k teratoidům), na rozdíl od těch, kdo pociťují obecnou nelásku nebo navyklý nevysvětlitelný strach (průměrný občan Císařství). Těmto lidem se také říká aspexové, theirmizeři, exekrati a jde o zaryté nepřátele sedornerů.
ipse adversus jak říká maršál, zhruba znamená „stojím sám“ a pochází to z „ipse solus adverso malus“, doslova „jsem sám proti zlu“.

J

jasan strom s úzkým kmenem, jehož ušlechtilé, dlouhé a rovné větve se s oblibou používají k výrobě tyčí různého druhu a jsou základem bleskometu.
Jasanový barák poslední barák před místem, kde Červovitá cesta začne klesat z kopců Placidin dolů do Frugelu, a zároveň začátek takzvaného mrzkého konce silnice, který obklopuje šedá vyprahlá zem a který je vystavěn z šedého kamene.
jedlíkův špunt též ohryzek či Adamovo jablko; vystouplý „kloub“ na hrdle, chrupavka jícnu, v níž jsou uloženy hlasivky. Říká se jí jedlíkův špunt (jedlíkem se míní ten, kdo hltavě či nenasytně jí) kvůli pocitu tlaku, který můžete mít, když se vám udělá nevolno, což

prostý lid považuje za vnitřní hlas, který vás nabádá, abyste se vyvarovali pokračování v jídle neboli se „zašpuntovali“.
jedolent jakákoli kombinace částí (chemikálií) ke konkrétnímu a definovatelnému účinku. Viz heslo v 1. dílu.
Joslin (čti „džoslin“), skordž z Železné bašty. Pochází z Brandenbrasu, ale prý je potomkem z Mračan, té trochu mystické země za jižní hranicí Hakobínského císařství, o které se říká, že je obydlena sedornery, a nejvíc ji proslavili lukostřelci se smrtelně přesnou muškou. Joslin však nedbá na toto dědictví a jako skordž si vybral profesi zcela v rozporu s principy svých slovutných předků. Vycvičil se v Madrigalu, nejproslulejším rombusu v Maubergonu, raději než v Saumagoře – neboli „polévkovém hrnci“ v Brandenbrasu. Madrigal je proslulý prvotřídními skordži. Joslin jde málokdy do akce bez svých fáčů, takže i když slouží u lampářů v Železné baště už skoro deset let, jen málokdo z jeho kolegů ví, jak skutečně vypadá.

K

kaladýnky též solitariny či solitérky; kalendářky, které se ze své klávy vydávají na dlouhé a daleké cesty, jejich prací je konat dobro a chránit utlačované. Jsou nejfanatičtější ze všech kalendářek a také se nejnápadněji oblékají. Nosí pestré barvy, složité klobouky švihovky ozdobené rohy či peřím (nebo vysoké tříroháky). Také se zdobí cizokrajnými spurami, často napodobujícími vzory neobvyklých tvorů, které na svých dalekých cestách potkaly. Klávy se snaží omezovat své působení na určité území, jemuž se říká dieta, a obvykle je třeba žádat o povolení ke vstupu do diety jiné klávy. Ale kaladýnky maji jednoznačně schválené právo svobodně cestovat z jedné diety do druhé, ačkoli se pokládá za zdvořilé a řádné vždy navštívit tamější augustu a pohovořit s ní. Kaladýnka je někdy povolána k místní laudě, aby jí předložila pověřovací listiny, než dostane schválení ke své činnosti.
kalansérie hlavní stan a domov kalendářské klávy, též proto někdy zvaný klaviára. Obvykle se nacházejí v dostatečné vzdálenosti od měst, spíše na venkově, kde je práce kalendářek mnohem

potřebnější, ačkoli existuje několik významných výjimek: domovy nejstarších kláv se nacházejí v blízkosti měst nebo dokonce přímo v nich. Kalansérie jsou například v Catalainu, Millainu, Ivesu a Chastony. Kalansérie jsou opevněné na ochranu proti příšerám i lidem, zejména proto, že v některých se zároveň nacházejí sekvestury.

kalendářky někdy se jim říkalo strigaturpyně nebo zkráceně strigy – obecný název pro jakoukoli bojovnici. Gótové je nazývají mynchen – podle starodávných heldinských žen, které konaly dobro. Kalendářky se sdružuji do tajných společností nazývaných klávy (jejich členky jsou klávistky), složených téměř výhradně z žen. Klávy jsou založené na ideálech sociální spravedlnosti a lásky k bližnímu. Poskytují především teratologickou ochranu potřebným a chudým. Zpravidla žijí na nějaké odloučené pevnosti – jsou to hrádky a malé bašty, jimž se říká kalansérie. Některé klávy skrývají osoby – většinou ženy –, které se dostaly do potíží, a chrání je v odloučených pevnůstkách zvaných sekvestury. Jiné klávy poskytuji výchovu a vzdělání mladým dívkám, rozvíjejí jejich krásu a mrštnost v zařízeních zvaných mulierbria. Kalendářky jsou pravděpodobně nejproslulejší svým zvláštním a výstředním oblečením které nosí proto, aby je každý poznal. V průběhu let se v rámci klávy vyhranilo určité názvosloví pro různé „funkce“, které kalendářky zastávají. Například:

- ♣ fulgarka = stilbina
- ♣ witka = pathotina
- ♣ pravá = cacistina
- ♣ skoldka = farmacina
- ♣ skordžka = cheimina
- ♣ bana = sceptina
- ♣ sagarka = purichina
- ♣ pistolnice = spendoneta
- ♣ lírka = astatina

Všechny typy teratologů vytvářejí tajné společnosti, ale kalendářky jsou jedněmi z mála, které především usilují o blaho ostatních. Hodnosti kalendářek od nejvyšší k nejnižší jsou:

♣ karlína – vzácná, ctěná a vyhledávaná pro svou moudrost a zkušený názor

♣ augusta – hlava klávy

♣ lauda – druhá nejdůležitější a mluvčí augusty

♣ kantina – pomocnice laudy, osobní stráž augusty

♣ kaladýnka – co se hodnosti týče na stejné úrovni jako toma (pracuje však sama a jezdí z místa na místo)

♣ toma – vůdkyně skupinky chaptin a pagin

♣ chaptina – řádně uznaná a zasvěcená sestra

♣ pagina – přijatá na zkušební dobu, novicka Viz Dodatek 2 a 3.

kamaše jsou kožené chrániče lýtek, které se k noze upevňují přezkami a chrání i nárt. Často tvrzené, poskytují výbornou ochranu dolní části nohou.

Kamínek, velitel baráku kdysi velice úspěšný kapitán válečné lodi, který otevřeně kritizoval mrhání finančními prostředky a očividnou taktickou chybu svého admirála při blokádě, a proto byl zproštěn služby. Jako starý mládenec, bez rodinného krbu a vyhlídek na založení rodiny si zvolil jako nejlepší možnost další vojenskou službu (kde se nikdo nestará o vaši minulost), přijal císařský milion a stal se lampářem. Zvyk je železná košile a tak není divu, že po mnohaletých zkušenostech opět velí malému světu z kamene nazvanému Červovitá výspa, tak jako dříve velel těm dřevěným, plavícím se po octových mořích. Řekl by vám, že je v tom pramalý rozdíl, protože jak válečná loď, tak barák jsou izolované v nevlídných podmínkách, nikdy nemůžete čekat okamžitou pomoc zvenčí a to, jestli přežijete, záleží na schopnostech a dovednostech posádky. Kamínek zásadně nemluví o svém rodišti ani o letech strávených službou u námořnictva, nicméně podle svého přízvuku a vystupování určitě pochází z některého ze států ležících na pobřeží Klotu (Krvavého moře).

kancelář úřadovna, pracovna; místo, kde úředníci pracují a vedoucí pracovníci se zabývají veškerou nezbytnou a únavnou administrativou neboli papírováním.

katarovat, nechat se k. nechat se chirurgicky přetvořit v lahzara, podstoupit transmogrifikaci.

katarový sirup nazývá se také plaudamentum; odvar, který popíjejí lahzaři – jak witové, tak fulgaři – aby se jim nebouřily cizí orgány, jež mají voperované do těla. Viz heslo v 1. dílu.
kádě obrovské bečky vyrobené z půlek starých pivních sudů a používané jako nádoby k umývání nádobí či praní nebo při dalších podobných pracích.
„Když se lžičtenáři neshodnou…“ část aforismu: „Když se lzičtenáři neshodnou, kdo potom může znát pravdu?“
kladka otočný kotouč s drážkou pro lano, určený ke zvedání a spouštění břemen.
klaustry malé boxy v modernějších hostincích, kavárnách, pevnincích a dalších podobných veřejných podnicích, ve kterých pohodlně sedí nanejvýš čtyři lidé. Jsou určeny k tomu, aby poskytly hostům trochu soukromí, ale původně se vyskytovaly v méně užitečných zařízeních, aby se zločinný rozhovor stal jaksi veřejný, aniž byl veřejný příliš. Jak se často stává, móda bohatých romantizuje a napodobuje každodenní realitu těch chudších, kteří zase kopírují to, co vidí u výše postavených – a tak pořád dokola.
kláva skupina kalendářek, zvláštní a odlišná, utvořená k ochraně konkrétního území. Kláva má své vlastní barvy a spury, které mají její členky nosit vždy a s hrdostí. Kalendářky se všeobecně drží některých univerzálních názorů a pravidel, ale každá kláva může na některé klást větší důraz či si přidat další, pokud je to ku prospěchu věci. Augusty všech kláv v oblasti se mohou občas sejít a koordinovat svoje působení. Mezi klávami obvykle nepanuje nějaké nepřátelství a kaladýny se snaží být stmelujícím článkem, který z kláv tvoří jednu velkou šťastnou rodinu.
Klementýn hlavní město celého Císařství, někteří mohou používat tohoto jména když mluví o císaři a jeho ministrech jako o skupině; je to obecný termín, jímž se označují vládnoucí síly v Císařství. Viz heslo v 1. dílu.
knavérie agentury, kde si člověk může najmout teratologa nebo tři nebo tolik, kolik jich potřebuje. Tato zařízení získala svůj název podle slova „knáv“, což je osoba prodávající služby jakémukoli platícímu zákazníkovi, na rozdíl od spurna, který slouží svému pánovi. Každý teratolog se může zaregistrovat v místní knavérii, když vstoupí

poprvé do nějakého regionu, aby agentura věděla, že dotyčný je k dispozici; je pak uveden na seznamu těch, kdo poskytují služby.Tím se lovci příšer zavazuji, že nebudou své služby nabízet prostřednictvím sousedních knavérii ani je sami inzerovat, protože by tak odpírali knavérii její provize. Úředník knavérie přijme požadavek od zákazníka a dá mu na výběr z několika lovců příšer, o nichž je přesvědčen, že daný problém vyřeší. Když si zákazník vybere, knavérie zvoleného teratologa osloví s nabídkou práce a ten ji může přijmout, nebo odmítnout. Teratologové, kteří využívají systému knavérii, mají stálé zaměstnání, i když si většinou za poskytnuté služby vydělají méně peněz.

knáv opak spurna; obecně řečeno kterýkoli teratolog, který se nechává najmout na vyšší rozkaz nebo kterýmkoli platícím zákazníkem. Užívá se ale hlavně v souvislosti s lahzary – nelahzarský lovec příšer je někdy nazýván sekač, protože tito neoperovaní galanti musí do příšery „sekat“, ať už mečem nebo kyjem, obuškem apod. Proč toto označení zahrnuje i skoldy (což zahrnuje), není známo a nikdo po tom nepátrá. Knávovat se znamená tedy nechat se coby teratolog najmout do služby.

knihomol (ledgerman) osoba, která se naučila skoldování z knih a ne od jiného skolda. Praví skoldové, kteří se vyučili u jiných, knihomoly velice pohrdají.

knihy na Polokontinentu existuje celá knihovna katalogů a spisů týkajících se příšer, habilistiky, nekrologie a dalšího; mezi těmi nezbytnými (kromě Vadè Chemica – viz 1. díl – a souvisejících textů) patří Ex Monsteria (od Wytwornice) a Phantasmagoria. Také sem patři Nomenclator Animantium (od neznámého autora), Historka Monstorum (moderní publikace od Pellwicka), De Dinpiscibus (o mořských vrypounech a kraulovačích od Aldrovanda), Labyrinthion (starobylý a zakázaný text o teratologii od Stabiuse přeložený Wünderhuberem) a zvláštní zastaralé Dějiny čtyřnohých bestií (od Topsella), chceme-li jmenovat alespoň některé. Clysmosurgice Primer je učená a vzácná kniha o současných technikách transmogrifikace (chirurgické přeměny člověka v lahzara) doplněná o schematické nákresy. Jejími prameny jsou starobylé a vzácné spisy Flegma a zejména Katarů, nyní vymřelých národů

proslulých svými schopnostmi a učeností v těchto oborech. Tato kniha není v Císařství přímo zakázaná, ale ten, kdo ji vlastní, je podezírán z toho, že se zabývá neobvyklými, ezoterickými záležitostmi. Kvůli svému nebezpečnému obsahu a propagaci outramouru, je v Císařství zakázáno prodávat větší množství tohoto titulu, i když jej člověk může vlastnit. Zákaz takových knih je rozporuplnou záležitostí, každý stát si zákony vykládá jinak a nejvíce jsou zakazovány paleolity („starobylé texty“), protože obsahují podivné formule a nebezpečné názory. Lidé minulosti často smýšleli o rase příšer velice odlišně od současných obyvatel Polokontinentu.

kolombínky kalendářky patřící k Řádu mírumilovné holubice.

Kolumbris kalansérie a sekvestura Řádu mírumilovné holubice, které si jinak říkají kolombínky z tutinského slova znamenajícího „holubice“.

kombináda ruční zbraň, která je důmyslnou kombinací zbraně pro boj muže proti muži a pušky s křesacím zámkem. Palebný mechanismus u většiny kombinád je vylepšený o kolečkový zámek, který je pevnější než křesací a schopný snášet otřesy, k nimž dochází, je-li zbraň použita k výstřelu na nepřítele. Navíc bývají zámkový mechanismus, kohoutek a kladívko obvykle chráněny silnější vrstvou kovu, jaký se používá ke zpevnění jílců řady zahraničních mečů. Když se ostří a kulky ošetří gringolem, stává se z kombinády velmi účinný therimoir (nástroj k zabíjení příšer).

komínkový klobouk domácký výraz pro vysoký klobouk podobný cylindru s plochým dýnkem a úzkou krempou. Některé varianty jsou trošičku kóničtější.

kompliment to, co bychom nazvali přípitkem, kdy se naplní sklenice, lidé si připijí a pronesou nějakou děkovnou řeč či přáni.

Konsidýn jeden z alternantů neboli vedlejších hlavních měst situovaných na strategických místech na území Hakobínského císařství. Alternanty byly založeny proto, aby mělo Císařství lepší kontrolu nad podřízenými státy, z nichž většina leží za chronicky garamným územím a jsou těžce dostupné. V každém alternantů se vydržuje velká armáda a námořnictvo, které je připraveno vyrazit a ztrestat jakýkoli arogantní stát či šlechtice nebo bránit zemi proti příšerám. V Soutlandu je Konsidýn větší, starší, a proto důležitější ze

dvou alternantů, z nichž ten druhý se jmenuje Sereným a leží dál na jihu.
kotlář někdy je zaměňován s podomním prodavačem levného cínového nádobí, ale je to opravář kovových předmětů, jejichž správka nevyžaduje použití kovářské výhně; jeden z potulných řemeslníků, kteří chodí „huc illuc“ (sem a tam) po kraji a hledají práci, ačkoli Železná bašta jich zaměstnává celý houf a oni tam vykonávají řadu drobných prací s kovem.
Koule kuchařka v Železné baště, která vládne svému bublajícímu vonícímu království od dlouhého dřevěného stolu s poškrábanou deskou. Vždy má po ruce váhy. V její spíži visí celá plejáda kusů masa – skopové, hovězí, králičí. Pro důstojníky i zvěřina. Čte si kuchařské knihy a píše jídelníčky. Prohání všechny kuchyňské síly a má je pěkně pod pantoflem. Všichni se mají co ohánět, jen ona se sotva kdy pohne a přiloží ruku k dílu. Všechny kolem tyranizuje svým sípavým a pronikavým hlasem Každý se jí bojí, a proto bývá trest pro provinilé nováčky v podobě rajbování (mytí obrovských hromad nádobí) jedním z nejobávančjších.
krinikl čepeček nebo mušelínový či hedvábný šátek, který si ženy oblékají na spaní, aby se jim nerozcuchaly vlasy.
kruor krev příšery odebraná z jejího těla.
kruorpunkty tetování krví příšery.
Krvavý močál velký garamný močál na východ od Morousovska a západně o Černověžska. Prý je líhní příšer, tady se „rodí“, aby trýznily Soutland. Viz heslo v 1. dílu.
Křampalínův odsmraďovač nulovač pachů, který pro Rosamundu vyrobil v chovatel Křampalín a který si má Rosamunda často aplikovat; Rosamunda to pečlivě dodržuje a hlídá si množství, které mu ještě zbývá v lahvičce.
kšeftaři pašeráci a další podloudní obchodníci, pracující v sehrané skupině pod nějakým ústředním vedením nebo organizátorem. Je to až příliš slušné označení pro zločineckou chásku hrubého zrna.
krysovka kožešinová peněženka zvláštního vzhledu, zhotovená z celé kůže malého hlodavce. Srst je oholena a váček se nahoře stahuje šňůrkou. Kůže z jedné končetin je použita jako poutko, kterou se váček připevňuje k opasku. Ve skutečnosti trochu vypadá jako

vykrmená krysa, ale při cestování je módní a praktickou schránkou na drobné mince.
křepelka v těstíčku viz coty gaute.
kurikl lehký dvoukolový kočár tažený dvěma koňmi nebo v případě nouze dvěm silnými mezky či oslíky – ovšem potom jede pomaleji. kurýr poslíček a doručovatel balíčků. Oblečen v červenožlutém kostkovaném k bátě. Obvykle jej zaměstnává nějaký císařský úřad. Někdy je posílají do vzdálenějších míst s vyhláškami, dopisy, pozvánkami, balíčky a reklamními letáky.
kurzor matematicky zaměřený úředník, který umí velice rychle sčítat různé sumy bez pomoci počitadla.
Kutílkov jihovýchodní část Dolního příkopu v pevnosti Železná bašta. Dostala to poněkud posměšné jméno podle mnoha malých dřevěných přízemních kůlen, skladišť a dílniček, které se v ní nacházejí.Tato část Dolního příkopu bvla vystavěna dodatečně a nedávno. Dříve v ní stály majestátní staré budovy, které se využívaly k různým účelům, včetně pěstování rostliny, výrobě a skladování lamp a luceren. Před dvěma generacemi původní zástavba za záhadných okolností shořela a nikdo ze současných obyvatel pevnosti si na tuto událost nepamatuje.
kuželna dnes bychom řekli také herna. Návštěvníci platí za hru v kuželky, házení kroužků, koulenou a kolíkovanou (hra, při níž se snažíte kolíkem srazit soupeřovy kolíky a dostat míček do jeho „branky“). V těch nejlepších hernách mají i kulečníkový stůl.
Kůlnička je jeden z nejlepších baráků na Červovité cestě, který stojí mezi Mírumilovem a Trojitou křižovatkou. Má dobrou pověst, protože je pěkný, vládne tam pořádek a ubytování je v něm pohodlné. Lampáři, kteří tam slouží, jsou veselá parta (jak to u lampářů chodí) a daří se jim pod velením schopných a dobromyslných velitelů.
kvabard tvrzená vesta k ochraně hrudníku, někdy plným názvem „kvartrbard“, obvykle sahá až pod břicho. Viz heslo v 1. dílu.

L

Lady Vey (-ová) viz Vey, Lady.

Lagard (i) lírové, specializující se na vypátrání věcí těžko viditelných či vzdálených, používají k tomu na rozdíl od lžičtenářů ve velké míře přístroj zvaný stenikon, který má za úkol posílit zrak a čich.
lahzar prvořadý lovec příšer, který získal zvláštní a smrtící schopnosti pomocí speciální operace. Viz heslo v 1. dílu.
lamberquin jednoduše tvrzená výstroj, která se nosí přes normální oblečení a vypadá jako těžké, gauldované pončo.
lampář 3. třídy nejnižší hodnost řádně kvalifikovaného lampáře. Tuto hodnost získávají nováčci po ukončení výcviku. Viz Dodatek 6.
lampáři pěšáci zodpovědní za rozsvěcení a zhášení lamp podél hlavních silnic, vedlejších silnic a kterýchkoli silnic mezi tím. Zkušený lampář pozná, kolikrát je třeba otočit v jednotlivé lampě její hřídelí, aby byla řádně natočená, protože ne každá velká lampa vyžaduje stejný počet otoček hákem, aby se v ní světélkující rostlina náležitě rozvinula. Každý lampářský nováček při nástupu do služby dostane následující výbavu:

- ♣ 1 kvabard, v barvách Císařství
- ♣ 1 šerpu, dvoubarevnou, červenožlutá kostka
- ♣ 1 fodikar, skutský typ
- ♣ 1 vysoký třírohý klobouk, plstěný, černé barvy, s gauldovaným dýnkem
- ♣ 3 košile, plátěné, bílé
- ♣ 3 tříčtvrteční kalhoty, tvrzené, černé
- ♣ 3 soupravy spodního prádla, bílé
- ♣ 3 páry čápovek neboli podkolenek
- ♣ 1 ešus, dřevěný
- ♣ 1 šálek, cínový
- ♣ 1 příbor, dřevěný nebo kovový
- ♣ 2 přikrývky, vlněné
- ♣ 1 polštář, řádně nacpaný
- ♣ 1 zavírací nůž (k ořezávání nehtů, čištění špinavých předmětů)
- ♣ jehla na čištění muškety, cínová
- ♣ 1 kufr z volské kůže

Samozřejmě, že pokud už někdo něco takového vlastnil, používá svoji výbavu. Lampáři si také mohou podle vlastního přání výstroj i výzbroj rozšiřovat. V některých barácích dostane každý lampář také odpuzovače, jedolenty (odpuzující soli, Frazzardův prášek, Adlerovou sůl apod.). Je poučen, jak s nimi zacházet, takže je sám sobě skoldem. Každý druhý lampář též dostane záznamník: malý notýsek, kam se zapisují čísla vadných lamp. Záznam se pak předává sodovkářům, kteří si jej přečtou a závadu odstraní. Viz heslo v 1. dílu a Dodatek 7.

lampářská hlídka též noční hlídka; noční povinnost, kdy se družstvo lampářů pohybuje na daném úseku silnice a rozsvěcuje lampy. Pak stráví noc ve službě v sousední pevnosti a brzy ráno se vydá na zpáteční cestu, při níž lampy opět zháší. Poté následuje zasloužený spánek během dne. Tento termín znamená noční službu i skupinu lidí, která ji vykonává.

lamperka malá přenosná sodovková lampa. Viz 1. díl.

lampoš zkrácený název pro lampáře.

lampsman jiný název pro lampáře, obecně označuje lampáře nejnižších hodností.

lampy souhrnný název pro všechna světla, hlavně ta, která osvětlují ulice a silnice.

lamželeza najatí siláci, jak se říká; „drsňáci“, kteří jsou zvyklí dělat špinavou práci a nahnat strach protivníkům.

landsér organizovaná skupina lesquinů síly praporu nebo větší. Někdy si k názvu přidají slovo „legio“ či „legion“ podle názvu starověkých tutinských armád.

lapiduch též sběrač, kostlivec, smrťák, zubatý nebo „zloděj síly“; ten, kdo odnáší raněné z bitevního pole a dopravuje je do špitálu – neboli polní nemocnice. I když je jejich práce potřebná a velice užitečná, někteří pěšáci nemají lapiduchy v oblibě a kladou jim vlastně za vinu, že jejich kamarádi ve zbrani často posléze svým zraněním podlehnou. Lapiduchové bývají dokonce považováni za posly smrti, kteří pro sebe vysávají z raněného sílu. Proto nesmějí být v dohledu, dokud jich není potřeba. Nedočkají se vděku. Dnes se obecně užívá většinou výrazu „lapiduch“.

lauda asistentka, mluvčí a prodloužená ruka augusty kalendářské klávy, která ví o všem, co se děje v jejich regionu. Právě k ní a jejím asistentkám přicházejí všechny žádosti, prosby a návštěvníci, než provede augusta konečné posouzení. Lauda je velice schopná a nebezpečná, má svou pravomoc a doručuje všechny připomínky a doporučení své augustě a klávě.

lehký dvoukolový kočár viz kurikl.

lesquinové vážené pluky a brigády žoldnéřů, které se pohybují po kraji nebo sídlí ve svém městě a čekají, až si je najme někdo, kdo nejvíc zaplatí. Jde o zvláštní společnosti vojáků s důkladně propracovanými iniciačními obřady, které kladou důraz na konkrétní landsér (legii). Většinou jsou využívány v šarvátkách mezi jednotlivými státy, protože svým způsobem tvoří jakási zadní vrátka, neboť podle přísných omezení počtu rekrutů (jak je uvádí Meschenská dohoda) má každý stát povolený jen určitý počet vojáků. Použití lesquinů rovněž poskytuje určitou možnost vyhnout se zodpovědnosti, kdyby ji někdy císař vyžadoval: „Promiňte, Vaše císařská Výsosti, lesquinové se nám vymkli z rukou a my je nemohli zastavit," a tak podobně. Lesquinové chodí také pestře oblečeni jako lahzaři a kalendářky, ale samozřejmě se od nich liší a každý je pozná na první pohled. Nosí samoš (velký baňatý klobouk) s kokardou (obrovská barevná péra), plundry (plandavé kalhoty na kolenou přivázané), cizokrajné tvrzení, třeba z krokidolové kůže, a neobvyklé zbraně, zvláště kombináty. Lesquinské legie neboli landséry založené v nesignatářských zemích (Gottingenin, Černověžsko, Lausidské státy a některé severní země Morku a Foulandu) jsou vyhledávanější, i když se mohou dále doplňovat lidmi ze Starého světa – rozuměj „Císařství". Podle svého věhlasu si také často účtují výši žoldu. Méně drahé landséry přijdou též k užitku – hlavně proto, že si je může dovolit i méně majetný. Elitní pluky poznáme podle pestrého motlu a různých módních doplňků: barevných per a dalších cetek, křidélek a klobouků, které soupeří s kalendářskými švihovkami. Vítězové, jimž se říká mačismardi, dostávají za odměnu přepychovou výstroj a výzbroj kvalitních značek, která vyjadřuje uznání za jejich statečnost a má podnítit vojáky k ještě většímu úsilí. Lesquinové jsou výborní vojáci, soupeřit s nimi může pouze málo

stálých armád. Mohou spíš soupeřit sami mezi sebou, což se samozřejmě děje, hlavně v rámci různých soutěží, kde se jednotlivé oddíly usilovně snaží získat prvenství. Existují i špatně vycvičené, špatně vybavené, špatně vedené a velmi levné pluky lesquinů, ale ty si snad ani nezaslouží nést toto jméno.

Lesquin je také karetní hra pro karbaníky. Hraje se mezi rozdávačem karet (říká se mu plukovník) a libovolným počtem sázkařů. Je založena na párových kartách a kdo je má, určuje, jestli plukovník nebo sázkaři získávají výhru (ante). Hra dostala jméno podle vojáků lesquinů, protože někdo se mylně domnívá, že ji tihle žoldáci vymysleli, ale lesquinové ji pravděpodobně spíš jen rozšířili po světě. Je pravda, že ji hrají často. Nováčci v pevnosti Železná bašta ji hrají také, neboť ji hrají všichni vojáci.

lékaři též fyzicisté. Jsou to hlavní praktikové v oboru fyziky neboli lékařství na Polokontinentě.

liafób viz gretchen, gretcheny.

libermana jedolent, který se používá k prodloužení trvanlivosti kruoru, dokud je uchováván ve zkoumavce. Zabraňuje rychlému srážení. Je užitečný, ovlivňuje kvalitu krve, ředí ji a kruorpunkty jsou pak bledší, méně výrazné. Proto se libermana užívá tehdy, když je teratolog několik dní cesty vzdálen od punktografa. Libermana se také aplikuje na meče, nože a další válečné sečné zbraně. Krvácení z rány je pak delší, než by mělo být. Podle Menschenské dohody je však takové počínání v moderním konfliktu nepřijatelné.

liktor osoba, která má na starost tresty a kázeň, zajišťuje potřebné nástroje, asistuje při trestech nebo je přímo sama provádí. V extrémnějších režimech je liktor hlavním mučitelem.

liripipium dlouhá čapka, jejíž špičatý konec visí vzadu dolů, někdy až na paty.

líři lidé, kteří si máčejí oči ve zvláštních roztocích, aby dosáhli mimořádně bystrého zraku. Viz heslo v 1. dílu.

locum obvykle lékař, který se učí a získává praxi, nebo někdo, kdo dělá asistenta lékaři s výhledem na to, že půjde do fysaktérie a získá plnou kvalifikaci.

lordie mírný posilující prostředek, který má uvést do rovnováhy tělní tekutiny (viz Čtyři Humory v 1. dílu). Rovnováha tělních tekutin

obnovuje vyváženost intelektu a duše, podstaty a energie (metabolismu), uklidňuje a zmírňuje třas. Mírné účinky souvisejí s její nízkou cenou; jde o levný životabudič, o němž se říká, že u některých uživatelů vyvolává návyk.

lorika též korzet. Krunýř z tvrzené oceli, který nosí většinou trubardiéři a těch několik málo jízdních pluků na Polokontinentu. Přední část krunýře je vytvarovaná do špice, aby se od ní dobře odrážely kulky. Na ocelový podklad se obvykle lepí lour nebo soe nebo villeny, také se může načernit, aby se snížil lesk.

Lotův encyklopedický slovník oblíbené čtení doplněné mnoha obrázky a schématy; pojednává o spoustě témat, jako jsou loďstvo, příšery, slavní lidé, zvířata, zbraně, atd. Je velmi užitečný, má řadu dílů, a přestože je drahý, pro děti z bohatých rodin představuje velmi poučnou a zároveň oblíbenou četbu.

Loudil, Krofton trochu neohrabaný a nevýkonný chlapec průměrné postavy a průměrné inteligence, jeden z nováčků v Železné baště. Ve skutečnosti je rodákem ze samotných Planin, z linie ševců v Hinkerském Hradišti; jeho matka přišla o život v teroskádě při jedné letní procházce, otce zabil žal a vazké šťávy (hrozná, nakažlivá nemoc, kterou prý šíří příšery). Malého Loudila poslali tety a strýcové k lampářům.

lour samet ošetřený gauldem; mezi další gauldované textilní materiály patří: lingeám = bavlna, duram = len, hovězina = volská kůže, ombyx = gáza, fáč aj., soe = hedvábí, pelis = kožešina, fustian = jutové plátno, vilen = plsť.

lovci zlodějů spolu s lampáři může bydlet také posádka sebevražedně horlivých lovců zlodějů: lapají zloděje a vymáhají daně a přísahají vlastní krví, že ve svém rajonu vymýtí všechny nešvary v podobě pašeráctví, banditství a černého obchodu.

lovec kožešin straží pasti a loví kožešinová zvířata, prodává kožešiny a žije zálesáckým životem. Lovci kožešin jsou drsní chlapíci, vědí, jak se vyhnout střetům s příšerami, a někteří je dokonce loví do pastí a prodávají je agentům černého obchodu, aby si vylepšili své hubené výdělky.

M

mabrigond jedna ze složek Křampalínova odsmraďovače, která se získává ze sušených a rozemletých poupat květiny téhož jména; typická přísada pro přípravu nulovačů, kde její mdlá vůně potlačuje ostatní pachy.
majitel ztečové arény ten, komu patří ztečová aréna. Viz ztečování.
mančíny silné návleky na rukávy, z vyztuženého materiálu; obvykle jsou dostatečně volné, aby se daly snadno navléknout přes spodní rukáv a přivazují se k tělu řemínky nebo stužkami. Slouží jako další ochranná vrstva paží a bývají často podšité kožešinou, aby hřály.
maršál lampářů jeho řádný titul je 8. hrabě císařského rodu Fayelilliánů. Pochází ze zámožné rodiny, celý život však strávil ve společnosti obyčejných pěšáků, takže také pochytil něco z jejich nekultivovaných způsobů. Je to typ nadřízeného, který jde příkladem, a několikrát již bojoval v čele svých mužů. Tím si získal jejich hlubokou úctu, několik ošklivých jizev a nemalý počet kruorpunktů. Jeho hodnost je pro lampáře nejvyšší možná, jde o císařskou výsadu, jež se obvykle uděluje jen šlechticům – významnou výjimkou byl hrdinský Protogénes. Maršál lampářů má spoustu úkolů, a má-li je úspěšně zvládnout, musí spolupracovat s generálním správcem pevnosti a vrchním úředníkem, aby se byrokratická kola lampářského světa dobře točila.
masakar obvyklý výraz pro černého habilistu, hlavně pro takové fušery, kteří se zabývají výrobou revermanů a dalších gudžinů. Viz habilista v 1. dílu.
Maria Diem starý tutinský výraz pro wasdag – den moře, třetí den v týdnu. Další názvy dnů v týdnu jsou: noidag = Prima Diem, lundag = Luna Diem, middag = Media Diem, hauzdag = Festus Deis, himdag = Caelum Deis a festdag = Gratis Diem
matematikové zavilí rivalové konkometristů (viz heslo v 1. dílu), vyškolení v instituci zvané abakus, které mnohem víc zajímá krása a funkce pouhopouhých čísel a soustav než to, jak funguje společnost. Absolventi abakusu jsou ceněni pro bystrý mozek, rychlé výpočty a další projevy geniální a nadané mysli. Registrátoři jsou ti, kdo si dokážou uspořádat čísla a informace jen tak v hlavě, aniž si musí něco zapisovat, všechno si to zapamatují a vyhledají ve své paměti

kteroukoli dílčí informaci, jako by listovali v šanonu. Asi nejslavnější typy matematiků jsou císařští počítači v Klementýnu, vypočítávají pravděpodobnosti a položky, které se mohou týkat Císařství.

Maudlin planeta a jedno z nejjasnějších světel na noční obloze, má výrazně nazelenalé zbarvení. Viz heslo v 1. dílu.

mechovka též ampulka či batulka. Jde o malý kapesní předmět, jednoduchý biolog, který vypadá jako malá krabička s víčkem, v níž je chomáč přirozeně světélkujícího, lišejníku podobného mechu (dřípovičník nebo terčovka) zasazený do silné vrstvy nějaké živné látky, aby se udržel při životě. Tato vrstva se pravidelně smáčí několika kapkami tekutiny podobné sodovce. Lampulka neposkytuje jasné světlo, ale vydává světlo tlumené, které člověku umožňuje dobře vidět v naprosté tmě a zároveň nepřiláká ničí pozornost. Barva světla je různá: bílá, nažloutlá, zelená, modrá, načervenalá. Světlo lampulky má výrazně přirozenou barvu a rozpojené ohnisko, které zabraňuje tomu, aby vás viděly nežádoucí oči ze skrytých koutů.

Menschenská dohoda to, co bychom nazývali „mezinárodní“ dohodou o pravidlech chování ve válce. Soubor norem týkajících se vítězství, kapitulace, zacházení s poraženými a neutrálními. Je znovuschválením mnohem staršího dokumentu známého jako „Zvyklosti války“, souboru předpisů, jimiž se řídí chování k nepříteli, vězňům, nebojovníkům, raněným a neduživým během války. I když se původně týkala jen pozemního válčení, námořní důstojníci z ní také v mnoha bodech vycházejí, třebaže mají svou vlastní dohodu – „Články o chování“. Ta však není ve svých ustanoveních tak zevrubná.

metačka malá křehká lahvička vyrobená ze skla nebo jemného porcelánu, aby se rozbila, když se jí udeří o tvrdý povrch. Slouží jako obal na tekuté jedolenty, které vybuchují nebo jinak prudce reagují, jsou-li uvolněny. Metačky musí být uloženy a přenášeny v měkce vyložených kapsičkách; salumantikum má například měkce vypodloženou vnitřní kapsu, rozdělenou na malé přihrádky, do nichž lze jednotlivé metačky zasunout. Nebo je lze přenášet v malé, pevné, měkce vypolstrované krabičce, obvykle cínové nebo dřevěné, kterou si majitel připne na opasek či vloží do kapsy. Do takové krabičky se

vejde 4 až 5 metaček a jsou uživateli po ruce. Takových krabiček zvaných digitálky existuje více druhů a patří k běžné výstroji dobře připraveného huciluktora.
měřítko síly původně anekdotické označeni počtu lidí, který stačí k přemožení příšery. Od té doby jej císařští statistici mnohokrát poopravili, ale obecně se tvrdí, že s jedním středně těžkým bahňákem si poradí tři obyčejní muži s běžnou výzbrojí a asi pět mužů zvládne obyčejného vrypouna. S použitím jedolentu nebo s pomocí teratologa toto číslo výrazně kolísá – záleží na kvalitě jedolentu a na dovednosti a typu lovce příšer.
Mírumilov jedna z menších osad v Planinách sponzorovaná Brandenbrasem. Sesterská kolonie hornické vesnice Uhlířov. Toto nadějně pojmenované město je hlavním zdrojem zásob a pomoci lovcům kožešin v Ulwoldu na severu a pastevců ze Swidenlandu neboli Sejdu – úzkého hornatého pásu farem na jihu podél severních svahů Vrabčích dolin. Je také domovem baráku Mírumilovná tvrz.
mordanty skripty, které jsou žíravé, jinak zvané leptavé kyseliny.
Morousovsko jeho jihozápadní část zahrnuje Travisko. Viz heslo v 1. dílu.
mrazení obecný název pro neviditelný energetický „impulz“ wita; i viz wit v 1. dílu.
mrtvolkáři vykrádači hrobů a kšeftařin s mrtvými těly ve službách dobře platících masakarů a jim podobných. Jejich nejznámějším pracovním nástrojem je zřejmě bodec na mrtvoly, dlouhá zašpičatělá tyč, která se zapíchne do země a pomocí níž se zkouší umístění hrobu. Kromě nebezpečí hrozícího ze strany příšer a všudypřítomných lovců zlodějů se můžete dostat do křížku s jinými mrtvolkáři, jimž jde o dobře placenou kořist. Edgar Shallow, jeden proslavený mrtvolkář, napsal na toto téma knihu: je to zčásti odborná publikace, zčásti rádce a částečně smyšlený příběh – Popelářský almanach. Další knihy na toto téma zahrnuji Codex Nekropoli od Tichanuse, starý katalog a průvodce všemi známými hřbitovy Starého světa (nedávné Tidswellovo přepracované vydání obsahuje odkazy na turkemanská pohřebiště) a Fossae Magnum (neboli „Kniha o hrobech“), pojednání o řemesle mrtvolkářů se stručným

průvodcem po hlavních hřbitovech větších měst. Viz mrtvolkář v 1. dílu.

Mrzáček (Kriplbolt) barák na Frugelu postavený na troskách starobylé burgundské celnice; proslavený stájí pro koně ve starém, netknutém sklepení chráněném trojími pevnými dveřmi a silnou vrstvou účinného nulovače. Podsadité kobylky, které se tam chovají, nejsou z nejhezčích, ale přesto dokážou spolehlivě vozit náklad, který se jim svěří.

„mrzký konec silnice“ takto se nazývá odlehlý a nebezpečný úsek silnice, která vede rovinou Frugel, začíná u Prasečího srázu a vede přes Haltmiru do dalších baráků.

munklové též holzkreggeři či nimsmani. Jsou to muži, kteří mají nebezpečnou práci: chodí do divokých lesů, hledají, řežou a přinášejí vzácné dřevo almugu, černého bezu a dalších stromů a keřů (viz sektitéry). Toto dřevo roste většinou v hlubokých lesích Černověžska a středního Gotskyldu (také na neobývaných územích mezi Wenceslausem a Ingem). Název munklové pochází od gótského slova „šeptat“. Říká se jim tak proto, že se musí v odlehlých končinách chovat tiše, a dokonce musí zvládnout co nejtišeji porazit strom. Dělají to s pomocí systému kladek a provazů napjatých na okolní stromy, aby zabránili hlasitému praskotu padajícího kmene. Munklové jsou zdatní stromolezci a ovládají celou škálu uzlů. Nikdy s sebou neberou žádná zvířata a nesou jen to, co sami poberou. Moc se to nepodobá běžné práci drvoštěpa, ale cena za tak vzácný náklad je natolik vysoká, že čtyři nebo pět takových výprav zajistí živobytí na víc než rok. Proto munklové podnikají tyto nebezpečné výpravy jen jednou nebo dvakrát do roka. Munklové se před cestou důkladně potřou nulovačem, aby pokud možno nepřilákali pozornost ani jediné příšery, až budou dobývat vzácné dřevo.

Myrtička známá i jako Mirthbyr nebo Mirtl; rychle proudící říčka, která protéká celou délkou hlavního údolí tvořícího západní Planiny (jinak známé jako Placidiny). Původ jejího jména není znám; někdo říká, že je to kvůli velkému množství myrty, která roste podél jejích břehů, jiní tvrdí, že jméno souvisí se slovem „mirth“, což znamená „veselí“, protože voda bublající přes kamení vyvolává radostnou náladu.

N

nacucaný opilý či chovající se jako opilý; pomalu chápající a přitroublý.
nasolený kůň člověk k ničemu, zbytečný člověk. Podle podobnosti s koněm, který už je tak starý, že není k ničemu, kromě toho, aby se proměnil v sušené nasolené maso.
Naugt Swath (Ztracené Brázdy) též Prázdné Brázdy či Pustý Břeh; oblast podél východního břehu Humoru, nedaleko jeho ústí, a krajina dále na východ, zasahující až do Hůreček. Nachází se tam několik vesnic, z nichž je nejvýznamnější Červený Šál a Trávová. Rosamunda na svém útěku z Přeslenu do Vysokých Klobouků prošel jižním koncem Ztracených Brázd.
náhrobní kámen kamenná deska, do níž jsou vytesána pěkná slova připomínající život nějakého významného jedince. Bývá součástí podlahy nebo dlážděné cestičky a někdy se pod ním skutečně nacházejí ostatky velké osobnosti. Je zvláštní, že takový člověk je obvykle pohřben naležato a ne ve vertikální či skrčené poloze. Ve skrčené poloze je zvykem pohřbívat mrtvé ve městech, protože nikdo nechce své drahé zesnulé pohřbívat mimo městské hradby, kde je můžou vyhrabat příšery nebo mrtvolkáři, a zároveň je v ohrazeném městě nedostatek místa.
nájezdy teroskády větších rozměrů s abnormálně početnou účastí příšer v jednom útoku nebo mnoho útoků v krátkém období či nejhůř obojí dohromady. Z prozatím ne úplně jasných důvodů byla až dosud nejběžnějším obdobím pro takové útoky zima, ale teď jich milosrdně ubylo. Pokud nejde o bestie, které přirozeně tvoří smečku, příšery málokdy útočí ve skupině. Ale i tak jsou dějiny plné šeptaných historek o těch hrozných minulých časech a Císařství se ještě zotavuje z dozvuků největších nájezdů – masových útoků malých i velkých příšer, které ničily civilizací.
Násoska, Honorius Ludius Grotius pojmenován po dávné ovdovělé císařovně Honorii Ludii Grotinii – prý to byla jeho vzdálená příbuzná. Násoska je mladý a nadaný chirurg a lékař v Železné baště. Toto postavení získal díky vlivu vrchního úředníka. Původně chudý,

ale přesto si dokázal zbudovat živnost jako talentovaný řezač. Brzy si jej všimli chirurgové v Hříchoři a Násoska se pod vedením skvělého sektifaktora Flaccuse Fusandera vyškolil na chirurga. Pak z Hříchoře odešel a nad jeho odchodem se vznáší nějaký podivný mrak podezření. On sám tvrdí, že odešel kvůli závisti svých rivalů. Lační po vědomostech, je horlivým čtenářem odborných knih – čím nesrozumitelnějších a temných, tím lépe – a vlastní velkou knihovnu.
Nejvyšší služba služba u námořnictva. Viz heslo v 1. dílu.
neurokritik odborný a správný název pro wita.
nihilis jedna z přísad pro výrobu Křampalínova odsmraďovače, vzniká destilací křídy absorbující pach, která se těží v dolech v Orpraminu a Euclasii naVerid Litus. Nejlepší křída pochází z dolů v Caulk Sinteru, Ferdigundis Rex a Calcedonysu. Křída je běžnou přísadou do nulovačů.
noční hlídač uršprechman.
noční služba další označení pro noční hlídku, tentokrát se tím myslí spíš doba služby než skupina lidí.
nováček, lampářský nováček je druh „učně“.V případě této knihy jsou to „učni“ lampářského řemesla. Povinnosti lampářského nováčka zahrnují: penzum (učení se teorii), terče (střelecký výcvik), pořadová cvičení (pochodování a dril), čtení, psaní, počty, občerstvení (jídla), tresty (menší tresty), pokárání (doba po večeři, kdy se přečtou kázeňské tresty dne a každému nováčkovi se připomene, kde a co má udělat, je to také termín pro velké tresty, jakými je pobyt na pranýři či mrskání – ty jsou udělovány velmi, velmi zřídka) a denní klid (tehdy musí být nováčci na své cele). Život nováčků má stálý program a každý okamžik dne je naplánován tak, aby se naučili bojovat a rozsvěcet lampy. Čtyři měsíce (zhruba 13 týdnů) se považují za dostatečně dlouhou dobu, aby se z břídila stal lampář, ačkoli když se z nováčků stanou lampáři 3. třídy, jsou obvykle převeleni na bezpečnější západní úsek silnice, než povýší na lampáře 2. třídy. Lampářských nováčků je mnohem méně než ostatních vojenských nováčků, takže se s nimi zachází lépe, hospodaří se s nimi jako se vzácným zdrojem, dostávají dobrou stravu a jsou cvičeni intenzivně (i když krátce) ve svých úkolech. Vzhledem k tomu a také díky lepšímu platu (ale jen mírně), než má

běžný pěšák, je divné, že se k lampářům nehlásí více mladých chlapců.
nulovač pachů jakýkoli jedolent, který mění nebo potlačí existující pach. Viz heslo v 1. dílu.
Numps, Numpsion Orfias velmi talentovaný sodovkář s polovičním důchodem, který zůstává ve službě v Železné baště díky dobré vůli současného maršála lampářů. Jeho rodina se ho po strašlivé příhodě před třemi roky zřekla.
Nuptárium také Rodinná čtvrť; je to část Dolního příkopu, kde žijí ženatí pěšáci a lampáři s manželkami a dokonce i s dětmi – ačkoli pevnost není nejlepším prostředím pro malé děti. Od ženatých vyšších šarží se očekává, že každý týden jednou nebo dvakrát přenocují na svobodárně.

O

občerstvovací stanice útulek pro poštovní dostavníky a další vozy veřejné dopravy, který se nachází na křižovatkách cest. Cestující tam mohou trávit různě dlouhou dobu, najíst se a napít v jídelně či sedět a čekat v odpočívárně. Občerstvovací stanice nejsou hostince: nejsou zařízeny na ubytování cestujících, i když lidé mohou přespat v odpočívárně, pokud chtějí, ale jen vsedě na tvrdé lavici. V noci se zamyká, takže je omezený přístup na toalety, nefunguje občerstvení a nemají tu lůžka. Ale pro ty, kdo nemají peněz nazbyt, je to lepší možnost než trávit noc na ulici či dokonce v otevřené krajině.

obsekuce to, co bychom nazvali pohřbem či smutečním obřadem nebo uložením do hrobu. Tyto obřady zpravidla zahrnují vyzdvižení zásluh zesnulého a rozloučení pozůstalých. V Hakobínském císařství se obecně soudí, že když lidé zemřou, přestanou existovat: život začíná, život končí. Okolní národy a i jejich dávní předkové věřili v různé formy převtělování a v nějakou všetvořicí elementární bytost, ale takové názory jsou dnes pokládány za deprimující a nemoderní. Jsou ponechány ekerům, pistinům (věřícím v nějakého boha) a dalším podivínům žijícím na okraji společnosti.

ocelové tvrzení kov (obvykle kovaná ocel apod.), který je podložen hovězinou či jiným tvrzeným materiálem. Pak může být kovová vrstva tenčí, a tím pádem lehčí. Zároveň poskytuje dostatečnou ochranu. Ten, kdo nosí kovové tvrzení, je považován za okázalého a staromódního, ačkoli trubardiéři a lesquinové si vyhrazují právo na jeho nošení.

oční oheň silný a vzácný jedolent, choulostivý fulminant, který je tak dovedně vyroben z určitých chemikálií, že vydává ostré světlo, a tím zraňuje zrak kohokoli, kdo se do něj dívá. Pokud není aktivně přiživován, hoří jen po určitou dobu a jeho účinky se prudce snižují tím, jak slábne. Proto jej musíte neustále udržovat „při životě“, pokud chcete, aby jeho bolestivá záře nepohasla.

odpočívárna čekárna na stanovišti kočárů nebo jiném místě, které takové zařízení vyžaduje. Říká se jim také vzletně parenthis podle Parenthinu v Klementýnu, což je velká hala, kde se čestní a vznešení občané zdržují před schůzkou s císařem.

odsmraďovač nulovač pachů, který vyrobil Křampalín, než Rosamunda odešel z útulku madam Opery. Rosamunda jej dostal proto, aby „…byl v bezpečí před čmuchaly“. Viz Křampalínův odsmraďovač v 1. dílu.
ohnivá sůl silný odpuzovač, který je také částečně explozivní. Protože zároveň otravuje i hoří falešným ohněm, je považován za velmi všestranný a agresivní (silný jedolent, na rozdíl od paliatů – to jsou užitečné a zdravé odvary, a obstrutů – většina ostatních, které jsou užitečné jak pro lidi, tak pro příšery). Pro své zhoubné účinky se doporučuje jen v případě potřeby smrtící síly.
ohrazená území též chráněná území; příhraniční oblasti osídlené lidmi, kteří mají zemi pevně v rukou, ale přicházejí do častého styku s příšerami. Viz pomezí v 1. dílu.
Oj (e) dlouhá tyč, kterou se vůz připřahá k tažnému zvířeti.
orbis plným názvem orbis maleus, palička s plochou kulatou hlavou, jíž se při punktování poklepává na gillionovou jehlu, aby propíchla kůži a zanechala značku. Viz grejle.
osatomista též napravovač kostí; správný výraz pro osobu, jejímž povoláním je spravovat zlomené kosti; zabývá se tedy osatomií. Protože tvrzení dobře chrání před tržnými ranami, jsou nejběžnějšími zraněními pohmožděniny a zlomeniny, když tělo pod gauldováním vstřebá úder. Neexistují žádné školy nebo instituce, kde osatomisté studují. Svému řemeslu se naučí coby učňové u zkušeného osatomisty. I přesto mají větší úctu než chirurgové. Osatomisté také dokáží ošetřit chrup a jejich zákroky v mnohém připomínají práci dnešních zubařů.
Osmý hrabě Císařského rodu Fayelilliánů úplný titul maršála lampářů, dědičný šlechtický titul udělený jeho rodině Fayelilliánů Menagesem Septikem Hakobínem I., uzurpátorem moci Septiků a původním císařem současné dynastie. Ale maršál lampářů i přesto nikomu nedovolí, aby jej oslovovali jinak než „pane maršále“, což je jeho řádná vojenská hodnost.
outramorin člověk nařčený z outramouru nebo jím zachvácený, milovník příšer.
outramour velký ohled či dokonce láska k příšerám; zločin, z něhož jsou podezřelí sedorneři. Odborně se tomu říká theiragapia (ti, kdo ji

projevují, jsou teragapinové) či omámení (stav, kdy je člověk zaslepený, a proto soucítí s divokými tvory).

P

pagrinin též falcovka; měkká hranatá čapka z tvrzené plsti (batistu), kterou nosí trubardiéři.
pach a stopy obojí je předmětem sledování lírových rozšířených smyslů.
palisádový čepec čepec z látky, vytvarovaný pomocí drátků. S oblibou jej nosí ženy z Patricinu a Frestonie.
palliatrix ten, kdo je školený pro lhaní a klame, aniž by hnul brvou, velmi přesvědčivý lhář. Mistrovsky ovládá mimiku a gesta, aby se jimi neprozradil – ani nemrkne, ani se mu nepohne sval ve tváři, který by prozradil lež. Nejde o velmi běžnou kastu lidí a jejich zaměstnavatelé jsou obvykle dost nechutní lidé.
Pandomé jedna z kalendářek Řádu mírumilovné holubice, pistolnice (neboli spendoneta, jak jí říkají její sestry), která je velice schopná a vřele oddaná Dolorose, dokonce víc než Lady Vey. Své jméno dostala, když vstoupila do Řádu, a znamená něco jako „žena lidu“.
Panetka purichina – neboli kalendářská sagarka Řádu mírumilovné holubice. Je mladá a v Řádu nová, pobývá v něm necelý rok. Prý ji vyloučili z její klávy v Grawthewse za blíže nespecifikované „nevhodné chování“, ačkoli od několika kalendářek, které Řád navštívily, prosáklo, že šlo o schůzky s ženatým šlechticem. Augusta Řádu netrvala na vyjasnění těchto narážek, neb byla ráda, že získala další členku.
pan Louda trochu hanlivá přezdívka pro Rosamundu, kterou mu nejdřív dal četař lampářů Čakan, ale rychle se ujala i u ostatních nováčků.
papůčky také se jim říká přezůvky; měkké boty s rovnou podrážkou, pohodlné a ohebné, obvykle přivázané k chodidlu stužkami omotanými kolem lýtka; velmi užitečné pro tichou chůzi a pro činnosti vyžadující hbitost a mrštnost, pevný postoj a neslyšný krok. Nejvíce je mají v oblibě kalendářky, sagarky a dokonce některé fulgarky.

parkový kočár velký kočár, který může vézt až osm lidí, potřebuje nejméně šestispřeží k tahu a vyskytuje se spíše ve městě než na venkově.
partyžak mnohobarevný, vícebarevný (vlajka zvaná plamenec).
paruka „drátěnka“ krátká napudrovaná paruka s mnoha umnými ruličkami po stranách a krátkým copánkem vzadu; obvykle se tak říká těm levnějším, ale někdy se tak nazývají všechny.
Paucitin východní polovina neboli téma Planin, od Wightu po Haltmiru. Jméno dostal podle skrovných možností farmaření a celkově drsného života v této oblasti, z níž většinu zabírá Frugel.
pátrači stopaři a zvědové, často nelíři, kteří umí používat stenikon. Vzhledem k tomu, že stenikon je vyroben pro práci líra, nelírům trvá mnohem déle, než dosáhnou takové zručnosti jako oni, a i když to zvládnou, nikdy nejsou tak dobří jako lagard s hranatým obličejem. Přesto je daleko lepší mít pátrače než žádného senzuristu.
peonýr vojenský dělník vyškolený pro stavební práce na opevnění a pro zakopávání, což znamená výkopy příkopů poblíž nepřátelských pozic a podkopávání zdí.
pěšák jakýkoli druh pěšího vojáka.
pirueta karetní hra, kde vítěz přinutí poraženého předvést speciální tanec, jak diktují karty vítěze. Jde o složitou hru, kde je potřeba znát hodnotu všech karet i jejich významů, pokud nechcete celý večer jen trapně poskakovat jako cvičená opice. Každá kombinace karet neboli „routa“ má své jméno: „laskavé dámy“ jsou kombinací královny a dámy; čtyři kluci zase znamenají „tančícího (poskakujícího) auranga“. Teprve když znáte všechny tyto názvy a jejich kombinace, můžete se prohlásit za znalce této hry.
piketa malá skupinka ambuskadiérů, pátračů, lírů a dalších bystrozrakých jedinců, kterou posílají na průzkum. Nesmí je nikdo vidět, po návratu podávají hlášení.
Pill významný ilustrátor deníků a dalších periodik, známý stálou kvalitou svých obrázků s preciznimi detaily, které dokáže nakreslit poměrně rychle.
Pilous, Gidián rodák z Dogenbrasu, mladší syn středostavovských kupců, kterého vzali ze školy a poslali k lampářům, když jeho rodiče zdědili starý rodinný dluh. Dostali se do vězení pro dlužníky a

všechny děti musely jít do práce, než se dluh splatil. Ačkoli Pilous chodí o volném dnu do Stříbrného Hrádku, neutrácí tam moc peněz a posílá většinu svého platu domů. Mnohem raději by pokračoval v otcově řemesle, než žil nebezpečný život na silnici.

pistolník teratolog, který provádí práci pomocí pistolí a dalších ručních střelných zbraní a používá do nich různé druhy skoldských střel. Jsou to často skoldové, kteří si do zbraní vyrábějí vlastní jedolenty, i když mnozí z nich jsou považováni za kníhomoly, kteří znají jen chemikálie potřebné na výrobu skoldských střel nebo kterékoli jiné jedolenty, jež mohou být vystřeleny. Oblíbenou zbraní pistolníka je honceta nebo salinumbus: těm dávají přednost před běžnými pistolemi. Pro běžnější práci se jim nicméně hodí i pistole a většinou mají jednu nebo dvě.

píka, kopí dlouhá zbraň s ostrými bodci nebo jinak vyčnívajícími ostny, které jsou umístěny kolmo na konci dlouhé násady. Ostny se také používají na ochranu proti příšerám po obvodu různých otvorů, aby se jím příšera nemohla protáhnout či protlačit.

písklе mládě ptáka; malé dítě.

Placidiny západní půlka Planin, název vyjadřuje, že je považována za bezpečnější (klidnější) než východní půlka. Většina lidí (hlavně ti, kdo tam bydli) Placidiny pokládá za opravdové srdce Planin, jedinou její část, která opravdu stojí za to a má cenu. Viz Planiny.

plamence malé signální vlajky, vyrobené v sadách odlišných barev. Zastupují písmena, čísla, světové strany, vojenské hodnosti nebo společenské postavení, dokonce celá slova. Barva plamence je nejdůležitější a rozhodující pro rozlišení, i když význam barev může být doplněn malou vícebarevnou vlajkou – té se říká partyžak. Plamence se používají pro civilní i vojenské účely na souši a na octových mořích.

Planiny úřední název zni Placidia Solitus jinak též zvané Pustina, skupina klientských měst (kolonií) ležících podél císařské hlavní silnice Conduit Vermis (Červovité cesty). Jednotlivá města, vesnice či pevnosti jsou sponzorovány některým ze států Císařství. Jsou to: Brandenbras, Hergotenbosch, Quimperpund, Maubergon, Termagaund a Catalain. Jedná se o poslední velký plán uskutečněný koncem 15. století HIR a označovaný vznešenými termíny cikurace –

podrobení zemědělské, purgace – podrobení vojenské, bosetace – podrobení kultivační. S plánem původně přišel samotný Klementýn. Vnitřní Planiny neboli Placidiny, které se rozkládají od Vichrné Hůrky až po Wight, byly asi před deseti lety prohlášeny za „regio scutis“ za = chráněné území.Toto území dosáhlo skvělého úspěchu v záslužné práci spočívající ve vytlačování příšer a potírání garamu. Močály od Wightu až po Haltmiru, oblast zvaná Paucitin či Frugel, se stále považují za příkopové území. Tyto dvě části, Placidiny a Paucitin, jsou známé jako témata neboli vojenské oblasti, západní spravuje Železná bašta, východní Haltmira. Na jejich souběhu leží Wight, který se zabývá pouze výběrem poplatků Z obchodu z Morousovska.

plaudamentum správný název pro katarový sirup, který užívají lahzaři, aby měli v pořádku své voperované orgány. Viz katarový sirup v 1. dílu.

plyš textilní tkanina, ale i název pro elegantní a nádherný oděv, zároveň drahý, často bohatě zdobený krajkami, kožešinou, kovovými ozdůbkami apod. Používá se hlavně na parádní uniformy, mohli bychom také říct livrej.

pobočník v tomto významu jsou to lidé, kteří pomáhají lampářům v Železné baště, včetně domácí gardy mušketýrů, habardiérů, trubardiérů, lírů, pátračů a dalších „plížičů“; skoldům a thaumatérům; a dělostřelcům obsluhujícím velké kanóny na hradbách.

podomní apatykář „skold, dispensurista a osatomista v jednom; často nevyniká dobře ani v jednom z těchto tří řemesel, nebo je kovaný pouze v jednom a ostatní nabízí spíše ze ziskuchtivosti; jeden z mnoha druhů gyrovágů, kteří chodí po Polokontinentu a vlastně po celém světě a nabízejí služby jakýmkoli platícím osobám.

„Počkám na tebe, když půjdeš se mnou“ verš z písně „Kupec cestovatel“, kterou někdy nazývají „Stesky kupcovy ženy“. Je známá po celém Soutlandu.

Pojeď se mnou do pohádkové země,
Do tajemného Fielu i Samarkandu,
Do krajek a hedvábí zavinu tě jemně,

Nezažiješ více pocit hladu.
Počkám na tebe,
Když půjdeš se mnou.

Do měkkých židlí se usadíme,
Pojíme mísy lahodných mas,
Sladkosti světa pak okusíme,
Až žaludek bude bolet nás zas.
Počkám na tebe,
Když půjdeš se mnou.

Přeplujem na lodi oceán,
Vítr nás zažene na sever,
Uvidíš, že jsem velký pán.
No tak už neváhej, pojď a ber!
Počkám na tebe, když půjdeš se mnou.

A když mě nemoc uchvátí,
Z ledových větrů, chladných vln,
Pár těžkých hodin před smrtí
Zeptám se svého strachu pln:
Zůstaneš se mnou navěky,
tak jako s tebou budu já?

podomní prodavač ovoce a zeleniny cestuje po kraji a kromě zmíněného může prodávat i další potraviny.
podomní prodavač jedolentů kupuje jedolenty od zaumabalisty (nebo skolda) a prodává je za cenu, jakou diktuje místní trh. Sám jedolenty nevyrábí. Tito prodavači mají různou pověst, ale v odlehlých oblastech bývají často jediným zdrojem jedolentů.
podporučík vojenská hodnost užívaná u pozemního vojska, ne u námořnictva. Je mezi hodností poručíka a pěšáka nebo jiných hodností 1. třídy kteréhokoli typu. Jde o ekvivalent kaprála.
podporučík nováčků Benedikt viz Benedikt, podporučík nováčků.
podúředník asistent úředníka, druh statutárního úředníka, vykonávajícího většinu podřadné úřednické práce, ty nejnudnější a

stereotypní povinnosti. Jsou to lidé na nepříliš dobrých místech, kteří se zabývají byrokracií a papírováním.

pohrabáč nelichotivý název pro lampáře, který si vysloužili kvůli lampářským tyčím (viz fodikar), které používají k rozsvěcení lamp.

pohrabáč v důchodu starší nebo opotřebovaný lampář, který dostává lehčí úkoly v baráku nebo na klidnějším úseku silnice. Název „pohrabáč“ je poněkud hanlivý a souvisí s lampářskou tyčí, které se jinak říká pohrabáč a která slouží k rozsvěcení velkých lamp.

pojízdná laboratoř neboli chymistarium neboli testl; prostorná bedna na kolečkách s panty a dvířky, zásuvkami a zámky, která se dá rozložit. Odkryje se spousta přihrádek a vznikne malá, leč plně funkční přenosná laboratoř. Ta obsahuje malé, ale dobře vybavené přenosné chymistarium (rozumějme tím chemickou sestavu), která může zahrnovat malá kamínka, která se udržují horká i za jízdy a z malého komínku vyfukují obláčky čistého kouře. Pojízdné laboratoře jsou starodávná zařízení, ty nejobyčejnější používali už dávní rhuberzhalové. Během staletí se zdokonalovaly. Jde o drahé zařízení a ten, kdo takovou laboratoř vlastní, v ní má zároveň vizitku svého umu a úspěchu.

poletuchy ženy nevalné pověsti.

Ponurý most říká se mu také Heptafornix neboli „Sedm oblouků“. Je to most a násep postavený jako část velkého projektu – postavit silnici přes Krvavý močál. Násep, který z něj vybíhá doleva, byl postaven podle vzoru Červíčku a měl nést silnic přes celý Frugel. Ale nedostatek financí a ambicí znamenal, že se brzy od projektu upustilo, takže bylo dokončeno jen několik kilometrů silnice: šlo o první z mnoha dílčích neúspěchů, který provázel velkolepé budování Conduit Vermis.

popelaření práce s orgány a dalšími částmi mrtvol. „Koníček“ masakarů a dalších černých habilistů, který získal název podle „popela“ jako synonyma toho, co zbude po člověku.

popeláři část řetězce dodavatelů v síti černého obchodu. Když dochází zásoby tělesných orgánů, nejhorší z téhle branže se uchýlí k únosu nebo vraždě, aby potřebné orgány získali. Pokud je potřeba, aby tyto orgány byly ve stadiu určité „zralosti“, vyrobí je uměle,

pomocí chemie. Ukradená těla se někdy nazývají antropelfy. Viz heslo v 1. dílu.

pořadová cvičení nácvik správných pohybů při pochodování a správného zacházení se zbraní a další výzbrojí. Ve vojenských útvarech jsou pořadová cvičení brána velice vážně, hlavně v armádě, kde jsou pěšáci nuceni pořád dokola cvičit, dokud nevykonávají požadované pohyby zcela automaticky. Nezvládnutí drilu se trestá někdy velice přísně, z čehož pramení strach a zároveň snaha zvládnout výcvik na výbornou. Pořadová cvičení jsou součástí hierarchie vojenského pohybu a výcvik začíná manuálním cvičením (cvičením jednotlivce), pokračuje secvičením menšího vojenského útvaru (družstva a čety), secvičením velkého útvaru (roty a praporu), manévry (společný pohyb regimentů nebo větších útvarů). Cvičit znamená projít výcvikem, který obnáší pochodováni a zacházení se zbraní.

poslíček nejnižší postavení u posádky poštovního dostavníku. Sedí vzadu na kočáře a otvírá dvířka, přenáší zavazadla, běhá se vzkazy, roznáší poštu a poskytuje další služby cestujícím, vozkovi nebo jeho ozbrojenému průvodci. Je to nebezpečná práce, ale pro chlapce ve věku 12 až 18 let velmi dobře placená. Jeho plat se téměř rovná výdělku, který mají nováčci v Železné baště za rok, a neplatí pro něj tak přísné předpisy jako pro nováčky. Když má dostavník přestávku v cestě a poslíček si splnil své povinnosti, může si se svým časem nakládat dle libosti.

pošdos zkrácená podoba slova poštovní dostavník**,** běžná hovorová podoba slova.

poštovní dostavník patří k povozům běžně užívaným pro cestování na hlavních a vedlejších silnicích Polokontinentu. Doručují poštu a převážejí lidi (za poplatek) od jedné pošty ke druhé. Řídí je poštovní kočí či vozka, dále s ním jede doprovod (obvykle ozbrojený strážce s výstrojí), jemuž se říká ozbrojená stráž nebo červenáček (když má červenou vestu císařského vojáka), nebo prušák (když má tmavomodrou vestu soukromého zaměstnavatele), a jeden nebo dva zadáci – buď poslíčci, nebo pošťáci pěšáci – sedí na sedátkách vzadu na střeše. Když kočár projíždí nebezpečnými úseky, může přibrat dalšího zadáka – čtvrtníka, který má mušketu a dobrý zrak – kvůli

zvýšené ochraně. Celé posádce se jednoduše říká pošťáci. Doručování pošty do odlehlých končin je nepravidelné: čeká se, až se nashromáždí dostatečný počet zásilek, aby byl k nebezpečné cestě pádný důvod (zpravidla přes půl pytle pošty). Když je to možné, bere poštovní dostavník ochotně další cestující, od nichž účtuje jízdné, aby se riskantní cesta vyplatila. Tento dopravní prostředek se běžně nazývá pošdos, což je zkratkové slovo od poš (tovní) dos (tavník).

pouliční lampa osvětluje nejen ulice, ale i silnice; správný název pro velkou lampu.

pracovní četa skupina dělníků nebo sodovkářů, která je určena k manuální práci. Pokud vychází do nechráněného terénu, doprovází je družstvo nebo větší skupina pěšáků a někdy i pátrač nebo lír. Vojáci takto zaměstnaní většinou provádějí výkopové práce.

pracovní generál správně se nazývá vrchní velitel pracovního vojska, je to nejvyšší hodnost pěšáka v Železné baště. Jeho povinnosti zahrnují veškerou údržbu a práce kolem pevnosti a na silnici; také velí sodovkářům a všem dalším běžným dělníkům. Toto je částečně důvod, proč lampáři popravdě nepovažují sodovkáře za sobě rovné – patří k jinému typu vojska.

Prasečí sráz široký šedý sráz, který se považuje za přirozenou hranici mezi Planinami a chudým krajem Paucitinu. Je součástí nízkého pohoří bohatého na dosud nevyužité nerostné suroviny: olovo, měď a někdo říká, že i stříbro. V krajině jsou často vidět hledači, které tam vyslaly bohaté státy, aby našli ložiska těchto vzácných kovů.

práškové carum viz carum.

privát Železná bašta má několik malých apartmá, která slouží k ubytování a soukromým schůzkám při příjezdu významných hostů. Tyto místnosti se nacházejí ve druhém patře pevnosti. Jsou samostatné, mají vlastní záchod, malý salonek a koupelnu. Nejsou však na takové úrovni, jako ubytování ve velkém městě – spíš svou úrovní odpovídají provinčnímu hostinci.

privery dlouhé silné kleště, které se používají k manipulaci s jedovatými předměty, hlavně skoldskými střelami.

přetlačovaná měření síly paží. Opřete se loktem o pevnou podložku (nejlépe stůl), propletete prsty s prsty soupeře a snažíte se stlačit jeho předloktí na desku stolu.
příkopová oblast též kopanice; pomezí osídlení krajiny lidmi, sporné území, kde lidé a příšery soupeří o jeho ovládnutí. Můžete si ho představit jako „bojovou linii“ v nikdy nekončící válce mezi všedními lidmi a untrmany.
Přístupová cesta strmá „příjezdová cesta“, která vede z Traviska k Železné baště. Ve skutečnosti se rozdvojuje, jedna její část pokračuje na východ k Červíčku a druhá se stáčí na jih, kde se napojuje na Bohatou cestu.
příšery ne lidští obyvatelé Polokontinentu. Viz heslo v 1. dílu.
psovodi ti, kdo se starají o psy v kotcích, krmí je a čistí jim jejich ubikaci. Mají na starost vlkodavy mamutí, kteří potřebují zvláštní péči. Tyto psy je nutno umět uklidnit, protože se jedná o plemeno, které se lehce podráždí (proto tak rychle reagují na přítomnost příšer a pohotově varují), jsou ostří a nelítostní (takže se nebojí na příšeru zaútočit). Zkušení psovodi se svými pomocníky cvičí psy k tomu, aby útočili na příšery a ne na všední lidi.
pudink to, čemu dnes říkáme dezert.
punkt, punktování tetování krví příšery. I když se k tetování člověka, který zabije příšeru, používá kruor, nejde o to, že krev mrtvé příšery má nějaké zvláštní vlastnosti ve srovnání s krví živé příšery (ichorem). Je to jednoduše proto, že získat zkoumavku krve z živé příšery může být dost těžký úkol: autor varuje každého, kdo by se o to chtěl pokusit, protože takový člověk nezůstane celý.
punt – royale karetní hra, kde jsou nejvyšší karty ty nejméně žádané. Hra spočívá v posílání těchto karet ostatním, dokud se jeden hráč všech vysokých karet nezbaví nebo se neodehraje předem dohodnutý počet kol. Ten, kdo prohraje, je knáv a má nejvíc vysokých karet. Vítěz, svobodný člověk, nemá žádnou. Jde spíš o oddechovou hru než o hru o peníze, ale skalní sázkaři už našli způsoby, jak i tady vydělávat.
purgace krocení krajiny a potlačování garamu silou a násilím, hlavně proti samotným příšerám. Jedná se o nejrychlejší způsob, jak začít dobývání divočiny, ale jeho účinky jsou jen krátkodobé, protože

příšery se vždycky vrátí na místo, které považují za svůj domov, za svůj řádný prostor.
Pustá síň barák u Pustých Pavlačí, na němž jsou jeho obyvatelé velice závislí kvůli bezpečnosti a výkonu spravedlnosti. Jednou z méně obvyklých povinností zdejšího velitele baráku je předsedat místním menším občanským sporům. Je postaven před městem, mohou se do něj uchýlit ti, kteří bydlí v Haltmiře, protože patří k větším barákům podél silnice. Při plném obsazení slouží jako ubytovna pro silnou četu lampářů a jejich pobočníků.
Pusté Pavlače poslední obydlená osada na východním okraji Planin, jejíž jméno je odvozeno od její odloučenosti a chabých vyhlídek okolního území. Jmenuje se tak také proto, že vysoké, věžím podobné domy jsou propojeny krytými můstky – pavlačemi. Osadu založil stát Doggenbrass a nejlepším zdrojem jejího příjmu je péče o lampáře a pošťáky, zároveň je zastávkou pro kupce a obchodníky a malý počet cestujících, kteří přijíždějí po Mokřadle z Burgundie a Hurdling Migh. Tyto finanční zdroje jsou však hubené a páni z Doggenbrassu chudou osadu často finančně podporují. Mnozí z jejich obyvatel se přestěhovali do lépe prosperujících uhelných osad v regionu, do Louthe nebo do Potu. Najdete zde také převaděče: soukromé průvodce, kteří nabízejí své služby tomu málu pošetilců, kteří chtějí cestovat po Červovité cestě do a přes Krvavý močál nebo se chtějí vydat po Vlhké silnici do Hurdling Migh a dál.
Pustina – viz Planiny.
Puttinger lampář 1. třídy v Železné baště, gótský rodák, narodil se ve Wittzingerodu; jak se dostal do císařských služeb, to nevíme. Je nejmladší ze tří lampářů, kterým jsou svěřeni nováčci, a pravděpodobně se chová nejpřátelštěji – ačkoli ne moc. Chlapci mají někdy problémy rozumět jeho gótskému přízvuku.
pytlák příšer místní název pro ty, kdo loví příšery do pasti a snaží se je chytit živé. Jsou pokládáni za horší než běžní pytláci a podobní kuliferdové a obvykle loví na území, které jim nepatří, jako třeba na soukromém pozemku nějakého šlechtice. Zároveň jde o hanlivý název pro někoho, kdo zabil nějakou příšeru, na niž má Povolení k honitbě někdo druhý, čímž ten první okradl toho druhého o náležitou odměnu za zabitou příšeru.

Q

q značka pro sequin, mince střední hodnoty v peněžním systému Soutlandu. Průměrná týdenní mzda běžného pracovníka je 8 q, což je zároveň hodinová mzda nejlepších teratologů – například Evropy, Brandenské Růže. Viz peníze v 1. dílu.
QGU zkratka pro quo gratia, viz níže.
Quinault nejsevernější město Planin založené svrchovaným státem Quimperpundem s podporou národů Mandu. Leží na hranicích s Morousovskem a je hlavním dodavatelem a obchodníkem s potravinami z Morousovska, které putují do dalších kolonií na jihu.
quo gratia zkrácená podoba tutinského termínu „quo gratia ex unicum“, „v zájmu jedinečných“, a často se používá jeho zkratka – QGU; je to právo šlechtice (peera) obejít určité zákony – občanské či vojenské, ačkoli to druhé je poněkud těžší – nebo část soudního systému, či dokonce právo zrušit soudní rozhodnutí, vše z osobních důvodů. QGU je založeno na starověkém zákoníku známém jako Wittenrod, který existoval ještě před záborem Císařství. Zachovává se nejvíce v Soutlandu, kde jej císař toleruje, aby si udržel peery na své straně. Toto právo se zpravidla nevyužívá příliš často, ačkoli nějaký pyšný šlechtic si může ve jménu QGU dovolit i ty nejhorší urážky. Většina si však dává pozor a užívá jej opatrně, protože dovolávání se tohoto práva může vzbudit nevítanou pozornost Klementýna. Obecně vzato, když už jej hodláte použít, měli byste mít úplnou jistotu, že vás ochrání – buď za pomoci úplatku, nebo spravedlivého požadavku ve vašem případu, nebo vašich vlivných přátel v císařském hlavním městě či díky pouhé síle vaší osobnosti.

R

replika lampy někdy se jí říká „děťátko“. Je to model velké lampy zmenšený v poměru 1:6 nebo 1:10. Používá se k instruktáži lampářů, jak obsluhovat skutečné lampy podél císařských silnic. Repliky jsou plně funkční lampy, je v nich rostlina, která se dá rozvinout a svinout, obsahují sodovku. Na rozdíl od lamperek se mohou i

naklánět či obrátit vzhůru nohama, i když takové zacházení většinou způsobí vylití sodovky a poškodí jemný mechanismus uvnitř modelu.
revenant spisovnější výraz pro revermana.
reverman gudžin podobný zombii (oživlé mrtvole), který se zároveň nejvíc podobá člověku.
rostlina zkrácený název pro „světélkující rostlinu“, též známou jako frons lumen či collucia; vodní rostlina podobná řase, která za určitých podmínek přirozeně světélkuje, a poskytuje tak světlo lamperkám a velkým lampám na hlavních silnicích a ve městech. Je to skvělý, negenerujicí se zdroj světla, ale existují i tací, kdo tvrdí, že mít tuto rostlinu a hlavně ji pěstovat je lákadlem pro příšery, jimž prý chutná. Jiní s tímto názorem nesouhlasí, hlavně lampáři, kteří na silnicích s rostlinou pracují každý den a namítají, že příšerám mnohem víc chutnají oni sami. Naopak někteří sodovkáři si mohou stěžovat na častější výskyt teroskád, když jsou v terénu a vyměňují opotřebovanou rostlinu ve velkých lampách.
rozteč lamp vzdálenost mezi velkými lampami na hlavní silnici. Dohodnutý standard je 400 metrů, ačkoli lampy od sebe mohou být vzdáleny v rozmezí 200 až 600 metrů podle toho, na jak obtížném úseku silnice se nacházejí.

Ř

Řád mírumilovné holubice kalendářská kláva, která se nachází v historické pevnosti Herbroules.V současné době klávu řídí Syntyché, Lady Vey. Členky klávy se obvykle nazývají kolombíny, z tutinského slova „columbarium“, což znamená „holubník“. Řád původně sídlil v Brandenbrasu a byl založen před 300 lety v době vládnoucí dynastie Septiků. Po velkém soupeření s místními pány i s jinou klávou, která měla vlivnější styky, se musel Řád zříci existence ve městě. S pokorou tuto skutečnost přijal a odstěhoval se do odlehlejšího kraje, našel si Herbroules, kde sídlí až dodnes.

S

Sabina drahé vlněné vlákno z malého království téhož jména, které leží za severním pobřežím Sinus Tintinabuline. Lidé z jihu by je považovali za vybájené, nebýt existence právě této znamenité vlny. Existuje mnoho jejích napodobenin, tak dokonalých, že je rozezná jen opravdový znalec.
sagarka tančící bojovnice, teratoložka, která využívá své hbitosti, předepsaných pohybů zvoleného „tance“, a therimoiru k zneškodnění příšer.
salinumbus solná puška, pistole na soli; pistole, z níž se střílí speciální jedolenty, a zbraň je k tomu uzpůsobena. Vnitřek hlavně je ošetřen ochrannou vrstvou proti korozním účinkům chemikálií z jejích střel.
salpetry malé jemné pytlíčky na jedolenty, hlavně na ty, které explodují, když se jimi hodí a zasáhnou cíl. Musíte s nimi zacházet opatrně, nejlepší je mít je uložené v nějakém pouzdře s výstelkou, třeba v tubusu.
salumantikum (tutinský výraz, který znamená „brašna na soli“) též solnice. Obvykle brašna s četnými kapsami a přihrádkami, slouží k přenášení jedolentů v jejich nejrůznějších podobách. Uspořádání brašny by mělo umožňovat snadný přístup ke správné chemikálii v pravý čas a skoldové znají obsah své solnice lépe než násobilku.
Secunda Locus „spodní polovina“ Jakobínského císařství, která zaujímá oblasti jiho-jihozápadně od Toskánska a Catalainu, Lent, na západě sahá až k Patter Moilu a na východě k břehům Krvavého močálu. „Horní polovina“ je Prester Regnum a zahrnuje Seat aVerid Litus.
Sebastipol, pan lampářský agent z Železné bašty a donašeč maršála lampářů. Viz heslo v 1. dílu.
sekerokarabina neboli fusiscuris, kombináda vyrobená z muškety podobné fusile a s ostrou sekyrkou připevněnou k hlavni.
sektifaktoři chirurgové provádějící transmogrifikaci, tj. přeměnu člověka v lahzara.
sektitér druh thermoiru; nože vyráběné důkladnou starobylou metodou, které se používají k úspěšnému řezání do příšer. Příšery není snadné zneškodnit běžnými sečnými zbraněmi. Kdysi to byly standardní zbraně Jelcinů – silných bojovníků ze zamlžené historie –

a zbraně tohoto téměř bájného lidu jsou dnes ceněnými památkami, protože je už nikdo neumí vyrobit v takové kvalitě. V současné době je používají sagaři a therláni („řezníci příšer“, z tutinského „therilanius“) a někteří punktografové. Je velmi těžké takový nůž vyrobit, takže jsou nesmírně drahé, a tím pádem se s nimi běžně nesetkáte. Nejlepší jsou samozřejmě ty původní, staré. Některé sektitéry vypadají jako nůžky. Čepele mají vyrobeny z materiálu zvaného spiegeleisen (tvrzené sklo), vysoce kvalitní keramiky téměř podobné sklu, která obsahuje silné mordanty, expungeanty a otravné látky jako gringoly. Ty se aplikují na kov nebo se nechávají vsáknout do dřeva, které se pak mnohokrát vypaluje, až je tvrdé jako kalená ocel. Různé druhy dřeva se projevují různě: nejlepší dřevo pro ty nejsilnější, nejdůkladnější čepele se získává z dnes už téměř bájného almugu nebo velmi vzácného druhu černého bezu. Dřevo takto ošetřené se nazývá glanzend (gótsky „leštěné dřevo“) nebo dárkové dřevo.

Sekvecius obrovský a tlustý kuchař, bodrý, veselý, nic ho nerozhází. Pochází ze Sebastianu, přímého západního souseda Seatu, který je srdcem Císařství. Válka o úrodné oblasti Agrigentských dolin a roviny Stipula trvala mezi Sebastianem a Hakobíny (předtím Septiky) po staletí. Sekvecius byl polním kuchařem významného sebastianského důstojníka a zajali ho ve chvíli, kdy císařští ambuskadéři přepadli a vyrabovali vlak s důstojníkovým regimentem. Sekvecius strávil nějaký čas ve válečném vězení, pak ho odsoudili a poslali ho jako vojenského zajatce – s mnoha dalšími hakobínskými válečnými vězni – sloužit blíž k jižní hranici. Tak se ocitl jako kuchař lampářů na Červovité výspě, nejodlehlejším místě, jaké byste si mohli přát. Lampáři se k němu chovali pěkně, což v něm vzbudilo naději na lepší život coby občana Císařství. Kdyby se jím stal, dostával by za svou práci i plat.

sekvestura místo tichého rozjímání, často mezi ochrannými zdmi kalansérie, původně zřízené jako útočiště pro ženy konající dobro, kam se mohou uchýlit před nechtěnou pozorností nebo neklidným životem. Ženy jsou zde ubytovány ve vlastních pokojích, jsou to poustevnice a jsou jim zaručena práva odpovídající jejich postavení a život v pohodlí. Jsou patronkami kalendářek po celém světě a s jejich

pomocí jsou sekvestury schopné přijmout týrané ženy, opuštěné vdovy bez prostředků, padlé ženy a další ženy se špatnou pověstí nebo ty, které prchají před svými tyrany a hledají lepší život.Také obecně usilují o sociální spravedlnost pro ženské pohlaví.

signální pistole krátká střelná zbraň těžkého kalibru, která dokáže vysoko do vzduchu vystřelit světlici. V nouzi může nahradit zbraň, ale slouží hlavně k vysílání světelných signálů.

sikustrum jakýkoli skript, který zastavuje krvácení z rány. Existují v podobě pasty, tekutiny nebo prášku. Nejlepší sikustra nejen rychle zastaví krvácení, ale působí i jako chirurgická nit, zabraňující znovuotevření rány a jejímu opětovnému krvácení. Nejlepšího účinku se dosáhne kombinací sikustra a obvazu.

silabub medem slazený nápoj z mléka smíchaného buď se silným vínem, nebo po skyldském způsobu s octem – jen pro silné nátury.

Síň slavných velká dvorana postavená v jihozápadním cípu Železné bašty. Využívá se při všech obřadech, počínaje punktováním slavných příšerobijců až po udělování povýšení a dalších významných odměn a řádů. Obvykle v ní probíhá slavnostní vyřazení nováčků, což je den, kdy nováčci řádně ukončili výcvik. Nachází se u Zahrady mrtvých a má ve svých sklepeních a základech hrobky a hroby nejvyšších důstojníků, kteří vzorně vykonávali službu v průběhu staletí její existence. Říká se, že Síň byla postavena na místě starého hřbitova původní Železné pevnosti.

Sinus Tintinabulin zkráceně Sintin a znamená Zátoku zvonů. Je to velká vodní plocha na severovýchod od Polokontinentu. Na jejím západním pobřeží je domov Turkemanů, východní pobřeží skrývají pirátské krále brigandýnských států. Sintin dostala jméno podle přemnoha bójí a značek s výstražnými zvony, které byly instalovány do moře s velkým rizikem po celou dobu, co dějiny pamatují.Tyto bóje jsou zdarma udržovány všemi, kdo vod zátoky využívají; dokonce i pirátští králové se o tento starobylý výstražný systém starají, i když se jej snaží tu a tam obelstít.

sis edisserum tutinský výraz, volně přeloženo znamená „prosím vysvětlete“. Jde o příkaz nadřízeného (obvykle císaře), abyste předstoupili před něj a porotu složenou ze šlechticů a předložili důvody, omluvy, důkazy, svědectví a cokoli dalšího, co může být

požadováno k objasnění něčeho, co si žádá jasné vysvětlení. Sis edisserum se obvykle jeví jako předzvěst císařova hněvu, je znamením, že takto předvolaná osoba císaře něčím rozhněvala a musí se velice snažit znovuzískat důvěru Klementýna. Sis edisserum znamená „černý puntík“ u vašeho jména a je velice těžké jej odstranit.

skalpel, amputační nůž chirurgický nůž s dlouhou rukojeti a čepelí, s ostrou špicí a dvojitým ostřím. Slouží především při amputacích a při provádění velkých řezů.

skoldování praktiky a umění skolda; práce skolda nebo lov příšer pomocí jedolentu. Viz skold v 1. dílu.

skoldská střela olověné kulky do muškety nebo pistole, předem chemicky ošetřené účinnými venifikanty, jako je gringol. Vyrábějí se speciálně k likvidaci příšer. Tyto jedolenty jsou však korozní, poškozují hlaveň zbraně, ze které jsou vystřelovány, a pomalu, leč vytrvale stravují kov vlastní střely. Když taková střela zůstane delší dobu nepoužita, postupně se sama rozplyne. Gringol je velmi účinný proti vrypounům a bahňákům a jeho nejlepší druhy příšeru otráví natolik, že ji pak lze lehce zneškodnit i běžnými zbraněmi.

skopový perkelt hustý guláš ze skopové kližky a kozího masa. Vaří se celý den, aby byl stravitelný, omáčka je hustá a hodně slaná, ochucená spoustou bylinek.

skordž skold, který se specializuje na používání těch nejúčinnějších skriptů. Viz skordž v 1. dílu.

skripty jedolenty nebo „recepty“ na jejich výrobu. Viz heslo v 1. dílu.

Skřipec jiný název pro Červíček. Pochází z dob, kdy tady lidé museli platit mýtné za použití cesty, které se vybíralo v Baráčku, když pocestní chtěli projít oběma směry.

skyldský pocházející od Skyldů. V moderní době se užívá k označení lidí z Černověžska nebo Frissie.

Slečny z Kalistie bájné krásky z heldinské doby, nesmrtelné krásky, které žijí v podzimních krajích králů skřítků. Obestírají je mnohé příběhy o neopětované lásce a lačných choutkách a utrpení. Moderní doba však už neuvádí jednu důležitou historickou lekci: nedbat tolik o fyzickou krásu. Protože v souvislosti s těmito bájnými kráskami se

začaly pořádat přehlídky zvané Kalistie nebo kalická šou, přehlídky krásek s odměnou pro tu nejpůvabnější, nejurostlejší, s nejkrásnějšími tvary a zároveň nejinteligentnější.

slimák, slimejš urážlivá nadávka pro někoho, komu to očividně pomalu myslí i koná.

služebný personál Železné bašty ohromná skupina lidí, kteří nějakým způsobem našli domov v pevnosti: kováři, koláři, bednáři, gauldeři, ševci, krejčí, dráteníci, sklenáři, zbrojíři, podkoní, podkováři, psovodi, skladníci, číšníci, kuchaři, sluhové, pokojské, komorné, myčky nádobí, pradleny, poslíčci, pážata a pomocné síly.

„slzy moře“ mimořádně hustá a mokrá mlha, která přichází od moře, vyskytuje se dost často na vyprahlých místech a působí jako „ovlažovač“ krajiny chudé na déšť. Může být tak hustá, že když se posléze srazí, ze všeho kape voda jako po vydatném dešti.

směska druh tarbinéru, jedolent sestávající ze dvou složek, jejichž smícháním dojde k požadované reakci. Jsou uloženy v podlouhlých krabičkách z tenkého lehkého dřeva, které se dají lehce rozbít. Obsah je chráněn voskovou pečetí a obě složky odděluje silná vrstva impregnovaného sametu, vyčnívající z horní strany krabičky. Jakmile samet vytáhnete, oba oddělené jedolenty, každý v jedné půlce krabičky, se smísí a po uplynutí několika vteřin, maximálně za minutu, nastane požadovaná reakce. Nejlepší tarbinéry maji na krabičce vyznačenou dobu očekávané reakce a nedoporučuje se krabičkou třepat, protože to může vyvolat okamžitou reakci ve chvíli, kdy ještě krabičku držíte v ruce.

sodovka, sodová voda solemi sycená „voda“, která se používá k tomu, aby rostlina vydávala světlo. Záleží na tom, odkud původní rostlina pochází. Podle toho se pak řídí složení sodovky, které musí být podobné danému mořskému prostředí, v němž rostlina vyrůstala. Tyto vědomosti mají pouze sodovkáři, dodavatelé sodovky do lamperek, a někteří skoldové, kteří rozpoznají druh rostliny a dokáží pro ni namíchat správný výživný roztok. Obecně se sodovka skládá z těchto přísad:

22 dílů mořské vody
5 dílů chordického octa
3 díly pentilových solí rozpuštěných ve víně

2 díly kadmiového lihu
1 ½ dílu modřence

Někteří sodovkáři mohou také přidat různý počet dílů etulátu, kterého existují různé druhy podle konkrétního druhu rostliny.

sodovkář, sodovkáři řemeslníci, kteří odpovídají za údržbu všech typů osvětlení. Jejich hlavní úlohou je chodit a měnit v lampách sodovku. Mezi lampáři je povinností sodovkářů jít ke každé lampě, kterou lampová služba (vyčleněná k této funkcí a zapsaná v registrační knize) nahlásí jako nefunkční, vadnou. Sodovkáři vymění sodovku nebo květ, rozbitou tabulku lucerny nebo celé svítidlo. Viz sodovka, sodová voda.

sodovková lampa jakákoli verze sodovkové lucerny, která používá k vydávání světla rostlinu v sodovce.

sodovková lucerna jakákoli lampa, která používá ke svícení rostlinu v sodovce, ale většinou se tím mysli přenosná lucerna.

solnice jednoduchý název pro salumantikum; nazývá se tak proto, že si do ní skoldové nebo jiní habilisté obchodníci s jedolenty ukládají tzv. odpuzující soli.

Soračа malá, ale rozšířená kalendářská kláva, kterou tvoří téměř výhradně kaladýnky, osaměle putující kalendářky. Jejím posláním ani tak není pomáhat a chránit chudé a bezmocné, ale vymýtit černý obchod, hlavně hnusné praktiky masakarů. Je zvláštní, že této klávě nebyla udělena Císařská výsada (úřední zplnomocnění od císaře). Organizace je neblaze proslulá tím, jak usilovně a násilně prosazuje svůj samozvaný mandát.

Soutland velká jižní část Hakobínského císařství, vyžadující dvě vedlejší hlavni města – alternanty –, aby bylo možné oblast řádně ovládat a držet pod císařským palcem.

Soví hrob hustý les na východním konci Ulwoldu, v němž lze najít mnoho kostí – jsou to garamná místa, kam si příšery z této oblasti nosí svou kořist a kam možná samy chodí umírat, když je příliš tíží tíha věčného boje se všedními lidmi nebo jsou těžce raněné. Většina zvířat se takovým místům vyhýbá a jsou charakteristická tím, že tam neslyšíte zpívat ptáky. Jen v noci se ozývá houkání sov, které se tam odvažují s vyhlídkou na hostinu v podobě tlejicího masa příšer.

spendoneta termín používaný kalendářkami pro pistolnici.

Splichtil, sodovkář 2. třídy podřízený velitele baráku Kamínka již v dobách, kdy Kamínek ještě působil jako kapitán válečné lodi. Věrně ho provázel z lodi na loď a byl mu tak věrný, že s ním odešel, když byl kapitán zproštěn služby u námořnictva. Vzhledem ke své předchozí praxi se pro něj nejlépe hodila funkce sodovkáře, a přestože podle hodností v Železné baště už nemá takovou autoritu, je známý jako starý sluha velitele baráku a podle toho požívá náležité úcty.
spodek viz aurang.
spurn lahzar nebo jiný teratolog, který věrně slouží jednomu pánovi nebo organizaci. Tento výraz se obecně užívá pro někoho, kdo pracuje jako osobní strážce nějakého jedince, a pokud není teratolog, říká se mu také ozbrojená stráž.
správce zásob hlavní účetní Železné bašty, zjevně má stejnou hodnost jako vrchní úředník, ale ve skutečnosti je jím ovládán.
Squarmis podomní hokynář, který si troufá vozit zboží na dlouhé vzdálenosti po Frugelu (viz heslo Červovitá cesta) a občas přiváží zásoby na svém starém kostitřasu taženém oslicí Kaštankou do Haltmiry. Za své služby si nechává tučně zaplatit. Pochází z Brandenbrasu, do Planin prchl následkem nějakých nepříjemností, které měl ve své domovině.
Stander Lates brandenské jméno Stendrlaeti („pobřeží ďábelského vytí“), hágenský název pro jihozápadní pobřeží Hágenska, kde prý žije Ingebiargé, vymýšlí své nekalé odvary a čeká na námořníky, které chce sežrat.
stará dobrá stará dobrá moudrá sůva, láskyplný přívlastek dávaný Parracallidovi, známému také jako Sagax Glauxes nebo Saxo Glauxes, Moudrá sova Hakobínů, pečeť Císařství, která obyčejným pěšákům starých časů připomínala dobře známou sovu pálenou.
Stará Líza jméno, které lampáři z Paucitinu dali „slzám moře“ – správný název je Lacrimaria – hustá mokrá mlha, která přichází od Šplouchavé zátoky. Lampáři si ji takto domácky pojmenovali proto, že všechno kolem mlhou zvlhne a působí dojmem, že to někdo olízal.
starší sestra jméno, které používají členky klávy pro označení své augusty. Ta je mezi nimi nejvyšší „šarží“ v aktivní službě. Karlíny jsou „důchodkyně“, které už aktivně neslouží, ale žijí v tichém

rozjímání – pokud jsou šlechtičny – a vracejí se ke slávě starých časů jako moudré staré dámy.
stenikon tyto biology zlepšující smysly nosí i nelírové; takovým lidem se říká pátrači. Jak pátrači, tak lírově trpí při sundání stenikonu na krátký okamžik silnou dezorientací, než si smysly zvyknou na normální stav: okolní svět je rozmazaný a bezbarvý, zvuky přidušené a vzduch nehybný a nijaký. Tento zmatek se nazývá akosmie, obecněji omámení, útlum. V některých případech může trvat i několik dní, provází jej mhouření očí, vrávoravá chůze a celková dezorientace. Mhouření očí je téměř zaručené, když nosíte stenikon déle než týden bez přestání.
stingo běžný název pro půllitr piva.
strakáč skvrnitý honicí pes, který má černobílé skvrny na zadních nohou a bocích. Pravděpodobně je přátelštější než vlkodav mamutí a podobá se našim dalmatinům. Je jen o trochu větší a robustnější.
strigaturpyně původně divoké heldinské bojovnice národa Flegmů a pak národa Attiků v heldinském období. Tento termín se dnes používá k označení jakékoli bojovnice, hlavně teratoložky. Těmto ženám se také říká dračice. Viz kalendářky.
strigy zkrácená podoba slova strigaturpyně; nepovažuje se za příliš zdvořilý výraz.
střapáč také se mu říká močálový knoflík a je příbuzný s větší, chutnou a zvláštně garamnou houbou zvanou muchomůrka. Má tmavohnědý klobouk posetý vypouklými bílými tečkami. Výtažek ze střapáče se může použít jako základ pro odpuzující prostředky, z čehož vznikl názor, že pojídání těchto hub a následné vylučování jejich esence póry z vás udělá méně lákavou pochoutku pro příšeru.
střelba po družstvech četa, která střílí v pořadí jednotlivých družstev, kdy každé družstvo střílí zvlášť, zatímco ostatní nabíjejí.
střiksna odvozeno od slova „stříkačka“; běžný název pro jehlu v podobě trubičky která se používá k odběru ichoru (krve příšery) ze zabitého těla. Také se jí říká blut špric, odborný název je kruorklysta. Sestává z dlouhé, silné, jehlou zakončené ocelové trubičky zvané klystron a kulaté cínové nádobky zvané kurbit, jež je připevněn k tupému konci klystronu. K druhé straně kurbitu je obvykle připevněna hadička z vyčiněného střívka, pomocí níž uživatel nasaje

ichor z těla příšery a nechá jej proudit do kurbitu. Modernější kruorklysta je opatřena malým měchýřkem místo střívka a rychlými stisky měchýřku se dosáhne stejného účinku jako sáním střívka. Když se příšeře odebere ichor z těla, nazývá se tato tekutina kruor – „rozlitá krev“. Jakmile se kurbit naplní, odstříká se kruor do zkoumavky. Viz grejle.

Stříbrný Hrádek hornické město na severním okraji Žíhaniště. Viz hesl v 1. dílu.

sutana dlouhý kabát sahající ke kolenům nebo až po kotníky; oděv zahraničního stylu, který se sem dostal z Helgolandu. Často jej nosí ti, kdo chtějí vypadat seriózně a nedotčeni módními vrtochy.

Svatý práh běžně nazývaný Les čarodějnic. Obklopuje Herbroules a jeho hanlivý název souvisí s přítomností kalendářek neboli čarodějnic, které tam sídlí.

světové strany na Polokontinentě se kromě běžných názvů na kompasech označují také zastaralejšími termíny:

- ♣ sever = nýr; též naut
- ♣ jih = sír; též skat či saut
- ♣ východ = vír; též est
- ♣ západ = hýr

Syntyché viz Vey, Lady; křestní jméno augusty Řádu mírumilovné holubice a Threnodiny matky. Šlechtična středního řádu vlastní dědičný titul markýzy a jako mnoho šlechticů prohlašuje, že je potomkem Didonů. Prý ji transmogrifikovali, když jí bylo dvacet, ačkoli ji nikdo z těch, kdo nežijí v Holubníku, neviděl provádět lahzarskou činnost, takže její skutečná povaha zůstává záhadou.

Š

šarlatán doktor nebo dispensurista, ale špatný nebo takový, který se vydává za lékaře, aniž má potřebnou kvalifikaci a schopnosti.

šarlatka, červený prášek něco jako prací prostředek. Jasně červené vločky, které ztratí barvu, když se rozpustí, a utvoří mydliny ve vodě. Pokud je vidíte poprvé, předpokládáte, že obarví vodu načerveno, ale ta zůstane nezbarvená.

šedý mor hrozná a nakažlivá nemoc, která se šíří kýcháním a jejím nejhorším projevem jsou bolestivé praskající vředy po celém těle. Nemoc může být smrtelná, pokud se nedostane pod kontrolu. Nejhůře postižení musí být převezeni na infekční oddělení, což jsou domy, kde jsou izolováni od ostatních. Nejlepší infekční oddělení se o nemocné starají a dokonce je léčí; ty nejhorší se podobají vězením.
šestipoš, šestidos znamená (poštovní) dostavník tažený šesti koňmi (počet koní se mění, podle toho pak vzniká jiný název).
Šplouch, Šplouchavá zátoka velká zátoka na východ od Jehlička, na jih od Frugelu a na severozápad od Flintu. Je zdrojem husté mlhy zvané „slzy moře“, kterou jižní větry zahánějí do vnitrozemí, kde zvlhčuje a zavlažuje vyprahlý Frugel.
štangl chudý chlapec záhadného původu, který jiné jméno nemá – nejspíš měl v útlém věku nedostatek všeho, takže nemá ani křestní jméno. Je trochu natvrdlý, ale fyzicky zdatný, čili dokonalý kandidát na vojáka – nebo lampáře.
štucl správný název je rukávník; kožešinová roura, do níž se z obou stran strkají ruce až po lokty. Chrání před zimou.
štvanice lov, obvykle se mu říká lovecká výprava nebo se používá slovního spojení „jít na lov“. Lov je samozřejmě nebezpečná záležitost. Nedbale zorganizovaný lov vždy vede k tomu, že někteří z účastníků, ne-li všichni, zahynou. Prozíravý lovec si má s sebou vždycky vzít alespoň jednoho skolda a jednoho líra – pokud je nemá k dispozici, doporučuje se vzít družstvo stopařů, navigátora a důkladné množství jedolentů a skoldských střel.
štvát lovit, zejména lovit příšery.
šťabajzny poměrně nový společenský jev. Jsou to dívky, které pracují ve velkém nebo menším městě, zajímají se především o zábavu a o módu a většinou těmto dvěma zájmům obětují svůj výdělek.
šviháci bohatí, strojení muži, kteří se nákladně oblékají do nazdobených, naparáděných oděvů; moderních a především módních; říká se jim též fintilové.
švihovka velký, okázale nazdobený „moderní“ klobouk, který má upoutat pozornost. Nosí jej téměř výhradně teratoložky, protože klobouk má o své majitelce vypovídat, že se vážně zabývá zabíjením

příšer. Existuje v různých podobách, má křidélka (ailety), rohy, četné korunky, všelijak zprohýbané; fantazii zdobení se meze nekladou, záleží jen na tom, jak je majitelka bohatá a co dokáže její modistka na klobouku vykouzlit.

T

„tahat za provázky“ znamená využít vlivu, přízně, protekce ve vlastní prospěch a dosáhnout cíle u nebo prostřednictvím úředníka, politického orgánu nebo kohokoli jiného.

tajné schodiště schodiště skryté v dutině zdi. Taková schodiště se kdysi stavěla skoro v každém větším objektu, ale dnes se budují jen na žádost architekta nebo stavitele.

tampony savé kousky cupaniny nebo plátna, které se používají na krvácející rány a jako takové se vyskytují v lékařské ordinaci.

tančící kalendářky správnější název sagarky.

tempestýn doslova „bouřkař“, vojenský termín pro wita, související s tím, že wit působí bouřku v mysli nepřátel.

teratolog lovec příšer. Popravdě jich není na Polokontinentě mnoho, a ti, kteří se tam vyskytují, dávají přednost lepšímu výdělku prostřednictvím knavérii, tj. nechají se najmout na určitou práci, než aby se spokojili s ubohým platem v přímých císařských službách. Toto platí obzvlášť o lahzarech, kteří musejí splácet dluh za speciální operaci, jež z nich učinila lahzary. Z toho důvodu je jen málo teratologů nakloněných tomu, aby si hledali stálé místo za státní plat v pevnostech a dalších stanovištích mimo civilizaci – a když nějaký teratolog zemře, je dost těžké najít za něj náhradu Viz heslo v 1. dílu.

teroskáda útok ze strany příšer, přesněji řečeno přepadení, ale tento termín se používá pro jakékoli napadení antrmenč.

test místo, kde skoldové, dispensuristi nebo jiní habilisté vyrábějí své přípravky, odvary apod. My bychom to dnes nazvali „laboratoř“. Příprava odvarů a výroba dalších jedolentů se pak nazývá „testilace“.

tetování krví příšery kruorpunkty; viz heslo v 1. dílu.

témata vojenské oblasti, které jsou svěřeny do pravomoci generála či dokonce maršála – ten může mít zákonnou moc nad řadou z nich. Všechny záležitosti týkající se vojenství a obrany spadají pod jejich pravomoc. Existují dva typy témat: statická – pod auspiciemi státu, a

císařská zbudovaná Klementýnem, která se nemusejí zákonitě shodovat se sociopolitickými hranicemi stanovenými státy.Tam, kde se statická a císařská témata překrývají, může docházet k častým a četným sporům o pravomoc.
těžký plášť (palmain) impregnovaný těžký kabát, který má nositele chránit spíše před deštěm než před zimou. Obvykle je tvrzený, což zvyšuje jeho nepronikavost a zároveň z něj činí ochranný oděv. Patří k těm několika málo kusům tvrzeného oděvu, který nosí námořníci.
thaumatér odborný název pro teratologa ve vojenských službách; převzat z attického slova, které znamená „div“ nebo „zázrak“. Jak se dá očekávat, různé druhy teratologa dostávají své vlastní vojenské označení, jako je tempestýn pro fulgara, torsadýn pro wita, bombastýn pro skordže, avertýn pro skolda atd.
theiromisie též theiraspexthis, apexthie či nejběžněji invidice (odpor); nesmiřitelná nenávist vůči příšerám. Opakem je outramour, což je láska k příšerám. Invidista neboli exekrat je opakem sedornera (viz sedorner v 1. dílu). Viz invidista.
therimory (z attičtiny „zhouba příšer“), též tierschlacht (gótština); zbraně k vraždění příšer. Nejslavnější a nejužitečnější z nich jsou starodávné vynálezy. Mnohé z nich se ztratily během mnoha vzestupů a pádů civilizace.
therláni doslova „řezníci příšer“; obvykle členové černého obchodu, kteří jsou natolik zkušení, že se vyznají v anatomii mrtvých příšer a dokážou je rozporcovat pro různé účely na jednotlivé části. Ti, kdo používají tyto části, jsou zcela závislí na těchto řeznících, a zruční therláni si mohou diktovat vysoké ceny za své odborně rozporcované části příšer.
theroidy odbornější termín pro příšery.
Theudas, Fadus mladý lampář, který slouží v Železné baště, narodil se a vyrostl v Konsidýnu. Jeho otec je středně postavený úředník v císařských službách. Theudas nemohl snést představu života za úředním stolem a utekl z domova; po mnoha dobrodružstvích nalezl činorodý život, po němž toužil, u lampářů v Železné baště. Nadšený chlapík, který vytrvalostí a vzornou službou získal umístěnku na „mrzkém konci silnice“.

Threnodin rozpis alembantů

	Ráno	Poledne	Večer
Noidag	plaudamentum Jambický ichor	nic	plaudamentum hopsavý nápoj
Lundag	plaudamentum Jambický ichor	likér Samany	plaudamentum
Wasdag	plaudamentum Jambický ichor	hopsavý nápoj nic	plaudamentum
Middag	plaudamentum Jambický ichor,likér Samany	Nic	plaudamentum
Hauzdag	plaudamentum Jambický ichor	hopsavý nápoj	plaudamentum
Himdag	plaudamentum Jambický ichor	nic	plaudamentum likér Samany
Festdag	plaudamentum Jambický ichor	hopsavý nápoj	plaudamentum

Threnody z Herbroulesu, markýza-čekatelka, Lady jediné dítě a dcera Lady Vey, počatá mimo jakékoli zamýšlené manželství, čistě za účelem porodit dědičku Je to sebevědomá, tvrdohlavá a bystrá dívka, poněkud výbušná. Matka ji poslala před třináctými narozeninami do Hříchoře, aby tam z ní udělali lahzarskou witku. V době, kdy Rosamunda ještě pobýval v útulku madam Opery a toužil po pracovní příležitosti, Threnody podstoupila operaci chirurgů Spedilla a Sculapiase, těch nejlepších, kteří kdy vládli skalpelem. Dolorosa a ostatní členky klávy radily Lady Vey, ať s tím počká, ale ona je neposlechla, byla rozhodnutá, že z dcery udělá mocnou witku,

zběhlou ve všem, co postavení wita žádá, aby se mohla v pravý čas podílet na vedení. Threnody má své vlastní nápady, které se (samozřejmě) ne vždy shodují s matčiným velkolepými plány. Mezi oběma vládne neustálé napětí, často dochází k výstupům a výbuchům emocí. Věci dojdou tak daleko, že Threnody nakonec dostane svolení aby se stala lampářkou, možná jen proto, aby si Syntyché a ostatní kolombínky z Kolumbie odpočinuly od neustálých třenic mezi matkou a dcerou. Jednou z „radostí" Threnodina nového stavu coby witky je nekonečné popíjení nezbytných odvarů, které musí witové pravidelně pít, aby jim dobře fungovaly voperované orgány.

thrombis léčivý skript ze skupiny sikustrum, který patří mezi povzbuzující prostředky. Je to kvalitní prášek napomáhající rychlému srážení krve, a proto se používá na krvácející rány.

titul další výraz pro společenské postavení nebo hodnost. Nejvyšší je titul vévody/vévodkyně, následuje markýz/markýza, hrabě/hraběnka, vikomt/vikomtesa,baron/baronka, rytíř/dvorní dáma, páže/společnice, džentlmen/urozená dáma. Všechny počínaje rytířem směrem nahoru lze nazývat „lordem" či „lady", směrem dolů je to „sir" a „dáma."

toskanela jakékoli chuťově bohaté červené víno, které pochází z Toskánska; ve skutečnosti je pojmenováno podle řeky, která tamtudy protéká.

traktoři (vodiči) též feralados; mají na starost válečná zvířata a bestie. Musí je krmit a čistit a také přinutit nezkrotné tvory k poslušnosti a k výkonu jejich úkolů.

transmogrifikitor chirurg, který se specializuje na „výrobu" lahzarů. Viz lahzar v 1. dílu.

Travisko velká bažinatá pláň, u které stojí Železná bašta. V dávných dobách se vyskytly pokusy pláň vysušit a osít ji obilím. Travisko však „smýšlelo" jinak a všechny pokusy odvést z něj vodu a vysekat trávu skončily neúspěchem. I nadále na něm roste pouze divoká tráva: odtud její jméno. Voda sem neustále prosakuje, takže se stala domovem žab a mloků a malých vodních hádků, volavek a ukřičených kolih, křepelek a malých poskakujících myšek. Tráva se občas seká, aby se místo nestalo dokonalým rejdištěm příšer.

trest; tělesný, kázeňský přísné potrestání, z nichž nejlehčí je pobyt v kládě a nejhorší výprask karabáčem. Odpoledne se v pevnosti

přečtou jména provinilců a určí se jim trest. Trestem většinou bývají veřejné práce; jen velmi zřídka bývá uložen trest tělesný. Tělesné tresty se ukládají za krádež, rvačku či nějaké další vážné porušení kázně. Nováčkům se tělesnými tresty hrozí dost často, ale jsou to plané výhrůžky (i když oni to obvykle nevědí), které je mají udržet v poslušnosti.

trubardiéři těžce ozbrojení pěšáci, kteří jsou vycvičeni na boj muže proti muži pomocí celé škály ručních zbraní, jako jsou halapartny, píky, obrovské meče, lopatky a další neobvyklé nástroje. Viz trubardiéři v 1. dílu.

třikrát zpropadený důrazná kletba, která znamená, že někdo je opravdu zlotřilý, zlolajný a že s ním nechceme nic mít.

tubus také se nazývá fistulum, válcové pouzdro, obvykle ze dřeva potaženého kůží nebo jen z několika vrstev tvrzené kůže, do kterého se ukládají skripty, aby byly snadno dosažitelné. Vnitřek tubusu je měkce vystlán a rozdělen do „pater“, aby se ty nejpotřebnější jedolenty mohly vyndat nejdříve. Za nimi následuji další v pořadí podle důležitosti. Většina tubusů má 4 nebo 5 pater, ale některé jsou dvojité a mohou být rozděleny až na 12 přihrádek nad sebou. Viz Dodatek 7.

Tutinové vládnoucí rasa Jakobínského císařství, potomci Didó a jejího lidu, mluví tutinštinou; také se jim říká Plutarchové (což byli ve skutečnosti jejich starověcí předkové); kultivovaní, schopní lidé, kteří kdysi, za vlády Didó, dobyli území známé dnes pod jménem Soutland a potom došlo k jejich úpadku. Na nějaký čas se zdálo, že úplně zmizeli z jižních částí Polokontinentu, opustili své spojence a poddané a nechali je napospas nepříteli. O několik století později se znovu objevili a opět získali ztracená území. Bylo jich méně – stali se pouhým stínem svých mocných předků –, ale byli stále dost silní, aby mohli dobývat.

tutinština jazyk, jímž mluví obyvatelé Klementýna a okolních zemí. (Je volně založen – občas – na latině a těm, kterým to dělá potíže nebo je to uráží, se autor odvazuje říct: excusationes offero propter licentiam quam cum hac pulchra lingua libello meo cepi. Habete eam artificiosam libertatem et, obsecro, mihi ignoscite.)

tvrzené hedvábí silný a pevný materiál, velmi drahý, leč vyhledávaný pro své ochranné vlastnosti.
Tworp Halama poněkud tlustý mladík, jehož rodiče byli vyhnanci z Gotie a brzy zemřeli. Tworp se toulal a hladověl, pak ho našel krutý zpěvoman, který ho nakrmil a poslal ho žebrat do ulic jako němého (protože uměl brandensky říct jen „ano“ a „děkuji“). Prozřetelnost zasáhla ve chvíli, když procházeli Železnou baštou a maršál lampářů uviděl malého týraného nalezence. Koupil ho od podezřelého zpěvomana a umístil jej do malého nalezince Pomocná ruka v Dolním příkopu. Naučil ho jazyku, a když Tworp vyrostl, stal se lampářským učněm.
tyčkaři poněkud opovržlivý název pro nováčky, který si pro ně vymysleli kvalifikovaní lampáři. Je odvozen od dřevěných tyčí, pomocí nichž mladí budoucí lampoši roztáčejí mechanismus velkých silničních lamp. Tyčka je hanlivá přezdívka, kterou občas dávají nelampáři fodikarům.

U

U Mrštné kočky hostinec na trase Červovité cesty a jeden z nejstarších v Planinách. Stojí poblíž soutoku Myrtičky s Drsnou. Založil jej před třemi generacemi otec současné majitelky madam Oublietty. Rodina Parlefertů, jejího majordoma, zde pracovala od založení hostince. Je oblíbenou ubytovnou pro mnoho teratologů. Místní obyvatelstvo s oblibou brblá a stěžuje si na domýšlivost a chvastounství knávů, když jsou ubytovaní v soukromí. Je to velmi únavné. Občané chtějí odvedenou práci, ale nemají rádi teratology, takže většina pugnátorů raději přenocuje v knavériích, ubytovnách či hostincích, aby se vyhnuli nesmyslným konfliktům.
U Píky a fodikaru hostinec v Pustých Pavlačích, jemuž místní láskyplně říkají „u špic“ a který vede laskavá vdova, paní domu jménem Inchabald – mohutná, nebojácná a celkově úžasná žena, jakou má vždy enrica d’ama (paní domu) být. Jelikož jde o jediný hostinec široko daleko ve Frugelu, bývá tu vždycky plno a tržby jsou dobré, i když se hostinec nachází na tak odlehlém místě.

U Rozviklané židle hostinec s asi deseti pokoji, který se nachází v nepříliš honosné okrajové čtvrti Marlabone ve městě Kompostor; patří panu a paní Filovým a není nijak proslulý svou kuchyní ani úrovní ubytování. Proč se Evropa rozhodla, že tu přenocuje, je záhadou, protože obvykle dává přednost podnikům vyšší úrovně, když jsou k dispozici, a takových je v Kompostoru několik.
ubytovna barák, místo, kde pěšáci, lampáři a další vojenský personál spí a žije, když není ve službě.
učení, být v učení znamená praktickou přípravu a zasvěcení člověka do řemesla.
ukazatele výrazné složky pachu nebo jiná stopa, která vede líry nebo pátrače pri jejich práci. Jedním z nejpozoruhodnějších využití ukazatele je skupina jedolentů zvaných anavoidy, jež jsou bez zápachu, pokud se nepoužije stenikon neboli olfaktolog, který lírové používají k označení někoho nebo něčeho, co chtějí vystopovat. Takto dokážou sledovat výraznou pachovou stopu, ať vede kamkoli. Nejlepší anavoidy vydrží celé týdny i ve vodě a jiní líři nebo další „bedničkáři“ je těžko odhalují. Všichni je totiž považují za přirozený pach, až na tu osobu, která je použila. Talentovaní a nejlepší lírové dokáží sledovat takovou anavoidovou stopu i přes vodu od jednoho přístavu k druhému.
umbragog vrypoun podobný etinovi, ale má velkou hlavu, která se podobá zdeformované zvířecí. Je-li to vůbec možné, umbragogové jsou ještě tupější než jejich manikinům podobní (lidem podobní) příbuzní etinové, jsou také bestiálnější – jak lze soudit z podoby jejich hlavy. Bývají o něco menší než etinové, ale to neznamená, že neexistují případy umbragogů obrovských rozměrů. S těmi může soupeřit jen jediný zlověstný tvor, a to je silný, nelítostný falešný bůh, který se potlouká po krajině odsouzené k záhubě.
ungrhaur jeden z mnoha gótských názvů pro příšery.
uršprechman (gótsky doslova „člověk říkající hodiny“); také noční hlídač, zaměstnávaný jen v barácích a v dalších vojenských objektech. Jeho hlavním úkolem je dokončit veškeré papírování, které nestihne udělat denní úředník, třídit poštu, sledovat hodiny a říkat čas negramotným vojákům – kterých je kolem něj hodně.

úředníci v Železné baště jsou to většinou civilisté, kteří mají vojenskou hodnost: málo států má profesionální vojenský personál. Vzhledem k tomu jsou nejpreferovanějšími úředníky konkometristé, absolventi bojově-administrativní školy, jako je Škrábal, kteří jsou dokonale vyškoleni jak v papírování, tak v boji.

V

večeře poslední oficiální jídlo dne, obvykle se podává v 6 hodin. K Rosamundově počáteční nelibosti se večeře u lampářů podává později, než jak byl zvyklý z bývalého námořnického útulku, a proto byl v prvním týdnu výcviku hrozně hladový, neboť jeho žaludek se ze zvyku vyprázdnil už o dvě hodiny dříve, než byl znovu naplněn.
velitel baráku nejvyšší důstojník v baráku, který má na starost všechno v něm a na úseku silnice, za nějž odpovídá. Pokud se něco na tomto úseku stane, je jeho povinností – a povinností jeho podřízených – nalézt řešení; ať už se jedná o opravu, údržbu okrajů silnice, záchranu zbloudilých pocestných, hon na pytláky nebo i bandity či příšery.
velké lampy také se jim říká silniční lampy. Jsou to sodovkové lampy, které lemují silnici a osvětlují hlavní silníce a tzv. přivaděče (vedlejší silnice). Jsou větší, mohutnější a září jasněji než pouliční lampy ve městech. Na bezpečnějších místech se rozmisťují ve vzdálenosti asi 400 metrů, v pustých končinách stojí 200 až 300 metrů od sebe, i když to není daným pravidlem. Rozsvěcení lampy neboli její natažení spočívá ve zdvižení a otočení hřídele ve vnitřním mechanismu. Každá lampa vyžaduje odlišný počet zdvižení, aby se rozsvítila. Lampa, která nebyla řádně natočena, nepůsobí žádné zvláštní problémy, jen nesvítí tak jasně, jak by měla, což není dobré.
venifikanty jedovaté skripty, někdy se jim také říká pestilenty – jsou to obzvlášť jedovaté a ničivé jedolenty. Všechny jsou velmi odporné.
Vey, Lady úřední titul Syntyché, augusty Kolombínek z Herbroulesu. Do této role se narodila a po matce se stala také augustou, kterýžto post se v rodině dědí už po pět generací, pět generací Lady Vey. Její jméno zdánlivě vzniklo zkomolením slova „fey“ (= podivínský), s významem „scházet se s příšerami“, ale ve

skutečnosti pochází od slova Feye, malinkého státu v Soutlandu, který byl pohlcen dalším větším státem a před dvěma sty lety odtržen od pravomoci Klementýna. Předkové Lady Vey pak prchali před záborem a odešli do Planin. Tam se uchýlili do malé sekvestury a podařilo se jim ji ovládnout a rozšířit její působnost. Syntyché si je důkladně vědoma svého hrdého dědictví, agresivního ovládnutí Řádu mírumilovné holubice jejím rodem a pochybné slávy, jakou je postavení kalendářky. Horlivost pro její kalendářskou klávu a pro dědictví ji téměř pohlcuje.

Vey (ová),Threnody viz Threnody z Herbroulesu, markýza čekatelka, Lady.

vévoda z Vrabčákova též vrabčí král či urchin (skřítek – viz heslo v 1. dílu). Jeden z těch, jimž se říká nimuinové – neboli páni příšer: mají moc nad menšími příšerami kolem sebe. Ačkoli většina lidí na jeho existenci nevěří, známá pověst vypráví, že vrabčí král je přítelem vévody z Vránova. Vrabčí král má prý sídlo v lesích Vrabčích dolin a brání příšerám, aby útočily na říše všedních lidí. I když je jeho země vážená, málokdo se odváží tak daleko. Obyvatelé Hakobínského císařství už pustili z hlavy starodávné báchorky o tom, že existují dva typy vládců příšer: nimuinové, kteří jsou hodnější a snaží se prokazovat všedním lidem dobro, a kakofrinové neboli tlefatinové, jimž jde jen o svůj prospěch a zkázu všedních lidí.

vigil to, co rozumíme pod pojmem den volna, svátek.

Vichrná Hůrka jedním z prvořadých úkolů zdejších lampářů je zapojit se do pracovní čety, která pravidelně vyráží do Divoké soutěsky a vysekává křoviska, kde by se mohly skrývat příšery.

Vichrné hory známé plutarchovskými Tutiny jako Aridy, protože už tenkrát byly staré a vyprahlé; severojižní hřbety jsou směrem na východ od Železné bašty a Traviska. Jejich vrcholky jsou neustále šlehané větry a pokryté pouze slabou vrstvou hlíny, ve které se daří jen zakrslému suchému strništi. Ale jejich údolí jsou hustě porostlá ostružiním, trnkami, vřesem a borůvkami. Vzhledem připomínají „hromadu“ kopců, kterou tam někdo vysypal, a tyto kopce jsou oddělené hlubokými průrvami a stržemi, což svědčí o prudkém tektonickém vývoji před mnoha miliony let.

víno ze Selry složka Křampalínova odsmraďovače, poměrně běžný odvar ze šťáv několika běžných rostlin, které smícháním dostanou vlastnosti potřebné pro výrobu široké škály tekutých jedolentů. Tato slabě jedovatá rostlina se nejčastěji používá jako základ pro odpuzovače, ačkoli se zřídkakdy používá k výrobě nulovačů pachů.
vladařův džus zahuštěná limetková šťáva s přídavkem citrónové šťávy a stopových prvků. Často se míchá s levnějším alkoholem, aby se zlepšila jeho chuť a stal se z něj přijatelný nápoj s antiskorbutickými účinky.
vlajkové družstvo malá skupina vojáků před vojenským útvarem, která nese vlajku na důkaz hrdosti na příslušnost k armádě a osobní věci velících důstojníků útvaru. Maršálovi vlajkonoši nesou také standartu. V družstvu je i bubeník a pištec, kteří hrají do pochodu a povzbuzují své druhy vojenskou hudbou.
vlkodav mamutí jedna z větších ras vlkodavů s žíhanýma zadníma nohama, tupým, hranatým čenichem a malýma špičatýma ušima; původně z Derelandu (říká se mu také derelandský vlkodav), kde po staletí sloužil jako obránce všedních lidí. Největší z nich mohou dorůstat až do velikosti osla a jsou opravdovým postrachem pro menší druhy příšer.
vojenský soud soud nebo tribunál složený z vojenských nebo námořních důstojníků, kteří se sami snaží rozsoudit jakýkoli přečin spáchaný pěšáky nebo ocťáky proti vojenskému – a někdy dokonce císařskému – zákonu. Ocitnout se před vojenským soudem nutně neznamená, že by byl dotyčný propuštěn ze služby; tribunál důstojníků u vojenského soudu musí prokázat vinu, nebo nevinu, jako se to děje u civilního soudu. Proto můžete být souzeni vojenským soudem, a když budete shledáni nevinnými, vrátíte se do služby.
Volitus dispensurista v Železné baště. Původně obyčejný cukrář z Vysokých Klobouků, ale pak se mu podařilo získat postavení skutečného lékárníka, i když kvalita jeho práce není vždy zaručena. Štěstím pro všechny v pevnosti je to, že jeho příručí má lepší znalosti habilistiky.
volský potah velký, dlouhý, těžký valník se 4, 6 nebo dokonce 8 koly určený k převážení velkých nákladů, tažený 6, 8 i 10 voly. Když

je nedostatek těchto zvířat, musí být zapřaženo nejméně 20 mezků, aby vyvinuli stejnou tažnou sílu. Ve zkrocených oblastech se používají tažné kobylky, které se dokáží silou volům vyrovnat.

Vrabčí doliny řetěz kopců mezi Hůrečkami a Planinami, tvoří mezi obojím přirozenou hranici. Říká se, že tam sídlí vévoda zVrabčákova, pán skřítků. Nejsou doloženy žádné ověřené zprávy, že tuto bájnou příšeru někdo kdy viděl. Mnozí pochybují, že skutečně existuje. Tato oblast je porostlá hustým lesem Nigflutenwaldem („les malých křídel“), o kterém se říká, že je neproniknutelný, plný příšer a garamu. Těch několik málo lovců kožešin, kteří se tam odvážili vkročit, pak vypovídalo, že je les plný skrytého nebezpečí a velkého množství vrabců a jiného malého ptactva.

Vrbová barák na Červovité cestě, který se nachází v malém údolíčku u brodu přes řeku Myrtičku. Kolem Vrbové roste hustý lesík s javory a vrbami, odtud dostala své jméno. Vrby rostou i na březích Myrtičky, kde barák stojí. Je to vlastně zároveň i ubytovna. Najdete zde několik skromných, stěsnaných pokojíků k pronajmutí, kde můžou přenocovat za peníz i nelampáři.

vrátný osoba, která má na starost nějaký vchod a je zodpovědná za evidenci příchodů a odchodů lidí daný vchod používajících. V Železné baště je tato funkce určena k regulaci obchodu, dopravy a také stěhování. Vrátný zároveň sleduje, kdo a kde se v objektu pohybuje. Velice jim při tom pomáhají kurzoři.

vrchní pátrač hovorový název vrchního velitele paliatérů, velící důstojník velitele paliatérů. Paliatéři jsou vojáci a pobočníci, kteří se zabývají pátráním, vyzvědačstvím a stopováním. Patří sem i líři, pátrači, ambuskadiéři, plížiči a další tajní agenti.

vrchní úředník hodnost Pódiuse Wimpra, nejmladšího syna nejmladšího syna linie glosagrafů (zahraničních úředníků) z Brandenbrasu. V rodině jsou peníze, ale Pódius pravděpodobně dědit nebude. Tento skoupý chlapík je ctižádostivý a mazaný administrativní pracovník, který miluje dokonalý a důkladný systém papírování. Jeho skutečná hodnost je nejvyšší úředník bez důstojnické hodnosti ve vojenském zařízení, jeho čestná hodnost je vrchní účetní, což ho staví na roven druhé nejvyšší funkce v Železné baště, jeho postavení vedoucího veškeré byrokracie z něj ovšem

úspěšně činí zástupce velitele. Jeho jmenování do této funkce poté, co se původní vrchní účetní nenadále pomátl na rozumu a opustil pevnost, napomohl zásah císařského tajemníka Skrupuluse Sikuse působícího ve Vysokých Kloboukách. Jako dlouholetý rodinný přítel se rozhodl držet nad Wimprem ochrannou ruku, vynaložit úsilí v politických kruzích ve Wimprův prospěch. Maršál lampářů skutečně dostal příkazy shora a nakonec musel Wimpra proti své vůli povýšit. Pro vojenského velitele je velmi nepříjemné, když se někdo zvenčí vměšuje do jeho záležitostí.

vrypoun jiný výraz pro příšeru, ačkoli obvykle se jím míní ty větší. Viz heslo v 1. dílu.

všední lidé lidé, lidstvo.

vypatlaná hloupá, těžkopádná; ne moc bystrá a inteligentní.

výroba příšer pole působnosti masakarů – neboli výrobců příšer; ti, kdo se výrobou příšer zabývají, jsou buď kadaveristi (vyrábějí příšery z kusů mrtvých příšer), nebo teropeusisti (vyrábějí příšery tak, že je pěstují). Viz habilista v 1. dílu.

výživné víno obvykle klaret, který se smíchá s dužinou hrušky nebo jablka, pomerančovým, citrónovým a limetkovým koncentrátem a výtažkem z léčivých bylin. Jde o to ošálit lid alkoholem, aby byl ochoten přijmout i něco zdravého.

„Vzhůru, chlapci!“ vojenská píseň, která se často zpívá při budíčku a doprovází ji bubnování. I když je její obsah ponurý, ukazuje na hrdinství vojáků čelících nebezpečí. Zpívá se u vojska po celém Hakobínském císařství a zde je její text:

Vzhůru, chlapci!
Nepřítel je tu,
za starou dobrou
pozdvihněte mušketu!

Vzhůru, chlapci,
už je čas,
boj a sláva
čeká nás!

Vzhůru, chlapci!
Na smrt nemyslet,
starou dobrou sovu
kvačte bránit teď!

Vzhůru, chlapci,
už je čas,
boj a sláva
čeká nás!

V podobném duchu se nese všech dvacet slok. Původ písně je nejasný, ale víme, že jde o starodávnou melodii, která existovala dlouho předtím, než do ní byl vsazen tento text.

W

Wight (čti vajt) též znám jako Wightbury (čti vajtberi); císařské označení města-pevnosti Wightfastské Hradiště. Bylo zbudováno kvůli výběru daní ze zboží, které přichází z Morousovska a východního Catalainu a Podmořských států. Je centrem vojenské síly uprostřed Planin a otočným čepem mezi dvěma tématy Placidin a Paucitinu. Každé město Planin mu poskytuje kontingenty pěšáků a dokonce nájemných lovců příšer. I přes svou velikost a mohutné opevnění nemá žádnou přímou pravomoc nad Červovitou cestou ani politickými záležitostmi v Planinách (ačkoli vlivní občané možná mají své slovo). Baráky ve Wightu nejsou větší než ty, co stojí podél opuštěné silnice; toto město se zabývá hlavně výběrem daní a ochrany získaných peněz a z obchodní cesty, která je zároveň zásobuje. Občané Wightu se celkově velmi zajímají o poslední módu a importují všechny nové módní výkřiky z jihu – kde bydlí jen ti lepší lidé.

Wimpr, Pódius viz vrchní úředník.

witové lahzaři, kteří jsou schopni vysílat vlny neviditelné „statické elektřiny“ do mozku postiženého. Je dobře známo, že witové postupně přijdou o vlasy, když tuto svou schopnost používají, a lysý neboli plešatý wit má úplně holou hlavu. Existují witové známí jako

mesmeristé (hypnotizéři), kteří jsou vycvičeni v jemných technikách mrazení a dávají jim přednost před prudkou vlnou. Manipuluji svou obětí, aniž se sami prozradí, že mrazení vysílají. Být mesmeristou vyžaduje velké umění, ale tato vysoká specializace dělá wita méně schopným vyslat pak jedno mocné a zároveň dobře ovládané mrazení.

Opakem mesmeristů jsou tzv. úderníci, kteří vyšlou silnou, ale přísně kontrolovanou vlnu mrazení, dokonale ovládají tzv. nex aspectus – vražedný pohled neboli „oko smrti“. Podobným způsobem pracují fulgaři, kteří netermistorují, kteří na sebe nechtějí brát riziko, že se zlikvidují, když zpackají přivolání blesku. Viz wit v 1. dílu.

Z

Zahrada mrtvých společné pohřebiště lampářů a jejich pobočníků v Železné baště. Ve skutečnosti na celém Polokontinentě i za ním existuje řada hřbitovů téhož jména. Hřbitov v Železné baště je pozoruhodný tím, že mrtví jsou pohřbíváni do země nohama napřed, nastojato, aby se šetřilo místem a na každého se dostalo.
zeměpán označení šlechtice v Lauslandsku, odpovídá něčemu mezi vévodou a hrabětem v Hakobínském císařství. V zásadě jsou to nyní dědiční vládcové země. Dříve tento titul udělovala dávná dynastie králů, což bylo ještě v době, kdy Lauslandsko bylo součásti Ingu. Nyní si sami ze svých řad volí valastina (hlavního volitele), který vládne po určitou dobu a je zodpovědný za ty problémy státu, jež vyžadují centralizované řešení. Hakobíni a Skeptici před nimi dlouho prahli po těchto úrodných západních územích zeměpánů a vedli vleklé války, aby je získali. Přesto své sousedy nikdy nepřemohli. Vojáci, kteří v těch neúspěšných válkách bojovali, tvrdili, že příšery v Lauslandsku pomáhají svým zeměpánům a svému lidu. Ministři v Klementýnu to však odmítali jako výmluvy.
zhoubný garam nejhorší druh garamu, dokáže lidi dohnat k zešílení strachy. Tento typ garamu prý svírá vnitrozemí Polokontinentu: Grasmeer a Witherlends. Některé úskočné příšery dokáží účinek

garamu znásobit a děsit lidi ještě víc. Nejsilnější příšery jsou údajně schopné naplnit bázní celé armády.
zima, zimní měsíce nejchladnějšími měsíci jsou pulchrys, neumis, pulvis a heimio; zároveň je to krušná doba pro cestovatele.
zkoumavka lékařský nástroj používaný k zachycování krve, zpravidla vyrobený ze skla nebo porcelánu. Teratologové a punktografové ji používají také k uchovávání kruoru. Skládá se ze dvou nádobek, z nichž jedna je vložena do druhé, což zajišťuje ideální izolaci uchovávané krve, prodlužuje její životnost do doby, než ji dodáte svému oblíbenému punktografovi. Viz grejle.
zmetek v habilistice tento termín označuje něco, co je nepochybného či neznámého původu a zároveň tak i funguje, něco vytvořeného nešikovně, co nepřináší téměř žádný užitek; také se užívá k označení něčeho, co je rozbité nebo nějakým způsobem pokažené.
změtení vřava nebo boj, obzvlášť zuřivá rvačka nebo zápas, který dopadl špatně.
zpěvoman (i) potulní zpěváci a veršotepci, prodávající svůj talent slova pisatelům chvalořečí na teratology, kteří se chtějí chvástat svými schopnostmi před nadějným zaměstnavatelem nebo nechat chvalozpěv veřejně předčítat v hostincích a na jiných veřejných místech.
zpropadený tento výraz se užívá v souvislosti s příšerami nebo garamem, hlavně s tím nejhorším druhem. Pro větší důraz se při kletbách násobí na „dvakrát“ či „třikrát zpropadený“ – aby bylo jasné, že je daná osoba nebo věc špatná, hanebná či nestojí za nic.
zteč boj, bitva.
ztečová aréna jáma v zemi se sedátky či lavicemi po obvodu, do níž se vodí gudžin k zápasu na život a na smrt s bahňákem. Diváci uzavírají sázky na výsledek zápasu. Takové arény bývají budovány hodně daleko od úřadů, které by je mohly vyslídit, i od běžných cest. Jsou utajené a vědí o nich jen členové místního ztečového bratrstva.
ztečování také se mu říká zápasy příšer, aréna; nedávný vynález bohatého, znuděného a vlivného zákazníka černých obchodníků. Jedná se o zápas gudžina s vrypounem a na výsledek zápasu se uzavírají sázky. Pod dohledem povzbuzovače přivedou traktoři (vodiči) obě bestie do arény, jámy o rozměrech nejméně 4 krát 4

metry a alespoň 3 metry hluboké, která je zpočátku přehrazena mříží. Mříž se odstraní a oba tvorové spolu zápasí, dokud jeden nepadne (gudžini bývají agresivnější, ale ne tak silní). Gudžinové, kteří přežijí více kol zápasu, získávají slávu mezi pravidelnými návštěvníky těchto utkání, kteří zápas sledují a uzavírají sázky (těm se říká hráči), i mezi tzv. nulardy neboli holuby (ti nesázejí, jen přihlížejí). Diváci gudžiny pojmenovávají různými jmény: Ocelová palice, Zuřivec, ale neštítí se ani takových příšerností jako pojmenovat tvora třeba Nebožka Máry. I příšery, které přežijí řadu zápasů, získávají jakýsi nenávistný obdiv. Ztečové jámy obvykle udržuje nějaký šlechtic nebo magnát či skupina merkatorů (jsou to nejvyšší šéfové černého obchodu) – někdo, kdo má žaludek a peníze na to, aby takový podnik zbudoval a vedl. Ztečové jámy se budují hluboko v podzemí zámečků a usedlostí (s tunely a vchodem, které vedou v bezpečné vzdálenosti od obytné části domu) nebo v nějaké opuštěné podzemní chodbě či jeskyni ve volné krajině. Ztečování je pro organizátory zlatý důl, zápasy se někdy podvodem upraví ve prospěch revermana, aby byl divák spokojen, že poraženým je příšera. Pochopitelně je-li ztečová aréna kvůli utajení umístěna někde v divočině, každý gudžin, kterého tam chovají, nakonec přiláká vrypouny, což je na jedné straně velice riskantní, ale zároveň se to organizátorovi/majiteli hodí, protože se pak pokusí nějakou příšeru polapit a použít ji v příštím zápase.

ztuhlý jako penzista ze Staré Brány Stará Brána v Brandenbrasu je špitál pro přestárlé pěšáky, kteří tam dožívají poslední roky svého života v rádoby vojenském prostředí. Provádějí pořadová cvičení, i když ne s takovou pružností jako zamlada – proto tohle přirovnání.

zvláštní kyseliny skripty na bázi kyselin vyráběné hlavně kvůli leptavým účinkům při kontaktu, správně se jim říká mordanty.

zvonková tinktura též belpomaš; mírně posilující prostředek, který po vypití údajně pomáhá zástavě krvácení a hojení ran a celkově posiluje tělesné funkce.

Ž

Žebrácké moře vodní plocha u Sander Lates a jižního pobřeží Hágenska, Stafkarls-stig – neboli „potulný žebrák“ v Brandenardu. Na Polokontinentě je známé jako Pontus Mendicus.

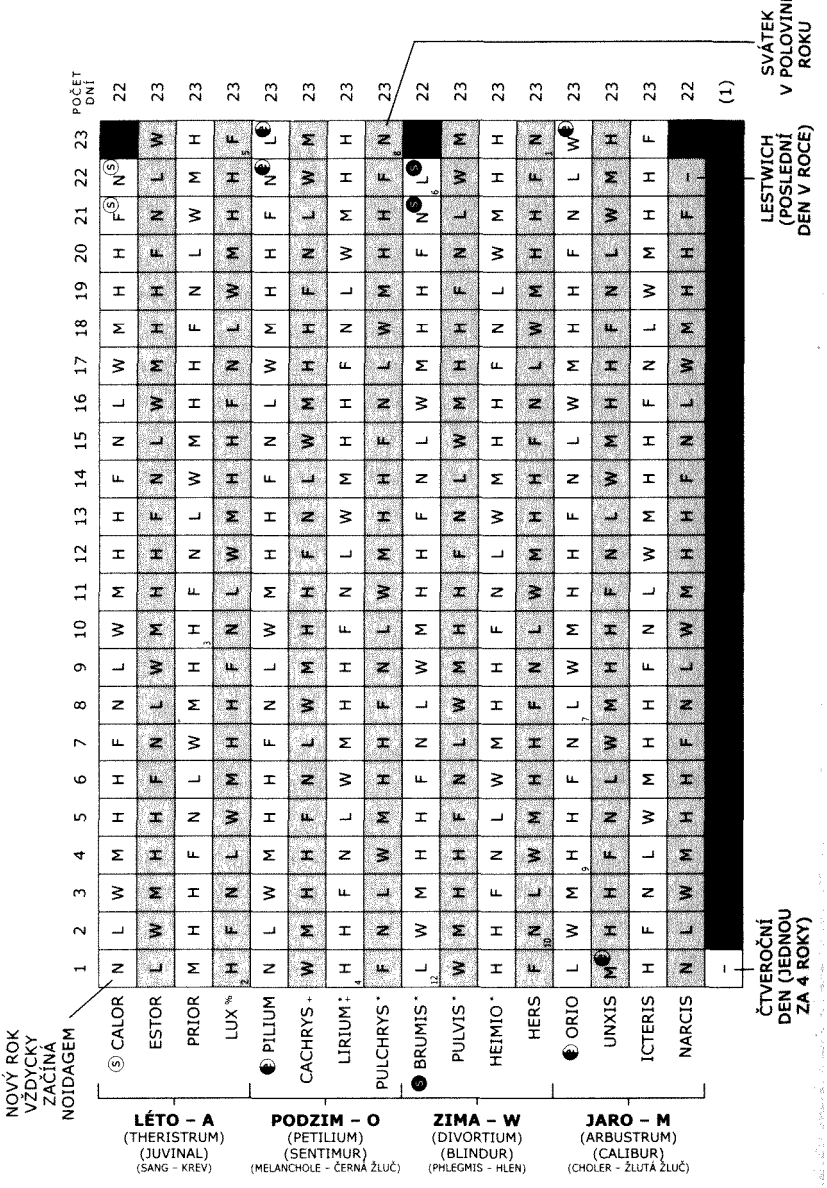
Železná bašta velká císařská pevnost Morousovska a domov lampářů na Červovité cestě. Byla postavena na základech starověké Železné pevnosti, kterou opustili Tutinové. Železná pevnost byla postavena na základech ještě starší významné stavby na malém pahorku. Původní stavba byla kdysi sídlem králů Burgundie, než je vytlačili mocnější starověcí Tutinové. Železná bašta je první zastávkou pro všechny, kdo chtějí vstoupit na území Planin. Je administrativním centrem, kde se vydávají veškerá císařská nařízení a osvědčení, která umožňují snadnější postup přes všechny úřady jednotlivých kolonií nacházejících se podél Červovité cesty. Viz Dodatek 5 a heslo v 1. dílu.

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA 1 (A)

16MĚSÍČNÍ KALENDÁŘ POLOKONTINENTU

PŘÍLOHA 1 (B)

DNY V TÝDNU (7)

N – NOIDAG *první den v týdnu*
L – LUNDAG
W – WASDAG
M – MIDDAG
H – HAUZDAG *den odpočinku*
H – HIMDAG
F – FESTDAG

VÝZNAMNÉ DNY
(TATO ČÍSLA LZE NAJÍT V KALENDÁŘI)

1 – DIRGETIIDE
2 – POLOVESELÝ DEN
3 – MALBELTIIDE
4 – OBYČEJE
5 – MELLETIIDE
6 – NYCHTHOLD
7 – ROLNICKÝ DEN
8 – POLOLETNÍ VEČER
9 – DEN ŠTĚDROSTI
10 – ŠIBENIČNÍ NOC
11 – VERTUMNUS
12 – MIDTIIDE

Ⓢ = **SLUNOVRAT**
◐ = **ROVNODENNOST**

DATUM SLUNOVRATU A ROVNODENNOSTI JE POHYBLIVÉ, A PROTO JSOU V KALENDÁŘI PRO KAŽDÝ Z OBOU SVÁTKŮ DVĚ ZNAČKY.

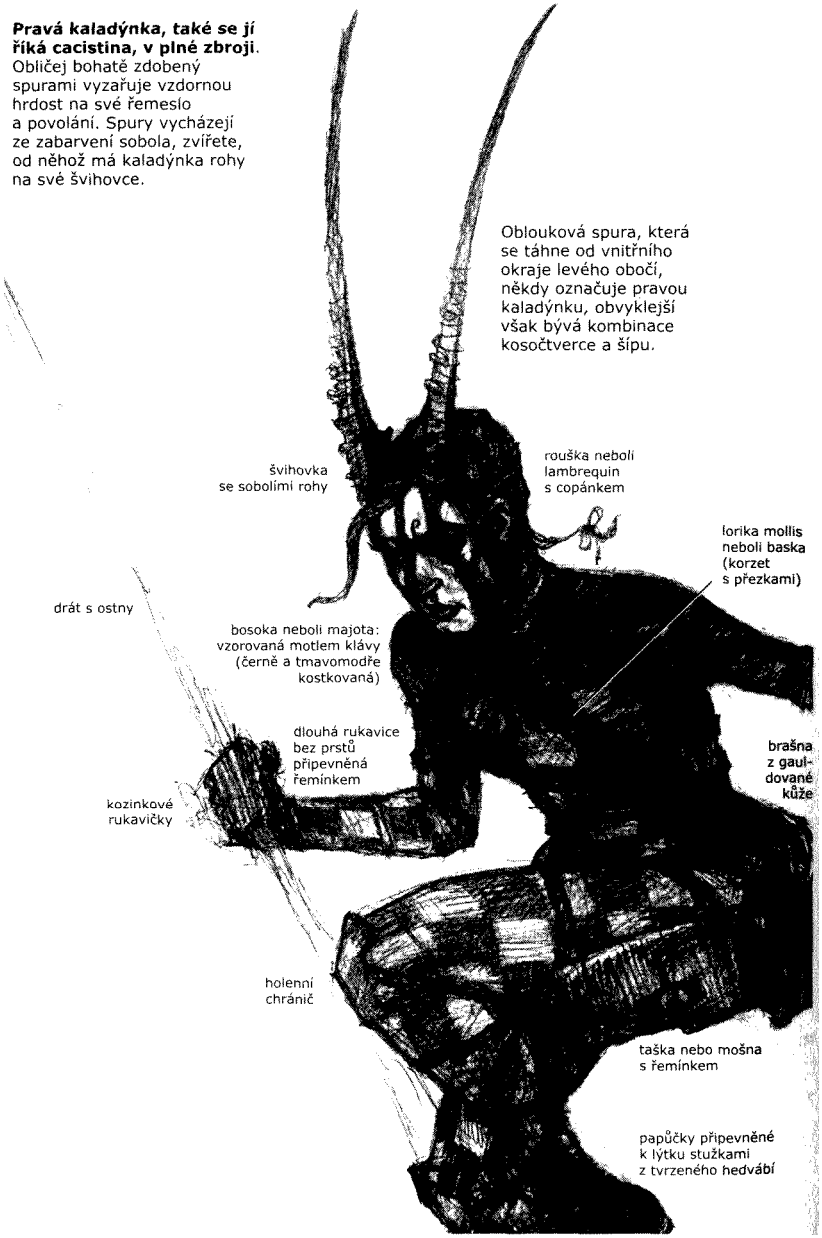
* TOTO JSOU PRÝ NEJCHLADNĚJŠÍ MĚSÍCE, NEPŘÍZNIVÉ PRO CESTOVATELE.

% PODLE STARÉHO KALENDÁŘE BÝVAL TENTO MĚSÍC KDYSI PRVNÍM MĚSÍCEM V ROCE.

\+ TYTO DVA MĚSÍCE BYLY KDYSI V OPAČNÉM POŘADÍ. BYLY PŘEHOZENY POTÉ, CO SI MIMOŘÁDNĚ VYSOKÁ A NESMÍRNĚ ROZMAZLENÁ DCERA MORIBUNDA SEPTIKA III. TRPCE STĚŽOVALA, ŽE SE MĚLA NARODIT V MĚSÍCI LIRIUM, JEHOŽ JMÉNO KRÁSNĚ ZNÍ, A NE V MĚSÍCI S TAK OŠKLIVÝM JMÉNEM (PODLE JEJÍHO NÁZORU), JAKO JE CACHRYS. NA CÍSAŘSKÉM DVOŘE S NÍ NEBYLO K VYDRŽENÍ, DOKUD JEJÍ USOUŽENÝ OTEC NEVYDAL CÍSAŘSKÝ EDIKT O ZÁMĚNĚ POŘADÍ TĚCHTO DVOU MĚSÍCŮ. TATO ZMĚNA ZŮSTALA ZACHOVÁNA I POTÉ, CO SE KVŮLI NÍ ROZPOUTALA VÁLKA.

PŘÍLOHA 2

Pravá kaladýnka, také se jí říká cacistina, v plné zbroji. Obličej bohatě zdobený spurami vyzařuje vzdornou hrdost na své řemeslo a povolání. Spury vycházejí ze zabarvení sobola, zvířete, od něhož má kaladýnka rohy na své švihovce.

PŘÍLOHA 3

V chladnějších oblastech se nosí pelerínka nebo bolerko nebo jiný krátký kabátek; je teplý, ale nijak nebrání tasení pistolí.

třírohák

bosoka z lintea (gauldovaná bavlna) je vzadu a po stranách upevněna šněrováním

poutka upevňují třírohák k hlavě

rouška

bosoka

halena

halena je z tvrzeného hedvábí podloženého hovězinou, je přiléhavá, ale nemá kostice či jinou výztuž, spodní část je připevněna stuhami

levá ruka je takto ovázaná, aby byla chráněná, když při zteči dojde na pěstní souboj

dlouhá rukavice bez prstů

na pravé ruce nemá žádné gauldované vázání, aby bylo zápěstí volné v pohybu

malá taštička

honceta

salinumbus

pevně utažený dlouhý cop propletený černou stuhou

modesta

poutka, která vedou zpod haleny, drží řemen pouzdra na pistoli a další řemení pevněji u pasu

opasek se zásobníkem

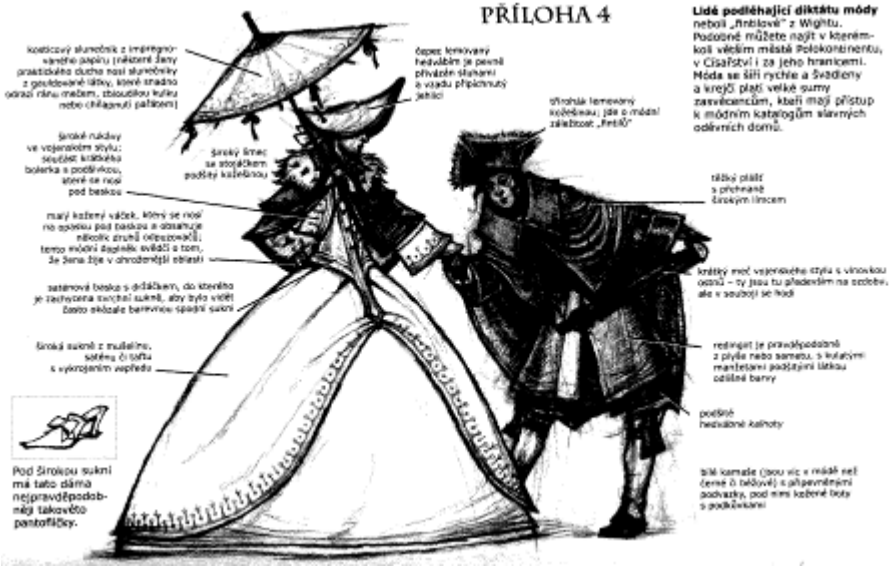
pouzdro na pistoli z leskle černé kůže

pouzdro na pistoli z leskle černé kůže

Pistolnice může odlehčit váhu pistolí tím, že si přes rameno přehodí další kožený popruh a připevní jej k opasku.

Karolínka, kalendářská pistolnice – spendoneta – Řádu mírumilovné holubice, v plné zbroji, obvyklý vzhled pistolnic.

špičaté papůčky přivázané stuhami k lýtku

PŘÍLOHA 4
Lidé podléhající diktátu módy
Pod širokou sukní má tato dáma nejpravděpodobnější takovéto pantofíčky.

PŘÍLOHA 5

ŽELEZNÁ BAŠTA

PEVNOST NEJJASNĚJŠÍHO CÍSAŘSKÉHO VELIČENSTVA
A VELITELSTVÍ CÍSAŘOVÝCH LAMPÁŘŮ
NA CONDUIT VERMIS

ROHOVÁ VĚŽ

PEVNŮSTKA

OPEVNĚNÉ STANOVIŠTĚ

STUDNA

VELKÁ LAMPA

POSTEL/STŮL A DALŠÍ NÁBYTEK

SCHODIŠTĚ NAHORU
(ŠIPKA UKAZUJE SMĚR STOUPÁNÍ)

SCHODIŠTĚ DOLŮ
(TMAVNE SMĚREM DOLŮ)

TAJNÉ SCHODIŠTĚ

DVEŘE

TAJNÉ DVEŘE

PADACÍ MŘÍŽ

STROM

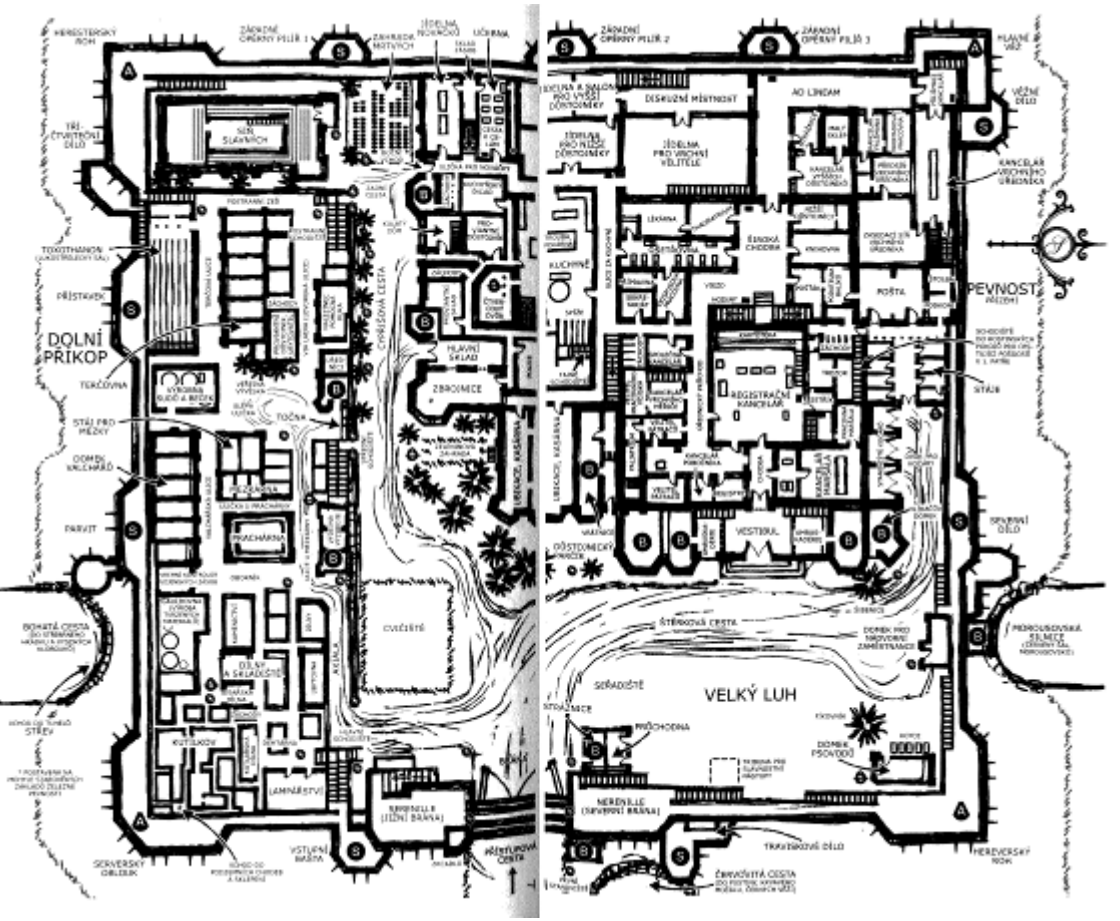

BŘEH TERÉNU

MŘÍŽE

KÁĎ NEBO BEČKA

KANON (VELKÉ DĚLO)

DOLNÍ PŘIKOP
VELKÝ LUH
PEVNOST

PŘÍLOHA 6

VŠEOBECNÁ TABULKA OBSAZENÍ LAMPÁŘŮ A POMOCNÉHO PERSONÁLU V ŽELEZNÉ BAŠTĚ
a v dalších barácích, od nejvyšších hodností po nejnižší

LAMPÁŘI	PEONÝŘI (DĚLNÍCI)	PĚŠÁCI (VOJÁCI)	ÚŘEDNÍCI/ /REZERVISTÉ	LÉKAŘI	THAUMATÉŘI
		DŮSTOJNÍCI			
Maršál lampářů					
	Vrchní velitel prací	**Vrchní velitel paliatérů**	**Vrchní kontrolor**		
Vrchní velitel lampářů (Velitel pevnosti)	**Dozorce prací** (vrchní dozorce)	**Velitel paliatérů** **Major pěšáků**			
	[Dozorce silnice]	**Pobočník**		**Lékař***	
Kapitán lampářů		**Kapitán pěšáků**			**Kapitán thaumatérů** (Kapitán skoldů)
		Kapitán paliatérů (Kapitán ambuskadiérů či Kapitán pátračů) **Kapitán dělostřelectva** (Artilerista)			
		Nadporučík			
Starší lampář		**Poručík**			
		Podporučík			

PRAPORČÍCI A NIŽŠÍ DŮSTOJNÍCI

Velitel lampářů (Nadpraporčík) **[velitel baráku]**	**Velitel pracovní čety**	**Velitel pěšáků** **Velitel dělostřelectva** **Velitel pátračů**	**Vrchní úředník*** **Kontrolor vojenských zásob*** **Ubytovatel**		
	Velitel tvrzení (velitel gauldovny) **Velitel zbrojířů**	**Velitel barvářů**	**Knihovník*** **Lampářský agent**		
Četař lampářů (Lampářský četař)	**Rotný peonýrů** (Peonýrský rotný) **Tesař** (Velitel baráku) **Zedník** **Zbrojíř**	**Rotný pěšák** (Rotný mušketýrů, habardiérů, trubardiérů) **Rotný zbrojíř** (Rotný dělostřelců) **Lír**	**Proviantní důstojník***	**Skordž** **Wit** **Fulgar**	**Skold**
	Podkoní **Tvrdič** (Gauldovač)	**Pátrač**	**Účetní***	**Osatomista*** **Dispensurista**	
Desátník lampářů (lampářský desátník)		**Desátník 1. třídy** (desátník pěšáků) (desátník dělostřelců)	**Registrátor** (registrační úředník)		
		Desátník 2. třídy		**Almondr**	

** znamená civilní postavení se skutečnou hodností v pevnosti*
[] znamená hodnost užívanou jen v barácích

DALŠÍ HODNOSTI					
LAMPÁŘI	PEONÝŘI	PĚŠÁCI	ÚŘEDNÍCI/ /REZERVISTÉ	FYZICI	THAUMATÉŘI
		Trubardiér Pěšák-dozorce Střelec	**Šéfkuchař***	**Chirurg***	
	Sodovkář 1. třídy **Podkovář, Podkoní**	**Ambuskadér 1. třídy**	**Úředník 1. třídy***		**Faktótum***
Lampář 1. třídy	**Sodovkář 2. třídy** **Kotlář**	**Ambuskadér 2. třídy** **Pěšák 1. třídy** (Mušketýr, Habardiér) **Dělostřelec 1. třídy**	**Číšník [Úršprechman]**		
Lampář 2. třídy		**Pěšák 2. třídy** (mušketýr, habardiér) **Dělostřelec 2. třídy** **Žalářník**	**Úředník 2. třídy**		
Lampář 3. třídy	**Kočí**	**Pěšák 3. třídy** (Mušketýr, Habardiér) **Nižší žalářník** (Bachař) **Liktor**	**Podúředník*** **Noční hlídač** **Skladník** **Kuchaři, Pekaři atd.*** **Vrchní sluhové***		
		Bubeník **Pištec**			

	Dělník 1. třídy **Pomocník ve stáji**	**Pokojská*** **Sluha***
	Dělník 2. třídy	**Obchodník**
	Dělník 3. třídy **Nováček** (tyčkař)	**Vrátný**
Nováček (tyčkař)		
Lampář vojín **1. třídy**	**Pomocný dělník** **1. třídy**	**Páže***
Lampář vojín **2. třídy**	**Pomocný dělník** **2. třídy**	
Lampář vojín **3. třídy**	**Pomocný dělník** **3. třídy**	

** znamená civilní postavení se skutečnou hodností v pevnosti*
[] znamená hodnost užívanou jen v barácích

PŘÍLOHA 7

VÝSTROJ A VÝZBROJ LAMPÁŘE

Lampář připravený na noční hlídku.
Jednotliví lampáři se trochu liší podle toho, co nosí a nenosí. Záleží na tom, z kterého baráku a úseku silnice jsou. Pod kvabardy si oblékají kabáty různých barev. Také mohou nosit bandelír v barvách jejich rodného státu, ale pokud jsou z úplně jiné říše, musí být bandelír v barvách Císařství. Lampáři se rekrutují z různých prostředí; mnozí z nich jsou z jiné části světa, mají za sebou minulost, na kterou by rádi zapomněli. Císaři je to jedno – čím víc zrní do jeho „mlýna", tím lépe.

Lampářský hák fodikaru se zasune do otvoru v sodovkové lampě, který se nachází v její spodní části; fodikar se zvedne a spustí. Tím se roztočí hřídel uvnitř lampy. Ta stáhne řetízek s rostlinou, která na něm roste uprostřed skleněného zvonu lampy naplněného sodovkou. Důmyslný mechanismus lampy navine rostlinu zase zpět do klidové polohy pomocí určitého počtu otáček. Nezkušení lampáři s tím zpočátku zápolí, než pochopí, kolik otáček je potřeba hákem udělat, aby se rostlina dostala do správné polohy.

PŘÍLOHA 8

DENNÍ REŽIM NOVÁČKŮ

HODINA	NOIDAG	LUNDAG	WASDAG	MIDDAG	HAUZDAG	HIMDAG	FESTDAG
5:00	3. lampářská hlídka (dr. Hesioda Gaety) se probouzí (Baráček)	1. lampářská hlídka (dr. Protogénese) se probouzí (Baráček)	2. lampářská hlídka(dr. Io Harpsicaruse) se probouzí (Baráček)	3. lampářská hlídka (dr. Hesioda Gaety) se probouzí (Baráček)	1. lampářská hlídka(dr. Protogénese) se probouzí (Baráček)	SPÁNEK	2. lampářská hlídka(dr. Io Harpsicaruse) se probouzí (Baráček)
5:00 – 5:30	Mytí, **snídaně**	Mytí, **snídaně**	Mytí, **snídaně**	Mytí, **snídaně**	Mytí, **snídaně**	SPÁNEK	Mytí, **snídaně**
5:30 – 6:00	*Odchod*, zhasínání	*Odchod*, zhasínání	*Odchod*, zhasínání	*Odchod*, zhasínání	*Odchod*, zhasínání	SPÁNEK	*Odchod*, zhasínání
6:00	Budíček pro ostatní nováčky	Budíček pro ostatní nováčky	Budíček pro ostatní nováčky	Budíček pro ostatní nováčky	Budíček pro ostatní nováčky	Budíček pro všechny nováčky	Budíček pro ostatní nováčky
6:00 -7:00	*Ranní nástup*	*Ranní nástup*	*Ranní nástup*	*Ranní nástup*	Přípravy, **snídaně**	*Ranní nástup*	*Ranní nástup*
7:00 – 7:30	Mytí (koupání), **snídaně**	Mytí, **snídaně**	Mytí, **snídaně**	Mytí (koupání), **snídaně**	*Slavnostní nástup*	Mytí, **snídaně**	Mytí, **snídaně**
7:30 – 9:00 1. ranní rozkaz	Pořadová cvičení	Pořadová cvičení	Pořadová cvičení	Pořadová cvičení	*Slavnostní nástup*	Pořadová cvičení	Pořadová cvičení
9:00 – 9:30	**Citrusová přestávka** 3. dr. se vrací	**Citrusová přestávka** 1. dr. se vrací	**Citrusová přestávka** 2. dr. se vrací	**Citrusová přestávka** 3. dr. se vrací	*Slavnostní nástup* 1. dr. se vrací	**Citrusová přestávka**	**Citrusová přestávka** 2. dr. se vrací
9:30 – 11:00 2. ranní rozkaz	Teorie	Pořadová cvičení	Práce	Teorie	Odchod na vycházku	Práce	Teorie

11:30 – 13:00 Polední rozkaz	Práce	Pořadová cvičení	Práce	Teorie	Osobní volno	Pořadová cvičení	Pořadová cvičení
13:00 – 14:00	**Oběd**	**Oběd**	**Oběd**	**Oběd**	**Oběd**	**Oběd**	**Oběd**
14:00 – 15:00 1. odp. rozkaz	Střelby	Pořadová cvičení	Pořadová cvičení	Střelby	Osobní volno	Práce	Práce
15:00 – 16:00 2. odp. rozkaz	Střelby	Pořadová cvičení	Pořadová cvičení	Střelby	Osobní volno	Pořadová cvičení	Práce
16:00 – 16:15	*Nástup* **Svačina** 1. dr. odchází svítit	*Nástup* **Svačina** 2. dr. odchází svítit	*Nástup* **Svačina** 3. dr. odchází svítit	*Nástup* **Svačina** 1. dr. odchází svítit	Osobní volno	*Nástup* **Svačina** 2. dr. odchází svítit	*Nástup* **Svačina** 3. dr. odchází svítit
16:15 – 17:30 Večerní instrukce	Střelby	Osobní volno	Pořadová cvičení	Střelby	Osobní volno	Pořadová cvičení	Práce
17:30 – 18:00	*Večerní nástup*	*Večerní nástup*	*Večerní nástup*	*Večerní nástup*	Návrat z vycházky	*Večerní nástup*	*Večerní nástup*
18:00 – 19:00	**Večeře**	**Večeře**	**Večeře**	**Večeře**	**Večeře**	**Večeře**	**Večeře**
19:00 – 19:15	*Pokárání, tresty*	*Pokárání, tresty*	*Pokárání, tresty*	*Pokárání, tresty*	**Večeře**	*Pokárání, tresty*	*Pokárání, tresty*
19:15 – 20:00	Večerní volno/ /výkon trestu 1. dr. příchod do Baráčku, večeře	Večerní volno/ /výkon trestu 2. dr. příchod do Baráčku, večeře	Večerní volno/ /výkon trestu 3. dr. příchod do Baráčku, večeře	Večerní volno/ /výkon trestu 1. dr. příchod do Baráčku, večeře	Večerní volno/ /výkon trestu	Večerní volno/ /výkon trestu 2. dr. příchod do Baráčku, večeře	Večerní volno/ /výkon trestu 3. dr. příchod do Baráčku, večeře
20:00 – 21:00	Volno na cele/ /výkon trestu	Volno na cele/ /výkon trestu	Volno na cele/ /výkon trestu	Volno na cele/ /výkon trestu	Volno na cele/ /výkon trestu	Volno na cele/ /výkon trestu	Volno na cele/ /výkon trestu
21:00	Večerka	Večerka	Večerka	Večerka	Večerka	Večerka	Večerka
SPÁNEK							

PODĚKOVÁNÍ

Svůj dík nejprve vyjadřuji Bohu za to, že mi nechal i nadále dveře otevřené, že mi ukázal takový život, o jakém jsem nevěřil, že existuje; také své milé novomanželce za to, že i ona mi ukázala život takový, v jaký jsem ani nevěřil, díky za její trpělivost při čtení celého rukopisu – tato kniha je lepší, protože mi pomáháš. Znovu děkuji Dyan za její sny, její víru, její vášeň, její boj; Timovi, že nade mnou práskal bičem; panu Ficklingovi, který s důvěrou přihlížel; „švédskému překladateli“ Nilleovi, a dále všem těm, kteří se lopotili s překladem prvního dílu do jiných jazyků; všem nakladatelům na této naší malé planetě, kteří přijali Tetování krví; redaktorce Celii za to, že naše příprava knihy k vydání byla radostí a že mě zachránila před mou vlastní těžkopádností; Heidi za její trpělivé vysázení textu; Patricii za její klidnou zralost a pomoc a za to, že věděla, co udělat; Helen, která všechno dokáže dobře zorganizovat; znovu díky svým rodičům, i těm svým novým – Graemovi a Kerry, milým Hamerovým, za to, že si přečetli tento druhý díl v jeho počáteční, nedokonalé podobě, a přesto se jim líbil; Sue Ellen za pomoc s latinou; Graemu Rickerbymu – mistru zajímavých výrazů a písně – za jeho dřinu; Joeye DeVivru za radost ze všech jemných odstínů našeho těžkého, podivuhodného jazyka; Jamesi Whiteovi, který napsal knihu daleko dřív než já, umožnil mi Sydney a ukázal cestu – ať zase něco napíšete, pane; a Murrayi Whitefordovi za hry v karty a všechen ten čas, který jsem strávil u tebe doma. Děkuji také

pravidelným návštěvníkům a těm, kdo píší na stránky www.monsterbloodtattoo.blogspot.com, jako je Femina, Koallaku, Random Missfitt, MadBomber, Winter, Midwishin, Andre, Shayne de Comyn Esquire, Coz, GiantFan, Dan S.Tong, Shyane, John, Kathryn, Daisy_Girl, Oriana, Jimmy Trinket, Steve, Sirk, Erin, Mark, John, Sookie, Arty Bel, Joaquin Rosada Martel, Markus, Inez, Troubardier, Ninjanna, sme0149, Samosin, Baraholka, Ravinn, Joyous Santina, Dozer911 ,Vahlaeity, Charlotte, EvillI, Okyourecab, Longinvs, Suspicious Hat, Bard, MooseGuy, Rosiegirl, Coinks, Dustin, a děkuji také všem těm ostatním.

D. M. C.

TETOVÁNÍ KRVÍ

LAMPÁŘI

Dobrodružství v zemi hrozivých bojovníků pokračuje!

První díl vzrušující fantasy trilogie, TETOVÁNÍ KRVÍ – Začátek cesty, uchvátil čtenáře po celém světě.

Názory zahraničních čtenářů:

„Napínavý a zábavný příběh. Na tuto knížku je těžké zapomenout. Nemohu se dočkat dalšího pokračování."

- Chelsea L.

„Pan Cornish odvedl opravdu skvělou práci, když stvořil ve své fantazii celý nový svět! Lidé, kteří v něm žijí, mají svůj vlastní jazyk zahrnující i dialekt a slang, své sny a cíle, politiku i úřady – obávám se však, že příšery taktéž."

- Leila D.

„Lampáři čelí životnímu paradoxu – mohou být lidé, kteří se chovají vybraně a mile, zároveň podlí a zlí? Co se stane, když jsou lidé zrůdní a nestvůry lidské?"

- Megan R.

FRAGMENT
čtení ■ radost ■ poučení
www.fragment.cz

www.monsterbloodtattoo.com

ISBN 978-80-253-0773-1
9 788025 307731